

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമദ്വാൽമീകീയരാമായണസ്യ
॥ ഉത്തരകാണ്ഡം ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

വിഷയസൂചി

1	പ്രഥമഃ സർഗഃ	7
2	ദ്വിതീയഃ സർഗഃ	15
3	തൃതീയഃ സർഗഃ	22
4	ചതുർഥഃ സർഗഃ	29
5	പഞ്ചമഃ സർഗഃ	35
6	ഷഷ്ഠഃ സർഗഃ	44
7	സപ്തമഃ സർഗഃ	57
8	അഷ്ടമഃ സർഗഃ	67
9	നവമഃ സർഗഃ	73
10	ദശമഃ സർഗഃ	82
11	ഏകാദശഃ സർഗഃ	91
12	ദ്വാദശഃ സർഗഃ	101
13	ത്രയോദശഃ സർഗഃ	107
14	ചതുർദശഃ സർഗഃ	115
15	പഞ്ചദശഃ സർഗഃ	121
16	ഷോഡശഃ സർഗഃ	129
17	സപ്തദശഃ സർഗഃ	138
18	അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ	146
19	ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ	153

20	വിംശഃ സർഗഃ	159
21	ഏകവിംശഃ സർഗഃ	165
22	ദ്വാവിംശഃ സർഗഃ	174
23	ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ	183
24	ചതുർവിംശഃ സർഗഃ	193
25	പഞ്ചവിംശഃ സർഗഃ	201
26	ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ	211
27	സപ്തവിംശഃ സർഗഃ	222
28	അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ	232
29	ഏകോനത്രിംശഃ സർഗഃ	241
30	ത്രിംശഃ സർഗഃ	249
31	ഏകത്രിംശഃ സർഗഃ	259
32	ദ്വാത്രിംശഃ സർഗഃ	267
33	ത്രയസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ	280
34	ചതുസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ	285
35	പഞ്ചത്രിംശഃ സർഗഃ	294
36	ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ	306
37	സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ	318
38	അഷ്ടാത്രിംശഃ സർഗഃ	323
39	ഏകോനചത്വാരിംശഃ സർഗഃ	329

40	ചത്വാരിംശഃ സർഗഃ	335
41	ഏകചത്വാരിംശഃ സർഗഃ	341
42	ദ്വിചത്വാരിംശഃ സർഗഃ	346
43	ത്രിചത്വാരിംശഃ സർഗഃ	353
44	ചതുശ്ചത്വാരിംശഃ സർഗഃ	358
45	പഞ്ചചത്വാരിംശഃ സർഗഃ	362
46	ഷട്ചത്വാരിംശഃ സർഗഃ	367
47	സപ്തചത്വാരിംശഃ സർഗഃ	373
48	അഷ്ടചത്വാരിംശഃ സർഗഃ	377
49	ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	382
50	പഞ്ചാശഃ സർഗഃ	387
51	ഏകപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	391
52	ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	397
53	ത്രിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	401
54	ചതുഃപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	406
55	പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	410
56	ഷട്പഞ്ചാശഃ സർഗഃ	414
57	സപ്തപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	420
58	അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	424
59	ഏകോനഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	429

60	പ്രക്ഷിപ്തേഷു പ്രഥമഃ സർഗഃ	434
61	പ്രക്ഷിപ്തേഷു ദ്വിതീയഃ സർഗഃ	440
62	ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	450
63	ഏകഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	454
64	ദ്വിഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	459
65	ത്രിഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	463
66	ചതുഃഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	469
67	പഞ്ചഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	473
68	ഷട്ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	480
69	സപ്തഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	484
70	അഷ്ടഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	489
71	ഏകോനസപ്തതിതമഃ സർഗഃ	493
72	സപ്തതിതമഃ സർഗഃ	501
73	ഏകസപ്തതിതമഃ സർഗഃ	505
74	ദ്വിസപ്തതിതമഃ സർഗഃ	510
75	ത്രിസപ്തതിതമഃ സർഗഃ	514
76	ചതുഃസപ്തതിതമഃ സർഗഃ	518
77	പഞ്ചസപ്തതിതമഃ സർഗഃ	524
78	ഷട്സപ്തതിതമഃ സർഗഃ	528
79	സപ്തസപ്തതിതമഃ സർഗഃ	537

80	അഷ്ടസപ്തതിതമഃ സർഗഃ	541
81	ഏകോനാശീതിതമഃ സർഗഃ	547
82	അശീതിതമഃ സർഗഃ	551
83	ഏകാശീതിതമഃ സർഗഃ	555
84	ദ്വ്യശീതിതമഃ സർഗഃ	560
85	ത്ര്യശീതിതമഃ സർഗഃ	564
86	ചതുരശീതിതമഃ സർഗഃ	568
87	പഞ്ചാശീതിതമഃ സർഗഃ	572
88	ഷഡശീതിതമഃ സർഗഃ	577
89	സപ്താശീതിതമഃ സർഗഃ	581
90	അഷ്ടാശീതിതമഃ സർഗഃ	587
91	ഏകോനനവതിതമഃ സർഗഃ	592
92	നവതിതമഃ സർഗഃ	597
93	ഏകനവതിതമഃ സർഗഃ	602
94	ദ്വിനവതിതമഃ സർഗഃ	608
95	ത്രിനവതിതമഃ സർഗഃ	612
96	ചതുർനവതിതമഃ സർഗഃ	616
97	പഞ്ചനവതിതമഃ സർഗഃ	622
98	ഷണ്ണനവതിതമഃ സർഗഃ	626
99	സപ്തനവതിതമഃ സർഗഃ	631

100	അഷ്ടനവതിതമഃ സർഗഃ	636
101	നവനവതിതമഃ സർഗഃ	642
102	ശതതമഃ സർഗഃ	646
103	ഏകാധികശതതമഃ സർഗഃ	651
104	ദ്വ്യധികശതതമഃ സർഗഃ	655
105	ത്ര്യധികശതതമഃ സർഗഃ	659
106	ചതുരധികശതതമഃ സർഗഃ	663
107	പഞ്ചാധികശതതമഃ സർഗഃ	667
108	ഷഡധികശതതമഃ സർഗഃ	671
109	സപ്താധികശതതമഃ സർഗഃ	675
110	അഷ്ടാധികശതതമഃ സർഗഃ	679
111	നവാധികശതതമഃ സർഗഃ	686
112	ദശാധികശതതമഃ സർഗഃ	691
113	ഏകാദശാധികശതതമഃ സർഗഃ	697

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പ്രഥമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യ രാജസഭായാം മഹർഷീണാമാഗമനം തൈഃ സഹ തസ്യ
വാർത്താലാപഃ ശ്രീരാമസ്യ പ്രശ്നാശ്ച

പ്രാപ്തരാജ്യസ്യ രാമസ്യ
രാക്ഷസാനാം വധേ കൃതേ |
ആജുഗുർമുനയഃ സർവേ
രാഘവം പ്രതിനന്ദിതും || 7.1.1 ||

1

കൗശികോഽഥ യവക്രിതോ
ഗാർഗ്യോ ഗാലവ ഏവ ച |
കൺവോ മേധാതിഥേഃ പുത്രഃ
പൂർവസ്യാം ദിശി യേ ശ്രീതാഃ || 7.1.2 ||

2

സ്വസ്ത്യാത്രേയശ്ച ഭഗവാൻ
നമുചിഃ പ്രമുചിസ്തഥാ |
അഗസ്തേഽത്രിശ്ച ഭഗവാൻ
സുമുഖോ വിമുഖസ്തഥാ || 7.1.3 ||

3

ആജുഗുസ്തേ സഹാഗസ്ത്യാ
യേ ശ്രീതാ ദക്ഷിണാം ദിശം |
നൃഷംഗുഃ കവചോ ധൗമ്യഃ
കൗശേയശ്ച മഹാനൃഷിഃ || 7.1.4 ||

4

- ത്വേപ്യാജ്യധുഃ സശിഷ്ടാ വൈ
 യേ ശ്രിതാഃ പശ്ചിമാം ദിശം |
 വസിഷ്ഠഃ കശ്യപോത്ഥിമാത്രി -
 ര്വിശ്വാമിത്രഃ സഗൗതമഃ || 7.1.5 || 5
- ജമദഗ്നിർഭരദ്വാജ -
 സ്തേപി സപ്തർഷയസ്തഥാ |
 ഉദീചാമ ദിശി സപ്തേതേ
 നിത്യമേവ നിവാസിനഃ || 7.1.6 || 6
- സമ്പ്രാപ്യേതേ മഹാത്മാനോ
 രാഘവസ്യ നിവേശനം |
 വിഷിതാഃ പ്രതിഹാരാർത്ഥം
 ഹുതാശനസമപ്രഭാഃ || 7.1.7 || 7
- വേദവേദാംഗവിദുഷോ
 നാനാശാസ്ത്രവിശാരദാഃ |
 ദ്വാഃസ്ഥം പ്രോവാച ധർമാത്മാ
 അഗസ്ത്യാ മൂനിസത്തമഃ || 7.1.8 || 8
- നിവേദ്യതാം ദാശരഥേ -
 രൂഷയോ വയമാഗതാഃ |
 പ്രതീഹാരസ്തതസ്തൂർണ -
 മഗസ്ത്യവചനാദ് ഭൂതം || 7.1.9 || 9
- സമീപം രാഘവസ്യാശു
 പ്രവിവേശ മഹാത്മനഃ |
 നയേംഗിതജ്ഞഃ സദ്യുത്തോ
 ദക്ഷോ ധൈര്യസമൻവിതഃ || 7.1.10 || 10

- സ രാമം ദൃശ്യ സഹസാ
 പൂർണചന്ദ്രസമദ്യുതിം |
 അഗസ്ത്യം കഥയാമാസ
 സമ്പ്രാപ്തമൃഷിസത്തമം || 7.1.11 || 11
- ശ്രുത്വാ പ്രാപ്താൻ മൂനീംസ്താംസ്തു
 ബാലസ്മൂർയസമപ്രഭാൻ |
 പ്രത്യുവാച തതോ ദ്വാഃസ്ഥം
 പ്രവേശയ യമാസുഖം || 7.1.12 || 12
- ദൃഷ്ട്വാ പ്രാപ്താൻ മൂനീംസ്താംസ്തു
 പ്രത്യുത്ഥായ കൃതാഞ്ജലിഃ |
 പാദ്യാർഘ്യാദിഭിരാനർച
 ഗാം നിവേദ്യ ച സാദരം || 7.1.13 || 13
- രാമോഭിഭവാദ്യ പ്രയത
 ആസനാൻയാദിദേശ ഹ |
 തേഷു കാഞ്ചനചിത്രേഷു
 മഹത്സു ച വരേഷു ച || 7.1.14 || 14
- കുശാന്തർധാനദത്തേഷു
 മൃഗചർമയുതേഷു ച |
 യഥാർഹമുപവിഷ്ടാസ്മേ
 ആസനേഷ്യഷിപുംഗവാഃ || 7.1.15 || 15
- രാമേണ കുശലം പുഷ്ടാഃ
 സശിഷ്ടാഃ സപുരോഗമാഃ |
 മഹർഷയോ വേദവിദോ
 രാമം വചനമബ്രുവൻ |

- കുശലം നോ മഹാബാഹോ
സർവത്ര രഘുനന്ദന || 7.1.16 || 16
- ത്വാം തു ദിഷ്ട്വാ കുശലിനം
പശ്യാമോ ഹതശാത്രവം |
ദിഷ്ട്വാ ത്വയാ ഹതോ രാജൻ
രാവണോ ലോകരാവണം || 7.1.17 || 17
- നഹി ഭാരഃ സ തേ രാമ
രാവണം പുത്രപൗത്രവാൻ |
സധനുസ്ത്വം ഹി ലോകാംസ്തീൻ
വിജയേമാ ന സംശയഃ || 7.1.18 || 18
- ദിഷ്ട്വാ ത്വയാ ഹതോ രാമ
രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ |
ദിഷ്ട്വാ വിജയിനം ത്വാദ്യ
പശ്യാമഃ സഹ സീതയാ || 7.1.19 || 19
- ലക്ഷ്മണേന ച ധർമാത്മൻ
ഭ്രാത്രാ ത്വദ്ധിതകാരിണാ |
മാതൃഭിർഭ്രാതൃസഹിതം
പശ്യാമോദ്യ വയം നൃപ || 7.1.20 || 20
- ദിഷ്ട്വാ പ്രഹസ്തോ വികടോ
വിരൂപാക്ഷോ മഹോദരഃ |
അകമ്പനശ്ച ദുർധർഷോ
നിഹതാസ്തേ നിശാചരാഃ || 7.1.21 || 21
- യസ്യ പ്രമാണാദ് വിപുലം
പ്രമാണം നേഹ വിദ്യതേ |

- ദിഷ്ട്യാ തേ സമരേ രാമ
കുന്ദകർണോ നിപാതിതഃ || 7.1.22 || 22
- ത്രിശിരാശ്ചാതികായശ്ച
ദേവാന്തകനരാന്തകൗ |
ദിഷ്ട്യാ തേ നിഹതാ രാമ
മഹാവീരയാ നിശാചരാഃ || 7.1.23 || 23
- കുന്ദശ്ചൈവ നികുന്ദശ്ച
രാക്ഷസൗ ഭീമദർശനൗ |
ദിഷ്ട്യാ തൗ നിഹതൗ രാമ
കുന്ദകർണസുതൗ മുധേ || 7.1.24 || 24
- യുദ്ധോൻമത്തശ്ച മത്തശ്ച
കാലാന്തകയമോപമൗ |
യജ്ഞകോപശ്ച ബലവാൻ
ധൂമ്രാക്ഷോ നാമ രാക്ഷസഃ || 7.1.25 || 25
- കുർവന്തഃ കദനം ഘോര -
മേതേ ശസ്ത്രാസ്ത്രപാരഗാഃ |
അന്തകപ്രതിമൈർബാണൈ -
ർദിഷ്ട്യാ വിനിഹതാസ്ത്വയാ || 7.1.26 || 26
- ദിഷ്ട്യാ ത്വം രാക്ഷസേന്ദ്രേണ
ദ്വന്ദ്വയുദ്ധമുപാഗതഃ |
ദേവതാനാമവധ്യേന
വിജയം പ്രാപ്തവാനസി || 7.1.27 || 27
- സംഖ്യേ തസ്യ ന കിഞ്ചിത് തു
രാവണസ്യ പരാഭവഃ |

ദ്വന്ദ്വയുദ്ധമനുപ്രാപ്തോ

ദിഷ്ട്വാ തേ രാവണിർഹതഃ || 7.1.28 ||

28

ദിഷ്ട്വാ തസ്യ മഹാബാഹോ

കാലസ്യേവാഭിധാവതഃ |

മുക്തഃ സുരരിപോർവീര

പ്രാപ്തശ്ച വിജയസ്ത്വയാ || 7.1.29 ||

29

അഭിനന്ദാമ തേ സർവേ

സംശ്രുത്യേന്ദ്രജിതോ വധം |

അവധ്യഃ സർവഭൂതാനാം

മഹാമായാധരോ യുധി || 7.1.30 ||

30

വിസ്മയസ്തേഷ ചാസ്മാകം

തം ശ്രുത്യേന്ദ്രജിതം ഹതം |

ഏതേ ചാൻയേ ച ബഹവോ

രാക്ഷസാഃ കാമരൂപിണഃ || 7.1.31 ||

31

ദിഷ്ട്വാ ത്വയാ ഹതാ വീരാ

രഘുണാം കുലവർധന |

ദത്ത്വാ പുണ്യോമിമാം വീര

സൗമ്യോമഭയദക്ഷിണാം || 7.1.32 ||

32

ദിഷ്ട്വാ വർധസി കാകുത്സ്ഥ

ജയേനാമിത്രകർശന |

ശ്രുത്വാ തു വചനം തേഷാം

മുനീനാം ഭാവിതാത്മനാം || 7.1.33 ||

33

വിസ്മയം പരമം ഗത്വാ

രാമഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് |

ഭഗവന്തഃ കുന്ദകർണം

രാവണം ച നിശാചരം || 7.1.34 ||

34

അതിക്രമ്യ മഹാवीര്യൗ

കിം പ്രശംസഥ രാവണിം |

മഹോദരം പ്രഹസ്തം ച

വിരൂപാക്ഷം ച രാക്ഷസം || 7.1.35 ||

35

മത്തോന്മത്തൗ ച ദുർധർഷൗ

ദേവാന്തകനരാന്തകൗ |

അതിക്രമ്യ മഹാവീരാൻ

കിം പ്രശംസഥ രാവണിം || 7.1.36 ||

36

അതികായം ത്രിശിരസം

ധൂമാക്ഷം ച നിശാചരം |

അതിക്രമ്യ മഹാവീരയാൻ

കിം പ്രശംസഥ രാവണിം || 7.1.37 ||

37

കീദൃശോ വൈ പ്രഭാവോഽസ്യ

കിം ബലം കഃ പരാക്രമഃ |

കേന വാ കാരണേനൈഷ

രാവണാദതിരിച്യതേ || 7.1.38 ||

38

ശക്യം യദി മയാ ശ്രോതും

ന ഖൽവാജ്ഞാപയാമി വഃ |

യദി ഗൃഹ്യം ന ചേദ് വക്തും

ശ്രോതുമിച്ഛാമി കഥ്യതാം || 7.1.39 ||

39

ശക്രോഽപി വിജിതസ്തേന

കഥം ലബ്ധവരശ്ച സഃ |

കഥം ച ബലവാൻ പുത്രോ

ന പിതാ തസ്യ രാവണം || 7.1.40 ||

40

കഥം പിതൃശ്ചാപ്യധികോ മഹാഹവേ

ശക്രസ്യ ജേതാ ഹി കഥം സ രാക്ഷസഃ |

വരാശ്ച ലബ്ധാഃ കഥയസ്യ മേഢ്യ

പാപ്രച്ഛതശ്ചാസ്യ മുനീന്ദ്ര സർവം || 7.1.41 ||

41

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ പ്രഥമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

അഗസ്ത്യേന പുലസ്ത്യസ്യ ഗുണതപസോർവർണനം തതോ വിശ്രവസ
ഉത്പത്തേഃ കഥനം ച

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
രാഘവസ്യ മഹാത്മനഃ |
കുന്ദയോനിർമഹാതേജാ
വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.2.1 ||

42

ശൃണു രാമ യഥാ വൃത്തം
തസ്യ തേജോബലം മഹത് |
ജഘാന ശത്രുൻ യേനാസൗ
ന ച വധ്യഃ സ ശത്രുഭിഃ || 7.2.2 ||

43

താവത് തേ രാവണസ്യേദം
കുലം ജന്മ ച രാഘവ |
വരപ്രദാനം ച തഥാ
തസ്മൈ ദത്തം ബ്രവീമി തേ || 7.2.3 ||

44

പുരാ കൃതയുഗേ രാമ
പ്രജാപതിസുതഃ പ്രഭുഃ |
പുലസ്ത്യാ നാമ ബ്രഹ്മർഷിഃ
സാക്ഷാദിവ പിതാമഹഃ || 7.2.4 ||

45

- നാനുകീർത്യാ ഗുണാസ്സസ്യ
 ധർമതഃ ശീലതസ്തഥാ |
 പ്രജാപതേഃ പുത്ര ഇതി
 വക്തും ശക്യം ഹി നാമതഃ || 7.2.5 || 46
- പ്രജാപതിസുതത്വേന
 ദേവാനാം വൽലഭോ ഹി സഃ |
 ഇഷ്ടഃ സർവസ്യ ലോകസ്യ
 ഗുണൈഃ ശുഭൈർമഹാമതിഃ || 7.2.6 || 47
- സ തു ധർമപ്രസംഗേന
 മേരോഃ പാർശ്വേ മഹാഗിരേഃ |
 തുണബിന്ദ്വാശ്രമം ഗത്വാ -
 പ്യവസന്മുനിപുംഗവഃ || 7.2.7 || 48
- തപസ്തേപേ സ ധർമാത്മാ
 സ്വാധ്വായനിയതേന്ദ്രിയഃ |
 ഗത്വ്യാശ്രമപദം തസ്യ
 വിഘ്നം കുർവന്തി കന്ധകാഃ || 7.2.8 || 49
- ഋഷിപന്നഗകന്ധാശ്ച
 രാജർഷിതനയാശ്ച യാഃ |
 ക്രീഡന്ത്യേക്ലരസശ്ചൈവ
 തം ദേശമുപപേദിരേ || 7.2.9 || 50
- സർവർതുഷ്ടുപദോഗ്യത്വാദ്
 രമ്യത്വാത് കാനനസ്യ ച |
 നിത്യശസ്താസ്തു തം ദേശം
 ഗത്വാ ക്രീഡന്തി കന്ധകാഃ || 7.2.10 || 51

- ദേശസ്യ രമണീയത്വാത്
 പുലസ്തോ യത്ര സ ദ്വിജഃ |
 ഗായന്തോ വാദയന്ത്യശ്ച
 ലാസയന്ത്യസ്തമൈവ ച || 7.2.11 || 52
- മുനേസ്തപസിനസ്തസ്യ
 വിഘ്നം ചക്രൂരനിനിതാഃ |
 അഥ രുഷോ മഹാതേജാ
 വ്യാജഹാര മഹാമുനിഃ || 7.2.12 || 53
- യാ മേ ദർശനമാഗച്ഛേത്
 സാ ഗർഭം ധാരയിഷ്യതി |
 താസ്തു സർവാഃ പ്രതിശ്രുത്യ
 തസ്യ വാക്യം മഹാത്മനഃ || 7.2.13 || 54
- ബ്രഹ്മശാപഭയാദ് ഭീതാ -
 സ്തം ദേശം നോപചക്രമുഃ |
 തുണബിന്ദോസ്തു രാജർഷേ -
 സ്തനയാ ന ശൃണോതി തത് || 7.2.14 || 55
- ഗത്യാഹ്വശമപദം തത്ര
 വിചചാര സുനിർഭയാ |
 ന ചാപശ്യച്ച സാ തത്ര
 കാഞ്ചിദഭ്യാഗതാം സഖീം || 7.2.15 || 56
- തസ്മിൻ കാലേ മഹാതേജാഃ
 പ്രാജാപത്യോ മഹാനൃഷിഃ |
 സ്വാധ്വായമകരോത് തത്ര
 തപസാ ഭാവിതഃ സ്വയം || 7.2.16 || 57

- സാ തു വേദശ്രുതിം ശ്രുത്വാ
 ദൃഷ്ട്വാ വൈ തപസോ നിധിം |
 അഭവത് പാണ്ഡുദേഹാ സാ
 സുവൃഞ്ജിതശരീരജാ || 7.2.17 || 58
- ബഭൂവ ച സമുദ്വിഗ്നാ
 ദൃഷ്ട്വാ തദ്ദോഷമാത്മനഃ |
 ഇദം മേ കിംതിതി ഇതാത്വാ
 പിതൂർഗത്യാസ്ത്രിശമേ സ്ഥിതാ || 7.2.18 || 59
- താം തു ദൃഷ്ട്വാ തമാഭൂതാം
 തൃണബിന്ദുരമാബ്രവീത് |
 കിം ത്യമേതത്ത്വസദൃശം
 ധാരയസ്യാത്മനോ വപുഃ || 7.2.19 || 60
- സാ തു കൃത്യാഞ്ജലിം ദീനാ
 കന്ധോവാച തപോധനം |
 ന ജാനേ കാരണം താത
 യേന മേ രൂപമീദൃശം || 7.2.20 || 61
- കിം തു പൂർവം ഗതാസ്തേകാ
 മഹർഷേർഭാവിതാത്മനഃ |
 പുലസ്ത്യസ്യാശ്രമം ദിവ്യ -
 മൻവേഷും സ്വസഖീജനം || 7.2.21 || 62
- ന ച പശ്യാമൃഹം തത്ര
 കാഞ്ചിദഭ്യാഗതാം സഖിം |
 രൂപസ്യ തു വിപർയാസം
 ദൃഷ്ട്വാ ത്രാസാദിഹാഗതാ || 7.2.22 || 63

തൃണബിന്ദുസ്തൂ രാജർഷി -

സ്തപസാ ഭ്യോതിതപ്രഭഃ |

ധ്യാനം വിവേശ തച്ചാപി

അപശ്യദ്യുഷികർമജം || 7.2.23 ||

64

സ തു വിജ്ഞായ തം ശാപം

മഹർഷേർഭാവിതാത്മനഃ |

ഗൃഹീത്വാ തനയാം ഗത്വാ

പുലസ്ത്യമിദമബ്രവീത് || 7.2.24 ||

65

ഭഗവംസ്തനയാം മേ ത്വം

ഗുണൈഃ സൈരേവ ഭൂഷിതാം |

ഭിക്ഷാം പ്രതിഗൃഹാണേമാം

മഹർഷേ സ്വയമുദ്യതാം || 7.2.25 ||

66

തപശ്ചരണയുക്തസ്യ

ശ്രാമ്യമാണേന്ദ്രിയസ്യ തേ |

ശുശ്രൂഷണപരാ നിത്യം

ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 7.2.26 ||

67

തം ബ്രുവാണം തു തദ് വാക്യം

രാജർഷിം ധാർമികം തദാ |

ജിഹ്വുക്ഷുരബ്രവീത് കന്ധാം

ബാഘമിത്യേവ സ ദ്വിജഃ || 7.2.27 ||

68

ഭത്ത്വാ തു തനയാം രാജാ

സ്വമാശ്രമപദം ഗതഃ |

സാപി തത്രാവസത് കന്ധാ

തോഷയന്തീ പതിം ഗുണൈഃ || 7.2.28 ||

69

- തസ്യാസ്തൂ ശീലവൃത്താഭ്യാം
 തുതോഷ മൂനിപുംഗവഃ |
 പ്രീതഃ സ തു മഹാതേജാ
 വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.2.29 || 70
- പരിതുഷ്ടോഽസ്തി സുശ്രോണി
 ഗുണാനാം സമ്പദാ ഭൃശം |
 തസ്മാദ് ദേവി ദദാമ്യദ്യ
 പുത്രമാത്മസമം തവ || 7.2.30 || 71
- ഉദയോർവംശകർതാരം
 പൗലസ്ത്യ ഇതി വിശ്രുതം |
 യസ്മാത് തു വിശ്രുതോ വേദ -
 സ്ത്വയേഹാധ്യയതോ മമ || 7.2.31 || 72
- തസ്മാത് സ വിശ്രവാ നാമ
 ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ |
 ഏവമുക്താ തു സാ ദേവീ
 പ്രഹൃഷ്ടേനാന്തരാത്മനാ || 7.2.32 || 73
- അചിരേണൈവ കാലേനാ -
 സൂത വിശ്രവസം സുതം |
 ത്രിഷു ലോകേഷു വിഖ്യാതം
 യശോധർമസമൻവിതം || 7.2.33 || 74
- ശ്രുതിമാൻ സമദർശീ ച
 വ്രതാചാരതസ്തഥാ |
 പിതേവ തപസാ യുക്തോ
 ഹൃദവദ് വിശ്രവാ മൂനിഃ || 7.2.34 || 75

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ തൃതീയഃ സർഗഃ ॥

വിശ്രവസോ വൈശ്രവണസ്യാത്പത്തേസ്തപസോ
 വരപ്രാപ്തേർലങ്കായാം നിവാസസ്യ ച വർണനം

അഥ പുത്രഃ പുലസ്ത്യസ്യ
 വിശ്രവാ മുനിപുംഗവഃ |
 അചിരേണൈവ കാലേന
 പിതേവ തപസി സ്ഥിതഃ || 7.3.1 ||

76

സത്യവാങ്മൂലവാൻ ദാന്തഃ
 സ്വാധ്യായനിരതഃ ശുചിഃ |
 സർവഭോഗേഷ്യസംസക്തോ
 നിത്യം ധർമപരായണഃ || 7.3.2 ||

77

ഇതാത്യാ തസ്യ തു തദ് വൃത്തം
 ഭരദ്വാജോ മഹാമുനിഃ |
 ദദൗ വിശ്രവസേ ഭാർയാം
 സ്വസുതാം ദേവവർണിനിം || 7.3.3 ||

78

പ്രതിഗൃഹ്യ തു ധർമേണ
 ഭരദ്വാജസുതാം തദാ |
 പ്രജാൻവീക്ഷികയാ ബുദ്ധ്യാ
 ശ്രേയോ ഹ്യസ്യ വിചിന്തയൻ || 7.3.4 ||

79

- മുദാ പരമയാ യുക്തോ
 വിശ്രവാ മുനിപുംഗവഃ |
 സ തസ്യാം വീര്യസമ്പന്ന -
 മപത്യം പരമാദ്ഭുതം || 7.3.5 || 80
- ജനയാമാസ ധർമജ്ഞഃ
 സർവൈർബ്രഹ്മഗുണൈർവൃതം |
 തസ്മിഞ്ജാതേ തു സംഹൃഷ്ടഃ
 സ ബഭൂവ പിതാമഹഃ || 7.3.6 || 81
- ദൃഷ്ട്വാ ശ്രേയസ്കരീം ബുദ്ധിം
 ധനാധ്യക്ഷോ ഭവിഷ്യതി |
 നാമ ചാസ്യാകരോത് പ്രീതഃ
 സാർധം ദേവർഷിഭിസ്തദാ || 7.3.7 || 82
- യസ്മാദ് വിശ്രവസോപത്യം
 സാദൃശ്യാദ് വിശ്രവാ ഇവ |
 തസ്മാദ് വൈശ്രവണോ നാമ
 ഭവിഷ്യത്യേഷ വിശ്രുതഃ || 7.3.8 || 83
- സ തു വൈശ്രവണസ്തത്ര
 തപോവനഗതസ്തദാ |
 അവർധതാഹുതിഹുതോ
 മഹാതേജാ യമാനലഃ || 7.3.9 || 84
- തസ്യാശ്രമപദസ്ഥസ്യ
 ബുദ്ധിർജ്ജ്ഞാത മഹാത്മനഃ |
 ചരിഷ്യേ പരമം ധർമം
 ധർമോ ഹി പരമാ ഗതിഃ || 7.3.10 || 85

- സ തു വർഷസഹസ്രാണി
 തപസ്തപ്താ മഹാവനേ |
 യന്ത്രിതോ നിയമൈരുഗ്രൈ -
 ശ്ചകാര സുമഹത്തപഃ || 7.3.11 || 86
- പൂർണേ വർഷസഹസ്രാന്തേ
 തം തം വിധിമകൽപയത് |
 ജലാശീ മാരുതാഹാരോ
 നിരാഹാരസ്തമൈവ ച || 7.3.12 || 87
- ഏവം വർഷസഹസ്രാണി
 ജഗ്മുസ്താൻയേകവർഷവത് |
 അഥ പ്രീതോ മഹാതേജാഃ
 സേന്ദ്രൈഃ സുരഗണ്ഈഃ സഹ || 7.3.13 || 88
- ഗത്യാ തത്യാശ്രമപദം
 ബ്രഹ്മേദം വാക്യമബ്രവീത് |
 പരിതുഷ്ടോഽസ്മി തേ വത്സ
 കർമ്മണാനേന സുവ്രത || 7.3.14 || 89
- വരം വൃണീഷ്യ ഭദ്രം തേ
 വരാർഹസ്ത്വം മഹാമതേ |
 അമാബ്രവീദ് വൈശ്രവണഃ
 പിതാമഹമുപസ്ഥിതം || 7.3.15 || 90
- ഭഗവൻ ലോകപാലത്യ -
 മിച്ഛേയം ലോകരക്ഷണം |
 അമാബ്രവീദ് വൈശ്രവണം
 പരിതുഷ്ടേന ചേതസാ || 7.3.16 || 91

ബ്രഹ്മാ സുരഗണ്ണൈഃ സാർധം

ബാഘമിത്യേവ ഹൃഷ്ടവത് |

അഹം വൈ ലോകപാലാനാം

ചതുർഥം സ്രഷ്ടുമുദ്യതഃ || 7.3.17 ||

92

യമേന്ദ്രവരുണാനാം ച

പദം യത് തവ ചേസ്തിതം |

തദ് ഗച്ഛ ബത ധർമജ്ഞ

നിധീശത്വമവാപ്സുഹി || 7.3.18 ||

93

ശക്രാംബുപയമാനാം ച

ചതുർഥസ്ത്വം ഭവിഷ്യസി |

ഏതച്ച പുഷ്പകം നാമ

വിമാനം സൂര്യസന്നിഭം || 7.3.19 ||

94

പ്രതിഗൃഹ്ണീഷ്യ യാനാർഥം

ത്രിദശൈഃ സമതാം വ്രജ |

സ്വസ്തി ത്വേസ്തൂ ഗമിഷ്യാമഃ

സർവ ഏവ യഥാഗതം || 7.3.20 ||

95

കൃതകൃത്യാ വയം താത

ഭത്ത്യാ തവ വരദ്യയം |

ഇത്യുക്ത്വാ സ ഗതോ ബ്രഹ്മാ

സ്വസ്ഥാനം ത്രിദശൈഃ സഹ || 7.3.21 ||

96

ഗതേഷു ബ്രഹ്മപൂർവേഷു

ദേവേഷ്യഥ നഭസ്തലം |

ധനേശഃ പിതരം പ്രാഹ

പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രയതാത്മവാൻ || 7.3.22 ||

97

- ഭഗവൻ ലബ്ധവാനസ്മി
 വരമിഷ്ടം പിതാമഹാത് |
 നിവാസനം ന മേ ദേവോ
 വിദധേ സ പ്രജാപതിഃ || 7.3.23 || 98
- തം പശ്യ ഭഗവൻ കഞ്ചി -
 നിവാസം സാധു മേ പ്രഭോ |
 ന ച പീഡാ ദവേദ്യ യത്ര
 പ്രാണിനോ യസ്യ കസ്യചിത് || 7.3.24 || 99
- ഏവമുക്തസ്തു പുത്രേണ
 വിശ്രവാ മുനിപുംഗവഃ |
 വചനം പ്രാഹ ധർമജ്ഞ
 ശ്രുയതാമിതി സത്തമ || 7.3.25 || 100
- ദക്ഷിണസ്യാദധേസ്തീരേ
 ത്രികൂടോ നാമ പർവതഃ |
 തസ്യാഗ്രേ തു വിശാലാ സാ
 മഹേന്ദ്രസ്യ പുരീ യഥാ || 7.3.26 || 101
- ലങ്കാ നാമ പുരീ രമ്യാ
 നിർമിതാ വിശ്വകർമ്മണാ |
 രാക്ഷസാനാം നിവാസാർഥം
 യഥേന്ദ്രസ്യാമരാവതീ || 7.3.27 || 102
- തത്ര ത്വം വസ ഭദ്രം തേ
 ലങ്കായാം നാത്ര സംശയഃ |
 ഹേമപ്രാകാരപരിവാ
 യന്ത്രശസ്ത്രസമാവൃതാ || 7.3.28 || 103

- രമണീയാ പുരീ സാ ഹി
 രുക്മവൈവദൂർയതോരണാ |
 രാക്ഷസൈഃ സാ പരിത്യക്താ
 പുരാ വിഷ്ണുഭയാർദിതൈഃ || 7.3.29 || 104
- ശൂന്യാ രക്ഷോഗണൈഃ സർവൈ
 രസാതലതലം ഗതൈഃ |
 ശൂന്യാ സമ്പ്രതി ലങ്കാ സാ
 പ്രഭുസ്തസ്യ ന വിദ്യതേ || 7.3.30 || 105
- സ ത്വം തത്ര നിവാസായ
 ഗച്ഛ പുത്ര യമാസുഖം |
 നിർഭാഷസ്തത്ര തേ വാസോ
 ന ബാധസ്തത്ര കന്യചിത് || 7.3.31 || 106
- ഏതച്ഛുത്വാ സ ധർമാത്മാ
 ധർമിഷ്ടം വചനം പിതൂഃ |
 നിവാസയാമാസ തദാ
 ലങ്കാം പർവതമൂർധനി || 7.3.32 || 107
- നൈര്യുതാനാം സഹസ്രൈസ്തസ്മൈ
 ഹൃഷ്ടൈഃ പ്രമുദിതൈഃ സദാ |
 അചിരേണൈവ കാലേന
 സമ്പൂർണാ തസ്യ ശാസനാത് || 7.3.33 || 108
- സ തു തത്രാവസത് പ്രീതോ
 ധർമാത്മാ നൈര്യുതർഷഭഃ |
 സമുദ്രപരിഖായാം സ
 ലങ്കായാം വിശ്രവാത്മജഃ || 7.3.34 || 109

കാലേ കാലേ തു ധർമാത്മാ

പുഷ്പകേണ ധനേശ്വരഃ |

അഭ്യാഗച്ഛദ് വിനീതാത്മാ

പിതരം മാതരം ച ഹി || 7.3.35 ||

110

സ ദേവഗന്ധർവഗണൈരഭിഷ്കൃത -

സ്തമാപ്തരോന്മത്യവിഭൂഷിതാലയഃ |

ഗഭസ്സിഭിഃ സൂര്യ ഇവാവഭാസയൻ

പിതൃഃ സമീപം പ്രയയൗ സ വിത്തപഃ || 7.3.36 ||

111

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ തൃതീയഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുർഥഃ സർഗഃ ॥

രാക്ഷസവംശവർണനം ഹേതിവിദ്യുത്കേശസുകേശാനാമുത്പത്തിഃ

ശ്രുത്യാഗസ്തേരിതം വാക്യം

രാമോ വിസ്മയമാഗതഃ |

കഥമാസീത് തു ലങ്കായാം

സംഭവോ രക്ഷസാം പുരാ || 7.4.1 ||

112

തതഃ ശിരഃ കമ്പയിത്വാ

ത്രേതാഗ്നിസമവിഗ്രഹം |

തമഗസ്ത്യം മുഹൂർദ്ദൃഷ്ട്വാ

സ്മയമാനോഭ്യഭാഷത || 7.4.2 ||

113

ഭഗവൻ പൂർവമപ്യേഷാ

ലങ്കാസ്തീത് പിശിതാശിനാം |

ശ്രുത്യേദം ഭഗവദ്വാക്യം

ജാതോ മേ വിസ്മയഃ പരഃ || 7.4.3 ||

114

പുലസ്ത്യവംശാദുദ്ഭൂതാ

രാക്ഷസാ ഇതി നഃ ശ്രുതം |

ഇദാനീമന്യതശ്ചാപി

സംഭവഃ കീർത്തിതസ്ത്വയാ || 7.4.4 ||

115

- രാവണാത് കുന്ദകർണാച്ച
 പ്രഹസ്താദ് വികടാദപി |
 രാവണസ്യ ച പുത്രേഭ്യഃ
 കിം നു തേ ബലവത്തരാഃ || 7.4.5 || 116
- ക ഏഷാം പൂർവകോ ബ്രഹ്മൻ
 കിംനാമാ ച ബലോത്കടഃ |
 അപരാധം ച കം പ്രാപ്യ
 വിഷ്ണുനാ ദ്രാവിതാഃ കഥം || 7.4.6 || 117
- ഏതദ് വിസ്തരതഃ സർവം
 കഥയസ്യ മമാനഘ |
 കുതൂഹലമിദം മഹ്യം
 നൂദ ഭാനൂർയഥാ തമഃ || 7.4.7 || 118
- രാഘവസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
 സംസ്താരാലങ്കൃതം ശുഭം |
 അഥ വിസ്മയമാനസ്ത -
 മഗസ്ത്യഃ പ്രാഹ രാഘവം || 7.4.8 || 119
- പ്രജാപതിഃ പുരാ സൃഷ്ട്വാ
 അപഃ സലിലസന്ദവഃ |
 താസാം ഗോപായനേ സത്ത്വാ -
 നസൃജത് പദ്മസന്ദവഃ || 7.4.9 || 120
- തേ സത്ത്വാഃ സത്ത്വകർതാരം
 വിനീതവദുപസ്ഥിതാഃ |
 കിം കുർമ ഇതി ഭാഷന്തഃ
 ക്ഷുത്പിപാസാഭയാർദിതാഃ || 7.4.10 || 121

പ്രജാപതിസ്തു താൻ സർവാൻ

പ്രത്യാഹ പ്രഹസന്നിവ |

ആഭാഷ്യ വാചാ യതേന

രക്ഷധ്വമിതി മാനദ || 7.4.11 ||

122

രക്ഷാമ ഇതി തത്രാൻയൈ -

ര്യക്ഷാമ ഇതി ചാപരൈഃ |

ഭുക്ഷിതാഭുക്ഷിതൈരുകൃത -

സ്തതസ്താനാഹ ഭുതകൃത് || 7.4.12 ||

123

രക്ഷാമ ഇതി യൈരുകൃതം

രാക്ഷസാസ്തേ ഭവന്തു വഃ |

യക്ഷാമ ഇതി യൈരുകൃതം

യക്ഷാ ഏവ ഭവന്തു വഃ || 7.4.13 ||

124

തത്ര ഹേതിഃ പ്രഹേതിശ്ച

ഭ്രാതരൗ രാക്ഷസാധിപൗ |

മധുകൈഽഭസങ്കാശൗ

ബഭൂവതുരരിന്ദൗ || 7.4.14 ||

125

പ്രഹേതിർധാർമികസ്തത്ര

തപോവനഗതസ്തദാ |

ഹേതിർദാരക്രിയാർഥേ തു

പരം യത്നമാകരോത് || 7.4.15 ||

126

സ കാലഭഗിനീം കന്യാം

ഭയാം നാമ മഹാഭയാം |

ഉദാവഹദമേയാത്മാ

സ്വയമേവ മഹാമതിഃ || 7.4.16 ||

127

- സ തന്യാം ജനയാമാസ
 ഹേതീ രാക്ഷസപുംഗവഃ |
 പുത്രം പുത്രവതാം ശ്രേഷ്ഠോ
 വിദ്യുത്കേശമിതി ശ്രുതം || 7.4.17 || 128
- വിദ്യുത്കേശോ ഹേതിപുത്രഃ
 സ ദീപ്താർകസമപ്രഭഃ |
 വ്യവർധത മഹാതേജാ -
 സ്തോയമധ്യ ഇവാംബുജം || 7.4.18 || 129
- സ യദാ യൗവനം ഭദ്ര -
 മനുപ്രാപ്തോ നിശാചരഃ |
 തതോ ദാരക്രിയാം തന്യ
 കർതും വ്യവസിതഃ പിതാ || 7.4.19 || 130
- സന്ധ്യാദുഹിതരം സോമി
 സന്ധ്യാതുൽയാം പ്രഭാവതഃ |
 വരയാമാസ പുത്രാർഥം
 ഹേതീ രാക്ഷസപുംഗവഃ || 7.4.20 || 131
- അവശ്യമേവ ദാതവ്യാ
 പരസ്മൈ സേതി സന്ധ്യയാ |
 ചിന്തയിത്യാ സുതാ ദത്താ
 വിദ്യുത്കേശായ രാഘവ || 7.4.21 || 132
- സന്ധ്യായാസ്തനയാം ലബ്ധ്വാ
 വിദ്യുത്കേശോ നിശാചരഃ |
 രമതേ സ തയാ സാർധം
 പൗലോച്യാ മഘവാനിവ || 7.4.22 || 133

കേനചിത്ത്വമ കാലേന

രാമ സാലകടങ്കടാ |

വിദ്യുതുകേശാദ് ഗർഭമാപ

ഘനരാജിരിവാർണവാത് || 7.4.23 ||

134

തതഃ സാ രാക്ഷസീ ഗർഭം

ഘനഗർഭസമപ്രഭം |

പ്രസൂതാ മന്ദരം ഗത്വാ

ഗംഗാ ഗർഭമിവാഗ്നിജം |

സമുത്സൃജ്യ തു സാ ഗർഭം

വിദ്യുതുകേശരതാർഥിനീ || 7.4.24 ||

135

രേമേ തു സാർധം പതിനാ

വിസൃത്യ സുതമാത്മജം |

ഉത്സൃഷ്ടസ്തു തദാ ഗർഭോ

ഘനശബ്ദസമന്വനഃ || 7.4.25 ||

136

തയോത്സൃഷ്ടഃ സ തു ശിശുഃ

ശരദർകസമദ്യുതിഃ |

നിധായാസ്യേ സ്വയം മൃഷ്ടിം

രുരോദ ശനൈകസ്തദാ || 7.4.26 ||

137

തതോ വൃഷഭമാസ്ഥായ

പാർവത്യാ സഹിതഃ ശിവഃ |

വായുമാർഗേണ ഗച്ഛൻ വൈ

ശുശ്രാവ രുദിതസ്വനം || 7.4.27 ||

138

അപശ്യദ്യുതയാ സാർധം

രുദന്തം രാക്ഷസാത്മജം |

കാരുണ്യഭാവാത് പാർവത്യാ
ഭവസ്ത്രിപുരസുദനഃ || 7.4.28 ||

139

തം രാക്ഷസാത്മജം ചക്രേ
മാതൂരേവ വയഃസമം |
അമരം ചൈവ തം കൃത്വാ
മഹാദേവോക്തരോവ്യയഃ || 7.4.29 ||

140

പുരമാകാശഗം പ്രാദാത്
പാർവത്യാഃ പ്രിയകാമ്യയാ |
ഉമയാപി വരോ ദത്തോ
രാക്ഷസീനാം നൃപാത്മജ || 7.4.30 ||

141

സദ്യോപലബ്ധിർഗർഭസ്യ
പ്രസൂതിഃ സദ്യ ഏവ ച |
സദ്യ ഏവ വയഃ പ്രാപ്തി -
ർമാതൂരേവ വയഃസമം || 7.4.31 ||

142

തതഃ സുകേശോ വരദാനഗർവിതഃ
ശ്രീയം പ്രഭോഃ പ്രാപ്യ ഹരസ്യ പാർശ്വതഃ |
ചചാര സർവത്ര മഹാൻ മഹാമതിഃ
ഖഗം പുരം പ്രാപ്യ പുരന്ദരോ യഥാ || 7.4.32 ||

143

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുർഥഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചമഃ സർഗഃ ॥

സുകേശസന്തതീനാം മാൽയവത്സുമാലിമാലിനാം സന്താനസ്യ
വർണനം

സുകേശം ധാർമികം ദൃഷ്ട്വാ
വരലബ്ധം ച രാക്ഷസം |
ഗ്രാമണീർനാമ ഗന്ധർവോ
വിശ്വാവസുസമപ്രഭഃ || 7.5.1 ||

144

തസ്യ ദേവവതീ നാമ
ദ്വിതീയാ ശ്രീരിവാന്മജാ |
ത്രിഷു ലോകേഷു വിഖ്യാതാ
രൂപയൗവനശാലിനീ || 7.5.2 ||

145

താം സുകേശായ ധർമാത്മാ
ദദൗ രക്ഷഃശ്രീയം യഥാ |
വരദാനകൃതൈശ്വര്യം
സാ തം പ്രാപ്യ പതിം പ്രിയം || 7.5.3 ||

146

ആസീദ് ദേവവതീ തുഷ്ടാ
ധനം പ്രാപ്യേവ നിർധനഃ |
സ തയാ സഹ സംയുക്തോ
രരാജ രജനീചരഃ || 7.5.4 ||

147

അഞ്ജനാദിനിഷ്ഠാന്തഃ

കരേൺവേവ മഹാഗജഃ |

തതഃ കാലേ സുകേശസ്തു

ജനയാമാസ രാഘവ || 7.5.5 ||

148

ത്രീൻ പുത്രാഞ്ജനയാമാസ

ത്രേതാഗ്നിസമവിഗ്രഹാൻ |

മാൽയവന്തം സുമാലിം ച

മാലിം ച ബലിനാം വരം || 7.5.6 ||

149

ത്രീംസ്ത്രിനേത്രസമാൻ പുത്രാൻ

രാക്ഷസാൻ രാക്ഷസാധിപഃ |

ത്രയോ ലോകാ ഇവാവ്യഗ്രാഃ

സ്ഥിതാസ്ത്വേ ഇവാഗന്യഃ || 7.5.7 ||

150

ത്രയോ മന്ത്രാ ഇവാത്യുഗ്രാ -

സ്ത്വേയോ ഘോരാ ഇവാമയാഃ |

ത്രയഃ സുകേശസ്യ സുതാ -

ത്രേതാഗ്നിസമതേജസഃ || 7.5.8 ||

151

വിവൃദ്ധിമഗമംസ്തത്ര

വ്യാധയോപേക്ഷിതാ ഇവ |

വരപ്രാപ്തിം പിതൃസ്തേ തു

ഇണാത്ത്വൈശ്വര്യം തപോബലാത് || 7.5.9 ||

152

തപസ്തപ്തം ഗതാ മേരും

ഭ്രാതരഃ കൃതനിശ്ചയാഃ |

പ്രഗൃഹ്യ നിയമാൻ ഘോരാൻ

രാക്ഷസാ നൃപസത്തമ || 7.5.10 ||

153

- വിചേരുന്തേ തപോ ഘോരം
 സർവഭൂതഭയാവഹം |
 സത്യാർജുവശമോപേതൈ -
 സ്തപോഭിർഭൂവി ദുർലഭൈഃ || 7.5.11 || 154
- സന്താപയന്തസ്ത്രിൻ ലോകാൻ
 സദേവാസുരമാനുഷാൻ |
 തതോ വിഭുശ്ചതുർവക്ത്രോ
 വിമാനവരമാശ്രിതഃ || 7.5.12 || 155
- സുകേശപുത്രാനാമന്തര്യ
 വരഭോസ്ത്രിത്യഭാഷത |
 ബ്രഹ്മാണം വരദം ഇണാത്യാ
 സേന്ദ്രൈർദേവഗണൈർവൃതം || 7.5.13 || 156
- ഊചുഃ പ്രാഞ്ജലയഃ സർവേ
 വേപമാനാ ഇവ ദ്രുമാഃ |
 തപസാസ്ത്രിരാധിതോ ദേവ
 യദി നോ ദിശസേ വരം || 7.5.14 || 157
- അജേയാഃ ശത്രുഹന്താര -
 സ്തമൈവ ചിരജീവിനഃ |
 പ്രഭവിഷ്ണോ ഭവാമേതി
 പരസ്പരമനുവ്രതാഃ || 7.5.15 || 158
- ഏവം ഭവിഷ്യഥേത്യുക്ത്വാ
 സുകേശതനയാൻ വിഭുഃ |
 സ യയൗ ബ്രഹ്മലോകായ
 ബ്രഹ്മാ ബ്രാഹ്മണവത്സലഃ || 7.5.16 || 159

വരം ലബ്ധ്വാ തു തേ സർവേ
 രാമ രാത്രിഞ്ചരാസ്കദാ |
 സുരാസുരാൻ പ്രബാധന്തേ
 വരദാനസുനിർഭയാഃ || 7.5.17 || 160

തൈർബാധ്യമാനാസ്ത്രിദശാഃ
 സർഷിസംഘാഃ സചാരണാഃ |
 ത്രാതാരം നാധിഗച്ഛന്തി
 നിരയസ്ഥാ യഥാ നരാഃ || 7.5.18 || 161

അഥ തേ വിശ്വകർമാണം
 ശിൽപിനാം വരമവ്യയം |
 ഊചുഃ സമേത്യ സംഹൃഷ്ടാ
 രാക്ഷസാ രഘുസത്തമ || 7.5.19 || 162

ഓജസ്തേജോബലവതാം
 മഹതാമാത്മതേജസാ |
 ഗൃഹകർതാ ഭവാനേവ
 ഭേവാനാം ഹൃദയേഷ്ഠിതം || 7.5.20 || 163

അസ്മാകമപി താവത് ത്വം
 ഗൃഹം കുരു മഹാമതേ |
 ഹിമവന്തമുപാശ്രിത്യ
 മേരും മന്ദരമേവ വാ || 7.5.21 || 164

മഹേശ്വരഗൃഹപ്രവൃം
 ഗൃഹം നഃ ക്രിയതാം മഹത് |
 വിശ്വകർമാ തതസ്തേഷാം
 രാക്ഷസാനാം മഹാഭുജഃ || 7.5.22 || 165

- നിവാസം കഥയാമാസ
 ശക്രസ്യേവാമരാവതീം |
 ദക്ഷിണസ്യോദധേന്വീരേ
 ത്രികുടോ നാമ പർവതഃ || 7.5.23 || 166
- സുവേല ഇതി ചാപ്യന്യോ
 ദ്വിതീയോ രാക്ഷസേശ്വരാഃ |
 ശിവരേ തസ്യ ശൈലസ്യ
 മധ്യമേഘ്വദസന്നിഭേ || 7.5.24 || 167
- ശകുനൈരപി ദുഷ്ടാപേട് -
 അങ്കുചിനചതുർദിശി |
 ത്രിംശദ്യോജനവിസ്തീർണാ
 ശതയോജനമായതാ || 7.5.25 || 168
- സ്വർണപ്രാകാരസംവീതാ
 ഹേമതോരണസംവൃതാ |
 മയാ ലങ്കേതി നഗരീ
 ശക്രാജ്ഞപ്തേന നിർമിതാ || 7.5.26 || 169
- തസ്യാം വസത ദുർധർഷാ
 യുധം രാക്ഷസപുംഗവാഃ |
 അമരാവതീം സമാസാദ്യ
 സേന്ദ്രാ ഇവ ദിവൗകസഃ || 7.5.27 || 170
- ലങ്കാദുർഗം സമാസാദ്യ
 രാക്ഷസൈർബഹുഭിർവൃതാഃ |
 ദവിഷ്യഥ ദുരാധർഷാഃ
 ശത്രുണാം ശത്രുസൂദനാഃ || 7.5.28 || 171

- വിശ്വകർമ്മവചഃ ശ്രുത്വാ
 തതസ്തേ രാക്ഷസോത്തമാഃ |
 സഹസ്രാനുചരാ ഭൂത്വാ
 ഗത്വാ താമവസൻ പുരീം || 7.5.29 || 172
- ദുഃഖപ്രാകാരപരിഖാം
 ഹൈമൈർഗൃഹശതൈർവൃതാം |
 ലങ്കാമവാപ്യ തേ ഹൃഷ്ടാ
 ന്ധവസൻ രജനീചരാഃ || 7.5.30 || 173
- ഏതസ്മിന്നേവ കാലേ തു
 യഥാകാമം ച രഘവ |
 നർമ്മദാ നാമ ഗന്ധർവീ
 ബഭൂവ രഘുനന്ദന || 7.5.31 || 174
- തസ്യാഃ കന്ധാത്രയം ഹ്യാസീ -
 ദ്വീശ്രീകീർതിസമദ്യുതി |
 ജ്യേഷ്ഠക്രമേണ സാ തേഷാം
 രാക്ഷസാനാമരാക്ഷസീ || 7.5.32 || 175
- കന്ധാസ്താഃ പ്രദദൗ ഹൃഷ്ടാ
 പൂർണ്ണചന്ദ്രനിദാനനാഃ |
 ത്രയാണാം രാക്ഷസേന്ദ്രാണാം
 തിസ്രോ ഗന്ധർവകന്ധകാഃ || 7.5.33 || 176
- ദത്താ മാത്രാ മഹാഭാഗാ
 നക്ഷത്രേ ദഗദൈവതേ |
 കൃതദാരാസ്തേ തേ രാമ
 സുകേശതനയാസ്തദാ || 7.5.34 || 177

ചിക്രീഡുഃ സഹ ഭാർയാഭി -

രപ്തരോഭിരിവാമരാഃ |

തതോ മാൽയവതോ ഭാർയാ

സുന്ദരീ നാമ സുന്ദരീ || 7.5.35 ||

178

സ തസ്യാം ജനയാമാസ

യദപത്യം നിബോധ തത് |

വജ്രമുഷ്ടിർവിരുപാക്ഷോ

ദുർമുഖശ്ചൈവ രാക്ഷസഃ || 7.5.36 ||

179

സുപ്തഘോരോ യജ്ഞകോപശ്ച

മത്തോന്മത്തൗ തഥൈവ ച |

അനലാ ചാഭവത് കന്യാ

സുന്ദരയാം രാമ സുന്ദരീ || 7.5.37 ||

180

സുമാലിനോപി ഭാർയാസ്തീത്

പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനാ |

നാല്ലാ കേതുമതീ രാമ

പ്രാണേഭ്യോപി ഗരീയസി || 7.5.38 ||

181

സുമാലീ ജനയാമാസ

യദപത്യം നിശാചരഃ |

കേതുമത്യാം മഹാരാജ

തന്നിബോധാനുപൂർവശഃ || 7.5.39 ||

182

പ്രഹസ്തോക്തവനശ്ചൈവ

വികടഃ കാലികാമുഖഃ |

ധൂമ്രാക്ഷശ്ചൈവ ദണ്ഡശ്ച

സുപാർശ്വശ്ച മഹാബലഃ || 7.5.40 ||

183

- സംഹ്രാദിഃ പ്രഘസശ്ശൈവ
 ഭാസകർണശ്ച രാക്ഷസഃ |
 രാകാ പുഷ്പോത്കടാ ചൈവ
 കൈകസീ ച ശുചിസ്തിതാഃ || 7.5.41 || 184
- കുന്ദീനസീ ച ഇത്യേതേ സുമാലേഃ പ്രസവാഃ സ്തൃതാഃ || 7.5.42 || 185
- മാലേന്യു വസുദാ നാമ
 ഗന്ധർവീ രൂപശാലിനീ |
 ഭാർയാസീത് പദ്മപത്രാക്ഷീ
 സ്വക്ഷീ യക്ഷീവരോപമാ || 7.5.43 || 186
- സുമാലേരനുജസ്തസ്യാം
 ജനയാമാസ യത് പ്രഭോ |
 അപത്യം കഥ്യമാനം തു
 മയാ ത്വം ശൃണു രാഘവ || 7.5.44 || 187
- അനലശ്ചാനിലശ്ശൈവ
 ഹരഃ സമ്പാതിരേവ ച |
 ഏതേ വിഭീഷണാമാത്യാ
 മാലേയാന്യേ നിശാചരാഃ || 7.5.45 || 188
- തതസ്തു തേ രാക്ഷസപുംഗവാസ്ത്രയോ
 നിശാചരൈഃ പുത്രശതൈശ്ച സംവൃതാഃ |
 സുരാൻ സഹോന്മാനൃഷിനാഗയക്ഷാൻ
 ബബാധിരേ താൻ ബഹുവീര്യദർപിതാഃ || 7.5.46 || 189
- ജഗദ്ഭ്രമന്തോനിലവദ് ദുരാസദാ
 രണേഷു മൃത്യുപ്രതിമാനതേജസഃ |

വരപ്രദാനാദപി ഗർവിതാ ഭൃശം

ക്രതുക്രിയാണാം പ്രശമകരാഃ സദാ || 7.5.47 ||

190

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷഷഃ സർഗഃ ॥

ഭഗവതഃ ശിവസ്യ സംമത്യാ ദേവാനാം രക്ഷാവധാർഥം ശ്രീവിഷ്ണോഃ
 ശരണഗ്രഹണം തതഃ സമാശ്വസ്താനാം ച നിവർത്തനം ദേവാനാമുപരി
 രക്ഷസാമാക്രമണം ദേവാനാം സാഹായ്യകരണായ
 ശ്രീവിഷ്ണോരാഗമനം ച

തൈർവധ്യമാനാ ദേവാശ്ച
 ഋഷയശ്ച തപോധനാഃ |

ഭയാർതാഃ ശരണം ജഗ്മു -

ർദേവദേവം മഹേശ്വരം || 7.6.1 ||

191

ജഗത്സൃഷ്ടന്തകർതാര -

മജമവ്യക്തരുപിണം |

ആധാരം സർവലോകാനാ -

മാരാധ്യം പരമം ഗുരും || 7.6.2 ||

192

തേ സമേത്യ തു കാമാരിം

ത്രിപുരാരിം ത്രിലോചനം |

ഊചുഃ പ്രാഞ്ജലയോ ദേവാ

ഭയഗദ്ഗദഭാഷിണഃ || 7.6.3 ||

193

സുകേശപുത്രൈർഭഗവൻ

പിതാമഹവരോദ്ധതൈഃ |

- പ്രജാധ്യക്ഷ പ്രജാഃ സർവാ
ബാധ്യന്തേ രിപുബാധനൈഃ || 7.6.4 || 194
- ശരൺയാന്യശരൺയാനി
ഹ്യാശ്രമാണി കൃതാനി നഃ |
സ്വർഗാച്ച ദേവാൻ പ്രച്യാവ്യ
സ്വർഗേ ക്രീഡന്തി ദേവവത് || 7.6.5 || 195
- അഹം വിഷ്ണുരഹം രുദ്രോ
ബ്രഹ്മാഹം ദേവരാധാഹം |
അഹം യമശ്ച വരുണ -
ശ്ചന്ദ്രോഹം രവിരപ്യഹം || 7.6.6 || 196
- ഇതി മാലീ സുമാലീ ച
മാൽയവാംശൈവ രാക്ഷസാഃ |
ബാധന്തേ സമരോദ്ധാർഷാ
യേ ച തേഷാം പുരുസരാഃ || 7.6.7 || 197
- തന്നോ ദേവ ഭയാർതാനാ -
മഭയം ദാതുമർഹസി |
അശിവം വപുരാസ്ഥായ
ജഹി വൈ ദേവകണ്ടകാൻ || 7.6.8 || 198
- ഇത്യുക്തസ്തു സുരൈഃ സർവൈഃ
കപർദീ നീലലോഹിതഃ |
സുകേശം പ്രതി സാപേക്ഷഃ
പ്രാഹ ദേവഗണാൻ പ്രഭുഃ || 7.6.9 || 199
- അഹം തന്ന ഹനിഷ്യാമി
മമാവധ്യാ ഹി ത്വേസുരാഃ |

- കിം തു മന്ത്രം പ്രദാസ്യാമി
യോ വൈ താൻ നിഹനിഷ്യതി || 7.6.10 || 200
- ഏതമേവ സമുദ്യോഗം
പുരസ്കൃത്യ മഹർഷയഃ |
ഗച്ഛധ്വം ശരണം വിഷ്ണും
ഹനിഷ്യതി സ താൻ പ്രഭുഃ || 7.6.11 || 201
- തതസ്തു ജയശബ്ദേന
പ്രതിനന്ദ്യ മഹേശ്വരം |
വിഷ്ണോഃ സമീപമാജഗ്മു -
ർനിശാചരഭയാർദിതാഃ || 7.6.12 || 202
- ശംഖചക്രധരം ദേവം
പ്രണമ്യ ബഹുമാന്യ ച |
ഊചുഃ സംഭ്രാന്തവദ് വാക്യം
സുകേശതനയാൻ പ്രതി || 7.6.13 || 203
- സുകേശതനയൈർദേവ
ത്രിഭിശ്ശ്ലോതാഗ്നിസന്നിഭൈഃ |
ആക്രമ്യ വരദാനേന
സ്ഥാനാന്യപഹതാനി നഃ || 7.6.14 || 204
- ലങ്കാ നാമ പുരീ ദുർഗാ
ത്രികൂടശിഖരേ സ്ഥിതാ |
തത്ര സ്ഥിതാഃ പ്രബാധന്തേ
സർവാൻ നഃ ക്ഷണദാചരാഃ || 7.6.15 || 205
- സ ത്വമസുദ്ധിതാർഥായ
ജഹി താൻ മധുസൂദന |

- ശരണം ത്വാം വയം പ്രാപ്താ
ഗതിർഭവ സുരേശ്വര || 7.6.16 || 206
- ചക്രകൃത്താസ്യകമലാൻ
നിവേദയ യമായ വൈ |
ഭയേഷ്യഭയഭോജ്ഞാകം
നാൻയോജ്ഞി ഭവതാ വിനാ || 7.6.17 || 207
- രാക്ഷസാൻ സമരേ ഹൃഷ്ടാൻ
സാനുബന്ധാൻ മദോദ്ധതാൻ |
നൂദ ത്വം നോ ഭയം ഭേവ
നീഹാരമിവ ഭാസ്കരഃ || 7.6.18 || 208
- ഇത്യേവം ദൈവതൈരുകുതോ
ഭേവഭേവോ ജനാർദനഃ |
അഭയം ഭയഭോജിണാം
ഭത്ത്യാ ഭേവാനുവാച ഹ || 7.6.19 || 209
- സുകേശം രാക്ഷസം ജാനേ
ഈശാനവരദർപിതം |
താംശ്ചാസ്യ തനയാഞ്ജാനേ
യേഷാം ജ്യേഷ്ഠഃ സ മാൽയവാൻ || 7.6.20 || 210
- താനഹം സമതിക്രാന്ത -
മർയാദാൻ രാക്ഷസാധമാൻ |
നിഹനിഷ്യാമി സക്രൂദ്ധഃ
സുരാ ഭവത വിജ്ഞാതഃ || 7.6.21 || 211
- ഇത്യുകുതാസ്തേ സുരാഃ സർവേ
വിഷ്ണുനാ പ്രഭവിഷ്ണുനാ |

യഥാവാസം യയൂർഹൃഷ്ടാഃ

പ്രശംസന്തോ ജനാർദനം || 7.6.22 ||

212

വിബുധാനാം സമുദ്യോഗം

മാൽയവാംസ്തു നിശാചരഃ |

ശ്രുത്വാ തൗ ഭ്രാതരൗ വീരാ -

വിദം വചനമബ്രവീത് || 7.6.23 ||

213

അമരാ ഋഷയശ്ചൈവ

സംഗമ്യ കില ശങ്കരം |

അസുദ്യധം പരീപ്ത

ഇദം വചനമബ്രുവൻ || 7.6.24 ||

214

സുകേശതനയാ ദേവ

വരദാനബലോദ്ധാതാഃ |

ബാധന്ത്യേസ്മാൻ സമുദ്യുക്താ

ഘോരരുപാഃ പദേ പദേ || 7.6.25 ||

215

രാക്ഷസൈരഭിഭൂതാഃ സ്മോ

ന ശക്താഃ സു പ്രജാപതേ |

സ്യേഷു സദ്മസു സംസ്ഥാതും

ഭയാത് തേഷാം ദുരാത്മനാം || 7.6.26 ||

216

തദസ്മാകം ഹിതാർഥായ

ജഹി താംശ്ച ത്രിലോചന |

രാക്ഷസാൻ ഹുകൃതേനൈവ

ദഹ പ്രദഹതാം വര || 7.6.27 ||

217

ഇത്യേവം ത്രിദശൈരുകുതോ

നിശദ്യാന്ധകസുദനഃ |

- ശിരഃ കരം ച ധുൻവാന
ഇദം വചനമബ്രവീത് || 7.6.28 || 218
- അവധ്യാ മമ തേ ദേവാഃ
സുകേശതനയാ രണേ |
മന്ത്രം തു വഃ പ്രദാസ്യാമി
യസ്താൻ വൈ നിഹനിഷ്യതി || 7.6.29 || 219
- യോസൗ ചക്രഗദാപാണിഃ
പീതവാസാ ജനാർദനഃ |
ഹരിർനാരായണഃ ശ്രീമാ -
ങ്ശരണം തം പ്രപദ്യഥ || 7.6.30 || 220
- ഹരാദവാപ്യ തേ മന്ത്രം
കാമാരിമഭിവാദ്യ ച |
നാരായണാലയം പ്രാപ്യ
തസ്മൈ സർവം ന്യവേദയൻ || 7.6.31 || 221
- തതോ നാരായണേനോക്താ
ദേവാ ഇന്ദ്രപുരോഗമാഃ |
സുരാരിസ്താൻ ഹനിഷ്യാമി
സുരാ ദവത നിർഭയാഃ || 7.6.32 || 222
- ദേവാനാം ഭയഭീതാനാം
ഹരിണാ രാക്ഷസർഷഭൗ |
പ്രതിജ്ഞാതോ വധോസ്താകം
ചിന്ത്യതാം യദിഹ ക്ഷമം || 7.6.33 || 223
- ഹിരണ്യകശിപോർമൃത്യു -
രന്യേഷാം ച സുരദിഷാം |

നമുചിഃ കാലനേമിശ്ച

സംഹ്രാദോ വീരസത്തമഃ || 7.6.34 ||

224

രാധേയോ ബഹുമായി ച

ലോകപാലോഽഥ ധാർമികഃ |

യമലാർജുനൗ ച ഹാർദികൃഃ

ശുംഭശൈവ നിശുംഭകഃ || 7.6.35 ||

225

അസുരാ ദാനവാശൈവ

സത്യവന്തോ മഹാബലാഃ |

സർവേ സമരമാസാദ്യ

ന ശ്രൂയന്തേപരാജിതാഃ || 7.6.36 ||

226

സർവൈഃ ക്രതുശതൈരിഷ്ടം

സർവേ മായാവിദസ്തഥാ |

സർവേ സർവാസ്ത്രകുശലാഃ

സർവേ ശത്രുഭയങ്കരാഃ || 7.6.37 ||

227

നാരായണേന നിഹതാഃ

ശതശ്ലോഽഥ സഹസ്രശഃ |

ഏതജ്ഞാത്യാ തു സർവേഷാം

ക്ഷമം കർതുമിഹാർഹഥ |

ദുഃഖം നാരായണം ജ്ഞേതും

യോ നോ ഹന്തുമിഹേച്ഛതി || 7.6.38 ||

228

തതഃ സുമാലീ മാലീ ച

ശ്രുത്വാ മാൽയവന്തോ വചഃ |

ഊചതുർഭ്രാതരം ജ്യേഷ്ഠ -

മശ്വിനാവിവ വാസവം || 7.6.39 ||

229

സ്വധീതം ദത്തമിഷ്ടം ച
 ഐശ്വര്യം പരിപാലിതം |
 ആയുർനിരാമയം പ്രാപ്തം
 സുധർമഃ സ്ഥാപിതഃ പഥി || 7.6.40 || 230

ദേവസാഗരമക്ഷോഭ്യം
 ശരൈസ്തേ സമവഗാഹ്യ ച |
 ജിതാ ദ്വിഷോ ഹ്യപ്രതിമാ -
 സ്തന്നോ മുതുകൃതം ദയം || 7.6.41 || 231

നാരായണശ്ച രുദ്രശ്ച
 ശക്രശ്ചാപി യമസ്തഥാ |
 അസ്മാകം പ്രമുഖേ സ്ഥാതും
 സർവേ ബിഭൃതി സർവദാ || 7.6.42 || 232

വിഷ്ണോർദ്വേഷസ്യ നാസ്തേവ
 കാരണം രാക്ഷസേശ്വര |
 ദേവാനാമേവ ദോഷേണ
 വിഷ്ണോഃ പ്രചലിതം മനഃ || 7.6.43 || 233

തസ്മാദദ്യൈവ സഹിതാഃ
 സർവ്വേന്ദ്രിയോന്യസമാവൃതാഃ |
 ദേവാനേവ ജിഹ്വാംസാമോ
 യേദ്യോ ദോഷഃ സമുത്ഥിതഃ || 7.6.44 || 234

ഏവം സമ്മന്തര്യ ബലിനഃ
 സർവസൈന്യസമാവൃതാഃ |
 ഉദ്യോഗം ഘോഷയിത്വാ തു
 സർവേ നൈര്യുതപുംഗവാഃ || 7.6.45 || 235

യുദ്ധായ നിർയയുഃ ക്രുദ്ധാ
 ജംഭവ്യത്രാദയോ യഥാ |
 ഇതി തേ രാമ സമ്മന്തര്യ
 സർവോദ്യോഗേന രാക്ഷസാഃ || 7.6.46 || 236

യുദ്ധായ നിർയയുഃ സർവേ
 മഹാകായാ മഹാബലാഃ |
 സ്യന്ദനൈർവാരണൈശ്ചവ
 ഹയൈശ്ച കരിസന്നിഭൈഃ || 7.6.47 || 237

ഖരൈർഗോഭിരഥോശ്രൈശ്ച
 ശിശുമാരൈർഭുജംഗമൈഃ |
 മകരൈഃ കച്ഛപൈർമീനൈ -
 ര്വിഹംഗൈർഗരുഡോപമൈഃ || 7.6.48 || 238

സിംഹൈർവ്യാഘ്രൈർവരാഹൈശ്ച
 സ്യമരൈശ്ചമരൈരപി |
 ത്യക്ത്വാ ലങ്കാം ഗതാഃ സർവേ
 രാക്ഷസാ ബലഗർവിതാഃ || 7.6.49 || 239

പ്രയാതാ ദേവലോകായ
 യോദ്ധും ദൈവതശത്രുവഃ |
 ലങ്കാവിപര്യയം ദൃഷ്ട്വാ
 യാനി ലങ്കാലയാന്യഥ || 7.6.50 || 240

ഭൂതാനി ഭയദർശിനി
 വിമനസ്താനി സർവശഃ |
 രഥോത്തമൈരുഹ്യമാനാഃ
 ശതശ്യാഥ സഹസ്രശഃ || 7.6.51 || 241

പ്രയാതാ രാക്ഷസാസ്തൂർണം

ദേവലോകം പ്രയത്നതഃ |

രക്ഷസാമേവ മാർഗേണ

ദൈവതാൻയപചക്രമുഃ || 7.6.52 ||

242

ഭൗമാശ്ചൈവാന്തരിക്ഷാശ്ച

കാലാഇതപ്താ ഭയാവഹാഃ |

ഉത്പാതാ രാക്ഷസേന്ദ്രാണാ -

മഭാവായ സമുത്ഥിതാഃ || 7.6.53 ||

243

അസ്ഥീനി മേഘാ വവൃഷു -

രൂഷ്ണം ശോണിതമേവ ച |

വേലാം സമുദ്രാശ്ചോത്ക്രാന്താ -

ശ്ചേലുശ്ചാപ്യഥ ഭൂധരാഃ || 7.6.54 ||

244

അട്ടഹാസാൻ വിമുഞ്ചന്തോ

ഘനനാദസമസ്വനാഃ |

വാശ്യന്ത്യശ്ച ശിവാസ്തത്ര

ദാരൂണം ഘോരദർശനാഃ || 7.6.55 ||

245

സമ്പതന്ത്യഥ ഭൂതാനി

ഭൂശ്യന്തേ ച യഥാക്രമം |

ഗൃധ്രചക്രം മഹച്ചാത്ര

പ്രജ്യാലോദ്ഗാരിഭിർമുഖൈഃ || 7.6.56 ||

246

രക്ഷോഗണസ്യോപരിഷ്ഠാത്

പരിഭ്രമതി കാലവത് |

കപോതാ രക്തപാദാശ്ച

സാരികാ വിഭ്രുതാ യയുഃ || 7.6.57 ||

247

കാകാ വാശ്യന്തി തത്രൈത്രവ
വിധാലാ വൈ ദ്വിപാദയഃ |

ഉത്പാതാംസ്താനനാദൃത്യ
രാക്ഷസാ ബലദർപിതാഃ || 7.6.58 ||

248

യാന്ത്യേവ ന നിവർത്തന്തേ
മൃത്യുപാശാവപാശിതാഃ |

മാൽയവാംശ്ച സുമാലീ ച
മാലീ ച സുമഹാബലഃ || 7.6.59 ||

249

പുരസ്സരാ രാക്ഷസാനാം
ജ്വലിതാ ഇവ പാവകാഃ |

മാൽയവന്തം തു തേ സർവേ
മാൽയവന്തമിവാചലം || 7.6.60 ||

250

നിശാചരാ ആശ്രയന്തി
ധാതാരമിവ ദേവതാഃ |

തദ് ബലം രാക്ഷസേന്ദ്രാണാം
മഹാഭ്രൂഘനനാദിതം || 7.6.61 ||

251

ജയേക്സയാ ദേവലോകം
യയൗ മാലിവശേ സ്ഥിതം |

രാക്ഷസാനാം സമുദ്യോഗം
തം തു നാരായണഃ പ്രഭുഃ || 7.6.62 ||

252

ദേവദൂതാദുപശ്രുത്യ
ചക്രേ യുദ്ധേ തദാ മനഃ |

സ സജ്ജായുധതൂണീരോ
വൈനതേയോപരി സ്ഥിതഃ || 7.6.63 ||

253

ആസാദ്യ കവചം ദിവ്യം
 സഹസ്രാർകസമദ്യുതി |
 ആബദ്ധ്യ ശരസമ്പൂർണേ
 ഇഷ്ടുധീ വിമലേ തദാ || 7.6.64 || 254

ശ്രോണിസൂത്രം ച ഖഡ്ഗം ച
 വിമലം കമലേക്ഷണം |
 ശംഖചക്രഗദാശാർങ്ഗ -
 ഖഡ്ഗാംശൈവ വരായുധാൻ || 7.6.65 || 255

സുപർണം ഗിരിസങ്കാശം
 വൈനതേയമമാസ്ഥിതഃ |
 രാക്ഷസാനാമഭാവായ
 യയൗ തൂർണതരം പ്രഭുഃ || 7.6.66 || 256

സുപർണപൃഷ്ഠേ സ ബഭൗ
 ശ്യാമഃ പീതാംബരോ ഹരിഃ |
 കാഞ്ചനസ്യ ഗിരേഃ ശൃംഗേ
 സതഡിത്തോയഭോ യഥാ || 7.6.67 || 257

സ സിദ്ധഭേവർഷിമഹോരഗൈശ്ച
 ഗന്ധർവയക്ഷൈരുപഗീയമാനഃ |
 സമാസസാദാസുരസൈന്യശത്രു -
 ശ്ചക്രാസിശാർങ്ഗായുധശംഖപാണിഃ || 7.6.68 || 258

സുപർണപക്ഷാനിലന്നപക്ഷം
 ഭ്രമത്പതാകം പ്രവീകീർണശത്രും |
 ചചാല തദ്രാക്ഷസരാജസൈന്യം
 ചലോപലം നീലമിവാചലാഗ്രം || 7.6.69 || 259

തതഃ ശിതൈഃ ശോണിതമാംസരൂഷിതൈ -

ർയുഗാന്തവൈശ്വാനരതുൽയവിഗ്രഹൈഃ |

നിശാചരാഃ സമ്പരിവാർയ മാധവം

വരായുധൈർനിർബിഭിദുഃ സഹസ്രശഃ || 7.6.70 ||

260

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തമഃ സർഗഃ ॥

വിഷ്ണുനാ രക്ഷസാം സംഹാരസ്തേഷാം പലായനം ച

നാരായണഗിരിം തേ തു
ഗർജ്ജന്തോ രാക്ഷസാംബുദാഃ |
അർദയന്തോഽസ്ത്വവർഷേണ
വർഷേണേവാദ്രിമംബുദാഃ || 7.7.1 || 261

ശ്യാമാവദാതസ്തൈർവിഷ്ണു -
ർനീലൈർനക്തഞ്ചരോത്തമൈഃ |
വൃതോഽഞ്ജനഗിരീവായം
വർഷമാണൈഃ പയോധരൈഃ || 7.7.2 || 262

ശലഭാ ഇവ കേദാരം
മശകാ ഇവ പാവകം |
യഥാമൃതഘടം ദംശാ
മകരാ ഇവ ചാർണവം || 7.7.3 || 263

തഥാ രക്ഷോധനൂർമുക്താ
വജ്രാനിലമനോജവാഃ |
ഹരിം വിശന്തി സു ശരാ
ലോകാ ഇവ വിപർയയേ || 7.7.4 || 264

സ്യന്ദനൈഃ സ്യന്ദനഗതാ
 ഗജൈശ്ച ഗജമൂർധഗാഃ |
 അശ്വാഭോഹാസ്തമാശ്വൈശ്ച
 പാദാതാശ്ചാംബരേ സ്ഥിതാഃ || 7.7.5 || 265

രാക്ഷസേന്ദ്രാ ഗിരിനിഭാഃ
 ശരൈഃ ശക്ത്യഷ്ടിതോമരൈഃ |
 നിരുച്ഛാസം ഹരിം ചക്രൂഃ
 പ്രാണായാമാ ഇവ ദ്വിജം || 7.7.6 || 266

നിശാചരൈസ്താഡ്യമാനോ
 മീനൈരിവ മഹോദധിഃ |
 ശാർംഗമായദ്യ ദുർധർഷോ
 രാക്ഷസേഭ്യോസ്യജ്ജരാൻ || 7.7.7 || 267

ശരൈഃ പൂർണായതോത്സൃഷ്ടൈ -
 ര്വജ്രകൽപൈർമനോജവൈഃ |
 ചിച്ഛേദ വിഷ്ണുർനിശിതൈഃ
 ശതശ്യാഥ സഹസ്രശഃ || 7.7.8 || 268

വിദ്രാവ്യ ശരവർഷേണ
 വർഷം വായുരിവോത്ഥിതം |
 പാഞ്ചജന്യം മഹാശംഖം
 പ്രദധ്വൗ പുരുഷോത്തമഃ || 7.7.9 || 269

സോഽബുജോ ഹരിണാ ധ്വാതഃ
 സർവപ്രാണേന ശംഖരാട് |
 രാസ ഭീമനിർഹാദ -
 സ്ത്രേലോക്യം വ്യഥയന്നിവ || 7.7.10 || 270

ശംഖരാജരവഃ സോഽഥ

ത്രാസയാമാസ രാക്ഷസാൻ |

മൃഗരാജ ഇവാരണ്യേ

സമദാനിവ കുഞ്ജരാൻ || 7.7.11 ||

271

ന ശേകുരശ്വാഃ സംസ്ഥാതും

വിമദാഃ കുഞ്ജരാഭവൻ |

സ്യന്ദനേഭ്യശ്ചൂതാ വീരാഃ

ശംഖരാവിതദുർബലാഃ || 7.7.12 ||

272

ശാർംഗചാപവിനിർമുക്താ

വജ്രതുൽയാനനാഃ ശരാഃ |

വിദാർയ താനി രക്ഷാംസി

സുപുംഖാ വിവിശുഃ ക്ഷിതിം || 7.7.13 ||

273

ഭിദ്യമാനാഃ ശരൈഃ സംഖ്യേ

നാരായണകരച്യുതൈഃ |

നിപേതു രാക്ഷസാ ഭൂമൗ

ശൈലാ വജ്രഹതാ ഇവ || 7.7.14 ||

274

വ്രണാനി പരഗാത്രേഭ്യോ

വിഷ്ണുചക്രകൃതാനി ഹി |

അസൃക് ക്ഷരന്തി ധാരാഭിഃ

സ്വർണ്ണധാരാ ഇവാചലാഃ || 7.7.15 ||

275

ശംഖരാജരവശ്ചാപി

ശാർംഗചാപരവസ്തമാ |

രാക്ഷസാനാം രവാംശ്ചാപി

ഗ്രസതേ വൈഷ്ണവോ രവഃ || 7.7.16 ||

276

തേഷാം ശിരോധരാൻ ധൂതാ -

ംഛരധ്വജധനുംഷി ച |

രമാൻ പതാകാസ്തൂണീരാം -

ശ്രീച്ഛേദ സ ഹരിഃ ശരൈഃ || 7.7.17 ||

277

സൂർയാദിവ കരാ ഘോരാ

വാർയോഘാ ഇവ സാഗരാത് |

പർവതാദിവ നാഗേന്ദ്രാ

ധാരഘാ ഇവ ചാംബുദാത് || 7.7.18 ||

278

തമാ ശാർംഗവിനിർമുക്താഃ

ശരാ നാരായണേരിതാഃ |

നിർധാവന്തീഷവസ്തൂർണ്ണം

ശതശ്യാഥ സഹസ്രശഃ || 7.7.19 ||

279

ശരഭേണ യഥാ സിംഹാഃ

സിംഹേന ദ്വിരദാ യഥാ |

ദ്വിരഭേണ യഥാ വ്യാഘ്രാ

വ്യാഘ്രേണ ദ്വീപിനോ യഥാ || 7.7.20 ||

280

ദ്വീപിനേവ യഥാ ശ്യാനഃ

ശൂനാ മാർജ്ജാരകോ യഥാ |

മാർജ്ജാരേണ യഥാ സർപാഃ

സർപേണ ച യഥാഖവഃ || 7.7.21 ||

281

തമാ തേ രാക്ഷസാഃ സർവേ

വിഷ്ണുനാ പ്രഭവിഷ്ണുനാ |

ഭ്രവന്തി ഭ്രാവിതാശ്ചാൻയേ

ശായിതാശ്ച മഹീതലേ || 7.7.22 ||

282

രാക്ഷസാനാം സഹസ്രാണി

നിഹത്യ മധുസൂദനഃ |

വാരിജം പൂരയാമാസ

തോയദം സുരരാധിവ || 7.7.23 ||

283

നാരായണശരത്രസ്തം

ശംഖനാദസുവിഹ്വലം |

യയൗ ലങ്കാമഭിമുഖം

പ്രഭഗ്നം രാക്ഷസം ബലം || 7.7.24 ||

284

പ്രഭഗ്നേ രാക്ഷസബലേ

നാരായണശരാഹതേ |

സുമാലീ ശരവർഷേണ

നിവവാര രണേ ഹരിം || 7.7.25 ||

285

സ തു തം ഛാദയാമാസ

നീഹാര ഇവ ഭാസ്കരം |

രാക്ഷസാഃ സത്യസമ്പന്നാഃ

പുനർധൈര്യം സമാദധുഃ || 7.7.26 ||

286

അഥ സോദ്യുപതദ് രോഷാദ്

രാക്ഷസോ ബലദർപിതഃ |

മഹാനാദം പ്രകുർവാണോ

രാക്ഷസാഞ്ജീവയന്നിവ || 7.7.27 ||

287

ഉത്ക്ഷിപ്യ ലംബാദരണം

ധുൻവൻ കരമിവ ദ്വിപഃ |

രരാസ രാക്ഷസോ ഹർഷാത്

സതഡിത്തോയദോ യഥാ || 7.7.28 ||

288

- സുമാലേർനർദതസ്തസ്യ
 ശിരോ ജുലിതകുണ്ഡലം |
 ചിച്ഛേദ യന്തുരശ്യാശ്ച
 ഭ്രാന്താസ്തസ്യ തു രക്ഷസഃ || 7.7.29 || 289
- തൈരശ്ശൈർഭ്രാമ്യതേ ഭ്രാന്നൈഃ
 സുമാലീ രാക്ഷസേശ്വരഃ |
 ഇന്ദ്രിയാശ്ശൈഃ പരിഭ്രാന്നൈ -
 രധൃതിഹീനോ യഥാ നരഃ || 7.7.30 || 290
- തതോ വിഷ്ണും മഹാബാഹും
 പ്രപതന്തം രണാജിരേ |
 ഹൃതേ സുമാലേരശ്ശൈശ്ച
 രഥേ വിഷ്ണുരഥം പ്രതി || 7.7.31 || 291
- മാലീ ചാഭ്യഭവദ് യുക്തഃ
 പ്രഗൃഹ്യ സശരം ധനുഃ |
 മാലേർധനുശ്ചുതാ ബാണാഃ
 കാർതസ്വരവിഭൂഷിതാഃ || 7.7.32 || 292
- വിവിശൂർഹരിമാസാഭ്യ
 ക്രൗഞ്ചം പത്രരഥാ ഇവ |
 അർഭ്യമാനഃ ശരൈഃ സോഽഥ
 മാലിമുക്തൈഃ സഹസ്രശഃ || 7.7.33 || 293
- ചുക്ഷുഭേ ന രണേ വിഷ്ണു -
 ര്ജിതേന്ദ്രിയ ഇവാധിഭിഃ |
 അഥ മൗർവീസ്യനം ശ്രുത്വാ
 ഭഗവാൻ ഭൂതഭാവനഃ || 7.7.34 || 294

മാലിനം പ്രതി ബാണൗഘാൻ

സസർജ്ജാസിഗദായരഃ |

തേ മാലിദേഹമാസാദ്യ

വജ്രവിദ്യുത്പ്രഭാഃ ശരാഃ || 7.7.35 ||

295

പിബന്തി രുധിരം തസ്യ

നാഗാ ഇവ സുധാരസം |

മാലിനം വിമുഖം കൃത്വാ

ശംഖചക്രഗദായരഃ || 7.7.36 ||

296

മാലിമൗലിം ധ്വജം ചാപം

വാജിനശ്ചാപ്യപാതയത് |

വിരമന്തൂ ഗദാം ഗൃഹ്യ

മാലീ നക്തഞ്ചരോത്തമഃ || 7.7.37 ||

297

ആപുഷ്പവേ ഗദാപാണി -

ർഗിര്യഗ്രാദിവ കേസരീ |

ഗദയാ ഗരുഡേശാന -

മീശാനമിവ ചാന്തകഃ || 7.7.38 ||

298

ലലാടദേശ്യേഭ്യഹനദ്

വജ്രേണേന്ദ്രോ യഥാചലം |

ഗദയാദിഹതസ്തേന

മാലിനാ ഗരുഡോ ഭൃശം || 7.7.39 ||

299

രണാത് പരാങ്മുഖം ദേവം

കൃതവാൻ വേദനാതുരഃ |

പരാങ്മുഖേ കൃതേ ദേവേ

മാലിനാ ഗരുഡേന വൈ || 7.7.40 ||

300

- ഉദതിഷ്ഠൻമഹാശബ്ദോ
 രക്ഷസാമഭിനർഭതാം |
 രക്ഷസാം രൂവതാം രാവം
 ശ്രുത്യാ ഹരിഹയാനുജഃ || 7.7.41 || 301
- തിര്യഗാസ്ഥായ സക്രൂദ്ധഃ
 പക്ഷീശേ ഭഗവാൻ ഹരിഃ |
 പരാങ്മുഖോഽപ്യുത്സസർജ്ജ
 മാലേശ്വക്രം ജിഹ്വാംസയാ || 7.7.42 || 302
- തത് സൂര്യമണ്ഡലാഭാസം
 സ്വഭാസാ ഭാസയൻ നഭഃ |
 കാലചക്രനിഭം ചക്രം
 മാലേഃ ശീർഷമപാതയത് || 7.7.43 || 303
- തച്ഛിരോ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 ചക്രോത്കൃത്തം വിഭീഷണം |
 പപാത രുധിരോദ്ഗാരി
 പുരാ രാഹുശിരോ യഥാ || 7.7.44 || 304
- തതഃ സുരൈഃ സമ്പ്രഹൃഷ്ടൈഃ
 സർവപ്രാണസമീരിതഃ |
 സിംഹനാഭരവോ മുക്തഃ
 സാധു ഭേവേതിവാദിഭിഃ || 7.7.45 || 305
- മാലിനം നിഹതം ദൃഷ്ട്വാ
 സുമാലീ മാൽയവാനപി |
 സബലൗ ശോകസന്തപ്തൗ
 ലങ്കാമേവ പ്രധാവിതൗ || 7.7.46 || 306

- ഗരുഡസ്തു സമാശ്വസ്തഃ
 സന്നിവൃത്യ യഥാ പുരാ |
 രാക്ഷസാൻ ദ്രാവയാമാസ
 പക്ഷവാതേന കോപിതഃ || 7.7.47 || 307
- ചക്രകൃത്താസ്യകമലാ
 ഗദാസഞ്ചൂർണിതോരസഃ |
 ലാംഗലശ്ശപിതഗ്രീവാ
 മുസലൈർഭിന്നമസ്തകാഃ || 7.7.48 || 308
- കേചിച്ഛൈവാസിനാ ഛരിന്നാ -
 സ്തമാന്യേ ശരതാഡിതാഃ |
 നിപേതൂരംബരാത് തൂർണം
 രാക്ഷസാഃ സാഗരാന്ദസി || 7.7.49 || 309
- നാരായണോഽപീഷുവരാശനീഭി -
 ര്വിദാരയാമാസ ധനുർവിമുക്തൈഃ |
 നക്തഞ്ചരാൻ ധൂതവിമുക്തകേശാൻ
 യഥാശനീഭിഃ സതഡിൻമഹാഭൂഃ || 7.7.50 || 310
- ഭിന്നാതപത്രം പതമാനശസ്ത്രം
 ശരൈരപധ്യസ്തവിനീതവേഷം |
 വിനിഃസൃതാന്ത്രം ഭയലോലനേത്രം
 ബലം തദുൻമത്തതരം ബഭൂവ || 7.7.51 || 311
- സിംഹാർഭിതാനാമിവ കുഞ്ജരാണാം
 നിശാചരാണാം സഹ കുഞ്ജരാണാം |
 രവാശ്ച വേഗാശ്ച സമം ബഭൂവുഃ
 പുരാണസിംഹേന വിമർഭിതാനാം || 7.7.52 || 312

തേ വാർയമാണാ ഹരിബാണജാലൈഃ

സ്വബാണജാലാനി സമുത്സൃജന്തഃ |

ധാവന്തി നക്തഞ്ചരകാലമേഘാ

വായുപ്രണുനാ ഇവ കാലമേഘാഃ || 7.7.53 ||

313

ചക്രപ്രഹാരൈർവിനികൃത്തശീർഷാഃ

സഞ്ചൂർണിതാംഗാശ്ച ഗദാപ്രഹാരൈഃ |

അസിപ്രഹാരൈർദ്വിവിധാവിഭിന്നാഃ

പതന്തി ശൈലാ ഇവ രാക്ഷസേന്ദ്രാഃ || 7.7.54 ||

314

വിലംബമാനൈർമണിഹാരകുണ്ഡലൈ -

ർനിശാചരൈർനീലബലാഹകോപമൈഃ |

നിപാത്യമാനൈർദദ്യുശേ നിരന്തരം

നിപാത്യമാനൈരിവ നീലപർവതൈഃ || 7.7.55 ||

315

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്തമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടമഃ സർഗഃ ॥

മാൽയവതോ യുദ്ധം പരാജയശ്ച സുമാലിപ്രഭൃതീനാം രക്ഷസാം
രസാതലേ പ്രവേശഃ

ഹന്യമാനേ ബലേ തസ്മിൻ
പദ്മനാഭേന പുഷ്പതഃ |
മാൽയവാൻ സന്നിവൃത്തോഽഥ
വേലാമേത്യ ഇവാർണവഃ || 7.8.1 ||

316

സംരക്തനയനഃ ക്രോധാ -
ചലൻമൗലിർനിശാചരഃ |
പദ്മനാഭമിദം പ്രാഹ
വചനം പുരുഷോത്തമം || 7.8.2 ||

317

നാരായണ ന ജാനീഷേ
ക്ഷാത്രധർമം പുരാതനം |
അയുദ്ധമനസോ ഭീതാ -
നസ്താൻ ഹംസി യഥേതരഃ || 7.8.3 ||

318

പരാങ്മുഖവധം പാപം
യഃ കരോതി സുരേശ്വര |
സ ഹന്താ ന ഗതഃ സ്വർഗം
ലഭതേ പുണ്യകർമണാം || 7.8.4 ||

319

യുദ്ധശ്രദ്ധാഥവാ ത്യേന്തി
 ശംഖചക്രഗദാധര |
 അഹം സ്ഥിത്യേന്തി പശ്യാമി
 ബലം ദർശയ യത് തവ || 7.8.5 || 320

മാൽയവന്തം സ്ഥിതം ദൃഷ്ട്വാ
 മാൽയവന്തമിവാചലം |
 ഉവാച രാക്ഷസേന്ദ്രം തം
 ദേവരാജാനുജോ ബലീ || 7.8.6 || 321

യുഷ്മത്തോ ഭയഭീതാനാം
 ദേവാനാം വൈ മയാഭയം |
 രാക്ഷസോത്സാദനം ദത്തം
 തദേതദനുപാൽയതേ || 7.8.7 || 322

പ്രാണൈരപി പ്രിയം കാർയം
 ദേവാനാം ഹി സദാ മയാ |
 സോഹം വോ നിഹനിഷ്യാമി
 രസാതലഗതാനപി || 7.8.8 || 323

ദേവദേവം ബ്രുവാണം തം
 രക്താംബുരുഹലോചനം |
 ശക്ത്യാ ബിഭേദ സക്രൂദ്ധോ
 രാക്ഷസേന്ദ്രോ ഭുജാന്തരേ || 7.8.9 || 324

മാൽയവദ്ഭുജനിർമുക്താ
 ശക്തിർഘണ്ടാകൃതസ്വനാ |
 ഹരേരുരസി ബഭ്രാജ
 മേഘസ്ഥേവ ശതഹ്രദാ || 7.8.10 || 325

തതസ്താമേവ ചോത്കൃഷ്യ
 ശക്തിം ശക്തിധരപ്രിയഃ |
 മാൽയവന്തം സമുദ്ദിശ്യ
 ചികേഷപാംബുരുഹേക്ഷണം || 7.8.11 || 326

സ്തന്ദോത്സ്യേഷേവ സാ ശക്തി -
 ര്ഗോവിനകരനിഃസൃതാ |
 കാക്ഷ്ഛന്തീ രാക്ഷസം പ്രായാ -
 ന്മഹോൽകേവാഞ്ജനാചലം || 7.8.12 || 327

സാ തസ്യോരസി വിസ്തീർണേ
 ഹാരഭാരാവഭാസിതേ |
 ആപതദ് രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 ഗിരികൂട ഇവാശനിഃ || 7.8.13 || 328

തയാ ഭിന്നതനുത്രാണഃ
 പ്രാവിശദ് വിപുലം തമഃ |
 മാൽയവാൻ പുനരാശ്വസ്ത -
 സ്തസ്ഥൗ ഗിരിരിവാചലഃ || 7.8.14 || 329

തതഃ കാലായസം ശൂലം
 കണ്ടകൈർബഹുഭിശ്ചിതം |
 പ്രഗൃഹ്യാഭ്യഹനദ് ദേവം
 സ്തനയോരന്തരേ ദൃഢം || 7.8.15 || 330

തഥൈവ രണരക്തസ്തു
 മുഷ്ടിനാ വാസവാനുജം |
 താഡയിത്യാ ധനുർമാത്ര -
 മപക്രാന്തോ നിശാചരഃ || 7.8.16 || 331

തതോബ്ബരേ മഹാഽരബ്ബഃ

സാധുസാധിതി ചോത്ഥിതഃ |

ആഹത്യ രാക്ഷസോ വിഷ്ണുഃ

ഗരുഡം ചാപ്യതാഡയത് || 7.8.17 ||

332

വൈനതേയസ്തതഃ ക്രുദ്ധഃ

പക്ഷവാതേന രാക്ഷസം |

വ്യപോഹദ് ബലവാൻ വായുഃ

ശുഷ്കപർണചയം യഥാ || 7.8.18 ||

333

ദ്വിജേന്ദ്രപക്ഷവാതേന

ദ്രാവിതം ദൃശ്യ പൂർവജം |

സുമാലീ സ്വബലൈഃ സാർധം

ലങ്കാമഭിമുഖോ യയൗ || 7.8.19 ||

334

പക്ഷവാതബലോദ്ഭൂതോ

മാൽയവാനപി രാക്ഷസഃ |

സ്വബലേന സമാഗമ്യ

യയൗ ലങ്കാം ഹ്രിയാ വൃതഃ || 7.8.20 ||

335

ഏവം തേ രാക്ഷസാ രാമ

ഹരിണാ കമലേക്ഷണ |

ബഹുശഃ സംയുഗേ ഭഗ്നാ

ഹതപ്രവരനായകാഃ || 7.8.21 ||

336

അശക്നുവന്തസ്തേ വിഷ്ണുഃ

പ്രതിയോദ്ധുഃ ബലാർദിതാഃ |

ത്യക്ത്വാ ലങ്കാം ഗതാ വന്തും

പാതാലം സഹപത്തയഃ || 7.8.22 ||

337

സുമാലിനം സമാസാദ്യ
 രാക്ഷസം രഘുസത്തമ |
 സ്ഥിതാഃ പ്രഖ്യാതവീരയാസ്തേ
 വംശേ സാലകടങ്കടേ || 7.8.23 || 338

യേ ത്വയാ നിഹതാസ്തേ തു
 പൗലസ്ത്യാ നാമ രാക്ഷസാഃ |
 സുമാലീ മാൽയവാൻ മാലീ
 യേ ച തേഷാം പുരഃസരാഃ |
 സർവ ഏതേ മഹാഭാഗാ
 രാവണാദ് ബലവത്തരാഃ || 7.8.24 || 339

ന ചാൻയോ രാക്ഷസാൻ ഹന്താ
 സുരാരിൻ ദേവകണ്ടകാൻ |
 ഋതേ നാരായണം ദേവം
 ശംഖചക്രഗദാധരം || 7.8.25 || 340

ഭവാൻ നാരായണോ ദേവ -
 ശ്ചതുർബാഹുഃ സനാതനഃ |
 രാക്ഷസാൻ ഹന്തുമുത്പന്നോ
 ഹ്യജയ്യഃ പ്രഭുരവ്യയഃ || 7.8.26 || 341

നഷ്ടധർമവ്യവസ്ഥാനാം
 കാലേ കാലേ പ്രജാകരഃ |
 ഉത്പദ്യതേ ദസ്യുവധേ
 ശരണാഗതവത്സലഃ || 7.8.27 || 342

ഏഷാ മയാ തവ നരാധിപ രാക്ഷസാനാ -
 മുത്പത്തിരദ്യ കമിതാ സകലാ യമാവത് |

ഭൂയോ നിബോധ രഘുസത്തമ രാവണസ്യ

ജൻമപ്രഭാവമതുലം സസുതസ്യ സർവം || 7.8.28 ||

343

ചിരാത് സുമാലീ വ്യചരദ് രസാതലം

സ രാക്ഷസോ വിഷ്ണുഭയാർദിതസ്കദാ |

പുത്രൈശ്ച പൗത്രൈശ്ച സമൻവിതോ ബലീ

തതസ്തു ലങ്കാമവസദ് ധനേശ്വരഃ || 7.8.29 ||

344

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ നവമഃ സർഗഃ ॥

രാവണപ്രഭൃതീനാം ജന്മ തേഷാം തപഃകരണാർഥം
ഗോകർണാശ്രമേ പ്രവേശഃ

കന്ധചിത്ത്വമ കാലസ്യ
സുമാലീ നാമ രാക്ഷസഃ |
രസാതലാൻമർത്യലോകം
സർവം വൈ വിചചാര ഹ || 7.9.1 ||

345

നീലജീമൂതസങ്കാശ -
സ്തപ്തകാഞ്ചനകുണ്ഡലഃ |
കന്ധാം ദുഹിതരം ഗൃഹ്യ
വിനാ പദ്മമിവ ശ്രീയം || 7.9.2 ||

346

രാക്ഷസേന്ദ്രഃ സ തു തദാ
വിചരൻ വൈ മഹീതലേ |
തദാപശ്യത് സ ഗച്ഛന്തം
പുഷ്പകേണ ധനേശ്വരം || 7.9.3 ||

347

ഗച്ഛന്തം പിതരം ദ്രഷ്ടും
പുലസ്ത്യതനയം വിദുഃ |
തം ദൃഷ്ട്വാമരസങ്കാശം
ഗച്ഛന്തം പാവകോപമം || 7.9.4 ||

348

രസാതലം പ്രവിഷ്ടഃ സ -

നമർത്യലോകാത് സവിന്ധയഃ |

ഇത്യേവം ചിന്തയാമാസ

രാക്ഷസാനാം മഹാമതിഃ || 7.9.5 ||

349

കിം കൃത്യാ ശ്രേയ ഇത്യേവം

വർധേമഹി കഥം വയം |

അമാബ്രവീത് സുതാം രക്ഷഃ

കൈകസീം നാമ നാമതഃ || 7.9.6 ||

350

പുത്രി പ്രദാനകാലോഽയം

യൗവനം വൃതിവർത്തതേ |

പ്രത്യാഖ്യാനാച്ച ഭീതൈസ്ത്വം

ന വരൈഃ പ്രതിഗൃഹ്യസേ || 7.9.7 ||

351

ത്വത്കൃതേ ച വയം സർവേ

യന്ത്രിതാ ധർമബുദ്ധയഃ |

ത്വം ഹി സർവഗുണോപേതാ

ശ്രീഃ സാക്ഷാദിവ പുത്രികേ || 7.9.8 ||

352

കന്യാപിതൃത്വം ദുഃഖം ഹി

സർവേഷാം മാനകാക്ഷിണാം |

ന ഇണായതേ ച കഃ കന്യാം

വരയേദിതി കന്യകേ || 7.9.9 ||

353

മാതുഃ കുലം പിതൃകുലം

യത്ര ചൈവ ച ദീയതേ |

കുലത്രയം സദാ കന്യാ

സംശയേ സ്ഥാപ്യ തിഷ്ഠതി || 7.9.10 ||

354

- സാ ത്വം മുനിവരം ശ്രേഷ്ഠം
 പ്രജാപതികുലോദ്ഭവം |
 ഭജ വിശ്രവസം പുത്രി
 പൗലസ്ത്യം വരയ സ്വയം || 7.9.11 || 355
- ഈദൃശാസ്തേ ഭവിഷ്യന്തി
 പുത്രാഃ പുത്രി ന സംശയഃ |
 തേജസാ ഭാസ്കരസമോ
 യാദൃശോഽയം ധനേശ്വരഃ || 7.9.12 || 356
- സാ തു തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 കന്ധകാ പിതൃഗൗരവാത് |
 തത്ര ഗത്വാ ച സാ തസ്ഥൗ
 വിശ്രവാ യത്ര തപ്യതേ || 7.9.13 || 357
- ഏതസ്മിന്നന്തരേ രാമ
 പുലസ്ത്യതനയോ ദ്വിജഃ |
 അഗ്നിഹോത്രമുപാതിഷ്ഠ -
 ചതുർഥ ഇവ പാവകഃ || 7.9.14 || 358
- അവിചിന്ത്യ തു താം വേലാം
 ദാരുണാം പിതൃഗൗരവാത് |
 ഉപസ്യത്യാഗ്രതസ്തസ്യ
 ചരണായോമുഖീ സ്ഥിതാ || 7.9.15 || 359
- വിലിഖന്തി മുഹൂർഭൂമി -
 മംഗുഷ്ഠാഗ്രേണ ഭാമിനീ |
 സ തു താം വീക്ഷ്യ സുശ്രോണീം
 പൂർണചന്ദ്രനിഭാനനാം || 7.9.16 || 360

- അബ്രവീത് പരമോദാരോ
 ദീപ്യമാനാം സ്വതേജസാ |
 ഭദ്രേ കസ്യാസി ദുഹിതാ
 കുതോ വാ ത്വമിഹാഗതാ || 7.9.17 || 361
- കിം കാർയം കസ്യ വാ ഹേതോസ്തത്ത്വതോ ബ്രൂഹി ശോഭനേ || 7.9.18 || 362
- ഏവമുക്താ തു സാ കന്യാ
 കൃതാഞ്ജലിരമാബ്രവീത് |
 ആത്മപ്രഭാവേണ മൂനേ
 ഇണാതുമർഹസി മേ മതം || 7.9.19 || 363
- കിം തു മാം വിദ്ധി ബ്രഹ്മർഷേ
 ശാസനാത് പിതൂരാഗതാം |
 കൈകസീ നാമ നാല്ലാഹം
 ശേഷം ത്വം ഇണാതുമർഹസി || 7.9.20 || 364
- സ തു ഗത്വാ മൂനിർധ്യാനം
 വാക്യമേതദുവാച ഹ |
 വിജ്ഞാതം തേ മയാ ഭദ്രേ
 കാരണം യൻമനോഗതം || 7.9.21 || 365
- സുതാഭിലാഷോ മത്തസ്തേ
 മത്തമാതംഗഗാമിനി |
 ദാരുണായാം തു വേലായാം
 യസ്മാത് ത്വം മാമുപസ്ഥിതാ || 7.9.22 || 366
- ശൃണു തസ്മാത് സുതാൻ ഭദ്രേ
 യാദൃശാഞ്ജനയിഷ്യസി |

ദാരുണാൻ ദാരുണാകാരാൻ

ദാരുണാഭിജനപ്രിയാൻ || 7.9.23 ||

367

പ്രസവിഷ്യസി സുശ്രോണി

രാക്ഷസാൻ ക്രൂരകർമ്മണഃ |

സാ തു തദ്യചനം ശ്രുത്വാ

പ്രണിപത്യാബ്രവീദ് വചഃ || 7.9.24 ||

368

ഭഗവന്നീദ്യശാൻ പുത്രാം -

സ്ത്വത്തോഹം ബ്രഹ്മവാദിനഃ |

നേച്ഛാമി സുദുരാചാരാൻ

പ്രസാദം കർതുമർഹസി || 7.9.25 ||

369

കന്യയാ ത്യേവമുക്തസ്തു

വിശ്രവാ മുനിപുംഗവഃ |

ഉവാച കൈകസിം ഭൂയഃ

പൂർണേന്ദുരിവ രോഹിണീം || 7.9.26 ||

370

പശ്ചിമോ യസ്സവ സുതോ

ഭവിഷ്യതി ശുഭാനനേ |

മമ വംശാനുരൂപഃ സ

ധർമാത്മാ ച ന സംശയഃ || 7.9.27 ||

371

ഏവമുക്താ തു സാ കന്യാ

രാമ കാലേന കേനചിത് |

ജനയാമാസ ബീഭത്സം

രക്ഷാരൂപം സുദാരുണം || 7.9.28 ||

372

ദശഗ്രീവം മഹാദംഷ്ട്രം

നീലാഞ്ജനചയോപമം |

- താമ്രോഷ്ടം വിംശതിഭുജം
മഹാസ്യം ദീപ്തമൂർധജം || 7.9.29 || 373
- തസ്മിഞ്ജാതേ തതസ്തസ്മിൻ
സജ്വാലകവലാഃ ശിവാഃ |
ക്രവ്യാദാശ്ചാപസവ്യാനി
മണ്ഡലാനി പ്രചക്രമുഃ || 7.9.30 || 374
- വവർഷ രുധിരം ദേവോ
മേഘാശ്ച ഖരനിഃസ്വനാഃ |
പ്രബഭൗ ന ച സൂർയോ വൈ
മഹോൽകാശ്ചാപതൻ ഭൂവി || 7.9.31 || 375
- ചകമ്പേ ജഗതീ ചൈവ
വവുർവാതാഃ സുദാരുണാഃ |
അക്ഷോഭ്യഃ ക്ഷുഭിതശ്ചൈവ
സമുദ്രഃ സരിതാം പതിഃ || 7.9.32 || 376
- അഥ നാമാകരോത് തസ്യ
പിതാമഹസമഃ പിതാ |
ദശഗ്രീവഃ പ്രസൂതോഽയം
ദശഗ്രീവോ ഭവിഷ്യതി || 7.9.33 || 377
- തസ്യ ത്വനന്തരം ജാതഃ
കുന്ദകർണോ മഹാബലഃ |
പ്രമാണാദ് യസ്യ വിപുലം
പ്രമാണം നേഹ വിദ്യതേ || 7.9.34 || 378
- തതഃ ശൂർപണഖാ നാമ
സഞ്ജ്ഞേതേ വികൃതാനനാ |

വിഭീഷണശ്ച ധർമാത്മാ

കൈകസ്യാഃ പശ്ചിമഃ സുതഃ || 7.9.35 ||

379

തസ്മിൻ ജാതേ മഹാസത്തേ

പുഷ്പവർഷം പപാത ഹ |

നഭഃസ്ഥാനേ ദുന്ദുഭയോ

ദേവാനാം പ്രാണദംസ്തമാ |

വാക്യം ചൈവാന്തരിക്ഷേ ച

സാധു സാധിതി തത് തദാ || 7.9.36 ||

380

തൗ തു തത്ര മഹാരൺയേ

വവൃധാതേ മഹൗജസൗ |

കുന്ദകർണദശഗ്രീവൗ

ലോകോദ്യോഗകൗ തദാ || 7.9.37 ||

381

കുന്ദകർണഃ പ്രമത്തസ്തു

മഹർഷീൻ ധർമവത്സലാൻ |

ത്രൈലോക്യേ നിത്യാസന്തുഷ്ടോ

ഭക്ഷയൻ വിചചാര ഹ || 7.9.38 ||

382

വിഭീഷണസ്തു ധർമാത്മാ

നിത്യം ധർമവ്യവസ്ഥിതഃ |

സ്വാധ്യായനിയതാഹാര

ഉവാസ വിജിതേന്ദ്രിയഃ || 7.9.39 ||

383

അഥ വൈശ്രവണോ ദേവ -

സ്തത്ര കാലേന കേനചിത് |

ആഗതഃ പിതരം ഭൃഷൂം

പുഷ്പകേണ ധനേശ്വരഃ || 7.9.40 ||

384

തം ദൃഷ്ട്വാ കൈകസീ തത്ര

ജ്വലന്തമിവ തേജസാ |

ആഗമ്യ രാക്ഷസീ തത്ര

ദശഗ്രീവമുവാച ഹ || 7.9.41 ||

385

പുത്ര വൈശ്രവണം പശ്യ

ഭ്രാതരം തേജസാ വൃതം |

ഭ്രാതൃഭാവേ സമേ ചാപി

പശ്യാത്മാനം ത്വമീദൃശം || 7.9.42 ||

386

ദശഗ്രീവ തമാ യത്തം

കുരുഷ്യാമിതവിക്രമ |

യഥാ ത്വമപി മേ പുത്ര

ദവേർവൈശ്രവണോപമഃ || 7.9.43 ||

387

മാതൃസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

ദശഗ്രീവഃ പ്രതാപവാൻ |

അമർഷമതുലം ലേഭേ

പ്രതിജ്ഞാം ചാകരോത് തദാ || 7.9.44 ||

388

സത്യം തേ പ്രതിജ്ഞാമി

ഭ്രാതൃതുൽയോഽധികോഽപി വാ |

ദവിഷ്യാമ്യോജസാ ചൈവ

സന്താപം ത്വജ ഹൃദ്ഗതം || 7.9.45 ||

389

തതഃ ക്രോധേന തേനൈവ

ദശഗ്രീവഃ സഹാനുജഃ |

ചികീർഷുർദുഷ്കരം കർമ

തപസേ ധൃതമാനസഃ || 7.9.46 ||

390

പ്രാപ്താമി തപസാ കാമ -

മിതി കൃത്യാധ്യവസ്യ ച |

ആഗച്ഛദാത്മസിദ്ധ്യർഥം

ഗോകർണസ്യാശ്രമം ശുഭം || 7.9.47 ||

391

സ രാക്ഷസസ്തത്ര സഹാനുജസ്തദാ

തപശ്ചചാരാതുലമുഗ്രവിക്രമഃ |

അതോഷയച്ചാപി പിതാമഹം വിഭും

ദദൗ സ തുഷ്ടശ്ച വരാഞ്ജയാവഹാൻ || 7.9.48 ||

392

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ നവമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദശമഃ സർഗഃ ॥

രാവണാദിനാം തപോ വരപ്രാപ്തിശ്ച

അമാബ്രവീൻമുനിം രാമഃ

കഥം തേ ഭ്രാതരോ വനേ |

കീദൃശം തു തദാ ബ്രഹ്മം -

സ്തപസ്തേപൂർമഹാബലാഃ || 7.10.1 ||

393

അഗന്ധ്യസ്ത്വബ്രവീത് തത്ര

രാമം സുപ്രീതമാനസം |

താംസ്താൻ ധർമവിധിംസ്തത്ര

ഭ്രാതരസ്തേ സമാവിശൻ || 7.10.2 ||

394

കുന്ദകർണസ്തതോ യത്തോ

നിത്യം ധർമപഥേ സ്ഥിതഃ |

തതാപ ഗ്രീഷ്ഠകാലേ തു

പഞ്ചാഗ്നീൻ പരിതഃ സ്ഥിതഃ || 7.10.3 ||

395

മേഘാംബുസികുതോ വർഷാസു

വീരാസനമസേവത |

നിത്യം ച ശിശിരേ കാലേ

ജലമധ്യപ്രതിശ്രയഃ || 7.10.4 ||

396

ഏവം വർഷസഹസ്രാണി

ദശ തസ്യാപചക്രമുഃ |

ധർമേ പ്രയത്നമാനസ്യ

സത്പഥേ നിഷ്ഠിതസ്യ ച || 7.10.5 ||

397

വിഭീഷണസ്തു ധർമാത്മാ

നിത്യം ധർമപരഃ ശുചിഃ |

പഞ്ചവർഷസഹസ്രാണി

പാദേനൈകേന തസ്ഥിവാൻ || 7.10.6 ||

398

സമാപ്തേ നിയമേ തസ്യ

നന്യതുശ്ചാപ്തരോഗണാഃ |

പപാത പുഷ്പവർഷം ച

തുഷ്ടുവുശ്ചാപി ദേവതാഃ || 7.10.7 ||

399

പഞ്ചവർഷസഹസ്രാണി

സൂര്യം ചൈവാൻവവർത്ത |

തസ്ഥൗ ചോർധൃശിരോബാഹുഃ

സ്വാധ്വായേ ധൃതമാനസഃ || 7.10.8 ||

400

ഏവം വിഭീഷണസ്യാപി

സ്വർഗസ്ഥസ്യേവ നന്ദനേ |

ദശവർഷസഹസ്രാണി

ഗതാനി നിയതാത്മനഃ || 7.10.9 ||

401

ദശവർഷസഹസ്രം തു

നിരാഹാരോ ദശാനനഃ |

പൂർണേ വർഷസഹസ്രേ തു

ശിരശ്ചാഗൗ ജുഹാവ സഃ || 7.10.10 ||

402

- ഏവം വർഷസഹസ്രാണി
 നവ തസ്യാതിചക്രമുഃ |
 ശിരാംസി നവ ചാപ്യസ്യ
 പ്രവിഷ്ടാനി ഹുതാശനം || 7.10.11 || 403
- അഥ വർഷസഹസ്രേ തു
 ദശമേ ദശമം ശിരഃ |
 ഛേദത്തുകാമേ ദശഗ്രീവേ
 പ്രാപ്തസ്തത്ര പിതാമഹഃ || 7.10.12 || 404
- പിതാമഹസ്തു സുപ്രീതഃ
 സാർധം ദേവൈരുപസ്ഥിതഃ |
 തവ താവദ് ദശഗ്രീവ
 പ്രീതോന്യീത്യഭ്യഭാഷത || 7.10.13 || 405
- ശീഘ്രം വരയ ധർമ്മജ്ഞ
 വരോ യസ്തേഭികാക്ഷിതഃ |
 കം തേ കാമം കരോമ്യഭ്യ
 ന വൃഥാ തേ പരിശ്രമഃ || 7.10.14 || 406
- അമാബ്രവീദ് ദശഗ്രീവഃ
 പ്രഹൃഷ്ടേനാന്തരാത്മനാ |
 പ്രണമ്യ ശിരസാ ദേവം
 ഹർഷഗദ്ഗദയാ ഗിരാ || 7.10.15 || 407
- ദഗവൻ പ്രാണിനാം നിത്യം
 നാൻയത്ര മരണാദ് ഭയം |
 നാസ്തി മൃത്യുസമഃ ശത്രു -
 രമരത്യാഹം വൃണേ || 7.10.16 || 408

ഏവമുക്തസ്തദാ ബ്രഹ്മാ
 ദശഗ്രീവമുവാച ഹ |
 നാസ്തി സർവാമരത്നം തേ
 വരമന്യം വൃണീഷ്യ മേ || 7.10.17 || 409

ഏവമുക്തേ തദാ രാമ
 ബ്രഹ്മണാ ലോകകർതുണാ |
 ദശഗ്രീവ ഉവാചേദം
 കൃതാഞ്ജലിരമാഗ്രതഃ || 7.10.18 || 410

സുപർണനാഗയക്ഷാണാം
 ദൈത്യദാനവരക്ഷസാം |
 അവധ്യോഹം പ്രജാധ്യക്ഷ
 ദേവതാനാം ച ശാശ്വത || 7.10.19 || 411

നഹി ചിന്താ മമാന്യേഷു
 പ്രാണീഷ്യമരപൂജിത |
 തുണഭൂതാ ഹി തേ മന്യേ
 പ്രാണീനോ മാനുഷാദയഃ || 7.10.20 || 412

ഏവമുക്തസ്തു ധർമാത്മാ
 ദശഗ്രീവേണ രക്ഷസാ |
 ഉവാച വചനം ദേവഃ
 സഹ ദേവൈഃ പിതാമഹഃ || 7.10.21 || 413

ദവിഷ്യത്യേവമേതത് തേ
 വചോ രാക്ഷസപുംഗവ |
 ഏവമുക്ത്യാ തു തം രാമ
 ദശഗ്രീവം പിതാമഹഃ || 7.10.22 || 414

- ശൃണു ചാപി വരോ ഭൂയഃ
 പ്രീതസ്യേഹ ശുഭോ മമ |
 ഹുതാനി യാനി ശീർഷാണി
 പൂർവമഗൗ ത്വയാനഘ || 7.10.23 || 415
- പുനസ്താനി ദവിഷ്യന്തി
 തമൈവ തവ രാക്ഷസ |
 വിതരാമീഹ തേ സൗമ്യ
 വരം ചാൻയം ദുരാസദം || 7.10.24 || 416
- ഛന്ദതസ്തവ രൂപം ച
 മനസാ യദ് യഥേച്ഛിതം |
 ഏവം പിതാമഹോക്തസ്യ
 ദശഗ്രീവസ്യ രക്ഷസഃ || 7.10.25 || 417
- അഗൗ ഹുതാനി ശീർഷാണി
 പുനസ്താൻയുത്ഥിതാനി വൈ |
 ഏവമുക്ത്വാ തു തം രാമ
 ദശഗ്രീവം പിതാമഹഃ || 7.10.26 || 418
- വിഭീഷണമഥോവാച
 വാക്യം ലോകപിതാമഹഃ |
 വിഭീഷണ ത്വയാ വത്സ
 ധർമസംഹിതബുദ്ധിനാ || 7.10.27 || 419
- പരിതുഷ്ടോഽസ്മി ധർമാത്മൻ
 വരം വരയ സുവ്രത |
 വിഭീഷണസ്തു ധർമാത്മാ
 വചനം പ്രാഹ സാഞ്ജലിഃ || 7.10.28 || 420

വൃതഃ സർവഗുണൈർനിത്യം

ചന്ദ്രമാ രശ്മിഭിര്യഥാ |

ഭഗവൻ കൃതകൃത്യോഹം

യൻമേ ലോകഗുരുഃ സ്വയം || 7.10.29 ||

421

പ്രീതേന യദി ദാതവ്യോ

വരോ മേ ശൃണു സുവ്രത |

പരമാപദ്ഗതസ്യാപി

ധർമേ മമ മതിർഭവേത് || 7.10.30 ||

422

അശിക്ഷിതം ച ബ്രഹ്മാസ്ത്രം

ഭഗവൻ പ്രതിഭാതു മേ |

യാ യാ മേ ജായതേ ബുദ്ധി -

ര്യേഷു യേഷ്ചാശ്രമേഷു ച || 7.10.31 ||

423

സാ സാ ഭവതു ധർമിഷ്ടാ

തം തം ധർമം ച പാലയേ |

ഏഷ മേ പരമോദാരോ

വരഃ പരമകോ മതഃ || 7.10.32 ||

424

നഹി ധർമാദിരക്താനാം

ലോകേ കിഞ്ചന ദുർലഭം |

പുനഃ പ്രജാപതിഃ പ്രീതോ

വിഭീഷണമുവാച ഹ || 7.10.33 ||

425

ധർമിഷ്ടസ്ത്വം യഥാ വത്സ

തഥാ ചൈതദ് ഭവിഷ്യതി |

യസ്മാദ് രാക്ഷസയോനൗ തേ

ജാതസ്യാമിത്രനാശന || 7.10.34 ||

426

നാധർമേ ജായതേ ബുദ്ധി -

രമരത്നം ദദാമി തേ |

ഇത്യുക്തവാ കുന്ദകർണായ

വരം ദാതുമവസ്ഥിതം || 7.10.35 ||

427

പ്രജാപതിം സുരാഃ സർവേ

വാക്യം പ്രാഞ്ജലയോഽബ്രുവൻ |

ന താവത് കുന്ദകർണായ

പ്രദാതവ്യോ വരസ്ത്വയാ || 7.10.36 ||

428

ജാനീഷേ ഹി യഥാ ലോകാം -

സ്താസയത്യേഷ ദുർമതിഃ |

നന്ദന്യേപ്സരസഃ സപ്ത

മഹേന്ദ്രാനുചരാ ദശ || 7.10.37 ||

429

അനേന ഭക്ഷിതാ ബ്രഹ്മ -

ന്യുഷയോ മാനുഷാസ്തഥാ |

അലബ്ധവരപൂർവേണ

യത് കൃതം രാക്ഷസേന തു || 7.10.38 ||

430

യദ്യേഷ വരലബ്ധഃ സ്യാദ്

ഭക്ഷയേദ് ഭുവനത്രയം |

വരവ്യാജേന മോഹോഽസ്മൈ

ദീയതാമമിതപ്രഭ || 7.10.39 ||

431

ലോകാനാം സ്വസ്തി ചൈവം സ്യാദ്

ഭവേദസ്യ ച സമ്മതിഃ |

ഏവമുക്തഃ സുരൈർബ്രഹ്മാ -

ചിന്തയത് പദ്മസംഭവഃ || 7.10.40 ||

432

ചിന്തിതാ ചോപതസ്ഥേന്ദ്രസ്യ
 പാർശ്വം ദേവീ സരസ്വതീ |
 പ്രാഞ്ജലിഃ സാ തു പാർശ്വസ്ഥാ
 പ്രാഹ വാക്യം സരസ്വതീ || 7.10.41 || 433

ഇയമസ്യാഗതാ ദേവ
 കിം കാർയം കരവാഞ്ഛയഹം |
 പ്രജാപതിസ്തു താം പ്രാപ്താം
 പ്രാഹ വാക്യം സരസ്വതീ || 7.10.42 || 434

വാണി ത്വം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 ദേവ വാദേവതേഷ്ഠിതാ |
 തഥേത്യുക്ത്വാ പ്രവിഷ്ടാ സാ
 പ്രജാപതിരമാബ്രവീത് || 7.10.43 || 435

കുന്ദകർണ മഹാബാഹോ
 വരം വരയ യോ മതഃ |
 കുന്ദകർണസ്തു തദ്വാക്യം
 ശ്രുത്വാ വചനമബ്രവീത് || 7.10.44 || 436

സ്വപ്തം വർഷാഞ്ഛയനേകാനി
 ദേവദേവ മമേഷ്ഠിതം |
 ഏവമസ്തിതി തം ചോക്ത്വാ
 പ്രായാദ് ബ്രഹ്മാ സുരൈഃ സമം || 7.10.45 || 437

ദേവീ സരസ്വതീ ചൈവ
 രാക്ഷസം തം ജഹൗ പുനഃ |
 ബ്രഹ്മണാ സഹ ദേവേഷു
 ഗതേഷു ച നദഃസ്ഥലം || 7.10.46 || 438

വിമുക്തോന്യസൗ സരസ്വത്യാ

സ്വാം സംജ്ഞാം ച തതോ ഗതഃ |

കുംഭകർണസ്തൂ ദുഷ്ടാത്മാ

ചിന്തയാമാസ ദുഃഖിതഃ || 7.10.47 ||

439

ഈദൃശം കിമിദം വാക്യം

മമാദ്യ വദനാച്യുതം |

അഹം വ്യാമോഹിതോ ദേവൈ -

രിതി മന്യേ തദാഗതൈഃ || 7.10.48 ||

440

ഏവം ലബ്ധവരാഃ സർവേ

ഭ്രാതരോ ദീപ്തതേജസഃ |

ശ്ലേഷാതകവനം ഗത്വാ

തത്ര തേ ന്യവസന് സുഖം || 7.10.49 ||

441

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ദശമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകാദശഃ സർഗഃ ॥

രാവണസ്യ സന്ദേശം ശ്രുത്വാ പിതൃരാജ്ഞയാ ലങ്കാം ഹിത്വാ
കുബേരസ്യ കൈലാസേ ഗമനം ലങ്കായാം രാവണസ്യാഭിഷേകോ
രക്ഷസാം വാസശ്ച

സുമാലീ വരലബ്ധാംസ്തു
ഇതാത്വാ ചൈതാൻ നിശാചരാൻ |
ഉദതിഷ്ഠദ് ഭയം ത്യക്ത്വാ
സാനുഗഃ സ രസാതലാത് || 7.11.1 ||

442

മാരീചശ്ച പ്രഹസ്തശ്ച
വിരുപാക്ഷോ മഹോദരഃ |
ഉദതിഷ്ഠൻ സുസംരബ്ധാഃ
സചിവാസ്തസ്യ രക്ഷസഃ || 7.11.2 ||

443

സുമാലീ സചിവൈഃ സാർധം
വൃതോ രാക്ഷസപുംഗവൈഃ |
അഭിഗമ്യ ദശഗ്രീവം
പരിഷ്വജേദമബ്രവീത് || 7.11.3 ||

444

ദിഷ്ട്വാ തേ വത്സ സമ്പ്രാപ്ത -
ശ്ചിന്തിതോഽയം മനോരമഃ |

യസ്ത്വം ത്രിഭുവനശ്രേഷ്ഠ -

ൽലബ്ധുവാൻ വരമുത്തമം || 7.11.4 ||

445

യത്കൃതേ ച വയം ലങ്കാം

ത്യക്ത്വാ യാതാ രസാതലം |

തദ്ഗതം നോ മഹാബാഹോ

മഹദ്വിഷ്ണുകൃതം ഭയം || 7.11.5 ||

446

അസകൃത് തദ്ഭയാദ് ഭഗ്നാഃ

പരിത്യജ്യ സ്വമാലയം |

വിദ്രുതാഃ സഹിതാഃ സർവേ

പ്രവിഷ്ടാഃ സു രസാതലം || 7.11.6 ||

447

അസുദീയാ ച ലങ്കേയം

നഗരീ രാക്ഷസോഷിതാ |

നിവേശിതാ തവ ഭ്രാത്രാ

ധനാധ്യക്ഷേണ ധീമതാ || 7.11.7 ||

448

യദി നാമാത്ര ശക്യം സ്മാത്

സാഗ്ലാ ദാനേന വാനഘ |

തരസാ വാ മഹാബാഹോ

പ്രത്യാനേതും കൃതം ഭവേത് || 7.11.8 ||

449

ത്വം ച ലങ്കേശ്വരസ്താത

ഭവിഷ്യസി ന സംശയഃ |

ത്വയാ രാക്ഷസവംശോഽയം

നിമണ്യോഽപി സമുദ്ധൃതഃ || 7.11.9 ||

450

സർവേഷാം നഃ പ്രഭുശ്ചൈവ

ഭവിഷ്യസി മഹാബല |

- അമാബ്രവീദ് ദശഗ്രീവോ
മാതാമഹമുപസ്ഥിതം || 7.11.10 || 451
- വിത്തേശോ ഗുരുരസ്മാകം
നാർഹസേ വക്തുമീദ്യശം |
സാഗ്ദ്ധാ ഹി രാക്ഷസേന്ദ്രേണ
പ്രത്യാഖ്യാതോ ഗരീയസാ || 7.11.11 || 452
- കിഞ്ചിന്നാഹ തദാ രക്ഷോ
ഇത്താത്യാ തസ്യ ചികീർഷിതം |
കസ്യചിത് ത്വഥ കാലസ്യ
വസന്തം രാവണം തതഃ || 7.11.12 || 453
- ഉക്തവന്തം തഥാ വാക്യം
ദശഗ്രീവം നിശാചരഃ |
പ്രഹസ്തഃ പ്രശ്രിതം വാക്യ -
മിദമാഹ സകാരണം || 7.11.13 || 454
- ദശഗ്രീവ മഹാബാഹോ
നാർഹസേ വക്തുമീദ്യശം |
സൗഭ്രാത്രം നാസ്തി ശൂരാണാം
ശൃണു ചേദം വചോ മമ || 7.11.14 || 455
- അദിതിശ്ച ദിതിശ്ചൈവ
ദഗിന്ധൗ സഹിതേ ഹി തേ |
ഭാർയേ പരമരൂപിന്ധൗ
കശ്യപസ്യ പ്രജാപതേഃ || 7.11.15 || 456
- അദിതിർജനയാമാസ
ദേവാസ്ത്രിഭുവനേശ്വരാൻ |

ദിതിസ്ത്വജനയദ് ദൈത്യാൻ

കശ്യപസ്യാത്മസംഭവാൻ || 7.11.16 ||

457

ദൈത്യാനാം കില ധർമജ്ഞ

പുരേയം സവനാർണവാ |

സപർവതാ മഹീ വീര

തൃേഭവൻ പ്രഭവിഷ്ണവഃ || 7.11.17 ||

458

നിഹത്യ താംസ്തു സമരേ

വിഷ്ണുനാ പ്രഭവിഷ്ണുനാ |

ദേവാനാം വശമാനീതം

ത്രൈലോക്യമിദമവ്യയം || 7.11.18 ||

459

നൈതദേകോ ഭവാനേവ

കരിഷ്യതി വിപര്യയം |

സുരാസുരൈരാചരിതം

തത് കുരുഷ്വ വചോ മമ || 7.11.19 ||

460

ഏവമുക്തോ ദശഗ്രീവഃ

പ്രഹുഷ്ടേനാന്തരാത്മനാ |

ചിന്തയിത്യാ മുഹൂർതം വൈ

ബാഘമിത്യേവ സോബ്രവിത് || 7.11.20 ||

461

സ തു തേനൈവ ഹർഷേണ

തസ്മിന്നഹനി വീര്യവാൻ |

വനം ഗതോ ദശഗ്രീവഃ

സഹ തൈഃ ക്ഷണദാചരൈഃ || 7.11.21 ||

462

ത്രികൂടസ്ഥഃ സ തു തദാ

ദശഗ്രീവോ നിശാചരഃ |

പ്രേഷയാമാസ ദൗത്യേന

പ്രഹസ്തം വാക്യകോവിദം || 7.11.22 ||

463

പ്രഹസ്ത ശീഘ്രം ഗച്ഛ ത്വം

ബ്രൂഹി നൈര്യുതപുംഗവം |

വചസാ മമ വിത്തേശം

സാമപൂർവമിദം വചഃ || 7.11.23 ||

464

ഇയം ലങ്കാ പുരീ രാജൻ

രാക്ഷസാനാം മഹാത്മനാം |

ത്വയാ നിവേശിതാ സൗമ്യ

നൈതദ് യുക്തം തവാനഘ || 7.11.24 ||

465

തദ് ഭവാൻ യദി നോ ഹ്യദ്യ

ദദ്യാദതുലവിക്രമ |

കൃതാ ഭവേൻമമ പ്രീതി -

ർധർമശ്ചൈവാനുപാലിതഃ || 7.11.25 ||

466

സ തു ഗത്യാ പുരീം ലങ്കാം

ധനദേന സുരക്ഷിതാം |

അബ്രവീത് പരമോദാരം

വിത്തപാലമിദം വചഃ || 7.11.26 ||

467

പ്രേഷിതോഽഹം തവ ഭ്രാത്രാ

ദശഗ്രീവേണ സുവ്രത |

ത്വത്സമീപം മഹാബാഹോ

സർവശസ്ത്രഭൂതാം വര || 7.11.27 ||

468

തച്ഛൂയതാം മഹാപ്രാജ്ഞ

സർവശാസ്ത്രവിശാരദ |

വചനം മമ വിത്തേശ

യദ് ബ്രവീതി ദശാനനഃ || 7.11.28 ||

469

ഇയം കില പുരീ രമ്യ

സുമാലിപ്രമുഖൈഃ പുരാ |

ഭുക്തപൂർവാ വിശാലാക്ഷ

രാക്ഷസൈർഭീമവിക്രമൈഃ || 7.11.29 ||

470

തേന വിജ്ഞാപ്യതേ സോഽയം

സാമ്പ്രതം വിശ്രവാത്മജ |

തദേഷാ ദീയതാം താത

യാചതസ്തസ്യ സാമതഃ || 7.11.30 ||

471

പ്രഹസ്താദപി സംശ്രുത്യ

ദേവോ വൈശ്രവണോ വചഃ |

പ്രത്യുവാച പ്രഹസ്തം തം

വാക്യം വാക്യവിദാം വരഃ || 7.11.31 ||

472

ദത്താ മമേയം പിത്രാ തു

ലങ്കാ ശൂന്യാ നിശാചരൈഃ |

നിവേശിതാ ച മേ രക്ഷോ

ദാനമാനാദിഭിർഗുണൈഃ || 7.11.32 ||

473

ബ്രൂഹി ഗച്ഛ ദശഗ്രീവം

പുരീ രാജ്യം ച യൻമമ |

തത്രാപ്യേതൻമഹാബാഹോ

ഭുങ്ഷ്യ രാജ്യമകണ്ടകം || 7.11.33 ||

474

അവിഭക്തം ത്വയാ സാർധം

രാജ്യം യചാപി മേ വസു |

ഏവമുക്ത്വാ ധനാധ്യക്ഷോ

ജഗാമ പിതൃരന്തികം || 7.11.34 ||

475

അഭിവാദ്യ ഗുരും പ്രാഹ

രാവണസ്യ യദീക്ലിതം |

ഏഷ താത ദശഗ്രീവോ

ദൂതം പ്രേഷിതവാൻ മമ || 7.11.35 ||

476

ദീയതാം നഗരീ ലങ്കാ

പൂർവം രക്ഷോഗണോഷിതാ |

മയാത്ര യദനുഷ്ടേയം

തൻമമാചക്ഷ്യ സുവ്രത || 7.11.36 ||

477

ബ്രഹ്മർഷിസ്ത്വേവമുക്തോസൗ

വിശ്രവാ മുനിപുംഗവഃ |

പ്രാഞ്ജലിം ധനദം പ്രാഹ

ശൃണു പുത്ര വചോ മമ || 7.11.37 ||

478

ദശഗ്രീവോ മഹാബാഹു -

രുകതവാൻ മമ സന്നിധൗ |

മയാ നിർഭർത്സിതശ്ചാസീദ്

ബഹുശോകതഃ സുദുർമതിഃ || 7.11.38 ||

479

സ ക്രോധേന മയാ ചോക്തോ

ധ്വംസസേ ച പുനഃ പുനഃ |

ശ്രേയോദ്ദിയുക്തം ധർമ്യം ച

ശൃണു പുത്ര വചോ മമ || 7.11.39 ||

480

വരപ്രദാനസമ്മുഖോ

മാന്യാമാന്യം സുദുർമതിഃ |

- ന വേത്തി മമ ശാപാച്ച
പ്രകൃതിം ദാരുണാം ഗതഃ || 7.11.40 || 481
- തസ്മാദ് ഗച്ഛ മഹാബാഹോ
കൈലാസം ധരണീധരം |
നിവേശയ നിവാസാർഥം
ത്യക്ത്വാ ലങ്കാം സഹാനുഗഃ || 7.11.41 || 482
- തത്ര മന്ദാകിനീ രമ്യ
നദീനാമുത്തമാ നദീ |
കാഞ്ചനൈഃ സൂര്യസങ്കാശൈഃ
പങ്കജൈഃ സംവൃതോദകാ || 7.11.42 || 483
- കുമുദൈരുത്പലൈശ്ചൈവ
അന്യൈശ്ചൈവ സുഗന്ധിഭിഃ |
തത്ര ദേവാഃ സഗന്ധർവാഃ
സാപ്തരോരഗകിന്നരാഃ || 7.11.43 || 484
- വിഹാരശീലാഃ സതതം
രമന്തേ സർവദാശ്രിതാഃ |
നഹി ക്ഷമം തവാനേന
വൈരം ധനദ രക്ഷസാ || 7.11.44 || 485
- ജാനീഷേ ഹി യഥാനേന ലബ്ധഃ പരമകോ വരഃ || 7.11.45 || 486
- ഏവമുക്തോ ഗൃഹീത്വാ തു
തദ്യചഃ പിതൃഗൗരവാത് |
സദാരപൂത്രഃ സാമാത്യഃ
സവാഹനധനോ ഗതഃ || 7.11.46 || 487

പ്രഹസ്തോഽഥ ദശഗ്രീവം
 ഗത്യാ വചനമബ്രവീത് |
 പ്രഹൃഷ്ടാത്മാ മഹാത്മാനം
 സഹാമാത്യം സഹാനുജം || 7.11.47 || 488

ശൂന്യോ സാ നഗരീ ലങ്കാ
 തൃക്തൈനാം ധനഭോ ഗതഃ |
 പ്രവിശ്യ താം സഹാസ്മാഭിഃ
 സ്വധർമം തത്ര പാലയ || 7.11.48 || 489

ഏവമുക്തോ ദശഗ്രീവഃ
 പ്രഹസ്തേന മഹാബലഃ |
 വിവേശ നഗരീം ലങ്കാം
 ഭ്രാത്യഭിഃ സബലാനുഗൈഃ || 7.11.49 || 490

ധനഭേന പരിത്യക്താം
 സുവിഭക്തമഹാപമാം |
 ആരുരോഹ സ ദേവാരീഃ
 സ്വർഗം ദേവാധിപോ യഥാ || 7.11.50 || 491

സ ചാഭിഷിക്തഃ ക്ഷണദാചരൈസ്തദാ
 നിവേശയാമാസ പുരീം ദശാനനഃ |
 നികാമപൂർണാ ച ബഭൂവ സാ പുരീ
 നിശാചരൈർനീലബലാഹകോപമൈഃ || 7.11.51 || 492

ധനേശ്വരസ്ത്വഥ പിതൃവാക്യഗൗരവാ -
 ന്യവേശയച്ഛശിവിമലേ ഗിരൗ പുരീം |
 സ്വലങ്കൃതൈർഭവനവരൈർവിഭൂഷിതാം
 പുരന്ദരഃ സ്വരിവ യഥാമരാവതീം || 7.11.52 || 493

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകാദശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വാദശഃ സർഗഃ ॥

ശൂർപണഖായാ വിവാഹോ രാവണാദീനാം ച പരിണയോ
 മേഘനാദസ്യ ജന്മ ച

രാക്ഷസേന്ദ്രോദ്ഭിഷിക്തസ്തു
 ഭ്രാതൃഭിഃ സഹിതസ്തദാ |
 തതഃ പ്രദാനം രാക്ഷസ്യ
 ഭഗിന്യഃ സമചിന്തയത് || 7.12.1 ||

494

സ്വസാരം കാലകേയായ
 ദാനവേന്ദ്രായ രാക്ഷസിം |
 ദദൗ ശൂർപണഖാം നാമ
 വിദ്യുജ്ജിഹ്വായ രാക്ഷസഃ || 7.12.2 ||

495

അഥ ദത്ത്വാ സ്വയം രക്ഷോ
 മൃഗയാമടതേ സു തത് |
 തത്രാപശ്യത് തതോ രാമ
 മയം നാമ ദിതേഃ സുതം || 7.12.3 ||

496

കന്യാസഹായം തം ദൃഷ്ട്വാ
 ദശഗ്രീവോ നിശാചരഃ |
 അപൃച്ഛത് കോ ദവാനേകോ
 നിർമനുഷ്യമൃഗേ വനേ || 7.12.4 ||

497

- അനയാ മൃഗശാവാക്ഷ്യാ
 കിമർഥം സഹ തിഷ്ടസി |
 മയസ്തദാബ്രവീദ് രാമ
 പൃച്ഛന്തം തം നിശാചരം || 7.12.5 || 498
- ശ്രൂയതാം സർവമാഖ്യാസേ
 യഥാവൃത്തമിദം തവ |
 ഹേമാ നാമാപ്ലരാസ്താത
 ശ്രുതപൂർവാ യദി ത്വയാ || 7.12.6 || 499
- ദൈവതൈർമമ സാ ദത്താ
 പൗലോമീവ ശതക്രതോഃ |
 തസ്യാം സകൃതമനാ ഹ്യാസം
 ദശവർഷശതാൻയഹം || 7.12.7 || 500
- സാ ച ദൈവതകാർയേണ
 ഗതാ വർഷാശ്ചതുർദശ |
 തസ്യാഃ കൃതേ ച ഹേമായാഃ
 സർവം ഹേമമയം പുരം || 7.12.8 || 501
- വജ്രവൈദുർയചിത്രം ച
 മായയാ നിർമിതം മയാ |
 തത്രാഹമവസം ദീന -
 സ്തയാ ഹീനഃ സുദുഃഖിതഃ || 7.12.9 || 502
- തസ്മാത് പുരാദ് ദുഹിതരം
 ഗൃഹീത്വാ വനമാഗതഃ |
 ഇയം മമാത്മജാ രാജം -
 സ്തസ്യഃ കൃക്ഷൗ വിവർധിതാ || 7.12.10 || 503

ഭർതാരമനയാ സാർധ -

മസ്യാഃ പ്രാപ്തോന്മുചി മാർഗിതും |
കന്യാപിതൃത്വം ദുഃഖം ഹി
സർവേഷാം മാനകാക്ഷിണാം || 7.12.11 ||

504

കന്യാ ഹി ദേവ കുലേ നിത്യം
സംശയേ സ്ഥാപ്യ തിഷ്ഠതി |
പുത്രഭ്യയം മമാപ്യസ്യാം
ഭാർത്യായാം സംബഭൂവ ഹ || 7.12.12 ||

505

മായാവി പ്രഥമസ്താത
ദുന്ദുഭിസ്തദനന്തരഃ |
ഏവം തേ സർവമാഖ്യാതം
യാമാതഥ്യേന പൃച്ഛതഃ || 7.12.13 ||

506

ത്വാമിദാനീം കഥം താത
ജാനീയാം കോ ഭവാനിതി |
ഏവമുക്തം തു തദ് രക്ഷോ
വിനീതമിദമബ്രവീത് || 7.12.14 ||

507

അഹം പൗലസ്ത്യതനയോ
ദശഗ്രീവശ്ച നാമതഃ |
മുനേർവിശ്രവസോ യസ്തു
തൃതീയോ ബ്രഹ്മണോഭവത് || 7.12.15 ||

508

ഏവമുക്തസ്തദാ രാമ
രാക്ഷസേന്ദ്രേണ ദാനവഃ |
മഹർഷേസ്തനയം ഇതാത്യാ
മയോ ഹർഷമുപാഗതഃ || 7.12.16 ||

509

ദാതും ദുഹിതരം തസ്മൈ
 രോചയാമാസ തത്ര വൈ |
 കരേണ തു കരം തസ്യ
 ഗ്രാഹയിത്യാ മയസ്കദാ || 7.12.17 || 510

പ്രഹസൻ പ്രാഹ ദൈത്യേന്ദ്രോ
 രാക്ഷസേന്ദ്രമിദം വചഃ |
 ഇയം മമാത്മജാ രാജൻ
 ഹേമയാസ്തസാ ധൃതാ || 7.12.18 || 511

കന്യാ മനോദരീ നാമ
 പത്യാർഥം പ്രതിഗൃഹ്യതാം |
 ബാഘമിത്യേവ തം രാമ
 ദശഗ്രീവോദ്യഭാഷത || 7.12.19 || 512

പ്രജ്ഞായ തത്ര ചൈവാഗ്നി -
 മകരോത് പാണിസംഗ്രഹം |
 സ ഹി തസ്യ മയോ രാമ
 ശാപാഭിജ്ഞസ്തപോധനാത് || 7.12.20 || 513

വിദിത്യാ തേന സാ ദത്താ
 തസ്യ പൈതാമഹം കുലം |
 അമോഘാം തസ്യ ശക്തിം ച
 പ്രദന്ത പരമാദ്ഭുതാം || 7.12.21 || 514

പരേണ തപസാ ലബ്ധാം
 ജംഘിവാൻ ലക്ഷ്മണം യയാ |
 ഏവം സ കൃത്യാ ദാരാൻ വൈ
 ലങ്കായാ ഹൗശ്വരഃ പ്രഭുഃ || 7.12.22 || 515

ഗത്യാ തു നഗരീം ഭാർയേ
 ഭ്രാതൃഭ്യാം സമുപാഹരത് |
 വൈരോചനസ്യ ദൗഹിത്രീം
 വജ്രജ്വാലേതി നാമതഃ || 7.12.23 || 516

താം ഭാർയാം കുന്ദകർണസ്യ
 രാവണഃ സമകൽപയത് |
 ഗന്ധർവരാജസ്യ സുതാം
 ശൈലുഷസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.12.24 || 517

സരമാം നാമ ധർമജ്ഞാം
 ലേഭേ ഭാർയാം വിഭീഷണഃ |
 തീരേ തു സരസോ വൈ തു
 സഞ്ജ്ഞേതേ മാനസസ്യ ഹി || 7.12.25 || 518

സരസ്തദാ മാനസം തു
 വവൃധേ ജലദാഗമേ |
 മാത്രാ തു തസ്യാഃ കന്ധായാഃ
 സ്നേഹേനാക്രന്ദിതം വചഃ || 7.12.26 || 519

സരോ മാ വർധയന്ത്യേതി
 തതഃ സാ സരമാഭവത് |
 ഏവം തേ കൃതദാരാ വൈ
 രേമിരേ തത്ര രാക്ഷസാഃ || 7.12.27 || 520

സ്യാം സ്യാം ഭാർയാമുപാദായ
 ഗന്ധർവാ ഇവ നന്ദനേ |
 തതോ മന്ദോദരീ പുത്രം
 മേഘനാദമജ്ജിജ്ഞത് || 7.12.28 || 521

സ ഏഷ ഇന്ദ്രജിന്നാമ
 യുഷ്ഠാദിരദിധീയതേ |
 ജാതമാത്രേണ ഹി പുരാ
 തേന രാവണസുനുനാ || 7.12.29 || 522

രുദതാ സുമഹാൻ മുക്തോ
 നാദോ ജലധരോപമഃ |
 ജഡീകൃതാ ച സാ ലങ്കാ
 തസ്യ നാദേന രാഘവ || 7.12.30 || 523

പിതാ തസ്യാകരോന്നാമ
 മേഘനാദ ഇതി സ്വയം |
 സോഽവർധത തദാ രാമ
 രാവണാന്തഃപുരേ ശുഭേ || 7.12.31 || 524

രക്ഷ്യമാണോ വരസ്തീദി -
 ശൂരനഃ കാഷ്ഠൈരിവാനലഃ |
 മാതാപിത്രോർമഹാഹർഷം
 ജനയൻ രാവണാത്മജഃ || 7.12.32 || 525

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്ഭാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വാദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ॥

രാവണേന നിർമാപിതേ ശയനാഗാരേ കുന്ദകർണസ്യ ശയനം
രാവണസ്യാത്യാചാരഃ കുബ്ജേരേണ ദൂതം പ്രേഷ്യ തസ്യ പ്രബോധനം
കൂഢേണ രാവണേന ദൂതസ്യ വധശ്ച

അഥ ലോകേശ്വരോത്സൃഷ്ടാ
തത്ര കാലേന കേനചിത് |
നിദ്രാ സമഭവത് തീവ്രാ
കുന്ദകർണസ്യ രൂപിണീ || 7.13.1 ||

526

തതോ ദ്രാതരമാസീനം
കുന്ദകർണോബ്രവിദ് വചഃ |
നിദ്രാ മാം ബാധതേ രാജൻ
കാരയസ്വ മമാലയം || 7.13.2 ||

527

വിനിയുക്താസ്തതോ രാജ്ഞാ
ശിൽപിനോ വിശ്വകർമ്മവത് |
വിസ്തീർണം യോജനം സ്തിഗ്ധം
തതോ ദ്വിഗുണമായതം || 7.13.3 ||

528

ദർശനീയം നിരാബാധം
കുന്ദകർണസ്യ ചക്രിരേ |

സ്താടികൈഃ കാഞ്ചനൈശ്ചിത്രൈഃ

സ്തംഭൈഃ സർവത്ര ശോഭിതം || 7.13.4 ||

529

വൈദൂർയകൃതസോപാനം

കിങ്കിണീജാലകം തഥാ |

ദാന്തതോരണവിൻയസ്തം

വജ്രസ്തദികവേദികം || 7.13.5 ||

530

മനോഹരം സർവസുഖം

കാരയാമാസ രാക്ഷസഃ |

സർവത്ര സുഖദം നിത്യം

മേരോഃ പുൺയാം ഗുഹാമിവ || 7.13.6 ||

531

തത്ര നിദ്രാം സമാവിഷ്ടഃ

കുന്ദകർണോ മഹാബലഃ |

ബഹുൻയബ്ധസഹസ്രാണി

ശയാനോ ന ച ബുധ്യതേ || 7.13.7 ||

532

നിദ്രാഭിഭൂതേ തു തദാ

കുന്ദകർണേ ദശാനനഃ |

ദേവർഷിയക്ഷഗന്ധർവാൻ

സഞ്ജഘേഹി നിരങ്കുശഃ || 7.13.8 ||

533

ഉദ്യാനാനി വിചിത്രാണി

നന്ദനാദീനി യാനി ച |

താനി ഗത്യാ സുസക്രൂദ്ധോ

ഭിനത്തി സു ദശാനനഃ || 7.13.9 ||

534

നദീം ഗജ ഇവ ക്രീഡൻ

വൃക്ഷാൻ വായുരിവ ക്ഷിപൻ |

നഗാൻ വജ്ര ഇവോത്സുഷോ

വിധ്യംസയതി രാക്ഷസഃ || 7.13.10 ||

535

തമാവൃത്തം തു വിജ്ഞായ

ദശഗ്രീവം ധനേശ്വരഃ |

കുലാനുരൂപം ധർമജ്ഞാ

വൃത്തം സംസ്കൃത്യ ചാത്മനഃ || 7.13.11 ||

536

സൗഭ്രാത്രദർശനാർഥം തു

ദൂതം വൈശ്രവണസ്തദാ |

ലങ്കാം സമ്പ്രേഷയാമാസ

ദശഗ്രീവസ്യ വൈ ഹിതം || 7.13.12 ||

537

സ ഗത്യാ നഗരീം ലങ്കാ -

മാസസാദ വിഭീഷണം |

മാനിതസ്തേന ധർമേണ

പൃഷ്ടശ്ചാഗമനം പ്രതി || 7.13.13 ||

538

പൃഷ്ട്വാ ച കുശലം രാജേണാ

ജ്ഞാതീനാം ച വിഭീഷണഃ |

സഭായാം ദർശയാമാസ

തമാസീനം ദശാനനം || 7.13.14 ||

539

സ ദൃഷ്ട്വാ തത്ര രാജാനം

ദീപ്യമാനം സ്വതേജസാ |

ജയേതി വാചാ സമ്പൂജ്യ

തൃഷ്ണിം സമഭിവർത്ത || 7.13.15 ||

540

സ തത്രോത്തമപര്യങ്കേ

വരാസ്തരണശോഭിതേ |

ഉപവിഷും ദശഗ്രീവം

ദൂതോ വാക്യമമാബ്രവീത് || 7.13.16 ||

541

രാജൻ വദാമി തേ സർവം

ഭ്രാതാ തവ യദബ്രവീത് |

ഉഭയോഃ സദൃശം വീര

വൃത്തസ്യ ച കുലസ്യ ച || 7.13.17 ||

542

സാധു പർയാപ്തമേതാവത്

കൃത്യശ്ചാരിത്രസംഗ്രഹഃ |

സാധു ധർമ്മേ വ്യവസ്ഥാനം

ക്രിയതാം യദി ശക്യതേ || 7.13.18 ||

543

ദൃഷ്ടം മേ നന്ദനം ഭഗ -

മൃഷയോ നിഹതാഃ ശ്രുതാഃ |

ദേവതാനാം സമുദ്യോഗ -

സ്തൃത്തോ രാജൻ മയാ ശ്രുതഃ || 7.13.19 ||

544

നിരാകൃതശ്ച ബഹുശ -

സ്തൃതാഹം രാക്ഷസാധിപ |

സാപരാധോഽപി ബാലോ ഹി

രക്ഷിതവ്യഃ സ്വബാധ്യവൈഃ || 7.13.20 ||

545

അഹം തു ഹിമവത്പൃഷ്ടം

ഗതോ ധർമ്മമുപാസിതും |

രൗദ്രം വ്രതം സമാസ്ഥായ

നിയതോ നിയതേന്ദ്രിയഃ || 7.13.21 ||

546

തത്ര ദേവോ മയാ ദൃഷ്ട

ഉമയാ സഹിതഃ പ്രഭുഃ |

സവ്യം ചക്ഷുർമയാ ദൈവാത്

തത്ര ദേവ്യാം നിപാതിതം || 7.13.22 ||

547

കാ ന്വേഷേതി മഹാരാജ

ന ഖൽവന്യേന ഹേതുനാ |

രൂപം ചാനുപമം കൃത്യാ

രുദ്രാണീ തത്ര തിഷ്ഠതി || 7.13.23 ||

548

ദേവ്യാ ദിവ്യപ്രഭാവേണ

ദഗ്ധം സവ്യം മമേക്ഷണം |

രേണുധ്വസ്താമിവ ജ്യോതിഃ

പിംഗലത്വമുപാഗതം || 7.13.24 ||

549

തത്ത്വോഹമന്യദ് വിസ്തീർണം

ഗത്യാ തസ്യ ഗിരേസ്തം |

തൂഷ്ണീം വർഷശതാന്യഷൗ

സമധാരം മഹാവ്രതം || 7.13.25 ||

550

സമാപ്തേ നിയമേ തസ്മിം -

സ്തത്ര ദേവോ മഹേശ്വരഃ |

തതഃ പ്രീതേന മനസാ

പ്രാഹ വാക്യമിദം പ്രഭുഃ || 7.13.26 ||

551

പ്രീത്വോന്മീ തവ ധർമജ്ഞ

തപസാനേന സുവ്രത |

മയാ ചൈതദ് വ്രതം ചീർണം

ത്വയാ ചൈവ ധനാധിപ || 7.13.27 ||

552

തൃതീയഃ പുരുഷോ നാസ്തി

യശ്ചരേദ് വ്രതമീദൃശം |

വ്രതം സുദുഷ്കരം ഹ്യേത -

നമയൈവോത്പാദിതം പുരാ || 7.13.28 ||

553

തത്സവിത്വം മയാ സൗമ്യ

രോചയന്ധ ധനേശ്വര |

തപസാ നിർജ്ജിതശ്ചൈവ

സഖാ ഭവ മമാനഘ || 7.13.29 ||

554

ദേവ്യാ ദഗ്ധം പ്രഭാവേണ

യച്ച സവ്യം തവേക്ഷണം |

പൈംഗൽയം യദവാപ്തം ഹി

ദേവ്യാ രൂപനിരീക്ഷണാത് || 7.13.30 ||

555

ഏകാക്ഷപിംഗലീത്യേവ

നാമ സ്ഥാസ്യതി ശാശ്വതം |

ഏവം തേന സവിത്വം ച

പ്രാപ്യാനുജ്ഞാം ച ശങ്കരാത് || 7.13.31 ||

556

ആഗതേന മയാ ചൈവം

ശ്രുതസ്തേ പാപനിശ്ചയഃ |

തദധർമീഷ്ടസംയോഗാ -

നിവർത കുലദുഷണാത് || 7.13.32 ||

557

ചിന്ത്യതേ ഹി വധോപായഃ

സർഷിസംഘ്നൈഃ സുരൈരസ്തവ |

ഏവമുക്തോ ദശഗ്രീവഃ

കോപസംരക്തലോചനഃ || 7.13.33 ||

558

ഹസ്താൻ ദന്താംശ്ച സമ്പിഷ്യ

വാക്യമേതദുവാച ഹ |

വിജ്ഞാതം തേ മയാ ദൂത

വാക്യം യത് ത്വം പ്രഭാഷസേ || 7.13.34 ||

559

നൈവ ത്വമസി നൈവാസൗ

ഭ്രാത്രാ യേനാസി ചോദിതഃ |

ഹിതം നൈഷ മമൈതദ്വി

ബ്രവീതി ധനരക്ഷകഃ || 7.13.35 ||

560

മഹേശ്വരസഖിത്വം തു

മൂഢഃ ശ്രാവയതേ കില |

നൈവേദം ക്ഷമണീയം മേ

യദേതദ് ഭാഷിതം ത്വയാ || 7.13.36 ||

561

യദേതാവൻമയാ കാലം

ദൂത തസ്യ തു മർഷിതം |

ന ഹന്തവ്യോ ഗുരുജ്യേഷോ

മയായമിതി മന്യതേ || 7.13.37 ||

562

തസ്യ ത്വിദാനീം ശൂത്വാ മേ

വാക്യമേഷാ കൃതാ മതിഃ |

ത്രീൻ ലോകാനപി ജേഷ്യാമി

ബാഹുവീര്യമുപാശ്രിതഃ || 7.13.38 ||

563

ഏതൻമുഹൂർതമേവാഹം

തസ്യൈകസ്യ തു വൈ കൃതേ |

ചതുരോ ലോകപാലാംസ്താൻ

നയിഷ്യാമി യമക്ഷയം || 7.13.39 ||

564

ഏവമുക്ത്വാ തു ലങ്കേശോ

ദൂതം ഖഡ്ഗേന ജഘ്ലിവാൻ |

ദദൗ ഭക്ഷയിതും ഹേനം

രാക്ഷസാനാം ദുരാത്മനാം || 7.13.40 ||

565

തതഃ കൃതസ്വസ്ത്യനോ

രഥമാരുഹ്യ രാവണഃ |

ത്രൈലോക്യവിജയാകാക്ഷീ

യയൗ യത്ര ധനേശ്വരഃ || 7.13.41 ||

566

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുർദശഃ സർഗഃ ॥

മന്ത്രിഭിഃ സഹിതസ്യ രാവണസ്യ യക്ഷാണാമുപർയാക്രമണം തേഷാം
പരാജയശ്ച

തതഃ സ സചിവൈഃ സാർധം
ഷഡ്ഭിർനിത്യബലോദ്ധാതഃ |
മഹോദരപ്രഹസ്താഭ്യാം
മാരീചശുകസാരഭൈഃ || 7.14.1 ||

567

ധൂമാക്ഷേണ ച വീരേണ
നിത്യം സമരഗർഭിനാ |
വൃതഃ സമ്പ്രയയൗ ശ്രീമാൻ
ക്രോധാൽലോകാൻ ദഹന്നിവ || 7.14.2 ||

568

പുരാണി സ നദീഃ ശൈലാൻ
വനാൻയുപവനാനി ച |
അതിക്രമ്യ മുഹൂർത്തേന
കൈലാസം ഗിരിമാഗമത് || 7.14.3 ||

569

സന്നിവിഷ്ടം ഗിരൗ തന്മൂൻ
രാക്ഷസേന്ദ്രം നിശമ്യ തു |
യുദ്ധേപ്ലവം തം കൃതോത്സാഹം
ദുരാത്മാനം സമന്ത്രിണം || 7.14.4 ||

570

യക്ഷാ ന ശേകുഃ സംസ്ഥാതും

പ്രമുഖേ തസ്യ രക്ഷസഃ |

രാജേണാ ഭ്രാന്തേതി വിജ്ഞായ

ഗതാ യത്ര ധനേശ്വരഃ || 7.14.5 ||

571

തേ ഗത്യാ സർവമാചഖ്യു -

ർഭ്രാതുസ്തസ്യ ചികീർഷിതം |

അനുജ്ഞാതാ യയൂർഹൃഷ്ടാ

യുദ്ധായ ധനദേന തേ || 7.14.6 ||

572

തതോ ബലാനാം സങ്ക്ഷോഭോ

വ്യവർധത ഇവോദധേഃ |

തസ്യ നൈര്യുതരാജസ്യ

ശൈലം സഞ്ചാലയന്നിവ || 7.14.7 ||

573

തതോ യുദ്ധം സമഭവദ്

യക്ഷരാക്ഷസസങ്കുലം |

വൃഥിതാശ്ചാഭവംസ്തത്ര

സചിവാ രാക്ഷസസ്യ തേ || 7.14.8 ||

574

സ ദൃഷ്ട്വാ താദൃശം സൈന്യം

ദശഗ്രീവോ നിശാചരഃ |

ഹർഷനാദാൻ ബഹൂൻ കൃത്വാ

സ ക്രോധാഭ്യധാവത || 7.14.9 ||

575

യേ തു തേ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ

സചിവാ ഘോരവിക്രമാഃ |

തേഷാം സഹസ്രമേകൈകോ

യക്ഷാണാം സമയോധയത് || 7.14.10 ||

576

തതോ ഗദാഭിർമുസലൈ -

രസിഭിഃ ശക്തിതോമരൈഃ |

ഹന്യമാനോ ദശഗ്രീവ -

സ്തത്സൈന്ധവം സമഗാഹത || 7.14.11 ||

577

സ നിരുച്ഛാസവത് തത്ര

വധ്യമാനോ ദശാനനഃ |

വർഷദ്ഭിരിവ ജീമൂതൈ -

ർധാരാഭിരവരുധ്യത || 7.14.12 ||

578

ന ചകാര വ്യഥാം ചൈവ

യക്ഷശസ്ത്രൈഃ സമാഹതഃ |

മഹീധര ഇവാംഭോഭൈ -

ർധാരാശതസമുക്ഷിതഃ || 7.14.13 ||

579

സ മഹാത്മാ സമുദ്യമ്യ

കാലദണ്ഡോപമാം ഗദാം |

പ്രവിവേശ തതഃ സൈന്ധവം

നയൻ യക്ഷാൻ യമക്ഷയം || 7.14.14 ||

580

സ കക്ഷമിവ വിസ്തീർണ്ണം

ശുഷ്ണേന്ധനമിവാകുലം |

വാതേനാഗ്നിരിവാഭിപ്ലോ

യക്ഷസൈന്ധവം ദദാഹ തത് || 7.14.15 ||

581

തൈസ്തൂ തത്ര മഹാമാതൈ -

ർമഹോദരശുകാഭിഭിഃ |

അൽപാവശേഷാസ്തേ യക്ഷാഃ

കൃതാ വാതൈരിവാംബുദാഃ || 7.14.16 ||

582

കേചിത് സമാഹതാ ഭഗ്നാഃ

പതിതാഃ സമരേ ക്ഷിതൗ |

ഓഷ്ഠാശ്ച ദശനൈസ്തീക്ഷ്ണൈഃ -

രദശൻ കുപിതാ രണേ || 7.14.17 ||

583

ശ്രാന്താശ്ചാന്യോന്യമാലിംഗ്യ

ഭൃഷ്ടശസ്ത്രാ രണാജിരേ |

സീദന്തി ച തദാ യക്ഷാഃ

കൂലാ ഇവ ജലേന ഹ || 7.14.18 ||

584

ഹതാനാം ഗച്ഛതാം സ്വർഗം

യുധ്യതാമഥ ധാവതാം |

പ്രേക്ഷതാമൃഷിസംഘാനാം

ന ബഭൂവാന്തരം ദിവി || 7.14.19 ||

585

ഭഗ്നാംസ്തു താൻ സമാലക്ഷ്യ

യക്ഷേന്ദ്രാംസ്തു മഹാബലാൻ |

ധനാധ്യക്ഷോ മഹാബാഹുഃ

പ്രേഷയാമാസ യക്ഷകാൻ || 7.14.20 ||

586

ഏതസ്മിന്നന്തരേ രാമ

വിസ്തീർണബലവാഹനഃ |

പ്രേഷിതോ ന്യപതദ് യക്ഷോ

നാഗ്ലാ സംയോധകണ്ടകഃ || 7.14.21 ||

587

തേന ചക്രേണ മാരിചോ

വിഷ്ണുനേവ രണേ ഹതഃ |

പതിതോ ഭൂതലേ ശൈലാത്

ക്ഷീണപുണ്യ ഇവ ഗ്രഹഃ || 7.14.22 ||

588

സസംജ്ഞസ്തു മുഹൂർത്തേന

സ വിശ്രമ്യ നിശാചരഃ |

തം യക്ഷം യോധയാമാസ

സ ച ദഗ്നഃ പ്രദുദ്രുവേ || 7.14.23 ||

589

തതഃ കാഞ്ചനചിത്രാംഗം

വൈദൂർയരജതോക്ഷിതം |

മർയാദാം പ്രതിഹാരാണാം

തോരണാന്തരമാവിശത് || 7.14.24 ||

590

തം തു രാജൻ ദശഗ്രീവം

പ്രവിശന്തം നിശാചരം |

സൂർയഭാനുരിതി ഖ്യാതോ

ദ്വാരപാലോ ന്യവാരയത് || 7.14.25 ||

591

സ വാർയമാണോ യക്ഷേണ

പ്രവിവേശ നിശാചരഃ |

യദാ തു വാരിതോ രാമ

ന വ്യതിഷ്ഠത് സ രാക്ഷസഃ || 7.14.26 ||

592

തതസ്തോരണമുത്പാട്യ

തേന യക്ഷേണ താഡിതഃ |

രുധിരം പ്രസ്രവൻ ഭാതി

ശൈലോ ധാതുസ്രവൈരിവ || 7.14.27 ||

593

സ ശൈലശിഖരാഭേണ

തോരണേന സമാഹതഃ |

ജഗാമ ന ക്ഷതിം വീരോ

വരദാനാത് സ്വയംഭുവഃ || 7.14.28 ||

594

തേനൈവ തോരണേനാഥ

യക്ഷസ്തേനാഭിതാഡിതഃ |

നാഭ്യശൃത തദാ യക്ഷോ

ഭസ്മീകൃതതനുസ്സദാ || 7.14.29 ||

595

തതഃ പ്രഭുദ്രുവുഃ സർവേ

ദൃഷ്ട്വാ രക്ഷഃപരാക്രമം |

തതോ നദീർഗുഹാശ്ചൈവ

വിവിശൂർഭയപീഡിതാഃ |

ത്യക്തപ്രഹരണാഃ ശാന്താ

വിവർണവദനാസ്സദാ || 7.14.30 ||

596

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുർദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ॥

മാണിഭദ്രകുബേരയോഃ പരാജയോ രാവണേന പുഷ്പകസ്യാപഹരണം
 ച .

തതസ്താൻ ലക്ഷ്യ വിത്രസ്താൻ
 യക്ഷേന്ദ്രാംശ്ച സഹസ്രശഃ |
 ധനാധ്യക്ഷോ മഹായക്ഷം
 മാണിഭദ്രമമാബ്രവീത് || 7.15.1 || 597

രാവണം ജഹി യക്ഷേന്ദ്ര
 ദുർവൃത്തം പാപചേതസം |
 ശരണം ഭവ വീരാണാം
 യക്ഷാണാം യുദ്ധശാലിനാം || 7.15.2 || 598

ഏവമുക്തോ മഹാബാഹു -
 ര്മാണിഭദ്രഃ സുദുർജയഃ |
 വൃതോ യക്ഷസഹസ്രൈസ്തസ്മൈ
 ചതുർഭിഃ സമയോധയത് || 7.15.3 || 599

തേ ഗദാമുസലപ്രാസൈഃ
 ശക്തിതോമരമുദ്ഗരൈഃ |
 അഭിഷ്ഠന്തസ്തദാ യക്ഷാ
 രാക്ഷസാൻ സമുപാദ്രവൻ || 7.15.4 || 600

കുർവന്തസ്തുമുലം യുദ്ധം
 ചരന്തഃ ശ്യേനവൽലഘു |
 ബാധം പ്രയച്ഛ നേച്ഛാമി
 ദീയതാമിതി ഭാഷിണഃ || 7.15.5 || 601

തതോ ദേവാഃ സഗന്ധർവാ
 ഋഷയോ ബ്രഹ്മവാദിനഃ |
 ദൃഷ്ട്വാ തത് തുമുലം യുദ്ധം
 പരം വിസ്മയമാഗമൻ || 7.15.6 || 602

യക്ഷാണാം തു പ്രഹസ്തേന
 സഹസ്രം നിഹതം രണേ |
 മഹോദരേണ ചാനിന്ദ്രം
 സഹസ്രമപരം ഹതം || 7.15.7 || 603

ക്രുദ്ധേന ച തദാ രാജൻ
 മാരിചേന യുയുത്സുനാ |
 നിമേഷാന്തരമാത്രേണ
 ദ്വേ സഹസ്രേ നിപാതിതേ || 7.15.8 || 604

ക്വ ച യക്ഷാർജുവം യുദ്ധം
 ക്വ ച മായാബലാശ്രയം |
 രക്ഷസാം പുരുഷവ്യാഘ്ര
 തേന ത്വേദ്യധികാ യുധി || 7.15.9 || 605

ധൂമ്രാക്ഷേണ സമാഗമ്യ
 മാണിഭദ്ദ്രോ മഹാരണേ |
 മുസലേനോരസി ക്രോധാത്
 താഡിതോ ന ച കമ്പിതഃ || 7.15.10 || 606

തതോ ഗദാം സമാവിധ്യ
 മാണിഭദ്ദേണ രാക്ഷസഃ |
 ധൂമാക്ഷസ്താഡിതോ മുർധ്നി
 വിഹൃലഃ സ പപാത ഹ || 7.15.11 || 607

ധൂമാക്ഷം താഡിതം ദൃഷ്ട്വാ
 പതിതം ശോണിതോക്ഷിതം |
 അഭ്യധാവത സംഗ്രാമേ
 മാണിഭദ്രം ദശാനനഃ || 7.15.12 || 608

സക്രൂദ്ധമഭിധാവന്തം
 മാണിഭദ്ദോ ദശാനനം |
 ശക്തിഭിസ്താഡയാമാസ
 തിസൃഭിര്യക്ഷപുംഗവഃ || 7.15.13 || 609

താഡിതോ മാണിഭദ്രസ്യ
 മുകുടേ പ്രാഹരദ് രണേ |
 തസ്യ തേന പ്രഹാരേണ
 മുകുടം പാർശ്വമാഗതം || 7.15.14 || 610

തതഃപ്രഭൃതി യക്ഷോസൗ
 പാർശ്വമൗലിരഭൂത് കില |
 തസ്തിംസ്തു വിമുഖീഭൂതേ
 മാണിഭദ്ദേ മഹാത്മനി |
 സന്നാദഃ സുമഹാൻ രാജം -
 സ്തസ്മിൻ ശൈലേ വ്യവർധത || 7.15.15 || 611

തതോ ദൂരാത് പ്രദദ്യുശേ
 ധനാധ്യക്ഷോ ഗദാധരഃ |

ശുക്രപ്രൗഷ്ഠപദാഭ്യാം ച

പദ്മശംഖസമാവൃതഃ || 7.15.16 ||

612

സ ദൃഷ്ട്വാ ഭ്രാതരം സംഖ്യേ

ശാപാദ് വിഭ്രഷ്ടഗൗരവം |

ഉവാച വചനം ധീമാൻ

യുക്തം പൈതാമഹേ കുലേ || 7.15.17 ||

613

യൻമയാ വാർയമാണസ്ത്വം

നാവഗച്ഛസി ദുർമതേ |

പശ്ചാദസ്യ ഫലം പ്രാപ്യ

ഇന്താസ്യസേ നിരയം ഗതഃ || 7.15.18 ||

614

യോ ഹി മോഹാദ് വിഷം പീത്വാ

നാവഗച്ഛതി ദുർമതിഃ |

സ തസ്യ പരിണാമാന്തേ

ജാനീതേ കർമണഃ ഫലം || 7.15.19 ||

615

ദൈവതാനി ന നന്ദന്തി

ധർമയുക്തേന കേനചിത് |

യേന ത്വമീദൃശം ഭാവം

നീതസ്തച്ച ന ബുദ്ധ്യസേ || 7.15.20 ||

616

മാതരം പിതരം വിപ്ര -

മാചാർയം ചാവമന്യതേ |

സ പശ്യതി ഫലം തസ്യ

പ്രേതരാജവശം ഗതഃ || 7.15.21 ||

617

അധ്രുവേ ഹി ശരീരേ യോ

ന കരോതി തപോർജ്ജനം |

സ പശ്ചാത് തപ്യതേ മൂഢോ

മൂതോ ഗത്യാജ്ഞനോ ഗതിം || 7.15.22 ||

618

ധർമാദ് രാജ്യം ധനം സൗഖ്യ -

മധർമാദ് ദുഃഖമേവ ച |

തസ്മാദ് ധർമം സുഖാർത്ഥായ

കുർയാത് പാപം വിസർജയേത് || 7.15.23 ||

619

പാപസ്യ ഹി ഫലം ദുഃഖം

തദ് ഭോക്തവ്യമിഹാത്മനാ |

തസ്മാദാത്മാപഘാതാർത്ഥം

മൂഢഃ പാപം കരിഷ്യതി || 7.15.24 ||

620

കസ്യചിന്ന ഹി ദുർബുദ്ധേ -

ശരന്തോ ജായതേ മതിഃ |

യാദൃശം കുരുതേ കർമ

താദൃശം ഫലമശ്നുതേ || 7.15.25 ||

621

ഋദ്ധിം രൂപം ബലം പുത്രാൻ

വിത്തം ശൂരത്യമേവ ച |

പ്രാപ്തവന്തി നരാ ലോകേ

നിർജിതം പുണ്യകർമ്മഭിഃ || 7.15.26 ||

622

ഏവം നിരയഗാമീ ത്വം

യസ്യ തേ മതിരീദൃശീ |

ന ത്വാം സമഭിഭാഷിഷ്യേ -

സ്രവ്യതേഷ്യേവ നിർണ്ണയഃ || 7.15.27 ||

623

ഏവമുക്താസ്തതസ്തേന

തസ്യാമാത്യാഃ സമാഹതാഃ |

മാരീചപ്രമുഖാഃ സർവേ

വിമുഖാ വിപ്രദുദ്രുവുഃ || 7.15.28 ||

624

തതസ്തേന ദശഗ്രീവോ

യക്ഷേന്ദ്രേണ മഹാത്മനാ |

ഗദയാഭിഹതോ മുർധ്നി

ന ച സ്ഥാനാത് പ്രകമ്പിതഃ || 7.15.29 ||

625

തതസ്തൗ രാമ നിഘ്നതൗ

തദാൻയോന്യം മഹാമൃധേ |

ന വിഹ്യലൗ ന ച ശ്രാന്തൗ

താവുഭൗ യക്ഷരാക്ഷസൗ || 7.15.30 ||

626

ആഗേയമസ്ത്രം തസ്മൈ സ

മുമോച ധനദസ്സദാ |

രാക്ഷസേന്ദ്രോ വാരുണേന

തദസ്ത്രം പ്രത്യവാരയത് || 7.15.31 ||

627

തതോ മായാം പ്രവിഷ്ട്യാസൗ

രാക്ഷസീം രാക്ഷസേശ്വരഃ |

രൂപാണാം ശതസാഹസ്രം

വിനാശായ ചകാര ച || 7.15.32 ||

628

വ്യാഘ്രോ വരാഹോ ജീമൂതഃ

പർവതഃ സാഗരോ ദ്രുമഃ |

യക്ഷോ ദൈത്യസ്വരൂപീ ച

സോദ്യദൃശ്യത ദശാനനഃ || 7.15.33 ||

629

ബഹൂനി ച കരോതി സു

ദൃശ്യന്തേ ന ത്വസൗ തതഃ |

പ്രതിഗൃഹ്യ തതോ രാമ

മഹദന്ത്രം ദശാനനഃ || 7.15.34 ||

630

ജഘാന മുർധ്നി ധനദം

വ്യാവിധ്യ മഹതീം ഗദാം |

ഏവം സ തേനാഭിഹതോ

വിഹൃലഃ ശോണിതോക്ഷിതഃ || 7.15.35 ||

631

കൃത്തമൂല ഇവാശോകോ

നിപപാത ധനാധിപഃ |

തതഃ പദ്മാഭിഭിസ്തത്ര

നിധിഭിഃ സ തദാ വൃതഃ || 7.15.36 ||

632

ധനദോച്ഛാസിതസ്തൈസ്തൂ

വനമാനീയ നന്ദനം |

നിർജിത്യ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്തം

ധനദം ഹൃഷ്ടമാനസഃ || 7.15.37 ||

633

പുഷ്പകം തസ്യ ജഗ്രാഹ

വിമാനം ജയലക്ഷണം |

കാഞ്ചനസ്തംഭസംവീതം

വൈദൂര്യമണിതോരണം || 7.15.38 ||

634

മുക്താജാലപ്രതിച്ഛന്നം

സർവകാലഫലദ്രുമം |

മനോജവം കാമഗമം

കാമരൂപം വിഹംഗമം || 7.15.39 ||

635

മണികാഞ്ചനസോപാനം

തപ്തകാഞ്ചനവേദികം |

ദേവോപവാഹ്യമക്ഷയം

സദാ ദൃഷ്ടിമനഃസുഖം || 7.15.40 ||

636

ബഹ്യാശ്ചര്യം ദക്രതിചിത്രം

ബ്രഹ്മണാ പരിനിർമിതം |

നിർമിതം സർവകാമൈസ്തു

മനോഹരമനുത്തമം || 7.15.41 ||

637

ന തു ശീതം ന ചോഷ്ണം ച

സർവർതുസുഖദം ശുഭം |

സ തം രാജാ സമാരുഹ്യ

കാമഗം വീര്യനിർജിതം || 7.15.42 ||

638

ജിതം ത്രിഭുവനം മേനേ

ദർപോത്സേകാത് സുദുർമതിഃ |

ജിത്വാ വൈശ്രവണം ദേവം

കൈലാസാത് സമവാതരത് || 7.15.43 ||

639

സ തേജസാ വിപുലമവാപ്യ തം ജയം

പ്രതാപവാൻ വിമലകിരീടഹാരവാൻ |

രരാജ വൈ പരമവിമാനമാസ്ഥിതോ

നിശാചരഃ സദസി ഗതോ യമാനലഃ || 7.15.44 ||

640

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷോഡശഃ സർഗഃ ॥

നന്ദീശ്വരസ്യ രാവണം പ്രതി ശാപഃ, ഭഗവതാ ശങ്കരേണ രാവണസ്യ
മാനഭംഗസ്തതസ്തസ്യ ഖഡ്ഗപ്രാപ്തിശ്ച

സ ജിത്വാ ധനദം രാമ

ഭ്രാതരം രാക്ഷസാധിപഃ |

മഹാസേനപ്രസൂതിം തദ്

യയൗ ശരവണം മഹത് || 7.16.1 ||

641

അമാപശ്യദ് ദശഗ്രീവോ

രൗക്മം ശരവണം മഹത് |

ഗദസ്തീജാലസംവീതം

ദ്വിതീയമിവ ഭാസ്കരം || 7.16.2 ||

642

സ പർവതം സമാരുഹ്യ

കഞ്ചിദ് രമ്യവനാന്തരം |

പ്രേക്ഷതേ പുഷ്പകം തത്ര

രാമ വിഷുംഭിതം തദാ || 7.16.3 ||

643

വിഷുബ്ധം കിമിദം കന്യാ -

നാഗമത് കാമഗം കൃതം |

അചിന്തയദ് രാക്ഷസേന്ദ്രഃ

സചിവൈവൈസ്തേഃ സമാവൃതഃ || 7.16.4 ||

644

കിന്നിമിത്തമിച്ഛയാ മേ

നേദം ഗച്ഛതി പുഷ്പകം ।

പർവതസ്യാപരിഷ്വസ്യ

കർമേദം കസ്യചിദ് ഭവേത് || 7.16.5 ||

645

തത്ത്വോബ്രവീത് തദാ രാമ

മാരിചോ ബുദ്ധികോവിദഃ ।

നേദം നിഷ്കാരണം രാജൻ

പുഷ്പകം യന്ന ഗച്ഛതി || 7.16.6 ||

646

അഥവാ പുഷ്പകമിദം

ധനദാനാൻയവാഹനം ।

അതോ നിസ്സന്ദേഹവദ്

ധനാധ്യക്ഷവിനാകൃതം || 7.16.7 ||

647

ഇതി വാക്യാന്തരേ തസ്യ

കരാലഃ കൃഷ്ണപിംഗലഃ ।

വാമനോ വികടോ മുണ്ഡീ

നന്ദീ ഹ്രസ്വഭുജോ ബലീ || 7.16.8 ||

648

തതഃ പാർശ്വമുപാഗമ്യ

ഭവസ്യാനുചരോബ്രവീത് ।

നന്ദീശ്വരോ വചശ്ചേദം

രാക്ഷസേന്ദ്രമശങ്കിതഃ || 7.16.9 ||

649

നിവർതസ്യ ദശഗ്രീവ

ശൈലേ ക്രീഡതി ശങ്കരഃ ।

സുപർണനാഗയക്ഷാണാം

ദേവഗന്ധർവരക്ഷസാം || 7.16.10 ||

650

സർവേഷാമേവ ഭൂതാനാ -

മഗദ്യഃ പർവതഃ കൃതഃ |

ഇതി നന്ദിവചഃ ശ്രുത്വാ

ക്രോധാത് കമ്പിതകുണ്ഡലഃ || 7.16.11 ||

651

രോഷാത് തു താമ്രനയനഃ

പുഷ്പകാദവരുഹ്യ സഃ |

കോഽയം ശങ്കര ഇത്യുക്തവാ

ശൈലമൂലമുപാഗതഃ || 7.16.12 ||

652

സോഽപശ്യന്നന്ദിനം തത്ര

ദേവസ്യാദൂരതഃ സ്ഥിതം |

ദീപ്തം ശൂലമവഷുഭ്യ

ദ്വിതീയമിവ ശങ്കരം || 7.16.13 ||

653

തം ദൃഷ്ട്വാ വാനരമുഖ -

മവജ്ഞായ സ രാക്ഷസഃ |

പ്രഹാസം മുമുചേ തത്ര

സതോയ ഇവ തോയദഃ || 7.16.14 ||

654

തം ക്രുദ്ധോ ദഗവാൻ നന്ദീ

ശങ്കരസ്യാപരാ തനുഃ |

അബ്രവീത് തത്ര തദ് രക്ഷോ

ദശാനനമുപസ്ഥിതം || 7.16.15 ||

655

യസ്മാദ് വാനരരൂപം മാ -

മവജ്ഞായ ദശാനന |

അശനീപാതസങ്കാശ -

മപ്രഹാസം പ്രമുക്തവാൻ || 7.16.16 ||

656

തസ്മാൻമദ്വിര്യസംയുക്താ

മദ്രൂപസമതേജസഃ |

ഉത്പത്ത്യന്തി വധാർഥം ഹി

കുലസ്യ തവ വാനരാഃ || 7.16.17 ||

657

നഖദംശ്രായുധാഃ ക്രൂരാ

മനഃസമ്പാതരംഹസഃ |

യുദ്ധോൻമത്താ ബലോദ്രിക്താഃ

ശൈലാ ഇവ വിസർപിണഃ || 7.16.18 ||

658

തേ തവ പ്രബലം ദർപ -

മുത്സേധം ച പൃഥഗ്വിധം |

വ്യപനേഷ്യന്തി സംഭൂയ

സഹാമാത്യസുതസ്യ ച || 7.16.19 ||

659

കിം ത്വിദാനീം മയാ ശക്യം

ഹന്തും ത്വാം ഹേ നിശാചര |

ന ഹന്തവ്യോ ഹതസ്ത്വം ഹി

പൂർവമേവ സ്വകർമഭിഃ || 7.16.20 ||

660

ഇത്യുദീരിതവാക്യേ തു

ദേവേ തസ്മിൻ മഹാത്മനി |

ദേവദുന്ദുഭയോ നേദുഃ

പുഷ്പവൃഷ്ടിശ്ച ഖാച്യുതാ || 7.16.21 ||

661

അചിന്തയിത്യാ സ തദാ

നന്ദിവാക്യം മഹാബലഃ |

പർവതം തു സമാസാദ്യ

വാക്യമാഹ ദശാനനഃ || 7.16.22 ||

662

പുഷ്പകന്ധ ഗതിശ്ചരിന്നാ
 യത്കൃതേ മമ ഗച്ഛതഃ |
 തമിമം ശൈലമുന്മൂലം
 കരോമി തവ ഗോപതേ || 7.16.23 || 663

കേന പ്രഭാവേണ ദഭോ
 നിത്യം ക്രീഡതി രാജവത് |
 വിജ്ഞാതവ്യം ന ജാനീതേ
 ഭയസ്ഥാനമുപസ്ഥിതം || 7.16.24 || 664

ഏവമുക്ത്വാ തതോ രാമ
 ഭുജാൻ വിക്ഷിപ്യ പർവതേ |
 തോലയാമാസ തം ശീഘ്രം
 സ ശൈലഃ സമകമ്പത || 7.16.25 || 665

ചാലനാത് പർവതസ്യൈവ
 ഗണാ ദേവസ്യ കമ്പിതാഃ |
 ചചാല പാർവതീ ചാപി
 തദാശ്ഠിഷ്ടാ മഹേശ്വരം || 7.16.26 || 666

തതോ രാമ മഹാദേവോ
 ദേവാനാം പ്രവരോ ഹരഃ |
 പാദാംഗുഷ്ഠേന തം ശൈലം
 പീഡയാമാസ ലീലയാ || 7.16.27 || 667

പീഡിതാസ്തു തതസ്തസ്യ
 ശൈലസ്തംഭോപമാ ഭുജാഃ |
 വിസ്മിതാശ്ചാഭവംസ്തത്ര
 സചിവാസ്തസ്യ രക്ഷസഃ || 7.16.28 || 668

രക്ഷസാ തേന രോഷാച്ച
 ഭുജാനാം പീഡനാത് തഥാ |
 മൂക്തോ വിരാവഃ സഹസാ
 ത്രൈലോക്യം യേന കമ്പിതം || 7.16.29 || 669

മേനിരേ വജ്രനിഷ്ഠേഷം
 തസ്യാമാത്യാ യുഗക്ഷയേ |
 തദാ വർത്തസു ചലിതാ
 ദേവാ ഇന്ദ്രപുരോഗമാഃ || 7.16.30 || 670

സമുദ്രാശ്വാപി സങ്ക്ഷുബ്ധാ -
 ശ്ചലിതാശ്വാപി പർവതാഃ |
 യക്ഷാ വിദ്യാധരാഃ സിദ്ധാഃ
 കിമേതദിതി ചാബ്രുവൻ || 7.16.31 || 671

തോഷയസ്യ മഹാദേവം
 നീലകന്ദമുമാപതിം |
 തദ്യതേ ശരണം നാൻയം
 പശ്യാമോക്ത്ര ദശാനന || 7.16.32 || 672

സ്തൂതിഭിഃ പ്രണതോ ഭൂത്വാ
 തമേവ ശരണം വ്രജ |
 കൃപാലുഃ ശങ്കരസ്തൂഷ്ടഃ
 പ്രസാദം തേ വിധാസ്യതി || 7.16.33 || 673

ഏവമുക്തസ്തദാമാതൈ -
 സ്തൂഷ്ടാവ വൃഷഭധ്വജം |
 സാമദിർവിവിധൈഃ സ്തോത്രൈഃ
 പ്രണമ്യ സ ദശാനനഃ |

- സംവത്സരസഹസ്രം തു
രുദതോ രക്ഷസോ ഗതം || 7.16.34 || 674
- തതഃ പ്രീതോ മഹാദേവഃ
ശൈലാഗ്രേ വിഷ്ണിതഃ പ്രഭുഃ |
മുക്ത്യാ ചാസ്യ ഭുജാൻ രാമ
പ്രാഹ വാക്യം ദശാനനം || 7.16.35 || 675
- പ്രീതോന്യീ തവ വീരസ്യ
ശൗടീർയാച ദശാനന |
ശൈലാക്രാന്തേന യോ മുക്ത -
സ്ത്വയാ രാവഃ സുദാരുണഃ || 7.16.36 || 676
- യസ്മാൽലോകത്രയം ചൈതദ്
രാവിതം ഭയമാഗതം |
തസ്മാത് ത്വം രാവണോ നാമ
നാല്ലാ രാജൻ ഭവിഷ്യസി || 7.16.37 || 677
- ദേവതാ മാനുഷാ യക്ഷാ
യേ ചാൻയേ ജഗതിതലേ |
ഏവം ത്വാമഭിധാസ്യന്തി
രാവണം ലോകരാവണം || 7.16.38 || 678
- ഗച്ഛ പൗലസ്ത്യ വിസ്രബ്ധം
പഥാ യേന ത്വമിച്ഛസി |
മയാ ചൈവാഭ്യനുജ്ഞാതോ
രാക്ഷസാധിപ ഗദ്യതാം || 7.16.39 || 679
- ഏവമുക്തസ്തു ലങ്കേശഃ
ശംഭുനാ സ്വയമബ്രവിത് |

പ്രീതോ യദി മഹാദേവ

വരം മേ ദേഹി യാചതഃ || 7.16.40 ||

680

അവധ്യത്വം മയാ പ്രാപ്തം

ദേവഗന്ധർവദാനവൈഃ |

രാക്ഷസൈർഗുഹ്യകൈർനാഗൈ -

ര്യേ ചാൻര്യേ ബലവത്തരാഃ || 7.16.41 ||

681

മാനുഷാൻ ന ഗണേ ദേവ

സ്വൽപാസ്തേ മമ സമ്മതാഃ |

ദീർഘമായുശ്ച മേ പ്രാപ്തം

ബ്രഹ്മണസ്ത്രിപുരാന്തക || 7.16.42 ||

682

വാംഛരിതം ചായുഷഃ ശേഷം

ശസ്ത്രം ത്വം ച പ്രയച്ഛ മേ |

ഏവമുക്തസ്തതസ്തേന

രാവണേന സ ശങ്കരഃ || 7.16.43 ||

683

ദദൗ ഖഡ്ഗം മഹാദീപ്തം

ചന്ദ്രഹാസമിതി ശ്രുതം |

ആയുഷശ്ചാവശേഷം ച

ദദൗ ഭൂതപതിസ്തദാ || 7.16.44 ||

684

ദത്തോവാച തതഃ ശംഭു -

ർനാവജ്ഞേയമിദം ത്വയാ |

അവജ്ഞാതം യദി ഹി തേ

മാമേവൈഷ്യത്യസംശയഃ || 7.16.45 ||

685

ഏവം മഹേശ്വരേണൈവ

കൃതനാമാ സ രാവണഃ |

അഭിവാദ്യ മഹാദേവ -

മാരുരോഹാഥ പുഷ്പകം || 7.16.46 ||

686

തതോ മഹീതലം രാമ

പര്യക്രാമത രാവണം |

ക്ഷത്രിയാൻ സുമഹാവീരയാൻ

ബാധമാനസ്തതസ്തതഃ || 7.16.47 ||

687

കേചിത് തേജസ്വിനഃ ശൂരാഃ

ക്ഷത്രിയാ യുദ്ധദുർമദാഃ |

തച്ഛാസനമകുർവന്തോ

വിനേശുഃ സപരിച്ഛദാഃ || 7.16.48 ||

688

അപരേ ദുർജയം രക്ഷോ

ജാനന്തഃ പ്രാജ്ഞസമ്മതാഃ |

ജിതാഃ സു ഇത്യഭാഷന്ത

രാക്ഷസം ബലദർപിതം || 7.16.49 ||

689

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷോഡശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തദശഃ സർഗഃ ॥

രാവണേന തിരസ്കൃതായാ ബ്രഹ്മർഷികന്യായാ വേദവത്യാസ്തസ്മൈ
ശാപം ദത്ത്വാഗൗ പ്രവേശോ ജന്മാന്തരേ സീതാരൂപേണ തസ്യാഃ
പ്രാദുർഭാവശ്ച

അഥ രാജൻ മഹാബാഹു -

ർവിചരൻ പൃഥിവീതലേ |

ഹിമവദ്യനമാസാദ്യ

പരിചക്രാമ രാവണം || 7.17.1 ||

690

തത്രാപശ്യത് സ വൈ കന്യാം

കൃഷ്ണാജിനജടാധരാം |

ആർഷേണ വിധിനാ ചൈനാം

ദീപ്യന്തിം ദേവതാമിവ || 7.17.2 ||

691

സ ദൃഷ്ട്വാ രൂപസമ്പന്നാം

കന്യാം താം സുമഹാബ്രതാം |

കാമമോഹപരീതാത്മാ

പപ്രച്ഛ പ്രഹസന്നിവ || 7.17.3 ||

692

കിമിദം വർതസേ ഭദ്രേ

വിരുദ്ധം യൗവനസ്യ തേ |

- നഹി യുക്താ തവൈതസ്യ
രൂപസ്യൈവം പ്രതിക്രിയാ || 7.17.4 || 693
- രൂപം ത്യേനുപമം ഭീരു
കാമോൻമാദകരം നൃണാം |
ന യുക്തം തപസി സ്ഥാതും
നിർഗതോ ഹ്യേഷ നിർണ്ണയഃ || 7.17.5 || 694
- കന്യാസി കിമിദം ഭദ്രേ
കശ്ച ഭർതാ വരാനനേ |
യേന സംഭുജ്യസേ ഭീരു
സ നരഃ പുണ്യഭാഗ് ഭൂവി || 7.17.6 || 695
- പൃച്ഛതഃ ശംസ മേ സർവം
കന്യ ഹേതോഃ പരിശ്രമഃ |
ഏവമുക്താ തു സാ കന്യാ
രാവണേന യശസിനീ || 7.17.7 || 696
- അബ്രവീദ് വിധിവത് കൃത്വാ
തന്യാതിഥ്യം തപോധനാ |
കുശധ്വജോ നാമ പിതാ
ബ്രഹ്മർഷിരമിതപ്രഭഃ || 7.17.8 || 697
- ബൃഹസ്పതിസുതഃ ശ്രീമാൻ
ബുദ്ധ്യാ തുൽയോ ബൃഹസ്పതേഃ |
തന്യാഹം കുർവതോ നിത്യം
വേദാഭ്യാസം മഹാത്മനഃ || 7.17.9 || 698
- സംഭൂതാ വാങ്മയീ കന്യാ
നാക്ലാ വേദവതീ സ്മൃതാ |

തതോ ദേവാഃ സഗന്ധർവാ

യക്ഷരാക്ഷസപന്നഗാഃ || 7.17.10 ||

699

തേ ചാപി ഗത്യാ പിതരം

വരണം രോചയന്തി മേ |

ന ച മാം സ പിതാ തേഭ്യോ

ദത്തവാൻ രാക്ഷസേശ്വര || 7.17.11 ||

700

കാരണം തദ് വദിഷ്യാമി

നിശാമയ മഹാഭുജ |

പിതൃസ്തൂ മമ ജാമാതാ

വിഷ്ണുഃ കില സുരേശ്വരഃ || 7.17.12 ||

701

അഭിപ്രേതസ്ത്രിലോകേശ -

സ്തസ്മാന്നാൻയസ്യ മേ പിതാ |

ദാതുമിച്ഛതി തസ്മൈ തു

തച്ഛുത്യാ ബലദർപിതഃ || 7.17.13 ||

702

ശംഭുർനാമ തതോ രാജാ

ദൈത്യാനാം കുപിതോഭിവത് |

തേന രാത്രൗ ശയാനോ മേ

പിതാ പാപേന ഹിംസിതഃ || 7.17.14 ||

703

തതോ മേ ജനനീ ദീനാ

തച്ഛരീരം പിതൂർമമ |

പരിഷ്വജ്യ മഹാഭാഗാ

പ്രവിഷ്ടാ ഹവ്യവാഹനം || 7.17.15 ||

704

തതോ മനോരഥം സത്യം

പിതൂർനാരായണം പ്രതി |

കരോമീതി തമേവാഹം

ഹൃദയേന സമുദ്യഹേ || 7.17.16 ||

705

ഇതി പ്രതിജ്ഞാമാരുഹ്യ

ചരാമി വിപുലം തപഃ |

ഏതത് തേ സർവമാഖ്യാതം

മയാ രാക്ഷസപുംഗവ || 7.17.17 ||

706

നാരായണോ മമ പതി -

ർന ത്വന്യഃ പുരുഷോത്തമാത് |

ആശ്രയേ നിയമം ഘോരം

നാരായണപരീപ്തയാ || 7.17.18 ||

707

വിജ്ഞാതസ്ത്വം ഹി മേ രാജൻ

ഗച്ഛ പൗലസ്ത്യനന്ദന |

ജാനാമി തപസാ സർവം

ത്രൈലോക്യേ യദ്ധി വർത്തതേ || 7.17.19 ||

708

സോബ്രവീദ് രാവണോ ഭൂയ -

സ്താം കന്യാം സുമഹാബ്രതാം |

അവരുഹ്യ വിമാനാഗ്രാത്

കന്ദർപശരപീഡിതഃ || 7.17.20 ||

709

അവലിപ്താസി സുശ്രോണി

യസ്യാസ്തേ മതിരീദൃശീ |

വൃദ്ധാനാം മൃഗശാവാക്ഷി

ഭ്രാജതേ പുണ്യസഞ്ചയഃ || 7.17.21 ||

710

ത്വം സർവഗുണസമ്പന്നാ

നാർഹസേ വക്തുമീദൃശം |

- തൈത്രലോക്യസുന്ദരീ ഭീരു
യൗവനം ത്വേതിവർത്തതേ || 7.17.22 || 711
- അഹം ലങ്കാപതിർഭദ്രേ
ദശഗ്രീവ ഇതി ശ്രുതഃ |
തസ്യ മേ ദവ ഭാർയാ ത്വം
ഭുങ്ക്ഷ്യ ഭോഗാൻ യമാസുഖം || 7.17.23 || 712
- കശ്ച താവദസൗ യം ത്വം
വിഷ്ണുരിത്യഭിഭാഷസേ |
വീര്യേണ തപസാ ചൈവ
ഭോഗേന ച ബലേന ച || 7.17.24 || 713
- സ മയാ നോ സമോ ഭദ്രേ
യം ത്വം കാമയസ്വേംഗനേ |
ഇത്യുക്തവതി തസ്മിംസ്തു
വേദവത്സ്യ സാബ്രവീത് || 7.17.25 || 714
- മാ മൈവമിതി സാ കന്യാ
തമുവാച നിശാചരം |
തൈത്രലോക്യാധിപതിം വിഷ്ണും
സർവലോകനമസ്ത്യതം || 7.17.26 || 715
- ത്വദ്യതേ രാക്ഷസേന്ദ്രാൻയഃ
കോവ്മന്യേത ബുദ്ധിമാൻ |
ഏവമുക്തസ്തയാ തത്ര
വേദവത്യാ നിശാചരഃ || 7.17.27 || 716
- മുർധജേഷു തദാ കന്യാം
കരാഗ്രേണ പരാമൃശത് |

- തതോ വേദവതി ക്രുദ്ധാ
കേശാൻ ഹസ്തേന സാച്ഛിനത് || 7.17.28 || 717
- അസിർഭൂത്യാ കരസ്തസ്യഃ
കേശാംശ്ചരിന്നാംസ്തദാകരോത് |
സാ ജ്വലന്തിവ രോഷേണ
ദഹന്തിവ നിശാചരം || 7.17.29 || 718
- ഉവാചാഗ്നിം സമാധായ
മരണായ കൃതത്വരാ |
ധർഷിതായാസ്ത്വയാനാർയ
ന മേ ജീവിതമിഷ്യതേ || 7.17.30 || 719
- രക്ഷസ്തസ്മാത് പ്രവേക്ഷ്യാമി
പശ്യതസ്തേ ഹുതാശനം |
യസ്മാത് തു ധർഷിതാ ചാഹം
ത്വയാ പാപാത്മനാ വനേ || 7.17.31 || 720
- തസ്മാത് തവ വധാർഥം ഹി
സമുത്പത്സ്യേ ഹൃഹം പുനഃ |
നഹി ശക്യഃ സ്ത്രിയാ ഹന്തും
പുരുഷഃ പാപനിശ്ചയഃ || 7.17.32 || 721
- ശാപേ ത്വയി മയോത്സൃഷ്ടേ
തപസശ്ച വ്യയോ ദവേത് |
യദി ത്വസ്തി മയാ കിഞ്ചിത്
കൃതം ദത്തം ഹുതം തഥാ || 7.17.33 || 722
- തസ്മാത് ത്വയോനിജാ സാധ്വീ
ദവേയം ധർമിണഃ സുതാ |

ഏവമുക്താ പ്രവിഷ്ടാ സാ

ജലിതം ജാതവേദസം || 7.17.34 ||

723

പപാത ച ദിവോ ദിവ്യാ

പുഷ്പവൃഷ്ടിഃ സമന്തതഃ |

പുനരേവ സമുദ്ഭൂതാ

പദ്മേ പദ്മസമപ്രഭാ || 7.17.35 ||

724

തസ്മാദപി പുനഃ പ്രാപ്താ

പൂർവവത് തേന രക്ഷസാ |

കന്യാം കമലഗർഭാഭാം

പ്രഗൃഹ്യ സ്വഗൃഹം യയൗ || 7.17.36 ||

725

പ്രഗൃഹ്യ രാവണസ്തേതാം

ദർശയാമാസ മന്ത്രിണേ |

ലക്ഷണേണാ നിരീക്ഷ്യവ

രാവണം ചൈവമബ്രവീത് || 7.17.37 ||

726

ഗൃഹസ്ഥേഷാ ഹി സുശ്രോണീ

ത്വദ്വധായൈവ ദൃശ്യതേ |

ഏതശ്ചുത്വാർണവേ രാമ

താം പ്രചിക്ഷേപ രാവണഃ || 7.17.38 ||

727

സാ ചൈവ ക്ഷിതിമാസാദ്യ

യജ്ഞായതനമധ്യഗാ |

രാജേണാ ഹലമുഖോക്തൃഷ്ടാ

പുനരപ്യുത്ഥിതാ സതീ || 7.17.39 ||

728

സൈഷാ ജനകരാജസ്യ

പ്രസൂതാ തനയാ പ്രഭോ |

തവ ഭാർയാ മഹാബാഹോ

വിഷ്ണുസ്ത്വം ഹി സനാതനഃ || 7.17.40 ||

729

പൂർവം ക്രോധഹതഃ ശത്രു -

ർയയാസൗ നിഹതസ്തയാ |

ഉപാശ്രയിത്യാ ശൈലാഭ -

സ്തവ വീര്യമമാനുഷം || 7.17.41 ||

730

ഏവമേഷാ മഹാഭാഗാ

മർത്യേഷൂത്പത്ത്യതേ പുനഃ |

ക്ഷേത്രേ ഹലമുഖോത്കൃഷ്ടേ

വേദ്യാമഗ്നിശിഖോപമാ || 7.17.42 ||

731

ഏഷാ വേദവതീ നാമ

പൂർവമാസീത് കൃതേ യുഗേ |

ത്രേതായുഗമനുപ്രാപ്യ

വധാർഥം തസ്യ രക്ഷസഃ || 7.17.43 ||

732

ഉത്പന്നാ മൈഥിലകുലേ

ജനകസ്യ മഹാത്മനഃ |

സീതോത്പന്നാ തു സീതേതി

മാനുഷൈഃ പുനരുച്യതേ || 7.17.44 ||

733

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്തദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ ॥

രാവണേന മരുത്തസ്യ പരാജയ ഇന്ദ്രാദിഭിർമയൂരാദിഭ്യോ വരദാനം ച

പ്രവിഷ്ടായാം ഹുതാശം തു
വേദവത്യാം സ രാവണം |
പുഷ്പകം തു സമാരുഹ്യ
പരിചക്രാമ മേദിനീം || 7.18.1 ||

734

തതോ മരുത്തം നൃപതിം
യജ്ഞം സഹ ദൈവതൈഃ |
ഉശീരബീജമാസാദ്യ
ദദർശ സ തു രാവണം || 7.18.2 ||

735

സംവർതോ നാമ ബ്രഹ്മർഷിഃ
സാക്ഷാദ് ഭ്രാതാ ബൃഹസ്പതേഃ |
യാജ്ഞാമാസ ധർമജ്ഞൈഃ
സർവൈർദേവഗണൈർവൃതഃ || 7.18.3 ||

736

ദൃഷ്ട്വാ ദേവാസ്തു തദ് രക്ഷോ
വരദാനേന ദുർജയം |
തിര്യഗ്ഗോനിം സമാവിഷ്ടാ -
സ്തസ്യ ധർഷണഭീരവഃ || 7.18.4 ||

737

ഇന്ദ്രോ മയൂരഃ സംവൃത്തോ

ധർമരാജസ്തു വായസഃ |

കൃകലാസോ ധനാധ്യക്ഷോ

ഹംസശ്ച വരുണോഭവത് || 7.18.5 ||

738

അന്യേഷ്യപി ഗതേഷ്യവം

ദേവേഷ്യരിനിഷൂദന |

രാവണഃ പ്രാവിശദ് യജ്ഞം

സാരമേയ ഇവാശുചിഃ || 7.18.6 ||

739

തം ച രാജാനമാസാദ്യ

രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ |

പ്രാഹ യുദ്ധം പ്രയച്ഛേതി

നിർജിതോസ്തീതി വാ വദ || 7.18.7 ||

740

തതോ മരുത്തോ നൃപതിഃ

കോ ദവാനിത്യുവാച തം |

അവഹാസം തതോ മൂക്ത്വാ

രാവണോ വാക്യമബ്രവീത് || 7.18.8 ||

741

അകുതുഹലഭാവേന

പ്രീതോസ്തി തവ പാർഥിവ |

ധനദന്ത്യാനൃജം യോ മാം

നാവഗച്ഛസി രാവണം || 7.18.9 ||

742

ത്രിഷു ലോകേഷു കോന്യായോസ്തി

യോ ന ജാനാതി മേ ബലം |

ഭ്രാതരം യേന നിർജിത്യ

വിമാനമിദമാഹൃതം || 7.18.10 ||

743

തതോ മരുത്തഃ സ നൃപ -

സ്തം രാവണമമാബ്രവീത് |

ധന്യഃ ഖലു ഭവാൻ യേന

ജ്യേഷോ ഭ്രാതാ രണേ ജിതഃ || 7.18.11 ||

744

ന ത്വയാ സദൃശഃ ശ്ലാഘ്യ -

സ്ത്രിഷു ലോകേഷു വിദ്യതേ |

കം ത്വം പ്രാക്കേവലം ധർമം

ചരിത്യാ ലബ്ധവാൻ വരം || 7.18.12 ||

745

ശ്രുതപൂർവം ഹി ന മയാ

ഭാഷസേ യാദൃശം സ്വയം |

തിഷ്ടേദാനീം ന മേ ജീവൻ

പ്രതിയാസ്യസി ദുർമതേ || 7.18.13 ||

746

അദ്യ ത്വാം നിശിതൈർബാണൈഃ

പ്രേഷയാമി യമക്ഷയം |

തതഃ ശരാസനം ഗൃഹ്യ

സായകാംശ്ച നരാധിപഃ || 7.18.14 ||

747

രണായ നിർയയൗ ക്രുദ്ധഃ സംവർതോ മാർഗമാവുണോത് |

സോബ്രവീത് സ്നേഹസംയുക്തം മരുത്തം തം മഹാനൃഷിഃ || 7.18.15 ||

748

ശ്രോതവ്യം യദി മദ്വാക്യം

സമ്പ്രഹാരോ ന തേ ക്ഷമഃ |

മാഹേശ്വരമിദം സത്ര -

മസമാപ്തം കുലം ദഹേത് || 7.18.16 ||

749

ദീക്ഷിതസ്യ കുതോ യുദ്ധം

ക്രോധിത്വം ദീക്ഷിതേ കുതഃ |

- സംശയശ്ച ജയേ നിത്യം
രാക്ഷസശ്ച സുദുർജയഃ || 7.18.17 || 750
- സ നിവൃത്തോ ഗുരോർവാക്യാ -
നമരുത്തഃ പൃഥിവീപതിഃ |
വിസൃജ്യ സശരം ചാപം
സ്വന്ഥോ മഖമുഖോഭവത് || 7.18.18 || 751
- തതസ്തം നിർജിതം മത്യാ
ഘോഷയാമാസ വൈ ശുകഃ |
രാവണോ ജയതീത്യുച്ചൈ -
ർഹർഷാന്നാദം വിമുക്തവാൻ || 7.18.19 || 752
- താൻ ഭക്ഷയിത്യാ തത്രസ്ഥാൻ
മഹർഷീൻ യജ്ഞമാഗതാൻ |
വിത്യുപ്ലോ രുധിരൈസ്തേഷാം
പുനഃ സമ്പ്രയയൗ മഹീം || 7.18.20 || 753
- രാവണേ തു ഗതേ ദേവാഃ
സേന്ദ്രാശ്ചൈവ ദിവൗകസഃ |
തതഃ സ്വാം യോനിമാസാദ്യ
താനി സത്ത്യാനി ചാബ്രുവൻ || 7.18.21 || 754
- ഹർഷാത് തദാബ്രവീദിന്ദ്രോ
മയൂരം നീലബർഹിണം |
പ്രീത്യാസ്തി തവ ധർമജ്ഞ
ഭുജംഗാധി ന തേ ഭയം || 7.18.22 || 755
- ഇദം നേത്രസഹസ്രം തു
യത് തദ് ബർഹേ ദവിഷ്യതി |

വർഷമാണേ മയി മുദം

പ്രാപ്തസേ പ്രീതിലക്ഷണാം || 7.18.23 ||

756

ഏവമിന്ദ്രോ വരം പ്രാദാൻമയൂരസ്യ സുരേശ്വരഃ || 7.18.24 ||

757

നീലാഃ കില പുരാ ബർഹാ

മയൂരാണാം നരാധിപ |

സുരാധിപാദ് വരം പ്രാപ്യ

ഗതാഃ സർവ്വേപി ബർഹിണഃ || 7.18.25 ||

758

ധർമരാജോബ്രവീദ് രാമ

പ്രാഗ്ഗംശേ വായസം പ്രതി |

പക്ഷിംസ്തവാന്യു സുപ്രീതഃ

പ്രീതസ്യ വചനം ശൃണു || 7.18.26 ||

759

യഥാൻയേ വിവിധൈ രോഗൈഃ

പീഡ്യന്തേ പ്രാണിനോ മയാ |

തേ ന തേ പ്രഭവിഷ്യന്തി

മയി പ്രീതേ ന സംശയഃ || 7.18.27 ||

760

മൃത്യുതന്തേ ഭയം നാസ്തി

വരാൻ മമ വിഹംഗമ |

യാവത് ത്വാം ന വധിഷ്യന്തി

നരാസ്താവദ് ഭവിഷ്യസി || 7.18.28 ||

761

യേ ച മദ്വിഷയസ്ഥാ വൈ

മാനവാഃ ക്ഷുധയാർദിതാഃ |

ത്വയി ഭുക്തേ സുതൃപ്താനേ

ഭവിഷ്യന്തി സബാധവാഃ || 7.18.29 ||

762

വരുണസ്ത്വബ്രവീദ്ധംസം
 ഗംഗാതോയവിചാരിണം |
 ശ്രൂയതാം പ്രീതിസംയുക്തം
 വചഃ പത്രരഥേശ്വര || 7.18.30 || 763

വർണോ മനോരമഃ സൗമ്യ -
 ശ്വന്ദ്രമണ്ഡലസന്നിഭഃ |
 ഭവിഷ്യതി തവോദഗ്രഃ
 ശുദ്ധഫേനസമപ്രഭഃ || 7.18.31 || 764

മച്ഛരീരം സമാസാദ്യ
 കാനോ നിത്യം ഭവിഷ്യസി |
 പ്രാപ്തസേ ചാതുലാം പ്രീതി -
 മേതന്മേ പ്രീതിലക്ഷണം || 7.18.32 || 765

ഹംസാനാം ഹി പുരാ രാമ
 ന വർണ്ണഃ സർവപാണ്യുരഃ |
 പക്ഷാ നീലാഗ്രസംവീതാഃ
 ക്രോഡാഃ ശഷാഗ്രനിർമലാഃ || 7.18.33 || 766

അമാബ്രവീദ് വൈശ്രവണഃ
 കൃകലാസം ഗിരൗ സ്ഥിതം |
 ഹൈരണ്യം സമ്പ്രയച്ഛാമി
 വർണം പ്രീതസ്തവാപ്യഹം || 7.18.34 || 767

സദ്രവ്യം ച ശിരോ നിത്യം
 ഭവിഷ്യതി തവാക്ഷയം |
 ഏഷ കാഞ്ചനകോ വർണോ
 മത്പ്രീത്യാ തേ ഭവിഷ്യതി || 7.18.35 || 768

ഏവം ദത്ത്വാ വരാംസ്തേഭ്യ -

സ്തസ്മിൻ യജ്ഞതാത്സവേ സുരാഃ |

നിവൃത്തേ സഹ രാജ്ഞാ തേ

പുനഃ സ്വദവനം ഗതാഃ || 7.18.36 ||

769

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണേനാനരൺയസ്യ വധസ്തതസ്തസ്യ ശാപപ്രാപ്തിശ്ച

അഥ ജിത്വാ മരുത്തം സ
പ്രയയൗ രാക്ഷസാധിപഃ |
നഗരാണി നരേന്ദ്രാണാം
യുദ്ധകാക്ഷീ ദശാനനഃ || 7.19.1 || 770

സമാസാദ്യ തു രാജേന്ദ്രാൻ
മഹേന്ദ്രവരുണോപമാൻ |
അബ്രവീദ് രാക്ഷസേന്ദ്രസ്തു
യുദ്ധം മേ ദീയതാമിതി || 7.19.2 || 771

നിർജിതാഃ സ്മേതി വാ ബ്രൂത
ഏഷ മേ ഹി സുനിശ്ചയഃ |
അന്യഥാ കുർവതാമേവം
മോക്ഷോ നൈവോപപദ്യതേ || 7.19.3 || 772

തതസ്ത്വദീരവഃ പ്രാജ്ഞാഃ
പാർഥിവാ ധർമനിശ്ചയാഃ |
മന്ത്രയിത്വാ തത്ത്വോന്മയോന്യം
രാജാനഃ സുമഹാബലാഃ || 7.19.4 || 773

നിർജിതാഃ സ്മേത്യഭാഷന്ത

ഇന്താത്യാ വരബലം രിപോഃ |

ദുഷ്യന്തഃ സുരമോ ഗാധി -

ർഗയോ രാജാ പുരുരവാഃ || 7.19.5 ||

774

ഏതേ സർവ്വേബ്രുവംസ്താത

നിർജിതാഃ സ്മേതി പാർഥിവാഃ |

അമായോധ്യാം സമാസാദ്യ

രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ || 7.19.6 ||

775

സുഗുപ്താമനരൺയേന

ശക്രേണവാമരാവതീം |

സ തം പുരുഷശാർദൂലം

പുരന്ദരസമം ബലേ || 7.19.7 ||

776

പ്രാഹ രാജാനമാസാദ്യ

യുദ്ധം ദേഹീതി രാവണം |

നിർജിതോന്മീതി വാ ബ്രൂഹി

ത്വമേവം മമ ശാസനം || 7.19.8 ||

777

അയോധ്യാധിപതിസ്തസ്യ

ശ്രുത്യാ പാപാത്മനോ വചഃ |

അനരൺയസ്ത സക്രൂദ്ധോ

രാക്ഷസേന്ദ്രമമാബ്രവീത് || 7.19.9 ||

778

ദീയതേ ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം തേ

രാക്ഷസാധിപതേ മയാ |

സന്തിഷ്ഠ ക്ഷിപ്രമായത്തോ

ഭവ ചൈവം ഭവാമൃഹം || 7.19.10 ||

779

അഥ പൂർവം ശ്രുതാർഥേന
 നിർജ്ജിതം സുമഹദ് ബലം |
 നിഷ്ക്രാമത് തന്നരേന്ദ്രസ്യ
 ബലം രക്ഷാവധോദ്യതം || 7.19.11 || 780

നാഗാനാം ദശസാഹസ്രം
 വാജിനാം നിയുതം തഥാ |
 രഥാനാം ബഹുസാഹസ്രം
 പത്നീനാം ച നരോത്തമ || 7.19.12 || 781

മഹീം സംഛരാദ്യ നിഷ്ക്രാന്തം
 സപദാതിരഥം രണേ |
 തതഃ പ്രവൃത്തം സുമഹദ്
 യുദ്ധം യുദ്ധവിശാരദ || 7.19.13 || 782

അനരൺധസ്യ നൃപതേ
 രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ ചാദ്ഭുതം |
 തദ് രാവണബലം പ്രാപ്യ
 ബലം തസ്യ മഹീപതേഃ || 7.19.14 || 783

പ്രാണശൃത തദാ സർവം
 ഹവ്യം ഹുതമിവാനലേ |
 യുദ്ധ്യാ ച സുചിരം കാലം
 കൃത്യാ വിക്രമമുത്തമം || 7.19.15 || 784

പ്രജ്വലന്തം തമാസാദ്യ
 ക്ഷിപ്രമേവാവശേഷിതം |
 പ്രാവിശത് സങ്കുലം തത്ര
 ശലഭാ ഇവ പാവകം || 7.19.16 || 785

സോപശ്യത് തന്നരേന്ദ്രസ്തും

നശ്യമാനം മഹാബലം |

മഹാർണവം സമാസാദ്യ

വനാപഗശതം യഥാ || 7.19.17 ||

786

തതഃ ശക്രധനുംപ്രവൃം

ധനുർവിസ്താരയൻ സ്വയം |

ആസസാദ നരേന്ദ്രസ്തും

രാവണം ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ || 7.19.18 ||

787

അനരൺധേന തേജമാത്യാ

മാരീചശുകസാരണാഃ |

പ്രഹസ്തസഹിതാ ഭഗ്നാ

വ്യഭ്രവന്ത മൃഗാ ഇവ || 7.19.19 ||

788

തതോ ബാണശതാൻയഷ്ടൗ

പാതയാമാസ മൂർധനി |

തസ്യ രാക്ഷസരാജസ്യ

ഇക്ഷ്വാകുകുലനന്ദനഃ || 7.19.20 ||

789

തസ്യ ബാണാഃ പതന്തസ്തേ

ചക്രിരേ ന ക്ഷതം ക്വചിത് |

വാരിധാരാ ഇവാഭ്രഭൃഃ

പതന്ത്യോ ഗിരിമൂർധനി || 7.19.21 ||

790

തതോ രാക്ഷസരാജേന

ക്രൂദ്ധേന നൃപതിസ്തദാ |

തലേനാഭിഹതോ മൂർധ്നി

സ രമാന്നിപപാത ഹ || 7.19.22 ||

791

- സ രാജാ പതിതോ ഭൂമൗ
 വിഹൃലഃ പ്രവിവേപിതഃ |
 വജ്രദഗ്ധ ഇവാരണ്ഡേ
 സാലോ നിപതിതോ യഥാ || 7.19.23 || 792
- തം പ്രഹസ്യാബ്രവീദ് രക്ഷ
 ഇക്ഷ്യാകും പുഥിവിപതിം |
 കിമിദാനീം ഫലം പ്രാപ്തം
 ത്വയാ മാം പ്രതി യുധ്യതാ || 7.19.24 || 793
- ത്രൈലോക്യേ നാസ്തി യോ ദ്വന്ദ്വം
 മമ ദദ്യാന്നരാധിപ |
 ശങ്കേ പ്രസക്തോ ഭോഗേഷു
 ന ശൃണോഷി ബലം മമ || 7.19.25 || 794
- തസ്യൈവം ബ്രൂവതോ രാജാ
 മന്ദാസൂർവാക്യമബ്രവീത് |
 കിം ശക്യമിഹ കർതും വൈ
 കാലോ ഹി ദുരതിക്രമഃ || 7.19.26 || 795
- നഹൃഹം നിർജിതോ രക്ഷ -
 സ്ത്വയാ ചാത്മപ്രശംസിനാ |
 കാലേനൈവ വിപന്നോഽഹം
 ഹേതുഭൂതസ്തു മേ ദവാൻ || 7.19.27 || 796
- കിം ത്വിദാനീം മയാ ശക്യം
 കർതും പ്രാണപരിക്ഷയേ |
 ന ഹൃഹം വിമുഖോ രക്ഷോ
 യുദ്ധ്യമാനസ്ത്വയാ ഹതഃ || 7.19.28 || 797

ഇക്ഷ്യാകുപരിഭാവിത്വാദ്

വചോ വക്ഷ്യാമി രാക്ഷസ |

യദി ദത്തം യദി ഹുതം

യദി മേ സുകൃതം തപഃ |

യദി ഗുപ്താഃ പ്രജാഃ സമൃക്

തദാ സത്യം വചോഽസ്തൂ മേ || 7.19.29 ||

798

ഉത്പത്സ്യതേ കുലേ ഹ്യസ്മി -

ന്നിക്ഷ്യാകുണാം മഹാത്മനാം |

രാമോ ദാശരഥിർനാമ

സ തേ പ്രാണാൻ ഹരിഷ്യതി || 7.19.30 ||

799

തതോ ജലധരോദഗ്ര -

സ്താഡിതോ ദേവദുന്ദുഭിഃ |

തസ്മിന്നുദാഹതേ ശാപേ

പുഷ്പവൃഷ്ടിശ്ച ഖാച്യുതാ || 7.19.31 ||

800

തതഃ സ രാജാ രാജേന്ദ്ര

ഗതഃ സ്ഥാനം ത്രിവിഷ്വപം |

സ്വർഗതേ ച നൃപേ തസ്മിൻ

രാക്ഷസഃ സോഽപസർപത || 7.19.32 ||

801

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ വിംശഃ സർഗഃ ॥

നാരദേന രാവണസ്യ പ്രബോധനം തസ്യ പ്രേരണയാ രാവണസ്യ
യുദ്ധാർഥം യമലോകേ ഗമനം നാരദസ്യ തദ്വിഷയേ വിചാരശ്ച

തതോ വിത്രാസയൻ മർത്യാൻ

പൃഥ്വിവ്യാം രാക്ഷസാധിപഃ |

ആസസാദ ഘനേ തന്മിൻ

നാരദം മുനിപുംഗവം || 7.20.1 ||

802

തസ്യാഭിവാദനം കൃത്വാ

ദശഗ്രീവോ നിശാചരഃ |

അബ്രവീത് കുശലം പുഷ്പാ

ഹേതുമാഗമനസ്യ ച || 7.20.2 ||

803

നാരദസ്തു മഹാതേജാ

ദേവർഷിരമിതപ്രഭഃ |

അബ്രവീൻമേഘപൃഷ്ടസ്ഥോ

രാവണം പുഷ്പകേ സ്ഥിതം || 7.20.3 ||

804

രാക്ഷസാധിപതേ സൗമ്യ

തിഷ്ഠ വിശ്രവസഃ സുത |

പ്രീത്യാസ്സ്യഭിജ്ഞനോപേത

വിക്രമൈരൂർജിതൈസ്സവ || 7.20.4 ||

805

വിഷ്ണുനാ ദൈത്യഘാതൈശ്ച

ഗന്ധർവ്വോരഗധർഷണൈഃ |

ത്വയാ സമം വിമർദ്ദൈശ്ച

ഭൃശം ഹി പരിതോഷിതഃ || 7.20.5 ||

806

കിഞ്ചിദ് വക്ഷ്യാമി താവത് തു

ശ്രോതവ്യം ശ്രോഷ്യസേ യദി |

തന്മേ നിഗദതസ്താത

സമാധിം ശ്രവണേ കുരു || 7.20.6 ||

807

കിമയം വധ്യതേ താത

ത്വയാവധ്യേന ദൈവതൈഃ |

ഹത ഏവ ഹ്യയം ലോകോ

യദാ മൃത്യുവശം ഗതഃ || 7.20.7 ||

808

ദേവദാനവദൈത്യാനാം

യക്ഷഗന്ധർവരക്ഷസാം |

അവധ്യേന ത്വയാ ലോകഃ

ക്ലേഷ്ടും യോഗ്യോ ന മാനുഷഃ || 7.20.8 ||

809

നിത്യം ശ്രേയസി സമ്മുഢം

മഹദ്ഭിർവ്യസനൈർവൃതം |

ഹന്യാത് കസ്താഭൃശം ലോകം

ജരാവ്യാധിശതൈർയുതം || 7.20.9 ||

810

തൈസ്തൈരനിഷ്ടോപഗമൈ -

രജസ്രം യത്ര കുത്ര കഃ |

മതിമാൻ മാനുഷേ ലോകേ

യുദ്ധേന പ്രണയി ഭവേത് || 7.20.10 ||

811

ക്ഷീയമാണം ദൈവഹതം

ക്ഷുത്പിപാസാജരാദിഭിഃ |

വിഷാദശോകസമ്മൂഢം

ലോകം ത്വം ക്ഷപയസ്വ മാ || 7.20.11 ||

812

പശ്യ താവൻമഹാബാഹോ

രാക്ഷസേശ്വര മാനുഷം |

മൂഢമേവം വിചിത്രാർഥം

യസ്യ ന ഇന്തായതേ ഗതിഃ || 7.20.12 ||

813

കൃചിദ് വാദിത്രന്യത്യാദി

സേവ്യതേ മുദിതൈർജനൈഃ |

രുദൃതേ ചാപരൈരാർതൈ -

ർധാരാശ്രൂണയനാനനൈഃ || 7.20.13 ||

814

മാതാപിതൃസുതസ്നേഹ -

ഭാർയാബന്ധുമനോരമൈഃ |

മോഹിതോഽയം ജനോ ധ്വന്യഃ

ക്ലേശം സ്വം നാവബുധ്യതേ || 7.20.14 ||

815

തത്കിമേവം പരിക്ലിശ്യ

ലോകം മോഹനിരാകൃതം |

ജിത ഏവ ത്വയാ സൗമ്യ

മർത്യലോകോ ന സംശയഃ || 7.20.15 ||

816

അവശ്യമേഭിഃ സർവൈശ്ച

ഗന്തവ്യം യമസാദനം |

തന്നിഗൃഹ്ണീഷ്യ പൗലസ്ത്യ

യമം പരപുരഞ്ജയ || 7.20.16 ||

817

തസ്മിഞ്ജിതേ ജിതം സർവം

ഭവത്യേവ ന സംശയഃ |

ഏവമുക്തസ്തു ലങ്കേശോ

ഭീപ്യമാനം സ്വതേജസാ || 7.20.17 ||

818

അബ്രവീന്നാരദം തത്ര

സമ്പ്രഹസ്യാഭിവാദ്യ ച |

മഹർഷേ ദേവഗന്ധർവ -

വിഹാര സമരപ്രിയ || 7.20.18 ||

819

അഹം സമുദ്യതോ ഗന്തും

വിജയാർഥം രസാതലം |

തതോ ലോകത്രയം ജിത്വാ

സ്ഥാപ്യ നാഗാൻ സുരാൻ വശേ || 7.20.19 ||

820

സമുദ്രമുതാർഥം ച

മമിഷ്യാമി രസാലയം |

അമാബ്രവീദ് ദശഗ്രീവം

നാരദോ ഭഗവാനൃഷിഃ || 7.20.20 ||

821

ക്വ ഖൽവിദാനീം മാർഗേണ

ത്വയേഹാൻയേന ഗദ്യതേ |

അയം ഖലു സുദുർഗമ്യഃ

പ്രേതരാജപുരം പ്രതി || 7.20.21 ||

822

മാർഗോ ഗച്ഛതി ദുർധർഷ

യമസ്യാമിത്രകർശന |

സ തു ശാരദമേഘാദം

ഹാസം മൂക്ത്വാ ദശാനനഃ || 7.20.22 ||

823

ഉവാച കൃതമിത്യേവ

വചനം ചേദമബ്രവീത് |

തസ്മാദേവമഹം ബ്രഹ്മൻ

വൈവസ്വതവധോദ്യതഃ || 7.20.23 ||

824

ഗച്ഛാമി ദക്ഷിണാമാശാം

യത്ര സൂർയാത്മജോ നൃപഃ |

മയാ ഹി ദഗവൻ ക്രോധാത്

പ്രതിജ്ഞാതം രണാർമിനാ || 7.20.24 ||

825

അവജേഷ്യാമി ചതുരോ

ലോകപാലാനിതി പ്രഭോ |

തദിഹ പ്രസ്ഥിതോഽഹം വൈ

പിതൃരാജപുരം പ്രതി || 7.20.25 ||

826

പ്രാണിസങ്ക്ലേശകർത്താരം

യോജയിഷ്യാമി മൃത്യുനാ |

ഏവമുക്ത്വാ ദശഗ്രീവോ

മുനിം തമഭിവാദ്യ ച || 7.20.26 ||

827

പ്രയയൗ ദക്ഷിണാമാശാം

പ്രവിഷ്ടഃ സഹ മന്ത്രിഭിഃ |

നാരദസ്തൂ മഹാതേജാ

മുഹൂർതം ധ്യാനമാസ്ഥിതഃ || 7.20.27 ||

828

ചിന്തയാമാസ വിപ്രേന്ദ്രോ

വിധുമ ഇവ പാവകഃ |

യേന ലോകാസ്ത്രയഃ സേന്ദ്രാഃ

ക്ലിശ്യന്തേ സചരാചരാഃ || 7.20.28 ||

829

ക്ഷീണേ ചായുഷി ധർമേണ

സ കാലോ ജേഷ്യതേ കഥം |

സ്വദത്തകൃതസാക്ഷീ യോ

ദ്വിതീയ ഇവ പാവകഃ || 7.20.29 ||

830

ലബ്ധസംഹന്താ വിചേഷ്ടന്തേ

ലോകാ യസ്യ മഹാത്മനഃ |

യസ്യ നിത്യം ത്രയോ ലോകാ

വിദ്രവന്തി ഭയാർദിതാഃ || 7.20.30 ||

831

തം കഥം രാക്ഷസേന്ദ്രാസൗ

സ്വയമേവ ഗമിഷ്യതി |

യോ വിധാതാ ച ധാതാ ച

സുകൃതം ദുഷ്ടൃതം തഥാ || 7.20.31 ||

832

ത്രൈലോക്യം വിജിതം യേന

തം കഥം വിജയിഷ്യതേ |

അപരം കിം തു കൃത്യൈവം

വിധാനം സംവിധാസ്യതി || 7.20.32 ||

833

കൗതൂഹലസമുത്പന്നോ

യാസ്യാമി യമസാദനം |

വിമർദം ദ്രഷ്ടുമനയോ -

ര്യമരാക്ഷസയോഃ സ്വയം || 7.20.33 ||

834

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ വിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകവിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണകർതൃകം യമലോകസ്യാപർയാക്രമണം തേന
യമസൈനികാനാം സംഹരണം ച

ഏവം സഞ്ചിന്ത്യ വിപ്രേന്ദ്രോ
ജഗാമ ലഘുവിക്രമഃ |

ആഖ്യാതും തദ് യഥാവൃത്തം
യമസ്യ സദനം പ്രതി || 7.21.1 ||

835

അപശ്യത് സ യമം തത്ര
ദേവമഗ്നിപുരസ്ത്യതം |

വിധാനമനുതിഷ്ഠന്തം
പ്രാണിനോ യസ്യ യാദൃശം || 7.21.2 ||

836

സ തു ദൃഷ്ട്വാ യമഃ പ്രാപ്തം
മഹർഷിം തത്ര നാരദം |

അബ്രവീത് സുഖമാസീന -
മർഘ്യമാവേദ്യ ധർമതഃ || 7.21.3 ||

837

കച്ചിത് ക്ഷേമം നു ദേവർഷേ
കച്ചിദ് ധർമോ ന നശ്യതി |

കിമാഗമനകൃത്യം തേ
ദേവഗന്ധർവസേവിത || 7.21.4 ||

838

അബ്രവീത് തു തദാ വാക്യം

നാരദോ ഭഗവാനുഷിഃ |

ശ്രൂയതാമഭിധാസ്യാമി

വിധാനം ച വിധീയതാം || 7.21.5 ||

839

ഏഷ നാമ്നാ ദശഗ്രീവഃ

പിതൃരാജ നിശാചരഃ |

ഉപയാതി വശം നേതും

വിക്രമൈസ്ത്യാം സുദുർജയം || 7.21.6 ||

840

ഏതേന കാരണേനാഹം

ത്വരിതോ ഹ്യാഗതഃ പ്രഭോ |

ദണ്ഡപ്രഹരണസ്യാദ്യ

തവ കിം നു ഭവിഷ്യതി || 7.21.7 ||

841

ഏതസ്മിന്നന്തരേ ദൂരാ -

ദംശുമന്തമിവോദിതം |

ദദൃശൂർദീപ്തമായാന്തം

വിമാനം തസ്യ രക്ഷസഃ || 7.21.8 ||

842

തം ദേശം പ്രഭയാ തസ്യ

പുഷ്പകസ്യ മഹാബലഃ |

കൃത്യാ വിതിമിരം സർവം

സമീപമഭ്യവർത്തത || 7.21.9 ||

843

സോഽപശ്യത് സ മഹാബാഹു -

ർദശഗ്രീവസ്തതസ്തതഃ |

പ്രാണിനഃ സുകൃതം ചൈവ

ദുഞ്ജാനാംശ്ചൈവ ദുഷ്കൃതം || 7.21.10 ||

844

അപശ്യത് സൈനികാംശ്ചാസ്യ

യമന്യാനുചരൈഃ സഹ |

യമന്യ പുരുഷൈരുഗ്രൈ -

ർഘോരരുപൈർഭയാനകൈഃ || 7.21.11 ||

845

ദദർശ വധ്യമാനാംശ്ച

ക്ലിശ്യമാനാംശ്ച ദേഹിനഃ |

ക്ലോശതശ്ച മഹാനാദം

തീവ്രനിഷ്ടനതത്പരാൻ || 7.21.12 ||

846

കൃമിഭിർഭക്ഷ്യമാണാംശ്ച

സാരമേയൈശ്ച ദാരുണൈഃ |

ശ്രോത്രായാസകരാ വാചോ

വദതശ്ച ഭയാവഹാഃ || 7.21.13 ||

847

സന്താർയമാണാൻ വൈതരണീം

ബഹുശഃ ശോണിതോദകാം |

ബാലുകാസു ച തപ്താസു

തപ്യമാനാൻ മുഹൂർമുഹൂഃ || 7.21.14 ||

848

അസിപത്രവനേ ചൈവ

ഭിദ്യമാനാനധാർമികാൻ |

രൗരവേ ക്ഷാരനദ്യാം ച

ക്ഷുരധാരാസു ചൈവ ഹി || 7.21.15 ||

849

പാനീയം യാചമാനാംശ്ച

തൃഷ്ണിതാൻ ക്ഷുധിതാനപി |

ശവഭൂതാൻ കൃശാൻ ദീനാൻ

വിവർണാൻ മുക്തമൂർധജാൻ || 7.21.16 ||

850

മലപങ്കധരാൻ ദീനാൻ

രൂക്ഷാംശു പരിധാവതഃ |

ദദർശ രാവണോ മാർഗേ

ശതശ്യാഥ സഹസ്രശഃ || 7.21.17 ||

851

കാംശിച്ച ഗൃഹമുഖ്യേഷു

ഗീതവാദിത്രനിഃസ്വനൈഃ |

പ്രമോദമാനാനദ്രാക്ഷീദ്

രാവണഃ സുകൃതൈഃ സ്വകൈഃ || 7.21.18 ||

852

ഗോരസം ഗോപ്രദാതാരോ

ഹൃന്നം ചൈവാനനദായിനഃ |

ഗൃഹാംശു ഗൃഹദാതാരഃ

സ്വകർമ്മഫലമശ്നതഃ || 7.21.19 ||

853

സുവർണമണിമുക്താഭിഃ

പ്രമദാഭിരലങ്കൃതാൻ |

ധാർമികാനപരാംസ്തത്ര

ദീപ്യമാനാൻ സ്വതേജസാ || 7.21.20 ||

854

ദദർശ സ മഹാബാഹു

രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ |

തതസ്താൻ ദിദ്യമാനാംശു

കർമ്മഭിർദുഷ്ട്യതൈഃ സ്വകൈഃ || 7.21.21 ||

855

രാവണോ മോചയാമാസ

വിക്രമേണ ബലാദ് ബലീ |

പ്രാണിനോ മോക്ഷിതാസ്തേന

ദശഗ്രീവേണ രക്ഷസാ || 7.21.22 ||

856

- സുഖമാപൂർമുഹൂർതം തേ
 ഹൃതർകിതമചിന്തിതം |
 പ്രേതേഷു മുച്യമാനേഷു
 രാക്ഷസേന മഹീയസാ || 7.21.23 || 857
- പ്രേതഗോപാഃ സുസക്രൂദ്ധാ
 രാക്ഷസേന്ദ്രമഭിദ്രവൻ |
 തതോ ഹലഹലാശബ്ദഃ
 സർവഭിഗ്ദ്യഃ സമുത്ഥിതഃ || 7.21.24 || 858
- ധർമരാജസ്യ യോധാനാം
 ശൂരാണാം സമ്പ്രധാവതാം |
 തേ പ്രാസൈഃ പരിഘ്നൈഃ ശൂലൈ -
 ര്മുസലൈഃ ശക്തിതോമരൈഃ || 7.21.25 || 859
- പുഷ്പകം സമധർഷ്വത
 ശൂരാഃ ശതസഹസ്രശഃ |
 തസ്യാസനാനി പ്രാസാദാൻ
 വേദികാന്യോരണാനി ച || 7.21.26 || 860
- പുഷ്പകസ്യ ബഭഞ്ജുന്യേ
 ശീഘ്രം മധുകരാ ഇവ |
 ദേവനിഷ്ഠാനഭൂതം തദ്
 വിമാനം പുഷ്പകം മൃധേ || 7.21.27 || 861
- ഭജ്യമാനം തഥൈവാസീ -
 ദക്ഷയം ബ്രഹ്മതേജസാ |
 അസംഖ്യാ സുമഹത്യാസീത്
 തസ്യ സേനാ മഹാത്മനഃ || 7.21.28 || 862

ശൂരാണാമഗ്രയാത്യുണാം

സഹസ്രാണി ശതാനി ച |

തതോ വ്യക്തൈശ്ച ശൈലൈശ്ച

പ്രാസാദാനാം ശതൈസ്തഥാ || 7.21.29 ||

863

തതസ്തേ സചിവാസ്തസ്യ

യമാകാമം യമാബലം |

അയുധ്യന്ത മഹാവിരാഃ

സ ച രാജാ ദശാനനഃ || 7.21.30 ||

864

തേ തു ശോണിതദിഗ്ധാംഗാഃ

സർവശസ്ത്രസമാഹതാഃ |

അമാത്യാ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ

ചക്രൂരായോധനം മഹത് || 7.21.31 ||

865

അന്യോന്യം തേ മഹാഭാഗാ

ജ്ഞുഃ പ്രഹരണൈർഭൃശം |

യമസ്യ ച മഹാബാഹോ

രാവണസ്യ ച മന്ത്രിണഃ || 7.21.32 ||

866

അമാത്യാംസ്താംസ്തു സന്ത്യജ്യ

യമയോധാ മഹാബലാഃ |

തമേവ ചാഭ്യധാവന്ത

ശൂലവർഷൈർദശാനനം || 7.21.33 ||

867

തതഃ ശോണിതദിഗ്ധാംഗാഃ

പ്രഹാരൈർജർജരീകൃതഃ |

ഛുൽലാശോക ഇവാഭാതി

പുഷ്പകേ രാക്ഷസാധിപഃ || 7.21.34 ||

868

സ തു ശുലഗദാപ്രാസാ -

ംഛരക്തിതോമരസായകാൻ |

മുസലാനി ശിലാവൃക്ഷാൻ

മുമോചാസ്തബലാദ് ബലീ || 7.21.35 ||

869

തരുണാം ച ശിലാനാം ച

ശസ്ത്രാണാം ചാതിദാരുണം |

യമസൈന്യേഷു തദ് വർഷം

പപാത ധരണീതലേ || 7.21.36 ||

870

താംസ്തു സർവാൻ വിനിർഭിദ്യ

തദസ്തമപഹത്യ ച |

ജ്ഞുസ്തേ രാക്ഷസം ഘോര -

മേകം ശതസഹസ്രശഃ || 7.21.37 ||

871

പരിവാർയ ച തം സർവേ

ശൈലം മേഘോക്തരാ ഇവ |

ഭിന്ദിപാലൈശ്ച ശൂലൈശ്ച

നിരുച്ഛാസമപോമയൻ || 7.21.38 ||

872

വിമുക്തകവചഃ ക്രുദ്ധഃ

സികൃതഃ ശോണിതവിസ്രവൈഃ |

തതഃ സ പുഷ്പകം തൃക്ത്വാ

പൃഥിവ്യാമവതിഷ്ഠത || 7.21.39 ||

873

തതഃ സ കാർമുകീ ബാണീ

സമരേ ചാഭിവർധത |

ലബ്ധസംജ്ഞാ മുഹൂർത്തേന

ക്രൂദ്ധസ്തസ്ഥൗ യമാന്തകഃ || 7.21.40 ||

874

തതഃ പാശുപതം ദിവ്യ -

മന്ത്രം സന്ധായ കാർമുകേ |

തിഷ്ഠ തിഷ്ഠേതി താനുക്ത്വാ

തച്ചാപം വ്യപകർഷത || 7.21.41 ||

875

ആകർണാത് സ വികൃഷ്യാമ

ചാപമിന്ദ്രാരിരാഹവേ |

മുമോച തം ശരം ക്രുദ്ധ -

സ്ത്രിപുരേ ശങ്കരോ യഥാ || 7.21.42 ||

876

തസ്യ രൂപം ശരസ്യാസീത്

സധുമജ്ജാലമണ്ഡലം |

വനം ദഹിഷ്യതോ ഘർഭേ

ദാവാഗ്നേരിവ മുർച്ഛതഃ || 7.21.43 ||

877

ജ്വാലാമാലീ സ തു ശരഃ

ക്രവ്യാദാനുഗതോ രണേ |

മുക്തോ ഗുൽമാൻ ദ്രുമാംശ്ചാപി

ഭസ്മ കൃത്വാ പ്രധാവതി || 7.21.44 ||

878

തേ തസ്യ തേജസാ ദഗ്ധാഃ

സൈന്ധവൈവസ്വതസ്യ തു |

രണേ തസ്മിൻ നിപതിതാ

മാഹേന്ദ്രാ ഇവ കേതവഃ || 7.21.45 ||

879

തതസ്തു സചിവൈഃ സാർധം

രാക്ഷസോ ഭീമവിക്രമഃ |

നനാദ സുമഹാനാദം

കമ്പയന്നിവ മേദിനീം || 7.21.46 ||

880

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകവിംശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വാവിംശഃ സർഗഃ ॥

യമരാവണയോർയുദ്ധം യമേന രാവണവധാർഥമുത്ഥാപിതസ്യ
 കാലദണ്ഡസ്യ ബ്രഹ്മണ ആജ്ഞയാ നിവർത്തനം വിജയിനോ
 രാവണസ്യ യമലോകാത് പ്രസ്ഥാനം ച

സ തസ്യ തു മഹാനാദം
 ശ്രുത്വാ വൈവസ്വതഃ പ്രഭുഃ |
 ശത്രും വിജയിനം മേനേ
 സ്വബലസ്യ ച സങ്ക്ഷയം || 7.22.1 ||

881

സ ഹി യോധാൻ ഹതാൻ മത്വാ
 ക്രോധസംരക്തലോചനഃ |
 അബ്രവീത് ത്വരിതഃ സൂതം
 രഥോ മേ ഉപനീയതാം || 7.22.2 ||

882

തസ്യ സൂതസ്തദാ ദിവ്യ -
 മൂപസ്ഥാപ്യ മഹാരഥം |
 സ്ഥിതഃ സ ച മഹാതേജാ
 അധ്യാരോഹത തം രഥം || 7.22.3 ||

883

പ്രാസമുദ്ഗരഹസ്തശ്ച
 മൃത്യുസ്തസ്യാഗ്രതഃ സ്ഥിതഃ |

യേന സങ്ക്ഷിപ്യതേ സർവം

ത്രൈലോക്യമിദമവ്യയം || 7.22.4 ||

884

കാലദണ്ഡസ്തു പാർശ്വസ്ഥോ

മൂർതിമാനസ്യ ചാഭവത് |

യമപ്രഹരണം ദിവ്യം

തേജസാ ജ്വലദഗ്നിവത് || 7.22.5 ||

885

തസ്യ പാർശ്വേഷു നിച്ഛിദാഃ

കാലപാശാഃ പ്രതിഷ്ഠിതാഃ |

പാവകസ്തർശസങ്കാശഃ

സ്ഥിതോ മൂർതശ്ച മുദ്ഗരഃ || 7.22.6 ||

886

തതോ ലോകത്രയം ക്ഷുബ്ധ -

മകമ്പന്ത ദിവൗകസഃ |

കാലം ദൃഷ്ട്വാ തഥാ ക്രുദ്ധം

സർവലോകഭയാവഹം || 7.22.7 ||

887

തതസ്ത്വചോദയത് സുത -

സ്താനശ്ചാൻ രുചിരപ്രഭാൻ |

പ്രയയൗ ഭീമസന്നാഭോ

യത്ര രക്ഷഃപതിഃ സ്ഥിതഃ || 7.22.8 ||

888

മുഹൂർത്തേന യമം തേ തു

ഹയാ ഹരിഹയോപമാഃ |

പ്രാപയൻ മനസസ്തൂൽയാ

യത്ര തത് പ്രസ്തൂതം രണം || 7.22.9 ||

889

ദൃഷ്ട്വാ തഥൈവ വികൃതം

രഥം മൃത്യുസമൻവിതം |

- സചിവാ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
സഹസാ വിപ്രദുദ്രുവുഃ || 7.22.10 || 890
- ലഘുസത്തുതയാ തേ ഹി
നഷ്ടസംജ്ഞാ ഭയാർദിതാഃ |
നേഹ യോദ്ധും സമർഥാഃ സു
ഇത്യുക്ത്വാ പ്രയയൂർദിശഃ || 7.22.11 || 891
- സ തു തം താദൃശം ദൃഷ്ട്വാ
രഥം ലോകഭയാവഹം |
നാക്ഷുഭ്യത ദശഗ്രീവോ
ന ചാപി ഭയമാവിശത് || 7.22.12 || 892
- സ തു രാവണമാസാദ്യ
വ്യസൃജ്ജ്വൽകൃതിതോമരാൻ |
യമോ മർമാണി സക്രൂദ്ധോ
രാവണസ്യ ന്യകൃന്തത || 7.22.13 || 893
- രാവണസ്തു തതഃ സ്വസ്ഥഃ
ശരവർഷം മുമോച ഹ |
തസ്മിൻ വൈവസ്വതരഥേ
തോയവർഷമിവാംബുദഃ || 7.22.14 || 894
- തതോ മഹാശക്തിശതൈഃ
പാത്യമാനൈർമഹോരസി |
നാശകുനോത് പ്രതികർതും സ
രാക്ഷസഃ ശൽയപീഡിതഃ || 7.22.15 || 895
- ഏവം നാനാപ്രഹരണൈ -
ര്യമേനാമിത്രകർഷിണാ |

- സപ്തരാത്രം കൃതഃ സംഖ്യേ
 വിസംജ്ഞാതാ വിമുഖോ രിപുഃ || 7.22.16 || 896
- തദാസ്സീത് തുമുലം യുദ്ധം
 യമരാക്ഷസയോർദ്വയോഃ |
 ജയമാകാക്ഷതോർവീര
 സമരേഷ്യനിവർതിനോഃ || 7.22.17 || 897
- തതോ ദേവാഃ സഗന്ധർവാഃ
 സിദ്ധാശ്ച പരമർഷയഃ |
 പ്രജാപതിം പുരസ്കൃത്യ
 സമേതാസ്സുദ്രണാജിരേ || 7.22.18 || 898
- സംവർത ഇവ ലോകാനാം
 യുധ്യതോരഭവത് തദാ |
 രാക്ഷസാനാം ച മുഖ്യസ്യ
 പ്രേതാനാമീശ്വരസ്യ ച || 7.22.19 || 899
- രാക്ഷസേന്ദ്രോപി വിസ്താർയ
 ചാപമിന്ദ്രാശനിപ്രഭം |
 നിരന്തരമിവാകാശം
 കുർവൻ ബാണാംസ്തത്ത്വേസുജ്ഞാത് || 7.22.20 || 900
- മൃത്യും ചതുർഭിർവിശിഖൈഃ
 സൂതം സപ്തഭിരാർഭയത് |
 യമം ശതസഹസ്രേണ
 ശീഘ്രം മർദ്ദന്ധ്യതാഡയത് || 7.22.21 || 901
- തതഃ ക്രുദ്ധസ്യ വദനാദ്
 യമസ്യ സമജായത |

ജ്വാലാമാലീ സനീഃശ്യാസഃ

സധുമഃ കോപപാവകഃ || 7.22.22 ||

902

തദാശ്ചര്യമമോ ദൃഷ്ട്വാ

ദേവദാനവസന്നിധൗ |

പ്രഹർഷിതൗ സുസംരബ്ധൗ

മൃത്യുകാലൗ ബഭൂവതുഃ || 7.22.23 ||

903

തതോ മൃത്യുഃ ക്രുദ്ധതരോ

വൈവസ്വതമദാഷത |

മുഞ്ച മാം സമരേ യാവ -

ദ്ധൻമീമം പാപരാക്ഷസം || 7.22.24 ||

904

നൈഷാ രക്ഷോ ദവേദദ്യ

മർയാദാ ഹി നിസർഗതഃ |

ഹിരണ്യകശിപുഃ ശ്രീമാൻ

നമുചിഃ ശംബരസ്തഥാ || 7.22.25 ||

905

നിസന്ദിർധുമകേതുശ്ച

ബലിർവൈരോചനോഽപി ച |

ശംഭുർദൈത്യോ മഹാരാജോ

വൃത്രോ ബാണസ്തഥൈവ ച || 7.22.26 ||

906

രാജർഷയഃ ശാസ്ത്രവിദോ

ഗന്ധർവാഃ സമഹാരഗാഃ |

ഋഷയഃ പന്നഗാ ദൈത്യാ

യക്ഷാശ്ച ഹ്യപ്ലരോഗണാഃ || 7.22.27 ||

907

യുഗാന്തപരിവർതേ ച

പൃഥിവീ സമഹാർണവാ |

- ക്ഷയം നീതാ മഹാരാജ
സപർവതസരിദ്രുമാ || 7.22.28 || 908
- ഏതേ ചാൻയേ ച ബഹവോ
ബലവന്തോ ദുരാസദാഃ |
വിനിപന്നാ മയാ ദൃഷ്ടാഃ
കിമുതായം നിശാചരഃ || 7.22.29 || 909
- മുഞ്ച മാം സാധു ധർമജ്ഞ
യാവദേനം നിഹൻമൃഹം |
നഹി കശ്ചിൻമയാ ദൃഷ്ടോ
ബലവാനപി ജീവതി || 7.22.30 || 910
- ബലം മമ ന ഖൽവേത -
ൻമർയാദൈഷാ നിസർഗതഃ |
സ ദൃഷ്ടോ ന മയാ കാല
മുഹൂർതമപി ജീവതി || 7.22.31 || 911
- തസ്യൈവം വചനം ശ്രുത്വാ
ധർമരാജഃ പ്രതാപവാൻ |
അബ്രവീത് തത്ര തം മൃത്യും
ത്വം തിഷ്ഠേനം നിഹൻമൃഹം || 7.22.32 || 912
- തതഃ സംരക്തനയനഃ
ക്രൂദ്ധോ വൈവസ്വതഃ പ്രഭുഃ |
കാലദണ്ഡമമോഘം തു
തോലയാമാസ പാണിനാ || 7.22.33 || 913
- യസ്യ പാർശ്വേഷു നിഹിതാഃ
കാലപാശാഃ പ്രതിഷ്ഠിതാഃ |

പാവകാശനിസങ്കാശോ

മുദ്ഗരോ മുർതിമാൻ സ്ഥിതഃ || 7.22.34 ||

914

ദർശനാദേവ യഃ പ്രാണാൻ

പ്രാണിനാമപി കർഷതി |

കിം പുനഃ സ്പൃശമാനസ്യ

പാത്യമാനസ്യ വാ പുനഃ || 7.22.35 ||

915

സ ജ്വാലാപരിവാരസ്തു

നിർദഹന്നിവ രാക്ഷസം |

തേന സ്പൃഷ്ടോ ബലവതാ

മഹാപ്രഹരണോസ്സൂരത് || 7.22.36 ||

916

തതോ വിദുദ്രുവുഃ സർവേ

തസ്മാത് ത്രസ്താ രണാജിരേ |

സുരാശ്ച ക്ഷുഭിതാഃ സർവേ

ദൃഷ്ട്വാ ദണ്ഡോദ്യതം യമം || 7.22.37 ||

917

തസ്മിൻ പ്രഹർതുകാമേ തു

യമേ ദണ്ഡേന രാവണം |

യമം പിതാമഹഃ സാക്ഷാദ്

ദർശയിത്യേദമബ്രവീത് || 7.22.38 ||

918

വൈവസ്വത മഹാബാഹോ

ന ഖൽവമിതവിക്രമ |

ന ഹന്തവ്യസ്ത്വയൈതേന

ദണ്ഡേനൈഷ നിശാചരഃ || 7.22.39 ||

919

വരഃ ഖലു മയൈതസ്മൈ

ദത്തസ്ത്രിദശപുംഗവ |

സ ത്വയാ നാനൃതഃ കാർയോ

യൻമയാ വ്യാഹൃതം വചഃ || 7.22.40 ||

920

യോ ഹി മാമനൃതം കുർയാദ്

ദേവോ വാ മാനുഷോഽപി വാ |

ത്രൈലോക്യമനൃതം തേന

കൃതം സ്യാന്നാത്ര സംശയഃ || 7.22.41 ||

921

കുഭോന വിപ്രമുക്തോഽയം

നിർവിശേഷം പ്രിയാപ്രിയേ |

പ്രജാഃ സംഹരതേ രൗദ്രാ

ലോകത്രയഭയാവഹഃ || 7.22.42 ||

922

അമോഘോ ഹ്യേഷ സർവേഷാം

പ്രാണിനാമമിതപ്രഭഃ |

കാലദണ്ഡോ മയാ സൃഷ്ടഃ

പൂർവം മൃത്യുപുരസ്കൃതഃ || 7.22.43 ||

923

തന്ന ഖൽവേഷ തേ സൗമ്യ

പാത്യോ രാവണമൂർധനി |

നഹ്യന്തിൻ പതിതേ കശ്ചി -

ൻമുഹൂർത്തമപി ജീവതി || 7.22.44 ||

924

യദി ഹ്യന്തിൻ നിപതിതേ

ന മ്രിയേതൈഷ രാക്ഷസഃ |

മ്രിയതേ വാ ദശഗ്രീവ -

സ്തദാപുരയതോഽനൃതം || 7.22.45 ||

925

തന്നിവർതയ ലങ്കേശാദ്

ദണ്ഡമേതം സമുദ്യതം |

- സത്യം ച മാം കുരുഷ്യാദ്യ
ലോകാംസ്ത്വം യദ്യവേക്ഷസേ || 7.22.46 || 926
- ഏവമുക്തസ്തു ധർമാത്മാ
പ്രത്യുവാച യമസ്തദാ |
ഏഷ വ്യാവർതിതോ ദണ്ഡഃ
പ്രഭവിഷ്ണുർഹി നോ ദവാൻ || 7.22.47 || 927
- കിം ത്വിദാനീം മയാ ശക്യം
കർതും രണഗതേന ഹി |
ന മയാ യദ്യഥം ശക്യോ
ഹന്തും വരപുരസ്ത്യതഃ || 7.22.48 || 928
- ഏഷ തസ്മാത് പ്രണശ്യാമി
ദർശനാദസ്യ രക്ഷസഃ |
ഇത്യുക്ത്വാ സരഥഃ സാശ്വ -
സ്തത്രൈവാനന്തരധീയത || 7.22.49 || 929
- ദശഗ്രീവസ്തു തം ജിത്വാ
നാമ വിശ്രാവ്യ ചാത്മനഃ |
ആരുഹ്യ പുഷ്പകം ഭൂയോ
നിഷ്ക്രാന്തോ യമസാദനാത് || 7.22.50 || 930
- സ തു വൈവസ്വതോ ദേവൈഃ
സഹ ബ്രഹ്മപുരോഗമൈഃ |
ജഗാമ ത്രിദിവം ഹൃഷ്ടോ
നാരദശ്ച മഹാമുനിഃ || 7.22.51 || 931

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വാവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണസ്യ നിവാതകവചൈഃ സഹ മൈത്രി രാവണേന
 കാലകേയാനാം വധോ വരുണപുത്രാണാം പരാജയശ്ച

തതോ ജിത്വാ ദശഗ്രീവോ
 യമം ത്രിദശപുംഗവം |
 രാവണസ്തു രണശ്ഛാഘീ
 സ്വസഹായാൻ ദദർശ ഹ || 7.23.1 ||

932

തതോ രുധിരസിക്താംഗം
 പ്രഹാരൈർജർജരീകൃതം |
 രാവണം രാക്ഷസാ ദൃഷ്ട്വാ
 വിസ്മയം സമുപാഗമൻ || 7.23.2 ||

933

ജയേന വർധയിത്വാ ച
 മാരീചപ്രമുഖാസ്തതഃ |
 പുഷ്പകം ഭേജിരേ സർവേ
 സാന്ത്വിതാ രാവണേന തു || 7.23.3 ||

934

തതോ രസാതലം രക്ഷഃ
 പ്രവിഷ്ടഃ പയസാം നിധിം |
 ദൈത്യോരഗഗണാധ്യുഷ്ടം
 വരുണേന സുരക്ഷിതം || 7.23.4 ||

935

സ തു ഭോഗവതിം ഗത്വാ
 പുരീം വാസുകിപാലിതാം |
 കൃത്വാ നാഗാൻ വശേ ഹൃഷ്ടോ
 യയൗ മണിമയിം പുരീം || 7.23.5 || 936

നിവാതകവചാസ്തത്ര
 ദൈത്യാ ലബ്ധവരാ വസൻ |
 രാക്ഷസസ്താൻ സമാഗമ്യ
 യുദ്ധായ സമുപാഹൃയത് || 7.23.6 || 937

തേ തു സർവേ സുവിക്രാന്താ
 ദൈതേയാ ബലശാലിനഃ |
 നാനാപ്രഹരണാസ്തത്ര
 പ്രഹൃഷ്ടാ യുദ്ധദുർമദാഃ || 7.23.7 || 938

ശൂലൈസ്ത്രിശൂലൈഃ കുലിശൈഃ
 പട്ടിശാസിപരശ്യയൈഃ |
 അന്യോന്യം ബിഭിദുഃ ക്രുദ്ധാ
 രാക്ഷസാ ദാനവാസ്തഥ || 7.23.8 || 939

തേഷാം തു യുധ്യമാനാനാം
 സാഗ്രഃ സംവത്സരോ ഗതഃ |
 ന ചാന്യതരതസ്തത്ര
 വിജയോ വാ ക്ഷയോഽപി വാ || 7.23.9 || 940

തതഃ പിതാമഹസ്തത്ര
 ത്രൈലോക്യഗതിരവ്യയഃ |
 ആജഗാമ ദ്രുതം ദേവോ
 വിമാനവരമാസ്ഥിതഃ || 7.23.10 || 941

നിവാതകവചാനാം തു
 നിവാർയ രണകർമ തത് |
 വൃദ്ധഃ പിതാമഹോ വാക്യ -
 മുവാച വിദിതാർഥവത് || 7.23.11 || 942

നഹ്യയം രാവണോ യുദ്ധേ
 ശക്യോ ജ്ഞേതും സുരാസുരൈഃ |
 ന ഭവന്തഃ ക്ഷയം നേതു -
 മപി സാമരദാനവൈഃ || 7.23.12 || 943

രാക്ഷസസ്യ സഖിത്വം ച
 ഭവദ്ഭിഃ സഹ രോചതേ |
 അവിഭക്താശ്ച സർവാർമാഃ
 സുഹൃദാം നാത്ര സംശയഃ || 7.23.13 || 944

തത്ത്വോഗ്നിസാക്ഷികം സഖ്യം
 കൃതവാംസ്തത്ര രാവണഃ |
 നിവാതകവചൈഃ സാർധം
 പ്രീതിമാനഭവത് തദാ || 7.23.14 || 945

അർചിതസ്തൈർയമാന്യായം
 സംവത്സരമോഷിതഃ |
 സ്വപുരാന്നിർവിശേഷം ച
 പ്രിയം പ്രാപ്തോ ദശാനനഃ || 7.23.15 || 946

തത്രോപധാർയ മായാനാം
 ശതമേകം സമാപ്തവാൻ |
 സലിലേന്ദ്രപുരാൻവേഷീ
 ഭ്രമതി സു രസാതലം || 7.23.16 || 947

തതോത്സ്മനഗരം നാമ

കാലകേയൈരധിഷ്ഠിതം |

ഗത്യാ തു കാലകേയാംശ്ച

ഹത്യാ തത്ര ബലോത്കടാൻ || 7.23.17 ||

948

ശൂർപണഖ്യാശ്ച ദർതാര -

മസിനാ പ്രാച്ഛിനത് തദാ |

ശ്യാലം ച ബലവന്തം ച

വിദ്യുജ്ജിഹ്വം ബലോത്കടം || 7.23.18 ||

949

ജിഹ്വയാ സംലിഹന്തം ച

രാക്ഷസം സമരേ തദാ |

തം വിജിത്യ മുഹൂർത്തേന

ജഘ്ല ദൈത്യാംശ്ചതുഃശതം || 7.23.19 ||

950

തതഃ പാണ്ഡുരമേഘാഭം

കൈലാസമിവ ഭാസ്വരം |

വരുണസ്യാലയം ദിവ്യ -

മപശ്യദ് രാക്ഷസാധിപഃ || 7.23.20 ||

951

ക്ഷരന്തിം ച പയസ്സത്ര

സുരഭിം ഗാമവസ്ഥിതാം |

യസ്യഃ പയോഭിനിഷ്ഠനാത്

ക്ഷീരോദോ നാമ സാഗരഃ || 7.23.21 ||

952

ദദർശ രാവണസ്തത്ര

ഗോവൃഷേന്ദ്രവരാരണിം |

യസ്മാച്ചന്ദ്രഃ പ്രഭവതി

ശീതരശ്മിർനിശാകരഃ || 7.23.22 ||

953

യം സമാശ്രിത്യ ജീവന്തി
 ഫേനപാഃ പരമർഷയഃ |
 അമൃതം യത്ര ചോത്പന്നം
 സ്വധാ ച സ്വധഭോജിനാം || 7.23.23 || 954

യാം ബ്രൂവന്തി നരാ ലോകേ
 സുരഭിം നാമ നാമതഃ |
 പ്രദക്ഷിണം തു താം കൃത്വാ
 രാവണഃ പരമാദ്ഭുതാം |
 പ്രവിവേശ മഹാഘോരം
 ഗുഹ്ലം ബഹുവിധൈർബലൈഃ || 7.23.24 || 955

തതോ ധാരാശതാകീർണം
 ശാരദാഭ്രനിഭം തദാ |
 നിത്യപ്രഹൃഷ്ടം ദദ്യുശേ
 വരുണസ്യ ഗൃഹോത്തമം || 7.23.25 || 956

തതോ ഹത്വാ ബലാധൃക്ഷാൻ
 സമരേ തൈശ്ച താഡിതഃ |
 അബ്രവീച്ച തതോ യോധാൻ
 രാജാ ശീഘ്രം നിവേദ്യതാം || 7.23.26 || 957

യുദ്ധാർഥീ രാവണഃ പ്രാപ്ത -
 സ്തസ്യ യുദ്ധം പ്രദീയതാം |
 വദ വാ ന ഭയം ത്യേന്തി
 നിർജിതോന്മീതി സാഞ്ജലിഃ || 7.23.27 || 958

ഏതസ്മിന്നന്തരേ ക്രുദ്ധാ
 വരുണസ്യ മഹാത്മനഃ |

പുത്രാഃ പൗത്രാശ്ച നിഷ്ക്രാമൻ

ഗൗശ്ച പുഷ്കര ഏവ ച || 7.23.28 ||

959

തേ തു തത്ര ഗുണോപേതാ

ബലൈഃ പരിവൃതാഃ സ്വകൈഃ |

യുക്ത്യാ രമാൻ കാമഗമാ -

നുദ്യദ്ഭാസ്തരവർചസഃ || 7.23.29 ||

960

തതോ യുദ്ധം സമഭവദ്

ദാരുണം രോമഹർഷണം |

സലിലേന്ദ്രസ്യ പുത്രാണാം

രാവണസ്യ ച ധീമതഃ || 7.23.30 ||

961

അമാത്യൈശ്ച മഹാവിർഭയൈ -

ർദശഗ്രീവസ്യ രക്ഷസഃ |

വാരുണം തദ് ബലം സർവം

ക്ഷണേന വിനിപാതിതം || 7.23.31 ||

962

സമീക്ഷ്യ സ്വബലം സംഖ്യേ

വരുണസ്യ സുതാസ്തദാ |

അർദിതാഃ ശരജാലേന

നിവൃത്താ രണകർമണഃ || 7.23.32 ||

963

മഹീതലഗതാസ്തേ തു

രാവണം ദൃശ്യ പുഷ്പകേ |

ആകാശമാശു വിവിശുഃ

സ്യന്ദനൈഃ ശീഘ്രഗാമിഭിഃ || 7.23.33 ||

964

മഹദാസീത് തതസ്തേഷാം

തുൽയം സ്ഥാനമവാപ്യ തത് |

ആകാശയുദ്ധം തുമുലം

ദേവദാനവയോരിവ || 7.23.34 ||

965

തതസ്തേ രാവണം യുദ്ധേ

ശരൈഃ പാവകസന്നിഭൈഃ |

വിമുഖീകൃത്യ സംഹൃഷ്ടാ

വിനേദൂർവിവിധാൻ രവാൻ || 7.23.35 ||

966

തതോ മഹോദരഃ ക്രുദ്ധോ

രാജാനം വീക്ഷ്യ ധർഷിതം |

ത്യക്ത്വാ മൃത്യുഭയം വീരോ

യുദ്ധാകാക്ഷീ വ്യലോകയത് || 7.23.36 ||

967

തേന തേ വാരുണാ യുദ്ധേ

കാമഗാഃ പവനോപമാഃ |

മഹോദരേണ ഗദയാ

ഹയാസ്തേ പ്രയയുഃ ക്ഷിതിം || 7.23.37 ||

968

തേഷാം വരുണസുനുനാം

ഹത്യാ യോധാൻ ഹയാംശ്ച താൻ |

മുമോചാശു മഹാനാദം

വിരമാൻ പ്രേക്ഷ്യ താൻ സ്ഥിതാൻ || 7.23.38 ||

969

തേ തു തേഷാം രമാഃ സാശ്വാഃ

സഹ സാരഥിഭിർവരൈഃ |

മഹോദരേണ നിഹതാഃ

പതിതാഃ പൃഥിവീതലേ || 7.23.39 ||

970

തേ തു ത്യക്ത്വാ രമാൻ പുത്രാ

വരുണസ്യ മഹാത്മനഃ |

- ആകാശേ വിഷിതാഃ ശൂരാഃ
സ്വപ്രഭാവാന വിവൃഥുഃ || 7.23.40 || 971
- ധനുഷി കൃത്വാ സജ്ജാനി
വിനിർഭിദ്യ മഹോദരം |
രാവണം സമരേ ക്രുദ്ധാഃ
സഹിതാഃ സമവാരയൻ || 7.23.41 || 972
- സായകൈശ്ചാപവിഭ്രഷ്ടൈ -
ർവജ്രകൽപൈഃ സുദാരുണൈഃ |
ദാരയന്തി സു സക്രൂദ്ധാ
മേഘാ ഇവ മഹാഗിരിം || 7.23.42 || 973
- തതഃ ക്രുദ്ധോ ദശഗ്രീവഃ
കാലാഗ്നിരിവ മുർച്ഛിതഃ |
ശരവർഷം മഹാഘോരം
തേഷാം മർമസ്വപാതയത് || 7.23.43 || 974
- മുസലാനി വിചിത്രാണി
തതോ ഭൽലശതാനി ച |
പട്ടിശാംശൈവ ശക്തിശ്ച
ശതഘ്നീമഹതീരപി || 7.23.44 || 975
- പാതയാമാസ ദുർധർഷ -
സ്തേഷാമുപരി വിഷിതഃ |
അപവിദ്ധാസ്തു തേ വീരാ
വിനിഷ്ഠേതുഃ പദാതയഃ || 7.23.45 || 976
- തതസ്തേനൈവ സഹസാ
സീദന്തി സു പദാതിനഃ |

മഹാപങ്കമിവാസാദ്യ

കുഞ്ജരാഃ ഷഷ്ടിഹായനാഃ || 7.23.46 ||

977

സീദമാനാൻ സുതാൻ ദൃഷ്ട്വാ

വിഹൃലാൻ സ മഹാബലഃ |

നന്നാദ രാവണോ ഹർഷാ -

ൻമഹാനംബുധരോ യഥാ || 7.23.47 ||

978

തതോ രക്ഷോ മഹാനാദാൻ

മുക്ത്വാ ഹന്തി സു വാരുണാൻ |

നാനാപ്രഹരണോപേതൈ -

ർധാരാപാതൈരിവാംബുദഃ || 7.23.48 ||

979

തതസ്തേ വിമുഖാഃ സർവേ

പതിതാ ധരണീതലേ |

രണാത് സ്വപുരുഷൈഃ ശീഘ്രം

ഗൃഹാൺയേവ പ്രവേശിതാഃ || 7.23.49 ||

980

താനബ്രവീത് തതോ രക്ഷോ

വരുണായ നിവേദ്യതാം |

രാവണം ത്വബ്രവീൻമന്ത്രി

പ്രഹാസോ നാമ വാരുണഃ || 7.23.50 ||

981

ഗതഃ ഖലു മഹാരാജോ

ബ്രഹ്മലോകം ജലേശ്വരഃ |

ഗാന്ധർവം വരുണഃ ശ്രോതും

യം ത്വമാഹ്യയസേ യുധി || 7.23.51 ||

982

തത് കിം തവ യഥാ വീര

പരിശ്രമ്യ ഗതേ നൃപേ |

യേ തു സന്നിഹിതാ വീരാഃ

കുമാരാന്യേ പരാജിതാഃ || 7.23.52 ||

983

രാക്ഷസേന്ദ്രസ്തു തപ്തപുത്യാ

നാമ വിശ്രാവ്യ ചാത്മനഃ |

ഹർഷാന്നാദം വിമുഞ്ചൻ വൈ

നിഷ്ക്ലാന്തോ വരുണാലയാത് || 7.23.53 ||

984

ആഗതസ്തു പഥാ യേന

തേനൈവ വിനിവൃത്യ സഃ |

ലങ്കാമഭിമുഖോ രക്ഷോ

നഭസ്സലഗതോ യയൗ || 7.23.54 ||

985

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണേനാപഹൃതാനാം ദേവാദികന്ധാനാം സ്ത്രീണാം ച വിലാപസ്തം
 പ്രതി ശാപശ്ച രാവണേന ശൂർപണഖയാ ആശ്വാസനം ഖരേണ
 സഹ തസ്യ ദണ്ഡകാരണ്യേ പ്രേഷണം ച

നിവർത്തമാനഃ സംഹൃഷ്ടോ

രാവണഃ സ ദുരാത്മവാൻ |

ജഘ്രേ പഥി നരേന്ദ്രർഷി -

ദേവദാനവകന്ധകാഃ || 7.24.1 ||

986

ദർശനീയാം ഹി യാം രക്ഷഃ

കന്ധാം സ്ത്രീ വാഥ പശ്യതി |

ഹത്യാ ബന്ധുജനം തസ്യ

വിമാനേ താം രുരോധ സഃ || 7.24.2 ||

987

ഏവം പന്നഗകന്ധാശ്ച

രാക്ഷസാസുരമാനുഷീഃ |

യക്ഷദാനവകന്ധാശ്ച

വിമാനേ സോഽധ്യരോപയത് || 7.24.3 ||

988

താ ഹി സർവാഃ സമം ദുഃഖാ -

ന്മുമുചുർബാഷ്പജം ജലം |

തുമ്പയമഗ്നൃർചിഷാം തത്ര

ശോകാഗ്നിഭയസംഭവം || 7.24.4 ||

989

താഭിഃ സർവാനവദ്യാഭി -

ർന്നഭിഭിരിവ സാഗരഃ |

ആപൂരിതം വിമാനം തദ്

ഭയശോകാശിവാശ്രുഭിഃ || 7.24.5 ||

990

നാഗഗന്ധർവകന്യാശ്ച

മഹർഷിതനയാശ്ച യാഃ |

ദൈത്യദാനവകന്യാശ്ച

വിമാനേ ശതശ്യാരുദൻ || 7.24.6 ||

991

ദീർഘകേശ്യഃ സുചാർവംഗ്യഃ

പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനാഃ |

പീനസ്തനതടാ മധ്യേ

വജ്രവേദിസമപ്രഭാഃ || 7.24.7 ||

992

രഥകുബ്ജരസങ്കാശൈഃ

ശ്രോണിഭേദശൈർമനോഹരാഃ |

സ്ത്രീയഃ സുരാംഗനാപ്രഖ്യാ

നിഷ്പ്ലവകനകപ്രഭാഃ || 7.24.8 ||

993

ശോകദുഃഖഭയത്രസ്താ

വിഹ്വലാശ്ച സുമധ്യമാഃ |

താസാം നിഃശ്വാസവാതേന

സർവതഃ സമ്പ്രദീപിതം || 7.24.9 ||

994

അഗ്നിഹോത്രമിവാഭാതി

സന്നിരുദ്ധാഗ്നി പുഷ്പകം |

ദശഗ്രീവവശം പ്രാപ്താ -

സ്താസ്തു ശോകാകുലാഃ സ്ത്രിയഃ || 7.24.10 ||

995

ദീനവക്ത്രേഷണാഃ ശ്യാമാ

മൃഗ്യഃ സിംഹവശാ ഇവ |

കാചിച്ചിന്തയതീ തത്ര

കിം നു മാം ദക്ഷയിഷ്യതി || 7.24.11 ||

996

കാചിദ് ദധ്യന്ത സുദുഃഖാർതാ

അപി മാം മാരയേദയം |

ഇതി മാതൃഃ പിതൃൻ സ്മൃത്വാ

ഭർതൃൻ ഭ്രാതൃംസ്തഥൈവ ച || 7.24.12 ||

997

ദുഃഖശോകസമാവിഷ്ടാ

വിലേപുഃ സഹിതാഃ സ്ത്രിയഃ |

കഥം നു ഖലു മേ പുത്രോ

ഭവിഷ്യതി മയാ വിനാ || 7.24.13 ||

998

കഥം മാതാ കഥം ഭ്രാതാ

നിമഗ്നാഃ ശോകസാഗരേ |

ഹാ കഥം നു കരിഷ്യാമി

ഭർതൃസ്തസ്മാദഹം വിനാ || 7.24.14 ||

999

മൃത്യോ പ്രസാദയാമി ത്വാം

നയ മാം ദുഃഖഭാഗിനീം |

കിം നു തദ് ദുഷ്കൃതം കർമ

പുരാ ദേഹാന്തരേ കൃതം || 7.24.15 ||

1000

ഏവം സു ദുഃഖിതാഃ സർവാഃ

പതിതാഃ ശോകസാഗരേ |

ന ഖൽവിദാനീം പശ്യാമോ

ദുഃഖസ്യാസ്യാന്തമാത്മനഃ || 7.24.16 ||

1001

അഹോ ധിങ്മാനുഷം ലോകം

നാസ്തി ഖൽവധമഃ പരഃ |

യദ് ദുർബലാ ബലവതാ

ദർതാരോ രാവണേന നഃ || 7.24.17 ||

1002

സൂർയേണോദയതാ കാലേ

നക്ഷത്രാണീവ നാശിതാഃ |

അഹോ സുബലവദ് രക്ഷോ

വധോപായേഷു രജ്യതേ || 7.24.18 ||

1003

അഹോ ദുർവൃത്തമാസ്ഥായ

നാത്മാനം വൈ ജുഗുപ്സതേ |

സർവമാ സദൃശസ്താവദ്

വിക്രമോദ്യസ്യ ദുരാത്മനഃ || 7.24.19 ||

1004

ഇദം ത്വസദൃശം കർമ

പരദാരാഭിമർശനം |

യസ്മാദേഷ പരക്യാസു

രമതേ രാക്ഷസാധമഃ || 7.24.20 ||

1005

തസ്മാദ് വൈ സ്ത്രീകൃതേനൈവ

വധം പ്രാപ്തൃതി ദുർമതിഃ |

സതീഭിർവരനാരിഭി -

രേവം വാക്യേദ്യുദീരിതേ || 7.24.21 ||

1006

നേദുർദുന്ദുഭയഃ ഖസ്ഥാഃ

പുഷ്പവൃഷ്ടിഃ പപാത ച |

- ശക്തഃ സ്ത്രീഭിഃ സ തു സമം
ഹതൗജാ ഇവ നിഷ്പ്രഭഃ || 7.24.22 || 1007
- പതിവ്രതാഭിഃ സാധ്യീഭി -
ർബഭൂവ വിമനാ ഇവ |
ഏവം വിലപിതം താസാം
ശൃൺവൻ രാക്ഷസപുംഗവഃ || 7.24.23 || 1008
- പ്രവിവേശ പുരീ ലങ്കാം
പൂജ്യമാനോ നിശാചരൈഃ |
ഏതസ്മിന്നന്തരേ ഘോരാ
രാക്ഷസീ കാമരുപിണീ || 7.24.24 || 1009
- സഹസാ പതിതാ ഭൂമൗ
ഭഗിനീ രാവണസ്യ സാ |
താം സ്വസാരം സമുത്ഥാപ്യ
രാവണഃ പരിസാന്ത്യയൻ || 7.24.25 || 1010
- അബ്രവീത് കിമിദം ഭദ്രേ
വക്തുകാമാസി മാം ദ്രുതം |
സാ ബാഷ്പപരിരുദ്ധാക്ഷീ
രക്താക്ഷീ വാക്യമബ്രവീത് || 7.24.26 || 1011
- കൃതാസ്മി വിധവാ രാജം -
സ്ത്വയാ ബലവതാ ബലാത് |
ഏതേ രാജംസ്ത്വയാ വീർയാദ്
ദൈത്യാ വിനിഹതാ രണേ || 7.24.27 || 1012
- കാലകേയാ ഇതി ഖ്യാതാഃ
സഹസ്രാണി ചതുർദശ |

പ്രാണേഭ്യോപി ഗരീയാൻ മേ

തത്ര ഭർതാ മഹാബലഃ || 7.24.28 ||

1013

സോപി ത്വയാ ഹതസ്താത

രിപുണാ ഭ്രാതൃഗന്ധിനാ |

ത്വയാസ്തി നിഹതാ രാജൻ

സ്വയമേവ ഹി ബന്ധുനാ || 7.24.29 ||

1014

രാജൻ വൈധവ്യശബ്ദം ച

ഭോക്ഷ്യാമി ത്വത്കൃതം ഹൃഹം |

നനു നാമ ത്വയാ രക്ഷേയാ

ജാമാതാ സമരേഷ്യപി || 7.24.30 ||

1015

സ ത്വയാ നിഹതോ യുദ്ധേ

സ്വയമേവ ന ലജ്ജസേ |

ഏവമുക്തോ ദശഗ്രീവോ

ഭഗീന്യാ ക്രോശമാനയാ || 7.24.31 ||

1016

അബ്രവീത് സാന്ത്വയിത്വാ താം

സാമപൂർവമിദം വചഃ |

അലം വത്സേ രുദിത്വാ തേ

ന ഭേതവ്യം ച സർവശഃ || 7.24.32 ||

1017

ദാനമാനപ്രസാദൈസ്ത്വാം

തോഷയിഷ്യാമി യത്തതഃ |

യുദ്ധപ്രമത്തോ വ്യാക്ഷിപ്തോ

ജയാകാക്ഷീ ക്ഷിപൺശരാൻ || 7.24.33 ||

1018

നാഹമജ്ഞാസിഷം യുധ്യൻ

സ്വാൻ പരാൻ വാപി സംയുഗേ |

ജാമാതരം ന ജാനേ സു

പ്രഹരൻ യുദ്ധദുർമദഃ || 7.24.34 ||

1019

തേനാസൗ നിഹതഃ സംഖ്യേ

മയാ ഭർതാ തവ സ്വസഃ |

അസ്മിൻ കാലേ തു യത് പ്രാപ്തം

തത് കരിഷ്യാമി തേ ഹിതം || 7.24.35 ||

1020

ഭ്രാതൃരൈശ്വര്യയുക്തസ്യ

ഖരസ്യ വസ പാർശ്വതഃ |

ചതുർദശാനാം ഭ്രാതാ തേ

സഹസ്രാണാം ഭവിഷ്യതി || 7.24.36 ||

1021

പ്രഭുഃ പ്രയാണേ ദാനേ ച

രാക്ഷസാനാം മഹാബലഃ |

തത്ര മാത്യുഷ്യസേയസ്മേ

ഭ്രാതായം വൈ ഖരഃ പ്രഭുഃ || 7.24.37 ||

1022

ഭവിഷ്യതി തവാദേശം

സദാ കുർവൻ നിശാചരഃ |

ശീഘ്രം ഗച്ഛത്യയം വീരോ

ദണ്ഡകാൻ പരിരക്ഷിതും || 7.24.38 ||

1023

ദുഷണോഽസ്യ ബലാധ്യക്ഷോ

ഭവിഷ്യതി മഹാബലഃ |

തത്ര തേ വചനം ശൂരഃ

കരിഷ്യതി സദാ ഖരഃ || 7.24.39 ||

1024

രക്ഷസാം കാമരൂപാണാം

പ്രഭുരേഷ ഭവിഷ്യതി |

ഏവമുക്ത്വാ ദശഗ്രീവഃ

സൈന്യമന്യാദിദേശ ഹ || 7.24.40 ||

1025

ചതുർദശ സഹസ്രാണി

രക്ഷസാം വീര്യശാലിനാം |

സ തൈഃ പരിവൃതഃ സർവൈ

രാക്ഷസൈർഘോരദർശനൈഃ || 7.24.41 ||

1026

ആഗച്ഛത ഖരഃ ശീഘ്രം

ദണ്ഡകാനകുതോദയഃ |

സ തത്ര കാരയാമാസ

രാജ്യം നിഹതകണ്ഠകം |

സാ ച ശൂർപണഖാ തത്ര

ന്യവസദ് ദണ്ഡകേ വനേ || 7.24.42 ||

1027

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചവിംശഃ സർഗഃ ॥

യജ്ഞേതർമേഘനാദസ്യ സാഹൽയം വിഭീഷണേന രാവണം പ്രതി
പരസ്ത്രീഹരണദോഷാണാം വർണനം കുന്ദീനസീമാശ്വാസ്യ മധുനാ
സഹ രാവണസ്യ ദേവലോകോപർയാക്രമണം

സ തു ദത്ത്വാ ദശഗ്രീവോ
ബലം ഘോരം ഖരസ്യ തത് |
ഭഗിനീം സ സമാശ്വാസ്യ
ഹൃഷ്ടഃ സ്വസ്ഥതരോഭിവത് || 7.25.1 || 1028

തതോ നികുന്ദിലാ നാമ
ലങ്കോപവനമുത്തമം |
തദ് രാക്ഷസേന്ദ്രോ ബലവാൻ
പ്രവിവേശ സഹാനുഗഃ || 7.25.2 || 1029

തതോ യുപശതാകീർണം
സൗമ്യചൈത്യോപശോഭിതം |
ദദർശ വിഷിതം യജ്ഞം
ശ്രീയാ സമ്പ്രജ്വലനിവ || 7.25.3 || 1030

തതഃ കൃഷ്ണാജിനധരം
കമണ്ഡലുശിഖാധ്വജം |

ദദർശ സ്വസൂതം തത്ര

മേഘനാദം ദയാവഹം || 7.25.4 ||

1031

തം സമാസാദ്യ ലങ്കേശഃ

പരിഷ്വജ്യാമ ബാഹുഭിഃ |

അബ്രവീത് കിമിദം വത്സ

വർതസേ ബ്രൂഹി തത്ത്വതഃ || 7.25.5 ||

1032

ഉശനാ ത്യബ്രവീത് തത്ര

യജ്ഞസമ്പത്സമൃദ്ധയേ |

രാവണം രാക്ഷസശ്രേഷ്ഠം

ദിജ്ജശ്രേഷ്ഠോ മഹാതപാഃ || 7.25.6 ||

1033

അഹമാഖ്യാമി തേ രാജ -

ങ്ശ്രൂയതാം സർവമേവ തത് |

യജ്ഞാനേ സപ്ത പുത്രേണ

പ്രാപ്താനേ ബഹുവിസ്തരാഃ || 7.25.7 ||

1034

അഗ്നിഷ്ടോദ്ധോശ്രമേധശ്ച

യജ്ഞോ ബഹുസുവർണകഃ |

രാജസൂയസ്തമാ യജ്ഞോ

ഗോമേധോ വൈഷ്ണവസ്തമാ || 7.25.8 ||

1035

മാഹേശ്വരേ പ്രവൃത്തേ തു

യജ്ഞേ പുംഭിഃ സുദുർലഭേ |

വരാന്തേ ലബ്ധവാൻ പുത്രഃ

സാക്ഷാത് പശുപതേരിഹ || 7.25.9 ||

1036

കാമഗം സ്യന്ദനം ദിവ്യ -

മന്തരിക്ഷചരം ധ്രുവം |

മായാം ച താമസീം നാമ

യയാ സമ്പദ്യതേ തമഃ || 7.25.10 ||

1037

ഏതയാ കില സംഗ്രാമേ

മായയാ രാക്ഷസേശ്വര |

പ്രയുക്തയാ ഗതിഃ ശക്യാ

നഹി ഇതാതും സുരാസുരൈഃ || 7.25.11 ||

1038

അക്ഷയാവിഷുധീ ബാണൈ -

ശ്വാപം ചാപി സുദുർജയം |

അസ്ത്രം ച ബലവദ് രാജ -

ംഹരത്രുവിധ്വംസനം രണേ || 7.25.12 ||

1039

ഏതാൻ സർവാൻ വരാൻ ലബ്ധ്വാ

പുത്രസ്തേയം ദശാനന |

അദ്യ യജ്ഞസമാപ്തൗ ച

ത്വാം ദിദൃക്ഷൻ സ്ഥിതോ ഹൃഹം || 7.25.13 ||

1040

തതോബ്രവീദ് ദശഗ്രീവോ

ന ശോഭനമിദം കൃതം |

പൂജിതാഃ ശത്രവോ യസ്മാദ്

ദ്രവൈരിന്ദ്രപുരോഗമാഃ || 7.25.14 ||

1041

ഏഹീദാനീം കൃതം യദ്ധി

സുകൃതം തന്ന സംശയഃ |

ആഗച്ഛ സൗമ്യ ഗച്ഛാമഃ

സ്വമേവ ദവനം പ്രതി || 7.25.15 ||

1042

തതോ ഗത്വാ ദശഗ്രീവഃ

സപുത്രഃ സവിഭീഷണഃ |

സ്ത്രീയോവതാരയാമാസ

സർവാസ്താ ബാഷ്പഗദ്ഗദാഃ || 7.25.16 ||

1043

ലക്ഷിൺയോ രത്നഭൂതാശ്ച

ദേവദാനവരക്ഷസാം |

തസ്യ താസു മതിം ഇതാത്യാ

ധർമാത്മാ വാക്യമബ്രവീത് || 7.25.17 ||

1044

ഈദൃശൈസ്ത്വം സമാചാരൈ -

ര്യശോർമകുലനാശനൈഃ |

ധർഷണം പ്രാണിനാം ഇതാത്യാ

സ്വമതേന വിചേഷ്ടസേ || 7.25.18 ||

1045

ഇതാതീംസ്താൻ ധർഷയിത്യേമാ -

സ്ത്വയാഽനീതാ വരാംഗനാഃ |

ത്യാമതിക്രമ്യ മധുനാ

രാജൻ കുംഭീനസീ ഹൃതാ || 7.25.19 ||

1046

രാവണസ്ത്വബ്രവീദ് വാക്യം

നാവഗച്ഛാമി കിം ത്വിദം |

കോഽയം യസ്തൂ ത്വയാഽഖ്യാതോ

മധുരിത്യേവ നാമതഃ || 7.25.20 ||

1047

വിഭീഷണസ്തു സക്രൂദ്ധോ

ഭ്രാതരം വാക്യമബ്രവീത് |

ശ്രൂയതാമസ്യ പാപസ്യ

കർമണഃ ഫലമാഗതം || 7.25.21 ||

1048

മാതാമഹസ്യ യോഽസ്താകം

ജ്യേഷ്ഠോ ഭ്രാതാ സുമാലിനഃ |

മാൽയവാനിതി വിഖ്യാതോ

വൃദ്ധഃ പ്രാജ്ഞാ നിശാചരഃ || 7.25.22 ||

1049

പിതാ ജ്യേഷ്ഠോ ജനനയാ നോ

ഹൃസ്താകം ചാർയകോഭവത് |

തസ്യ കുംഭീനസീ നാമ

ദുഹിതൂർദുഹിതാഭവത് || 7.25.23 ||

1050

മാത്യുഷ്യസുരമാസ്താകം

സാ ച കന്യാനലോഭവാ |

ഭവത്യസ്താകമേവൈഷാ

ഭ്രാതൃണാം ധർമതഃ സ്വസാ || 7.25.24 ||

1051

സാ ഹൃതാ മധുനാ രാജൻ

രാക്ഷസേന ബലീയസാ |

യജ്ഞപ്രവൃത്തേ പുത്രേ തു

മയി ചാന്തർജലോഷിതേ || 7.25.25 ||

1052

കുംഭകർണോ മഹാരാജ

നിഭ്രാമനുഭവത്ഥ |

നിഹത്യ രാക്ഷസശ്രേഷ്ഠാ -

നമാത്യാനിഹ സമ്മതാൻ || 7.25.26 ||

1053

ധർഷയിത്യാ ഹൃതാ സാ തു

ഗുപ്താപ്യന്തഃപുരേ തവ |

ശ്രുത്യാപി തൻമഹാരാജ

ക്ഷാന്തമേവ ഹതോ ന സഃ || 7.25.27 ||

1054

യസ്താഭവശ്യം ദാതവ്യാ

കന്യാ ഭർത്രേ ഹി ഭ്രാതൃഭിഃ |

- തദേതത് കർമണോ ഹ്യസ്യ
 ഫലം പാപസ്യ ദുർമതേഃ || 7.25.28 || 1055
- അസ്മിന്നേവാഭിസമ്പ്രാപ്തം
 ലോകേ വിദിതമസ്തൂ തേ |
 വിഭീഷണവചഃ ശ്രുത്വാ
 രാക്ഷസേന്ദ്രഃ സ രാവണഃ || 7.25.29 || 1056
- ദൗരാത്യേനാത്മനോദ്ഭൂത -
 സ്തപ്താംഭാ ഇവ സാഗരഃ |
 തത്ത്വേബ്രവീദ് ദശഗ്രീവഃ
 ക്രുദ്ധഃ സംരക്തലോചനഃ || 7.25.30 || 1057
- കൽപ്യതാം മേ രഥഃ ശീഘ്രം
 ശൂരാഃ സജ്ജീഭവന്തു നഃ |
 ഭ്രാതാ മേ കുന്ദകർണശ്ച
 യേ ച മുഖ്യാ നിശാചരാഃ || 7.25.31 || 1058
- വാഹനാന്യധിരോഹന്തു
 നാനാപ്രഹരണായുധാഃ |
 അഭ്യ തം സമരേ ഹത്യാ
 മധും രാവണനിർഭയം || 7.25.32 || 1059
- സുരലോകം ഗമിഷ്യാമി
 യുദ്ധാകാക്ഷീ സുഹൃദ്യുതഃ |
 അക്ഷൗഹിണീസഹസ്രാണി
 ചത്വാർയഗ്ര്യാണി രക്ഷസാം || 7.25.33 || 1060
- നാനാപ്രഹരണാന്യാശു
 നിർയയൂർയുദ്ധാകാക്ഷിണാം |

ഇന്ദ്രജിത് ത്വഗ്രതഃ സൈന്ധവായ്

സൈനികാൻ പരിഗൃഹ്യ ച || 7.25.34 ||

1061

ജഗാമ രാവണോ മധ്യേ

കുന്ദകർണശ്ച പുഷ്പതഃ |

വിഭീഷണശ്ച ധർമാത്മാ

ലങ്കായാം ധർമ്മാചരൻ || 7.25.35 ||

1062

ശേഷാഃ സർവേ മഹാഭാഗാ

യയൂർമധുപുരം പ്രതി |

ഖരൈരുശ്ശ്രേഹായൈർദീപ്തൈഃ

ശിശുമാരൈർമഹോരഗൈഃ || 7.25.36 ||

1063

രാക്ഷസാഃ പ്രയയുഃ സർവേ

കൃത്യാഹ്വിക്കാശം നിരന്തരം |

ദൈത്യാശ്ച ശതശസ്ത്ര

കൃതവൈരാശ്ച ദൈവതൈഃ || 7.25.37 ||

1064

രാവണം പ്രേക്ഷ്യ ഗച്ഛന്ത -

മൻവഗച്ഛൻ ഹി പുഷ്പതഃ |

സ തു ഗത്വാ മധുപുരം

പ്രവിശ്യ ച ദശാനനഃ || 7.25.38 ||

1065

ന ദദർശ മധും തത്ര

ദഗിനീം തത്ര ദൃഷ്ടവാൻ |

സാ ച പ്രഹ്യാഞ്ജലിർഭൂത്വാ

ശിരസാ ചരണൗ ഗതാ || 7.25.39 ||

1066

തസ്യ രാക്ഷസരാജസ്യ

ത്രസ്താ കുന്ദീനസീ തദാ |

താം സമുത്ഥാപയാമാസ

ന ഭേതവ്യമിതി ബ്രൂവൻ || 7.25.40 ||

1067

രാവണോ രാക്ഷസശ്രേഷ്ഠഃ

കിം ചാപി കരവാണി തേ |

സാബ്രവീദ് യദി മേ രാജൻ

പ്രസന്നസ്ത്വം മഹാഭുജ || 7.25.41 ||

1068

ഭർതാരം ന മമേഹാദ്യ

ഹന്തുമർഹസി മാനദ |

നഹീദ്യശം ഭയം കിഞ്ചിത്

കുലസ്ത്രീണാമിഹോച്യതേ || 7.25.42 ||

1069

ഭയാനാമപി സർവേഷാം

വൈധവ്യം വ്യസനം മഹത് |

സത്യവാഗ് ഭവ രാജേന്ദ്ര

മാമവേക്ഷസ്വ യാചതീം || 7.25.43 ||

1070

ത്വയാപുകൃതം മഹാരാജ

ന ഭേതവ്യമിതി സ്വയം |

രാവണസ്ത്വബ്രവീദ്ധ്യഷ്ടഃ

സ്വസാരം തത്ര സംസ്ഥിതാം || 7.25.44 ||

1071

ക്വ ചാസൗ തവ ഭർതാ വൈ

മമ ശീഘ്രം നിവേദ്യതാം |

സഹ തേന ഗമിഷ്യാമി

സുരലോകം ജയായ ഹി || 7.25.45 ||

1072

തവ കാരുണ്യസൗഹാർദാ -

നിവൃത്തോഽസ്മി മധോർവധാത് |

ഇത്യുക്താ സാ സമുത്ഥാപ്യ

പ്രസുപ്തം തം നിശാചരം || 7.25.46 ||

1073

അബ്രവീത് സമ്പ്രഹുഷേവ

രാക്ഷസീ സാ പതിം വചഃ |

ഏഷ പ്രാപ്തോ ദശഗ്രീവോ

മമ ഭ്രാതാ മഹാബലഃ || 7.25.47 ||

1074

സുരലോകജയാകാക്ഷീ

സാഹായേ ത്വാം വൃണോതി ച |

തദസ്യ ത്വം സഹയാർഥം

സബന്ധൂർഗച്ഛ രാക്ഷസ || 7.25.48 ||

1075

സ്തിഗ്ധസ്യ ഭജമാനസ്യ

യുക്തമർമായ കൽപിതും |

തത്യാസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

തഥേത്യാഹ മധുർവചഃ || 7.25.49 ||

1076

ദദർശ രാക്ഷസശ്രേഷ്ഠം

യഥാൻയായമുപേത്യ സഃ |

പൂജയാമാസ ധർമേണ

രാവണം രാക്ഷസാധിപം || 7.25.50 ||

1077

പ്രാപ്യ പൂജാം ദശഗ്രീവോ

മധുവേശ്ഠനി വീര്യവാൻ |

തത്ര ചൈകാം നിശാമുഷ്യ

ഗമനായോപചക്രമേ || 7.25.51 ||

1078

തതഃ കൈലാസമാസാദ്യ

ശൈലം വൈശ്രവണാലയം |

രാക്ഷസേന്ദ്രോ മഹേന്ദ്രാഭഃ

സേനാമുപനിവേശയത് || 7.25.52 ||

1079

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണസ്യ രംഭായാ ഉപരി ബലാത്കാരോ നലകുബരേണ രാവണായ
ഘോരശാപദാനം ച

സ തു തത്ര ദശഗ്രീവഃ
സഹ സൈന്ധവേന വീര്യവാൻ |
അസ്തം പ്രാപ്തേ ദിനകരേ
നിവാസം സമരോചയത് || 7.26.1 ||

1080

ഉദിതേ വിമലേ ചന്ദ്രേ
തുൽയപർവതവർചസി |
പ്രസുപ്തം സുമഹത് സൈന്ധവം
നാനാപ്രഹരണായുധം || 7.26.2 ||

1081

രാവണസ്തു മഹാवीര്യോ
നിഷണ്ഠഃ ശൈലമൂർധനി |
സ ദദർശ ഗുണാംസ്തത്ര
ചന്ദ്രപാദപശോഭിതാൻ || 7.26.3 ||

1082

കർണികാരവനൈർദീപ്തഃ
കദംബബകുലൈസ്തഥാ |
പദ്മിനീദിശ്ച ഫുൽലാഭി -
ർമനാകിൻയാ ജ്വലൈരപി || 7.26.4 ||

1083

ചമ്പകാശോകപുന്നാഗ -

മന്ദാരതരുഭിസ്തഥാ |

ചൂതപാടലലോയൈശ്ച

പ്രിയംഗുർജുനകേതകൈഃ || 7.26.5 ||

1084

തഗരൈർനാരികേലൈശ്ച

പ്രിയാലപനസൈസ്തഥാ |

ഏതൈരന്യൈശ്ച തരുഭി -

രുദ്ഭാസിതവനാന്തരേ || 7.26.6 ||

1085

കിന്നരാ മദനേനാർതാ

രക്താ മധുരകംഠിനഃ |

സമം സമ്പ്രജഗൂർയത്ര

മനസ്സുഷിവിവർധനം || 7.26.7 ||

1086

വിദ്യാധരാ മദക്ഷീബാ

മദരക്താന്തലോചനാഃ |

യോഷിദ്ഭിഃ സഹ സക്രാന്താ -

ശ്ചിക്രിഡുർജഹൃഷുശ്ച വൈ || 7.26.8 ||

1087

ഘണ്ടാനാമിവ സന്നാദഃ

ശുശ്രൂവേ മധുരസ്വനഃ |

അപ്ലരോഗണസംഘാനാം

ഗായതാം ധന്വാലയേ || 7.26.9 ||

1088

പുഷ്പവർഷാണി മുഞ്ചന്തോ

നഗാഃ പവനതാഡിതാഃ |

ശൈലം തം വാസയന്തീവ

മധുമാധവഗന്ധിനഃ || 7.26.10 ||

1089

മധുപുഷ്പരജഃപൃക്തം

ഗന്ധമാദായ പുഷ്പലം |

പ്രവവൗ വർധയൻ കാമം

രാവണസ്യ സുഖോന്മീലഃ || 7.26.11 ||

1090

ഗേയാത് പുഷ്പസമൃദ്ധ്യാ ച

ശൈത്യോദ് വായോർഗിരേർഗുണാത് |

പ്രവൃത്തായാം രജ്ഞയാം ച

ചന്ദ്രസ്യോദയനേന ച || 7.26.12 ||

1091

രാവണഃ സ മഹാവീര്യഃ

കാമസ്യ വശമാഗതഃ |

വിനിഃശ്വസ്യ വിനിഃശ്വസ്യ

ശശിനം സമവൈക്ഷത || 7.26.13 ||

1092

ഏതസ്മിന്നന്തരേ തത്ര

ദിവ്യാഭരണഭൂഷിതാ |

സർവാപ്തരോവരാ രംഭാ

പൂർണചന്ദ്രനിഭാനനാ || 7.26.14 ||

1093

ദിവ്യചന്ദനലിപ്താംഗീ

മന്ദാരകൃതമൂർധ്വജാ |

ദിവ്യോത്സവകൃതാരംഭാ

ദിവ്യപുഷ്പവിഭൂഷിതാ || 7.26.15 ||

1094

ചക്ഷുർമനോഹരം പീനം

മേഖലാദാമഭൂഷിതം |

സമുദ്യഹന്തീ ജഘനം

രതിപ്രാഭ്യതമുത്തമം || 7.26.16 ||

1095

- കൃതൈർവിശേഷകൈരാർദ്രൈഃ
 ഷഡർതുകുസുമോദ്ഭവൈഃ |
 ബഭാവന്യതമേവ ശ്രീഃ
 കാന്തിശ്രീദ്യുതികീർതിഭിഃ || 7.26.17 || 1096
- നീലം സതോയമേഘാഭം
 വസ്ത്രം സമവഗുംഠിതാ |
 യസ്യാ വക്ത്രം ശശിനിഭം
 ഭൂവൗ ചാപനിഭേ ശുഭേ || 7.26.18 || 1097
- ഊരു കരികരാകാരൗ
 കരൗ പൽലവകോമലൗ |
 സൈന്യമധ്യേന ഗച്ഛന്തീ
 രാവണേനോപലക്ഷിതാ || 7.26.19 || 1098
- താം സമുത്ഥായ ഗച്ഛന്തീം
 കാമബാണവശം ഗതഃ |
 കരേ ഗൃഹീത്വാ ലജ്ജന്തീം
 സ്മയമാനോഭ്യഭാഷത || 7.26.20 || 1099
- ക്വ ഗച്ഛസി വരാഭോഹേ
 കാം സിദ്ധിം ഭജസേ സ്വയം |
 കസ്യാഭ്യുദയകാലോയം
 യസ്ത്വാം സമുപഭോക്ഷ്യതേ || 7.26.21 || 1100
- ത്വദാനനരസസ്യാദ്യ
 പദ്മോത്പലസുഗന്ധിനഃ |
 സുധാമൃതരസസ്യേവ
 കോഭ്യ തൃപ്തിം ഗമിഷ്യതി || 7.26.22 || 1101

സ്വർണകുന്ദനിഭൗ പിനൗ
 ശുഭൗ ഭീരു നിരന്തരൗ |
 കസ്യോരഃസ്ഥലസംസ്തർശം
 ദാസ്യതസ്തേ കുചാവിമൗ || 7.26.23 || 1102

സുവർണചക്രപ്രതിമം
 സ്വർണദാമചിതം പൃഥു |
 അധ്യാരോക്ഷ്യതി കസ്തേഭ്യ
 ജഘനം സ്വർഗരൂപിണം || 7.26.24 || 1103

മദ്വിശിഷ്ടഃ പുമാൻ കോഭ്യ
 ശക്രോ വിഷ്ണുരമാശ്വിനൗ |
 മാമതീത്യ ഹി യച്ച ത്വം
 യാസി ഭീരു ന ശോഭനം || 7.26.25 || 1104

വിശ്രമ ത്വം പൃഥുശ്രോണി
 ശിലാതലമിദം ശുഭം |
 ത്രൈലോക്യേ യഃ പ്രഭുശ്ചൈവ
 മദന്യോ നൈവ വിദ്യതേ || 7.26.26 || 1105

തദേവം പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രഹ്യാ
 യാചതേ ത്വാം ദശാനനഃ |
 ഭർതൂർഭർതാ വിധാതാ ച
 ത്രൈലോക്യസ്യ ഭജന്യ മാം || 7.26.27 || 1106

ഏവമുക്താബ്രവീദ് രംഭാ
 വേപമാനാ കൃതാഞ്ജലിഃ |
 പ്രസീദ നാർഹസേ വക്തൃ -
 മീദൃശം ത്വം ഹി മേ ഗുരുഃ || 7.26.28 || 1107

അന്യേഭ്യോപി ത്വയാ രക്ഷയാ
 പ്രാപ്തയാം ധർഷണം യദി |
 തദ്ധർമതഃ സ്തേഷാ ത്വേഹം
 തത്ത്വമേതദ് ബ്രവീമി തേ || 7.26.29 || 1108

അമാബ്രവീദ് ദശഗ്രീവ -
 ശ്വരണായോമുഖീം സ്ഥിതാം |
 രോമഹർഷമനുപ്രാപ്താം
 ദൃഷ്ടമാത്രേണ താം തദാ || 7.26.30 || 1109

സുതസ്യ യദി മേ ഭാർയാ
 തതസ്ത്വം ഹി സ്തേഷാ ഭവേഃ |
 ബാഘമിത്യേവ സാ രംഭാ
 പ്രാഹ രാവണമുത്തരം || 7.26.31 || 1110

ധർമതസ്തേ സുതസ്യാഹം
 ഭാർയാ രാക്ഷസപുംഗവ |
 പുത്രഃ പ്രിയതരഃ പ്രാണൈ -
 ര്ഭ്രാതൂർവൈശ്രവണസ്യ തേ || 7.26.32 || 1111

വിഖ്യാതസ്ത്രിഷു ലോകേഷു
 നലകുബര ഇത്യയം |
 ധർമതോ യോ ഭവേദ് വിപ്രഃ
 ക്ഷത്രിയോ വീര്യതോ ഭവേത് || 7.26.33 || 1112

ക്രോധാദ് യശ്ച ഭവേദഗ്നിഃ
 ക്ഷാന്ത്യാ ച വസുധാസമഃ |
 തസ്യാസ്മി കൃതസങ്കേതാ
 ലോകപാലസുതസ്യ വൈ || 7.26.34 || 1113

- തമുദിശ്യ തു മേ സർവം
 വിഭുഷണമിദം കൃതം |
 യഥാ തസ്യ ഹി നാൻയസ്യ
 ഭാവോ മാം പ്രതി തിഷ്ഠതി || 7.26.35 || 1114
- തേന സത്യേന മാം രാജൻ
 മോക്ഷതുമർഹസ്യരിന്ദമ |
 സ ഹി തിഷ്ഠതി ധർമാത്മാ
 മാം പ്രതീക്ഷ്യ സമുത്സുകഃ || 7.26.36 || 1115
- തത്ര വിപ്ലവം തു തസ്യേഹ
 കർതും നാർഹസി മുഞ്ച മാം |
 സദ്ഭിരാചരിതം മാർഗം
 ഗച്ഛ രാക്ഷസപുംഗവ || 7.26.37 || 1116
- മാനനീയോ മമ ത്വം ഹി
 പാലനീയാ തമാസ്മി തേ |
 ഏവമുക്തോ ദശഗ്രീവഃ
 പ്രത്യുവാച വിനീതവത് || 7.26.38 || 1117
- സ്തൂഷാസ്മി യദവോചസ്ത്വ -
 മേകപത്നീഷ്യയം ക്രമഃ |
 ദേവലോകസ്ഥിതിരിയം
 സുരാണാം ശാശ്വതീ മതാ || 7.26.39 || 1118
- പതിരപ്ലരസാം നാസ്തി
 ന ചൈകസ്ത്രിപരിഗ്രഹഃ |
 ഏവമുക്ത്യാ സ താം രക്ഷോ
 നിവേശ്യ ച ശിലാതലേ || 7.26.40 || 1119

കാമഭോഗാഭിസംരക്തോ

മൈമുനായോപചക്രമേ |

സാ വിമുക്താ തതോ രംഭാ

ഭൃഷ്ടമാൽയവിഭൂഷണാ || 7.26.41 ||

1120

ഗജേന്ദ്രാക്രീഡമഥിതാ

നദീവാകുലതാം ഗതാ |

ലുലിതാകുലകേശാന്താ

കരവേപിതപൽലവാ || 7.26.42 ||

1121

പവനേനാവധൂതേവ

ലതാ കുസുമശാലിനീ |

സാ വേപമാനാ ലജ്ജന്തീ

ഭീതാ കരകൃതാഞ്ജലിഃ || 7.26.43 ||

1122

നലകുബ്ജരമാസാദ്യ

പാദയോർനിപപാത ഹ |

തദവസ്ഥാം ച താം ദൃഷ്ട്വാ

മഹാത്മാ നലകുബ്ജരഃ || 7.26.44 ||

1123

അബ്രവീത് കിമിദം ഭദ്രേ

പാദയോഃ പതിതാസി മേ |

സാ വൈ നിഃശ്വസമാനാ തു

വേപമാനാ കൃതാഞ്ജലിഃ || 7.26.45 ||

1124

തസ്മൈ സർവം യഥാതത്ത്വ -

മാഖ്യാതുമുപചക്രമേ |

ഏഷ ദേവ ദശഗ്രീവഃ

പ്രാപ്തോ ഗന്തും ത്രിവിഷ്ടപം || 7.26.46 ||

1125

തേന സൈന്ധവസഹായേന

നിശേധം പരിണാമിതാ |

ആയാന്തീ തേന ദൃഷ്ടാസ്മി

ത്വത്സകാശമരിന്ദമ || 7.26.47 ||

1126

ഗൃഹീതാ തേന പൃഷ്ടാസ്മി

കസ്യ ത്വമിതി രക്ഷസാ |

മയാ തു സർവം യത് സത്യം

തസ്മൈ സർവം നിവേദിതം || 7.26.48 ||

1127

കാമമോഹാഭിഭൂതാത്മാ

നാശ്രൗഷീത് തദ് വചോ മമ |

യാച്യമാനോ മയാ ദേവ

സ്തൂഷാ ത്വേഹമിതി പ്രഭോ || 7.26.49 ||

1128

തത് സർവം പൃഷ്ടതഃ കൃത്വാ

ബലാത് തേനാസ്മി ധർഷിതാ |

ഏവം ത്വമപരാധം മേ

ക്ഷന്തുമർഹസി സുവ്രത || 7.26.50 ||

1129

നഹി തുൽയം ബലം സൗമ്യ

സ്ത്രീയാശ്ച പുരുഷസ്യ ഹി |

ഏതശ്ചൂത്വാ തു സക്രൂദ്ധ -

സ്തദാ വൈശ്രവണാത്മജഃ || 7.26.51 ||

1130

ധർഷണാം താം പരാം ശ്രുത്വാ

ധ്യാനം സമ്പ്രവിവേശ ഹ |

തസ്യ തത് കർമ വിജ്ഞായ

തദാ വൈശ്രവണാത്മജഃ || 7.26.52 ||

1131

മുഹൂർത്താത് ക്രോധതാമ്രാക്ഷ -

സ്തോയം ജഗ്രാഹ പാണിനാ |

ഗൃഹീത്വാ സലിലം സർവ -

മുപസ്സൃശ്യ യമാവിധി || 7.26.53 ||

1132

ഉത്സസർജ തദാ ശാപം

രാക്ഷസേന്ദ്രായ ദാരുണം |

അകാമാ തേന യസ്മാത് ത്വം

ബലാദ് ഭദ്രേ പ്രധർഷിതാ || 7.26.54 ||

1133

തസ്മാത് സ യുവതീമന്യാം

നാകാമാമുപയാസ്യതി |

യദാ ഹ്യകാമാം കാമാർത്ഥോ

ധർഷയിഷ്യതി യോഷിതം || 7.26.55 ||

1134

മൂർധാ തു സപ്തധാ തസ്യ

ശകലീഭവിതാ തദാ |

തസ്മിന്നുദാഹൃതേ ശാപേ

ജ്വലിതാഗ്നിസമപ്രഭേ || 7.26.56 ||

1135

ദേവദുന്ദുഭയോ നേദുഃ

പുഷ്പവൃഷ്ടിശ്ച ഖാച്യുതാ |

പിതാമഹമുഖാശ്ചൈവ

സർവേ ദേവാഃ പ്രഹർഷിതാഃ || 7.26.57 ||

1136

ഇതാത്യാ ലോകഗതിം സർവാം

തസ്യ മൃത്യും ച രക്ഷസഃ |

ഋഷയഃ പിതരശ്ചൈവ

പ്രീതിമാപുരനുത്തമാം || 7.26.58 ||

1137

ശ്രുത്വാ തു സ ദശഗ്രീവ -

സ്തം ശാപം രോമഹർഷണം |

നാരിഷു മൈമുനീഭാവം

നാകാമാസ്വഭ്യരോചയത് || 7.26.59 ||

1138

തേന നീതാഃ സ്ത്രിയഃ പ്രീതി -

മാപുഃ സർവാഃ പതിവ്രതാഃ |

നലകുബരനിർമുക്തം

ശാപം ശ്രുത്വാ മനഃപ്രിയം || 7.26.60 ||

1139

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തവിംശഃ സർഗഃ ॥

സേനാസഹിതസ്യ രാവണസ്യേന്ദ്രലോകോപരി സമാക്രമണമിന്ദ്രേണ
വിഷ്ണുഃ പ്രതി സാഹായാർഥം പ്രാർഥനം രാവണം ഭാവിനി കാലേ
ഹനിഷ്യസിതി പ്രതിജ്ഞായ വിഷ്ണുനേന്ദ്രസ്യ നിവർത്തനം ദേവൈഃ
സഹ രക്ഷസാം യുദ്ധം വസുനാ സുമാലിനോ വധശ്ച

കൈലാസം ലംഘയിത്വാ തു
സസൈന്യബലവാഹനഃ |

ആസസാദ മഹാതേജാ

ഇന്ദ്രലോകം ദശാനനഃ || 7.27.1 ||

1140

തസ്യ രാക്ഷസസൈന്യസ്യ
സമന്താദുപയാസ്യതഃ |

ദേവലോകേ ബഭൗ ശബ്ദോ

ഭിദ്യമാനാർണവോപമഃ || 7.27.2 ||

1141

ശ്രുത്വാ തു രാവണം പ്രാപ്ത -
മിന്ദ്രശ്ചലിത ആസനാത് |

ദേവാനമാബ്രവീത് തത്ര

സർവാനേവ സമാഗതാൻ || 7.27.3 ||

1142

ആദിത്യാംശ്ച വസുൻ രുദ്രാൻ
സാധ്യാംശ്ച സമരൂദഗണാൻ |

സജ്ജാ ഭവത യുദ്ധാർഥം

രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ || 7.27.4 ||

1143

ഏവമുക്താസ്തു ശക്രേണ

ദേവാഃ ശക്രസമാ യുധി |

സന്നഹ്യ സുമഹാസത്താ

യുദ്ധശ്രദ്ധാസമൻവിതാഃ || 7.27.5 ||

1144

സ തു ദീനഃ പരിത്രസ്തോ

മഹേന്ദ്രാ രാവണം പ്രതി |

വിഷ്ണോഃ സമീപമാഗത്യ

വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.27.6 ||

1145

വിഷ്ണോ കഥം കരിഷ്യാമി

രാവണം രാക്ഷസം പ്രതി |

അഹോത്രിബലവദ് രക്ഷോ

യുദ്ധാർഥമഭിവർത്തതേ || 7.27.7 ||

1146

വരപ്രദാനാദ് ബലവാൻ

ന ഖൽവന്യേന ഹേതുനാ |

തത് തു സത്യം വചഃ കാർയം

യദുക്തം പദ്മയോനിനാ || 7.27.8 ||

1147

തദ് യഥാ നമുചീർവുത്രോ

ബലീരനരകശംബരൗ |

ത്വദ്ബലം സമവഷ്ടഭ്യ

മയാ ദഗ്ധാസ്തഥാ കുരു || 7.27.9 ||

1148

നഹ്യന്യോ ദേവദേവേശ

ത്വദ്യുതേ മധുസൂദന |

ഗതിഃ പരായണം ചാപി

ത്രൈലോക്യേ സചരാചരേ || 7.27.10 ||

1149

ത്വം ഹി നാരായണഃ ശ്രീമാൻ

പദ്മനാഭഃ സനാതനഃ |

ത്വയേമേ സ്ഥാപിതാ ലോകാഃ

ശക്രശ്ചാഹം സുരേശ്വരഃ || 7.27.11 ||

1150

ത്വയാ സൃഷ്ടമിദം സർവം

ത്രൈലോക്യം സചരാചരം |

ത്വാമേവ ഭഗവൻ സർവേ

പ്രവിശന്തി യുഗക്ഷയേ || 7.27.12 ||

1151

തദാചക്ഷു യമാതത്ത്വം

ദേവദേവ മമ സ്വയം |

അസിചക്രസഹായസ്ത്വം

യോത്സ്യസേ രാവണം പ്രതി || 7.27.13 ||

1152

ഏവമുക്തഃ സ ശക്രേണ

ദേവോ നാരായണഃ പ്രഭുഃ |

അബ്രവീന്ന പരിത്രാസഃ

കർതവ്യഃ ശ്രൂയതാം ച മേ || 7.27.14 ||

1153

ന താവദേഷ ദുഷ്ടാത്മാ

ശക്യോ ജ്ഞേതും സുരാസുരൈഃ |

ഹന്തും ചാപി സമാസാദ്യ

വരദാനേന ദുർജയഃ || 7.27.15 ||

1154

സർവമാ തു മഹത് കർമ

കരിഷ്യതി ബലോത്കടഃ |

രാക്ഷസഃ പുത്രസഹിതോ

ദൃഷ്ടമേതന്നിസർഗതഃ || 7.27.16 ||

1155

യത് തു മാം ത്വമഭാഷിഷ്വാ

യുധ്യന്ത്യേതി സുരേശ്വര |

നാഹം തം പ്രതിയോത്സ്യാമി

രാവണം രാക്ഷസം യുധി || 7.27.17 ||

1156

നാഹത്യാ സമരേ ശത്രും

വിഷ്ണുഃ പ്രതിനിവർത്തതേ |

ദുർലഭശ്ചൈവ കാമോദ്യ

വരഗുപ്താധി രാവണാത് || 7.27.18 ||

1157

പ്രതിജ്ഞേ ച ദേവേന്ദ്ര

ത്വത്സമീപേ ശതക്രതോ |

ഭവിതാസ്മി യമാന്യാഹം

രക്ഷസോ മുതുകാരണം || 7.27.19 ||

1158

അഹമേവ നിഹന്താസ്മി

രാവണം സപുരഃസരം |

ദേവതാ നന്ദയിഷ്യാമി

ഇണാത്യാ കാലമുപാഗതം || 7.27.20 ||

1159

ഏതത് തേ കഥിതം തത്ത്വം

ദേവരാജ ശചീപതേ |

യുദ്ധ്യന്ത്യ വിഗതത്രാസഃ

സുരൈഃ സാർധം മഹാബല || 7.27.21 ||

1160

തതോ രുദ്രാഃ സഹാദിത്യാ

വസവോ മരുതോഽശ്വിനൗ |

സന്നദ്ധാ നിർയയുസ്തൂർണം

രാക്ഷസാനഭിതഃ പുരാത് || 7.27.22 ||

1161

ഏതസ്തിന്നന്തരേ നാദഃ

ശുശ്രൂവേ രജനീക്ഷയേ |

തസ്യ രാവണസൈന്യസ്യ

പ്രയുദ്ധസ്യ സമന്തതഃ || 7.27.23 ||

1162

തേ പ്രബുദ്ധാ മഹാവീർയാ

അന്യോന്യമഭിവിക്ഷ്യ വൈ |

സംഗ്രാമമേവാഭിമുഖാ

അഭ്യവർത്തന്ത ഹൃഷ്ടവത് || 7.27.24 ||

1163

തതോ ദൈവതസൈന്യാനാം

സങ്ക്ഷോഭഃ സമജായത |

തദക്ഷയം മഹാസൈന്യം

ദൃഷ്ട്വാ സമരമൂർധനി || 7.27.25 ||

1164

തതോ യുദ്ധം സമഭവദ്

ദേവദാനവരക്ഷസാം |

ഘോരം തുമുലനിർഘ്രാദം

നാനാപ്രഹരണോദ്യതം || 7.27.26 ||

1165

ഏതസ്തിന്നന്തരേ ശൂരാ

രാക്ഷസാ ഘോരദർശനാഃ |

യുദ്ധാർഥം സമവർത്തന്ത

സചിവാ രാവണസ്യ തേ || 7.27.27 ||

1166

മാരിചശ്ച പ്രഹസ്തശ്ച

മഹാപാർശ്വമഹോദരൗ |

അകമ്പനോ നികുന്ദശ്ച

ശുകഃ സാരണ ഏവ ച || 7.27.28 ||

1167

സംഹ്രാദോ ധൂമകേതുശ്ച

മഹാദംഭേഷോ ഘടോദരഃ |

ജംബുമാലീ മഹാഹ്രാദോ

വിരൂപാക്ഷശ്ച രാക്ഷസഃ || 7.27.29 ||

1168

സുപ്തഘോരോ യജ്ഞകോപശ്ച

ദുർമുഖോ ദുഷണഃ ഖരഃ |

ത്രിശിരാഃ കരവീരാക്ഷഃ

സൂര്യശത്രുശ്ച രാക്ഷസഃ || 7.27.30 ||

1169

മഹാകായോത്തികായശ്ച

ദേവാന്തകനരാന്തകൗ |

ഏതൈഃ സർവൈഃ പരിവൃതോ

മഹാവീര്യൈർമഹാബലഃ || 7.27.31 ||

1170

രാവണസ്യാർയകഃ സൈന്ധവഃ

സുമാലീ പ്രവിവേശ ഹ |

സ ദൈവതഗണാൻ സർവാൻ

നാനാപ്രഹരണൈഃ ശിതൈഃ || 7.27.32 ||

1171

വ്യധ്വംസയത് സമം ക്രുദ്ധോ

വായുർജ്ജലധരാനിവ |

തദ് ദൈവതബലം രാമ

ഹന്ധമാനം നിശാചരൈഃ || 7.27.33 ||

1172

പ്രണുനം സർവതോ ദിഗ്ഭ്യഃ

സിംഹനുനാ മൃഗാ ഇവ |

ഏതസ്തിന്നന്തരേ ശൂരോ

വസുനാമഷ്ടമോ വസുഃ || 7.27.34 ||

1173

സാവിത്ര ഇതി വിഖ്യാതഃ

പ്രവിവേശ രണാജിരം |

സൈന്യൈഃ പരിവൃതോ ഹൃഷ്ടൈ -

ർനാനാപ്രഹരണോദ്യതൈഃ || 7.27.35 ||

1174

ത്രാസയത്ശത്രുസൈന്യാനി

പ്രവിവേശ രണാജിരം |

തമാദിത്യൗ മഹാവീര്യൗ

ത്വഷ്ടാ പൃഷ്ടാ ച തൗ സമം || 7.27.36 ||

1175

നിർഭയൗ സഹ സൈന്യേന

തദാ പ്രാവിശതാം രണേ |

തതോ യുദ്ധം സമഭവത്

സുരാണാം സഹ രാക്ഷസൈഃ || 7.27.37 ||

1176

ക്രുദ്ധാനാം രക്ഷസാം കീർത്തിം

സമരേഷ്യനിവർതിനാം |

തതസ്തേ രാക്ഷസാഃ സർവേ

വിബുധാൻ സമരേ സ്ഥിതാൻ || 7.27.38 ||

1177

നാനാപ്രഹരണൈർഘോരൈ -

ർജുഘ്നൈഃ ശതസഹസ്രഭിഃ |

ദേവാശ്ച രാക്ഷസാൻ ഘോരാൻ

മഹാബലപരാക്രമാൻ || 7.27.39 ||

1178

സമരേ വിമലൈഃ ശരൈസ്ത -

രുപനിന്യുർയമക്ഷയം |

ഏതസ്തിന്നന്തരേ രാമ

സുമാലീ നാമ രാക്ഷസഃ || 7.27.40 ||

1179

നാനാപ്രഹരണൈഃ ക്രൂദ്ധ -

സ്തത്സൈന്ധവം സോഽഭ്യവർത്ത |

സ ദൈവതബലം സർവം

നാനാപ്രഹരണൈഃ ശിതൈഃ || 7.27.41 ||

1180

വ്യധ്വംസയത സങ്കുഭോ

വായുർജ്ജലധരം യഥാ |

തേ മഹാബാണവർഷൈശ്ച

ശൂലപ്രാസൈഃ സുദാരുണൈഃ || 7.27.42 ||

1181

ഹന്ധമാനാഃ സുരാഃ സർവേ

ന വ്യതിഷ്ഠന്ത സംഹതാഃ |

തതോ വിദ്രാവ്യമാണേഷു

ദൈവതേഷു സുമാലിനാ || 7.27.43 ||

1182

വസുനാമഷ്ടമഃ ക്രൂദ്ധഃ

സാവിത്രോ വൈ വ്യവസ്ഥിതഃ |

സംവൃതഃ സ്വൈരമാനീകൈഃ

പ്രഹരന്തം നിശാചരം || 7.27.44 ||

1183

വിക്രമേണ മഹാതേജാ

വാരയാമാസ സംയുഗേ |

തതസ്തേയോർമഹദ് യുദ്ധ -

മദവൽലോമഹർഷണം || 7.27.45 ||

1184

സുമാലിനോ വസോശ്ചൈവ

സമരേഷ്വനിവർതിനോഃ |

തതസ്തസ്യ മഹാബാണൈ -

ർവസുനാ സുമഹാത്മനാ || 7.27.46 ||

1185

നിഹതഃ പന്നഗരഥഃ

ക്ഷണേന വിനിപാതിതഃ |

ഹത്യാ തു സംയുഗേ തസ്യ

രഥം ബാണശതൈശ്ചിതം || 7.27.47 ||

1186

ഗദാം തസ്യ വധാർഥായ

വസുർജഗ്രാഹ പാണിനാ |

തതഃ പ്രഗൃഹ്യ ദീപ്തഗ്രാം

കാലദണ്ഡോപമാം ഗദാം || 7.27.48 ||

1187

താം മുർധ്നി പാതയാമാസ

സാവിത്രോ വൈ സുമാലിനഃ |

സാ തസ്യോപരി ചോൽകാഭാ

പതന്തീ വിബഭൗ ഗദാ || 7.27.49 ||

1188

ഇന്ദ്രപ്രമുക്താ ഗർജന്തീ

ഗിരാവിവ മഹാശനിഃ |

തസ്യ നൈവാസ്ഥി ന ശിരോ

ന മാംസം ദദ്യുശേ തദാ || 7.27.50 ||

1189

ഗദയാ ദസ്മതാം നീതം

നിഹതസ്യ രണാജിരേ |

തം ദൃഷ്ട്വാ നിഹതം സംഖ്യേ

രാക്ഷസാസ്തേ സമന്തതഃ || 7.27.51 ||

1190

വ്യഭ്രവൻ സഹിതാഃ സർവേ

ക്രോശമാനാഃ പരസ്പരം |

വിദ്രാവ്യമാണാ വസുനാ

രാക്ഷസാ നാവതസ്ഥിരേ || 7.27.52 ||

1191

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്തവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ ॥

മേഘനാദജയന്തയോർയുദ്ധം പുലോല്ലാ
ജയന്തസ്യാന്യത്രാപനയനമിന്ദ്രസ്യ രണഭൂമൗ പ്രവേശോ
രുദ്രൈർമരുദ്ഭിശ്ച രാക്ഷസസേനായാഃ സംഹാര
ഇന്ദ്രരാവണയോർയുദ്ധം

സുമാലിനം ഹതം ദൃഷ്ട്വാ
വസുനാ ഭസുസാത്കൃതം |
സ്വസൈന്യം വിദ്രുതം ചാപി
ലക്ഷയിത്യാർദ്രിതം സുരൈഃ || 7.28.1 ||

1192

തതഃ സ ബലവാൻ ക്രുദ്ധോ
രാവണസ്യ സുതസ്തദാ |
നിവർത്യ രാക്ഷസാൻ സർവാൻ
മേഘനാഭോ വ്യവസ്ഥിതഃ || 7.28.2 ||

1193

സ രഥേനാഗ്നിവർണേന
കാമഗേന മഹാരഥഃ |
അഭിദൂദ്രാവ സേനാം താം
വനാന്യഗ്നിരിവ ജ്വലൻ || 7.28.3 ||

1194

തതഃ പ്രവിശതസ്തസ്യ
വിവിധായുധധാരിണഃ |

- വിദുദ്രുവുർദിശഃ സർവാ
ദർശനാദേവ ദേവതാഃ || 7.28.4 || 1195
- ന ബഭൂവ തദാ കശ്ചിദ്
യുയുത്സോരസ്യ സമ്മുഖേ |
സർവാനാവിധ്യ വിത്രസ്താം -
സ്തതഃ ശക്രോബ്രവീത് സുരാൻ || 7.28.5 || 1196
- ന ഭേതവ്യം ന ഗന്തവ്യം
നിവർതധ്യം രണേ സുരാഃ |
ഏഷ ഗച്ഛതി പുത്രോ മേ
യുദ്ധാർഥമപരാജിതഃ || 7.28.6 || 1197
- തതഃ ശക്രസുതോ ദേവോ
ജയന്ത ഇതി വിശ്രുതഃ |
രഥേനാദ്ഭുതകൽപേന
സംഗ്രാമേ സോദ്യവർത്ത || 7.28.7 || 1198
- തതസ്തേ ത്രിദശാഃ സർവേ
പരിവാർയ ശചീസുതം |
രാവണസ്യ സുതം യുദ്ധോ
സമാസാദ്യ പ്രജ്ഘ്ലിരേ || 7.28.8 || 1199
- തേഷാം യുദ്ധം സമഭവത്
സദ്യശം ദേവരക്ഷസാം |
മഹേന്ദ്രസ്യ ച പുത്രസ്യ
രാക്ഷസേന്ദ്രസുതസ്യ ച || 7.28.9 || 1200
- തതോ മാതലിപുത്രസ്യ
ഗോമുഖസ്യ സ രാവണിഃ |

സാരഥേഃ പാതയാമാസ

ശരാൻ കനകഭൂഷണാൻ || 7.28.10 ||

1201

ശചീസുതശ്ചാപി തമാ

ജയന്തസ്തസ്യ സാരഥിം |

തം ചാപി രാവണിഃ ക്രുദ്ധഃ

സമന്താത് പ്രത്യവിധൃത || 7.28.11 ||

1202

സ ഹി ക്രോധസമാവിഷ്ടോ

ബലീ വിസ്താരിതേക്ഷണം |

രാവണിഃ ശക്രതനയം

ശരവർഷൈരവാകിരത് || 7.28.12 ||

1203

തതോ നാനാപ്രഹരണാ -

ംഛരിതധാരാൻ സഹസ്രശഃ |

പാതയാമാസ സക്രുദ്ധഃ

സുരസൈന്ധവേഷു രാവണിഃ || 7.28.13 ||

1204

ശതഘ്നീമുസലപ്രാസ -

ഗദാവധ്ഗപരശ്വധാൻ |

മഹാന്തി ഗിരിശൃംഗാണി

പാതയാമാസ രാവണിഃ || 7.28.14 ||

1205

തതഃ പ്രവൃഥിതാ ലോകാഃ

സഞ്ജ്ഞേത ച തമസ്തതഃ |

തസ്യ രാവണപുത്രസ്യ

ശത്രുസൈന്ധവാനി നിഘ്നതഃ || 7.28.15 ||

1206

തതസ്തദ് ദൈവതബലം

സമന്താത് തം ശചീസുതം |

ബഹുപ്രകാരമന്യസ്ഥ -

മദവച്ഛരപീഡിതം || 7.28.16 ||

1207

നാഭ്യജാനന്ത ചാൻയോന്യം

രക്ഷോ വാ ദേവതാമവാ |

തത്ര തത്ര വിപര്യസ്തം

സമന്താത് പരിധാവത || 7.28.17 ||

1208

ദേവാ ദേവാൻ നിജഘ്നേ

രാക്ഷസാൻ രാക്ഷസാസ്തഥാ |

സമ്മുഖാസ്തമസാച്ഛന്നാ

വ്യഭവന്നപരേ തഥാ || 7.28.18 ||

1209

ഏതസ്മിന്നന്തരേ വീരഃ

പുലോമാ നാമ വീര്യവാൻ |

ദൈത്യേന്ദ്രസ്തേന സംഗൃഹ്യ

ശചീപുത്രോപവാഹിതഃ || 7.28.19 ||

1210

സംഗൃഹ്യ തം തു ദൗഹിത്രം

പ്രവിഷ്ടഃ സാഗരം തദാ |

ആർയകഃ സ ഹി തസ്മാസിത്

പുലോമാ യേന സാ ശചീ || 7.28.20 ||

1211

ഇതാത്യാ പ്രണാശം തു തദാ

ജയന്തസ്യാഥ ദേവതാഃ |

അപ്രഹൃഷ്ടാസ്തതഃ സർവാ

വൃഥിതാഃ സമ്പ്രദുദ്രുവുഃ || 7.28.21 ||

1212

രാവണിസ്ത്വഥ സക്രൂദ്ധോ

ബലൈഃ പരിവൃതഃ സ്വകൈഃ |

അഭ്യധാവത ദേവാംസ്താൻ

മുമോച ച മഹാസ്വനം || 7.28.22 ||

1213

ദൃഷ്ട്വാ പ്രണാശം പുത്രസ്യ

ദൈവതേഷു ച വിദ്രുതം |

മാതലിം ചാഹ ദേവേശോ

രമഃ സമുപനീയതാം || 7.28.23 ||

1214

സ തു ദിവ്യോ മഹാഭീമഃ

സജ്ജ ഏവ മഹാരമഃ |

ഉപസ്ഥിതോ മാതലിനാ

വാഹ്യമാനോ മഹാജവഃ || 7.28.24 ||

1215

തതോ മേഘാ രഥേ തന്മിം -

സ്തധിത്യന്തോ മഹാബലാഃ |

അഗ്രതോ വായുചപലാ

നേദുഃ പരമനിഃസ്വനാഃ || 7.28.25 ||

1216

നാനാവാദ്യാനി വാദ്യന്ത

ഗന്ധർവാശ്ച സമാഹിതാഃ |

നന്യതുശ്ചാപ്ലരഃസംഘാ

നിർയാതേ ത്രിദശേശ്വരേ || 7.28.26 ||

1217

രുദ്രൈർവസുഭിരാദിത്യൈ -

രശ്മിഭ്യാം സമരുദ്ഗതൈഃ |

വൃതോ നാനാപ്രഹരണൈ -

ർനിർയയൗ ത്രിദശാധിപഃ || 7.28.27 ||

1218

നിർഗച്ഛതസ്തു ശക്രസ്യ

പരുഷഃ പവനോ വവൗ |

ഭാസ്കരോ നിശ്ചിദശ്ചൈവ

മഹോൽകാശ പ്രപേദിരേ || 7.28.28 ||

1219

ഏതസ്മിന്നന്തരേ ശൂരോ

ദശഗ്രീവഃ പ്രതാപവാൻ |

ആരുരോഹ രഥം ദിവ്യം

നിർമിതം വിശ്വകർമ്മണാ || 7.28.29 ||

1220

പന്നഗൈഃ സുമഹാകായൈ -

ർവേഷിതം ലോമഹർഷണൈഃ |

യേഷാം നിഃശ്വാസവാതേന

പ്രദീപ്തമിവ സംയുഗേ || 7.28.30 ||

1221

ദൈത്യൈർനിശാചരൈശ്ചൈവ

സ രഥഃ പരിവാരിതഃ |

സമരാഭിമുഖോ ദിവ്യോ

മഹേന്ദ്രം സോദ്യവർത്ത || 7.28.31 ||

1222

പുത്രം തം വാരയിത്യാ തു

സ്വയമേവ വ്യവസ്ഥിതഃ |

സോഽപി യുദ്ധാദ് വിനിശ്ക്ലമ്യ

രാവണിഃ സമുപാവിശത് || 7.28.32 ||

1223

തതോ യുദ്ധം പ്രവൃത്തം തു

സുരാണാം രാക്ഷസൈഃ സഹ |

ശസ്ത്രാണി വർഷതാം തേഷാം

മേഘാനാമിവ സംയുഗേ || 7.28.33 ||

1224

കുംഭകർണസ്തു ദുഷ്ടാത്മാ

നാനാപ്രഹരണോദ്യതഃ |

നാജ്ഞായത തദാ രാജൻ

യുദ്ധം കേനാഭ്യപദ്യത || 7.28.34 ||

1225

ദന്തൈഃ പാദൈർഭുജൈർഹസ്തൈഃ

ശക്തിതോമരമുദ്ഗതൈഃ |

യേന തേനൈവ സങ്കുദ്ധ -

സ്താഡയാമാസ ദേവതാഃ || 7.28.35 ||

1226

സ തു രുദ്രൈർമഹാഘോരൈഃ

സംഗദ്യാമ നിശാചരഃ |

പ്രയുദ്ധസ്തൈശ്ച സംഗ്രാമേ

ക്ഷതഃ ശസ്ത്രൈർനിരന്തരം || 7.28.36 ||

1227

ബഭൗ ശസ്ത്രാചിതതനുഃ

കുന്ദകർണഃ ക്ഷരന്നസ്യുക് |

വിദ്യുത്സ്തനിതനിർഘോഷോ

ധാരാവാനിവ തോയദഃ || 7.28.37 ||

1228

തതസ്തദ് രാക്ഷസം സൈന്യം

പ്രയുദ്ധം സമരുദ്ഗതൈഃ |

രണേ വിദ്രാവിതം സർവം

നാനാപ്രഹരണൈസ്തദാ || 7.28.38 ||

1229

കേചിദ് വിനിഹതാഃ കൃത്താ -

ശ്ചേഷ്ഠന്തി സ മഹീതലേ |

വാഹനേഷ്വവസക്താശ്ച

സ്ഥിതാ ഏവാപരേ രണേ || 7.28.39 ||

1230

രമാൻ നാഗാൻ ഖരാനുഷ്ഠാൻ

പന്നഗാംസ്തുരഗാംസ്തഥാ |

ശിശുമാരാൻ വരാഹാംശു

പിശാചവദനാനപി || 7.28.40 ||

1231

താൻ സമാലിംഗ്യ ബാഹുഭ്യാം

വിഷ്ടുണ്വാഃ കേചിദുത്ഥിതാഃ |

ദേവൈസ്തൂ ശസ്ത്രസംഭിന്നാ

മന്ത്രിരേ ച നിശാചരാഃ || 7.28.41 ||

1232

ചിത്രകർമ്മ ഇവാഭാതി

സർവേഷാം രണസമ്പ്ലവഃ |

നിഹതാനാം പ്രസുപ്താനാം

രാക്ഷസാനാം മഹീതലേ || 7.28.42 ||

1233

ശോണിതോദകനിഷ്ഠനാ

കാകഗൃധസമാകുലാ |

പ്രവൃത്താ സംയുഗമുഖേ

ശസ്ത്രഗ്രാഹവതീ നദീ || 7.28.43 ||

1234

ഏതസ്മിന്നന്തരേ ക്രുദ്ധോ

ദശഗ്രീവഃ പ്രതാപവാൻ |

നിരീക്ഷ്യ തു ബലം സർവം

ദൈവതൈർവിനിപാതിതം || 7.28.44 ||

1235

സ തം പ്രതിവിഗാഹ്യാശു

പ്രവൃദ്ധം സൈന്യസാഗരം |

ത്രിദശാൻ സമരേ നിപ്ല -

ങ്ശക്രമേവാഭ്യവർത്ത || 7.28.45 ||

1236

തതഃ ശക്രോ മഹച്ചാപം

വിസ്താർയ സുമഹാസ്വനം |

യസ്യ വിസ്താരനിർഘോഷൈഃ

സ്തനന്തി സു ദിശോ ദശ || 7.28.46 ||

1237

തദ് വികൃഷ്ട മഹച്ചാപ -

മിന്ദ്രോ രാവണമൂർധനി |

പാതയാമാസ സ ശരാൻ

പാവകാദിത്യവർചസഃ || 7.28.47 ||

1238

തഥൈവ ച മഹാബാഹു -

ർദശഗ്രീവോ നിശാചരഃ |

ശക്രം കാർമുകവിഭ്രഷ്ടൈഃ

ശരവർഷൈരവാകിരത് || 7.28.48 ||

1239

പ്രയുധ്യതോരഥ തയോ -

ർബാണവർഷൈഃ സമന്തതഃ |

നാജ്ഞായത തദാ കിഞ്ചിത്

സർവം ഹി തമസാ വൃതം || 7.28.49 ||

1240

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണസ്യ ദേവസേനാമധ്യതോ നിർഗമനം തം നിഗ്രഹീതും
ദേവാനാം പ്രയത്നോ മേഘനാദേന മായയേന്ദ്രസ്യ നിഗ്രഹണം
വിജയമുപേതസ്യ തസ്യ സേനയാ സഹ ലങ്കാം പ്രതി പ്രസ്ഥാനം

തതസ്തമസി സഞ്ജാതേ

സർവേ തേ ദേവരാക്ഷസാഃ |

അയുദ്ധ്യന്ത ബലോൻമത്താഃ

സുദയന്തഃ പരസ്പരം || 7.29.1 ||

1241

തതസ്തു ദേവസൈന്യേന

രാക്ഷസാനാം ബൃഹദ് ബലം |

ദശാംശം സ്ഥാപിതം യുദ്ധേ

ശേഷം നീതം യമക്ഷയം || 7.29.2 ||

1242

തസ്മിൻസു താമസേ യുദ്ധേ

സർവേ തേ ദേവരാക്ഷസാഃ |

അന്യോന്യം നാഭ്യജാനന്ത

യുദ്ധ്യമാനാഃ പരസ്പരം || 7.29.3 ||

1243

ഇന്ദ്രശ്ച രാവണശ്ചൈവ

രാവണിശ്ച മഹാബലഃ |

തസ്തിംസ്തമോജാലവൃതേ

മോഹമീയൂർന തേ ത്രയഃ || 7.29.4 ||

1244

സ തു ദൃഷ്ട്വാ ബലം സർവം

രാവണോ നിഹതം ക്ഷണാത് |

ക്രോധമദ്യഗമത് തീവ്രം

മഹാനാദം ച മൂക്തവാൻ || 7.29.5 ||

1245

ക്രോധാത് സൂതം ച ദുർധർഷഃ

സ്യന്മനസ്ഥമുവാച ഹ |

പരസൈന്യസ്യ മധ്യേന

യാവദന്തോ നയസ്യ മാം || 7.29.6 ||

1246

അദ്വൈതാൻ ത്രിദശാൻ സർവാൻ

വിക്രമൈഃ സമരേ സ്വയം |

നാനാശസ്ത്രമഹാസാരൈ -

ർനയാമി യമസാദനം || 7.29.7 ||

1247

അഹമിന്ദ്രം വധിഷ്യാമി

ധനദം വരുണം യമം |

ത്രിദശാൻ വിനിഹത്യാശു

സ്വയം സ്ഥാസ്യാമ്യഥോപരി || 7.29.8 ||

1248

വിഷാദോ നൈവ കർതവ്യഃ

ശീഘ്രം വാഹയ മേ രഥം |

ദ്വിഃ ഖലു ത്വാം ബ്രവീദ്യദ്യ

യാവദന്തം നയസ്യ മാം || 7.29.9 ||

1249

അയം സ നന്ദനോദ്ദേശോ

യത്ര വർതാവഹേ വയം |

നയ മാമദ്യ തത്ര ത്വ -

മുദയോ യത്ര പർവതഃ || 7.29.10 ||

1250

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

തുരഗാൻ സ മനോജവാൻ |

ആദിദേശാഥ ശത്രുണാം

മധ്യേനൈവ ച സാരഥിഃ || 7.29.11 ||

1251

തസ്യ തം നിശ്ചയം ഇതാത്വാ

ശക്രോ ദേവേശ്വരസ്തദാ |

രഥസ്ഥഃ സമരസ്ഥസ്താൻ

ദേവാൻ വാക്യമമാബ്രവീത് || 7.29.12 ||

1252

സുരാഃ ശൃണുത മദ്യാക്യം

യത് താവൻമമ രോചതേ |

ജീവന്നേവ ദശഗ്രീവഃ

സാധു രക്ഷോ നിഗൃഹ്യതാം || 7.29.13 ||

1253

ഏഷ ഹൃതിബലഃ സൈന്ധവേ

രഥേന പവനൗജസാ |

ഗമിഷ്യതി പ്രവൃദ്ധോർമിഃ

സമുദ്ര ഇവ പർവണി || 7.29.14 ||

1254

നഹ്യേഷ ഹന്തും ശക്യോദ്യദ്യ

വരദാനാത് സുനിർഭയഃ |

തദ് ഗ്രഹീഷ്യാമഹേ രക്ഷോ

യത്താ ഭവത സംയുഗേ || 7.29.15 ||

1255

യഥാ ബലൗ നിരുദ്ധോ ച

ത്രൈലോക്യം ദുജ്യതേ മയാ |

ഏവമേതസ്യ പാപസ്യ

നിരോധോ മമ രോചതേ || 7.29.16 ||

1256

തത്ത്വോന്യം ദേശമാസ്ഥായ

ശക്രഃ സന്ത്യജ്യ രാവണം |

അയുധ്യത മഹാരാജ

രാക്ഷസാംസ്താസയൻ രണേ || 7.29.17 ||

1257

ഉത്തരേണ ദശഗ്രീവഃ

പ്രവിവേശാനിവർതകഃ |

ദക്ഷിണേന തു പാർശ്വേന

പ്രവിവേശ ശതക്രതുഃ || 7.29.18 ||

1258

തതഃ സ യോജനശതം

പ്രവിഷോ രാക്ഷസാധിപഃ |

ദേവതാനാം ബലം സർവം

ശരവർഷൈരവാകിരത് || 7.29.19 ||

1259

തതഃ ശക്രോ നിരീക്ഷ്യഥ

പ്രണഷ്ടം തു സ്വകം ബലം |

ന്യവർതയദസംഭ്രാന്തഃ

സമാവൃത്യ ദശാനനം || 7.29.20 ||

1260

ഏതസ്മിന്നന്തരേ നാദോ

മുക്തോ ദാനവരാക്ഷസൈഃ |

ഹാ ഹതാഃ സു ഇതി ഗ്രന്ഥം

ദൃഷ്ട്വാ ശക്രേണ രാവണം || 7.29.21 ||

1261

തതോ രഥം സമാസ്ഥായ

രാവണിഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ |

തത് സൈന്യമതിസക്രൂദ്ധഃ

പ്രവിവേശ സുദാരുണം || 7.29.22 ||

1262

താം പ്രവിശ്യ മഹായാതാം

പ്രാപ്താം പശുപതേഃ പുരാ |

പ്രവിവേശ സുസംരണ്യ -

സ്തത് സൈന്യം സമഭിദ്രവത് || 7.29.23 ||

1263

സ സർവാ ദേവതാസ്ത്യക്ത്വാ

ശക്രമേവാഭ്യധാവത |

മഹേന്ദ്രശ്ച മഹാതേജാ

നാപശ്യച്ച സുതം രിപോഃ || 7.29.24 ||

1264

വിമുക്തകവചസ്തത്ര

വധ്യമാനോപി രാവണിഃ |

ത്രിദശൈഃ സുമഹാവീര്യൈ -

ര്ണ ചകാര ച കിഞ്ചന || 7.29.25 ||

1265

സ മാതലിം സമായാന്തം

താഡയിത്വാ ശരോത്തമൈഃ |

മഹേന്ദ്രം ബാണവർഷേണ

ഭൂയ ഏവാഭ്യവാകിരത് || 7.29.26 ||

1266

തതസ്ത്യക്ത്വാ രഥം ശക്രോ

വിസസർജ്ജ ച സാരഥിം |

ഐരാവതം സമാരുഹ്യ

മൃഗയാമാസ രാവണിം || 7.29.27 ||

1267

സ തത്ര മായാബലവാ -

നദൃശ്യോത്ഥാന്തരിക്ഷഗഃ |

ഇന്ദ്രം മായാപരിക്ഷിപ്തം

കൃത്യാ സ പ്രാദ്രവച്ഛരൈഃ || 7.29.28 ||

1268

സ തം യദാ പരിശ്രാന്ത -

മിന്ദ്രം ജ്ജേണ്യഥ രാവണിഃ |

തദൈനം മായയാ ബദ്ധ്യാ

സ്വസൈന്യമഭിതോന്യത് || 7.29.29 ||

1269

തം തു ദൃഷ്ട്വാ ബലാത് തേന

നീയമാനം മഹാരണാത് |

മഹേന്ദ്രമരഃ സർവേ

കിം നു സ്യാദിത്യചിന്തയൻ || 7.29.30 ||

1270

ദൃശ്യതേ ന സ മായാവി

ശക്രജിത് സമിതിഞ്ജയഃ |

വിദ്യാവാനപി യേനേന്ദ്രോ

മായയാപഹതോ ബലാത് || 7.29.31 ||

1271

ഏതസ്മിന്നന്തരേ ക്രുദ്ധാഃ

സർവേ സുരഗണാസ്തദാ |

രാവണം വിമുഖീകൃത്യ

ശരവർഷൈരവാകിരൻ || 7.29.32 ||

1272

രാവണസ്തു സമാസാദ്യ

ആദിത്യാംശ്ച വസുംസ്തദാ |

ന ശശാക സ സംഗ്രാമേ

യോദ്ധും ശത്രുഭിരർഭിതഃ || 7.29.33 ||

1273

സ തം ദൃഷ്ട്വാ പരിജ്ഞാനം

പ്രഹാരൈർജർജരീകൃതം |

രാവണിഃ പിതരം യുദ്ധേ -

ദ്വിദശനസ്ഥോബ്രവീദിദം || 7.29.34 ||

1274

ആഗച്ഛ താത ഗച്ഛാമോ

രണകർമ്മ നിവർത്തതാം |

ജിതം നോ വിദിതം ത്യേസ്തു

സ്വസ്ഥോ ഭവ ഗതജ്വരഃ || 7.29.35 ||

1275

അയം ഹി സുരസൈന്യസ്യ

ത്രൈലോക്യസ്യ ച യഃ പ്രഭുഃ |

സ ഗൃഹീതോ ദേവബലാദ്

ഭഗവദ്ഭാഃ സുരാഃ കൃതാഃ || 7.29.36 ||

1276

യഥേഷ്ടം ഭുങ്ക്ഷ്യ ലോകാംസ്തീൻ

നിഗൃഹ്യാരാതിമോജസാ |

വൃഥാ കിം തേ ശ്രമേണേഹ

യുദ്ധമദ്യ തു നിഷ്ഠലം || 7.29.37 ||

1277

തതസ്തേ ദൈവതഗണാ

നിവൃത്താ രണകർമ്മണഃ |

തച്ഛൂത്വാ രാവണേർവാക്യം

ശക്രഹീനാഃ സുരാ ഗതാഃ || 7.29.38 ||

1278

അഥ രണവിഗതഃ സ ഉത്തമൗജാ -

സ്ത്രീദശരിപുഃ പ്രഥിതോ നിശാചരേന്ദ്രഃ |

സ്വസുതവചനമാദ്യതഃ പ്രിയം തത്

സമനുനിശ്ച ജഗാദ ചൈവ സുനും || 7.29.39 ||

1279

അതിബലസദ്യശൈഃ പരാക്രമൈസ്ത്വം

മമ കുലവംശവിവർധനഃ പ്രഭോ |

യദയമതുൽയബലസ്ത്വയാദ്യ വൈ

ത്രിദശപതിസ്ത്രിദശാശ്ച നിർജിതാഃ || 7.29.40 ||

1280

നയ രഥമധിരോപ്യ വാസവം നഗര -

മിതോ വ്രജ സേനയാ വൃതസ്ത്വം |

അഹമപി തവ പുഷ്പതോ ദ്രുതം

സഹ സചിവൈരനുയാമി ഹൃഷ്ടവത് || 7.29.41 ||

1281

അഥ സ ബലവൃതഃ സവാഹന -

സ്ത്രിദശപതിം പരിഗൃഹ്യ രാവണിഃ |

സ്വഭവനമധിഗമ്യ വീര്യവാൻ

കൃതസമരാൻ വിസസർജ രാക്ഷസാൻ || 7.29.42 ||

1282

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകോനത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ബ്രഹ്മണേന്ദ്രജിതേ വരം പ്രദായ തദ്ബന്ധനത ഇന്ദ്രസ്യ മോചനം
തദീയം പൂർവകൃതമഘം സ്താരയിത്വാ
തത്കർതൃകവൈഷ്ണവയാഗസ്യാനുഷ്ഠാനായ സമ്മതിദാനം തം
യജ്ഞം പൂരയിത്യേന്ദ്രസ്യ സ്വർഗലോകേ ഗമനം

ജിതേ മഹേന്ദ്രിതിബലേ
രാവണസ്യ സുതേന വൈ |
പ്രജാപതിം പൂരസ്കൃത്യ
യയൂർലങ്കാം സുരാസ്സദാ || 7.30.1 ||

1283

തത്ര രാവണമാസാദ്യ
പുത്രഭ്രാതൃഭിരാവൃതം |
അബ്രവീദ് ഗഗനേ തിഷ്ഠൻ
സാമപൂർവം പ്രജാപതിഃ || 7.30.2 ||

1284

വത്സ രാവണ തുഷ്ടോഽസ്മി
പുത്രസ്യ തവ സംയുഗേ |
അഹോഽസ്യ വിക്രമൗദാർഢ്യം
തവ തുൽയോഽധികോഽപി വാ || 7.30.3 ||

1285

ജിതം ഹി ഭവതാ സർവം
ത്രൈലോക്യം സ്വേന തേജസാ |

കൃതാ പ്രതിജ്ഞാ സഫലാ

പ്രീത്യാസ്തി സസുതസ്യ തേ || 7.30.4 ||

1286

അയം ച പുത്രോത്ഥിബല -

സ്തവ രാവണ വീര്യവാൻ |

ജഗതീന്ദ്രജിദിത്യേവ

പരിഖ്യാതോ ഭവിഷ്യതി || 7.30.5 ||

1287

ബലവാൻ ദുർജയശ്ചൈവ

ഭവിഷ്യത്യേവ രാക്ഷസഃ |

യം സമാശ്രിത്യ തേ രാജൻ

സ്ഥാപിതാസ്ത്രിദശാ വശേ || 7.30.6 ||

1288

തൻമുച്യതാം മഹാബാഹോ

മഹേന്ദ്രഃ പാകശാസനഃ |

കിം ചാസ്യ മോക്ഷണാർത്ഥായ

പ്രയച്ഛന്തു ദിവൗകസഃ || 7.30.7 ||

1289

അമാബ്രവീൻമഹാതേജാ

ഇന്ദ്രജിത് സമിതിഞ്ജയഃ |

അമരത്വമഹം ദേവ

വൃണേ യദ്യേഷ മുച്യതേ || 7.30.8 ||

1290

തത്ത്വോബ്രവീൻമഹാതേജാ

മേഘനാദം പ്രജാപതിഃ |

നാസ്തി സർവാമരത്വം ഹി

കസ്യചിത് പ്രാണിനോ ഭൂവി || 7.30.9 ||

1291

പക്ഷിണശ്ചതുഷ്ഠദോ വാ

ഭൂതാനാം വാ മഹൗജസാം |

ശ്രുത്യാ പിതാമഹേനോക്ത -

മിന്ദ്രജിത് പ്രഭുണാവ്യയം || 7.30.10 ||

1292

അമാബ്രവീത് സ തത്രസ്ഥം

മേഘനാഭോ മഹാബലഃ |

ശ്രൂയതാം യാ ഭവേത് സിദ്ധിഃ

ശതക്രതുവിമോക്ഷണേ || 7.30.11 ||

1293

മമേഷ്ടം നിത്യശോ ഹവൈ -

ർമന്ത്രേ സമ്പൂജ്യ പാവകം |

സംഗ്രാമമവതർതും ച

ശത്രുനിർജയകാക്ഷിണഃ || 7.30.12 ||

1294

അശ്വയുക്തോ രഥോ മഹ്യ -

മുത്തിഷേത് തു വിഭാവസോഃ |

തത്സ്മസ്യാമരതാ സ്യാൻമേ

ഏഷ മേ നിശ്ചിതോ വരഃ || 7.30.13 ||

1295

തസ്മിൻ യദ്യസമാപ്തേ ച

ജപ്യഹോമേ വിഭാവസൗ |

യുധേയം ദേവ സംഗ്രാമേ

തദാ മേ സ്യാദ് വിനാശനം || 7.30.14 ||

1296

സർവോ ഹി തപസാ ദേവ

വൃണോത്യമരതാം പുമാൻ |

വിക്രമേണ മയാ ത്യേത -

ഭമരത്വം പ്രവർതിതം || 7.30.15 ||

1297

ഏവമസ്തിതി തം ചാഹ

വാക്യം ദേവഃ പിതാമഹഃ |

മുക്തശ്ചൈന്ദ്രജിതാ ശക്രോ

ഗതാശ്ച ത്രിദിവം സുരാഃ || 7.30.16 ||

1298

ഏതസ്മിന്നന്തരേ രാമ

ദീനോ ഭൃഷാമരദ്യുതിഃ |

ഇന്ദ്രശ്ചിന്താപരീതാത്മാ

ധ്യാനതത്പരതാം ഗതഃ || 7.30.17 ||

1299

തം തു ദൃഷ്ട്വാ തഥാഭൂതം

പ്രാഹ ദേവഃ പിതാമഹഃ |

ശതക്രതോ കിമു പുരാ

കരോതി സു സുദുഷ്കൃതം || 7.30.18 ||

1300

അമരേന്ദ്ര മയാ ബുദ്ധ്യാ

പ്രജാഃ സൃഷ്ടാസ്തഥാ പ്രഭോ |

ഏകവർണാഃ സമാഭാഷാ

ഏകരൂപാശ്ച സർവശഃ || 7.30.19 ||

1301

താസാം നാസ്തി വിശേഷോ ഹി

ദർശനേ ലക്ഷണ്യേപി വാ |

തത്ത്വോഹമേകാഗ്രമനാ -

സ്താഃ പ്രജാഃ സമചിന്തയം || 7.30.20 ||

1302

സോഹം താസാം വിശേഷാർഥം

സ്ത്രീയമേകാം വിനിർമമേ |

യദ് യത് പ്രജാനാം പ്രത്യക്ഷം

വിശിഷ്ടം തത് തദുദ്ധൃതം || 7.30.21 ||

1303

തതോ മയാ രൂപഗുണൈ -

രഹത്യാ സ്ത്രീ വിനിർമിതാ |

ഹലം നാമേഹ വൈരുപ്യം

ഹൽയം തത്പ്രഭവം ഭവേത് || 7.30.22 ||

1304

യസ്യ ന വിദ്യതേ ഹൽയം

തേനാഹൽയേതി വിശ്രുതാ |

അഹൽയേത്യേവ ച മയാ

തസ്യ നാമ പ്രകീർത്തിതം || 7.30.23 ||

1305

നിർമിതായാം ച ദേവേന്ദ്ര

തസ്യാം നാർയാം സുരർഷഭ |

ഭവിഷ്യതീതി കസ്യേഷാ

മമ ചിന്താ തത്ത്വോഭവത് || 7.30.24 ||

1306

ത്വം തു ശക്ര തദാ നാരി

ജാനീഷേ മനസാ പ്രഭോ |

സ്ഥാനാധികതയാ പത്നീ

മമൈഷേതി പുരന്ദര || 7.30.25 ||

1307

സാ മയാ ന്യാസഭൂതാ തു

ഗൗതമസ്യ മഹാത്മനഃ |

ന്യസ്താ ബഹൂനി വർഷാണി

തേന നിർയാതിതാ ച ഹ || 7.30.26 ||

1308

തതസ്തസ്യ പരിജ്ഞായ

മഹാസ്ഥൈർയം മഹാമുനേഃ |

ജ്ഞാത്വാ തപസി സിദ്ധിം ച

പത്ത്യർഥം സ്തർശിതാ തദാ || 7.30.27 ||

1309

സ തയാ സഹ ധർമാത്മാ

രമതേ സു മഹാമുനിഃ |

ആസന്നിരാശാ ദേവാസ്തു

ഗൗതമേ ദത്തയാ തയാ || 7.30.28 ||

1310

ത്വം ക്രുദ്ധസ്ത്വിഹ കാമാത്മാ

ഗത്യാ തസ്യാശ്രമം മൂനേഃ |

ദൃഷ്ടവാംശ്ച തദാ താം സ്ത്രീം

ദീപ്താമഗ്നിശിഖാമിവ || 7.30.29 ||

1311

സാ ത്വയാ ധർഷിതാ ശക്ര

കാമാർത്തേന സമന്യുനാ |

ദൃഷ്ടസ്ത്വം സ തദാ തേന

ആശ്രമേ പരമർഷിണാ || 7.30.30 ||

1312

തതഃ ക്രുദ്ധേന തേനാസി

ശപ്തഃ പരമതേജസാ |

ഗതോസി യേന ദേവേന്ദ്ര

ദശാഭാഗവിപര്യയം || 7.30.31 ||

1313

യസ്മാൻമേ ധർഷിതാ പത്നീ

ത്വയാ വാസവ നിർഭയാത് |

തസ്മാത് ത്വം സമരേ ശക്ര

ശത്രുഹസ്തം ഗമിഷ്യസി || 7.30.32 ||

1314

അയം തു ഭാവോ ദുർബുദ്ധോ

യസ്ത്വയേഹ പ്രവർതിതഃ |

മാനുഷേഷ്യപി ലോകേഷു

ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 7.30.33 ||

1315

തത്രാർധം തസ്യ യഃ കർതാ

ത്വയുർധം നിപതിഷ്യതി |

ന ച തേ സ്ഥാവരം സ്ഥാനം

ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 7.30.34 ||

1316

യശ്ച യശ്ച സുരേന്ദ്രഃ സ്വാദ്

ധ്രുവഃ സ ന ഭവിഷ്യതി |

ഏഷ ശാപോ മയാ മുക്ത

ഇത്യസൗ ത്വാം തദാബ്രവീത് || 7.30.35 ||

1317

താം തു ഭാർയാം സുനിർഭർത്സ്യ

സോബ്രവീത് സുമഹാതപാഃ |

ദുർവിനീതേ വിനിധ്യംസ

മമാശ്രമസമീപതഃ || 7.30.36 ||

1318

രൂപയൗവനസമ്പന്നാ

യസ്മാത് ത്വമനവസ്ഥിതാ |

തസ്മാദ് രൂപവതീ ലോകേ

ന ത്വമേകാ ഭവിഷ്യതി || 7.30.37 ||

1319

രൂപം ച തേ പ്രജാഃ സർവാ

ഗമിഷ്യന്തി ന സംശയഃ |

യത് തദേകം സമാശ്രിത്യ

വിഭ്രമോഽയമുപസ്ഥിതഃ || 7.30.38 ||

1320

തദാപ്രഭൃതി ഭൂയിഷ്ഠം

പ്രജാ രൂപസമൻവിതാ |

സാ തം പ്രസാദയാമാസ

മഹർഷിം ഗൗതമം തദാ || 7.30.39 ||

1321

അജ്ഞാനാദ് ധർഷിതാ വിപ്ര

ത്വദ്രൂപേണ ദിവൗകസാ |

ന കാമകാരാദ് വിപ്രർഷേ

പ്രസാദം കർതുമർഹസി || 7.30.40 ||

1322

അഹൽയയാ ത്വേവമുക്തഃ

പ്രത്യുവാച സ ഗൗതമഃ |

ഉത്പത്സ്യതി മഹാതേജാ

ഇക്ഷ്യാകുണാം മഹാരഥഃ || 7.30.41 ||

1323

രാമോ നാമ ശ്രുതോ ലോകേ

വനം ചാപ്യുപയാസ്യതി |

ബ്രാഹ്മണാർഥേ മഹാബാഹു -

ർവിഷ്ണുർമാനുഷവിഗ്രഹഃ || 7.30.42 ||

1324

തം ദ്രക്ഷ്യസി യദാ ഭദ്രേ

തതഃ പൂതാ ഭവിഷ്യസി |

സ ഹി പാവയിതും ശക്ത -

സ്ത്വയാ യദ് ദുഷ്കൃതം കൃതം || 7.30.43 ||

1325

തത്സാതിഥ്യം ച കൃത്വാ വൈ

മത്സമീപം ഗമിഷ്യസി |

വത്സ്യസി ത്വം മയാ സാർധം

തദാ ഹി വരവർണിനി || 7.30.44 ||

1326

ഏവമുക്ത്വാ സ വിപ്രർഷി -

രാജഗാമ സ്വമാശ്രമം |

തപശ്ചചാര സുമഹത്

സാ പത്നീ ബ്രഹ്മവാദിനഃ || 7.30.45 ||

1327

ശാപോത്സർഗാഭി തസ്യേദം

മുനേഃ സർവമുപസ്ഥിതം |

തത് സൂര ത്വം മഹാബാഹോ

ദുഷ്ട്യതം യത് ത്വയാ കൃതം || 7.30.46 ||

1328

തേന ത്വം ഗ്രഹണം ശഭ്രോ -

ർയാതോ നാൻയേന വാസവ |

ശീഘ്രം വൈ യജ യജ്ഞം ത്വം

വൈഷ്ണവം സുസമാഹിതഃ || 7.30.47 ||

1329

പാവിതസ്തേന യജ്ഞേന

യാസ്യസേ ത്രിദിവം തതഃ |

പുത്രശ്ച തവ ദേവേന്ദ്ര

ന വിനഷ്ടോ മഹാരണേ || 7.30.48 ||

1330

നീതഃ സന്നിഹിതശ്ചൈവ

ആർയകേണ മഹോദധൗ |

ഏതച്ഛുത്വാ മഹേന്ദ്രസ്തു

യജ്ഞമിഷ്ട്വാ ച വൈഷ്ണവം || 7.30.49 ||

1331

പുനസ്ത്രിദിവമാക്രാമ -

ദൻവശാസച്ച ദേവരാട് |

ഏതദിന്ദ്രജിതോ നാമ

ബലം യത് കീർത്തിതം മയാ || 7.30.50 ||

1332

നിർജിതസ്തേന ദേവേന്ദ്രഃ

പ്രാണിനോന്യേ തു കിം പുനഃ |

ആശ്ചര്യമിതി രാമശ്ച

ലക്ഷണശ്ചാബ്രവീത് തദാ || 7.30.51 ||

1333

അഗസ്ത്യവചനം ശ്രുത്വാ

വാനരാ രാക്ഷസാസ്തദാ |

വിഭീഷണസ്തു രാമസ്യ

പാർശ്വസ്ഥോ വാക്യമബ്രവീത് || 7.30.52 ||

1334

ആശ്ചര്യം സ്മാരിതോഽസ്മ്യദ്യ

യത് തദ് ദൃഷ്ടം പുരാതനം |

അഗസ്ത്യം ത്യബ്രവീദ് രാമഃ

സത്യമേതച്ഛുതം ച മേ || 7.30.53 ||

1335

ഏവം രാമ സമുദ്ഭൂതോ

രാവണോ ലോകകണ്ടകഃ |

സപുത്രോ യേന സംഗ്രാമേ

ജിതഃ ശക്രഃ സുരേശ്വരഃ || 7.30.54 ||

1336

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണസ്യ മാഹിഷ്ഠ്യം ഗമനം തത്രത്യം രാജാനമർജുനമനുപലഭ്യ
മന്ത്രിഭിഃ സഹ തേന വിന്ധ്യഗിരിപാർശ്വേ നർമദായാം സ്താത്യാ
ഭഗവതഃ ശിവസ്യ സമാരാധനം

തതോ രാമോ മഹാതേജാ
വിസ്മയാത് പുനരേവ ഹി |

ഉവാച പ്രണതോ വാക്യ -
മഗന്ധ്യമൃഷിസത്തമം ॥7.31.1॥

1337

ഭഗവൻ രാക്ഷസഃ ക്രൂരോ
യദാപ്രഭൃതി മേദിനീം |
പർയടത് കിം തദാ ലോകാഃ

ശൂന്യം ആസൻ ദ്വിജോത്തമ ॥7.31.2॥

1338

രാജാ വാ രാജമാത്രോ വാ
കിം തദാ നാത്ര കശ്ചന |

ധർഷണം യത്ര ന പ്രാപ്തോ
രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ ॥7.31.3॥

1339

ഉതാഹോ ഹതവീരയാസ്തേ
ബഭൂവുഃ പുഥിവിക്ഷിതഃ |

ബഹിഷ്കൃതാ വരാന്ത്രൈശ്ച

ബഹവോ നിർജ്ജിതാ നൃപാഃ || 7.31.4 ||

1340

രാഘവസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ

അഗന്യോ ഭഗവാനൃഷിഃ |

ഉവാച രാമഃ പ്രഹസൻ

പിതാമഹ ഇവേശ്വരം || 7.31.5 ||

1341

ഇത്യേവം ബാധമാനസ്സു

പാർഥിവാൻ പാർഥിവർഷഭ |

ചചാര രാവണോ രാമ

പൃഥിവീം പൃഥിവീപതേ || 7.31.6 ||

1342

തതോ മാഹിഷ്ഠിം നാമ

പുരീം സ്വർഗപുരീപ്രഭാം |

സമ്പ്രാപ്തോ യത്ര സാന്നിധ്യം

സദാസീദ് വസുരേതസഃ || 7.31.7 ||

1343

തൂൽയ ആസീനുപസ്തസ്യ

പ്രഭാവാദ് വസുരേതസഃ |

അർജുനോ നാമ യത്രാഗ്നിഃ

ശരകുണ്ഡേശയഃ സദാ || 7.31.8 ||

1344

തമേവ ദിവസം സോഽഥ

ഹൈഹയാധിപതിർബലീ |

അർജുനോ നർമദാം രന്തും

ഗതഃ സ്ത്രീഭിഃ സഹേശ്വരഃ || 7.31.9 ||

1345

തമേവ ദിവസം സോഽഥ

രാവണസ്തത്ര ആഗതഃ |

- രാവണോ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്തു
തസ്യാമാത്യാനപൃച്ഛത || 7.31.10 || 1346
- ക്വാർജുനോ നൃപതിഃ ശീഘ്രം
സമൃഗാഖ്യാതുമർഹഥ |
രാവണോഽഹമനുപ്രാപ്തോ
യുദ്ധേപ്സുർനവരേണ ഹ || 7.31.11 || 1347
- മമാഗമനമപ്യഗ്രേ
യുഷ്മാഭിഃ സന്നിവേദ്യതാം |
ഇത്യേവം രാവണേനോക്താ -
സ്തേമാത്യാഃ സുവിപശ്ചിതഃ || 7.31.12 || 1348
- അബ്രുവൻ രാക്ഷസപതി -
മസാന്നിധ്യം മഹീപതേഃ |
ശ്രുത്വാ വിശ്രവസഃ പുത്രഃ
പൗരാണാമർജുനം ഗതം || 7.31.13 || 1349
- അപസ്യത്യാഗതോ വിന്ധ്യം
ഹിമവത്സന്നിഭം ഗിരിം |
സ തമദ്രമിവാവിഷ്ട -
മുദ്ഭ്രാന്തമിവ മേദിനീം || 7.31.14 || 1350
- അപശ്യദ് രാവണോ വിന്ധ്യ -
മാലിഖന്തമിവാംബരം |
സഹസ്രശിഖരോപേതം
സിംഹാധ്യുഷിതകന്ദരം || 7.31.15 || 1351
- പ്രപാതപതിതൈഃ ശീതൈഃ
സാട്ടഹാസമിവാംബുഭിഃ |

ദേവദാനവഗന്ധർവൈഃ

സാപ്തരോഭിഃ സകിന്നരൈഃ || 7.31.16 ||

1352

സ്വസ്ത്രീഭിഃ ക്രീഡമാനൈശ്ച

സ്വർഗഭൂതം മഹോച്ഛയം |

നദീഭിഃ സ്യന്മാനാഭിഃ

സ്ഥിതികപ്രതിമം ജലം || 7.31.17 ||

1353

ഫണാഭിശ്ചലജിഹ്വാഭി -

രനന്തമിവ വിഷിതം |

ഉത്ക്രാമന്തം ദരീവന്തം

ഹിമവത്സന്നിഭം ഗിരിം || 7.31.18 ||

1354

പശ്യമാനസ്തതോ വിന്ധ്യം

രാവണോ നർമദാം യയൗ |

ചലോപലജലാം പുണ്യായാം

പശ്ചിമോദധിഗാമിനീം || 7.31.19 ||

1355

മഹിഷൈഃ സ്യമരൈഃ സിംഹൈഃ

ശാർദൂലർക്ഷഗജോത്തമൈഃ |

ഉഷ്ണാഭിതപ്തൈസ്സുഷിതൈഃ

സക്ഷോഭിതജലാശയാം || 7.31.20 ||

1356

ചക്രവാകൈഃ സകാരണ്യൈഃ

സഹംസജലകുങ്കുമൈഃ |

സാരസൈശ്ച സദാ മന്തൈഃ

കുജദ്ഭിഃ സുസമാവൃതാം || 7.31.21 ||

1357

ഫുൽലദ്രുമകൃതോത്തംസാം

ചക്രവാകയുഗസ്തനീം |

വിസ്തീർണപുലിനശ്രോണീം

ഹംസാവലിസുമേഖലാം || 7.31.22 ||

1358

പുഷ്പരേൺവനുലിപ്താംഗീം

ജലഫേനാമലാംശുകാം |

ജലാവഗാഹസുസ്തർശീം

ഛുൽലോത്പലസുഭേക്ഷണാം || 7.31.23 ||

1359

പുഷ്പകാദവരുഹ്യാശു

നർമദാം സരിതാം വരാം |

ഇഷ്ടാമിവ വരാം നാരി -

മവഗാഹ്യ ദശാനനഃ || 7.31.24 ||

1360

സ തസ്യാഃ പുലിനേ രമ്യേ

നാനാമുനിനിഷേവിതേ |

ഉപോപവിഷ്ടഃ സചിവൈഃ

സാർധം രാക്ഷസപുംഗവഃ || 7.31.25 ||

1361

പ്രഖ്യായ നർമദാം സോമി

ഗംഗേയമിതി രാവണഃ |

നർമദാദർശനേ ഹർഷ -

മാപ്തവാൻ സ ദശാനനഃ || 7.31.26 ||

1362

ഉവാച സചിവാംസ്തത്ര

സലീലം ശുകസാരണൗ |

ഏഷ രശ്മിസഹസ്രേണ

ജഗത് കൃത്യേവ കാഞ്ചനം || 7.31.27 ||

1363

തീക്ഷ്ണതാപകരഃ സൂര്യോ

നഭസോ മധ്യമാസ്ഥിതഃ |

മാമാസീനം വിദിത്യൈവ

ചന്ദ്രായതി ദിവാകരഃ || 7.31.28 ||

1364

നർമദാജലശീതശ്ച

സുഗന്ധിഃ ശ്രമനാശനഃ |

മദ്ഭയാദനിലോ ഹ്യേഷ

വാത്യസൗ സുസമാഹിതഃ || 7.31.29 ||

1365

ഇയം വാപി സരിച്ഛേഷാ

നർമദാ നർമവർധിനീ |

നക്രമീനവിഹംഗോർമിഃ

സഭയേവാംഗനാ സ്ഥിതാ || 7.31.30 ||

1366

തദ്ഭവന്തഃ ക്ഷതാഃ ശരൈസ്ത -

ർനൃപൈരിന്ദ്രസമൈർയുധി |

ചന്ദനസ്യ രസേനേവ

രുധിരേണ സമുക്ഷിതാഃ || 7.31.31 ||

1367

തേ യുയമവഗാഹധ്വം

നർമദാം ശർമദാം ശുഭാം |

സാർവഭൗമമുഖാ മത്താ

ഗംഗാമിവ മഹാഗജാഃ || 7.31.32 ||

1368

അസ്യാം സ്താത്യാ മഹാനദ്യാം

പാപ്മനോ വിപ്രമോക്ഷ്യഥ |

അഹമപ്യദ്യ പുലിനേ

ശരദിനുസമപ്രഭേ || 7.31.33 ||

1369

പുഷ്പോപഹാരം ശനകൈഃ

കരിഷ്യാമി കപർദിനഃ |

രാവണേനൈവമുക്താസ്തു

പ്രഹസ്തശുകസാരണാഃ || 7.31.34 ||

1370

സമഹോദരധൂമാക്ഷാ

നർമദാം വിജഗാഹിരേ |

രാക്ഷസേന്ദ്രഗജൈസ്തേസ്തു

ക്ഷോഭിതാ നർമദാ നദീ || 7.31.35 ||

1371

വാമനാഞ്ജനപദ്മാദ്യൈ -

ർഗംഗാ ഇവ മഹാഗജൈഃ |

തതസ്തേ രാക്ഷസാഃ സ്താത്യാ

നർമദായാം മഹാബലാഃ || 7.31.36 ||

1372

ഉത്തീര്യ പുഷ്പാൺയാജഹ്രു -

ർബന്ധർഥം രാവണസ്യ തു |

നർമദാപുലിനേ ഹൃദ്യേ

ശുഭ്രാഭസദ്യശപ്രഭേ || 7.31.37 ||

1373

രാക്ഷസൈസ്തും മുഹൂർത്തേന

കൃതഃ പുഷ്പമയോ ഗിരിഃ |

പുഷ്പേഷുപഹൃതേഷ്ചൈവം

രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ || 7.31.38 ||

1374

അവതീർണോ നദീ സ്താതും

ഗംഗാമിവ മഹാഗജഃ |

തത്ര സ്താത്യാ ച വിധിവ -

ജപ്താ ജപ്യമനുത്തമം || 7.31.39 ||

1375

നർമദാസലിലാത് തസ്മാ -

ദുത്തതാര സ രാവണഃ |

തതഃ ക്ലിന്നാംബരം തൃക്ത്വാ

ശുക്ലവസ്ത്രസമാവൃതഃ || 7.31.40 ||

1376

രാവണം പ്രാഞ്ജലിം യാന്ത -

മൻവയുഃ സർവരാക്ഷസാഃ |

തദ്ഗതിവശമാപന്നാ

മൂർതിമന്ത ഇവാചലാഃ || 7.31.41 ||

1377

യത്ര യത്ര ച യാതി സു

രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ |

ജാംബൂനദമയം ലിംഗം

തത്ര തത്ര സു നീയതേ || 7.31.42 ||

1378

വാലുകാവേദിമധ്യേ തു

തൽലിംഗം സ്ഥാപ്യ രാവണം |

അർചയാമാസ ഗന്ധൈശ്ച

പുഷ്പൈശ്ചാമൃതഗന്ധിഭിഃ || 7.31.43 ||

1379

തതഃ സതാമാർതിഹരം പരം വരം

വരപ്രദം ചന്ദ്രമയുഖഭൂഷണം |

സമർചയിത്വാ സ നിശാചരോ ജഗൗ

പ്രസാർയ ഹസ്താൻ പ്രണനർത ചാഗ്രതഃ || 7.31.44 ||

1380

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വാത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

അർജുനസ്യ ഭൂജാഭിർനർമദായാഃ പ്രവാഹസ്യാവരോധോ
രാവണസഞ്ചിതപുഷ്പോപഹാരസ്യ ജലേ വഹനം
രാവണാദിനിശാചരൈഃ സഹാർജുനസ്യ യുദ്ധം രാവണം
നിഗൃഹ്യാർജുനസ്യ സ്വനഗരേ പ്രസ്ഥാനം

നർമദാപുലിനേ യത്ര

രാക്ഷസേന്ദ്രഃ സ ദാരുണഃ |

പുഷ്പോപഹാരം കുരുതേ

തസ്മാദ് ദേശാദഭൂതഃ || 7.32.1 ||

1381

അർജുനോ ജയതാം ശ്രേഷ്ഠോ

മാഹിഷ്ഠത്യാഃ പതിഃ പ്രഭുഃ |

ക്രീഡതേ സഹ നാരീദി -

ർനർമദാതോയമാശ്രിതഃ || 7.32.2 ||

1382

താസാം മധ്യഗതോ രാജാ

രരാജ ച തദാർജുനഃ |

കരേണൂനാം സഹസ്രസ്യ

മധ്യസ്ഥ ഇവ കുഞ്ജരഃ || 7.32.3 ||

1383

ജിഹ്ഞാസുഃ സ തു ബാഹൂനാം

സഹസ്രസ്യോത്തമം ബലം |

രുരോധ നർമദാവേഗം

ബാഹുഭിർബഹുഭിർവൃതഃ || 7.32.4 ||

1384

കാർതവീര്യഭുജാസക്തം

തജ്ജലം പ്രാപ്യ നിർമലം |

കൂലോപഹാരം കുർവാണം

പ്രതിസ്രോതഃ പ്രധാവതി || 7.32.5 ||

1385

സമീനനക്രമകരഃ

സപുഷ്പകുശസംസ്തരഃ |

സ നർമദാഭസോ വേഗഃ

പ്രാവൃട്കാല ഇവാബഭൗ || 7.32.6 ||

1386

സ വേഗഃ കാർതവീര്യേണ

സമ്പ്രേഷിത ഇവാഭസഃ |

പുഷ്പോപഹാരം സകലം

രാവണസ്യ ജഹാര ഹ || 7.32.7 ||

1387

രാവണോർധസമാപ്തം ത -

മുത്സുജ്യ നിയമം തദാ |

നർമദാം പശ്യതേ കാന്താം

പ്രതികൂലാം യഥാ പ്രിയാം || 7.32.8 ||

1388

പശ്ചിമേന തു തം ദൃഷ്ട്വാ

സാഗരോദ്ഗാരസന്നിഭം |

വർധന്തമഭസോ വേഗം

പൂർവാമാശാം പ്രവിശ്യ തു || 7.32.9 ||

1389

തതോന്മുദ്രാന്തശകുനാം

സ്വഭാവേ പരമേ സ്ഥിതാം |

നിർവീകാരാംഗനാഭാസാ -

മപശ്യദ് രാവണോ നദീം || 7.32.10 ||

1390

സവ്യേതരകരാംഗുൽയാ

ഹൃശബ്ബാസ്യോ ദശാനനഃ |

വേഗപ്രഭവമൻവേഷും

സോദ്വിശച്ഛുകസാരണൗ || 7.32.11 ||

1391

തൗ തു രാവണസന്ദിഷ്ടൗ

ഭ്രാതരൗ ശുകസാരണൗ |

വ്യാമാന്തരഗതൗ വീരൗ

പ്രസ്ഥിതൗ പശ്ചിമാമുഖൗ || 7.32.12 ||

1392

അർധയോജനമാത്രം തു

ഗത്യാ തൗ രജനീചരൗ |

പശ്യേതാം പുരുഷം തോയേ

ക്രീഡന്തം സഹയോഷിതം || 7.32.13 ||

1393

ബൃഹത്സാലപ്രതീകാശം

തോയവ്യാകുലമൂർധജം |

മദരക്താന്തനയനം

മദവ്യാകുലചേതസം || 7.32.14 ||

1394

നദീം ബാഹുസഹസ്രേണ

രൂന്ധന്തമരിമർദ്ദനം |

ഗിരിം പാദസഹസ്രേണ

രൂന്ധന്തമിവ മേദിനീം || 7.32.15 ||

1395

ബാലാനാം വരനാരിണാം

സഹസ്രേണ സമാവൃതം |

സമദാനാം കരേണുനാം

സഹസ്രേണേവ കുഞ്ജരം || 7.32.16 ||

1396

തമദ്ഭുതതരം ദൃഷ്ട്വാ

രാക്ഷസൗ ശുകസാരണൗ |

സന്നിവൃത്താവുപാഗമ്യ

രാവണം തമമോചതുഃ || 7.32.17 ||

1397

ബൃഹത്സാലപ്രതീകാശഃ

കോപ്യസൗ രാക്ഷസേശ്വര |

നർമദാം രോധവദ് രുദ്ധ്വാ

ക്രീഡാപയതി യോഷിതഃ || 7.32.18 ||

1398

തേന ബാഹുസഹസ്രേണ

സന്നിരുദ്ധജലാ നദീ |

സാഗരോദ്ഗാരസങ്കാശാ -

നുദ്ഗാരാൻ സൃജതേ മുഹൂഃ || 7.32.19 ||

1399

ഇത്യേവം ഭാഷമാണൗ തൗ

നിശമ്യ ശുകസാരണൗ |

രാവണോർജ്ജുന ഇത്യുക്ത്വാ

സ യയൗ യുദ്ധലാലസഃ || 7.32.20 ||

1400

അർജുനാഭിമുഖേ തസ്മിൻ

രാവണേ രാക്ഷസാധിപേ |

ചണ്ഡഃ പ്രവാതി പവനഃ

സനാദഃ സരജസ്തഥാ || 7.32.21 ||

1401

സകൃദേവ കൃതോ രാവഃ

സരക്തപൃഷ്ഠതോ ഘനൈഃ |

മഹോദരമഹാപാർശ്വ -

ധൂമ്രാക്ഷശുകസാരണൈഃ || 7.32.22 ||

1402

സംവൃതോ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്തു

തത്രാഗാദ് യത്ര ചാർജുനഃ |

അദീർഘേണൈവ കാലേന

സ തദാ രാക്ഷസോ ബലീ || 7.32.23 ||

1403

തം നർമദാഹ്രദം ഭീമ -

മാജഗാമാഞ്ജനപ്രഭഃ |

സ തത്ര സ്തീപരിവൃതം

വാസിതാഭിരിവ ദ്വിപം || 7.32.24 ||

1404

നരേന്ദ്രം പശ്യതേ രാജാ

രാക്ഷസാനാം തദാർജുനം |

സ രോഷാദ് രക്തനയനോ

രാക്ഷസേന്ദ്രോ ബലോദ്ധതഃ || 7.32.25 ||

1405

ഇത്യേവമർജുനാമാത്യാ -

നാഹ ഗംഭീരയാ ഗിരാ |

അമാത്യാഃ ക്ഷിപ്രമാഖ്യാത

ഹൈഹയസ്യ നൃപസ്യ വൈ || 7.32.26 ||

1406

യുദ്ധാർഥം സമനുപ്രാപ്തോ

രാവണോ നാമ നാമതഃ |

രാവണസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ

മന്ത്രിണോഽിമാർജുനസ്യ തേ || 7.32.27 ||

1407

ഉത്തസ്ഥുഃ സായുധാസ്തം ച

രാവണം വാക്യമബ്രുവൻ |

യുദ്ധസ്യ കാലോ വിജ്ഞാതഃ

സാധു ഭോ സാധു രാവണ || 7.32.28 ||

1408

യഃ ക്ഷീബം സ്ത്രീഗതം ചൈവ

യോദ്ധുമുത്സഹസേ നൃപം |

സ്ത്രീസമക്ഷഗതം യത് ത്വം

യോദ്ധുമുത്സഹസേ നൃപ || 7.32.29 ||

1409

വാസിതാമധ്യഗം മത്തം

ശാർദൂല ഇവ കുഞ്ജരം |

ക്ഷമസ്യാദ്യ ദശഗ്രീവ

ഉഷ്യതാം രജനീ ത്വയാ |

യുദ്ധേ ശ്രദ്ധാ തു യദ്യസ്തി

ശ്വസ്താത സമരേർജുനം || 7.32.30 ||

1410

യദി വാപി ത്വരാ തുഭ്യം

യുദ്ധതൃഷ്ണാസമാവൃത |

നിപാത്യാസ്താൻ രണേ യുദ്ധ -

മർജ്ജുനേനോപയാസ്യസി || 7.32.31 ||

1411

തതസ്തൈ രാവണാമാത്യൈ -

രമാത്യാസ്തേ നൃപസ്യ തു |

സൂദിതാശ്ചാപി തേ യുദ്ധേ

ഭക്ഷിതാശ്ച ബുദ്ധുക്ഷിതൈഃ || 7.32.32 ||

1412

തതോ ഹലഹലാശബ്ദോ

നർമദാതീരഗോ ബഭൗ |

അർജുനസ്യാനുയാത്രാണാം

രാവണസ്യ ച മന്ത്രിണാം || 7.32.33 ||

1413

ഇഷുഭിന്യോമരൈഃ പ്രാസൈ -

സ്ത്രീശൂലൈർവജ്രകർഷണൈഃ |

സരാവണാനർഭയന്തഃ

സമന്താത് സമഭിദ്രുതാഃ || 7.32.34 ||

1414

ഹൈഹയാധിപയോധാനാം

വേഗ ആസീത് സുഭാരുണഃ |

സനക്രമീനമകര -

സമുദ്രസ്യേവ നിഃസ്യന്തഃ || 7.32.35 ||

1415

രാവണസ്യ തു ത്യേമാത്യാഃ

പ്രഹസ്തശൂകസാരണാഃ |

കാർതവീര്യബലം ക്രുദ്ധാ

നിർഭഹന്തി സു തേജസാ || 7.32.36 ||

1416

അർജുനായ തു തത്കർമ

രാവണസ്യ സമന്ത്രിണഃ |

ക്രീഡമാനായ കഥിതം

പുരുഷൈർഭയവിഹ്വലൈഃ || 7.32.37 ||

1417

ശ്രുത്വാ ന ഭേതവ്യമിതി

സ്ത്രീജനം സ തദാർജുനഃ |

ഉത്തതാര ജലാത് തസ്മാദ്

ഗംഗാതോയാദിവാഞ്ജനഃ || 7.32.38 ||

1418

ക്രോധദുഷിതനേത്രസ്തു

സ തദാർജുനപാവകഃ |

പ്രജ്ജ്വാല മഹാഘോരോ

യുഗാന്ത ഇവ പാവകഃ || 7.32.39 ||

1419

സ തൂർണതരമാദായ

വരഹേമാംഗദോ ഗദാം |

അഭിദൂദ്രാവ രക്ഷാംസി

തമാംസീവ ദിവാകരഃ || 7.32.40 ||

1420

ബാഹുവിക്ഷേപകരണാം

സമുദ്യമ്യ മഹാഗദാം |

ഗാരുഡം വേഗമാസ്ഥായ

ആപപാതൈവ സോദ്ഭിജുനഃ || 7.32.41 ||

1421

തസ്യ മാർഗം സമാരുദ്ധ്യ

വിന്ധ്യോദ്ഭകന്ധ്യേവ പർവതഃ |

സ്ഥിതോ വിന്ധ്യ ഇവാകമ്പ്യഃ

പ്രഹസ്തോ മുസലായുധഃ || 7.32.42 ||

1422

തത്ത്വോസ്യ മുസലം ഘോരം

ലോഹബദ്ധം മദോദ്ധതഃ |

പ്രഹസ്തഃ പ്രേഷയൻ ക്രുദ്ധോ

രരാസ ച യഥാന്തകഃ || 7.32.43 ||

1423

തസ്യാഗ്രേ മുസലസ്യാഗ്നി -

രശോകാപീഡസന്നിഭഃ |

പ്രഹസ്തകരമുക്തസ്യ

ബഭൂവ പ്രദഹന്നിവ || 7.32.44 ||

1424

ആധാവമാനം മുസലം

കാർതവീര്യസ്തദാർജ്ജുനഃ |

നിപുണം വഞ്ചയാമാസ

ഗദയാ ഗതവിക്ലവഃ || 7.32.45 ||

1425

തതസ്തമഭിദുഭാവ

സഗഭോ ഹൈഹയാധിപഃ |

ഭ്രാമയാണോ ഗദാം ഗുർവീം

പഞ്ചബാഹുശതോച്ഛയാം || 7.32.46 ||

1426

തതോ ഹതോത്രിവേഗേന

പ്രഹസ്തോ ഗദയാ തദാ |

നിപപാത സ്ഥിതഃ ശൈലോ

വജ്രിവജ്രഹതോ യഥാ || 7.32.47 ||

1427

പ്രഹസ്തം പതിതം ദൃഷ്ട്വാ

മാരീചശുകസാരണാഃ |

സമഹോദരധൂമാക്ഷാ

അപസൃഷ്ടാ രണാജിരാത് || 7.32.48 ||

1428

അപക്രാന്തേഷ്വമാത്യേഷു

പ്രഹസ്തേ ച നിപാതിതേ |

രാവണോദ്യഭ്രവത് തുർണ -

മർജുനം നൃപസത്തമം || 7.32.49 ||

1429

സഹസ്രബാഹോസ്തദ് യുദ്ധം

വിംശദ്ബാഹോശ്ച ദാരുണം |

നൃപരാക്ഷസയോസ്തത്ര

ആരബ്ധം രോമഹർഷണം || 7.32.50 ||

1430

സാഗരാവിവ സങ്ഷുബ്ധൗ

ചലമൂലാവിവാചലൗ |

തേജോയുക്താവിവാദിത്യൗ

പ്രദഹന്താവിവാനലൗ || 7.32.51 ||

1431

ബലോദ്ധത്തു യഥാ നാഗൗ

വാസിതാർഥേ യഥാ വൃഷൗ |

മേഘാവിവ വിനർഭന്തു

സിംഹാവിവ ബലോക്തൗ || 7.32.52 ||

1432

രുദ്രകാലാവിവ ക്രുദ്ധൗ

തൗ തദാ രാക്ഷസാർജുനൗ |

പരസ്പരം ഗദാം ഗൃഹ്യ

താഡയാമാസതുർഭൃശം || 7.32.53 ||

1433

വജ്രപ്രഹാരാനചലാ

യഥാ ഘോരാൻ വിഷേഹിരേ |

ഗദാപ്രഹാരാസ്തൗ തത്ര

സേഹാതേ നരരാക്ഷസൗ || 7.32.54 ||

1434

യഥാശനിരവേദ്യസ്തു

ജായതേഥ പ്രതിശ്രുതിഃ |

തഥാ തയോർഗദാപോമൈ -

ർഭിശഃ സർവാഃ പ്രതിശ്രുതാഃ || 7.32.55 ||

1435

അർജുനസ്യ ഗദാ സാ തു

പാത്യമാനാഹിതോരസി |

കാഞ്ചനാഭം നഭശ്ചക്രേ

വിദ്യുത്സൗദാമിനീ യഥാ || 7.32.56 ||

1436

തഥൈവ രാവണേനാപി

പാത്യമാനാ മൂഹൂർമൂഹുഃ |

അർജുനോരസി നിർഭാതി

ഗദോൽകേവ മഹാഗിരൗ || 7.32.57 ||

1437

- നാർജുനഃ ഖേദമായാതി
 ന രാക്ഷസഗണേശ്വരഃ |
 സമമാസീത് തയോർയുദ്ധം
 യഥാ പൂർവം ബലീന്ദ്രയോഃ || 7.32.58 || 1438
- ശൃംഗൈരിവ വൃഷായുധ്യൻ
 ദന്താഗ്രൈരിവ കുഞ്ജരൗ |
 പരസ്പരം വിനിഘ്നന്തൗ
 നരരാക്ഷസസന്തമൗ || 7.32.59 || 1439
- തതോർജുനേന ക്രുദ്ധേന
 സർവപ്രാണേന സാ ഗദാ |
 സ്തനയോരന്തരേ മുകുതാ
 രാവണസ്യ മഹോരസി || 7.32.60 || 1440
- വരദാനകൃതത്രാണേ
 സാ ഗദാ രാവണോരസി |
 ദുർബലേവ യഥാവേഗം
 ദ്വിധാഭൂതാപതത് ക്ഷിതൗ || 7.32.61 || 1441
- സ ത്വർജുനപ്രയുക്തേന
 ഗദാഘാതേന രാവണഃ |
 അപാസർപദ് ധനുർമാത്രം
 നിഷസാദ ച നിഷ്ഠനൻ || 7.32.62 || 1442
- സ വിഹ്വലം തദാസ്തിലക്ഷ്യ
 ദശഗ്രീവം തതോർജുനഃ |
 സഹസോത്പത്യ ജഗ്രാഹ
 ഗരുഠാനിവ പന്നഗം || 7.32.63 || 1443

സ തു ബാഹുസഹസ്രേണ
 ബലാദ് ഗൃഹ്യ ദശാനനം |
 ബബന്ധ ബലവാൻ രാജാ
 ബലിം നാരായണോ യഥാ || 7.32.64 || 1444

ബധ്യമാനേ ദശഗ്രീവേ
 സിദ്ധചാരണദേവതാഃ |
 സാധ്വീതി വാദിനഃ പുഷ്പൈഃ
 കിരന്ത്യർജുനമൂർധനി || 7.32.65 || 1445

വ്യാഘ്രോ മുഗമിവാദായ
 മുഗരാധിവ കുഞ്ജരം |
 രരാസ ഹൈഹയോ രാജാ
 ഹർഷാദംബുദവൻമുഹുഃ || 7.32.66 || 1446

പ്രഹസ്തസ്തു സമാശ്വസ്തോ
 ദൃഷ്ട്വാ ബദ്ധം ദശാനനം |
 സഹസാ രാക്ഷസഃ ക്രുദ്ധോ
 ഹൃദിദുഃഭാവ ഹൈഹയം || 7.32.67 || 1447

നകൃതഞ്ചരാണാം വേഗസ്തു
 തേഷാമാപതതാം ബഭൗ |
 ഉദ്ഭൂത ആതപാപായേ
 പയോദാനാമിവാംബുധൗ || 7.32.68 || 1448

മുഞ്ചമുഞ്ചേതി ദാഷന്ത -
 സ്തീഷ്ഠതിഷ്ഠേതി ചാസകൃത് |
 മുസലാനി ച ശൂലാനി
 സോത്സസർജ്ജ തദാ രണേ || 7.32.69 || 1449

അപ്രാപ്താനയേവ താൻയാശു

അസംഭ്രാന്തസ്തദാർജ്ജുനഃ |

ആയുധാൻയമരാരിണാം

ജഗ്രാഹാരിനിഷ്ഠനഃ || 7.32.70 ||

1450

തതസ്തേരേവ രക്ഷാംസി

ദുർധരൈഃ പ്രവരായുധൈഃ |

ഭിത്ത്യാ വിദ്രാവയാമാസ

വായുരംബുധരാനിവ || 7.32.71 ||

1451

രാക്ഷസാംസ്താസയാമാസ

കാർതവീർയാർജ്ജുനസ്തദാ |

രാവണം ഗൃഹ്യ നഗരം

പ്രവിവേശ സുഹൃദ്യുതഃ || 7.32.72 ||

1452

സ കീർയമാണഃ കുസുമാക്ഷതോക്തൈര -

ർദ്ദിജ്ഞൈഃ സപൗരൈഃ പുരുഹൂതസന്നിഭഃ |

തതോർജ്ജുനഃ സ്വാം പ്രവിവേശ താം പുരീം

ബലിം നിഗൃഹ്യേവ സഹസ്രലോചനഃ || 7.32.73 ||

1453

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വാത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രയസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

പുലസ്ത്യേന രാവണസ്യാർജുനബന്ധനതോ മോചനം

രാവണഗ്രഹണം തത് തു
വായുഗ്രഹണസന്നിഭം |
തതഃ പുലസ്ത്യഃ ശുശ്രാവ
കഥിതം ദിവീ ദൈവതൈഃ || 7.33.1 || 1454

തതഃ പുത്രകൃതസ്സേഹാത്
കമ്പമാനോ മഹാധൃതിഃ |
മാഹിഷ്ഠിപതിം ദ്രഷ്ടു -
മാജഗാമ മഹാനൃഷിഃ || 7.33.2 || 1455

സ വായുമാർഗമാസ്ഥായ
വായുതുൽയഗതിർദ്വിജഃ |
പുരീം മാഹിഷ്ഠിപതിം പ്രാപ്തോ
മനഃസമ്പാതവിക്രമഃ || 7.33.3 || 1456

സോമരാവതിസങ്കാശാം
ഹൃഷ്ടപുഷ്പജനാവൃതാം |
പ്രവിവേശ പുരീം ബ്രഹ്മാ
ഇന്ദ്രസ്യേവാമരാവതിം || 7.33.4 || 1457

പാദചാരമിവാദിത്യം

നിഷ്ഠതന്തം സുദുർഭൃശം |

തതസ്തേ പ്രത്യഭിജ്ഞായ

അർജുനായ ന്യവേദയൻ || 7.33.5 ||

1458

പുലസ്ത്യ ഇതി വിജ്ഞായ

വചനാഭൈഹയാധിപഃ |

ശിരസ്യഞ്ജലിമാധായ

പ്രത്യുദ്ഗച്ഛത് തപസിനം || 7.33.6 ||

1459

പുരോഹിതോന്യസ്യ ഗൃഹ്യാർഘ്യം

മധുപർകം തഥൈവ ച |

പുരസ്താത് പ്രയയൗ രാജ്ഞഃ

ശക്രസ്യേവ ബൃഹസ്പതിഃ || 7.33.7 ||

1460

തതസ്തമൃഷിമായാന്ത -

മുദ്യന്തമിവ ഭാസ്കരം |

അർജുനോ ദൃശ്യ സംഭ്രാന്തോ

വവന്ദേന്ദ്ര ഇവേശ്വരം || 7.33.8 ||

1461

സ തസ്യ മധുപർകം ഗാം

പാദ്യമർഘ്യം നിവേദ്യ ച |

പുലസ്ത്യമാഹ രാജേന്ദ്രോ

ഹർഷഗദ്ഗദയാ ഗിരാ || 7.33.9 ||

1462

അദ്വൈവമമരാവത്യാ

തുൽയാ മാഹിഷ്ഠി കൃതാ |

അദ്യാഹം തു ദ്വിജേന്ദ്ര ത്വാം

യസ്താത് പശ്യാമി ദുർഭൃശം || 7.33.10 ||

1463

അദ്യ മേ കുശലം ദേവ

അദ്യ മേ കുശലം വ്രതം |

അദ്യ മേ സഫലം ജന്മ

അദ്യ മേ സഫലം തപഃ || 7.33.11 ||

1464

യത് തേ ദേവഗണൈർവന്ദ്യ

വന്ദ്യഹം ചരണൗ തവ |

ഇദം രാജ്യമിമേ പുത്രാ

ഇമേ ദാരാ ഇമേ വയം |

ബ്രഹ്മൻ കിം കുർമഃ കിം കാർയ -

മാജ്ഞാപയതു നോ ദവാൻ || 7.33.12 ||

1465

തം ധർമേഗ്നിഷു പുത്രേഷു

ശിവം പുഷ്പാ ച പാർഥിവം |

പുലസ്തോവാച രാജാനം

ഹൈഹയാനാം തമാർജുനം || 7.33.13 ||

1466

നരേന്ദ്രാംബുജപത്രാക്ഷ

പൂർണചന്ദ്രനിദാനന |

അതുലം തേ ബലം യേന

ദശഗ്രീവസ്ത്വയാ ജിതഃ || 7.33.14 ||

1467

ഭയാദ് യസ്യോപതിഷ്ഠേതാം

നിഷ്ഠന്ത സാഗരാതിലൗ |

സോഽയം മൃധേ ത്വയാ ബദ്ധഃ

പൗത്രോ മേ രണദുർജയഃ || 7.33.15 ||

1468

പുത്രകന്യ യശഃ പീതം

നാമ വിശ്രാവിതം ത്വയാ |

മദ്യാക്യാദ് യാച്യമാനോദ്യദ്യ

മുഞ്ച വത്സ ദശാനനം || 7.33.16 ||

1469

പുലസ്ത്യാജ്ഞാം പ്രഗൃഹ്യാചേ

ന കിഞ്ചന വചോർജ്ജുനഃ |

മുമോച വൈ പാർഥിവേന്ദ്രോ

രാക്ഷസേന്ദ്രം പ്രഹൃഷ്ടവത് || 7.33.17 ||

1470

സ തം പ്രമുച്യ ത്രിദശാരിമർജ്ജുനഃ

പ്രപൂജ്യ ദിവ്യാഭരണസ്രഗംബരൈഃ |

അഹിംസകം സഖ്യമുപേത്യ സാഗ്നികം

പ്രണമ്യ തം ബ്രഹ്മസുതം ഗൃഹം യയൗ || 7.33.18 ||

1471

പുലസ്തേനാപി സന്ത്യക്തോ

രാക്ഷസേന്ദ്രഃ പ്രതാപവാൻ |

പരിഷ്വക്തഃ കൃതാതിഥ്യോ

ലജ്ജമാനോ വിനിർജ്ജിതഃ || 7.33.19 ||

1472

പിതാമഹസുതശ്ചാപി

പുലസ്തോ മുനിപുംഗവഃ |

മോചയിത്യാ ദശഗ്രീവം

ബ്രഹ്മലോകം ജഗാമ ഹ || 7.33.20 ||

1473

ഏവം സ രാവണഃ പ്രാപ്തഃ

കാർതവീർയാത് പ്രധർഷണം |

പുലസ്ത്യവചനാച്ചാപി

പുനർമുക്തോ മഹാബലഃ || 7.33.21 ||

1474

ഏവം ബലിഭ്യോ ബലിനഃ

സന്തി രാഘവനന്ദന |

നാവഇന്താ ഹി പരേ കാർയാ

യ ഇച്ഛേച്ഛേയ ആത്മനഃ || 7.33.22 ||

1475

തതഃ സ രാജാ പിശിതാശനാനാം

സഹസ്രബാഹോരുപലഭ്യ മൈത്രിം |

പുനർനൃപാണാം കദനം ചകാര

ചചാര സർവാം പുഥിവിം ച ദർപാത് || 7.33.23 ||

1476

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രയസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

വാലിനാ രാവണസ്യ പരാഭവോ രാവണസ്യ തേന സഹ
മൈത്രിഭാവശ്ച

അർജുനേന വിമുക്തസ്തു
രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ |

ചചാര പൃഥ്വിവിം സർവാ -
മനിർവിണ്ണസ്തഥാ കൃതഃ || 7.34.1 ||

1477

രാക്ഷസം വാ മനുഷ്യം വാ
ശൃണുതേ യം ബലാധികം |
രാവണസ്തം സമാസാദ്യ
യുദ്ധേ ഹ്യയതി ദർപിതഃ || 7.34.2 ||

1478

തതഃ കദാചിത് കിഷ്കിന്ധാം
നഗരീം വാലിപാലിതാം |
ഗത്വാഹ്യയതി യുദ്ധായ
വാലിനം ഹേമമാലിനം || 7.34.3 ||

1479

തതസ്തു വാനരാമാത്യാ -
സ്താരസ്താരാപിതാ പ്രഭുഃ |
ഉവാച വാനരോ വാക്യം
യുദ്ധപ്രേപ്തമുപാഗതം || 7.34.4 ||

1480

രാക്ഷസേന്ദ്ര ഗതോ വാലീ

യസ്തേ പ്രതിബലോ ഭവേത് |

കോപ്തയഃ പ്രമുഖതഃ സ്ഥാതും

തവ ശക്തഃ പ്ലവംഗമഃ || 7.34.5 ||

1481

ചതുർഭ്യോപി സമുദ്രഭ്യഃ

സന്ധ്യാമൻവാസ്യ രാവണ |

ഇദം മുഹൂർത്തായാതി

വാലീ തിഷ്ട മുഹൂർത്തകം || 7.34.6 ||

1482

ഏതാനസ്ഥിചയാൻ പശ്യ

യ ഏതേ ശംഖപാണ്ഡുരാഃ |

യുദ്ധാർത്ഥിനാമിമേ രാജൻ

വാനരാധിപതേജസാ || 7.34.7 ||

1483

യദ്വാമൃതരസഃ പീത -

സ്ത്വയാ രാവണ രാക്ഷസ |

തദാ വാലിനമാസാദ്യ

തദന്തം തവ ജീവിതം || 7.34.8 ||

1484

പശ്യേദാനീം ജഗച്ചിത്ര -

മിമം വിശ്രവസഃ സുത |

ഇദം മുഹൂർത്തം തിഷ്ഠസ്വ

ദുർലഭം തേ ഭവിഷ്യതി || 7.34.9 ||

1485

അഥവാ ത്വരസേ മർതും

ഗച്ഛ ഭക്ഷിണസാഗരം |

വാലിനം ഭക്ഷ്യസേ തത്ര

ഭൂമിഷ്ടമിവ പാവകം || 7.34.10 ||

1486

- സ തു താരം വിനിർഭർത്സ്യ
 രാവണോ ലോകരാവണഃ |
 പുഷ്പകം തത് സമാരുഹ്യ
 പ്രയയൗ ദക്ഷിണാർണ്ണവം || 7.34.11 || 1487
- തത്ര ഹേമഗിരിപ്രഖ്യം
 തരുണാർകനിഭാനനം |
 രാവണോ വാലിനം ദൃഷ്ട്വാ
 സന്ധ്യാപാസനതത്പരം || 7.34.12 || 1488
- പുഷ്പകാദവരുഹ്യാഥ
 രാവണോഽഞ്ജനസന്നിഭഃ |
 ഗ്രഹീതും വാലിനം തൂർണം
 നിഃശബ്ദപദമവ്രജത് || 7.34.13 || 1489
- യദൃച്ഛയാ തദാ ദൃഷ്ട്വാ
 വാലിനാപി സ രാവണഃ |
 പാപാഭിപ്രായകം ദൃഷ്ട്വാ
 ചകാര ന തു സംഭ്രമം || 7.34.14 || 1490
- ശശമാലക്ഷ്യ സിംഹോ വാ
 പന്നഗം ഗരുഡോ യഥാ |
 ന ചിന്തയതി തം വാലീ
 രാവണം പാപനിശ്ചയം || 7.34.15 || 1491
- ജിഹ്വുകുക്ഷമാണമായാന്തം
 രാവണം പാപചേതസം |
 കക്ഷാവലംബിനം കൃത്വാ
 ഗമിഷ്യേ ത്രീൻ മഹാർണ്ണവാൻ || 7.34.16 || 1492

- ഭക്ഷ്യന്ത്യരിം മമാങ്കസ്ഥം
 സംസദുരുകരാംബരം |
 ലംബമാനം ദശഗ്രീവം
 ഗരുഡസ്യേവ പന്നഗം || 7.34.17 || 1493
- ഇത്യേവം മതിമാസ്ഥായ
 വാലീ മൗനമുപാസ്ഥിതഃ |
 ജപൻ വൈ നൈഗമാൻ മന്ത്രാം -
 സ്തസ്ഥൗ പർവതരാഡിവ || 7.34.18 || 1494
- താവന്യോന്യം ജിഘൃക്ഷന്തൗ
 ഹരിരാക്ഷസപാർഥിവൗ |
 പ്രയത്നവന്തൗ തത് കർമ
 ഈഹതൂർബലദർപിതൗ || 7.34.19 || 1495
- ഹസ്തഗ്രാഹം തു തം മത്യാ
 പാദശബ്ദേന രാവണം |
 പരാങ്മുഖോഽപി ജഗ്രാഹ
 വാലീ സർപമിവാണയജഃ || 7.34.20 || 1496
- ഗ്രഹീതുകാമം തം ഗൃഹ്യ
 രക്ഷസാമീശ്വരം ഹരിഃ |
 ഖമുത്പപാത വേദേന
 കൃത്യാ കക്ഷാവലംബിനം || 7.34.21 || 1497
- തം ച പീഡയമാനം തു
 വിതുദന്തം നഖൈർമുഹുഃ |
 ജഹാര രാവണം വാലീ
 പവനസ്തോയദം യഥാ || 7.34.22 || 1498

അഥ തേ രാക്ഷസാമാത്യാ

ഹ്രിയമാണേ ദശാനനേ |

മുദോക്ഷയിഷവോ വാലിം

രവമാണാ അഭിദ്രുതാഃ || 7.34.23 ||

1499

അൻവീയമാനസ്തൈർവാലീ

ഭ്രാജത്യേംബരമധ്യഗഃ |

അൻവീയമാനോ മേഘൗഘൈ -

രംബരസ്ഥ ഇവാംശുമാൻ || 7.34.24 ||

1500

ത്യേശകുന്ദവന്തഃ സമ്പ്രാപ്തം

വാലിനം രാക്ഷസോത്തമാഃ |

തസ്യ ബാഹുരുവേഗേന

പരിശ്രാന്താ വ്യവസ്ഥിതാഃ || 7.34.25 ||

1501

വാലിമാർഗാദപാക്രാമൻ

പർവതേന്ദ്രാപി ഗച്ഛതഃ |

കിം പുനർജീവനപ്രപ്തം -

ർബിദ്രദ് വൈ മാംസശോണിതം || 7.34.26 ||

1502

അപക്ഷിഗണസമ്പാതാൻ

വാനരേന്ദ്രോ മഹാജവഃ |

ക്രമശഃ സാഗരാൻ സർവാൻ

സന്ധ്യാകാലമവന്ത || 7.34.27 ||

1503

സമ്പൂജ്യമാനോ യാതന്തൂ

ഖചരൈഃ ഖചരോത്തമഃ |

പശ്ചിമം സാഗരം വാലീ

ആജഗാമ സരാവണഃ || 7.34.28 ||

1504

തസ്മിൻ സന്ധ്യാമുപാസിത്വാ

സ്താത്വാ ജപ്ത്വാ ച വാനരഃ |

ഉത്തരം സാഗരം പ്രായാദ്

വഹമാനോ ദശാനനം || 7.34.29 ||

1505

ബഹുയോജനസാഹസ്രം

വഹമാനോ മഹാഹരിഃ |

വായുവച്ച മനോവച്ച

ജഗാമ സഹ ശത്രുണാ || 7.34.30 ||

1506

ഉത്തരേ സാഗരേ സന്ധ്യാ -

മുപാസിത്വാ ദശാനനം |

വഹമാനോഽഗ്രമദ് വാലീ

പൂർവം വൈ സ മഹോദധിം || 7.34.31 ||

1507

തത്രാപി സന്ധ്യാമൻവാസ്യ

വാസവിഃ സ ഹരീശ്വരഃ |

കിഷ്കിന്ധാമഭിതോ ഗൃഹ്യ

രാവണം പുനരാഗമത് || 7.34.32 ||

1508

ചതുർഷ്വപി സമുദ്രേഷു

സന്ധ്യാമൻവാസ്യ വാനരഃ |

രാവണോദ്യഹനശ്രാന്തഃ

കിഷ്കിന്ധോപവന്ദ്യേപതത് || 7.34.33 ||

1509

രാവണം തു മുമോചാഥ

സ്വകക്ഷാത് കപിസത്തമഃ |

കുതസ്ത്വമിതി ചോവാച

പ്രഹസൻ രാവണം മുഹുഃ || 7.34.34 ||

1510

- വിസ്മയം തു മഹദ് ഗത്യാ
 ശ്രമലോലനിരീക്ഷണം |
 രാക്ഷസേന്ദ്രോ ഹരീന്ദ്രം ത -
 മിദം വചനമബ്രവീത് || 7.34.35 || 1511
- വാനരേന്ദ്ര മഹേന്ദ്രാഭ
 രാക്ഷസേന്ദ്രാസ്തി രാവണം |
 യുദ്ധോപ്സുരിഹ സമ്പ്രാപ്തഃ
 സ ചാഭ്യാസാദിതസ്ത്വയാ || 7.34.36 || 1512
- അഹോ ബലമഹോ വീര്യ -
 മഹോ ഗാർഭീര്യമേവ ച |
 യേനാഹം പശുവദ് ഗൃഹ്യ
 ഭ്രാമിതശ്ചതുരോർഭണവാൻ || 7.34.37 || 1513
- ഏവമശ്രാന്തവദ് വീര
 ശീഘ്രമേവ ച വാനര |
 മാം ചൈവോദ്യഹമാനസ്തു
 കോന്മയോ വീരോ ഭവിഷ്യതി || 7.34.38 || 1514
- ത്രയാണാമേവ ഭൂതാനാം
 ഗതിരേഷാ പ്ലവംഗമ |
 മനോനിലസുപർണാനാം
 തവ ചാത്ര ന സംശയഃ || 7.34.39 || 1515
- സോഹം ദൃഷ്ടുബലസ്തുഭ്യ -
 മിച്ഛാമി ഹരിപുംഗവ |
 ത്വയാ സഹ ചിരം സഖ്യം
 സുസ്തിഗ്ധം പാവകാഗ്രതഃ || 7.34.40 || 1516

ദാരാഃ പുത്രാഃ പുരം രാഷ്ട്രം

ഭോഗാച്ഛാദനഭോജനം |

സർവമേവാവിഭക്തം നൗ

ഭവിഷ്യതി ഹരീശ്വര || 7.34.41 ||

1517

തതഃ പ്രജ്യാലയിത്യാഗ്നിം

താവുഭൗ ഹരിരാക്ഷസൗ |

ഭ്രാതൃത്വമുപസമ്പന്നൗ

പരിഷ്വജ്യ പരസ്പരം || 7.34.42 ||

1518

അന്യോന്യം ലംബിതകരൗ

തതസ്തൗ ഹരിരാക്ഷസൗ |

കിഷ്കിന്ധാം വിശതൂർഹുഷ്ടൗ

സിംഹൗ ഗിരിഗുഹാമിവ || 7.34.43 ||

1519

സ തത്ര മാസമുഷിതഃ

സുഗ്രീവ ഇവ രാവണഃ |

അമാത്യൈരാഗതൈർനീത -

സ്രൈലോക്യോത്സാദനാർമിഭിഃ || 7.34.44 ||

1520

ഏവമേതത് പുരാ വൃത്തം

വാലിനാ രാവണഃ പ്രഭോ |

ധർഷിതശ്ച വൃതശ്ചാപി

ഭ്രാതാ പാവകസന്നിധൗ || 7.34.45 ||

1521

ബലമപ്രതിമം രാമ

വാലിനോഭവദുത്തമം |

സോപി ത്വയാ വിനിർഭഗ്ധഃ

ശലഭോ വഹ്നിനാ യഥാ || 7.34.46 ||

1522

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ഹനുമത ഉത്പത്തിഃ ശൈശവാവസ്ഥായാമസ്യ
സൂര്യരാഹ്വരാവതോപർയാക്രമണമിന്ദ്രസ്യ വവ്രതോ
മാരുതേർമൂർച്ഛനം മരുതോ രോഷാത് പ്രാണിനാം ദുഃഖം
തത്പ്രസാദനായ ദേവൈഃ സഹ ബ്രഹ്മണോ വായോഃ പാർശ്വ
ആഗമനം

അപ്യുച്ഛത തദാ രാമോ
ദക്ഷിണാശാശ്രയം മൂനിം ।
പ്രാഞ്ജലിവിനയോപേത
ഇദമാഹ വചോദ്ദമവത് ॥ 7.35.1 ॥

1523

അതുലം ബലമേതദ് വൈ
വാലിനോ രാവണസ്യ ച ।
ന ത്യേതാഭ്യാം ഹനുമതാ
സമം ത്വിതി മതിർമമ ॥ 7.35.2 ॥

1524

ശൗര്യം ദാക്ഷ്യം ബലം ധൈര്യം
പ്രാജ്ഞതാ നയസാധനം ।
വിക്രമശ്ച പ്രഭാവശ്ച
ഹനുമതി കൃതാലയാഃ ॥ 7.35.3 ॥

1525

ദൃഷ്ട്വൈവ സാഗരം വീക്ഷ്യ
സീദന്തിം കപിവാഹിനീം |

സമാശ്വാസ്യ മഹാബാഹു -

ർയോജനാനാം ശതം പ്ലുതഃ || 7.35.4 ||

1526

ധർഷയിത്യാ പുരീം ലങ്കാം
രാവണാന്തഃപുരം തദാ |

ദൃഷ്ട്വാ സംഭാഷിതാ ചാപി

സീതാ ഹ്യാശ്വാസിതാ തഥാ || 7.35.5 ||

1527

സേനാഗ്രഗാ മന്ത്രിസുതാഃ
കിങ്കരാ രാവണാത്മജഃ |

ഏതേ ഹനുമതാ തത്ര

ഏകേന വിനിപാതിതാഃ || 7.35.6 ||

1528

ഭൂയോ ബന്ധാദ് വിമുക്തേന
ഭാഷയിത്യാ ദശാനനം |

ലങ്കാ ഭസ്മീകൃതാ യേന

പാവകേനേവ മേദിനീ || 7.35.7 ||

1529

ന കാലസ്യ ന ശക്രസ്യ
ന വിഷ്ണോർവിത്തപസ്യ ച |

കർമാണി താനി ശ്രൂയന്തേ

യാനി യുദ്ധേ ഹനുമതഃ || 7.35.8 ||

1530

ഏതസ്യ ബാഹുവീർയേണ
ലങ്കാ സീതാ ച ലക്ഷ്മണഃ |

പ്രാപ്താ മയാ ജയശ്ചൈവ

രാജ്യം മിത്രാണി ബാന്ധവാഃ || 7.35.9 ||

1531

ഹനുമാൻ യദി മേ ന സ്യാദ്
 വാനരാധിപതേഃ സഖാ |
 പ്രവൃത്തിമപി കോ വേത്തും
 ജാനക്യാഃ ശക്തിമാൻ ഭവേത് || 7.35.10 || 1532

കിമർഥം വാലീ ചൈതേന
 സുഗ്രീവപ്രിയകാമ്യയാ |
 തദാ വൈരേ സമുത്പന്നേ
 ന ദഗ്ധോ വീര്യധോ യഥാ || 7.35.11 || 1533

നഹി വേദിതവാൻ മന്യേ
 ഹനുമാനാത്മനോ ബലം |
 യദ് ദൃഷ്ടവാഞ്ജീവിതേഷും
 ക്ലിശ്യന്തം വാനരാധിപം || 7.35.12 || 1534

ഏതൻമേ ഭഗവൻ സർവം
 ഹനുമതി മഹാമുനേ |
 വിസ്തരേണ യഥാതത്ത്വം
 കഥയാമരപൂജിത || 7.35.13 || 1535

രാഘവസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
 ഹേതുകൃതമൃഷിസ്തതഃ |
 ഹനുമതഃ സമക്ഷം ത -
 മിദം വചനമബ്രവീത് || 7.35.14 || 1536

സത്യമേതദ് രഘുശ്രേഷ്ഠ
 യദ് ബ്രവീഷി ഹനുമതി |
 ന ബലേ വിദ്യതേ തുൽയോ
 ന ഗതൗ ന മതൗ പരഃ || 7.35.15 || 1537

- അമോഘശാപൈഃ ശാപസ്തു
 ദത്തോഽസ്യ മുനിഭിഃ പുരാ |
 ന വേത്താ ഹി ബലം സർവം
 ബലീ സന്നരിമർദന || 7.35.16 || 1538
- ബാൽയേഽപ്യേതേന യത് കർമ
 കൃതം രാമ മഹാബല |
 തന്ന വർണയിതും ശക്യ -
 മിതി ബാലതയാസ്യതേ || 7.35.17 || 1539
- യദി വാസ്തി ത്വഭിപ്രായഃ
 സംശ്രോതും തവ രാഘവ |
 സമാധായ മതിം രാമ
 നിശാമയ വദാമ്യഹം || 7.35.18 || 1540
- സൂര്യദത്തവരസ്വർണ്ണഃ
 സുമേരുർനാമ പർവതഃ |
 യത്ര രാജ്യം പ്രശാസ്ത്യസ്യ
 കേസരീ നാമ വൈ പിതാ || 7.35.19 || 1541
- തസ്യ ഭാർയാ ബഭൂവേഷ്ടാ
 അഞ്ജനേതി പരിശ്രുതാ |
 ജനയാമാസ തസ്യാം വൈ
 വായുരാത്മജമുത്തമം || 7.35.20 || 1542
- ശാലിശുകനിഭാഭാസം
 പ്രാസുതേമം തദാഞ്ജനാ |
 ഫലാൻയാഹർതുകാമാ വൈ
 നിഷ്ക്രാന്താ ഗഹനേ വരാ || 7.35.21 || 1543

- ഏഷ മാതുർവിയോഗാച്ച
 ക്ഷുധയാ ച ഭൃശാർദിതഃ |
 രുരോദ ശിശൂരത്യർഥം
 ശിശുഃ ശരവണേ യഥാ || 7.35.22 || 1544
- തദോദ്യന്തം വിവസ്യന്തം
 ജപാപുഷ്പോത്കരോപമം |
 ദദർശ ഫലലോഭാച്ച
 ഹൃത്പപാത രവിം പ്രതി || 7.35.23 || 1545
- ബാലാർകാഭിമുഖോ ബാലോ
 ബാലാർക ഇവ മുർതിമാൻ |
 ഗ്രഹീതുകാമോ ബാലാർകം
 പ്ലവത്യേംബരമധ്യഗഃ || 7.35.24 || 1546
- ഏതസ്മിൻ പ്ലവമാനേ തു
 ശിശുഭാവേ ഹനുമതി |
 ദേവദാനവയക്ഷാണാം
 വിസ്മയഃ സുമഹാനഭൂത് || 7.35.25 || 1547
- നാപ്യേവം വേഗവാൻ വായു -
 ര്ഗരുഡോ ന മനസ്തഥാ |
 യഥായം വായുപുത്രസ്തു
 ക്രമത്യേംബരമുത്തമം || 7.35.26 || 1548
- യദി താവച്ഛിശോരസ്യ
 ഈദൃശോ ഗതിവിക്രമഃ |
 യൗവനം ബലമാസാദ്യ
 കഥം വേഗോ ഭവിഷ്യതി || 7.35.27 || 1549

തമനുഷ്ഠവതേ വായുഃ

പ്ലവന്തം പുത്രമാത്മനഃ |

സൂര്യദാഹദയാദ് രക്ഷം -

സ്തൂഷാരചയശീതലഃ || 7.35.28 ||

1550

ബഹുയോജനസാഹസ്രം

ക്രാമന്നേവ ഗതോംബരം |

പിതൂർബലാച്ച ബാൽയാച്ച

ഭാസ്കരാഭ്യാശമാഗതഃ || 7.35.29 ||

1551

ശിശുരേഷ ത്വദോഷഇത

ഇതി മത്യാ ദിവാകരഃ |

കാർയം ചാസ്മിൻ സമായത്ത -

മിത്യേവം ന ദദാഹ സഃ || 7.35.30 ||

1552

യമേവ ദിവസം ഹ്യേഷ

ഗ്രഹീതും ഭാസ്കരം പ്ലുതഃ |

തമേവ ദിവസം രാഹു -

ർജ്ജിഘൃക്ഷതി ദിവാകരം || 7.35.31 ||

1553

അനേന ച പരാമൃഷ്ടോ

രാഹുഃ സൂര്യരഥോപരി |

അപക്രാന്തസ്തതസ്തന്യോ

രാഹുശ്ചന്ദ്രാർകമർദനഃ || 7.35.32 ||

1554

ഇന്ദ്രസ്യ ഭവനം ഗത്യാ

സരോഷഃ സിംഹികാസുതഃ |

അബ്രവീദ് ഭൂകുടിം കൃത്യാ

ദേവം ദേവഗണൈർവൃതം || 7.35.33 ||

1555

- ബുദ്ധുക്ഷാപനയം ദത്താ
 ചന്ദ്രാർകൗ മമ വാസവ |
 കിമിദം തത് ത്വയാ ദത്ത -
 മന്യസ്യ ബലവ്യക്രഹൻ || 7.35.34 || 1556
- അദ്യാഹം പർവകാലേ തു
 ജീഘൃക്ഷുഃ സൂര്യമാഗതഃ |
 അമാന്യോ രാഹുരാസാദ്യ
 ജഗ്രാഹ സഹസാ രവിം || 7.35.35 || 1557
- സ രാഹോർവചനം ശ്രുത്വാ
 വാസവഃ സംഭ്രമാൻവിതഃ |
 ഉത്പപാതാസനം ഹിത്വാ
 ഉദ്യഹൻ കാഞ്ചനീം സ്രജം || 7.35.36 || 1558
- തതഃ കൈലാസകൂടാരം
 ചതുർദന്തം മദസ്രവം |
 ശൃംഗാരധാരിണം പ്രാംശൂം
 സ്വർണ്ണഘണ്ടാട്ടഹാസിനം || 7.35.37 || 1559
- ഇന്ദ്രഃ കരീന്ദ്രമാരുഹ്യ
 രാഹും കൃത്വാ പുരഃസരം |
 പ്രായാദ് യത്രാഭവത് സൂര്യഃ
 സഹാനേന ഹനുമാതാ || 7.35.38 || 1560
- അമാതിരഭസേനാഗാദ്
 രാഹുരുത്സൃജ്യ വാസവം |
 അനേന ച സ വൈ ദൃഷ്ടഃ
 പ്രധാവഞ്ശൈശലകൂടവത് || 7.35.39 || 1561

- തതഃ സൂർയം സമുത്സൃജ്യ
 രാഹും ഫലമവേക്ഷ്യ ച |
 ഉത്പപാത പുനർയോമ
 ഗ്രഹീതും സിംഹികാസുതം || 7.35.40 || 1562
- ഉത്സൃജ്യാർകമിമം രാമ
 പ്രധാവന്തം പ്ലവംഗമം |
 അവേക്ഷ്യവം പരാവൃത്തോ
 മുഖശേഷഃ പരാങ്മുഖഃ || 7.35.41 || 1563
- ഇന്ദ്രമാശംസമാനസ്തു
 ത്രാതാരം സിംഹികാസുതഃ |
 ഇന്ദ്ര ഇന്ദ്രേതി സന്ത്രാസാ -
 ന്മുഹൂർമുഹൂരഭാഷത || 7.35.42 || 1564
- രാഹോർവിക്രോശമാനസ്യ
 പ്രാഗേവാലക്ഷിതം സ്വരം |
 ശ്രുത്യേന്ദ്രോവാച മാ ദൈഷി -
 രഹമേനം നിഷൂദയേ || 7.35.43 || 1565
- ഐരാവതം തതോ ദൃഷ്ട്വാ
 മഹത്തദിദമിത്യപി |
 ഫലം തം ഹസ്തിരാജാന -
 മദിദുദ്രാവ മാരുതിഃ || 7.35.44 || 1566
- തമാസ്യ ധാവതോ രൂപ -
 മൈരാവതജിഹ്വക്ഷയാ |
 മുഹൂർതമദവദ് ഘോര -
 മിന്ദ്രാഗ്നോരിവ ഭാസ്യരം || 7.35.45 || 1567

- ഏവമാധാവമാനം തു
 നാതിക്രൂദ്ധഃ ശചീപതിഃ |
 ഹസ്താന്താദതിമുക്തേന
 കുലീശേനാഭ്യതാഡയത് || 7.35.46 || 1568
- തതോ ഗിരൗ പപാതൈഷ
 ഇന്ദ്രവജ്രാഭിതാഡിതഃ |
 പതമാനസ്യ ചൈതസ്യ
 വാമാ ഹനുരഭജ്യത || 7.35.47 || 1569
- തസ്മിംസ്തൂ പതിതേ ചാപി
 വജ്രതാഡനവിഹ്വലേ |
 ചുക്രോധേന്ദ്രായ പവനഃ
 പ്രജാനാമഹിതായ സഃ || 7.35.48 || 1570
- പ്രചാരം സ തു സംഗൃഹ്യ
 പ്രജാസ്വന്തർഗതഃ പ്രഭുഃ |
 ഗുഹാം പ്രവിഷ്ടഃ സ്വസുതം
 ശിശുമാദായ മാരുതഃ || 7.35.49 || 1571
- വിൺമൂത്രാശയമാവൃത്യ
 പ്രജാനാം പരമാർത്രികൃത് |
 രുരോധ സർവഭൂതാനി
 യഥാ വർഷാണി വാസവഃ || 7.35.50 || 1572
- വായുപ്രകോപാദ് ഭൂതാനി
 നിരുച്ഛ്വാസാനി സർവതഃ |
 സന്ധിഭിർഭിദ്യമാനൈശ്ച
 കാഷ്ഠഭൂതാനി ജ്ജ്ഞിരേ || 7.35.51 || 1573

നിഃസ്യാധ്യായവഷ്ട്കാരം

നിഷ്ക്രിയം ധർമവർജിതം |

വായുപ്രകോപാത് ത്രൈലോക്യം

നിരയസ്ഥമിവാഭവത് || 7.35.52 ||

1574

തതഃ പ്രജാഃ സഗന്ധർവാഃ

സദേവാസുരമാനുഷാഃ |

പ്രജാപതിം സമാധാവൻ

ദുഃഖിതാശ്ച സുഖേഷ്ടയാ || 7.35.53 ||

1575

ഊചുഃ പ്രാഞ്ജലയോ ദേവാ

മഹോദരനിഭോദരാഃ |

ത്വയാ തു ഭഗവൻ സൃഷ്ടാഃ

പ്രജാ നാഥ ചതുർവിധാഃ || 7.35.54 ||

1576

ത്വയാ ദത്തോഽയമസ്മാക -

മായുഷഃ പവനഃ പതിഃ |

സോഽസ്മാൻ പ്രാണേശ്വരോ ഭൂത്വാ

കസ്മാദേഷോഽഭ്യ സത്തമ || 7.35.55 ||

1577

രുരോധ ദുഃഖം ജനയ -

നന്തഃപുര ഇവ സ്ത്രിയഃ |

തസ്മാത് ത്വാം ശരണം പ്രാപ്താ

വായുനോപഹതാ വയം || 7.35.56 ||

1578

വായുസംരോധജം ദുഃഖ -

മിദം നോ നുദ ദുഃഖഹൻ |

ഏതത് പ്രജാനാം ശ്രുത്വാ തു

പ്രജാനാഥഃ പ്രജാപതിഃ || 7.35.57 ||

1579

കാരണാദിതി ചോക്താസൗ

പ്രജാഃ പുനരഭാഷത |

യസ്മിംശ്ച കാരണേ വായു -

ശുക്രോധ ച രുരോധ ച || 7.35.58 ||

1580

പ്രജാഃ ശൃണുധ്വം തത് സർവം

ശ്രോതവ്യം ചാത്മനഃ ക്ഷമം |

പുത്രസ്തസ്മാമരേശേന

ഇന്ദ്രേണാഭ്യ നിപാതിതഃ || 7.35.59 ||

1581

രാഹോർവചനമാസ്ഥായ

തതഃ സ കുപിതോന്മീലഃ |

അശരീരഃ ശരീരേഷു

വായുശ്ചരതി പാലയൻ || 7.35.60 ||

1582

ശരീരം ഹി വിനാ വായും

സമതാം യാതി ദാരുഭിഃ |

വായുഃ പ്രാണഃ സുഖം വായു -

ർവായുഃ സർവമിദം ജഗത് || 7.35.61 ||

1583

വായുനാ സമ്പരിത്യക്തം

ന സുഖം വിന്ദതേ ജഗത് |

അദ്യൈവ ച പരിത്യക്തം

വായുനാ ജഗദായുഷാ || 7.35.62 ||

1584

അദ്യൈവ തേ നിരുച്ഛാസാഃ

കാഷ്ടകുഡ്യാപമാഃ സ്ഥിതാഃ |

തദ് യാമസ്തത്ര യത്രാസ്തേ

മാരുതോ രുക്പ്രഭോ ഹി നഃ |

മാ വിനാശം ഗമിഷ്യാമ

അപ്രസാദ്യാദിതേഃ സുതാഃ || 7.35.63 ||

1585

തതഃ പ്രജാഭിഃ സഹിതഃ പ്രജാപതിഃ

സദേവഗന്ധർവഭുജംഗഗുഹ്യകൈഃ |

ജഗാമ തത്രാസ്യതി യത്ര മാരുതഃ

സുതം സുരേന്ദ്രാഭിഹതം പ്രഗുഹ്യ സഃ || 7.35.64 ||

1586

തത്ത്വോർകവൈശ്യാനരകാഞ്ചനപ്രഭം

സുതം തദോത്സംഗഗതം സദാഗതേഃ |

ചതുർമുഖോ വീക്ഷ്യ കൃപാമമാകരോത്

സദേവഗന്ധർവഘൃഷ്ടിക്ഷരാക്ഷസൈഃ || 7.35.65 ||

1587

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ഹനുമാന്തം ജീവയിത്യാ ബ്രഹ്മാദിദേവൈസ്തസ്മൈ വരപ്രദാനം
 തമാദായ വായോരഞ്ജനാഗൃഹേ ഗമനം, ഋഷിശാപാധാനുമതഃ
 സ്വബലസ്യ വിസ്മൃതിഃ, ശ്രീരാമേണ സ്വയജ്ഞേ സമാഗന്തും
 പ്രാർത്ഥ്യാഗസ്ത്യപ്രഭൃതീനാം വിസർജ്ജനം

തതഃ പിതാമഹം ദൃഷ്ട്വാ
 വായുഃ പുത്രവധാർദിതഃ |
 ശിശുക്തം തം സമാദായ
 ഉത്തസ്ഥൗ ധാതുരഗ്രതഃ || 7.36.1 ||

1588

ചലകുണ്ഡലമൗലിസ്രക്
 തപനീയവിഭുഷണം |
 പാദയോർന്യപതദ് വായു -
 സ്തീരുപസ്ഥായ വേധസേ || 7.36.2 ||

1589

തം തു വേദവിദാ തേന
 ലംബാഭരണശോഭിനാ |
 വായുമുത്ഥാപ്യ ഹസ്തേന
 ശിശും തം പരിമൃഷ്ടവാൻ || 7.36.3 ||

1590

സ്തൃഷ്ടമാത്രസ്തതഃ സോഽഥ
 സലീലം പദ്മജ്ജന്മനാ |

ജലസികൃതം യഥാ സസ്യം

പുനർജീവിതമാപ്തവാൻ || 7.36.4 ||

1591

പ്രാണവന്തമിമം ദൃഷ്ട്വാ

പ്രാണോ ഗന്ധവഹോ മുദാ |

ചചാര സർവഭൂതേഷു

സന്നിരൂഢം യഥാ പുരാ || 7.36.5 ||

1592

മരുദ്രോധാദ് വിനിർമുക്താ -

സ്താഃ പ്രജാ മുദിത്വദിവൻ |

ശീതവാതവിനിർമുക്താഃ

പദ്മിന്യ ഇവ സാംബുജാഃ || 7.36.6 ||

1593

തതസ്ത്രിയുമസ്ത്രികകുത്

ത്രിധാമാ ത്രിദശാർചിതഃ |

ഉവാച ദേവതാ ബ്രഹ്മാ

മാരുതപ്രിയകാമ്യയാ || 7.36.7 ||

1594

ഭോ മഹേന്ദ്രാഗ്നിവരുണാ

മഹേശ്വരധനേശ്വരാഃ |

ജാനതാമപി വഃ സർവം

വക്ഷ്യാമി ശ്രൂയതാം ഹിതം || 7.36.8 ||

1595

അനേന ശിശൂനാ കാർയം

കർതവ്യം വോ ഭവിഷ്യതി |

തദ് ഭദധ്യം വരാൻ സർവേ

മാരുതസ്യാസ്യ തുഷ്ടയേ || 7.36.9 ||

1596

തതഃ സഹസ്രനയനഃ

പ്രീതിയുക്തഃ ശുഭാനനഃ |

കുശേശയമയിം മാലാ -

മുത്ക്ഷേപ്യേദം വചോബ്രവീത് || 7.36.10 ||

1597

മത്കരോത്സൃഷ്ടവജ്രേണ

ഹനുരസ്യ യഥാ ഹതഃ |

നാഗ്നാ വൈ കപിശാർദൂലോ

ഭവിതാ ഹനുമാനിതി || 7.36.11 ||

1598

അഹമസ്യ പ്രദാസ്യാമി

പരമം വരമദ്ഭുതം |

ഇതഃ പ്രഭൃതി വജ്രസ്യ

മമാവധ്യോ ഭവിഷ്യതി || 7.36.12 ||

1599

മാർതണ്ഡസ്ത്വബ്രവീത് തത്ര

ഭഗവാംസ്തീമിരാപഹഃ |

തേജസോന്യ മദീയസ്യ

ഭദാമി ശതീകാം കലാം || 7.36.13 ||

1600

യദാ ച ശാസ്താൺയധ്യേതും

ശക്തിരസ്യ ഭവിഷ്യതി |

തദാസ്യ ശാസ്തം ദാസ്യാമി

യേന വാമീ ഭവിഷ്യതി |

ന ചാസ്യ ഭവിതാ കശ്ചിത്

സദൃശഃ ശാസ്തദർശനേ || 7.36.14 ||

1601

വരുണശ്ച വരം പ്രദാ -

ന്നാസ്യ മൃത്യുർഭവിഷ്യതി |

വർഷായുതശതേനാപി

മത്പാശാദുദകാദപി || 7.36.15 ||

1602

യമോ ദണ്ഡാദവധ്യത്യ -

മരോഗത്വം ച ദത്തവാൻ |

വരം ദദാമി സന്തുഷ്ട

അവിഷാദം ച സംയുഗേ || 7.36.16 ||

1603

ഗദേയം മാമികാ നൈനം

സംയുഗേഷു വധിഷ്യതി |

ഇത്യേവം ധനദഃ പ്രാഹ

തദാ ഹ്യേകാക്ഷിപിംഗലഃ || 7.36.17 ||

1604

മത്തോ മദായുധാനാം ച

അവധ്യേയം ദവിഷ്യതി |

ഇത്യേവം ശങ്കരേണാപി

ദത്തോന്യ പരമോ വരഃ || 7.36.18 ||

1605

വിശ്വകർമ്മാ ച ദൃഷ്ടേമം

ബാലസൂർയോപമം ശിശൂം |

ശിൽപിനാം പ്രവരഃ പ്രാദാദ്

വരമസ്യ മഹാമതിഃ || 7.36.19 ||

1606

മത്കൃതാനി ച ശസ്ത്രാണി

യാനി ദിവ്യാനി താനി ച |

തൈരവധ്യത്വമാപന്ന -

ശ്ചിരജീവീ ദവിഷ്യതി || 7.36.20 ||

1607

ദീർഘായുശ്ച മഹാത്മാ ച

ബ്രഹ്മാ തം പ്രാബ്രവീദ് വചഃ |

സർവേഷാം ബ്രഹ്മദണ്ഡാനാ -

മവധ്യേയം ദവിഷ്യതി || 7.36.21 ||

1608

തതഃ സുരാണാം തു വരൈ -

ർഭൃഷ്ടാ ഹ്യേനമലങ്കൃതം |

ചതുർമുഖസ്തൃഷ്ടമനാ

വായുമാഹ ജഗദ്ഗുരുഃ || 7.36.22 ||

1609

അമിത്രാണാം ദയകരോ

മിത്രാണാമദയങ്കരഃ |

അജേയോ ദവിതാ പുത്ര -

സ്തവ മാരുത മാരുതിഃ || 7.36.23 ||

1610

കാമരുപഃ കാമചാരി

കാമഗഃ പ്ലവതാം വരഃ |

ഭവത്യവ്യാഹതഗതിഃ

കീർത്തിമാംശ്ച ദവിഷ്യതി || 7.36.24 ||

1611

രാവണോത്സാദനാർമാനി

രാമപ്രീതികരാണി ച |

രോമഹർഷകരാൺയേവ

കർതാ കർമാണി സംയുഗേ || 7.36.25 ||

1612

ഏവമുക്ത്വാ തമാമന്തര്യ

മാരുതം ത്വമരൈഃ സഹ |

യഥാഗതം യയുഃ സർവേ

പിതാമഹപുരോഗമാഃ || 7.36.26 ||

1613

സോഽപി ഗന്ധവഹഃ പുത്രം

പ്രഗൃഹ്യ ഗൃഹമാനയത് |

അഞ്ജനായാസ്തമാഖ്യായ

വരദത്തം വിനിർഗതഃ || 7.36.27 ||

1614

പ്രാപ്യ രാമ വരാന്തേ

വരദാനബലാൻവിതഃ |

ജവേനാത്മനി സംസ്ഥേന

സോഽസൗ പൂർണ ഇവാർണവഃ || 7.36.28 ||

1615

തരസാ പൂർയമാണോഽപി

തദാ വാനരപുംഗവഃ |

ആശ്രമേഷു മഹർഷീണാ -

മപരാധ്യതി നിർഭയഃ || 7.36.29 ||

1616

സ്രഗ്ഭാണയാൻയഗ്നിഹോത്രാണി

വൽകലാനാം ച സഞ്ചയാൻ |

ഭഗവിച്ഛിന്നവിധ്യസ്താൻ

സംശാന്താനാം കരോത്യയം || 7.36.30 ||

1617

ഏവംവിധാനി കർമാണി

പ്രാവർത്ത മഹാബലഃ |

സർവേഷാം ബ്രഹ്മദണ്ഡാനാ -

മവധ്യഃ ശംഭുനാ കൃതഃ || 7.36.31 ||

1618

ജാനന്ത ഋഷയഃ സർവേ

സഹന്തേ തസ്യ ശക്തിതഃ |

തഥാ കേസരിണാ ത്യേഷ

വായുനാ സോഽഞ്ജനീസുതഃ || 7.36.32 ||

1619

പ്രതിഷ്ഠിദ്ധോഽപി മർയാദാം

ലഘയത്യേവ വാനരഃ |

തതോ മഹർഷയഃ ക്രുദ്ധാ

ഭൃഗുംഗിരസവംശജാഃ || 7.36.33 ||

1620

ശേപുരേനം രഘുശ്രേഷ്ഠ
 നാതിക്രൂധാതിമന്യവഃ |
 ബാധസേ യത് സമാശ്രിത്യ
 ബലമസ്താൻ പ്ലവംഗമ || 7.36.34 || 1621

തദ് ദീർഘകാലം വേത്താസി
 നാസ്താകം ശാപമോഹിതഃ |
 യദാ തേ സ്താർയതേ കീർതി -
 സ്തദാ തേ വർധതേ ബലം || 7.36.35 || 1622

തതസ്തു ഹതതേജൗജാ
 മഹർഷിവചനൗജസാ |
 ഏഷോഽശ്രമാണി താൻയേവ
 മുദുഭാവം ഗതോഽചരത് || 7.36.36 || 1623

അഥർക്ഷരജസോ നാമ
 വാലിസുഗ്രീവയോഃ പിതാ |
 സർവവാനരരാജാസീത്
 തേജസാ ഇവ ഭാസ്കരഃ || 7.36.37 || 1624

സ തു രാജ്യം ചിരം കൃത്വാ
 വാനരാണാം മഹേശ്വരഃ |
 തതസ്തൃർക്ഷരജാ നാമ
 കാലധർമേണ യോജിതഃ || 7.36.38 || 1625

തസ്മിന്നസ്തമിതേ ചാഥ
 മന്ത്രിദിർമന്ത്രകോവിദൈഃ |
 പിത്രേ പദേ കൃതോ വാലീ
 സുഗ്രീവോ വാലിനഃ പദേ || 7.36.39 || 1626

സുഗ്രീവേണ സമം ത്വസ്യ
 അദ്വൈതം ചരിദ്രവർജിതം |
 ആബാൽയം സഖ്യമഭവ -
 ദനിലസ്യാഗ്നിനാ യഥാ || 7.36.40 || 1627

ഏഷ ശാപവശാദേവ
 ന വേദ ബലമാത്മനഃ |
 വാലിസുഗ്രീവയോർവൈരം
 യദാ രാമ സമുത്ഥിതം || 7.36.41 || 1628

ന ഹ്യേഷ രാമ സുഗ്രീവോ
 ഭ്രാമ്യമാണോഽപി വാലിനാ |
 ദേവ ജാനാതി ന ഹ്യേഷ
 ബലമാത്മനി മാരുതിഃ || 7.36.42 || 1629

ഋഷിശാപാഹതബല -
 സ്തദൈവ കപിസത്തമഃ |
 സിംഹഃ കുഞ്ജരരുദ്ധോ വാ
 ആത്ഥിതഃ സഹിതോ രണേ || 7.36.43 || 1630

പരാക്രമോത്സാഹമതിപ്രതാപ -
 സൗശീൽയമാധുർയനയാനയൈശ്വ |
 ഗാംഭീര്യചാതുർയസുവീര്യധൈർയൈ -
 രഹനുമതഃ കോഽപ്യധികോഽസ്തി ലോകേ || 7.36.44 || 1631

അസൗ പുനർവ്യാകരണം ഗ്രഹീഷ്യൻ
 സൂരയോൻമുഖഃ പ്രഷ്ടുമനഃ കപീന്ദ്രഃ |
 ഉദ്യദ്ഗിരേരസ്തഗിരിം ജഗാമ
 ഗ്രന്ഥം മഹദ്ധാരയനപ്രമേയഃ || 7.36.45 || 1632

- സസ്മൂത്രവൃത്തത്യർഥപദം മഹാർഥം
 സസംഗ്രഹം സിദ്ധ്യതി വൈ കപീന്ദ്രഃ |
 നഹ്യസ്യ കശ്ചിത് സദ്യശോസ്തി ശാസ്ത്രേ
 വൈശാരദേ ഛന്ദഗതൗ തഥൈവ || 7.36.46 || 1633
- സർവാസു വിദ്യാസു തപോവിധാനേ
 പ്രസ്തർധത്യേയം ഹി ഗുരും സുരാണാം |
 സോയം നവവ്യാകരണാർഥവേത്താ
 ബ്രഹ്മാ ഭവിഷ്യത്യപി തേ പ്രസാദാത് || 7.36.47 || 1634
- പ്രവീവിവീക്ഷോരിവ സാഗരസ്യ
 ലോകാൻ ദിധക്ഷോരിവ പാവകസ്യ |
 ലോകക്ഷയേഷ്യേവ യമാന്തകസ്യ
 ഹനുമതഃ സ്ഥാസ്യതി കഃ പുരസ്താത് || 7.36.48 || 1635
- ഏഷേവ ചാന്തേ ച മഹാകപീന്ദ്രഃ
 സുഗ്രീവമൈന്ദ്രിവിദാഃ സനീലാഃ |
 സതാരതാരേയനലാഃ സരംഭാ -
 സ്ത്വത്കാരണാദ് രാമ സുരൈർഹി സുഷ്ടാഃ || 7.36.49 || 1636
- ഗജോ ഗവാക്ഷോ ഗവയഃ സുദംശ്രോ
 മൈന്ദ്രഃ പ്രഭോ ജ്യോതിമുഖോ നലശ്ച |
 ഏതേ ച ഋക്ഷാഃ സഹ വാനരേന്ദ്രൈ -
 സ്ത്വത്കാരണാദ് രാമ സുരൈർഹി സുഷ്ടാഃ || 7.36.50 || 1637
- തദേതത് കഥിതം സർവം
 യന്മാം ത്വം പരിപുച്ഛസി |
 ഹനുമതോ ബാലഭാവേ
 കർമൈതത് കഥിതം മയാ || 7.36.51 || 1638

ശ്രുത്യാഗസ്ത്യസ്യ കമിതം

രാമഃ സൗമിത്രിരേവ ച |

വിസ്മയം പരമം ജഗ്മു -

ർവാനരാ രാക്ഷസൈഃ സഹ || 7.36.52 ||

1639

അഗസ്ത്യസ്ത്വബ്രവീദ് രാമം

സർവമേതച്ഛൃതം ത്വയാ |

ദൃഷ്ടഃ സംഭാഷിതശ്ചാസി

രാമ ഗച്ഛാമഹേ വയം || 7.36.53 ||

1640

ശ്രുത്യൈതദ് രാഘവോ വാക്യ -

മഗസ്ത്യസ്യോഗ്രതേജസഃ |

പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രണതശ്ചാപി

മഹർഷിമിദമബ്രവീത് || 7.36.54 ||

1641

അദ്യ മേ ദേവതാസ്തൂഷ്ടാഃ

പിതരഃ പ്രപിതാമഹാഃ |

യുഷ്ടാകം ദർശനാദേവ

നിത്യം തുഷ്ടാഃ സബാന്ധവാഃ || 7.36.55 ||

1642

വിജ്ഞാപ്യം തു മമൈതദ്വി

യദ് വദാമ്യാഗതസ്സുഹഃ |

തദ് ഭവദ്ഭിർമമ കൃതേ

കർതവ്യമനുകമ്പയാ || 7.36.56 ||

1643

പൗരജാനപദാൻ സ്ഥാപ്യ

സ്വകാർയേഷ്വഹമാഗതഃ |

ക്രതൂനഹം കരിഷ്യാമി

പ്രഭാവാദ് ഭവതാം സതാം || 7.36.57 ||

1644

- സദസ്യാ മമ യജ്ഞേഷു
 ഭവന്തോ നിത്യമേവ തു |
 ഭവിഷ്യഥ മഹാവീരയാ
 മമാനുഗ്രഹകാക്ഷിണഃ || 7.36.58 || 1645
- അഹം യുഷ്ഠാൻ സമാശ്രിത്യ
 തപോനിർധൂതകൽമഷാൻ |
 അനുഗൃഹീതഃ പിതൃഭി -
 ര്ഭവിഷ്യാമി സുനിർവൃതഃ || 7.36.59 || 1646
- തദാഗന്തവ്യമനിശം
 ഭവദ്ഭിരിഹ സംഗതൈഃ |
 അഗസ്ത്യാഭ്യാസ്തൂ തച്ഛുത്വാ
 ഋഷയഃ സംശിതവ്രതാഃ || 7.36.60 || 1647
- ഏവമസ്തിതി തം പ്രോച്യ
 പ്രയാതുമുപചക്രമുഃ |
 ഏവമുക്ത്വാ ഗതാഃ സർവേ
 ഋഷയസ്തേ യഥാഗതം || 7.36.61 || 1648
- രാഘവശ്ച തമേവാർഥം
 ചിന്തയാമാസ വിസ്മിതഃ |
 തത്ത്വേന്നും ഭാസ്കരേ യാതേ
 വിസൃജ്യ നൃപവാനരാൻ || 7.36.62 || 1649
- സന്ധ്യാമുപാസ്യ വിധിവത്
 തദാ നരവരോത്തമഃ |
 പ്രവൃത്തായാം രജൻയാം തു
 സോന്മിതഃപുരചരോഭിവത് || 7.36.63 || 1650

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യ സദസ്യഃ സഹ രാജസഭായാമുപവേശനം

അഭിഷിക്തേ തു കാകുത്സ്മേ
ധർമേണ വിദിതാത്മനി |
വ്യതീതാ യാ നിശാ പൂർവാ
പൗരാണാം ഹർഷവർധിനീ || 7.37.1 ||

1651

തസ്യാം രജന്യാം വ്യുഷ്ടായാം
പ്രാതർനൃപതിബോധകാഃ |
ബന്ദിനഃ സമുപാതിഷ്ഠ
സൗമ്യാ നൃപതിവേഷ്മിനി || 7.37.2 ||

1652

തേ രക്തകംഠിനഃ സർവേ
കിന്നരാ ഇവ ശിക്ഷിതാഃ |
തുഷ്ടുവുർനൃപതിം വീരം
യഥാവത് സമ്പ്രഹർഷിണഃ || 7.37.3 ||

1653

വീര സൗമ്യ പ്രബുധ്യസ്വ
കൗസൽയാപ്രീതിവർധന |
ജഗദ്ധി സർവം സ്വപിതി
ത്വയി സുപ്തേ നരാധിപ || 7.37.4 ||

1654

വിക്രമസ്തേ യഥാ വിഷ്ണോ
 രൂപം ചൈവാശ്വിനോരിവ |
 ബുദ്ധ്യാ ബൃഹസ്പതേസ്തൂൽയഃ
 പ്രജാപതിസമോ ഹ്യസി || 7.37.5 || 1655

ക്ഷമാ തേ പൃഥിവീതുൽയാ
 തേജസാ ഭാസ്തരോപമഃ |
 വേഗസ്തേ വായുനാ തുൽയോ
 ഗാംഭീര്യമുദധേരിവ || 7.37.6 || 1656

അപ്രകമ്പ്യോ യഥാ സ്ഥാണു -
 ശ്വന്ദ്രേ സൗമ്യത്വമീദൃശം |
 നേദൃശാഃ പാർഥിവാഃ പൂർവം
 ഭവിതാരോ നരാധിപ || 7.37.7 || 1657

യഥാ ത്വമസി ദുർധർഷോ
 ധർമനിത്യഃ പ്രജാഹിതഃ |
 ന ത്വാം ജഹാതി കീർതിശ്ച
 ലക്ഷ്മീശ്ച പുരുഷർഷഭ || 7.37.8 || 1658

ശ്രീശ്ച ധർമശ്ച കാകുത്സ്ഥ
 ത്വയി നിത്യം പ്രതിഷ്ഠിതൗ |
 ഏതാശ്ചാൻയാശ്ച മധുരാ
 ബന്ദിഭിഃ പരികീർതിതാഃ || 7.37.9 || 1659

സൂതാശ്ച സംസ്തവൈർദിവൈ -
 ര്ബോധയന്തി സു രാഘവം |
 സ്തൂതിഭിഃ സ്തൂയമാനാഭിഃ
 പ്രത്യബുധ്യത രാഘവഃ || 7.37.10 || 1660

സ തദ്വിഹായ ശയനം

പാണ്ഡരാച്ഛാദനാസ്തതം |

ഉത്തസ്ഥൗ നാഗശയനാ -

ദ്ധരിർനാരായണോ യഥാ || 7.37.11 ||

1661

തമുത്ഥിതം മഹാത്മാനം

പ്രഹ്യാഃ പ്രാഞ്ജലയോ നരാഃ |

സലിലം ഭാജനൈഃ ശുഭൈ -

രുപതസ്ഥുഃ സഹസ്രശഃ || 7.37.12 ||

1662

കൃതോദകഃ ശുചിർഭൂത്വാ

കാലേ ഹുതഹുതാശനഃ |

ദേവാഗാരം ജഗാമാശു

പുണ്യമിക്ഷ്യാകുസേവിതം || 7.37.13 ||

1663

തത്ര ദേവാൻ പിതൃൻ വിപ്രാ -

നർചയിത്വാ യഥാവിധി |

ബാഹ്യകക്ഷാന്തരം രാമോ

നിർജഗാമ ജനൈർവൃതഃ || 7.37.14 ||

1664

ഉപതസ്ഥുർമഹാത്മാനോ

മന്ത്രിണഃ സപുരോഹിതാഃ |

വസിഷ്ഠപ്രമുഖാഃ സർവേ

ദീപ്യമാനാ ഇവാഗന്യഃ || 7.37.15 ||

1665

ക്ഷത്രിയാശ്ച മഹാത്മാനോ

നാനാജനപദേശ്വരാഃ |

രാമസ്യോപാവിശൻ പാർശ്വേ

ശക്രസ്യേവ യഥാമരാഃ || 7.37.16 ||

1666

ഭരതോ ലക്ഷ്മണശ്ചാത്ര

ശത്രുഘ്നശ്ച മഹായശാഃ |

ഉപാസാഞ്ചക്രിരേ ഹൃഷ്ടാ

വേദാന്യായ ഇവാധ്യരം || 7.37.17 ||

1667

യാതാഃ പ്രാഞ്ജലയോ ഭൂത്വാ

കിങ്കരാ മുദിതാനനാഃ |

മുദിതാ നാമ പാർശ്വസ്ഥാ

ബഹവഃ സമുപാവിശൻ || 7.37.18 ||

1668

വാനരാശ്ച മഹാവീരയാ

വിംശതിഃ കാമരൂപിണഃ |

സുഗ്രീവപ്രമുഖാ രാമ -

മുപാസന്തേ മഹൗജസഃ || 7.37.19 ||

1669

വിഭീഷണശ്ച രക്ഷോഭി -

ശ്ചതുർഭിഃ പരിവാരിതഃ |

ഉപാസന്തേ മഹാത്മാനം

ധനേശമിവ ഗുഹ്യകഃ || 7.37.20 ||

1670

തഥാ നിഗമവൃദ്ധാശ്ച

കുലീനാ യേ ച മാനവാഃ |

ശിരസാ വന്ദ്യ രാജാന -

മുപാസന്തേ വിചക്ഷണാഃ || 7.37.21 ||

1671

തഥാ പരിവൃതോ രാജാ

ശ്രീമദ്ഭിരുഷിഭിർവരൈഃ |

രാജഭിശ്ച മഹാവീര്യൈ -

ർവാനരൈശ്ച സരാക്ഷസൈഃ || 7.37.22 ||

1672

യഥാ ദേവേശ്വരോ നിത്യ -

മൃഷിഭിഃ സമുപാസ്യതേ |

അധികസ്തേന രൂപേണ

സഹസ്രാക്ഷാദ് വിരോചതേ || 7.37.23 ||

1673

തേഷാം സമുപവിഷ്ടാനാം

താസ്താഃ സുമധുരാഃ കമാഃ |

കഥ്യന്തേ ധർമസംയുക്താഃ

പുരാണൈരന്തർമഹാത്മഭിഃ || 7.37.24 ||

1674

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമേണ ജനകയുധാജിത്പ്രതർദനപ്രഭൃതിനാം ഭൂപാനാം
സ്വദേശേ പ്രസ്ഥാപനം

ഏവമാന്യേ മഹാബാഹു -

രഹന്യഹനി രാഘവഃ |

പ്രശാസത് സർവകാർയാണി

പൗരജാനപദേഷു ച || 7.38.1 ||

1675

തതഃ കതിപയാഹഃസു

വൈദേഹം മിഥിലാധിപം |

രാഘവഃ പ്രാഞ്ജലീർഭൂത്വാ

വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.38.2 ||

1676

ഭവാൻ ഹി ഗതിരവ്യഗ്രാ

ഭവതാ പാലിതാ വയം |

ഭവതസ്തേജസോഗ്രേണ

രാവണോ നിഹതോ മയാ || 7.38.3 ||

1677

ഇക്ഷ്വാകുണാം ച സർവേഷാം

മൈഥിലാനാം ച സർവശഃ |

അതുലാഃ പ്രീതയോ രാജൻ

സംബന്ധകപുരോഗമാഃ || 7.38.4 ||

1678

- തദ് ഭവാൻ സ്വപുരം യാതു
 രത്നാൻയാദായ പാർഥിവ |
 ഭരതശ്ച സഹായാർഥം
 പൃഷ്ഠതശ്ചാനുയാസ്യതി || 7.38.5 || 1679
- സ തഥേതി തതഃ കൃത്വാ
 രാഘവം വാക്യമബ്രവീത് |
 പ്രീതോന്യീ ഭവതാ രാജൻ
 ദർശനേന നയേന ച || 7.38.6 || 1680
- യാന്യേതാനി തു രത്നാനി
 മദർഥം സഞ്ചിതാനി വൈ |
 ദുഹിത്രേ താൻയഹം രാജൻ
 സർവാഞ്ചയേവ ദദാമി വൈ || 7.38.7 || 1681
- ഏവമുക്ത്വാ തു കാകുത്സ്ഥം
 ജനകോ ഹൃഷ്ടമാനസഃ |
 പ്രയയൗ മിഥിലാം ശ്രീമാം -
 സ്തമനുജ്ഞായ രാഘവം || 7.38.8 || 1682
- തതഃ പ്രയാതേ ജനകേ
 കേകയം മാതൃലം പ്രഭും |
 രാഘവഃ പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്വാ
 വിനയാദ് വാക്യമബ്രവീത് || 7.38.9 || 1683
- ഇദം രാജ്യമഹം ചൈവ
 ഭരതശ്ച സലക്ഷ്മണഃ |
 ആയത്തസ്ത്വം ഹി നോ രാജൻ
 ഗതിശ്ച പുരുഷർഷഭ || 7.38.10 || 1684

രാജാ ഹി വൃദ്ധഃ സന്താപം
 ത്വദർഥമുപയാസ്യതി |
 തസ്മാദ് ഗമനമഭ്യേവ
 രോചതേ തവ പാർഥിവ || 7.38.11 || 1685

ലക്ഷ്മണേനാനുയാത്രേണ
 പൃഷ്ടതോനൂഗമിഷ്യതേ |
 ധനമാദായ ബഹുലം
 രത്നാനി വിവിധാനി ച || 7.38.12 || 1686

യുധാജിത് തു തഥേത്യാഹ
 ഗമനം പ്രതി രാഘവ |
 രത്നാനി ച ധനം ചൈവ
 ത്യയേവാക്ഷയമസ്തിതി || 7.38.13 || 1687

പ്രദക്ഷിണം ച രാജാനം
 കൃത്വാ കേകയവർധനഃ |
 രാമേണ ച കൃതഃ പൂർവ -
 മഭിവാദ്യ പ്രദക്ഷിണം || 7.38.14 || 1688

ലക്ഷ്മണേന സഹായേന
 പ്രയാതഃ കേകയേശ്വരഃ |
 ഹത്യേസുരേ യഥാ വൃത്രേ
 വിഷ്ണുനാ സഹ വാസവഃ || 7.38.15 || 1689

തം വിസൃജ്യ തതോ രാമോ
 വയസ്യമകുതോദയം |
 പ്രതർദനം കാശിപതിം
 പരിഷ്വജ്ജേദബ്രവീത് || 7.38.16 || 1690

ദർശിതാ ഭവതാ പ്രീതി -

ർദർശിതം സൗഹൃദം പരം |

ഉദ്യോഗശ്ച ത്വയാ രാജൻ

ഭരതേന കൃതഃ സഹ || 7.38.17 ||

1691

തദ് ഭവാനദ്യ കാശേയ

പുരിം വാരാണസിം വ്രജ |

രമണീയാം ത്വയാ ഗുപ്താം

സുപ്രാകാരാം സുതോരണാം || 7.38.18 ||

1692

ഏതാവദുക്താ ചോത്ഥായ

കാകുത്സ്ഥഃ പരമാസനാത് |

പര്യഷ്വജത ധർമാത്മാ

നിരന്തരമുരോഗതം || 7.38.19 ||

1693

വിസർജയാമാസ തദാ

കൗസൽയാപ്രീതിവർധനഃ |

രാഘവേണ കൃതാനുജ്ഞഃ

കാശേയോ ഹ്യകുതോഭയഃ || 7.38.20 ||

1694

വാരാണസി യയൗ തൂർണം

രാഘവേണ വിസർജിതഃ |

വിസൃജ്യ തം കാശിപതിം

ത്രിശതം പൃഥിവീപതീൻ || 7.38.21 ||

1695

പ്രഹസൻ രാഘവോ വാക്യ -

മുവാച മധുരാക്ഷരം |

ഭവതാം പ്രീതിരവ്യഗ്രാ

തേജസാ പരിരക്ഷിതാ || 7.38.22 ||

1696

ധർമശ്ച നിയതോ നിത്യം

സത്യം ച ഭവതാം സദാ |

യുഷ്ഠാകം ചാനുഭാവേന

തേജസാ ച മഹാത്മനാം || 7.38.23 ||

1697

ഹതോ ദുരാത്മാ ദുർബുദ്ധീ

രാവണോ രാക്ഷസാധമഃ |

ഹേതുമാത്രമഹം തത്ര

ഭവതാം തേജസാ ഹതഃ || 7.38.24 ||

1698

രാവണഃ സഗണോ യുദ്ധേ

സപുത്രാമാത്യബാധവഃ |

ഭവന്തശ്ച സമാനീതാ

ഭരതേന മഹാത്മനാ || 7.38.25 ||

1699

ശ്രുത്വാ ജനകരാജസ്യ

കാനനാത് തനയാം ഹൃതാം |

ഉദ്യുക്താനാം ച സർവേഷാം

പാർഥിവാനാം മഹാത്മനാം || 7.38.26 ||

1700

കാലോപ്യതീതഃ സുമഹാൻ

ഗമനം രോചയാദ്യതഃ |

പ്രത്യുചുസ്തം ച രാജാനോ

ഹർഷേണ മഹതാ വൃതാഃ || 7.38.27 ||

1701

ദിഷ്ട്വാ ത്വം വിജയീ രാമ

സ്വരാജ്യേപി പ്രതിഷ്ഠിതഃ |

ദിഷ്ട്വാ പ്രത്യാഹുതാ സീതാ

ദിഷ്ട്വാ ശത്രുഃ പരാജിതഃ || 7.38.28 ||

1702

ഏഷ നഃ പരമഃ കാമ

ഏഷാ നഃ പ്രീതിരുത്തമാ |

യത് ത്യാം വിജയിനം രാമ

പശ്യാമോ ഹതശാത്രവം || 7.38.29 ||

1703

ഏതത് ത്വയുപപന്നം ച

യദസ്മാസ്ത്വം പ്രശംസസേ |

പ്രശംസാർഹം ന ജാനീമഃ

പ്രശംസാം വക്തുമീദൃശീം || 7.38.30 ||

1704

ആപൃച്ഛാമോ ഗമിഷ്യാമോ

ഹൃദിസ്ഥോ നഃ സദാ ഭവാൻ |

വർതാമഹേ മഹാബാഹോ

പ്രീത്യാത്ര മഹതാ വൃതാഃ || 7.38.31 ||

1705

ഭവേച്ച തേ മഹാരാജ

പ്രീതിരസ്മാസു നിത്യദാ |

ബാഘമിത്യേവ രാജാനോ

ഹർഷേണ പരമാൻവിതാഃ || 7.38.32 ||

1706

ഊചുഃ പ്രാഞ്ജലയഃ സർവേ

രാഘവം ഗമനോത്സുകാഃ |

പൂജിതാസ്തേ ച രാമേണ

ജഗുർഭദശാൻ സ്വകാൻ സ്വകാൻ || 7.38.33 ||

1707

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടാത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

രാജഭിഃ ശ്രീരാമായോപഹാരസ്യ പ്രേഷണം തമാദായ ശ്രീരാമേണ
സ്വമീത്രേഭ്യോ വാനരാഭിദ്യസ്തസ്യ വിതരണം വാനരാഭീനാം തത്ര
സുഖേനാവസ്ഥാനം

തേ പ്രയാതാ മഹാത്മാനഃ

പാർഥിവാനേ പ്രഹൃഷ്ടവത് |

ഗജവാജിസഹസ്രൗഘൈഃ

കമ്പയന്തോ വസുന്ധരാം || 7.39.1 ||

1708

അക്ഷൗഹിൺയോ ഹി തത്രാസൻ

രാഘവാർഥേ സമുദ്യതാഃ |

ഭരതസ്യാജ്ഞയാനേകാഃ

പ്രഹൃഷ്ടബലവാഹനാഃ || 7.39.2 ||

1709

ഊചുസ്തേ ച മഹീപാലാ

ബലദർപസമൻവിതാഃ |

ന രാമ രാവണം യുദ്ധേ

പശ്യാമഃ പുരതഃ സ്ഥിതം || 7.39.3 ||

1710

ഭരതേന വയം പശ്ചാത്

സമാനീതാ നിരർഥകം |

ഹതാ ഹി രാക്ഷസാഃ ക്ഷിപ്രം

പാർഥിവൈഃ സ്യൂർന സംശയഃ || 7.39.4 ||

1711

രാമസ്യ ബാഹുവീർയേണ

രക്ഷിതാ ലക്ഷ്മണസ്യ ച |

സുഖം പാരേ സമുദ്രസ്യ

യുധേമ വിഗതജ്വരാഃ || 7.39.5 ||

1712

ഏതാശ്ചാൻയാശ്ച രാജാനഃ

കഥാസ്തത്ര സഹസ്രശഃ |

കഥയന്തഃ സ്വരാജ്യാനി

ജഗ്മുർഹർഷസമൻവിതാഃ || 7.39.6 ||

1713

സ്യാനി രാജ്യാനി മുഖ്യാനി

ഋദ്ധാനി മുദിതാനി ച |

സമൃദ്ധധനധാൻയാനി

പൂർണാനി വസുമന്തി ച || 7.39.7 ||

1714

യഥാപുരാണി തേ ഗത്യാ

രത്നാനി വിവിധാൻയഥ |

രാമസ്യ പ്രിയകാമാർഥ -

മുപഹാരം നൃപാ ദദുഃ || 7.39.8 ||

1715

അശ്വാൻ യാനാനി രത്നാനി

ഹസ്തിനശ്ച മദോക്താൻ |

ചന്ദനാനി ച മുഖ്യാനി

ദിവ്യാൻയാദരണാനി ച || 7.39.9 ||

1716

മണിമുക്താപ്രവാലാംസ്തു

ദാസ്യോ രൂപസമൻവിതാഃ |

അജ്ഞാവികം ച വിവിധം

രമാംസ്തൂ വിവിധാൻ ബഹുൻ || 7.39.10 ||

1717

ദരതോ ലക്ഷണശ്ചൈവ

ശത്രുഘ്നശ്ച മഹാബലഃ |

ആദായ താനി രത്നാനി

സ്വാം പുരീം പുനരാഗതാഃ || 7.39.11 ||

1718

ആഗമ്യ ച പുരീം രമ്യ -

മയോധ്യാം പുരുഷർഷഭാഃ |

താനി രത്നാനി ചിത്രാണി

രാമായ സമുപാനയൻ || 7.39.12 ||

1719

പ്രതിഗൃഹ്യ ച തത് സർവം

രാമഃ പ്രീതിസമൻവിതഃ |

സുഗ്രീവായ ദദൗ രാജേണ

മഹാത്മാ കൃതകർമണേ || 7.39.13 ||

1720

വിഭീഷണായ ച ദദൗ

തമാൻയേഭ്യോപി രാഘവഃ |

രാക്ഷസേഭ്യഃ കപിഭ്യശ്ച

യൈർവൃതോ ജയമാപ്തവാൻ || 7.39.14 ||

1721

തേ സർവേ രാമദത്താനി

രത്നാനി കപിരാക്ഷസാഃ |

ശിരോഭിർധാരയാമാസു -

ർഭുജേഷു ച മഹാബലാഃ || 7.39.15 ||

1722

ഹനുമന്തം ച നൃപതി -

രിക്ഷാകുണാം മഹാരഥഃ |

അംഗദം ച മഹാബാഹു -

മങ്കമാരോപ്യ വീര്യവാൻ || 7.39.16 ||

1723

രാമഃ കമലപത്രാക്ഷഃ

സുഗ്രീവമിദമബ്രവീത് |

അംഗദസ്തേ സുപുത്രോഽയം

മന്ത്രി ചാപ്യനിലാത്മജഃ || 7.39.17 ||

1724

സുഗ്രീവമന്ത്രിതേ യുക്തൗ

മമ ചാപി ഹിതേ രതൗ |

അർഹതോ വിവിധാം പൂജാം

ത്യത്കൃതേ വൈ ഹരീശ്വര || 7.39.18 ||

1725

ഇത്യുക്ത്വാ വ്യപമുച്യാംഗാദ്

ഭൂഷണാനി മഹായശാഃ |

സ ബബന്ധ മഹാർഹാണി

തദാംഗദഹനുമതോഃ || 7.39.19 ||

1726

ആഭാഷ്യ ച മഹാവീരയാൻ

രാഘവോ യുഗപർഷഭാൻ |

നീലം നലം കേസരിണം

കുമുദം ഗന്ധമാദനം || 7.39.20 ||

1727

സുഷേണം പനസം വീരം

മൈന്ദം ദ്വിവിദമേവ ച |

ജാംബവന്തം ഗവാക്ഷം ച

വിനതം ധൂമ്രമേവ ച || 7.39.21 ||

1728

ബലീമുഖം പ്രജംഘം ച

സന്നാദം ച മഹാബലം |

ദരീമുഖം ദധീമുഖ -

മിന്ദ്രജാനും ച യുഗ്മപം || 7.39.22 ||

1729

മധുരം ശ്ലക്ഷ്ണയാ വാചാ

നേത്രാഭ്യമാപിബന്നിവ |

സുഹൃദോ മേ ദവന്തശ്ച

ശരീരം ഭ്രാതരസ്തഥാ || 7.39.23 ||

1730

യുഷ്മാദിരുദ്ധ്യതശ്ചാഹം

വ്യസനാത് കാനനൗകസഃ |

ധന്യോ രാജാ ച സുഗ്രീവോ

ദവദ്ഭിഃ സുഹൃദാം വരൈഃ || 7.39.24 ||

1731

ഏവമുക്ത്വാ ദദൗ തേഭ്യോ

ഭൂഷണാനി യഥാർഹതഃ |

വജ്രാണി ച മഹാർഹാണി

സന്ധ്യജേ ച നരർഷഭഃ || 7.39.25 ||

1732

തേ പിബന്തഃ സുഗന്ധീനി

മധുനി മധുപിംഗലാഃ |

മാംസാനി ച സുമൃഷ്ണാനി

മൂലാനി ച ഫലാനി ച || 7.39.26 ||

1733

ഏവം തേഷാം നിവസതാം

മാസഃ സാഗ്രോ യയൗ തദാ |

മുഹൂർത്തമിവ തേ സർവേ

രാമഭക്ത്യാ ച മേനിരേ || 7.39.27 ||

1734

രാമോഽപി രേമേ തൈഃ സാർധം

വാനരൈഃ കാമരുപിഭിഃ |

രാക്ഷസൈശ്ച മഹാവിർഭയൈ -

രൂക്ഷൈശ്ചൈവ മഹാബലൈഃ || 7.39.28 ||

1735

ഏവം തേഷാം യയൗ മാനോ

ദ്വിതീയഃ ശിശിരഃ സുഖം |

വാനരാണാം പ്രഹൃഷ്ടാനാം

രാക്ഷസാനാം ച സർവശഃ || 7.39.29 ||

1736

ഇക്ഷ്വാകുനഗരേ രമ്യേ

പരാം പ്രീതിമുപാസതാം |

രാമസ്യ പ്രീതികരണൈഃ

കാലസ്തേഷാം സുഖം യയൗ || 7.39.30 ||

1737

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകോനചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമേണ വാനരർക്ഷരക്ഷസാം സ്വദേശേ പ്രസ്ഥാപനം

തഥാ സു തേഷാം വസതാ -

മൃക്ഷവാനരരക്ഷസാം |

രാഘവസ്തു മഹാതേജാഃ

സുഗ്രീവമിദമബ്രവീത് || 7.40.1 ||

1738

ഗമ്യതാം സൗമ്യ കിഷ്കിന്ധാം

ദുരാധർഷാം സുരാസുരൈഃ |

പാലയസ്വ സഹാമാതൈ

രാജ്യം നിഹതകണ്ടകം || 7.40.2 ||

1739

അംഗദം ച മഹാബാഹോ

പ്രീത്യാ പരമയാ യുതഃ |

പശ്യ ത്വം ഹനുമന്തം ച

നലം ച സുമഹാബലം || 7.40.3 ||

1740

സുഷേണം ശ്വശൂരം വീരം

താരം ച ബലിനാം വരം |

കുമുദം ചൈവ ദുർധർഷം

നീലം ചൈവ മഹാബലം || 7.40.4 ||

1741

വീരം ശതബലിം ചൈവ

മൈനം ദ്വിവിദമേവ ച |

ഗജം ഗവാക്ഷം ഗവയം

ശരഭം ച മഹാബലം || 7.40.5 ||

1742

ഋക്ഷരാജം ച ദുർധർഷം

ജാംബവന്തം മഹാബലം |

പശ്യ പ്രീതിസമായുക്തോ

ഗന്ധമാദനമേവ ച || 7.40.6 ||

1743

ഋഷഭം ച സുവിക്രാന്തം

പ്ലവംഗം ച സുപാടലം |

കേസരിം ശരഭം ശുംഭം

ശംഖചൂഡം മഹാബലം || 7.40.7 ||

1744

യേ യേ മേ സുമഹാത്മാനോ

മദർഥേ തൃക്തജീവിതാഃ |

പശ്യ ത്വം പ്രീതിസന്ധുക്തോ

മാ ചൈഷാം വിപ്രിയം കൃന്മാഃ || 7.40.8 ||

1745

ഏവമുക്ത്വാ ച സുഗ്രീവ -

മാശ്ലിഷ്യ ച പുനഃ പുനഃ |

വിഭീഷണമുവാചാഥ

രാമോ മധുരയാ ഗിരാ || 7.40.9 ||

1746

ലങ്കാം പ്രശാധി ധർമേണ

ധർമജ്ഞസ്ത്വം മതോ മമ |

പുരസ്യ രാക്ഷസാനാം ച

ഭ്രാതൂർവൈശ്രവണസ്യ ച || 7.40.10 ||

1747

- മാ ച ബുദ്ധിമധർമേ ത്വം
 കുർയാ രാജൻ കമഞ്ചന |
 ബുദ്ധിമന്തോ ഹി രാജാനോ
 ധ്രുവമശ്നന്തി മേദിനീം || 7.40.11 || 1748
- അഹം ച നിത്യശോ രാജൻ
 സുഗ്രീവസഹിതസ്ത്വയാ |
 സ്മർതവ്യഃ പരയാ പ്രീത്യാ
 ഗച്ഛ ത്വം വിഗതജ്വരഃ || 7.40.12 || 1749
- രാമസ്യ ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ
 ഋക്ഷവാനരരാക്ഷസാഃ |
 സാധുസാധിതി കാകുത്സ്ഥം
 പ്രശശംസുഃ പുനഃ പുനഃ || 7.40.13 || 1750
- തവ ബുദ്ധിർമഹാബാഹോ
 വീര്യമദ്ഭുതമേവ ച |
 മാധുര്യം പരമം രാമ
 സ്വയംഭോരിവ നിത്യദാ || 7.40.14 || 1751
- തേഷാമേവം ബ്രുവാണാനാം
 വാനരാണാം ച രക്ഷസാം |
 ഹനുമാൻ പ്രണതോ ഭൂത്വാ
 രാഘവം വാക്യമബ്രവീത് || 7.40.15 || 1752
- സ്നേഹോ മേ പരമോ രാജം -
 സ്ത്വയി തിഷ്ഠതു നിത്യദാ |
 ഭക്തിശ്ച നിയതാ വീര
 ഭാവോ നാൻയത്ര ഗച്ഛതു || 7.40.16 || 1753

- യാവദ് രാമകഥാ വീര
 ചരിഷ്യതി മഹീതലേ |
 താവച്ഛരീരേ വത്സ്യന്തു
 പ്രാണാ മമ ന സംശയഃ || 7.40.17 || 1754
- യച്ചൈതച്ചരിതം ദിവ്യം
 കഥാ തേ രഘുനന്ദന |
 തന്മമാപ്സരസോ രാമ
 ശ്രാവയേയൂർനരർഷഭ || 7.40.18 || 1755
- തച്ഛുത്യാഹം തതോ വീര
 തവ ചർയാമൃതം പ്രഭോ |
 ഉത്കംഠാം താം ഹരിഷ്യാമി
 മേഘലേഖാമിവാനിലഃ || 7.40.19 || 1756
- ഏവം ബ്രൂവാണം രാമസ്തു
 ഹനുമന്തം വരാസനാത് |
 ഉത്ഥായ സന്ധ്യജേ സ്തേഹാദ്
 വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.40.20 || 1757
- ഏവമേതത് കപിശ്രേഷ്ഠ
 ഭവിതാ നാത്ര സംശയഃ |
 ചരിഷ്യതി കഥാ യാവ -
 ഭേഷാ ലോകേ ച മാമികാ || 7.40.21 || 1758
- താവത് തേ ഭവിതാ കീർതിഃ
 ശരീര്യേപ്യസവസ്തഥാ |
 ലോകാ ഹി യാവത്സ്ഥാസ്യന്തി
 താവത് സ്ഥാസ്യന്തി മേ കഥാഃ || 7.40.22 || 1759

ഏകൈകസ്യാപകാരസ്യ

പ്രാണാൻ ദാസ്യാമി തേ കപേ |

ശേഷസ്യേഹോപകാരാണാം

ദവാമ ഋണിനോ വയം || 7.40.23 ||

1760

മദംഗേ ജീർണതാം യാതു

യത് ത്യയോപകൃതം കപേ |

നരഃ പ്രത്യുപകാരാണാ -

മാപത്യായാതി പാത്രതാം || 7.40.24 ||

1761

തത്ത്വേസ്യ ഹാരം ചന്ദ്രാഭം

മുച്യ കംഠാത് സ രാഘവഃ |

വൈദൂർയതരലം കംഠേ

ബബന്ധ ച ഹനുമതഃ || 7.40.25 ||

1762

തേനോരസി നിബദ്ധേന

ഹാരേണ മഹതാ കപിഃ |

രരാജ ഹേമശൈലേന്ദ്ര -

ശ്ചന്ദ്രേണാക്രാന്തമസ്തകഃ || 7.40.26 ||

1763

ശ്രുത്വാ തു രാഘവസ്യേത -

ദുത്ഥായോത്ഥായ വാനരാഃ |

പ്രണമ്യ ശിരസാ പാദൗ

നിർജുശുസ്തേ മഹാബലാഃ || 7.40.27 ||

1764

സുഗ്രീവഃ സ ച രാമേണ

നിരന്തരമുരോഗതഃ |

വിഭീഷണശ്ച ധർമാത്മാ

സർവേ തേ ബാഷ്പവിക്ലവാഃ || 7.40.28 ||

1765

സർവേ ച തേ ബാഷ്പകലാഃ

സാശ്രുനേത്രാ വിചേതസഃ |

സമുദ്ധാ ഇവ ദുഃഖേന

ത്യജന്തോ രാഘവം തദാ || 7.40.29 ||

1766

കൃതപ്രസാദാസ്തേനൈവം

രാഘവേണ മഹാത്മനാ |

ജഗ്മുഃ സ്വം സ്വം ഗൃഹം സർവേ

ദേഹീ ദേഹമിവ ത്യജൻ || 7.40.30 ||

1767

തതസ്തു തേ രാക്ഷസഘ്നക്ഷവാന്രാഃ

പ്രണമ്യ രാമം രഘുവംശവർധനം |

വിയോഗജാശ്രുപ്രതിപൂർണ്ണലോചനാഃ

പ്രതിപ്രയാതാസ്തു യഥാ നിവാസിനഃ || 7.40.31 ||

1768

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ॥

കുബേരപ്രഹിതസ്യ പുഷ്പകവിമാനസ്യാഗമനം ശ്രീരാമേണ
പൂജിതസ്യാനുഗൃഹീതസ്യ ച തസ്യ തിരോഭാവോ ഭരതേന
രാമരാജ്യസ്യാഭ്യുതപ്രഭാവാനാം വർണനം

വിസൃജ്യ ച മഹാബാഹു -

രൂക്ഷവാനരരാക്ഷസാൻ |

ഭ്രാതൃഭിഃ സഹിതോ രാമഃ

പ്രമുഖോദ സുഖം സുഖീ || 7.41.1 ||

1769

അമാപരാഹ്നസമയേ

ഭ്രാതൃഭിഃ സഹ രാഘവഃ |

ശുശ്രാവ മധുരാം വാണീ -

മന്തരിക്ഷാൻമഹാപ്രഭുഃ || 7.41.2 ||

1770

സൗമ്യ രാമ നിരീക്ഷസ്യ

സൗമ്യേന വദനേന മാം |

കുബേരഭവനാത് പ്രാപ്തം

വിദ്ധി മാം പുഷ്പകം പ്രഭോ || 7.41.3 ||

1771

തവ ശാസനമാജ്ഞായ

ഗതോന്വിന്ധി ഭവനം പ്രതി |

ഉപസ്ഥാതും നരശ്രേഷ്ഠ

സ ച മാം പ്രത്യഭാഷത || 7.41.4 ||

1772

നിർജിതസ്ത്വം നരേന്ദ്രേണ

രാഘവേണ മഹാത്മനാ |

നിഹത്യ യുധി ദുർധർഷം

രാവണം രാക്ഷസേശ്വരം || 7.41.5 ||

1773

മമാപി പരമാ പ്രീതി -

ർഹതേ തസ്മിൻ ദുരാത്മനി |

രാവണേ സഗണേ ചൈവ

സപുത്രേ സഹബാന്ധവേ || 7.41.6 ||

1774

സ ത്വം രാമേണ ലങ്കായാം

നിർജിതഃ പരമാത്മനാ |

വഹ സൗമ്യ തമേവ ത്വ -

മഹാജ്ഞാപയാമി തേ || 7.41.7 ||

1775

പരമോ ഹ്യേഷ മേ കാമോ

യത് ത്വം രാഘവനന്ദനം |

വഹേർലോകസ്യ സംയാനം

ഗച്ഛസ്വ വിഗതജ്വരഃ || 7.41.8 ||

1776

സോഽഹം ശാസനമാജ്ഞായ

ധനദസ്യ മഹാത്മനഃ |

ത്വത്സകാശമനുപ്രാപ്തോ

നിർവിശങ്കഃ പ്രതീച്ഛ മാം || 7.41.9 ||

1777

അധൃഷ്ടഃ സർവഭൂതാനാം

സർവേഷാം ധനദാജ്ഞയാ |

ചരാമൃഹം പ്രഭാവേണ

തവാജ്ഞാൻ പരിപാലയൻ || 7.41.10 ||

1778

ഏവമുക്തസ്തദാ രാമഃ

പുഷ്പകേണ മഹാബലഃ |

ഉവാച പുഷ്പകം ദൃഷ്ട്വാ

വിമാനം പുനരാഗതം || 7.41.11 ||

1779

യദ്യേവം സ്വാഗതം ത്യേന്തൂ

വിമാനവര പുഷ്പക |

ആനുകൂൽയാദ് ധനേശസ്യ

വൃത്തദോഷോ ന നോ ഭവേത് || 7.41.12 ||

1780

ലാജൈശ്ചൈവ തഥാ പുഷ്പൈ -

ർധൂപൈശ്ചൈവ സുഗന്ധിഭിഃ |

പൂജയിത്വാ മഹാബാഹു

രാഘവഃ പുഷ്പകം തദാ || 7.41.13 ||

1781

ഗദ്യതാമിതി ചോവാച

ആഗച്ഛ ത്വം സുരേ യദാ |

സിദ്ധാനാം ച ഗതൗ സൗമ്യ

മാ വിഷാദേന യോജയ || 7.41.14 ||

1782

പ്രതിഘാതശ്ച തേ മാ ഭൂദ്

യഥേഷു ഗച്ഛതോ ദിശഃ |

ഏവമസ്തിതി രാമേണ

പൂജയിത്വാ വിസർജ്ജിതം || 7.41.15 ||

1783

അഭിപ്രേതാം ദിശം തസ്മാത്

പ്രായാത് തത് പുഷ്പകം തദാ |

ഏവമന്തർഹിതേ തന്മിൻ

പുഷ്പകേ സുകൃതാത്മനി || 7.41.16 ||

1784

ഭരതഃ പ്രാഞ്ജലീർവാക്യ -

മുവാച രഘുനന്ദനം |

വിബുധാത്മനി ദൃശ്യന്തേ

ത്വയി വീര പ്രശാസതി || 7.41.17 ||

1785

അമാനുഷാണി സത്ത്യാനി

വ്യാഹൃതാനി മുഹൂർമുഹുഃ |

അനാമയശ്ച മർത്യാനാം

സാഗ്രോ മാസോ ഗതോ ഹ്യയം || 7.41.18 ||

1786

ജീർണാനാമപി സത്ത്യാനാം

മൃത്യുർനായാതി രഘവ |

അരോഗപ്രസവാ നാർയോ

വപുഷ്ഞന്തോ ഹി മാനവാഃ || 7.41.19 ||

1787

ഹർഷശ്ചാഭ്യധികോ രാജ -

ഞ്ജനസ്യ പൂരവാസിനഃ |

കാലേ വർഷതി പർജ്ജന്യഃ

പാതയന്നമൃതം പയഃ || 7.41.20 ||

1788

വാതാശ്ചാപി പ്രവാനേത്യതേ

സ്തർശയുക്താഃ സുഖാഃ ശിവാഃ |

ഈദൃശോ നശ്ചിരം രാജാ

ഭവേദിതി നരേശ്വരഃ || 7.41.21 ||

1789

കഥയന്തി പുരേ രാജൻ

പൗരജാനപദാസ്തഥാ |

ഏതാ വാചഃ സുമധുരാ

ഭരതേന സമീരിതാഃ |

ശ്രുത്വാ രാമോ മുദാ യുക്തോ

ബഭൂവ നൃപസത്തമഃ || 7.41.22 ||

1790

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

അശോകവാടികായാം ശ്രീസീതാരാമയോർവിഹാരോ ഗർഭവത്യാഃ
സീതായാസ്തപോവനം ദ്രഷ്ടുമിച്ഛായാ ഉദയഃ ശ്രീരാമേണ തദർഥം
സ്വീകൃതിപ്രദാനം

സ വിസൃജ്യ തതോ രാമഃ
പുഷ്പകം ഹേമദൃഷിതം |
പ്രവിവേശ മഹാബാഹു -
രശോകവനികാം തദാ || 7.42.1 ||

1791

ചന്നാഗുരുചുതൈശ്ച
തുംഗകാലേയകൈരപി |
ദേവദാരുവനൈശ്ചാപി
സമന്താദുപശോഭിതാം || 7.42.2 ||

1792

ചമ്പകാശോകപുന്നാഗ -
മധുകപനസാസനൈഃ |
ശോഭിതാം പാരിജാതൈശ്ച
വിധുമജ്ജലനപ്രഭൈഃ || 7.42.3 ||

1793

ലോധ്രനീപാർജുനൈർനാഗൈഃ
സപ്തപർണാതിമുക്തകൈഃ |

മന്ദാരകദലീഗുൽമ -

ലതാജാലസമാവൃതാം || 7.42.4 ||

1794

പ്രിയംഗുഭിഃ കദംബൈശ്ച

തഥാ ച ബകുലൈരപി |

ജംബൂഭിർദാഡിമൈശ്ചൈവ

കോവിദാഭൈശ്ച ശോഭിതാം || 7.42.5 ||

1795

സർവദാ കുസുമൈ രമൈഃ

ഫലവദ്ഭിർമനോരമൈഃ |

ദിവ്യഗന്ധരസോപേതൈ -

സ്തരൂണാങ്കുരപൽലവൈഃ || 7.42.6 ||

1796

തഥൈവ തരുഭിർഭിവൈഃ

ശിൽപിഭിഃ പരികൽപിതൈഃ |

ചാരുപൽലവപുഷ്പാഭൈഃ -

ർമത്തദ്രമരസങ്കുലൈഃ || 7.42.7 ||

1797

കോകിലൈർഭൃംഗരാജൈശ്ച

നാനാവർണൈശ്ച പക്ഷിഭിഃ |

ശോഭിതാം ശതശശിത്രാം

ചൂതവൃക്ഷാവതംസകൈഃ || 7.42.8 ||

1798

ശാതകുന്ദനിഭാഃ കേചിത്

കേചിദഗ്നിശിഖോപമാഃ |

നീലാഞ്ജനനിഭാശ്ചാൻയേ

ഭാന്തി തത്ര സു പാദപാഃ || 7.42.9 ||

1799

സുരഭീണി ച പുഷ്പാണി

മാൽയാനി വിവിധാനി ച |

ദീർഘികാ വിവിധാകാരാഃ

പൂർണാഃ പരമവാരിണാ || 7.42.10 ||

1800

മാണികൃത്യതസോപാനാഃ

സ്താടികാന്തരകുട്ടിമാഃ |

ഛുൽലപദ്മോത്പലവനാ -

ശുക്രവാകോപശോഭിതാഃ || 7.42.11 ||

1801

ദാത്യുഹശുകസംഘുഷ്ടാ

ഹംസസാരസനാഭിതാഃ |

തരുഭിഃ പുഷ്പശബലൈ -

സ്തീരജൈരുപശോഭിതാഃ || 7.42.12 ||

1802

പ്രാകാരൈർവിവിധാകാരൈഃ

ശോഭിതാശ്ച ശിലാതലൈഃ |

തത്രൈത്രവ ച വനോദ്ദേശേ

വൈദൂർയമണിസന്നിഭൈഃ || 7.42.13 ||

1803

ശാദ്യലൈഃ പരമോപേതാം

പുഷ്പിതദ്രുമകാനനാം |

തത്ര സംഘർഷജാതാനാം

വൃക്ഷാണാം പുഷ്പശാലിനാം || 7.42.14 ||

1804

പ്രസ്തരാഃ പുഷ്പശബലാ

നഭസ്താരാഗണൈരിവ |

നന്ദനം ഹി യഥേന്ദ്രസ്യ

ബ്രാഹ്മം ചൈത്രരഥം യഥാ || 7.42.15 ||

1805

തമാദൂതം ഹി രാമസ്യ

കാനനം സന്നിവേശനം |

ബഹ്യാസനഗൃഹോപേതാം

ലതാഗൃഹസമാവൃതാം || 7.42.16 ||

1806

അശോകവനികാം സ്തീതാം

പ്രവിശ്യ രഘുനന്ദനഃ |

ആസനേ ച ശുഭാകാരേ

പുഷ്പപ്രകരഭൂഷിതേ || 7.42.17 ||

1807

കുമാസ്തരണസംസ്തീർണ്ണേ

രാമഃ സന്നിഷ്ഠസാദ ഹ |

സീതാമാദായ ഹസ്തേന

മധു മൈരേയകം ശുചി || 7.42.18 ||

1808

പായയാമാസ കാകുത്സ്ഥഃ

ശചീമിവ പുരന്ദരഃ |

മാംസാനി ച സുമൃഷ്ണാനി

ഫലാനി വിവിധാനി ച || 7.42.19 ||

1809

രാമസ്യാഭ്യവഹാരാർഥം

കിങ്കരാസ്തൂർണമാഹരൻ |

ഉപാനൃത്യംശ്ച രാജാനം

നൃത്യഗീതവിശാരദാഃ || 7.42.20 ||

1810

അപ്ലരോരഗസംഘാശ്ച

കിന്നരീപരിവാരിതാഃ |

ദക്ഷിണാ രൂപവത്യശ്ച

സ്ത്രീയഃ പാനവശം ഗതാഃ || 7.42.21 ||

1811

ഉപാനൃത്യന്ത കാകുത്സ്ഥം

നൃത്യഗീതവിശാരദാഃ |

മനോഭിരാമാ രാമാസ്താ

രാമോ രമയതാം വരഃ || 7.42.22 ||

1812

രമയാമാസ ധർമാത്മാ

നിത്യം പരമഭൂഷിതാഃ |

സ തയാ സീതയാ സാർധ -

മാസീനോ വിരരാജ ഹ || 7.42.23 ||

1813

അരുന്ധത്യാ ഇവാസീനോ

വസിഷ്ഠ ഇവ തേജസാ |

ഏവം രാമോ മുദാ യുക്തഃ

സീതാം സുരസുതോപമാം || 7.42.24 ||

1814

രമയാമാസ വൈദേഹീ -

മഹന്യഹനി ദേവവത് |

തഥാ തയോർവിഹരതോഃ

സീതാരാഘവയോശ്ചിരം || 7.42.25 ||

1815

അത്യക്രാമച്ഛൂദഃ കാലഃ

ശൈശിരോ ഭോഗദഃ സദാ |

പ്രാപ്തയോർവിവിധാൻ ഭോഗാ -

നതീതഃ ശിശിരാഗമഃ || 7.42.26 ||

1816

പൂർവാഹ്നേ ധർമകാർയാണി

കൃത്വാ ധർമേണ ധർമവിത് |

ശേഷം ദിവസഭാഗാർധ -

മന്തഃപുരഗതോഭിവത് || 7.42.27 ||

1817

സീതാപി ദേവകാർയാണി

കൃത്വാ പൗർവാഹ്നികാനി വൈ |

ശ്വശ്രൂണാമകരോത് പുജാം

സർവാസാമവിശേഷതഃ || 7.42.28 ||

1818

അഭ്യഗച്ഛത് തതോ രാമം

വിചിത്രാഭരണാംബരാ |

ത്രിവിഷ്ടപേ സഹസ്രാക്ഷ -

മുപവിഷ്ടം യഥാ ശചീ || 7.42.29 ||

1819

ദൃഷ്ട്വാ തു രാഘവഃ പത്നീം

കൽയാണേന സമൻവിതാം |

പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ

സാധുസാധിതി ചാബ്രവീത് || 7.42.30 ||

1820

അബ്രവീച്ച വരാഭോഹാം

സീതാം സുരസുതോപമാം |

അപത്യലാഭോ വൈദേഹീ

ത്യയം സമുപസ്ഥിതഃ || 7.42.31 ||

1821

കിമിച്ഛസി വരാഭോഹേ

കാമഃ കിം ക്രിയതാം തവ |

സ്മിതം കൃത്വാ തു വൈദേഹീ

രാമം വാക്യമമാബ്രവീത് || 7.42.32 ||

1822

തപോവനാനി പുണ്യാനി

ദൃഷ്ട്വമിച്ഛാമി രാഘവ |

ഗംഗാതീരോപവിഷ്ടാനാ -

മൃഷിണാമുഗ്രതേജസാം || 7.42.33 ||

1823

ഫലമൂലാശിനാം ദേവ

പാദമൂലേഷു വർതിതും |

ഏഷ മേ പരമഃ കാമോ

യൻമൂലഫലഭോജിനാം || 7.42.34 ||

1824

അപ്യേകരാത്രിം കാകുത്സ്മ

നിവസേയം തപോവനേ |

തഥേതി ച പ്രതിജ്ഞാതം

രാമേണാക്ലിഷ്ടകർമണാ |

വിസ്രജ്ഞാ ഭവ വൈദേഹി

ശ്യാ ഗമിഷ്യസ്യസംശയം || 7.42.35 ||

1825

ഏവമുക്ത്വാ തു കാകുത്സ്മോ

മൈഥിലീം ജനകാത്മജാം |

മധ്യകക്ഷാന്തരം രാമോ

നിർജഗാമ സുഹൃദ്യുതഃ || 7.42.36 ||

1826

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വിചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രിചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

ഭദ്രേണ പൗരാണാം മുഖാദാകർണിതായാഃ
സീതാവിഷയകാശുഭചർചായാഃ ശ്രീരാമസമക്ഷേ നിവേദനം

തത്രോപവിഷ്ടം രാജാന -
മുപാസന്തേ വിചക്ഷണാഃ |

കഥാനാം ബഹുരൂപാണാം
ഹാസ്യകാരാഃ സമന്തതഃ || 7.43.1 ||

1827

വിജയോ മധുമത്തശ്ച
കാശ്യപോ മംഗലഃ കുലഃ |
സുരാജിഃ കാലിയോ ഭദ്രോ
ദന്തവക്ത്രഃ സുമാഗധഃ || 7.43.2 ||

1828

ഏതേ കഥാ ബഹുവിധാഃ
പരിഹാസസമൻവിതാഃ |
കഥയന്തി സു സംഹൃഷ്ടാ
രാഘവസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.43.3 ||

1829

തതഃ കഥായാം കന്യാഞ്ചിദ്
രാഘവഃ സമദാഷത |
കാഃ കഥാ നഗരേ ഭദ്ര
വർത്തന്തേ വിഷയേഷു ച || 7.43.4 ||

1830

മാമാശ്രിതാനി കാന്യാഹുഃ

പൗരജാനപദാ ജനാഃ |

കിം ച സീതാം സമാശ്രിത്യ

ഭരതം കിം ച ലക്ഷ്മണം || 7.43.5 ||

1831

കിം നു ശത്രുഘ്നമുദീശ്യ

കൈകേയീം കിം നു മാതരം |

വക്തവ്യതാം ച രാജാനോ

വനേ രാജ്യേ വ്രജന്തി ച || 7.43.6 ||

1832

ഏവമുക്തേ തു രാമേണ

ഭദ്രഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് |

സ്ഥിതാഃ ശുഭാഃ കഥാ രാജൻ

വർതന്തേ പുരവാസിനാം || 7.43.7 ||

1833

അമും തു വിജയം സൗമ്യ

ദശഗ്രീവവധാർജിതം |

ഭൂയിഷ്ഠം സ്വപുരേ പൗരൈഃ

കഥ്യന്തേ പുരുഷർഷഭ || 7.43.8 ||

1834

ഏവമുക്തസ്തു ഭദ്രേണ

രാഘവോ വാക്യമബ്രവീത് |

കഥയസ്യ യഥാതത്ത്വം

സർവം നിരവശേഷതഃ || 7.43.9 ||

1835

ശുഭാശുഭാനി വാക്യാനി

കാന്യാഹുഃ പുരവാസിനഃ |

ശ്രുത്യേദാനീം ശുഭം കുർയാം

ന കുർയാമശുഭാനി ച || 7.43.10 ||

1836

- കഥയസ്വ ച വിസ്രജ്ഞോ
 നിർഭയം വിഗതജ്വരഃ |
 കഥയന്തി യഥാ പൗരാഃ
 പാപാ ജനപദേഷു ച || 7.43.11 || 1837
- രാഘവേണൈവമുക്തസ്തു
 ഭദ്രഃ സുരുചിരം വചഃ |
 പ്രത്യുവാച മഹാബാഹുഃ
 പ്രാഞ്ജലിഃ സുസമാഹിതഃ || 7.43.12 || 1838
- ശൃണു രാജൻ യഥാ പൗരാഃ
 കഥയന്തി ശുഭാശുഭം |
 ചത്വരാപണരഥ്യാസു
 വനേഷുപവനേഷു ച || 7.43.13 || 1839
- ദുഷ്കരം കൃതവാൻ രാമഃ
 സമുദ്രേ സേതുബന്ധനം |
 അശ്രുതം പൂർവ്വകൈഃ കൈശ്ചിദ്
 ദേവൈരപി സദാനവൈഃ || 7.43.14 || 1840
- രാവണശ്ച ദുരാധർഷോ
 ഹതഃ സഞ്ചലവാഹനഃ |
 വാനരാശ്ച വശം നീതാ
 ഋക്ഷാശ്ച സഹ രാക്ഷസൈഃ || 7.43.15 || 1841
- ഹത്യാ ച രാവണം സംഖ്യേ
 സീതാമാഹുത്യ രാഘവഃ |
 അമർഷം പുഷ്പതഃ കൃത്വാ
 സ്വവേശ്വ പുനരാനയത് || 7.43.16 || 1842

- കീദൃശം ഹൃദയേ തസ്യ
 സീതാസംഭോഗജം സുഖം |
 അങ്കമാരോപ്യ തു പുരാ
 രാവണേന ബലാധ്യതാം || 7.43.17 || 1843
- ലങ്കാമപി പുരാ നീതാ -
 മശോകവനികാം ഗതാം |
 രക്ഷസാം വശമാപന്നാം
 കഥം രാമോ ന കുത്സ്യതി || 7.43.18 || 1844
- അസ്താകമപി ദാരേഷു
 സഹനീയം ഭവിഷ്യതി |
 യഥാ ഹി കുരുതേ രാജാ
 പ്രജാസ്തമനുവർത്തതേ || 7.43.19 || 1845
- ഏവം ബഹുവിധാ വാചോ
 വദന്തി പുരവാസിനഃ |
 നഗരേഷു ച സർവേഷു
 രാജൻ ജനപദേഷു ച || 7.43.20 || 1846
- തസ്യൈവം ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ
 രാഘവഃ പരമാർത്ഥവത് |
 ഉവാച സുഹൃദഃ സർവാൻ
 കഥമേതദ് വദന്തു മാം || 7.43.21 || 1847
- സർവേ തു ശിരസാ ഭൂമാ -
 വഭിവാദ്യ പ്രണമ്യ ച |
 പ്രത്യുചു രാഘവം ദീന -
 മേവമേതന്ന സംശയഃ || 7.43.22 || 1848

ശ്രുത്വാ തു വാക്യം കാകുത്സ്മഃ

സർവേഷാം സമുദീരിതം ।

വിസർജയാമാസ തദാ

വയസ്യാംഹരത്രുസൂദനഃ || 7.43.23 ||

1849

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രിചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുശ്ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യാജ്ഞയാ സമേഷാം ഭ്രാതൃണാം തത്പാർശ്വ ആഗമനം

വിസൃജ്യ തു സുഹൃദ്വർഗം

ബുദ്ധ്യാ നിശ്ചിത്യ രാഘവഃ |

സമീപേ ദ്വാഃസ്ഥമാസീന -

മിദം വചനമബ്രവീത് || 7.44.1 ||

1850

ശീഘ്രമാനയ സൗമിത്രിം

ലക്ഷ്മണം ശുഭലക്ഷണം |

ഭരതം ച മഹാഭാഗം

ശത്രുഘ്നമപരാജിതം || 7.44.2 ||

1851

രാമസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ

ദ്വാഃസ്ഥോ മുർധ്നി കൃതാഞ്ജലിഃ |

ലക്ഷ്മണസ്യ ഗൃഹം ഗത്വാ

പ്രവിവേശാനിവാരിതഃ || 7.44.3 ||

1852

ഉവാച സുമഹാത്മാനം

വർധയിത്വാ കൃതാഞ്ജലിഃ |

ദ്രഷ്ടുമിച്ഛതി രാജാ ത്വാം

ഗദ്യതാം തത്ര മാ ചിരം || 7.44.4 ||

1853

ബാഘമിത്യേവ സൗമിത്രിഃ

കൃത്യാ രാഘവശാസനം |

പ്രാഭവദ് രഥമാരുഹ്യ

രാഘവസ്യ നിവേശനം || 7.44.5 ||

1854

പ്രയാന്തം ലക്ഷ്മണം ദൃഷ്ട്വാ

ദ്വാഃസ്ഥോ ഭരതമന്ത്രികാത് |

ഉവാച ഭരതം തത്ര

വർധയിത്യാ കൃതാഞ്ജലിഃ || 7.44.6 ||

1855

വിനയാവനതോ ഭൂത്യാ

രാജാ ത്വാം ദൃഷ്ടുമിച്ഛതി |

ഭരതസ്തു വചഃ ശ്രുത്യാ

ദ്വാഃസ്ഥാദ് രാമസമീരിതം || 7.44.7 ||

1856

ഉത്പപാതാസനാത് തുർണം

പദ്ഭ്യാമേവ മഹാബലഃ |

ദൃഷ്ട്വാ പ്രയാന്തം ഭരതം

ത്വരമാണഃ കൃതാഞ്ജലിഃ || 7.44.8 ||

1857

ശത്രുഘ്നഭവനം ഗത്യാ

തതോ വാക്യമുവാച ഹ |

ഏഹ്യാഗച്ഛ രഘുശ്രേഷ്ഠ

രാജാ ത്വാം ദൃഷ്ടുമിച്ഛതി || 7.44.9 ||

1858

ഗതോ ഹി ലക്ഷ്മണഃ പൂർവം

ഭരതശ്ച മഹായശാഃ |

ശ്രുത്യാ തു വചനം തസ്യ

ശത്രുഘ്നഃ പരമാസനാത് || 7.44.10 ||

1859

ശിരസാ വന്ദ്യ ധരണീം

പ്രയയൗ യത്ര രാഘവഃ |

ദ്വാഃസ്ഥസ്ത്വാഗമ്യ രാമായ

സർവാനേവ കൃതാഞ്ജലിഃ || 7.44.11 ||

1860

നിവേദയാമാസ തഥാ

ഭ്രാതൃൻ സ്വാൻ സമുപസ്ഥിതാൻ |

കുമാരാനാഗതാംശ്രുത്വാ

ചിന്താവാക്യകുലിതേന്ദ്രിയഃ || 7.44.12 ||

1861

അവാങ്മുഖോ ദീനമനാ

ദ്വാഃസ്ഥം വചനമബ്രവീത് |

പ്രവേശയ കുമാരാംസ്ത്വം

മത്സമീപം ത്വരാൻവിതഃ || 7.44.13 ||

1862

ഏതേഷു ജീവിതം മഹ്യ -

മേതേ പ്രാണാഃ പ്രിയാ മമ |

ആജ്ഞാപ്താസ്തു നരേന്ദ്രേണ

കുമാരാഃ ശുക്ലവാസസഃ || 7.44.14 ||

1863

പ്രഹ്യാഃ പ്രാഞ്ജലയോ ഭൂത്വാ

വിവിശുന്തേ സമാഹിതാഃ |

തേ തു ദൃഷ്ട്വാ മുഖം തസ്യ

സഗ്രഹം ശശിനം യഥാ || 7.44.15 ||

1864

സന്ധ്യാഗതമിവാദിത്യം

പ്രഭയാ പരിവർജിതം |

ബാഷ്പപൂർവ്വേ ച നയനേ

ദൃഷ്ട്വാ രാമസ്യ ധീമതഃ |

ഹതശോഭം യഥാ പദ്മം

മുഖം വീക്ഷ്യ ച തസ്യ തേ || 7.44.16 ||

1865

തതോദ്ഭിവാദ്യ ത്വരിതാഃ

പാദൗ രാമസ്യ മുർധഭിഃ |

തസ്ഥുഃ സമാഹിതാഃ സർവേ

രാമസ്ത്വശ്രൂണ്യവർതയത് || 7.44.17 ||

1866

താൻ പരിഷ്വജ്യ ബാഹുഭ്യാ -

മുത്ഥാപ്യ ച മഹാബലഃ |

ആസനേഷ്ചാസതേത്യുക്ത്വാ

തതോ വാക്യം ജഗാദ ഹ || 7.44.18 ||

1867

ഭവന്തോ മമ സർവസ്വം

ഭവന്തോ ജീവിതം മമ |

ഭവദ്ഭിശ്ച കൃതം രാജ്യം

പാലയാമി നരേശ്വരാഃ || 7.44.19 ||

1868

ഭവന്തഃ കൃതശാസ്ത്രാർഥാ

ബുദ്ധ്യാ ച പരിനിഷ്ഠിതാഃ |

സംഭൂയ ച മദർഥോദ്യ -

മൻവേഷ്വവ്യോ നരേശ്വരാഃ || 7.44.20 ||

1869

തഥാ വദതി കാകുത്സ്ഥേ

അവധാനപരായണാഃ |

ഉദ്വിഗമനസഃ സർവേ

കിം നു രാജാഭിധാസ്യതി || 7.44.21 ||

1870

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുശ്ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

ബന്ധുനാം സമക്ഷേ സർവത്ര പ്രസ്യതസ്യ ലോകാപവാദസ്യ
വർണനം കൃത്വാ ശ്രീരാമേണ സീതാം വനേ വിസർജ്ജയിതും ലക്ഷ്മണം
പ്രത്യാദേശഃ

തേഷാം സമുപവിഷ്ടാനാം
സർവേഷാം ദീനചേതസാം |

ഉവാച വാക്യം കാകുത്സ്ഥോ
മുഖേന പരിശുഷ്യതാ || 7.45.1 ||

1871

സർവേ ശൃണുത ഭദ്രം വോ
മാ കുരുധ്വം മനോന്യമാ |

പൗരാണാം മമ സീതായാം
യാദൃശീ വർത്തതേ കഥാ || 7.45.2 ||

1872

പൗരാപവാദഃ സുമഹാം -
സ്തഥാ ജനപദസ്യ ച |

വർത്തതേ മയി ബീദത്സാ
സാ മേ മർമാണി കൃന്തതി || 7.45.3 ||

1873

അഹം കില കുലേ ജാത
ഇക്ഷ്യാകുണാം മഹാത്മനാം |

സീതാപി സത്കുലേ ജാതാ

ജനകാനാം മഹാത്മനാം || 7.45.4 ||

1874

ജാനാസി ത്വം യഥാ സൗമ്യ

ദണ്ഡകേ വിജനേ വനേ |

രാവണേന ഹൃതാ സീതാ

സ ച വിധ്വംസിതോ മയാ || 7.45.5 ||

1875

തത്ര മേ ബുദ്ധിരുത്പന്നാ

ജനകസ്യ സുതാം പ്രതി |

അത്രോഷിതാമിമാം സീതാ -

മാനയേയം കഥം പുരീം || 7.45.6 ||

1876

പ്രത്യയാർഥം തതഃ സീതാ

വിവേശ ജ്വലനം തദാ |

പ്രത്യക്ഷം തവ സൗമിത്രേ

ദേവാനാം ഹവ്യവാഹനഃ || 7.45.7 ||

1877

അപാപാം മൈഥിലീമാഹ

വായുശ്ചാകാശഗോചരഃ |

ചന്ദ്രാദിത്യൗ ച ശംസേതേ

സുരാണാം സന്നിധൗ പുരാ || 7.45.8 ||

1878

ഋഷീണാം ചൈവ സർവേഷാ -

മപാപാം ജനകാത്മജാം |

ഏവം ശുദ്ധസമാചാരാ

ദേവഗന്ധർവസന്നിധൗ || 7.45.9 ||

1879

ലങ്കാദ്വീപേ മഹേന്ദ്രേണ

മമ ഹസ്തേ നിവേശിതാ |

അന്തരാത്മാ ച മേ വേത്തി

സീതാം ശുദ്ധാം യശസിനിം || 7.45.10 ||

1880

തതോ ഗൃഹീത്വാ വൈദേഹീ -

മയോധ്യാമഹമാഗതഃ |

അയം തു മേ മഹാൻ വാദഃ

ശോകശ്ച ഹൃദി വർത്തതേ || 7.45.11 ||

1881

പൗരാപവാദഃ സുമഹാം -

സ്തഥാ ജനപദസ്യ ച |

അകീർത്തിര്യസ്യ ഗീയേത

ലോകേ ഭൂതസ്യ കസ്യചിത് || 7.45.12 ||

1882

പതത്യേവാധമാൻ ലോകാൻ

യാവച്ഛബ്ദഃ പ്രകീർത്യതേ |

അകീർത്തിർനിന്ദ്യതേ ദേവൈഃ

കീർത്തിർലോകേഷു പൂജ്യതേ || 7.45.13 ||

1883

കീർത്യർഥം തു സമാരംഭഃ

സർവേഷാം സുമഹാത്മനാം |

അപ്യഹം ജീവിതം ജഹ്യാം

യുഷ്മാൻ വാ പുരുഷർഷഭാഃ || 7.45.14 ||

1884

അപവാദഭയാദ് ഭീതഃ

കിം പുനർജനകാത്മജാം |

തസ്മാദ് ഭവന്തഃ പശ്യന്തു

പതിതം ശോകസാഗരേ || 7.45.15 ||

1885

നഹി പശ്യാമ്യഹം ഭൂതം

കിഞ്ചിദ് ദുഃഖമത്യാധികം |

- ശ്വസ്ത്വം പ്രഭാതേ സൗമിത്രേ
സുമന്ത്രാധിഷ്ഠിതം രഥം || 7.45.16 || 1886
- ആരുഹ്യ സീതാമാരോപ്യ
വിഷയാന്തേ സമുത്സൃജ |
ഗംഗായാസ്തു പരേ പാരേ
വാൽമീകേസ്തു മഹാത്മനഃ || 7.45.17 || 1887
- ആശ്രമോ ദിവ്യസങ്കാശ -
സ്തമസാതീരമാശ്രിതഃ |
തത്രൈതതാം വിജനേ ദേശേ
വിസൃജ്യ രഘുനന്ദന || 7.45.18 || 1888
- ശീഘ്രമാഗച്ഛ സൗമിത്രേ
കുരുഷ്യ വചനം മമ |
ന ചാസ്മി പ്രതിവക്തവ്യഃ
സീതാം പ്രതി കഥഞ്ചന || 7.45.19 || 1889
- തസ്മാത് ത്വം ഗച്ഛ സൗമിത്രേ
നാത്ര കാർയാ വിചാരണാ |
അപ്രീതിർഹി പരാ മഹ്യം
ത്വയൈതത് പ്രതിവാരിതേ || 7.45.20 || 1890
- ശാപിതാ ഹി മയാ യുധം
പാദാഭ്യാം ജീവിതേന ച |
യേ മാം വാക്യാന്തരേ ബ്രൂയു -
രനുനേതും കഥഞ്ചന || 7.45.21 || 1891
- അഹിതാ നാമ തേ നിത്യം
മദഭീഷ്ടവിഘാതനാത് |

മാനയന്നു ഭവന്തോ മാം

യദി മച്ഛാസനേ സ്ഥിതാഃ || 7.45.22 ||

1892

ഇതോദ്യ നീയതാം സീതാ

കുരുഷ്യ വചനം മമ |

പൂർവമുക്തോഹമനയാ

ഗംഗാതീരേഹമാശ്രമാൻ || 7.45.23 ||

1893

പശ്യേയമിതി തസ്യാശ്ച

കാമഃ സംവർത്യതാമയം |

ഏവമുക്ത്വാ തു കാകുത്സ്ഥോ

ബാഷ്പേണ പിഹിതേക്ഷണം || 7.45.24 ||

1894

സംവിവേശ സ ധർമാത്മാ

ഭ്രാതൃഭിഃ പരിവാരിതഃ |

ശോകസംവിഗ്നഹൃദയോ

നിശശ്വാസ യഥാ ഭൂപഃ || 7.45.25 ||

1895

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്ചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ॥

സീതാം രഥ ഉപവേശ്യ വനേ പരിത്യക്തും ലക്ഷ്മണസ്യ ഗമനം
ഗംഗാതടേ സമുപസ്ഥാനം ച

തതോ രജന്യാം വ്യുഷ്ടായാം
ലക്ഷ്മണോ ദീനചേതനഃ |
സുമന്ത്രമബ്രവീദ് വാക്യം
മുഖേന പരിശുഷ്യതാ || 7.46.1 ||

1896

സാരഥേ തുരഗാൺശീഘ്രാൻ
യോജയന്വ രഥോത്തമേ |
സ്വാസ്തീർണം രാജവചനാത്
സീതായാശ്വാസനം ശുഭം || 7.46.2 ||

1897

സീതാ ഹി രാജവചനാ -
ദാശ്രമം പുണ്യകർമ്മണാം |
മയാ നേയാ മഹർഷീണാം
ശീഘ്രമാനീയതാം രഥഃ || 7.46.3 ||

1898

സുമന്ത്രസ്തു തഥേത്യുക്ത്വാ
യുക്തം പരമവാജിഭിഃ |
രഥം സുരുചിരപ്രവൃം
സ്വാസ്തീർണം സുഖശയയാ || 7.46.4 ||

1899

- ആനീയോവാച സൗമിത്രിം
 മിത്രാണാം മാനവർധനം |
 രഥോഽയം സമനുപ്രാപ്തോ
 യത്കാർയം ക്രിയതാം പ്രഭോ || 7.46.5 || 1900
- ഏവമുക്തഃ സുമന്ത്രേണ
 രാജവേശ്ണി ലക്ഷ്മണഃ |
 പ്രവിശ്യ സീതാമാസാദ്യ
 വ്യാജഹാര നരർഷഭഃ || 7.46.6 || 1901
- ത്വയാ കിലൈഷ നൃപതി -
 ര്വരം വൈ യാചിതഃ പ്രഭുഃ |
 നൃപേണ ച പ്രതിജ്ഞാത -
 മാജ്ഞപ്തശ്ചാശ്രമം പ്രതി || 7.46.7 || 1902
- ഗംഗാതീരേ മയാ ദേവി
 ഋഷീണാമാശ്രമാൺശുഭാൻ |
 ശീഘ്രം ഗത്വാ തു വൈദേഹി
 ശാസനാത് പാർഥിവസ്യ നഃ || 7.46.8 || 1903
- അരൺയേ മൂനിഭിർജുഷേ
 അവനേയാ ഭവിഷ്യസി |
 ഏവമുക്താ തു വൈദേഹീ
 ലക്ഷ്മണേന മഹാത്മനാ || 7.46.9 || 1904
- പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ
 ഗമനം ചാപ്യരോചയത് |
 വാസാംസി ച മഹാർഹാണി
 രത്നാനി വിവിധാനി ച || 7.46.10 || 1905

ഗൃഹീത്വാ താനി വൈദേഹീ

ഗമനായോപചക്രമേ |

ഇമാനി മുനിപത്നീനാം

ദാസ്യാദ്യാഭരണാൻയഹം || 7.46.11 ||

1906

വസ്ത്രാണി ച മഹാർഹാണി

ധനാനി വിവിധാനി ച |

സൗമിത്രിസ്തു തഥേത്യുക്തത്വാ

രഥമാരോപ്യ മൈമിലീം || 7.46.12 ||

1907

പ്രയയൗ ശീഘ്രതുരഗം

രാമസ്യാജ്ഞാമനുസ്മരൻ |

അബ്രവീച്ച തദാ സീതാ

ലക്ഷ്മണം ലക്ഷ്മീവർധനം || 7.46.13 ||

1908

അശുഭാനി ബഹുന്യേവ

പശ്യാമി രഘുനന്ദന |

നയനം മേ സ്തൂരത്യദ്യ

ഗാത്രോത്കമ്പശ്ച ജായതേ || 7.46.14 ||

1909

ഹൃദയം ചൈവ സൗമിത്രേ

അസ്യസ്ഥമിവ ലക്ഷയേ |

ഔത്സുക്യം പരമം ചാപി

അധൃതിശ്ച പരാ മമ || 7.46.15 ||

1910

ശൂന്യാമേവ ച പശ്യാമി

പൃഥിവീം പൃഥുലോചന |

അപി സ്വസ്തി ദിവേത് തസ്യ

ഭ്രാതൃസ്തേ ഭ്രാതൃവത്സല || 7.46.16 ||

1911

ശ്വശ്രൂണാം ചൈവ മേ വീര
സർവാസാമവിശേഷതഃ |

പുരേ ജനപദേ ചൈവ
കുശലം പ്രാണിനാമപി || 7.46.17 ||

1912

ഇത്യഞ്ജലികൃതാ സീതാ
ദേവതാ അഭ്യയാചത |

ലക്ഷ്മണോർഭമം തതഃ ശ്രുത്വാ
ശിരസാ വന്ദ്യ മൈമിലീം || 7.46.18 ||

1913

ശിവമിത്യബ്രവീദ്ധ്യഷ്ടോ
ഹൃദയേന വിശുഷ്യതാ |

തതോ വാസമുപാഗമ്യ
ഗോമതിതീര ആശ്രമേ || 7.46.19 ||

1914

പ്രഭാതേ പുനരുത്ഥായ
സൗമിത്രിഃ സുതമബ്രവീത് |

യോജയസ്വ രഥം ശീഘ്ര -
മദ്യ ഭാഗീരഥീജലം || 7.46.20 ||

1915

ശിരസാ ധാരയിഷ്യാമി
ത്രിയംബക ഇവൗജസാ |

സോശ്വാൻ വിചാരയിത്വാ തു
രഥേ യുക്താൻ മനോജവാൻ || 7.46.21 ||

1916

ആരോഹസ്വേതി വൈദേഹീം
സുതഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് |

സാ തു സുതസ്യ വചനാ -
ദാരൂരോഹ രഥോത്തമം || 7.46.22 ||

1917

സീതാ സൗമിത്രിണാ സാർധം

സുമന്ത്രേണ ച ധീമതാ |

ആസസാദ വിശാലാക്ഷീ

ഗംഗാം പാപവിനാശിനീം || 7.46.23 ||

1918

അമാർധദിവസേ ഗത്യാ

ഭാഗീരഥ്യാ ജലാശയം |

നിരീക്ഷ്യ ലക്ഷ്മണോ ദിനഃ

പ്രരുരോദ മഹാസ്വനഃ || 7.46.24 ||

1919

സീതാ തു പരമായത്താ

ദൃഷ്ട്വാ ലക്ഷ്മണമാതുരം |

ഉവാച വാക്യം ധർമജ്ഞാ

കിമിദം രുദൃതേ ത്വയാ || 7.46.25 ||

1920

ജാഹ്നവീതീരമാസാദൃ

ചിരാദിലഷിതം മമ |

ഹർഷകാലേ കിമർഥം മാം

വിഷാദയസി ലക്ഷ്മണ || 7.46.26 ||

1921

നിത്യം ത്വം രാമപാർശ്വേഷു

വർതസേ പുരുഷർഷഭ |

കച്ചിദ് വിനാകൃതസ്തേന

ദ്വിരാത്രം ശോകമാഗതഃ || 7.46.27 ||

1922

മമാപി ദധിതോ രാമോ

ജീവിതാദപി ലക്ഷ്മണ |

ന ചാഹമേവം ശോചാമി

മൈവം ത്വം ബാലിശോ ഭവ || 7.46.28 ||

1923

താരയസ്വ ച മാം ഗംഗാം

ദർശയസ്വ ച താപസാൻ |

തതോ മുനിഭ്യോ വാസാംസി

ദാസ്യാമ്യാദരണാനി ച || 7.46.29 ||

1924

തതഃ കൃത്വാ മഹർഷീണാം

യഥാർഹമഭിവാദനം |

തത്ര ചൈകാം നിശാമുഷ്യ

യാസ്യാമസ്താം പുരീ പുനഃ || 7.46.30 ||

1925

മമാപി പദ്മപത്രാക്ഷം

സിംഹോരസ്തം കൃശോദരം |

ത്വരതേ ഹി മനോ ദ്രഷ്ടും

രാമം രമയതാം വരം || 7.46.31 ||

1926

തസ്യാസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

പ്രമുജ്യ നയനേ ശുഭേ |

നാവികാനാഹ്വയാമാസ

ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ |

ഇയം ച സജ്ജാ നൗശ്ചേതി

ദാശാഃ പ്രാഞ്ജലയോബ്രൂവൻ || 7.46.32 ||

1927

തിതീർഷുർലക്ഷ്മണോ ഗംഗാം

ശുഭാം നാവമുപാരുഹത് |

ഗംഗാം സന്താരയാമാസ

ലക്ഷ്മണസ്താം സമാഹിതഃ || 7.46.33 ||

1928

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷട്ചത്വരിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

നാവാ സീതാം ഗംഗാപാരം നീത്വാ ലക്ഷ്മണേന താം പ്രതി ദുഃഖേന
തദീയപരിത്യാഗവാർത്തായാഃ പ്രകടനം

അഥ നാവം സുവിസ്തീർണാം
നൈഷാദീം രാഘവാനുജഃ |
ആരുരോഹ സമായുക്താം
പൂർവമാരോപ്യ മൈഥിലീം ॥7.47.1॥

1929

സുമന്ത്രം ചൈവ സരഥം
സ്ഥീയതാമിതി ലക്ഷ്മണഃ |
ഉവാച ശോകസന്തപ്തഃ
പ്രയാഹീതി ച നാവികം ॥7.47.2॥

1930

തതസ്തീരമുപാഗമ്യ
ഭാഗീരഥ്യാഃ സ ലക്ഷ്മണഃ |
ഉവാച മൈഥിലീം വാക്യം
പ്രാഞ്ജലിർബാഷ്പസംവൃതഃ ॥7.47.3॥

1931

ഹൃദ്ഗതം മേ മഹച്ഛൽയം
യസ്മാദാർയേണ ധീമതാ |
അസ്മിന്നിമിത്തേ വൈദേഹി
ലോകസ്യ വചനീകൃതഃ ॥7.47.4॥

1932

- ശ്രേയോ ഹി മരണം മേദിദ്യ
 മൃത്യുർവാ യത്പരം ഭവേത് |
 ന ചാസ്മിന്നീദ്യശേ കാർയേ
 നിയോജ്യോ ലോകനിന്ദിതേ || 7.47.5 || 1933
- പ്രസീദ ച ന മേ പാപം
 കർതുമർഹസി ശോഭനേ |
 ഇത്യഞ്ജലികൃതോ ഭൂമൗ
 നിപപാത സ ലക്ഷ്മണഃ || 7.47.6 || 1934
- രുദന്തം പ്രാഞ്ജലിം ദൃഷ്ട്വാ
 കാങ്ക്ഷന്തം മൃത്യുമാന്തനഃ |
 മൈമിലീ ഭൃശസംവിഗ്നാ
 ലക്ഷ്മണം വാക്യമബ്രവീത് || 7.47.7 || 1935
- കിമിദം നാവഗച്ഛാമി
 ബ്രൂഹി തത്തേന ലക്ഷ്മണ |
 പശ്യാമി ത്വാം ന ച സ്വസ്ഥ -
 മപി ക്ഷേമം മഹീപതേഃ || 7.47.8 || 1936
- ശാപിതോസി നരേന്ദ്രേണ
 യത് ത്വം സന്താപമാഗതഃ |
 തദ് ബ്രൂയാഃ സന്നിധൗ മഹ്യ -
 മഹമാജ്ഞാപയാമി തേ || 7.47.9 || 1937
- വൈദേഹ്യാ ചോദ്യമാനസ്തൂ
 ലക്ഷ്മണോ ദീനചേതനഃ |
 അവാങ്മുഖോ ബാഷ്പഗലോ
 വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.47.10 || 1938

- ശ്രുത്യാ പരിഷദോ മധ്യേ
 ഹൃപവാദം സുദാരുണം |
 പുരേ ജനപദേ ചൈവ
 ത്വത്കൃതേ ജനകാത്മജേ || 7.47.11 || 1939
- രാമഃ സന്തപ്തഹൃദയോ
 മാം നിവേദ്യ ഗൃഹം ഗതഃ |
 ന താനി വചനീയാനി
 മയാ ദേവി തവാഗ്രതഃ || 7.47.12 || 1940
- യാനി രാജ്ഞാ ഹൃദി ന്യസ്താ -
 ന്യമർഷാത്പൃഷ്ടതഃ കൃതഃ |
 സാ ത്വം ത്യക്താ നൃപതിനാ
 നിർദോഷാ മമ സന്നിധൗ || 7.47.13 || 1941
- പൗരാപവാദഭീതേന
 ഗ്രാഹ്യം ദേവി ന ത്വേന്യഥാ |
 ആശ്രമാന്തേഷു ച മയാ
 ത്യക്തവ്യാ ത്വം ദവിഷ്യസി || 7.47.14 || 1942
- രാജ്ഞഃ ശാസനമാദായ
 തഥൈവ കില ദൗർഹൃദം |
 തദേതജ്ജാഹ്നവീതിരേ
 ബ്രഹ്മർഷീണാം തപോവനം || 7.47.15 || 1943
- പുണ്യം ച രമണീയം ച
 മാ വിഷാദം കൃമാഃ ശുഭേ |
 രാജ്ഞോ ദശരഥസ്യൈവ
 പിതൂർമേ മുനിപുംഗവഃ || 7.47.16 || 1944

സഖാ പരമകോ വിപ്രോ

വാൽമീകിഃ സുമഹായശാഃ |

പാദച്ഛായാമുപാഗമ്യ

സുഖമസ്യ മഹാത്മനഃ |

ഉപവാസപരൈകാഗ്രാ

വസ ത്വം ജനകാത്മജേ || 7.47.17 ||

1945

പതിവ്രതാത്മാസ്ഥായ

രാമം കൃത്വാ സദാ ഹൃദി |

ശ്രേയസ്നേ പരമം ദേവി

തഥാ കൃത്വാ ദവിഷ്യതി || 7.47.18 ||

1946

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്തചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ॥

സീതായാഃ സദുഃഖം വചനം ശ്രീരാമം പ്രതി തസ്യാഃ സന്ദേശോ
ലക്ഷ്മണസ്യ ഗമനം സീതായാ വിലാപശ്ച

ലക്ഷ്മണസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
ദാരുണം ജനകാത്മജാ |
പരം വിഷാദമാഗമ്യ
വൈദേഹീ നിപപാത ഹ || 7.48.1 || 1947

സാ മുഹൂർത്തമിവാസംജ്ഞാ
ബാഷ്പപർയാകുലേക്ഷണാ |
ലക്ഷ്മണം ദീനയാ വാചാ
ഉവാച ജനകാത്മജാ || 7.48.2 || 1948

മാമികേയം തനുർനൂനം
സുഷ്ടാ ദുഃഖായ ലക്ഷ്മണ |
ധാത്രോ യസ്യാസ്തഥാ മേദ്ര്യ
ദുഃഖമൂർതിഃ പ്രദൃശ്യതേ || 7.48.3 || 1949

കിം നു പാപം കൃതം പൂർവ
കോ വാ ദാദൈർവിയോജിതഃ |
യാഹം ശുദ്ധസമാചാരാ
ത്യക്താ നൃപതിനാ സതീ || 7.48.4 || 1950

പുരാഹമാശ്രമേ വാസം

രാമപാദാനുവർതിനീ |

അനുരുധ്യാപി സൗമിത്രേ

ദുഃഖേ ച പരിവർതിനീ || 7.48.5 ||

1951

സാ കഥം ഹ്യാശ്രമേ സൗമ്യ

വത്സ്യാമി വിജനീകൃതാ |

ആഖ്യാത്യാമി ച കന്യാഹം

ദുഃഖം ദുഃഖപരായണാ || 7.48.6 ||

1952

കിം നു വക്ഷ്യാമി മുനിഷു

കർമ ചാസത്കൃതം പ്രഭോ |

കസ്തിൻ വാ കാരണേ തൃക്താ

രാഘവേണ മഹാത്മനാ || 7.48.7 ||

1953

ന ഖൽവദ്യൈവ സൗമിത്രേ

ജീവിതം ജാഹ്നവീജലേ |

ത്യജേയം രാജവംശസ്തു

ഭർതൂർമേ പരിഹാസ്യതേ || 7.48.8 ||

1954

യഥാജ്ഞം കുരു സൗമിത്രേ

ത്യജ്യ മാം ദുഃഖഭാഗിനീം |

നിദേശേ സ്ഥീയതാം രാജ്ഞഃ

ശൃണു ചേദം വചോ മമ || 7.48.9 ||

1955

ശ്യാശ്രൂണാമവിശേഷേണ

പ്രാഞ്ജലിപ്രഗ്രഹേണ ച |

ശിരസാ വന്ദ്യ ചരണൗ

കുശലം ബ്രൂഹി പാർഥിവം || 7.48.10 ||

1956

ശിരസാഭിനതോ ബ്രൂയാഃ

സർവാസാമേവ ലക്ഷ്മണ |

വക്തവ്യശ്ചാപി നൃപതി -

ധർമേഷു സുസമാഹിതഃ || 7.48.11 ||

1957

ജാനാസി ച യഥാ ശുദ്ധാ

സീതാ തത്തേത്യന രാഘവ |

ഭക്ത്യാ ച പരയാ യുക്താ

ഹിതാ ച തവ നിത്യശഃ || 7.48.12 ||

1958

അഹം ത്യക്താ ച തേ വീര

അയശോഭീരുണാ ജനേ |

യച്ച തേ വചനീയം സ്യ -

ഭപവാദഃ സമുത്ഥിതഃ || 7.48.13 ||

1959

മയാ ച പരിഹർതവ്യം

ത്വം ഹി മേ പരമാ ഗതിഃ |

വക്തവ്യശ്ചൈവ നൃപതി -

ർധർമേണ സുസമാഹിതഃ || 7.48.14 ||

1960

യഥാ ഭ്രാതൃഷു വർതേഥാ -

സ്തഥാ പൗരേഷു നിത്യദാ |

പരമോ ഹ്യേഷ ധർമസ്തേ

തസ്മാത് കീർതിരനുത്തമാ || 7.48.15 ||

1961

യത്തു പൗരജനേ രാജൻ

ധർമേണ സമവാക്സയാത് |

അഹം തു നാനുശോചാമി

സ്വശരീരം നരർഷഭ || 7.48.16 ||

1962

യഥാപവാദം പൗരാണാം

തഥൈവ രഘുനന്ദന |

പതിർഹി ദേവതാ നാർയാഃ

പതിർബന്ധുഃ പതിർഗുരുഃ || 7.48.17 ||

1963

പ്രാണൈരപി പ്രിയം തസ്മാദ്

ഭർതുഃ കാർയം വിശേഷതഃ |

ഇതി മദ്യചനാദ് രാമോ

വക്തവ്യോ മമ സംഗ്രഹഃ || 7.48.18 ||

1964

നിരീക്ഷ്യ മാദ്യ ഗച്ഛ ത്വ -

മൃതുകാലാതിവർതിനീം |

ഏവം ബ്രൂവന്ത്യാം സീതായാം

ലക്ഷ്മണോ ദീനചേതനഃ || 7.48.19 ||

1965

ശിരസാ വന്ദ്യ ധരണീം

വ്യാഹർതും ന ശശാക ഹ |

പ്രദക്ഷിണം ച താം കൃത്വാ

രുദന്നേവ മഹാസ്വനഃ || 7.48.20 ||

1966

ധ്യാത്വാ മുഹൂർതം താമാഹ

കിം മാം വക്ഷ്യസി ശോഭനേ |

ദൃഷ്ടപൂർവം ന തേ രൂപം

പാദൗ ദൃഷ്ടൗ തവാനഘേ || 7.48.21 ||

1967

കഥമത്ര ഹി പശ്യാമി

രാമേണ രഹിതാം വനേ |

ഇത്യുക്തവാ താം നമസ്കൃത്യ

പുനർനാവമുപാരൂഹത് || 7.48.22 ||

1968

ആരുരോഹ പുനർനാവം

നാവികം ചാഭ്യചോദയത് |

സ ഗത്യാ ചോത്തരം തീരം

ശോകഭാരസമൻവിതഃ || 7.48.23 ||

1969

സമ്മുഖ്യ ഇവ ദുഃഖേന

രഥമധ്യാരുഹദ് ദ്രുതം |

മുഹൂർമുഹുഃ പരാവൃത്യ

ദൃഷ്ട്വാ സീതാമനാഥവത് || 7.48.24 ||

1970

ചേഷ്ടന്തിം പരതീരസ്ഥാം

ലക്ഷ്മണഃ പ്രയയാവഥ |

ദൂരസ്ഥം രഥമാലോക്യ

ലക്ഷ്മണം ച മുഹൂർമുഹുഃ |

നിരീക്ഷ്യമാണാം തുദ്വിണാം

സീതാം ശോകഃ സമാവിശത് || 7.48.25 ||

1971

സാ ദുഃഖഭാരാവനതാ യശസിനി

യശോധരാ നാഥമപശ്യതീ സതീ |

രുരോദ സാ ബർഹിണനാദിതേ വനേ

മഹാസ്വനം ദുഃഖപരായണാ സതീ || 7.48.26 ||

1972

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

മുനികുമാരേഭ്യഃ ശ്രുത്വാ വാൽമീകേഃ സീതാപാർശ്വ ആഗമനം തേന
തസ്യൈ സാന്ത്വനാപ്രദാനം തസ്യാഃ സ്വാശ്രമേ സമാനയനം ച

സീതാം തു രുദതീം ദൃഷ്ട്വാ
തേ തത്ര മുനിദാരകാഃ |

പ്രാദ്രവൻ യത്ര ഭഗവാ -

നാസ്തേ വാൽമീകിരുഗ്രധീഃ || 7.49.1 ||

1973

അഭിവാദ്യ മനേഃ പാദൗ

മുനിപുത്രാ മഹർഷയേ |

സർവേ നിവേദയാമാസു -

സ്തസ്മാസ്തു രുദിതസ്വനം || 7.49.2 ||

1974

അദൃഷ്ടപൂർവാ ഭഗവൻ

കന്യാപേഷാ മഹാത്മനഃ |

പത്നീ ശ്രീരിവ സമ്മോഹാദ്

വിരൗതി വികൃതാനനാ || 7.49.3 ||

1975

ഭഗവൻ സാധു പശ്യേസ്ത്വം

ദേവതാമിവ ഖാച്ചുതാം |

നദ്യാസ്തു തീരേ ഭഗവൻ

വരസ്തീ കാപി ദുഃഖിതാ || 7.49.4 ||

1976

ദൃഷ്ടാസ്താഭിഃ പ്രരുദിതാ

ദൃഢം ശോകപരായണാ |

അനർഹാ ദുഃഖശോകാഭ്യാ -

മേകാ ദീനാ അനാഥവത് || 7.49.5 ||

1977

ന ഹ്യേനാം മാനുഷീം വിദ്മഃ

സത്ക്രിയാസ്യാഃ പ്രയുജ്യതാം |

ആശ്രമസ്യാവിദുരേ ച

ത്യാമിയം ശരണം ഗതാ || 7.49.6 ||

1978

ത്രാതാരമിച്ഛതേ സാധ്വീ

ഭഗവംസ്താതുമർഹസി |

തേഷാം തു വചനം ശ്രുത്വാ

ബുദ്ധ്യാ നിശ്ചിത്യ ധർമവിത് || 7.49.7 ||

1979

തപസാ ലബ്ധചക്ഷുഷ്ഠാൻ

പ്രാഭവദ് യത്ര മൈമിലീ |

തം പ്രയാന്തമഭിപ്രേത്യ

ശിഷ്യാ ഹ്യേനം മഹാമതിം || 7.49.8 ||

1980

തം തു ദേശമഭിപ്രേത്യ

കിഞ്ചിത് പദ്ഭ്യാം മഹാമതിഃ |

അർഘ്യമാദായ രൂചിരം

ജാഹ്നവീതീരമാഗമത് |

ദദർശ രാഘവസ്യേഷാം

സീതാം പത്നീമനാഥവത് || 7.49.9 ||

1981

താം സീതാം ശോകഭാരാർതാം

വാൽമീകിർമുനിപുംഗവഃ |

ഉവാച മധുരാം വാണീം

ഏദയന്നിവ തേജസാ || 7.49.10 ||

1982

സ്കുഷാ ദശരഥസ്യ ത്വം

രാമസ്യ മഹിഷീ പ്രിയാ |

ജനകസ്യ സുതാ രാജ്ഞഃ

സ്വാഗതം തേ പതിവ്രതേ || 7.49.11 ||

1983

ആയാന്തീ ചാസി വിജ്ഞാതാ

മയാ ധർമസമാധിനാ |

കാരണം ചൈവ സർവം മേ

ഹൃദയേനോപലക്ഷിതം || 7.49.12 ||

1984

തവ ചൈവ മഹാഭാഗേ

വിദിതം മമ തത്ത്വതഃ |

സർവം ച വിദിതം മഹ്യം

ത്രൈലോക്യേ യദ്ധി വർതതേ || 7.49.13 ||

1985

അപാപാം വേദ്മി സീതേ തേ

തപോലബ്ধേന ചക്ഷുഷാ |

വിസ്രബ്ധാ ദവ വൈദേഹി

സാമ്പ്രതം മയി വർതസേ || 7.49.14 ||

1986

ആശ്രമസ്യാവിദൂരേ മേ

താപസ്യസ്തപസി സ്ഥിതാഃ |

താസ്ത്യാം വത്സേ യഥാ വത്സം

പാലയിഷ്യന്തി നിത്യശഃ || 7.49.15 ||

1987

ഇദമർഘ്യം പ്രതീച്ഛ ത്വം

വിസ്രബ്ധാ വിഗതജ്വരാ |

യഥാ സ്വഗൃഹമഭ്യേത്യ

വിഷാദം ചൈവ മാ കൃമാഃ || 7.49.16 ||

1988

ശ്രുത്വാ തു ഭാഷിതം സീതാ

മുനേഃ പരമമദ്ഭുതം |

ശിരസാ വന്ദ്യ ചരണൗ

തഥേത്യാഹ കൃതാഞ്ജലിഃ || 7.49.17 ||

1989

തം പ്രയാന്തം മുനിം സീതാ

പ്രാഞ്ജലിഃ പൃഷ്ടതോന്വഗാത് |

തം ദൃഷ്ട്വാ മുനിമായാന്തം

വൈദേഹ്യാ മുനിപത്നയഃ |

ഉപാജമുർമുദാ യുക്താ

വചനം ചേദമബ്രുവൻ || 7.49.18 ||

1990

സ്വാഗതം തേ മുനിശ്രേഷ്ഠ

ചിരസ്വാഗമനം ച തേ |

അഭിവാദയാമസ്ത്വാം സർവാ

ഉചൃതാം കിം ച കുർമഹേ || 7.49.19 ||

1991

താസാം തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

വാൽമീകിരിദമബ്രവീത് |

സീതേയം സമനുപ്രാപ്താ

പത്നീ രാമസ്യ ധീമതഃ || 7.49.20 ||

1992

സ്തൂഷാ ദശരഥസ്യേഷാ

ജനകസ്യ സുതാ സതീ |

അപാപാ പതിനാ ത്യക്താ

പരിപാൽയാ മയാ സദാ || 7.49.21 ||

1993

ഇമാം ഭവത്യഃ പശ്യന്തു

സ്നേഹേന പരമേണ ഹി |

ഗൗരവാൻമമ വാക്യാച്ച

പൂജ്യാ വോ്സ്തൂ വിശേഷതഃ || 7.49.22 ||

1994

മുഹൂർമുഹൂശ്ച വൈദേഹീം

പരിഭായ മഹായശാഃ |

സ്വമാശ്രമം ശിഷ്യവൃതഃ

പുനരായാൻമഹാതപാഃ || 7.49.23 ||

1995

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

ലക്ഷ്മണസുമന്ത്രയോഃ സംവാദഃ

ദൃഷ്ട്വാ തു മൈമിലീം സീതാ -

മാശ്രമേ സമ്പ്രവേശിതാം ।

സന്താപമഗമദ് ഘോരം

ലക്ഷ്മണോ ദീനചേതനഃ ॥ 7.50.1 ॥

1996

അബ്രവീച മഹാതേജാഃ

സുമന്ത്രം മന്ത്രസാരമിം ।

സീതാസന്താപജം ദുഃഖം

പശ്യ രാമസ്യ സാരഥേ ॥ 7.50.2 ॥

1997

തതോ ദുഃഖതരം കിം നു

രാഘവസ്യ ഭവിഷ്യതി ।

പത്നീം ശുദ്ധസമാചാരം

വിസൃജ്യ ജനകാത്മജാം ॥ 7.50.3 ॥

1998

വ്യക്തം ദൈവാദഹം മന്യേ

രാഘവസ്യ വിനാഭവം ।

വൈദേഹ്യാ സാരഥേ നിത്യം

ദൈവം ഹി ദുരതിക്രമം ॥ 7.50.4 ॥

1999

യോ ഹി ദേവാൻ സഗന്ധർവാ -

നസുരാൻ സഹ രാക്ഷസൈഃ |

നിഹൻയാദ് രാഘവഃ ക്രുദ്ധഃ

സ ദൈവം പര്യുപാസതേ || 7.50.5 ||

2000

പുരാ രാമഃ പിതൂർവാക്യാദ്

ദണ്ഡകേ വിജനേ വനേ |

ഉഷിത്വാ നവ വർഷാണി

പഞ്ച ചൈവ മഹാവനേ || 7.50.6 ||

2001

തതോ ദുഃഖതരം ഭൂയഃ

സീതയാ വിപ്രവാസനം |

പൗരാണാം വചനം ശ്രുത്വാ

നൃശംസം പ്രതിഭാതി മേ || 7.50.7 ||

2002

കോ നു ധർമാശ്രയഃ സൂത

കർമൺയന്തിൻ യശോഹരേ |

മൈഥിലീം സമനുപ്രാപ്തഃ

പൗരൈർഹീനാർഥവാദിഭിഃ || 7.50.8 ||

2003

ഏതാ വാചോ ബഹുവിധാഃ

ശ്രുത്വാ ലക്ഷ്മണഭാഷിതാഃ |

സുമന്ത്രഃ ശ്രദ്ധയാ പ്രാജ്ഞാ

വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.50.9 ||

2004

ന സന്താപസ്ത്വയാ കാർയഃ

സൗമിത്രേ മൈഥിലീം പ്രതി |

ദൃഷ്ടമേതത് പുരാ വിപ്രൈഃ

പിതൃസ്തേ ലക്ഷ്മണാഗ്രതഃ || 7.50.10 ||

2005

ഭവിഷ്യതി ദൃഢം രാമോ

ദുഃഖപ്രായോ വിസൗഖ്യഭാക് |

പ്രാപ്സ്യതേ ച മഹാബാഹു -

ർവിപ്രയോഗം പ്രിയൈർവൃതം || 7.50.11 ||

2006

ത്വാം ചൈവ മൈമിലീം ചൈവ

ശത്രുഘ്നഭരതൗ തമാ |

സ തൃജിഷ്യതി ധർമാത്മാ

കാലേന മഹതാ മഹാൻ || 7.50.12 ||

2007

ഇദം ത്വയി ന വക്തവ്യം

സൗമിത്രേ ഭരതേപി വാ |

രാജ്ഞാ വോ വ്യാഹൃതം വാക്യം

ദുർവാസാ യദുവാച ഹ || 7.50.13 ||

2008

മഹാജനസമീപേ ച

മമ ചൈവ നരർഷഭ |

ഋഷിണാ വ്യാഹൃതം വാക്യം

വസിഷ്ടസ്യ ച സന്നിധൗ || 7.50.14 ||

2009

ഋഷേന്ദു വചനം ശ്രുത്വാ

മാമാഹ പുരുഷർഷഭഃ |

സൂത ന ക്വചിദേവം തേ

വക്തവ്യം ജനസന്നിധൗ || 7.50.15 ||

2010

തസ്യാഹം ലോകപാലസ്യ

വാക്യം തത്സുസമാഹിതഃ |

നൈവ ജാത്യന്യതം കുർയാ -

മിതി മേ സൗമ്യ ദർശനം || 7.50.16 ||

2011

സർവമൈവ ന വക്തവ്യം

മയാ സൗമ്യ തവാഗ്രതഃ |

യദി തേ ശ്രവണേ ശ്രദ്ധാ

ശ്രൂയതാം രഘുനന്ദന || 7.50.17 ||

2012

യദ്യപ്യഹം നരേന്ദ്രേണ

രഹസ്യം ശ്രാവിതഃ പുരാ |

തമാപ്യുദാഹരിഷ്യാമി

ദൈവം ഹി ദുരതിക്രമം || 7.50.18 ||

2013

യേനേദമീദൃശം പ്രാപ്തം

ദുഃഖം ശോകസമൻവിതം |

ന ത്വയാ ഭരതസ്യാഗ്രേ

ശത്രുഘ്നസ്യാപി സന്നിധൗ || 7.50.19 ||

2014

തച്ഛൂത്വാ ഭാഷിതം തസ്യ

ഗംഭീരാർഥപദം മഹത് |

തഥ്യം ബ്രൂഹീതി സൗമിത്രിഃ

സൂതം തം വാക്യമബ്രവീത് || 7.50.20 ||

2015

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

മാർഗേ സുമന്ത്രേണ ദുർവാസസോ മുഖാദാകർണിതാം
ഭൃഗുശാപകമാം കിഞ്ചിദ് ഭാവവൃത്തം ച വർണയിത്വാ
ദുഃഖാൻവിതായ ലക്ഷ്മണായ സാന്ത്വനാദാനം

തഥാ സഞ്ചോദിതഃ സുതോ
ലക്ഷ്മണേന മഹാത്മനാ |
തദ് വാക്യമുഷിണാ പ്രോക്തം
വ്യാഹർതുമുപചക്രമേ ||7.51.1 ||

2016

പുരാ നാല്ലാ ഹി ദുർവാസാ
അത്രേ പുത്രോ മഹാമുനിഃ |
വസിഷ്ടസ്യാശ്രമേ പുണ്യേ
വാർഷിക്യം സമുവാസ ഹ ||7.51.2 ||

2017

തമാശ്രമം മഹാതേജാഃ
പിതാ തേ സുമഹായശാഃ |
പുരോഹിതം മഹാത്മാനം
ദിദൃക്ഷുരഗമത് സ്വയം ||7.51.3 ||

2018

സ ദൃഷ്ട്വാ സൂര്യസങ്കാശം
ജ്വലന്തമിവ തേജസാ |

ഉപവിഷും വസിഷ്ടസ്യ

സവ്യപാർശ്വേ മഹാമുനിം || 7.51.4 ||

2019

തൗ മുനീ താപസശ്രേഷ്ഠൗ

വിനീതോ ഹൃദ്യവാദയത് |

സ താഭ്യാം പൂജിതോ രാജാ

സ്യാഗതേനാസനേന ച || 7.51.5 ||

2020

പാദ്യേന ഫലമൂലൈശ്ച

ഉവാസ മുനിഭിഃ സഹ |

തേഷാം തത്രോപവിഷ്ഠാനാം

താസ്താഃ സുമധുരാഃ കമാഃ || 7.51.6 ||

2021

ബഭൂവുഃ പരമർഷീണാം

മധ്വാദിത്യഗത്യേഹനി |

തതഃ കമായാം കസ്യാഞ്ചിത്

പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രഗ്രഹോ നൃപഃ || 7.51.7 ||

2022

ഉവാച തം മഹാത്മാന -

മത്രേഃ പുത്രം തപോധനം |

ഭഗവൻ കിം പ്രമാണേന

മമ വംശോ ഭവിഷ്യതി || 7.51.8 ||

2023

കിമായുശ്ച ഹി മേ രാമഃ

പുത്രാശ്ചാൻയേ കിമായുഷഃ |

രാമസ്യ സ സുതാ യേ സ്യു -

സ്തേഷാമായുഃ കിയദ് ഭവേത് || 7.51.9 ||

2024

കാമ്യയാ ഭഗവൻ ബ്രൂഹി

വംശസ്യാസ്യ ഗതിം മമ |

തച്ഛൂത്വാ വ്യാഹൃതം വാക്യം

രാജേണാ ദശരഥസ്യ തു || 7.51.10 ||

2025

ദുർവാസാഃ സുമഹാതേജാ

വ്യാഹർതുമുപചക്രമേ |

ശൃണു രാജൻ പുരാ വൃത്തം

തദാ ദേവാസുരേ യുധി || 7.51.11 ||

2026

ദൈത്യാഃ സുരൈർഭർത്സ്യമാനാ

ഭൃഗുപത്നീം സമാശ്രിതാഃ |

തയാ ദത്താദയാസ്തത്ര

ന്യവസന്നഭയാസ്തദാ || 7.51.12 ||

2027

തയാ പരിഗൃഹീതാംസ്താൻ

ഭൃഷ്ടാ ക്രുദ്ധാഃ സുരേശ്വരഃ |

ചക്രേണ ശിതധാരേണ

ഭൃഗുപത്യാഃ ശിരോഹരത് || 7.51.13 ||

2028

തതസ്താം നിഹതാം ഭൃഷ്ടാ

പത്നീം ഭൃഗുകുലോദ്യഹഃ |

ശശാപ സഹസാ ക്രുദ്ധോ

വിഷ്ണും രിപുകുലാർദനം || 7.51.14 ||

2029

യസ്മാദവധ്യാം മേ പത്നീ -

മവധീഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ |

തസ്മാത് ത്വം മാനുഷേ ലോകേ

ജനിഷ്യസി ജനാർദന || 7.51.15 ||

2030

തത്ര പത്നീവിയോഗം ത്വം

പ്രാപ്യസേ ബഹുവാർഷികം |

ശാപാഭിഹതചേതാസ്തു

സ്യാത്മനാ ഭാവിതോഭവത് || 7.51.16 ||

2031

അർചയാമാസ തം ദേവം

ഭൃഗുഃ ശാപേന പീഡിതഃ |

തപസാസ്ത്വരാധിതോ ദേവോ

ഹൃബ്രവീദ് ഭക്തവത്സലഃ || 7.51.17 ||

2032

ലോകാനാം സമ്പ്രിയാർഥം തു

തം ശാപം ഗൃഹ്യമുക്തവാൻ |

ഇതി ശപ്തോ മഹാതേജാ

ഭൃഗുണാ പൂർവജൻമനി || 7.51.18 ||

2033

ഇഹാഗതോ ഹി പുത്രത്വം

തവ പാർഥിവസത്തമ |

രാമ ഇത്യഭിവിഖ്യാത -

സ്ത്രിഷു ലോകേഷു മാനദ || 7.51.19 ||

2034

തത് ഫലം പ്രാപ്തതേ ചാപി

ഭൃഗുശാപകൃതം മഹത് |

അയോധ്യായാഃ പതീ രാമോ

ദീർഘകാലം ഭവിഷ്യതി || 7.51.20 ||

2035

സുഖിനശ്ച സമൃദ്ധാശ്ച

ഭവിഷ്യന്ത്യസ്യ യ്യേനുഗാഃ |

ദശവർഷസഹസ്രാണി

ദശവർഷശതാനി ച || 7.51.21 ||

2036

രാമോ രാജ്യമുപാസിത്വാ

ബ്രഹ്മലോകം ഗമിഷ്യതി |

സമൃദ്ധൈശ്ചാശ്വമേധൈശ്ച

ഇഷ്ടാ പരമദുർജയഃ || 7.51.22 ||

2037

രാജവംശാംശ്ച ബഹുശോ

ബഹുൻ സംസ്ഥാപയിഷ്യതി |

ദ്വൗ പുത്രൗ തു ഭവിഷ്യതേ

സീതായാം രാഘവസ്യ തു || 7.51.23 ||

2038

സ സർവമഖിലം രാജേണാ

വംശസ്യാഹ ഗതാഗതം |

ആഖ്യായ സുമഹാതേജാ -

സ്തൃഷ്ണിമാസീൻമഹാമുനിഃ || 7.51.24 ||

2039

തൃഷ്ണിഭൂതേ തദാ തസ്മിൻ

രാജാ ഭശരഥോ മൂനൗ |

അഭിവാദ്യ മഹാത്മാനൗ

പുനരായാത് പുരോത്തമം || 7.51.25 ||

2040

ഏതദ് വചോ മയാ തത്ര

മൂനിനാ വ്യാഹൃതം പുരാ |

ശ്രുതം ഹൃദി ച നിക്ഷിപ്തം

നാൻയഥാ തദ് ഭവിഷ്യതി || 7.51.26 ||

2041

സീതായാശ്ച തതഃ പുത്രാ -

വഭിഷേക്ഷ്യതി രാഘവഃ |

അൻയത്ര ന ത്യയോധ്യായാം

മൂനേസ്തൂ വചനം യഥാ || 7.51.27 ||

2042

ഏവം ഗതേ ന സന്താപം

കർതുമർഹസി രാഘവ |

സീതാർഥേ രാഘവാർഥേ വാ

ദുര്യോ ഭവ നരോത്തമ || 7.51.28 ||

2043

ശ്രുത്വാ തു വ്യാഹൃതം വാക്യം

സുതസ്യ പരമാർദ്ഭുതം |

പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ

സാധു സാധിതി ചാബ്രവീത് || 7.51.29 ||

2044

തതഃ സംവദതോരേവം

സുതലക്ഷണയോഃ പഥി |

അസ്തമർകേ ഗതേ വാസം

കേശിൻയാം താവഥോഷതുഃ || 7.51.30 ||

2045

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

അയോധ്യായാ രാജഭവനേ പ്രവിഷ്ടന ലക്ഷ്മണേന ഖിന്നം ശ്രീരാമം
ദൃഷ്ട്വാ തസ്മൈ സാന്ത്വനാദാനം

തത്ര താം രജനീമുഷ്യ
കേശിന്ധാം രഘുനന്ദനഃ |
പ്രഭാതേ പുനരുത്ഥായ
ലക്ഷ്മണഃ പ്രയയൗ തദാ || 7.52.1 ||

2046

തത്ത്വോർധദിവസേ പ്രാപ്തേ
പ്രവിവേശ മഹാരഥഃ |
അയോധ്യാം രത്നസമ്പൂർണാം
ഹൃഷ്ടപുഷ്പജനാവൃതാം || 7.52.2 ||

2047

സൗമിത്രിന്യു പരം ദൈന്ധ്യം
ജഗാമ സുമഹാമതിഃ |
രാമപാദൗ സമാസാദ്യ
വക്ഷ്യാമി കിമഹം ഗതഃ || 7.52.3 ||

2048

തസ്മൈവം ചിന്തയാനസ്യ
ഭവനം ശശിസന്നിഭം |
രാമസ്യ പരമോദാരം
പുരസ്താത് സമദ്യശ്യത || 7.52.4 ||

2049

രാജ്ഞസ്തു ഭവനദ്വാരീ

സോഽവതീര്യ നരോത്തമഃ |

അവാങ്മുഖോ ദീനമനാഃ

പ്രവിവേശാനിവാരിതഃ || 7.52.5 ||

2050

സ ദൃഷ്ട്വാ രാഘവം ദീന -

മാസിനം പരമാസനേ |

നേത്രാഭ്യാമശ്രുപൂർണാഭ്യാം

ദദർശാഗ്രജമഗ്രതഃ || 7.52.6 ||

2051

ജഗ്രാഹ ചരണൗ തസ്യ

ലക്ഷ്മണോ ദീനചേതനഃ |

ഉവാച ദീനയാ വാചാ

പ്രാഞ്ജലിഃ സുസമാഹിതഃ || 7.52.7 ||

2052

ആർയസ്യാജ്ഞാം പുരസ്കൃത്യ

വിസൃജ്യ ജനകാത്മജാം |

ഗംഗാതീരേ യഥോദ്ദിഷ്ടേ

വാൽമീകേരാശ്രമേ ശുഭേ || 7.52.8 ||

2053

തത്ര താം ച ശുഭാചാരാ -

മാശ്രമാന്തേ യശസിനീം |

പുനരപ്യാഗതോ വീര

പാദമൂലമുപാസിതും || 7.52.9 ||

2054

മാ ശുചഃ പുരുഷവ്യാഘ്ര

കാലസ്യ ഗതിരീദൃശീ |

ത്വദ്വിധാ നഹി ശോചന്തി

ബുദ്ധിമന്തോ മനസിനഃ || 7.52.10 ||

2055

സർവേ ക്ഷയാന്താ നിചയാഃ

പതനാന്താഃ സമുച്ഛയാഃ |

സന്ധോഗാ വിപ്രയോഗാന്താ

മരണാന്തം ച ജീവിതം || 7.52.11 ||

2056

തസ്മാത് പുത്രേഷു ദാദരേഷു

മിത്രേഷു ച ധനേഷു ച |

നാതിപ്രസംഗഃ കർതവ്യോ

വിപ്രയോഗോ ഹി തൈർധ്രുവം || 7.52.12 ||

2057

ശക്തസ്ത്വമാത്മനാസ്ത്ഥാനം

വിനേതും മനസാ മനഃ |

ലോകാൻ സർവാംശ്ച കാകുത്സ്ഥ

കിം പുനഃ ശോകമാത്മനഃ || 7.52.13 ||

2058

നേദൃശേഷു വിമുഹ്യന്തി

ത്വദ്വിധാഃ പുരുഷർഷഭാഃ |

അപവാദഃ സ കില തേ

പുനരേഷ്യതി രാഘവ || 7.52.14 ||

2059

യദർഥം മൈഥിലീ ത്യക്താ

അപവാദഭയാന്നുപ |

സോപവാദഃ പുരേ രാജൻ

ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 7.52.15 ||

2060

സ ത്വം പുരുഷശാർദൂല

ധൈര്യേണ സുസമാഹിതഃ |

ത്യജേമാം ദുർബലാം ബുദ്ധിം

സന്താപം മാ കുരുഷ്വ ഹ || 7.52.16 ||

2061

ഏവമുക്തഃ സ കാകുത്സ്മോ

ലക്ഷ്മണേന മഹാത്മനാ |

ഉവാച പരയാ പ്രീത്യാ

സൗമിത്രിം മിത്രവത്സലഃ || 7.52.17 ||

2062

ഏവമേതന്നരശ്രേഷ്ഠ

യഥാ വദസി ലക്ഷ്മണ |

പരിതോഷശ്ച മേ വീര

മമ കാർയാനുശാസനേ || 7.52.18 ||

2063

നിവൃത്തിശ്ചാഗതാ സൗമ്യ

സന്താപശ്ച നിരാകൃതഃ |

ഭവദ്യാകൈഃ സുരുചിരൈ -

രനുനീത്വോന്മീ ലക്ഷ്മണ || 7.52.19 ||

2064

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമേണ കാർയാർഥിനാമുപേക്ഷാതോ നൃഗസംബന്ധിശാപകഥാം
ശ്രാവയിത്യാ ലക്ഷ്മണസ്യ കാർയാർഥിനാം നിരീക്ഷണായ നിയോജനം

ലക്ഷ്മണസ്യ തു തദ് വാക്യം
നിശമ്യ പരമാദ്ഭുതം |
സുപ്രീതശ്ചാഭവദ് രാമോ
വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.53.1 ||

2065

ദുർലഭസ്ത്വിദൃശോ ബന്ധു -
രസ്തിൻ കാലേ വിശേഷതഃ |
യാദൃശസ്ത്വം മഹാബുദ്ധി -
ർമമ സൗമ്യ മനോനൃഗഃ || 7.53.2 ||

2066

യച്ച മേ ഹൃദയേ കിഞ്ചിദ്
വർത്തതേ ശുഭലക്ഷണ |
തന്നിശാമയ ച ശ്രുത്വാ
കുരുഷ്യ വചനം മമ || 7.53.3 ||

2067

ചത്യാരോ ദിവസാഃ സൗമ്യ
കാർയം പൗരജനസ്യ ച |
അകുർവാണസ്യ സൗമിത്രേ
തന്മേ മർമാണി കൃന്തതി || 7.53.4 ||

2068

ആഹൂയന്താം പ്രകൃതയഃ

പുരോധാ മന്ത്രിണസ്തഥാ |

കാർയാർത്ഥിനശ്ച പുരുഷാഃ

സ്ത്രിയോ വാ പുരുഷർഷഭ || 7.53.5 ||

2069

പൗരകാർയാണി യോ രാജാ

ന കരോതി ദിനേ ദിനേ |

സംവൃതേ നരകേ ഘോരേ

പതിതോ നാത്ര സംശയഃ || 7.53.6 ||

2070

ശ്രൂയതേ ഹി പുരാ രാജാ

നൃഗോ നാമ മഹായശാഃ |

ബഭൂവ പൃഥിവീപാലോ

ബ്രഹ്മണയഃ സത്യവാക് ശുചിഃ || 7.53.7 ||

2071

സ കദാചിദ് ഗവാം കോടീഃ

സവത്സാഃ സ്വർണഭൂഷിതാഃ |

നൃദേവോ ഭൂമിദേവേഭ്യഃ

പുഷ്കരേഷു ദദൗ നൃപഃ || 7.53.8 ||

2072

തതഃ സംഗാദ് ഗതാ ധേനുഃ

സവത്സാ സ്തർശിതാനഘ |

ബ്രാഹ്മണസ്യാഹിതാഗേന്തൂ

ദരിദ്രസ്യോഽരവർതിനഃ || 7.53.9 ||

2073

സ നഷ്ടാം ഗാം ക്ഷുധാർതോ വൈ

അൻവിഷംസ്തത്ര തത്ര ഹ |

നാപശ്യത് സർവരാഷ്ട്രേഷു

സംവത്സരഗണാൻ ബഹൂൻ || 7.53.10 ||

2074

തതഃ കനഖലം ഗത്വാ

ജീർണ്ണവത്സാം നിരാമയാം |

ദദ്യുശേ താം സ്വീകാം ധേനും

ബ്രാഹ്മണസ്യ നിവേശനേ || 7.53.11 ||

2075

അഥ താം നാമധേയേന

സ്വകേനോവാച ബ്രാഹ്മണം |

ആഗച്ഛ ശബലേത്യേവം

സാ തു ശുശ്രാവ ഗൗഃ സ്വരം || 7.53.12 ||

2076

തസ്യ തം സ്വരമാജ്ഞായ

ക്ഷുധാർതസ്യ ദ്വിജസ്യ വൈ |

അൻവഗാത് പുഷ്പതഃ സാ ഗൗ -

ർഗച്ഛന്തം പാവകോപമം || 7.53.13 ||

2077

യോപി പാലയതേ വിപ്രഃ

സോപി ഗാമൻവഗാദ് ദ്രുതം |

ഗത്വാ ച തമൃഷിം ചഷ്ടേ

മമ ഗൗരിതി സത്യരം || 7.53.14 ||

2078

സ്പർശിതാ രാജസിംഹേന

മമ ദത്താ നൃഗേണ ഹ |

തയോർബ്രാഹ്മണയോർവാദോ

മഹാനാസീദ് വിപശ്ചിതോഃ || 7.53.15 ||

2079

വിവദന്തൗ തതോന്യോന്യം

ദാതാരമദിജഥതഃ |

തൗ രാജഭവനദ്വാരി

ന പ്രാപ്തൗ നൃഗശാസനം || 7.53.16 ||

2080

അഹോരാത്രാൺയനേകാനി
 വസന്തൗ ക്രോധമീയതൂഃ |

ഊചതുശ്ച മഹാത്മാനൗ
 താവുഭൗ ദ്വിജസന്തമൗ || 7.53.17 ||

2081

കൂഡൗ പരമസന്തപ്തൗ
 വാക്യം ഘോരാഭിസംഹിതം |

അർഥിനാം കാർയസിദ്ധ്യർഥം
 യസ്മാത്തു്തം നൈഷി ദർശനം || 7.53.18 ||

2082

അദ്യശ്യഃ സർവഭൂതാനാം
 കൃകലാസോ ഭവിഷ്യസി |

ബഹുവർഷസഹസ്രാണി
 ബഹുവർഷശതാനി ച || 7.53.19 ||

2083

ശ്വഭേദ ത്വം കൃകലീഭൂതോ
 ദീർഘകാലം നിവത്സ്യസി |

ഉത്പത്സ്യതേ ഹി ലോക്യേന്ദ്രിൻ
 യദുനാം കീർത്തിവർധനഃ || 7.53.20 ||

2084

വാസുദേവ ഇതി ഖ്യാതോ
 വിഷ്ണുഃ പുരുഷവിഗ്രഹഃ |

സ തേ മോക്ഷയിതാ ശാപാദ്
 രാജംസ്തസ്മാദ് ഭവിഷ്യസി || 7.53.21 ||

2085

കൃതാ ച തേന കാലേന
 നിഷ്കൃതിസ്തേ ഭവിഷ്യതി |

ഭാരാവതരണാർഥം ഹി
 നരനാരായണാവുഭൗ || 7.53.22 ||

2086

ഉത്പത്യേതേ മഹാവിരൗ

കലൗ യുഗ ഉപസ്ഥിതേ |

ഏവം തൗ ശാപമുത്സൃജ്യ

ബ്രാഹ്മണൗ വിഗതജ്വരൗ || 7.53.23 ||

2087

താം ഗാം ഹി ദുർബലാം വൃദ്ധാം

ദദതൂർബ്രാഹ്മണായ വൈ |

ഏവം സ രാജാ തം ശാപ -

മുപദുക്തേ സുദാരുണം || 7.53.24 ||

2088

കാർയാർമിനാം വിമർദ്ദോ ഹി

രാജ്ഞാം ദോഷായ കൽപതേ |

തച്ഛീഘ്രം ദർശനം മഹ്യ -

മഭിവർത്തന്തു കാർയിണഃ || 7.53.25 ||

2089

സുകൃതസ്യ ഹി കാർയസ്യ

ഫലം നാവൈതി പാർഥിവഃ |

തസ്മാദ് ഗച്ഛ പ്രതീക്ഷസ്യ

സൗമിത്രേ കാർയവാഞ്ജനഃ || 7.53.26 ||

2090

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുഃപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

രാജ്ഞാ നൃഗേണ സ്വപുത്രായ രാജ്യം ദത്ത്വാ ഭൂമൗ രൂപിരം ഗർഭം
നിർമാണ്യ തത്ര പ്രവിശ്യ ശാപസ്യോപഭോഗകരണം

രാമസ്യ ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ
ലക്ഷ്മണഃ പരമാർഥവിത് |
ഉവാച പ്രാഞ്ജലീർവാക്യം
രാഘവം ദീപ്തേജസം || 7.54.1 || 2091

അൽപാപരാധേ കാകുത്സ്ഥ
ദിജ്യാഭ്യാം ശാപ ഇന്ദൃശഃ |
മഹാൻ നൃഗസ്യ രാജർഷേ -
ര്യമദണ്യ ഇവാപരഃ || 7.54.2 || 2092

ശ്രുത്വാ തു പാപസംയുക്ത -
മാത്മാനം പുരുഷർഷഭ |
കിമുവാച നൃഗോ രാജാ
ദിജ്ഞ ക്രോധസമൻവിത || 7.54.3 || 2093

ലക്ഷ്മണേനൈവമുക്തസ്തു
രാഘവഃ പുനരബ്രവിത് |
ശൃണു സൗമ്യ യഥാ പൂർവം
സ രാജാ ശാപവിക്ഷതഃ || 7.54.4 || 2094

- അമാധുനി ഗതൗ വിപ്രൗ
 വിജ്ഞായ സ നൃപസ്തദാ |
 ആഹുയ മന്ത്രിണഃ സർവാൻ
 നൈഗമാൻ സപുരോധസഃ || 7.54.5 || 2095
- താനുവാച നൃഗോ രാജാ
 സർവാശ്ച പ്രകൃതീസ്തഥാ |
 ദുഃഖേന സുസമാവിഷ്ടഃ
 ശ്രൂയതാം മേ സമാഹിതാഃ || 7.54.6 || 2096
- നാരദഃ പർവതശ്ചൈവ
 മമ ദത്താ മഹദ്ഭയം |
 ഗതൗ ത്രിഭുവനം ഭദ്രൗ
 വായുഭൂതാവനിന്ദിതൗ || 7.54.7 || 2097
- കുമാരോഽയം വസുർനാമ
 സ ചേഹാദ്യാഭിഷിച്യതാം |
 ശ്വഭ്രം ച യത് സുഖസ്സർശം
 ക്രിയതാം ശിൽപിഭിർമമ || 7.54.8 || 2098
- യത്രാഹം സങ്ക്ഷയിഷ്യാമി
 ശാപം ബ്രാഹ്മണനിഃസൃതം |
 വർഷഘ്നമേകം ശ്വഭ്രം തു
 ഹിമഘ്നമപരം തഥാ || 7.54.9 || 2099
- ഗ്രീഷ്മഘ്നം തു സുഖസ്സർശം -
 മേകം കുർവന്തു ശിൽപിനഃ |
 ഫലവന്തശ്ച യേ വൃക്ഷാഃ
 പുഷ്പവത്യശ്ച യാ ലതാഃ || 7.54.10 || 2100

വിരോപ്യന്താം ബഹുവിധാ -

ശുരായാവന്തശ്ച ഗുൽമിനഃ |

ക്രിയതാം രമണീയം ച

ശ്വഭ്രാണാം സർവതോദിശം || 7.54.11 ||

2101

സുഖമത്ര വസിഷ്ഠാമി

യാവത്കാലസ്യ പര്യയഃ |

പുഷ്പാണി ച സുഗന്ധീനി

ക്രിയന്താം തേഷു നിത്യശഃ || 7.54.12 ||

2102

പരിവാർയ യഥാ മേ സ്യു -

രധ്യർധം യോജനം തഥാ |

ഏവം കൃത്യാ വിധാനം സ

സന്നിവേശ്യ വസും തദാ || 7.54.13 ||

2103

ധർമനിത്യഃ പ്രജാഃ പുത്ര

ക്ഷത്രധർമേണ പാലയ |

പ്രത്യക്ഷം തേ തഥാ ശാപോ

ദ്വിജാഭ്യാം മയി പാതിതഃ || 7.54.14 ||

2104

നരശ്രേഷ്ഠ സരോഷാഭ്യ -

മപരാധ്യേപി താഭ്യശേ |

മാ കൃമാന്യനുസന്താപം

മത്കൃതേ ഹി നരർഷഭ || 7.54.15 ||

2105

കൃതാന്തഃ കുശലഃ പുത്ര

യേനാസ്മി വ്യസനീകൃതഃ |

പ്രാപ്തവ്യാൻയേവ പ്രാപ്തോതി

ഗന്തവ്യാൻയേവ ഗച്ഛതി || 7.54.16 ||

2106

ലബ്ധ്വന്യാൻയേവ ലഭതേ

ദുഃഖാനി ച സുഖാനി ച |

പൂർവേ ജാത്യന്തരേ വത്സ

മാ വിഷാദം കുരുഷ്യ ഹ || 7.54.17 ||

2107

ഏവമുക്ത്വാ നൃപസ്തത്ര

സുതം രാജാ മഹായശാഃ |

ശ്വഭ്രം ജഗാമ സുകൃതം

വാസായ പുരുഷർഷഭ || 7.54.18 ||

2108

ഏവം പ്രവിശ്യേവ നൃപസ്തദാനീം

ശ്വഭ്രം മഹദ്ദന്തവിഭൂഷിതം തത് |

സമ്പാദയാമാസ തദാ മഹാത്മാ

ശാപം ദ്വിജാഭ്യാം ഹി രുഷാ വിമുക്തം || 7.54.19 ||

2109

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുഃപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

രാജേന്താ നിമേർവസിഷ്ടസ്യ ച മിമഃ ശാപേന ദേഹത്യാഗഃ

ഏഷ തേ നൃഗശാപസ്യ
വിസ്തരോഭിഹിതോ മയാ |
യദ്യസ്തി ശ്രവണേ ശ്രദ്ധാ
ശൃണുഷ്വഹാപരാം കഥാം || 7.55.1 || 2110

ഏവമുക്തസ്തു രാമേണ
സൗമിത്രിഃ പുനരബ്രവീത് |
തൃപ്തിരാശ്ചര്യഭൂതാനാം
കഥാനാം നാസ്തി മേ നൃപ || 7.55.2 || 2111

ലക്ഷ്മണൈവമുക്തസ്തു
രാമ ഇക്ഷ്വാകുനന്ദനഃ |
കഥാം പരമധർമിഷ്ഠാം
വ്യാഹർതുമുപചക്രമേ || 7.55.3 || 2112

ആസീദ് രാജാ നിമിർനാമ
ഇക്ഷ്വാകുണാം മഹാത്മനാം |
പുത്രോ ദ്വാദശമോ വീരയേ
ധർമേ ച പരിനിഷ്ഠിതഃ || 7.55.4 || 2113

- സ രാജാ വീര്യസമ്പന്നഃ
 പുരം ദേവപുരോപമം |
 നിവേശയാമാസ തദാ
 അഭ്യാശേ ഗൗതമസ്യ തു || 7.55.5 || 2114
- പുരസ്യ സുകൃതം നാമ
 വൈജയന്തമിതി ശ്രുതം |
 നിവേശം യത്ര രാജർഷി -
 ര്നിമിശ്ചക്രേ മഹായശാഃ || 7.55.6 || 2115
- തസ്യ ബുദ്ധിഃ സമുത്പന്നാ
 നിവേശ്യ സുമഹാപുരം |
 യജ്ഞേയം ദീർഘസത്രേണ
 പിതൂഃ പ്രപ്ലാദയൻ മനഃ || 7.55.7 || 2116
- തതഃ പിതരമാമന്തര്യ
 ഇക്ഷ്യാകും ഹി മനോഃ സുതം |
 വസിഷ്ഠം വരയാമാസ
 പൂർവം ബ്രഹ്മർഷിസത്തമം || 7.55.8 || 2117
- അനന്തരം സ രാജർഷി -
 ര്നിമിരിക്ഷ്യാകുനന്ദനഃ |
 അത്രിമംഗിരസം ചൈവ
 ഭൃഗും ചൈവ തപോനിധിം || 7.55.9 || 2118
- തമുവാച വസിഷ്ഠസ്തു
 നിമിം രാജർഷിസത്തമം |
 വൃതോഽഹം പൂർവമിന്ദ്രേണ
 അന്തരം പ്രതിപാലയ || 7.55.10 || 2119

അനന്തരം മഹാവിപ്രോ
 ഗൗതമഃ പ്രത്യപൂരയത് |
 വസിഷ്ടോഽപി മഹാതേജാ
 ഇന്ദ്രയജ്ഞമമാകരോത് || 7.55.11 || 2120

നിമിസ്സു രാജാ വിപ്രാംസ്താൻ
 സമാനീയ നരാധിപഃ |
 അയജ്ഞധിമവത്പാർശ്വേ
 സ്വപൂരസ്യ സമീപതഃ |
 പഞ്ചവർഷസഹസ്രാണി
 രാജാ ദീക്ഷാമമാകരോത് || 7.55.12 || 2121

ഇന്ദ്രയജ്ഞാവസാനേ തു
 വസിഷ്ടോ ഭഗവാനൃഷിഃ |
 സകാശമാഗതോ രാജേണാ
 ഹൗത്രം കർതുമനിന്ദിതഃ || 7.55.13 || 2122

തദന്തരമമാപശ്യദ്
 ഗൗതമേനാഭിപൂരിതം |
 കോപേന മഹതാവിഷ്ടോ
 വസിഷ്ടോ ബ്രഹ്മണഃ സുതഃ || 7.55.14 || 2123

സ രാജേണാ ദർശനാകാക്ഷീ
 മുഹൂർതം സമുപാവിശത് |
 തസ്മിന്നഹനി രാജർഷി -
 ര്നിദ്രയാപഹൃതോ ഭൃശം || 7.55.15 || 2124

തതോ മന്യൂർവസിഷ്ടസ്യ
 പ്രാദുരാസീൻമഹാത്മനഃ |

അദർശനേന രാജർഷേ -

ർവ്വാഹർതുമുപചക്രമേ || 7.55.16 ||

2125

യസ്മാത് ത്വമന്യം വൃതവാൻ

മാമവഹ്ണായ പാർഥിവ |

ചേതനേന വിനാഭൂതോ

ദേഹസ്തേ പാർഥിവൈഷ്യതി || 7.55.17 ||

2126

തതഃ പ്രബുദ്ധോ രാജാ തു

ശ്രുത്വാ ശാപമുദാഹൃതം |

ബ്രഹ്മയോനിമഥോവാച

സ രാജാ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ || 7.55.18 ||

2127

അജാനതഃ ശയാനസ്യ

ക്രോധേന കലുഷീകൃതഃ |

ഉക്തവാൻ മമ ശാപാഗ്നിം

യമദണ്ഡമിവാപരം || 7.55.19 ||

2128

തസ്മാത് തവാപി ബ്രഹ്മർഷേ

ചേതനേന വിനാകൃതഃ |

ദേഹഃ സ സുചിരപ്രഖ്യാ

ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 7.55.20 ||

2129

ഇതി രോഷവശാദുഭൗ തദാനി -

മന്യോന്യം ശപിതൗ നൃപദ്വിജേന്ദ്രൗ |

സഹസൈവ ബഭൂവതുർവിദേഹൗ

തത്തുൽയാധിഗതപ്രഭാവവന്തൗ || 7.55.21 ||

2130

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

ബ്രഹ്മണം കഥനേന വസിഷ്ടസ്യ വരുണരേതസി സമാവേശോ
വരുണേനോർവശീസമീപേ ഏകസ്തിൻ കലശേ സ്വവീര്യസ്യാധാനം
മിത്രശാപേനോർവശ്യാ ഭൂതലേ പുരുരവസഃ പാർശ്വേ സ്ഥിത്വാ
പുത്രസ്യോത്പാദനം

രാമസ്യ ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ
ലക്ഷ്മണം പരവീരഹാ |
ഉവാച പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്വാ
രാഘവം ദീപ്തേജസം || 7.56.1 ||

2131

നിക്ഷിപ്യ ദേഹൗ കാകുത്ഥ്വം
കഥം തൗ ദ്വിജപാർഥിവൗ |
പുനർഭേഹേന സംയോഗം
ജഗതൂർഭവസമ്മതൗ || 7.56.2 ||

2132

ലക്ഷ്മണേനൈവമുക്തസ്തു
രാമ ഇക്ഷ്യാകുനന്ദനഃ |
പ്രത്യുവാച മഹാതേജാ
ലക്ഷ്മണം പുരുഷർഷഭഃ || 7.56.3 ||

2133

തൗ പരസ്സരശാപേന
ദേഹമുത്സൃജ്യ ധാർമികൗ |

- അഭൂതാം നൃപവിപ്രർഷീ
വായുഭൂതൗ തപോധനൗ || 7.56.4 || 2134
- അശരീരഃ ശരീരസ്യ
കൃത്യേന്യസ്യ മഹാമുനിഃ |
വസിഷ്ഠസ്തു മഹാതേജാ
ജഗാമ പിതൂരന്തികം || 7.56.5 || 2135
- സോദിവാദ്യ തതഃ പാദൗ
ദേവദേവസ്യ ധർമവിത് |
പിതാമഹമമോവാച
വായുഭൂത ഇദം വചഃ || 7.56.6 || 2136
- ഭഗവൻ നിമിശാപേന
വിദേഹത്യമുപാഗമം |
ദേവദേവ മഹാദേവ
വായുഭൂതോഹമണ്ഡജ || 7.56.7 || 2137
- സർവേഷാം ദേഹഹീനാനാം
മഹദ് ദുഃഖം ഭവിഷ്യതി |
ലുപ്യന്തേ സർവകാർയാണി
ഹീനദേഹസ്യ വൈ പ്രഭോ || 7.56.8 || 2138
- ദേഹസ്യാന്യസ്യ സദ്ഭാവേ
പ്രസാദം കർതുമർഹസി |
തമുവാച തതോ ബ്രഹ്മാ
സ്വയംഭൂരമിതപ്രഭഃ || 7.56.9 || 2139
- മിത്രാവരുണജം തേജ
ആവിശ ത്വം മഹായശഃ |

- അയോനിജസ്ത്വം ഭവിതാ
 തത്രാപി ദ്വിജസത്തമ |
 ധർമേണ മഹതാ യുക്തഃ
 പുനരേഷ്യസി മേ വശം || 7.56.10 || 2140
- ഏവമുക്തസ്തു ദേവേന
 അഭിവാദ്യ പ്രദക്ഷിണം |
 കൃത്യാ പിതാമഹം തുർണം
 പ്രയയൗ വരുണാലയം || 7.56.11 || 2141
- തമേവ കാലം മിത്രോപി
 വരുണത്വമകാരയത് |
 ക്ഷീരോദേന സഹോപേതഃ
 പുജ്യമാനഃ സുരേശ്വരൈഃ || 7.56.12 || 2142
- ഏതസ്മിന്നേവ കാലേ തു
 ഉർവശീ പരമാപ്തരാഃ |
 യദ്യച്ഛയാ തമുദ്ദേശ -
 മാഗതാ സഖിഭിർവൃതാ || 7.56.13 || 2143
- താം ദൃഷ്ട്വാ രൂപസമ്പന്നാം
 ക്രീഡന്തിം വരുണാലയേ |
 തദാവിശത് പരോ ഹർഷോ
 വരുണം ചോർവശീകൃതേ || 7.56.14 || 2144
- സ താം പദ്മപലാശാക്ഷീം
 പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനാം |
 വരുണോ വരയാമാസ
 മൈമുനായാപ്തരോവരാം || 7.56.15 || 2145

പ്രത്യുവാച തതഃ സാ തു
 വരുണം പ്രാഞ്ജലിഃ സ്ഥിതാ |
 മിത്രേണാഹം വൃതാ സാക്ഷാത്
 പൂർവമേവ സുരേശ്വര || 7.56.16 || 2146

വരുണസ്ത്വബ്രവീദ് വാക്യം
 കന്ദർപശരപീഡിതഃ |
 ഇദം തേജഃ സമുത്സക്ഷേദ്യ
 കുന്ദേന്ദ്രിണിൻ ദേവനിർമിതേ || 7.56.17 || 2147

ഏവമുത്സുജ്യ സുശ്രോണി
 ത്വയ്യഹം വരവർണിനി |
 കൃതകാമോ ദവിഷ്യാമി
 യദി നേച്ഛസി സംഗമം || 7.56.18 || 2148

തസ്യ തൽലോകനാഥസ്യ
 വരുണസ്യ സുഭാഷിതം |
 ഉർവശീ പരമപ്രീതാ
 ശ്രുത്വാ വാക്യമുവാച ഹ || 7.56.19 || 2149

കാമമേതദ് ദവത്യേവം
 ഹൃദയം മേ ത്വയി സ്ഥിതം |
 ഭാവശ്ചാപ്യധികം തുഭ്യം
 ദേഹോ മിത്രസ്യ തു പ്രഭോ || 7.56.20 || 2150

ഉർവശ്യാ ഏവമുക്തസ്തു
 രേതസ്തന്മഹദദ്ഭുതം |
 ജ്വലദഗ്നിസമപ്രഖ്യം
 തസ്മിൻ കുന്ദേ ന്ധവാസ്യജത് || 7.56.21 || 2151

ഉർവശീ ത്വഗമത് തത്ര

മിത്രോ വൈ യത്ര ദേവതാ |

താം തു മിത്രഃ സുസങ്കുദ്ധ

ഉർവശീമിദമബ്രവീത് || 7.56.22 ||

2152

മയാദിമന്ത്രിതാ പൂർവം

കന്യാത് ത്വമവസർജ്ജിതാ |

പതിമന്യം വൃതവതീ

കിമർഥം ദുഷ്ടചാരിണി || 7.56.23 ||

2153

അനേന ദുഷ്ട്യതേന ത്വം

മത്ക്രോധകലുഷീകൃതാ |

മനുഷ്യലോകമാസ്ഥായ

കഞ്ചിത് കാലം നിവത്സ്യസി || 7.56.24 ||

2154

ബുധസ്യ പുത്രോ രാജർഷിഃ

കാശിരാജഃ പുരുരവാഃ |

തമദ്യാഗച്ഛ ദുർബുദ്ധോ

സ തേ ഭർതാ ഭവിഷ്യതി || 7.56.25 ||

2155

തതഃ സാ ശാപദോഷേണ

പുരുരവസമദ്യഗാത് |

പ്രതിഷ്ഠാനേ പുരുരവം

ബുധസ്യാത്മജമൗരസം || 7.56.26 ||

2156

തസ്യ ജ്ഞേത തതഃ ശ്രീമാ -

നായുഃ പുത്രോ മഹാബലഃ |

നഹുഷോ യസ്യ പുത്രസ്തു

ബഭൂവേന്ദ്രസമദ്യുതിഃ || 7.56.27 ||

2157

വജ്രമുത്സുജ്യ വൃത്രായ

ശ്രാന്ത്യേഥ ത്രിദിവേശ്വരേ ।

ശതം വർഷസഹസ്രാണി

യേനേന്ദ്രത്വം പ്രശാസിതം || 7.56.28 ||

2158

സാ തേന ശാപേന ജഗാമ ഭൂമിം

തദോർവശീ ചാരുദതീ സുനേത്രാ ।

ബഹൂനി വർഷാൺയവസച്ച സുഭൂഃ

ശാപക്ഷയാദിന്ദ്രസദോ യയൗ ച || 7.56.29 ||

2159

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷട്പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

വസിഷ്ഠകർതൃകം നൂതനദേഹധാരണം നിമേഃ പ്രാണിനാം നയനേഷു
നിവാസശ്ച

താം ശ്രുത്വാ ദിവ്യസങ്കാശാം
കഥാമദ്ഭുതദർശനാം ।

ലക്ഷ്മണഃ പരമപ്രീതോ

രാഘവം വാക്യമബ്രവീത് ॥ 7.57.1 ॥

2160

നിക്ഷിപ്തദേഹീ കാകുത്സ്ഥ

കഥം തൗ ദ്വിജപാർഥിവൗ ।

പുനർദേഹേന സംയോഗം

ജഗതൂർദേവസമ്മതൗ ॥ 7.57.2 ॥

2161

തസ്യ തദ് ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ

രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ ।

താം കഥാം കഥയാമാസ

വസിഷ്ഠസ്യ മഹാത്മനഃ ॥ 7.57.3 ॥

2162

യഃ സ കുന്ദോ രഘുശ്രേഷ്ഠ

തേജഃപൂർവ്വേണാ മഹാത്മനോഃ ।

തസ്മിന്നേതേജോമയൗ വിപ്രൗ

സംഭൂതാവൃഷിസത്തമൗ ॥ 7.57.4 ॥

2163

പൂർവം സമഭവത് തത്ര
 അഗന്യോ ഭഗവാനുഷിഃ |
 നാഹം സുതസ്തവേത്യുക്ത്വാ
 മിത്രം തസ്മാദപാക്രമത് || 7.57.5 || 2164

തദ്ധി തേജസ്സു മിത്രസ്യ
 ഉർവശ്യാഃ പൂർവമാഹിതം |
 തസ്മിൻ സമഭവത് കുന്ദേ
 തത്തേജോ യത്ര വാരുണം || 7.57.6 || 2165

കന്യചിത്ത്വം കാലസ്യ
 മിത്രാവരുണസന്ദവഃ |
 വസിഷ്ഠേജസാ യുക്തോ
 ജ്ഞേത ഇക്ഷ്യാകുദൈവതം || 7.57.7 || 2166

തമിക്ഷ്യാകുർമഹാതേജാ
 ജാതമാത്രമനിന്ദിതം |
 വഭ്രേവ പുരോധസം സൗമ്യ
 വംശസ്യാസ്യ ഹിതായ നഃ || 7.57.8 || 2167

ഏവം ത്വപൂർവദേഹസ്യ
 വസിഷ്ഠസ്യ മഹാത്മനഃ |
 കഥിതോ നിർഗമഃ സൗമ്യ
 നിമേഃ ശൃണു യഥാഭവത് || 7.57.9 || 2168

ദൃഷ്ട്വാ വിദേഹം രാജാന -
 മൃഷയഃ സർവ ഏവ തേ |
 തം ച തേ യാജയാമാസു -
 ര്യജതേദീക്ഷാം മനീഷിണഃ || 7.57.10 || 2169

തം ച ദേഹം നരേന്ദ്രസ്യ
 രക്ഷന്തി സു ദ്വിജോത്തമാഃ |
 ഗന്ധൈർമാൽയൈശ്ച വസൈശ്ച
 പൗരഭൃത്യസമൻവിതാഃ || 7.57.11 || 2170

തതോ യജ്ഞേ സമാപ്തേ തു
 ഭൃഗുസ്തത്രേദമബ്രവീത് |
 ആനയിഷ്യാമി തേ ചേത -
 സ്തൂഷ്ടോഽസ്മി തവ പാർഥിവ || 7.57.12 || 2171

സുപ്രീതാശ്ച സുരാഃ സർവേ
 നിമേഷേതസ്തദാബ്രവൻ |
 വരം വരയ രാജർഷേ
 ക്വ തേ ചേതോ നിരൂപ്യതാം || 7.57.13 || 2172

ഏവമുക്തഃ സുരൈഃ സർവൈ -
 ര്നിമേഷേതസ്തദാബ്രവീത് |
 നേത്രേഷു സർവഭൂതാനാം
 വസേയം സുരസത്തമാഃ || 7.57.14 || 2173

ബാഘമിത്യേവ വിബുധാ
 നിമേഷേതസ്തദാബ്രവൻ |
 നേത്രേഷു സർവഭൂതാനാം
 വായുഭൂതശ്ചരിഷ്യസി || 7.57.15 || 2174

ത്വത്കൃതേ ച നിമിഷ്യന്തി
 ചക്ഷുഃഷി പൃഥിവീപതേ |
 വായുഭൂതേന ചരതാ
 വിശ്രാമാർഥം മുഹൂർമുഹൂഃ || 7.57.16 || 2175

ഏവമുക്ത്വാ തു വിബുധാഃ

സർവേ ജഗ്ധൂർയമാഗതം |

ഋഷയോഽപി മഹാത്മാനോ

നിമേർദേഹം സമാഹരൻ || 7.57.17 ||

2176

അരണിം തത്ര നിക്ഷിപ്യ

മമനം ചക്രൂരോജസാ |

മന്ത്രഹോമൈർമഹാത്മാനഃ

പുത്രഹേതോർനിമേസ്തദാ || 7.57.18 ||

2177

അരൺയാം മധ്യമാനായാം

പ്രാദുർഭൂതോ മഹാതപാഃ |

മമനാൻമിമിരിത്യാഹു -

ർജുനനാജനകോഽഭവത് || 7.57.19 ||

2178

യസ്മാദ് വിദേഹാത് സംഭൂതോ

വൈദേഹസ്തു തതഃ സ്യുതഃ |

ഏവം വിദേഹരാജശ്ച

ജനകഃ പൂർവകോഽഭവത് |

മിമിർനാമ മഹാതേജാ -

സ്തേനായം മൈമിലോഽഭവത് || 7.57.20 ||

2179

ഇതി സർവമശേഷതോ മയാ

കഥിതം സംഭവകാരണം തു സൗമ്യ |

നൃപപുംഗവശാപജം ദ്വിജസ്യ

ദ്വിജശാപാച്ച യദഭൂതം നൃപസ്യ || 7.57.21 ||

2180

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്തപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

യയാതിം പ്രതി ശുക്രാചാര്യസ്യ ശാപഃ

ഏവം ബ്രുവതി രാമേ തു
ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ |
പ്രത്യുവാച മഹാത്മാനം
ജലന്തമിവ തേജസാ || 7.58.1 || 2181

മഹദ്ഭൂതമാശ്ചര്യം
വിദേഹസ്യ പുരാതനം |
നിർവൃത്തം രാജശാർദൂല
വസിഷ്ടസ്യ മുന്നേശ്വ ഹ || 7.58.2 || 2182

നിമിസ്തൂ ക്ഷത്രിയഃ ശൂരോ
വിശേഷേണ ച ദീക്ഷിതഃ |
ന ക്ഷമം കൃതവാൻ രാജാ
വസിഷ്ടസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.58.3 || 2183

ഏവമുക്തസ്തൂ തേനായം
രാമഃ ക്ഷത്രിയപുംഗവഃ |
ഉവാച ലക്ഷ്മണം വാക്യം
സർവശാസ്ത്രവിശാരദം || 7.58.4 || 2184

രാമോ രമയതാം ശ്രേഷ്ഠോ

ഭ്രാതരം ദീപ്തേജസം ।

ന സർവത്ര ക്ഷമാ വീര

പുരുഷേഷു പ്രദ്യശ്യതേ || 7.58.5 ||

2185

സൗമിത്രേ ദുഃസഹോ രോഷോ

യഥാ ക്ഷാന്തോ യയാതിനാ ।

സത്ത്യാനുഗം പുരസ്കൃത്യ

തന്നിബോധ സമാഹിതഃ || 7.58.6 ||

2186

നഹുഷസ്യ സുതോ രാജാ

യയാതിഃ പൗരവർധനഃ ।

തസ്യ ഭാർയാദ്യയം സൗമ്യ

രുപേണാപ്രതിമം ഭൂവി || 7.58.7 ||

2187

ഏകാ തു തസ്യ രാജർഷേ -

ർനാഹുഷസ്യ പുരസ്കൃതാ ।

ശർമിഷ്ഠാ നാമ ദൈതേയീ

ഭൂഹിതാ വൃഷപർവണഃ || 7.58.8 ||

2188

അന്ധാ തുശനസഃ പത്നീ

യയാതേഃ പുരുഷർഷഭ ।

ന തു സാ ദധിതാ രാജേന്താ

ദേവയാനീ സുമധ്യമാ || 7.58.9 ||

2189

തയോഃ പുത്രൗ തു സംഭൂതൗ

രൂപവന്തൗ സമാഹിതൗ ।

ശർമിഷ്ഠാജനയത് പുരും

ദേവയാനീ യദും തദാ || 7.58.10 ||

2190

പൂരുസ്സു ദധിതോ രാജേണാ

ഗുണൈർമാതൃകൃതേന ച |

തതോ ദുഃഖസമാവിഷ്ടോ

യദുർമാതരമബ്രവീത് || 7.58.11 ||

2191

ഭാർഗവസ്യ കുലേ ജാതാ

ദേവസ്യാക്ലിഷ്ടകർമ്മണഃ |

സഹസേ ഹൃദ്ഗതം ദുഃഖ -

മവമാനം ച ദുഃസഹം || 7.58.12 ||

2192

ആവാം ച സഹിതൗ ദേവി

പ്രവിശാവ ഹുതാശനം |

രാജാ തു രമതാം സാർധം

ദൈത്യപുത്രോ ബഹുക്ഷപാഃ || 7.58.13 ||

2193

യദി വാ സഹനീയം തേ

മാമനുജ്ഞാതുമർഹസി |

ക്ഷമ ത്വം ന ക്ഷമിഷ്യേഹം

മരിഷ്യാമി ന സംശയഃ || 7.58.14 ||

2194

പുത്രസ്യ ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ

പരമാർത്ഥസ്യ രോദതഃ |

ദേവയാനീ തു സക്രൂദ്ധാ

സന്ധാര പിതരം തദാ || 7.58.15 ||

2195

ഇംഗിതം തദഭിജ്ഞായ

ദുഹിതൂർഭാർഗവസ്കദാ |

ആഗതസ്ത്വരിതം തത്ര

ദേവയാനീ സു യത്ര സാ || 7.58.16 ||

2196

ദൃഷ്ട്വാ ചാപ്രകൃതിസ്ഥാം താ -

മപ്രഹൃഷ്ടാമചേതനാം |

പിതാ ദുഹിതരം വാക്യം

കിമേതദിതി ചാബ്രവീത് || 7.58.17 ||

2197

പൃച്ഛന്തമസകൃത് തം വൈ

ഭാർഗവം ദീപ്തതേജസം |

ദേവയാനീ തു സക്രൂദ്ധാ

പിതരം വാക്യമബ്രവീത് || 7.58.18 ||

2198

അഹമഗ്നിം വിഷം തീക്ഷ്ണ -

മപോ വാ മുനിസത്തമ |

ഭക്ഷയിഷ്യേ പ്രവേക്ഷ്യ വാ

ന തു ശക്ഷ്യാമി ജീവിതും || 7.58.19 ||

2199

ന മാം ത്യമവജാനീഷേ

ദുഃഖിതാമവമാനിതാം |

വൃക്ഷസ്യാവഹുന്തയാ ബ്രഹ്മം -

ശുരിദ്യന്തേ വൃക്ഷജീവിനഃ || 7.58.20 ||

2200

അവഹുന്തയാ ച രാജർഷിഃ

പരിഭൂയ ച ഭാർഗവ |

മയ്യവഹുന്താം പ്രയുക്തേ ഹി

ന ച മാം ബഹു മന്യതേ || 7.58.21 ||

2201

തസ്യാസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

കോപേനാഭിപരീവൃതഃ |

വ്യാഹർതുമുപചക്രാമ

ഭാർഗവോ നഹുഷാത്മജം || 7.58.22 ||

2202

യസ്മാൻമാമവജാനീഷേ

നാഹുഷ ത്വം ദുരാത്മവാൻ |

വയസാ ജരയാ ജീർണം

ശൈഥീൽയമുപയാസ്യസി || 7.58.23 ||

2203

ഏവമുക്ത്വാ ദുഹിതരം

സമാശ്വാസ്യ സ ഭാർഗവഃ |

പുനർജഗാമ ബ്രഹ്മർഷി -

ർഭവനം സ്വം മഹായശാഃ || 7.58.24 ||

2204

സ ഏവമുക്ത്വാ ദ്വിജപുംഗവാഗ്ര്യഃ

സുതാം സമാശ്വാസ്യ ച ദേവയാനീം |

പുനർയയൗ സൂര്യസമാനതേജാ

ദത്ത്വാ ച ശാപം നഹുഷാത്മജായ || 7.58.25 ||

2205

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ॥

യയാതിനാ പുത്രായ പൂരവേ വാർധക്യം ദത്ത്വാ തദീയയൗവനസ്യ
ഗ്രഹണം ഭോഗത്യുപേന തേന പുനശ്ചിരകാലമനു തന്മൈ
തദീയയൗവനസ്യ പ്രത്യാവർത്തനം പൂരോഃ പിതൃ രാജ്യേഭിഷേകോ
യദും പ്രതി പിതൃഃ ശാപശ്ച

ശ്രുത്വാ തുശനസം ക്രുദ്ധം
തദാർത്ഥേന നഹുഷാത്മജഃ |
ജരാം പരമികാം പ്രാപ്യ
യദും വചനമബ്രവീത് || 7.59.1 ||

2206

യദോ ത്വമസി ധർമജ്ഞാ
മദർഥം പ്രതിഗൃഹ്യതാം |
ജരാ പരമികാ പുത്ര
ഭോഗൈ രംസ്യേ മഹായശഃ || 7.59.2 ||

2207

ന താവത് കൃതകൃത്യേന്ദ്രി
വിഷയേഷു നരർഷഭ |
അനുഭൂയ തദാ കാമം
തതഃ പ്രാപ്ത്വാമൃതം ജരാം || 7.59.3 ||

2208

യദുസ്തദ്വചനം ശ്രുത്വാ
പ്രത്യുവാച നരർഷഭം |

പുത്രസ്തേ ദധിതഃ പുരുഃ

പ്രതിഗൃഹ്ണാതു വൈ ജരാം || 7.59.4 ||

2209

ബഹിഷ്ഠ്യത്വോഹമർഥേഷു

സന്നികർഷാച്ച പാർഥിവ |

പ്രതിഗൃഹ്ണാതു വൈ രാജൻ

യൈഃ സഹാശ്ഠാസി ഭോജനം || 7.59.5 ||

2210

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

രാജാ പുരുമമാബ്രവീത് |

ഇയം ജരാ മഹാബാഹോ

മദർഥം പ്രതിഗൃഹ്യാതാം || 7.59.6 ||

2211

നാഹുഷേണൈവമുക്തസ്തു

പുരുഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് |

ധന്യോസ്ത്യനുഗൃഹീത്വോസ്തി

ശാസന്യേസ്തി തവ സ്ഥിതഃ || 7.59.7 ||

2212

പുരോർവചനമാജ്ഞായ

നാഹുഷഃ പരയാ മുദാ |

പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ

ജരാം സക്രാമയച്ച താം || 7.59.8 ||

2213

തതഃ സ രാജാ തരുണഃ

പ്രാപ്യ യജ്ഞാൻ സഹസ്രശഃ |

ബഹുവർഷസഹസ്രാണി

പാലയാമാസ മേദിനീം || 7.59.9 ||

2214

അഥ ദീർഘസ്യ കാലസ്യ

രാജാ പുരുമമാബ്രവീത് |

ആനയസ്വ ജരാം പുത്ര

ൻയാസം നിർയാതയസ്വ മേ || 7.59.10 ||

2215

ൻയാസഭൂതാ മയാ പുത്ര

ത്വയി സങ്കാമിതാ ജരാ |

തസ്മാത് പ്രതിഗൃഹീഷ്യാമി

താം ജരാം മാ വ്യഥാം കൃമാഃ || 7.59.11 ||

2216

പ്രീതശ്ചാസ്മി മഹാബാഹോ

ശാസനസ്യ പ്രതിഗ്രഹാത് |

ത്വാം ചാഹമഭിഷേക്ഷ്യാമി

പ്രീതിയുക്തോ നരാധിപം || 7.59.12 ||

2217

ഏവമുക്ത്വാ സുതം പൂരും

യയാതിർനഹുഷാത്മജഃ |

ദേവയാനീസുതം ക്രുദ്ധോ

രാജാ വാക്യമുവാച ഹ || 7.59.13 ||

2218

രാക്ഷസസ്ത്വം മയാ ജാതഃ

ക്ഷത്രരുപോ ദുരാസദഃ |

പ്രതിഹംസി മമാജ്ഞാം ത്വം

പ്രജാർഥേ വിഹലോ ഭവ || 7.59.14 ||

2219

പിതരം ഗുരുഭൂതം മാം

യസ്മാത് ത്വമവമന്യസേ |

രാക്ഷസാൻ യാതുധാനാംസ്ത്വം

ജനയിഷ്യസി ദാരുണാൻ || 7.59.15 ||

2220

ന തു സോമകുലോത്പന്നേ

വംശേ സ്ഥാസ്യതി ദുർമതേഃ |

വംശോഽപി ഭവതസ്തൂൽയോ

ദുർവിനീതോ ഭവിഷ്യതി || 7.59.16 ||

2221

തമേവമുക്ത്വാ രാജർഷിഃ

പൂരും രാജ്യവിവർധനം |

അഭിഷേകേണ സമ്പൂജ്യ

ആശ്രമം പ്രവിവേശ ഹ || 7.59.17 ||

2222

തതഃ കാലേന മഹതാ

ദിഷ്ഠാന്തമുപജിഹ്വതാ |

ത്രിദിവം സ ഗതോ രാജാ

യയാതിർനഹുഷാത്മജഃ || 7.59.18 ||

2223

പൂരുശ്ചകാര തദ് രാജ്യം

ധർമേണ മഹതാ വൃതഃ |

പ്രതിഷ്ഠാനേ പുരവരേ

കാശിരാജ്യേ മഹായശാഃ || 7.59.19 ||

2224

യദുസ്തൂ ജനയാമാസ

യാതൃധാനാൻ സഹസ്രശഃ |

പുരേ ക്രൗഞ്ചവനേ ദുർഗേ

രാജവംശബഹിഷ്ഠതഃ || 7.59.20 ||

2225

ഏഷ തുശനസാ മുകുതഃ

ശാപോത്സർഗോ യയാതിനാ |

ധാരിതഃ ക്ഷത്രധർമേണ

യം നിമിശ്ചക്ഷമേ ന ച || 7.59.21 ||

2226

ഏതത് തേ സർവമാഖ്യാതം

ദർശനം സർവകാരിണാം |

അനുവർത്താമഹേ സൗമ്യ

ദോഷോ ന സ്യാദ് യഥാ നൃഗേ || 7.59.22 ||

2227

ഇതി കഥയതി രാമേ ചന്ദ്രതുൽയാനനേന

പ്രവീരലതരതാരം വ്യോമ ജ്ജ്ഞേത തദാനിം |

അരുണകിരണരക്താ ദിഗ് ബഭൗ ചൈവ പൂർവാ

കുസുമരസവിമുക്തം വസ്ത്രമാഗുംഠിതേവ || 7.59.23 ||

2228

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകോനഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പ്രക്ഷിപ്തേഷു പ്രഥമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമദ്വാരീ കാർയാർത്ഥിനഃ ശൂന ആഗമനം രാജസഭായാം
തമാനേതും ശ്രീരാമസ്യ ലക്ഷ്മണം പ്രത്യാദേശഃ

തതഃ പ്രഭാതേ വിമലേ
കൃത്യാ പൗർവാഹ്നികീ ക്രിയാം |
ധർമാസനഗതോ രാജാ
രാമോ രാജീവലോചനഃ || 1 || 2229

രാജധർമാനവേക്ഷൻ വൈ
ബ്രാഹ്മണൈർനൈഗമൈഃ സഹ |
പുരോധസാ വസിഷ്ഠേന
ഋഷിണാ കശ്യപേന ച || 2 || 2230

മന്ത്രിഭിർവ്യവഹാരജ്ഞൈ -
സ്തമാന്യൈർധർമപാഠകൈഃ |
നീതിജ്ഞൈരഥ സഭ്യശ്ച
രാജഭിഃ സാ സഭാ വൃതാ || 3 || 2231

സഭാ യഥാ മഹേന്ദ്രസ്യ
യമസ്യ വരുണസ്യ ച |
ശുശുഭേ രാജസിംഹസ്യ
രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമ്മണഃ || 4 || 2232

അഥ രാമോഽബ്രവീത് തത്ര
 ലക്ഷ്മണം ശുഭലക്ഷണം |
 നിർഗച്ഛ ത്വം മഹാബാഹോ
 സുമിത്രാനന്ദവർധന || 5 ||

2233

കാർയാർത്ഥിനശ്ച സൗമിത്രേ
 വ്യാഹർതും ത്വമുപാക്രമ |
 രാമസ്യ ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ
 ലക്ഷ്മണഃ ശുഭലക്ഷണഃ || 6 ||

2234

ദ്വാരദേശമുപാഗമ്യ
 കാർത്ഥിണശ്ചാഹ്യയത് സ്വയം |
 ന കശ്ചിദബ്രവീത് തത്ര
 മമ കാർയമിഹാഭ്യ വൈ || 7 ||

2235

നാധയോ വ്യാധയശ്ചൈവ
 രാമേ രാജ്യം പ്രശാസതി |
 പക്വസന്ധ്യാ വസുമതീ
 സർവൗഷധിസമൻവിതാ || 8 ||

2236

ന ബാലോ മ്രിയതേ തത്ര
 ന യുവാ ന ച മധ്യമഃ |
 ധർമേണ ശാസിതം സർവം
 ന ച ബാധാ വിധീയതേ || 9 ||

2237

ദൃശ്യതേ ന ച കാർയാർത്ഥീ
 രാമേ രാജ്യം പ്രശാസതി |
 ലക്ഷ്മണഃ പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്വാ
 രാമായൈവം ന്യവേദയത് || 10 ||

2238

അഥ രാമഃ പ്രസന്നാത്മാ
 സൗമിത്രിമിദമബ്രവീത് |
 ഭൂയ ഏവ തു ഗച്ഛ ത്വം
 കാർയിണഃ പ്രവിചാരയ || 11 ||

2239

സമ്യക്പ്രണീതയാ നീത്യാ
 നാധർമോ വിദ്യതേ ക്വചിത് |
 തസ്മാദ് രാജഭയാത് സർവേ
 രക്ഷന്തീഹ പരസ്വരം || 12 ||

2240

ബാണാ ഇവ മയാ മുക്താ
 ഇഹ രക്ഷന്തി മേ പ്രജാഃ |
 തഥാപി ത്വം മഹാബാഹോ
 പ്രജാ രക്ഷന്ത്യ തത്പരഃ || 13 ||

2241

ഏവമുക്തസ്തു സൗമിത്രി -
 ര്നിർജഗാമ നൃപാലയാത് |
 അപശ്യദ് ദ്വാരദേശേ വൈ
 ശ്യാനം താവദവസ്ഥിതം || 14 ||

2242

തമേവ വീക്ഷമാണം വൈ
 വിക്രാശന്തം മുഹൂർമുഹുഃ |
 ദൃഷ്ട്വാമ ലക്ഷണസ്തം വൈ
 സ പപ്രച്ഛാമ വീര്യവാൻ || 15 ||

2243

കിം തേ കാർയം മഹാഭാഗ
 ബ്രൂഹി വിസ്രബ്ധമാനസഃ |
 ലക്ഷണസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
 സാരമേയോദ്യഭാഷത || 16 ||

2244

സർവഭൂതശരൺയായ

രാമായാക്ലിഷ്ടകർമ്മണേ |

ഭയേഷ്വഭയദാത്രേ ച

തസ്മൈ വക്തും സമുത്സഹേ || 17 ||

2245

ഏതശ്ചൂതാ ച വചനം

സാരമേയസ്യ ലക്ഷണം |

രാഘവായ തദാഖ്യാതും

പ്രവിവേശാലയം ശുഭം || 18 ||

2246

നിവേദ്യ രാമസ്യ പുന -

ർനിർജ്ജഗാമ നൃപാലയാത് |

വക്തവ്യം യദി തേ കിഞ്ചിത്

തത്ത്വം ബ്രൂഹി നൃപായ വൈ || 19 ||

2247

ലക്ഷണസ്യ വചഃ ശ്രൂത്വാ

സാരമേയോദ്യദാഷത |

ദേവാഗാരേ നൃപാഗാരേ

ദ്വിജവേശ്വസു വൈ തഥാ || 20 ||

2248

വഹ്നിഃ ശതക്രതുശ്ചൈവ

സൂര്യോ വായുശ്ച തിഷ്ഠതി |

നാത്ര യോഗ്യാസ്തൂ സൗമിത്രേ

യോനീനാമധമാ വയം || 21 ||

2249

പ്രവേഷും നാത്ര ശക്ഷ്യാമി

ധർമോ വിഗ്രഹവാൻ നൃപഃ |

സത്യവാദീ രണപടഃ

സർവസത്താഹിതേ രതഃ || 22 ||

2250

ഷാഡ്ഗുൺയസ്യ പദം വേത്തി
 നീതികർതാ സ രാഘവഃ |
 സർവജ്ഞഃ സർവദർശീ ച
 രാമോ രമയതാം വരഃ || 23 ||

2251

സ സോമഃ സ ച മൃത്യുശ്ച
 സ യമോ ധനദസ്തമാ |
 വഹ്നിഃ ശതക്രതുശ്ചൈവ
 സൂര്യോ വൈ വരുണസ്തമാ || 24 ||

2252

തസ്യ ത്വം ബ്രൂഹി സൗമിത്രേ
 പ്രജാപാലഃ സ രാഘവഃ |
 അനാജ്ഞപ്തസ്തു സൗമിത്രേ
 പ്രവേഷ്യം നേച്ഛയാമൃഹം || 25 ||

2253

ആനൃശംസ്യാൻമഹാഭാഗഃ
 പ്രവിവേശ മഹാദൃതിഃ |
 നൃപാലയം പ്രവിശ്യാമ
 ലക്ഷ്മണോ വാക്യമബ്രവീത് || 26 ||

2254

ശ്രൂയതാം മമ വിജ്ഞാപ്യം
 കൗസൽയാനന്ദവർധന |
 യൻമയോക്തം മഹാബാഹോ
 തവ ശാസനജം വിഭോ || 27 ||

2255

ശ്വാ വൈ തേ തിഷ്ഠതേ ദ്വാരി
 കാർയാർഥീ സമുപാഗതഃ |
 ലക്ഷ്മണസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
 രാമോ വചനമബ്രവീത് |

സമ്പ്രവേശയ വൈ ക്ഷിപ്രം

കാർയാർഥീ യോത്ര തിഷ്ഠതി || 28 ||

2256

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ പ്രക്ഷിപ്തേഷു പ്രഥമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പ്രക്ഷിപ്തേഷു ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

ശ്യാനം പ്രതി ശ്രീരാമസ്യ ന്യായസ്തദിച്ഛയാ തത്താഡകസ്യ
ബ്രാഹ്മണസ്യ മഠാധീശപദേ പ്രതിഷ്ഠാപനം ശൂനാ
മഠാധീശത്വദോഷാണാം പ്രതിപാദനം

ശ്രുത്വാ രാമസ്യ വചനം
ലക്ഷ്മണസ്തരിതസ്തദാ |
ശ്യാനമാഹൂയ മതിമാൻ
രാഘവായ ന്യവേദയത് || 1 ||

2257

ദൃഷ്ട്വാ സമാഗതം ശ്യാനം
രാമോ വചനമബ്രവീത് |
വിവക്ഷിതാർത്ഥം മേ ബ്രൂഹി
സാരമേയ ന തേ ഭയം || 2 ||

2258

അഥാപശ്യത തത്രസ്ഥം
രാമം ശ്യാ ഭിന്നമസ്തകഃ |
തതോ ദൃഷ്ട്വാ സ രാജാനം
സാരമേയോബ്രവീദ് വചഃ || 3 ||

2259

രാജൈവ കർതാ ഭൂതാനാം
രാജാ ചൈവ വിനായകഃ |

രാജാ സുപ്തേഷു ജാഗർതി
രാജാ പാലയതി പ്രജാഃ || 4 ||

2260

നീത്യാ സുനീതയാ രാജാ
ധർമം രക്ഷതി രക്ഷിതാ |
യദാ ന പാലയേദ് രാജാ
ക്ഷിപ്രം നശ്യന്തി വൈ പ്രജാഃ || 5 ||

2261

രാജാ കർതാ ച ഗോപ്താ ച
സർവസ്യ ജഗതഃ പിതാ |
രാജാ കാലോ യുഗം ചൈവ
രാജാ സർവമിദം ജഗത് || 6 ||

2262

ധാരണാദ് ധർമമിത്യാഹു -
ർധർമേണ വിധൃതാഃ പ്രജാഃ |
യസ്മാദ് ധാരയതേ സർവം
ത്രൈലോക്യം സചരാചരം || 7 ||

2263

ധാരണാദ് വിദ്വിഷാം ചൈവ
ധർമേണാരഞ്ജയൻ പ്രജാഃ |
തസ്മാദ് ധാരണമിത്യുക്തം
സ ധർമ ഇതി നിശ്ചയഃ || 8 ||

2264

ഏഷ രാജൻ പരോ ധർമഃ
ഫലവാൻ പ്രേത്യ രാഘവ |
നഹി ധർമാദ് ഭവേത് കിഞ്ചിദ്
ദുഷ്ടാപമിതി മേ മതിഃ || 9 ||

2265

ദാനം ദയാ സതാം പൂജാ
വ്യവഹാരേഷു ചാർജവം |

ഏഷ രാമ പരോ ധർമോ

രക്ഷണാത് പ്രേത്യ ചേഹ ച || 10 ||

2266

ത്വം പ്രമാണം പ്രമാണാനാ -

മസി രാഘവ സുവ്രത |

വിദിതശ്ചൈവ തേ ധർമഃ

സദ്ഭിരാചരിതസ്തു വൈ || 11 ||

2267

ധർമാണാം ത്വം പരം ധാമ

ഗുണാനാം സാഗരോപമഃ |

അജ്ഞാനാച്ച മയാ രാജ -

നുക്ലതസ്ത്വം രാജസത്തമ || 12 ||

2268

പ്രസാദയാമി ശിരസാ

ന ത്വം ക്രോദ്ധുമിഹാർഹസി |

ശൂനഃ സ വചനം ശ്രുത്വാ

രാഘവോ വാക്യമബ്രവീത് || 13 ||

2269

കിം തേ കാർയം കരോമ്യദ്യ

ബ്രൂഹി വിസ്രബ്ധ മാ ചിരം |

രാമസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ

സാരമേയോബ്രവീദിദം || 14 ||

2270

ധർമേണ രാഷ്ട്രം വിന്ദേത

ധർമേണൈവാനുപാലയേത് |

ധർമാച്ഛരൺയതാം യാതി

രാജാ സർവദയാപഹഃ || 15 ||

2271

ഇദം വിജ്ഞായ യത് കൃത്യം

ശ്രൂയതാം മമ രാഘവ |

ഭിക്ഷുഃ സർവാർഥസിദ്ധിശ്ച

ബ്രാഹ്മണാവസഥേ വസൻ || 16 ||

2272

തേന ദത്തഃ പ്രഹാരോ മേ

നിഷ്കാരണമനാഗസഃ |

ഏതച്ഛുത്വാ തു രാമേണ

ദ്വാഃസ്ഥഃ സമ്പ്രേഷിതസ്തദാ || 17 ||

2273

ആനീതശ്ച ദ്വിജസ്തേന

സർവസിദ്ധാർഥകോവിദഃ |

അഥ ദ്വിജവരസ്തുത്ര

രാമം ദൃഷ്ട്വാ മഹാദ്യുതിഃ || 18 ||

2274

കിം തേ കാർയം മയാ രാമ

തദ് ബ്രൂഹി ത്വം മമാനഘ |

ഏവമുക്തസ്തു വിപ്രേണ

രാമോ വചനമബ്രവീത് || 19 ||

2275

ത്വയാ ദത്തഃ പ്രഹാരോഽയം

സാരമേയസ്യ വൈ ദ്വിജ |

കിം തവാപകൃതം വിപ്ര

ദണ്ഡേനാഭിഹതോ യതഃ || 20 ||

2276

ക്രോധഃ പ്രാണഹരഃ ശത്രുഃ

ക്രോധോ മിത്രമുഖോ രിപുഃ |

ക്രോധോ ഹൃസിർമഹാതീക്ഷ്ണഃ

സർവം ക്രോധോഽപകർഷതി || 21 ||

2277

തപതേ യജതേ ചൈവ

യച്ച ദാനം പ്രയച്ഛതി |

- ക്രോധേന സർവം ഹരതി
തസ്മാത് ക്രോധം വിസർജയേത് || 22 || 2278
- ഇന്ദ്രിയാണാം പ്രദുഷ്ടാനാം
ഹയാനാമിവ ധാവതാം |
കുർവീത ധൃത്യാ സാരഥ്യം
സംഹൃത്യേന്ദ്രിയഗോചരം || 23 || 2279
- മനസാ കർമണാ വാചാ
ചക്ഷുഷാ ച സമാചരേത് |
ശ്രേയോ ലോകസ്യ ചരതോ
ന ദ്യേഷി ന ച ലിപ്യതേ || 24 || 2280
- ന തത് കുർയാദസിന്ധീക്ഷ്ണം
സർപോ വാ വ്യാഹതഃ പദാ |
അരിർവാ നിത്യസങ്കുഭോ
യഥാജ്ഞാ ദുരനുഷ്ടിതഃ || 25 || 2281
- വിനീതവിനയസ്യാപി
പ്രകൃതിർന വിധീയതേ |
പ്രകൃതിം ഗൃഹമാനസ്യ
നിശ്ചയേന കൃതിർധ്രുവാ || 26 || 2282
- ഏവമുക്തഃ സ വിപ്രോ വൈ
രാമേണാക്ലിഷ്ടകർമണാ |
ദ്വിജഃ സർവാർഥസിദ്ധസ്തു
അബ്രവീദ് രാമസന്നിധൗ || 27 || 2283
- മയാ ദത്തപ്രഹാരോഽയം
ക്രോധേനാവിഷ്ടചേതസാ |

ഭിക്ഷാർഥമടമാനേന

കാലേ വിഗതഭൈക്ഷകേ || 28 ||

2284

രഥ്യാസ്ഥിതസ്ത്വയം ശ്വാ വൈ

ഗച്ഛ ഗച്ഛേതി ഭാഷിതഃ |

അഥ സ്വൈരേണ ഗച്ഛംസ്തു

രഥ്യാന്തേ വിഷമം സ്ഥിതഃ || 29 ||

2285

ക്രോധേന ക്ഷുധയാവിഷു -

സ്തതോ ദത്തോഽസ്യ രാഘവ |

പ്രഹാരോ രാജരാജേന്ദ്ര

ശാധി മാമപരാധിനം || 30 ||

2286

ത്വയാ ശസ്തസ്യ രാജേന്ദ്ര

നാസ്തി മേ നരകാഭയം |

അഥ രാമേണ സമ്പൃഷ്ടാഃ

സർവ ഏവ സഭാസഭഃ || 31 ||

2287

കിം കാർയമസ്യ വൈ ബ്രൂത

ദണ്ഡോ വൈ ക്വോഽസ്യ പാത്യതാം |

സമ്യക്പ്രണിഹിതേ ദണ്ഡേ

പ്രജാ ഭവതി രക്ഷിതാ || 32 ||

2288

ഭൃഗ്വാംഗിരസകുത്സാദ്യാ

വസിഷ്ടശ്ച സകാശ്യപഃ |

ധർമപാഠകമുഖ്യാശ്ച

സചിവാ നൈഗമാസ്തഥാ || 33 ||

2289

ഏതേ ചാൻയേ ച ബഹവഃ

പണ്ഡിതാസ്തത്ര സംഗതാഃ |

അവധ്യോ ബ്രാഹ്മണോ ദണ്ഡൈ -
രിതി ശാസ്ത്രവിദോ വിദുഃ || 34 ||

2290

ബ്രൂവതേ രാഘവം സർവേ
രാജധർമേഷു നിഷ്ഠിതാഃ |
അഥ തേ മൂനയഃ സർവേ
രാമമേവാബ്രൂവംസ്തദാ || 35 ||

2291

രാജാ ശാസ്താ ഹി സർവസ്യ
ത്വം വിശേഷേണ രാഘവ |
ത്രൈലോക്യസ്യ ദവാശാസ്താ
ദേവോ വിഷ്ണുഃ സനാതനഃ || 36 ||

2292

ഏവമുക്തേ തു തൈഃ സർവൈഃ
ശ്വാ വൈ വചനമബ്രവീത് |
യദി തുഷ്ടോസി മേ രാമ
യദി ദേയോ വരോ മമ || 37 ||

2293

പ്രതിജ്ഞാതം ത്വയാ വീര
കിം കരോമീതി വിശ്രുതം |
പ്രയച്ഛ ബ്രാഹ്മണസ്യാസ്യ
കൗലപത്യം നരാധിപ || 38 ||

2294

കാലഞ്ജരേ മഹാരാജ
കൗലപത്യം പ്രദീയതാം |
ഏതച്ഛൂത്വാ തു രാമേണ
കൗലപത്യേദിഷേചിതഃ || 39 ||

2295

പ്രയയൗ ബ്രാഹ്മണോ ഹൃഷ്ടോ
ഗജസ്തന്ധേന സോദ്രിചിതഃ |

അഥ തേ രാമസചിവാഃ

സുയമാനാ വചോദ്ബ്രൂവൻ || 40 ||

2296

വരോദ്യം ദത്ത ഏതസ്യ

നായം ശാപോ മഹാദ്യുതേ |

ഏവമുക്തസ്തു സചിവൈ

രാമോ വചനമബ്രവീത് || 41 ||

2297

ന യുയം ഗതിതത്ത്വജ്ഞാഃ

ശ്വാ വൈ ജാനാതി കാരണം |

അഥ പുഷ്ടസ്തു രാമേണ

സാരമേയോദ്ബ്രവീദിദം || 42 ||

2298

അഹം കുലപതിസ്തത്ര

ആസം ശിഷ്യാന്നഭോജനഃ |

ദേവദ്വിജാതിപൂജായാം

ദാസീദാസേഷു രാഘവ || 43 ||

2299

സംവിദാഗീ ശുഭരതി -

ർദേവദ്രവ്യസ്യ രക്ഷിതാ |

വിനീതഃ ശീലസമ്പന്നഃ

സർവസത്ത്വഹിതേ രതഃ || 44 ||

2300

സോഹം പ്രാപ്ത ഇമാം ഘോരാ -

മവസ്ഥാമധമാം ഗതിം |

ഏവം ക്രോധാൻവിതോ വിപ്ര -

സ്ത്യുക്തധർമാഹിതേ രതഃ || 45 ||

2301

ക്രൂദ്ധോ നൃശംസഃ പരുഷ

അവിദ്വാംശ്ചാപ്യധാർമികഃ |

കുലാനി പാതയത്യേവ

സപ്ത സപ്ത ച രാഘവ || 46 ||

2302

തസ്മാത് സർവാസ്വവസ്ഥാസു

കൗലപത്യം ന കാരയേത് |

യമിച്ഛേന്നരകം നേതും

സപുത്രപശുബാധവം || 47 ||

2303

ദേവേഷ്യധിഷ്ഠിതം കുർയാദ്

ഗോഷു ച ബ്രാഹ്മണേഷു ച |

ബ്രഹ്മസ്യം ദേവതാദ്രവ്യം

സ്മിന്നാം ബാലധനം ച യത് || 48 ||

2304

ദത്തം ഹരതി യോ ഭൂയ

ഇഷ്ടൈഃ സഹ വിനശ്യതി |

ബ്രാഹ്മണദ്രവ്യമാദത്തേ

ദേവാനാം ചൈവ രാഘവ || 49 ||

2305

സദ്യഃ പതതി ഘോരേ വൈ

നരക്യേവീചിസംജ്ഞതേ |

മനസാപി ഹി ദേവസ്യം

ബ്രഹ്മസ്യം ച ഹരേത്തു യഃ || 50 ||

2306

നിരയാന്നിരയം ചൈവ

പതത്യേവ നരാധമഃ |

തച്ഛൂത്വാ വചനം രാമോ

വിസ്മയോത്ഫുൽലലോചനഃ || 51 ||

2307

ശ്യാപൃഗച്ഛന്മഹാതേജാ

യത ഏവാഗതസ്തതഃ |

മനസ്വി പൂർവജാത്യാ സ
ജാതിമാത്രോപദുഷിതഃ |

വാരാണസ്യാം മഹാഭാഗഃ

പ്രായം ചോപവിവേശ ഹ || 52 ||

2308

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ പ്രക്ഷിപ്തേഷു ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യ രാജസഭായാം യമുനാതീരവാസിനാമ്യഷിണാം ശുഭാഗമനം
ശ്രീരാമേണ താൻ സത്കൃത്യ തേഷാമഭീഷ്ടം പുരയിതും
പ്രതിജ്ഞാപനമ്യഷിഭിസ്തസ്യ പ്രശംസനം ച

തയോഃ സംവദതോരേവം
രാമലക്ഷ്മണയോസ്തദാ |
വാസന്തികീ നിശാ പ്രാപ്താ
ന ശീതാ ന ച ഘർമദാ || 7.60.1 ||

2309

തതഃ പ്രഭാതേ വിമലേ
കൃതപൂർവാഹ്നികക്രിയഃ |
അഭിചക്രാമ കാകുത്സ്ഥോ
ദർശനം പൗരകാർയവിത് || 7.60.2 ||

2310

തതഃ സുമന്ത്രസ്താഗമ്യ
രാഘവം വാക്യമബ്രവീത് |
ഏതേ പ്രതിഹതാ രാജൻ
ദ്വാരി തിഷ്ഠന്തി താപസാഃ || 7.60.3 ||

2311

ഭാർഗവം ച്യവനം ചൈവ
പുരസ്കൃത്യ മഹർഷയഃ |

ദർശനം തേ മഹാരാജ

ചോദയന്തി കൃതത്വരാഃ || 7.60.4 ||

2312

പ്രിയമാണാ നരവ്യാഘ്ര

യമുനാതീരവാസിനഃ |

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

രാമഃ പ്രോവാച ധർമവിത് || 7.60.5 ||

2313

പ്രവേശ്യന്താം മഹാഭാഗാ

ഭാർഗവപ്രമുഖാ ദ്വിജാഃ |

രാജ്ഞസ്ത്വായുജ്ഞാം പുരസ്കൃത്യ

ദ്വാഃസ്ഥോ മുർധ്വനാ കൃതാഞ്ജലിഃ || 7.60.6 ||

2314

പ്രവേശയാമാസ തദാ

താപസാൻ സുദുരാസദാൻ |

ശതം സമധികം തത്ര

ദീപ്യമാനം സ്വതേജസാ || 7.60.7 ||

2315

പ്രവിഷ്ടം രാജഭവനം

താപസാനാം മഹാത്മനാം |

തേ ദ്വിജാഃ പൂർണകലശൈഃ

സർവതീർഥാംബുസത്കൃതൈഃ || 7.60.8 ||

2316

ഗൃഹീത്വാ ഫലമൂലം ച

രാമസ്യാഭ്യാഹരൻ ബഹു |

പ്രതിഗൃഹ്യ തു തത് സർവം

രാമഃ പ്രീതിപുരസ്കൃതഃ || 7.60.9 ||

2317

തീർഥോദകാനി സർവാണി

ഫലാനി വിവിധാനി ച |

ഉവാച ച മഹാബാഹുഃ

സർവാനേവ മഹാമുനീൻ || 7.60.10 ||

2318

ഇമാൻയാസനമുഖ്യാനി

യഥാർഹമുപവിശ്യതാം |

രാമസ്യ ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ

സർവ ഏവ മഹർഷയഃ || 7.60.11 ||

2319

ബൃസീഷു രുചിരാഖ്യാസു

നിഷേദുഃ കാഞ്ചനീഷു തേ |

ഉപവിഷ്യാനൃഷീസ്തത്ര

ദൃഷ്ട്വാ പരപുരഞ്ജയഃ |

പ്രയതഃ പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്വാ

രാഘവോ വാക്യമബ്രവീത് || 7.60.12 ||

2320

കിമാഗമനകാർയം വഃ

കിം കരോമി സമാഹിതഃ |

ആജ്ഞാപ്യോഹം മഹർഷീണാം

സർവകാമകരഃ സുഖം || 7.60.13 ||

2321

ഇദം രാജ്യം ച സകലം

ജീവിതം ച ഹൃദി സ്ഥിതം |

സർവമേതദ് ദ്വിജാർഥം മേ

സത്യമേതദ് ബ്രവീമി വഃ || 7.60.14 ||

2322

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

സാധുകാരോ മഹാനഭൂത് |

ഋഷീണാമുഗ്രതപസാം

യമുനാതീരവാസിനാം || 7.60.15 ||

2323

ഊചുശ്ശൈവ മഹാത്മാനോ

ഹർഷേണ മഹതാ വൃതാഃ |

ഉപപന്നം നരശ്രേഷ്ഠ

തവൈവ ഭൂവി നാൻയതഃ || 7.60.16 ||

2324

ബഹവഃ പാർഥിവാ രാജ -

ന്നതിക്രാന്താ മഹാബലാഃ |

കാർയസ്യ ഗൗരവം മത്യാ

പ്രതിജ്ഞാം നാഭ്യരോചയൻ || 7.60.17 ||

2325

ത്വയാ പുനർബ്രാഹ്മണഗൗരവാദിയം

കൃതാ പ്രതിജ്ഞാ ഹ്യനവേക്ഷ്യ കാരണം |

തതശ്ച കർതാ ഹ്യസി നാത്ര സംശയോ

മഹാഭയാത് ത്രാതുമൃഷീംസ്ത്വമർഹസി || 7.60.18 ||

2326

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

മധുനോപലബ്ധസ്യ വരസ്യ ലവണാസുരബലസ്യ തദത്യാചാരസ്യ ച
വർണനം കൃത്യാ തതഃ പ്രാപ്തം ഭയം ദുരീകർതും ശ്രീരാഘവം പ്രതി
മുനിഭിഃ പ്രാർഥനാകരണം

ബ്രുവദ്ഭിരേവമുഷിഭിഃ

കാകുത്സ്ഥോ വാക്യമബ്രവീത് |

കിം കാർയം ബ്രൂത മൂനയോ

ഭയം താവദപൈതു വഃ || 7.61.1 ||

2327

തഥാ ബ്രുവതി കാകുത്സ്ഥേ

ഭാർഗവോ വാക്യമബ്രവീത് |

ഭയാനാം ശൂണു യന്മൂലം

ദേശസ്യ ച നരേശ്വര || 7.61.2 ||

2328

പൂർവം കൃതയുഗേ രാജൻ

ദൈതേയഃ സുമഹാമതിഃ |

ലോലാപുത്രോഭവജ്ജ്യേഷോ

മധുർനാമ മഹാസുരഃ || 7.61.3 ||

2329

ബ്രഹ്മൺയശ്ച ശരൺയശ്ച

ബുദ്ധ്യാ ച പരിനിഷ്ഠിതഃ |

സുരൈശ്ച പരമോദാരൈഃ

പ്രീതിസ്തസ്യാതുലാഭവത് || 7.61.4 ||

2330

സ മധുർവീര്യസമ്പന്നോ

ധർമം ച സുസമാഹിതഃ |

ബഹുമാനാച്ച രുദ്രേണ

ദത്തസ്തസ്യാദ്ഭൂതോ വരഃ || 7.61.5 ||

2331

ശൂലം ശൂലാദ് വിനിഷ്കൃഷ്യ

മഹാവീര്യം മഹാപ്രഭം |

ദദൗ മഹാത്മാ സുപ്രീതോ

വാക്യം ചൈതദുവാച ഹ || 7.61.6 ||

2332

ത്വയായമതുലോ ധർമോ

മത്പ്രസാദകരഃ കൃതഃ |

പ്രീത്യാ പരമയാ യുക്തോ

ദദാദ്യായുധമുത്തമം || 7.61.7 ||

2333

യാവത് സുരൈശ്ച വിപ്രൈശ്ച

ന വിരുദ്ധ്യേർമഹാസുര |

താവച്ഛൂലം തവേദം സ്യ -

ദന്ധമാ നാശമേഷ്യതി || 7.61.8 ||

2334

യശ്ച ത്വാമഭിയുഞ്ജീത

യുദ്ധായ വിഗതജ്വരഃ |

തം ശൂലോ ദസ്മസാത്കൃത്യാ

പുനരേഷ്യതി തേ കരം || 7.61.9 ||

2335

ഏവം രുദ്രാദ് വരം ലബ്ധ്വാ

ഭൂയ ഏവ മഹാസുരഃ |

പ്രണിപത്യ മഹാദേവം

വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.61.10 ||

2336

ഭഗവൻ മമ വംശസ്യ

ശൂലമേതദനുത്തമം |

ഭവേത് തു സതതം ദേവ

സുരാണാമീശ്വരോ ഹ്യസി || 7.61.11 ||

2337

തം ബ്രുവാണം മധും ദേവഃ

സർവഭൂതപതിഃ ശിവഃ |

പ്രത്യുവാച മഹാദേവോ

നൈതദേവം ഭവിഷ്യതി || 7.61.12 ||

2338

മാ ഭൂത് തേ വിഹലാ വാണീ

മത്പ്രസാദകൃതാ ശുഭാ |

ഭവതഃ പുത്രമേകം തു

ശൂലമേതദ് ഭവിഷ്യതി || 7.61.13 ||

2339

യാവത് കരസ്ഥഃ ശൂലോഽയം

ഭവിഷ്യതി സുതസ്യ തേ |

അവധ്യഃ സർവഭൂതാനാം

ശൂലഹസ്തോ ഭവിഷ്യതി || 7.61.14 ||

2340

ഏവം മധുർവരം ലബ്ധ്വാ

ദേവാത് സുമഹദ്ഭൂതം |

ഭവനം സോഽസുരശ്രേഷ്ഠഃ

കാരയാമാസ സുപ്രഭം || 7.61.15 ||

2341

തസ്യ പത്നീ മഹാഭാഗാ

പ്രിയാ കുംഭീനസീതി യാ |

വിശ്വാവസോരപത്യം സാ -

പൃനലായാം മഹാപ്രഭാ || 7.61.16 ||

2342

തസ്യാഃ പുത്രോ മഹാവിർയോ

ലവണോ നാമ ദാരുണഃ |

ബാൽയാത്പ്രഭൃതി ദുഷ്ടാത്മാ

പാപാൻയേവ സമാചരത് || 7.61.17 ||

2343

തം പുത്രം ദുർവിനീതം തു

ദുഷ്ടാ ക്രോധസമൻവിതഃ |

മധുഃ സ ശോകമാപേദേ

ന ചൈനം കിഞ്ചിദബ്രവീത് || 7.61.18 ||

2344

സ വിഹായ ഇമം ലോകം

പ്രവിഷ്ടോ വരുണാലയം |

ശൂലം നിവേശ്യ ലവണേ

വരം തസ്മൈ ന്യവേദയത് || 7.61.19 ||

2345

സ പ്രഭാവേണ ശൂലസ്യ

ദൗരാത്മ്യനാത്മനസ്തഥാ |

സന്താപയതി ലോകാംസ്തീൻ

വിശേഷേണ ച താപസാൻ || 7.61.20 ||

2346

ഏവമ്പ്രഭാവോ ലവണഃ

ശൂലം ചൈവ തമാവിധം |

ശ്രുത്വാ പ്രമാണം കാകുത്ഥ്വ

ത്വം ഹി നഃ പരമാ ഗതിഃ || 7.61.21 ||

2347

ബഹവഃ പാർഥിവാ രാമ

ഭയാർതൈര്യുഷിഭിഃ പുരാ |

അഭയം യാചിതാ വീര

ത്രാതാരം ന ച വിദ്മഹേ || 7.61.22 ||

2348

തേ വയം രാവണം ശ്രുത്വാ

ഹതം സബലവാഹനം |

ത്രാതാരം വിദ്മഹേ താത

നാൻയം ഭൂവി നരാധിപം |

തത് പരിത്രാതുമിച്ഛാമോ

ലവണാദ് ഭയപീഡിതാൻ || 7.61.23 ||

2349

ഇതി രാമ നിവേദിതം തു തേ

ഭയജം കാരണമുത്ഥിതം ച യത് |

വിനിവാരയിതും ഭവാൻ ക്ഷമഃ

കുരു തം കാമമഹീനവിക്രമ || 7.61.24 ||

2350

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യ മൂനീൻ പ്രതി ലവണാസുരസ്യാഹാരവിഹാരവിഷയേ പ്രശ്നഃ
ശത്രുഘ്നസ്യ രൂചിം ഇണാത്യാ തേന തസ്യ ലവണവധേ നിയോജനം ച

തഥോക്തേ താനൃഷീൻ രാമഃ

പ്രത്യുവാച കൃതാഞ്ജലിഃ |

കിമാഹാരഃ കിമാചാരോ

ലവണഃ ക്വ ച വർത്തതേ || 7.62.1 ||

2351

രാഘവസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ

ഋഷയഃ സർവ ഏവ തേ |

തതോ നിവേദയാമാസു -

ർലവണോ വവൃധേ യഥാ || 7.62.2 ||

2352

ആഹാരഃ സർവസത്ത്വാനി

വിശേഷേണ ച താപസാഃ |

ആചാരോ രൗദ്രതാ നിത്യം

വാസോ മധുവനേ തഥാ || 7.62.3 ||

2353

ഹത്യാ ബഹുസഹസ്രാണി

സിംഹവ്യാഘ്രമൃഗാണാമജാൻ |

മാനുഷാംശൈവ കുരുതേ

നിത്യമാഹാരമാഹ്നികം || 7.62.4 ||

2354

തതോന്തരാണി സത്ത്യാനി

ഖാദതേ സ മഹാബലഃ |

സംഹാരേ സമനുപ്രാപ്തേ

വ്യാദിതാസ്യ ഇവാന്തകഃ || 7.62.5 ||

2355

തച്ഛൂത്വാ രാഘവോ വാക്യ -

മുവാച സ മഹാമുനീൻ |

ഘാതയിഷ്യാമി തദ് രക്ഷോ

വ്യപഗച്ഛതു വോ ഭയം || 7.62.6 ||

2356

പ്രതിജ്ഞായ തഥാ തേഷാം

മുനീനാമുഗ്രതേജസാം |

സ ഭ്രാതൃൻ സഹിതാൻ സർവാ -

നുവാച രഘുനന്ദനഃ || 7.62.7 ||

2357

കോ ഹന്താ ലവണം വീരഃ

കന്യാംശഃ സ വിധീയതാം |

ഭരതസ്യ മഹാബാഹോഃ

ശത്രുഘ്നസ്യ ച ധീമതഃ || 7.62.8 ||

2358

രാഘവേണൈവമുക്തസ്തു

ഭരതോ വാക്യമബ്രവീത് |

അഹമേനം വധിഷ്യാമി

മമാംശഃ സ വിധീയതാം || 7.62.9 ||

2359

ഭരതസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ

ധൈര്യശൗര്യസമൻവിതം |

ലക്ഷ്മണാവരജസ്തസ്ഥൗ

ഹിത്വാ സൗവർണമാസനം || 7.62.10 ||

2360

ശത്രുഘ്നസ്ത്വബ്രവീദ് വാക്യം

പ്രണിപത്യ നരാധിപം |

കൃതകർമാ മഹാബാഹു -

ർമധ്യമോ രഘുനന്ദന || 7.62.11 ||

2361

ആർയേണ ഹി പുരാ ശൂന്യാ

ത്വയോധ്യാ പരിപാലിതാ |

സന്താപം ഹൃദയേ കൃത്വാ

ആർയസ്യാഗമനം പ്രതി || 7.62.12 ||

2362

ദുഃഖാനി ച ബഹൂനീഹ

അനുഭൂതാനി പാർഥിവ |

ശയാനോ ദുഃഖശയ്യാസു

നന്ദിഗ്രാമേ മഹായശാഃ || 7.62.13 ||

2363

ഫലമൂലാശനോ ഭൂത്വാ

ജടീ ചീരധരസ്തഥാ |

അനുഭൂയേദ്യശം ദുഃഖ -

മേഷ രാഘവനന്ദനഃ || 7.62.14 ||

2364

പ്രേഷ്യ മയി സ്ഥിതേ രാജൻ

ന ഭൂയഃ ക്ലേശമാപ്തയാത് |

തഥാ ബ്രൂവതി ശത്രുഘ്നേ

രാഘവഃ പുനരബ്രവീത് || 7.62.15 ||

2365

ഏവം ഭവതു കാകുത്സ്ഥ

ക്രിയതാം മമ ശാസനം |

രാജ്യേ ത്വാമഭിഷേക്ഷ്യാമി

മധോസ്തു നഗരേ ശുഭേ || 7.62.16 ||

2366

നിവേശയ മഹാബാഹോ
 ഭരതം യദ്യവേക്ഷസേ |
 ശൂരസ്ത്വം കൃതവിദ്യശ്ച
 സമർഥശ്ച നിവേശനേ || 7.62.17 || 2367

നഗരം യമുനാജുഷ്ടം
 തഥാ ജനപദാങ്ശുഭാൻ |
 യോ ഹി വംശം സമുത്പാദ്യ
 പാർഥിവസ്യ നിവേശനേ || 7.62.18 || 2368

ന വിധത്തേ നൃപം തത്ര
 നരകം സ ഹി ഗച്ഛതി |
 സ ത്വം ഹത്യാ മധുസൂതം
 ലവണം പാപനിശ്ചയം || 7.62.19 || 2369

രാജ്യം പ്രശാധി ധർമേണ
 വാക്യം മേ യദ്യവേക്ഷസേ |
 ഉത്തരം ച ന വക്തവ്യം
 ശൂര വാക്യാന്തരേ മമ || 7.62.20 || 2370

ബാലേന പൂർവജസ്യാജ്ഞാ
 കർതവ്യാ നാത്ര സംശയഃ |
 അഭിഷേകം ച കാകുത്സ്ഥ
 പ്രതീച്ഛസ്യ മമോദ്യതം |
 വസിഷ്ഠപ്രമുഖൈർവിപ്രൈ -
 ര്വിധിമന്ത്രപുരസ്കൃതം || 7.62.21 || 2371

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമേണ ശത്രുഘ്നസ്യ മധുരാരാജ്യേഭിഷേചനം
ലവണശുലാഭാത്മരക്ഷാം കർതുമുപായസ്യ തം പ്രതി കഥനം ച

ഏവമുക്തസ്തു രാമേണ
പരാം വ്രീഡാമുപാഗമത് |
ശത്രുഘ്നോ വിർയസമ്പന്നോ
മന്ദം മന്ദമുവാച ഹ || 7.63.1 ||

2372

അധർമം വിദ്മ കാകുത്സ്ഥ
അസ്മിന്നർഥേ നരേശ്വര |
കഥം തിഷ്ഠത്സു ജ്യേഷ്ഠേഷു
കനീയാനഭിഷിച്യതേ || 7.63.2 ||

2373

അവശ്യം കരണീയം ച
ശാസനം പുരുഷർഷഭ |
തവ ചൈവ മഹാഭാഗ
ശാസനം ദുരതിക്രമം || 7.63.3 ||

2374

ത്വന്തോ മയാ ശ്രുതം വീര
ശ്രുതിഭ്യശ്ച മയാ ശ്രുതം |
നോത്തരം ഹി മയാ വാച്യം
മധ്യമേ പ്രതിജ്ഞതി || 7.63.4 ||

2375

വ്യാഹൃതം ദുർവചോ ഘോരം

ഹന്താസ്മി ലവണം മൃധേ |

തസ്യൈവം മേ ദുരുക്തസ്യ

ദുർഗതിഃ പുരുഷർഷഭ || 7.63.5 ||

2376

ഉത്തരം നഹി വക്തവ്യം

ജ്യേഷ്ഠനാഭിഹിതേ പുനഃ |

അധർമസഹിതം ചൈവ

പരലോകവിവർജ്ജിതം || 7.63.6 ||

2377

സോഹം ദ്വിതീയം കാകുത്ഥ

ന വക്ഷ്യാമീതി ചോത്തരം |

മാ ദ്വിതീയേന ദണ്ഡോ വൈ

നിപതേന്മയി മാനദ || 7.63.7 ||

2378

കാമകാരോ ഹൃഹം രാജം -

സ്തവാസ്മി പുരുഷർഷഭ |

അധർമം ജഹി കാകുത്ഥ

മത്കൃതേ രഘുനന്ദന || 7.63.8 ||

2379

ഏവമുക്തേ തു ശൂരേണ

ശത്രുഘ്നേന മഹാത്മനാ |

ഉവാച രാമഃ സംഹൃഷ്ടോ

ദരതം ലക്ഷ്മണം തഥാ || 7.63.9 ||

2380

സംഭാരാനഭിഷേകസ്യ

ആനയധ്വം സമാഹിതാഃ |

അദ്വൈവ പുരുഷവ്യാഘ്ര -

മഭിഷേക്ഷ്യാമി രാഘവം || 7.63.10 ||

2381

പുരോധസം ച കാകുത്ഥ്വ

നൈഗമാന്യത്രിജസ്തമാ |

മന്ത്രിണശ്ചൈവ താൻ സർവാ -

നാനയധ്യം മമാജ്ഞയാ || 7.63.11 ||

2382

രാജ്ഞഃ ശാസനമാജ്ഞായ

തമാകുർവൻമഹാരമാഃ |

അഭിഷേകസമാരംഭം

പുരസ്കൃത്യ പുരോധസം || 7.63.12 ||

2383

പ്രവിഷ്ടാ രാജഭവനം

രാജാനോ ബ്രാഹ്മണാസ്തമാ |

തത്ത്വേഭിഷേകോ വവൃധേ

ശത്രുഘ്നസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.63.13 ||

2384

സമ്പ്രഹർഷകരഃ ശ്രീമാൻ

രാഘവസ്യ പുരസ്യ ച |

അഭിഷിക്തസ്തു കാകുത്ഥ്വമോ

ബഭൗ ചാഭിത്യസന്നിഭഃ || 7.63.14 ||

2385

അഭിഷിക്തഃ പുരാ സ്തനഃ

സേന്ദ്രൈരിവ ദിവൗകസൈഃ |

അഭിഷിക്തേ തു ശത്രുഘ്നേ

രാമേണാക്ലിഷ്ടകർമണാ || 7.63.15 ||

2386

പൗരാഃ പ്രമുദിതാശ്ചാസൻ

ബ്രാഹ്മണാശ്ച ബഹുശ്രുതാഃ |

കൗസൽയാ ച സുമിത്രാ ച

മംഗലം കേകയി തമാ || 7.63.16 ||

2387

ചക്രസ്താ രാജഭവനേ

യാശ്ചാൻയാ രാജയോഷിതഃ |

ഋഷയശ്ച മഹാത്മാനോ

യമുനാതീരവാസിനഃ || 7.63.17 ||

2388

ഹതം ലവണമാശംസുഃ

ശത്രുഘ്നസ്യാഭിഷേചനാത് |

തത്ത്വോദ്ഭിഷിക്തം ശത്രുഘ്ന -

മങ്കമാരോപ്യ രാഘവഃ |

ഉവാച മധുരാം വാണീം

തേജസ്സസ്യാഭിപൂരയൻ || 7.63.18 ||

2389

അയം ശരസ്ത്വമോഘസ്തേ

ദിവ്യഃ പരപുരഞ്ജയഃ |

അനേന ലവണം സൗമ്യ

ഹന്താസി രഘുനന്ദന || 7.63.19 ||

2390

സൃഷ്ടഃ ശരോദ്യം കാകുത്സ്ഥ

യദാ ശേതേ മഹാർണവേ |

സ്വയംഭൂരജിതോ ദിവ്യോ

യം നാപശ്യൻ സുരാസുരാഃ || 7.63.20 ||

2391

അഭ്യശ്യഃ സർവഭൂതാനാം

തേനായം ഹി ശരോത്തമഃ |

സൃഷ്ടഃ ക്രോധാഭിഭൂതേന

വിനാശാർഥം ദുരാത്മനോഃ || 7.63.21 ||

2392

മധുരൈകഭയോർവീര

വിഘാതേ സർവരക്ഷസാം |

(സഷ്ടകാമേന ലോകാംസ്തീം -

സ്തൗ ചാനേന ഹതൗ യുധി || 7.63.22 ||

2393

തൗ ഹത്യാ ജനഭോഗാർഥേ

കൈടഭം തു മധും തഥാ |

അനേന ശരമുഖ്യേന

തതോ ലോകാംശ്ചകാര സഃ || 7.63.23 ||

2394

നായം മയാ ശരഃ പൂർവം

രാവണസ്യ വധാർഥിനാ |

മുക്തഃ ശത്രുഘ്ന ഭൂതാനാം

മഹാൻ ഹാസോ ഭവേദിതി || 7.63.24 ||

2395

യച്ച തസ്യ മഹച്ഛലം

ത്വംബകേണ മഹാത്മനാ |

ദത്തം ശത്രുവിനാശായ

മധോരായുധമുത്തമം || 7.63.25 ||

2396

തത് സന്നിക്ഷിപ്യ ഭവനേ

പൂജ്യമാനം പുനഃ പുനഃ |

ദിശഃ സർവാഃ സമാസാദ്യ

പ്രാപ്നോത്യാഹാരമുത്തമം || 7.63.26 ||

2397

യദാ തു യുദ്ധമാകാക്ഷൻ

കശ്ചിദേനം സമാഹൃതേത് |

തദാ ശൂലം ഗൃഹീത്വാ തു

ദസ്മു രക്ഷഃ കരോതി ഹി || 7.63.27 ||

2398

സ ത്വം പുരുഷശാർദൂല

തമായുധവിനാകൃതം |

അപ്രവിഷ്ടം പുരം പൂർവം

ദ്വാരീ തിഷ്ട ധൃതായുധഃ || 7.63.28 ||

2399

അപ്രവിഷ്ടം ച ഭവനം

യുദ്ധായ പുരുഷർഷഭ |

ആഹ്വയേമാ മഹാബാഹോ

തതോ ഹന്താസി രാക്ഷസം || 7.63.29 ||

2400

അന്യമാ ക്രിയമാണേ തു

ഹ്യവധ്യഃ സ ഭവിഷ്യതി |

യദി ത്വേവം കൃതം വീര

വിനാശമുപയാസ്യതി || 7.63.30 ||

2401

ഏതത് തേ സർവമാഖ്യാതം

ശൂലസ്യ ച വിപര്യയഃ |

ശ്രീമതഃ ശിതികംഠസ്യ

കൃത്യം ഹി ദുരതിക്രമം || 7.63.31 ||

2402

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുഃഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യാജ്ഞയാ സേനാമഗ്ര പ്രേഷ്യ മാസമനു ശത്രുഘ്നസ്യ
മധുരാം പ്രതി പ്രസ്ഥാനം

ഏവമുക്ത്വാ ച കാകുത്സ്ഥം

പ്രശസ്യ ച പുനഃ പുനഃ |

പുനരേവാപരം വാക്യ -

മുവാച രഘുനന്ദനഃ ॥ 7.64.1 ॥

2403

ഇമാന്യശ്വസഹസ്രാണി

ചത്വാരി പുരുഷർഷഭ |

രഥാനാം ദ്വേ സഹസ്രേ ച

ഗജാനാം ശതമുത്തമം ॥ 7.64.2 ॥

2404

അന്തരാപണവീഥ്യശ്ച

നാനാപൺയോപശോഭിതാഃ |

അനുഗച്ഛന്തു കാകുത്സ്ഥം

തഥൈവ നടനർതകാഃ ॥ 7.64.3 ॥

2405

ഹിരണ്യസ്യ സുവർണസ്യ

നിയുതം പുരുഷർഷഭ |

ആദായ ഗച്ഛ ശത്രുഘ്ന

പര്യാപ്തധനവാഹനഃ ॥ 7.64.4 ॥

2406

- ബലം ച സുഭൃതം വീര
 ഹൃഷ്ടതുഷ്ടമനുദ്ധതം |
 സംഭാഷാസമ്പ്രദാനേന
 രഞ്ജയന്ധ്ര നരോത്തമ || 7.64.5 || 2407
- നഹ്യർമാസ്ത്ര തിഷ്ഠന്തി
 ന ദാരാ ന ച ബാന്ധവാഃ |
 സുപ്രീതോ ഭൃത്യവർഗസ്തു
 യത്ര തിഷ്ഠതി രാഘവ || 7.64.6 || 2408
- അതോ ഹൃഷ്ടജനാകീർണാം
 പ്രസ്ഥാപ്യ മഹതീം ചമും |
 ഏക ഏവ ധനുഷ്ഠാണി -
 ര്ഗച്ഛ ത്വം മധുനോ വനം || 7.64.7 || 2409
- യഥാ ത്വാം ന പ്രജാനാതി
 ഗച്ഛന്തം യുദ്ധകാക്ഷിണം |
 ലവണസ്തു മധോഃ പുത്ര -
 സ്തഥാ ഗച്ഛേരശങ്കിതം || 7.64.8 || 2410
- ന തസ്യ മൃത്യുരന്യോസ്തി
 കശ്ചിദ്ധി പുരുഷർഷഭ |
 ദർശനം യോഭിഗച്ഛേത
 സ വധ്യോ ലവണേന ഹി || 7.64.9 || 2411
- സ ഗ്രീഷ്ഠ അപയാതേ തു
 വർഷാരാത്ര ഉപാഗതേ |
 ഹന്യാസ്ത്വം ലവണം സൗമ്യ
 സ ഹി കാലോന്ധ്യ ദുർമതേഃ || 7.64.10 || 2412

- മഹർഷീംസ്തു പുരസ്കൃത്യ
 പ്രയാന്തു തവ സൈനികാഃ |
 യഥാ ഗ്രീഷ്മാവശേഷേണ
 തരേയൂർജാഹവീജലം || 7.64.11 || 2413
- തത്ര സ്ഥാപ്യ ബലം സർവം
 നദീതീരേ സമാഹിതഃ |
 അഗ്രതോ ധനുഷാ സാർധം
 ഗച്ഛ ത്വം ലഘുവിക്രമ || 7.64.12 || 2414
- ഏവമുക്തസ്തു രാമേണ
 ശത്രുഘ്നസ്താൻ മഹാബലാൻ |
 സേനാമുഖ്യാൻ സമാനീയ
 തതോ വാക്യമുവാച ഹ || 7.64.13 || 2415
- ഏതേ വോ ഗണിതാ വാസാ
 യത്ര തത്ര നിവത്സ്യഥ |
 സ്ഥാതവ്യം ചാവിരോധേന
 യഥാ ബാധാ ന കസ്യചിത് || 7.64.14 || 2416
- തഥാ താംസ്തു സമാജ്ഞാപ്യ
 പ്രസ്ഥാപ്യ ച മഹദ്ബലം |
 കൗസൽയാം ച സുമിത്രാം ച
 കൈകേയിം ചാഭ്യവാദയത് || 7.64.15 || 2417
- രാമം പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ
 ശിരസാഭിപ്രണമ്യ ച |
 ലക്ഷ്മണം ഭരതം ചൈവ
 പ്രണിപത്യ കൃതാഞ്ജലിഃ || 7.64.16 || 2418

പുരോഹിതം വസിഷ്ഠം ച

ശത്രുഘ്നഃ പ്രയതാത്മവാൻ |

രാമേണ ചാഭ്യനുജ്ഞാതഃ

ശത്രുഘ്നഃ ശത്രുതാപനഃ |

പ്രദക്ഷിണമഥോ കൃത്വാ

നിർജഗാമ മഹാബലഃ || 7.64.17 ||

2419

പ്രസ്ഥാപ്യ സേനാമഥ സോഽഗ്രതസ്കദാ

ഗജേന്ദ്രവാജിപ്രവരൗഘസങ്കുലാം |

ഉവാസ മാസം തു നരേന്ദ്രപാർശ്വത -

സ്ത്വഥ പ്രയാതോ രഘുവംശവർധനഃ || 7.64.18 ||

2420

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുഃഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ॥

വാൽമീകിനാ ശത്രുഘ്നം പ്രതി സൗദാസസ്യ കൽമാഷപാദസ്യ
കമായാഃ ശ്രാവണം

പ്രസ്ഥാപ്യ ച ബലം സർവം

മാസമാത്രോഷിതഃ പഥി |

ഏക ഏവാശു ശത്രുഘ്നോ

ജഗാമ ത്വരിതം തദാ || 7.65.1 ||

2421

ദ്വിരാത്രമന്തരേ ശൂര

ഉഷ്യ രാഘവനന്ദനഃ |

വാൽമീകേരാശ്രമം പുണ്യ -

മഗച്ഛദ് വാസമുത്തമം || 7.65.2 ||

2422

സോദ്ഭിവാദ്യ മഹാത്മാനം

വാൽമീകി മുനിസത്തമം |

കൃതാഞ്ജലിരഥോ ഭൂത്വാ

വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.65.3 ||

2423

ഭഗവൻ വസ്തുമിച്ഛാമി

ഗുരോഃ കൃത്യാദിഹാഗതഃ |

ശ്വഃ പ്രഭാതേ ഗമിഷ്യാമി

പ്രതീചീ വാരുണീ ദിശം || 7.65.4 ||

2424

- ശത്രുഘ്നസ്യാ വചഃ ശ്രുത്വാ
 പ്രഹസ്യ മുനിപുംഗവഃ |
 പ്രത്യുവാച മഹാത്മാനം
 സ്യാഗതം തേ മഹായശഃ || 7.65.5 || 2425
- സ്വമാശ്രമമിദം സൗമ്യ
 രാഘവാണാം കുലസ്യ വൈ |
 ആസനം പാദ്യമർഘ്യം ച
 നിർവിശങ്കഃ പ്രതീച്ഛ മേ || 7.65.6 || 2426
- പ്രതിഗൃഹ്യ തദാ പുജാം
 ഫലമൂലം ച ഭോജനം |
 ഭക്ഷയാമാസ കാകുത്സ്ഥ -
 സ്തൃപ്തിം ച പരമാം ഗതഃ || 7.65.7 || 2427
- സ ഭുക്ത്വാ ഫലമൂലം ച
 മഹർഷി തമുവാച ഹ |
 പൂർവാ യജ്ഞൈവിഭൂതിയം
 കന്യാശ്രമസമീപതഃ || 7.65.8 || 2428
- തത് തസ്യ ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ
 വാൽമീകിർവാക്യമബ്രവിത് |
 ശത്രുഘ്ന ശൃണു യസ്യേദം
 ബഭൂവായതനം പുരാ || 7.65.9 || 2429
- യുഷ്ഠാകം പൂർവകോ രാജാ
 സുഭാസസ്തസ്യ ഭൂപതേഃ |
 പുത്രോ വീരസഹോ നാമ
 വീര്യവാനതിധാർമികഃ || 7.65.10 || 2430

സ ബാല ഏവ സൗദാസോ

മൃഗയാമുപചക്രമേ |

ചഞ്ചൂർയമാണം ദദ്യുശേ

സ ശൂരോ രാക്ഷസദ്യയം || 7.65.11 ||

2431

ശാർദൂലരുപിണൗ ഘോരൗ

മൃഗാൻ ബഹുസഹസ്രശഃ |

ദക്ഷമാണാവസന്തുഷ്ടൗ

പർയാപ്തീം നൈവ ജഥതുഃ || 7.65.12 ||

2432

സ തു തൗ രാക്ഷസൗ ദൃഷ്ട്വാ

നിർമുഗം ച വനം കൃതം |

ക്രോധേന മഹതാവിഷ്ടോ

ജഘാനൈകം മഹേഷുണാ || 7.65.13 ||

2433

വിനിപാത്യ തമേകം തു

സൗദാസഃ പുരുഷർഷഭഃ |

വിജ്വരോ വിഗതാമർഷോം

ഹതം രക്ഷോ ഹ്യുദൈക്ഷത || 7.65.14 ||

2434

നിരീക്ഷമാണം തം ദൃഷ്ട്വാ

സഹായം തസ്യ രക്ഷസഃ |

സന്താപമകരോദ്ഘോരം

സൗദാസം ചേദമബ്രവിത് || 7.65.15 ||

2435

യസ്താദനപരാധം തം

സഹായം മമ ജഘ്നീവാൻ |

തസ്താത് തവാപി പാപിഷ്ഠ

പ്രദാസ്യാമി പ്രതിക്രിയാം || 7.65.16 ||

2436

ഏവമുക്ത്വാ തു തദ് രക്ഷ -

സ്തത്രൈവാനന്തരധീയത |

കാലപർയായയോഗേന

രാജാ മിത്രസഹോഭിവത് || 7.65.17 ||

2437

രാജാപി യജ്ഞേ യജ്ഞ -

മസ്യാശ്രമസമീപതഃ |

അശ്വമേധം മഹായജ്ഞം

തം വസിഷ്ഠോപ്യപാലയത് || 7.65.18 ||

2438

തത്ര യജ്ഞോ മഹാനാസീദ്

ബഹുവർഷഗണായുതഃ |

സമൃദ്ധഃ പരയാ ലക്ഷ്യ

ദേവയജ്ഞസമോഭിവത് || 7.65.19 ||

2439

അമാവസാനേ യജ്ഞസ്യ

പൂർവവൈരമനുസ്മരൻ |

വസിഷ്ഠരൂപീ രാജാന -

മിതി ഹോവാച രാക്ഷസഃ || 7.65.20 ||

2440

അദ്യ യജ്ഞാവസാനാന്തേ

സാമീഷം ഭോജനം മമ |

ദീയതാമതിശീഘ്രം വൈ

നാത്ര കാർയാ വിചാരണാ || 7.65.21 ||

2441

തച്ഛൂത്വാ വ്യാഹൃതം വാക്യം

രക്ഷസാ ബ്രഹ്മരൂപിണാ |

സൂദാൻ സംസ്കാരകുശലാ -

നുവാച പൃഥിവീപതിഃ || 7.65.22 ||

2442

- ഹവിഷ്യം സാമിഷം സ്വാദു
 യഥാ ഭവതി ഭോജനം |
 തഥാ കുരുത ശീഘ്രം വൈ
 പരിതുഷ്യേദ് യഥാ ഗുരുഃ || 7.65.23 || 2443
- ശാസനാത് പാർഥിവേന്ദ്രസ്യ
 സുദഃ സംഭ്രാന്തമാനസഃ |
 തച്ച രക്ഷഃ പുനസ്തത്ര
 സുദവേഷമമാകരോത് || 7.65.24 || 2444
- സ മാനുഷമഥോ മാസം
 പാർഥിവായ ന്യവേദയത് |
 ഇദം സ്വാദു ഹവിഷ്യം ച
 സാമിഷം ചാനമാഹൃതം || 7.65.25 || 2445
- സ ഭോജനം വസിഷ്ഠായ
 പത്യാ സാർധമുപാഹരത് |
 മദയന്ത്യാ നരശ്രേഷ്ഠ
 സാമിഷം രക്ഷസാ ഹൃതം || 7.65.26 || 2446
- ഇതാത്യാ തദാമിഷം വിപ്രോ
 മാനുഷം ഭാജനം ഗതം |
 ക്രോധേന മഹതാവിഷ്ഠോ
 വ്യാഹർതുമുപചക്രമേ || 7.65.27 || 2447
- യസ്മാത് ത്വം ഭോജനം രാജൻ
 മമൈതദ് ദാതുമിച്ഛസി |
 തസ്മാദ് ഭോജനമേതത് തേ
 ദവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 7.65.28 || 2448

തതഃ ക്രുദ്ധസ്തു സൗദാസ -

സ്തോയം ജഗ്രാഹ പാണിനാ |

വസിഷ്ഠം ശപ്തമാരേഭേ

ഭാർയാ ചൈനമവാരയത് || 7.65.29 ||

2449

രാജൻ പ്രഭുർയതോസ്താകം

വസിഷ്ഠോ ഭഗവാനൃഷിഃ |

പ്രതിശപ്തം ന ശക്തസ്ത്വം

ഭേവതുൽയം പുരോധസം || 7.65.30 ||

2450

തതഃ ക്രോധമയം തോയം

തേജോബലസമൻവിതം |

വ്യസർജയത ധർമാത്മാ

തതഃ പാദൗ സിഷേച ച || 7.65.31 ||

2451

തേനാസ്യ രാജന്തസ്തൗ പാദൗ

തദാ കൽമാഷതാം ഗതൗ |

തദാപ്രഭൃതി രാജാസൗ

സൗദാസഃ സുമഹായശാഃ || 7.65.32 ||

2452

കൽമാഷപാദഃ സംവൃത്തഃ

ഖ്യാതശ്ചൈവ തഥാ നൃപഃ |

സ രാജാ സഹ പത്യാ വൈ

പ്രണിപത്യ മൂഹൂർമൂഹൂഃ |

പുനർവസിഷ്ഠം പ്രോവാച

യദുക്തം ബ്രഹ്മരൂപിണാ || 7.65.33 ||

2453

തച്ഛൃത്വാ പാർഥിവേന്ദ്രസ്യ

രക്ഷസാ വികൃതം ച തത് |

പുനഃ പ്രോവാച രാജാനം

വസിഷ്ഠഃ പുരുഷർഷഭഃ || 7.65.34 ||

2454

മയാ രോഷപരീതേന

യദിദം വ്യാഹൃതം വചഃ |

നൈതച്ഛക്യം വൃഥാ കർതും

പ്രദാസ്യാമി ച തേ വരം || 7.65.35 ||

2455

കാലോ ദ്വാദശവർഷാണി

ശാപസ്യാന്തോ ഭവിഷ്യതി |

മത് പ്രസാദാച്ച രാജേന്ദ്ര

അതീതം ന സ്മരിഷ്യസി || 7.65.36 ||

2456

ഏവം സ രാജാ തം ശാപ -

മുപദുജ്യാരിസുദനഃ |

പ്രതിലേഭേ പുനാ രാജ്യം

പ്രജാശ്ചൈവാൻവപാലയത് || 7.65.37 ||

2457

തസ്യ കൽമാഷപാദസ്യ

യജ്ഞസ്യായതനം ശുഭം |

ആശ്രമസ്യ സമീപ്യേന്ദ്ര

യൻമാം പൃച്ഛസി രാഘവ || 7.65.38 ||

2458

തസ്യ താം പാർഥിവേന്ദ്രസ്യ

കഥാം ശ്രുത്വാ സുദാരുണാം |

വിവേശ പർണശാലായാം

മഹർഷിമദിവാദ്യ ച || 7.65.39 ||

2459

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്ഷഷിതമഃ സർഗഃ ॥

സീതാഗർഭതഃ പുത്രദ്വയസ്യ ജന്മ വാൽമീകിനാ തയോ
രക്ഷാപ്രവസ്ഥാകരണമമുനാ വൃത്തേന പ്രസന്നസ്യ ശത്രുഘ്നസ്യ തതഃ
പ്രസ്ഥായ യമുനാതടേ ഗമനം ച

യാമേവ രാത്രിം ശത്രുഘ്നഃ
പർണശാലാം സമാവിശത് |
താമേവ രാത്രിം സീതാപി
പ്രസൂതാ ദാരകദ്വയം || 7.66.1 ||

2460

തതോർധരാത്രസമയേ
ബാലകാ മൂനിദാരകാഃ |
വാൽമീകേഃ പ്രിയമാചഖ്യൂഃ
സീതായാഃ പ്രസവം ശുഭം || 7.66.2 ||

2461

ഭഗവൻ രാമപത്നീ സാ
പ്രസൂതാ ദാരകദ്വയം |
തതോ രക്ഷാം മഹാതേജഃ
കുരു ഭൂതവിനാശിനീം || 7.66.3 ||

2462

തേഷാം തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
മഹർഷിഃ സമുപാഗമത് |

ബാലചന്ദ്രപ്രതീകാശൗ

ദേവപുത്രൗ മഹൗജസൗ || 7.66.4 ||

2463

ജഗാമ തത്ര ഹൃഷ്ടാത്മാ

ദദർശ ച കുമാരകൗ |

ഭൂതഘ്നീം ചാകരോത് താഭ്യാം

രക്ഷാം രക്ഷോവിനാശിനീം || 7.66.5 ||

2464

കുശമുഷ്ടിമുപാദായ

ലവം ചൈവ തു സ ദ്വിജഃ |

വാൽമീകിഃ പ്രദദൗ താഭ്യാം

രക്ഷാം ഭൂതവിനാശിനീം || 7.66.6 ||

2465

യസ്തയോഃ പൂർവജോ ജാതഃ

സ കുശൈർമന്ത്രസത്കൃതൈഃ |

നിർമാർജനീയസ്തു തദാ

കുശ ഇത്യസ്യ നാമ തത് || 7.66.7 ||

2466

യശ്ചാവരോ ദേവേത് താഭ്യാം

ലവേന സുസമാഹിതഃ |

നിർമാർജനീയോ വൃദ്ധാഭി -

ർലവേതി ച സ നാമതഃ || 7.66.8 ||

2467

ഏവം കുശലവൗ നാഗ്നാ

താവുഭൗ യമജാതകൗ |

മത്കൃതാഭ്യാം ച നാമഭ്യാം

ഖ്യാതിയുക്തൗ ദവിഷ്യതഃ || 7.66.9 ||

2468

താം രക്ഷാം ജഗൃഹുസ്താം ച

മുനിഹസ്താത് സമാഹിതാഃ |

അകുർവംശു തതോ രക്ഷാം

തയോർവിഗതകൽമഷാഃ || 7.66.10 ||

2469

തഥാ താം ക്രിയമാണാം ച

വൃദ്ധാഭിർഗോത്രനാമ ച |

സങ്കീർതനം ച രാമസ്യ

സീതായാഃ പ്രസവൗ ശുഭൗ || 7.66.11 ||

2470

അർധരാത്രേ തു ശത്രുഘ്നഃ

ശുശ്രാവ സുമഹത് പ്രിയം |

പർണശാലാം തതോ ഗത്വാ

മാതർദിഷ്യേതി ചാബ്രവീത് || 7.66.12 ||

2471

തദാ തസ്യ പ്രഹൃഷ്ടസ്യ

ശത്രുഘ്നസ്യ മഹാത്മനഃ |

വൃതീതാ വാർഷികീ രാത്രിഃ

ശ്രാവണീ ലഘുവിക്രമാ || 7.66.13 ||

2472

പ്രഭാതേ സുമഹാവിരയഃ

കൃത്വാ പൗർവാഹ്ണികീം ക്രിയാം |

മുനിം പ്രാഞ്ജലിരാമന്തരയ

യയൗ പശ്ചാൻമുഖഃ പുനഃ || 7.66.14 ||

2473

സ ഗത്വാ യമുനാതീരം

സപ്തരാത്രോഷിതഃ പഥി |

ഋഷിണാം പുണ്യകീർത്തിനാ -

മാശ്രമേ വാസമഭ്യയാത് || 7.66.15 ||

2474

സ തത്ര മുനിഭിഃ സാർധം

ഭാർഗവപ്രമുഖൈർന്യപഃ |

കമാഭിരഭിരുപാഭി -

ർവാസം ചക്രേ മഹായശാഃ || 7.66.16 ||

2475

സ കാഞ്ചനാദ്യൈർമുനിഭിഃ സമേതൈ

രഘുപ്രവീരോ രജനീം തദാനീം |

കമാപ്രകാരൈർബഹുഭിർമഹാത്മാ

വിരാമയാമാസ നരേന്ദ്രസൂനൂഃ || 7.66.17 ||

2476

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷട്ഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ॥

ച്യവനേന ശത്രുഘ്നം പ്രതി ലവണാസുരശൂലശക്തിം പരിചായയതാ
പൂർവഘടിതസ്യ രാജേന്താ മാനാതുർവധസ്യ ശ്രാവണം

അഥ രാത്ര്യാം പ്രവൃത്തായാം

ശത്രുഘ്നോ ഭൃഗുനന്ദനം |

പപ്രച്ഛ ച്യവനം വിപ്രം

ലവണസ്യ യഥാബലം || 7.67.1 ||

2477

ശൂലസ്യ ച ബലം ബ്രഹ്മൻ

കേ ച പൂർവം വിനാശിതാഃ |

അനേന ശൂലമുഖ്യേന

ദ്വന്ദ്വയുദ്ധമുപാഗതാഃ || 7.67.2 ||

2478

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

ശത്രുഘ്നസ്യ മഹാത്മനഃ |

പ്രത്യുവാച മഹാതേജാ -

ശ്യാവനോ രഘുനന്ദനം || 7.67.3 ||

2479

അസംഖ്യേയാനി കർമാണി

യാന്യസ്യ രഘുനന്ദന |

ഇക്ഷ്വാകുവംശപ്രഭവേ

യദ് വൃത്തം തച്ഛൃണുഷ്യ മേ || 7.67.4 ||

2480

- അയോധ്യായാം പുരാ രാജാ
 യുവനാശ്വസുതോ ബലീ |
 മാനധാതാ ഇതി വിഖ്യാത -
 സ്ത്രീഷു ലോകേഷു വീര്യവാൻ || 7.67.5 || 2481
- സ കൃത്യാ പുഥിവിം കൃത്സ്നാം
 ശാസനേ പുഥിവിപതിഃ |
 സുരലോകമിതോ ജേതു -
 മുദ്യോഗമകരോന്യുപഃ || 7.67.6 || 2482
- ഇന്ദ്രസ്യ ച ഭയം തീവ്രം
 സുരാണാം ച മഹാത്മനാം |
 മാനധാതരി കൃതോദ്യോഗേ
 ദേവലോകജിഗീഷയാ || 7.67.7 || 2483
- അർധാസനേന ശക്രസ്യ
 രാജ്യാർധേന ച പാർഥിവഃ |
 വന്ദ്യമാനഃ സുരഗണ്ഠൈഃ
 പ്രതിജ്ഞാമധ്യരോഹത || 7.67.8 || 2484
- തസ്യ പാപമഭിപ്രായം
 വിദിത്വാ പാകശാസനഃ |
 സാന്ത്വപൂർവമിദം വാക്യ -
 മുവാച യുവനാശ്വജം || 7.67.9 || 2485
- രാജാ ത്വം മാനുഷേ ലോകേ
 ന താവത് പുരുഷർഷഭ |
 അകൃത്യാ പുഥിവിം വശ്യാം
 ദേവരാജ്യമിഹേച്ഛസി || 7.67.10 || 2486

യദി വീര സമഗ്രാ തേ

മേദിനീ നിഖിലാ വശേ |

ദേവരാജ്യം കുരുഷ്വേഹ

സഭൃത്യബലവാഹനഃ || 7.67.11 ||

2487

ഇന്ദ്രമേവം ബ്രുവാണം തം

മാന്ധാതാ വാക്യമബ്രവീത് |

ക്വ മേ ശക്ര പ്രതിഹതം

ശാസനം പൃഥിവീതലേ || 7.67.12 ||

2488

തമുവാച സഹസ്രാക്ഷോ

ലവണോ നാമ രാക്ഷസഃ |

മധുപുത്രോ മധുവനേ

ന ത്യേജ്ഞാം കുരുത്യേനഘ || 7.67.13 ||

2489

തച്ഛുത്വാ വിപ്രിയം ഘോരം

സഹസ്രാക്ഷേണ ഭാഷിതം |

വ്രീഡിത്യോവാങ്മുഖോ രാജാ

വ്യാഹർതും ന ശശാക ഹ || 7.67.14 ||

2490

ആമന്തര്യ തു സഹസ്രാക്ഷം

പ്രായാത് കിഞ്ചിദവാങ്മുഖഃ |

പുനരേവാഗമച്ഛീമാ -

നിമം ലോകം നരേശ്വരഃ || 7.67.15 ||

2491

സ കൃത്വാ ഹൃദയേമർഷം

സഭൃത്യബലവാഹനഃ |

ആജഗാമ മധോഃ പുത്രം

വശേ കർതുമരിന്ദമഃ || 7.67.16 ||

2492

സ കാങ്ഷമാണോ ലവണം

യുദ്ധായ പുരുഷർഷഭഃ |

ദൂതം സമ്പ്രേഷയാമാസ

സകാശം ലവണസ്യ സഃ || 7.67.17 ||

2493

സ ഗത്യാ വിപ്രിയാൺയാഹ

ബഹൂനി മധുനഃ സുതം |

വദന്തമേവം തം ദൂതം

ഭക്ഷയാമാസ രാക്ഷസഃ || 7.67.18 ||

2494

ചിരായമാണേ ദൂതേ തു

രാജാ ക്രോധസമൻവിതഃ |

അർദയാമാസ തദ് രക്ഷഃ

ശരവൃഷ്ട്യാ സമന്തതഃ || 7.67.19 ||

2495

തതഃ പ്രഹസ്യ തദ് രക്ഷഃ

ശൂലം ജഗ്രാഹ പാണിനാ |

വധായ സാനുബന്ധസ്യ

മുമോചായുധമുത്തമം || 7.67.20 ||

2496

തച്ഛൂലം ദീപ്യമാനം തു

സഭൃത്യബലവാഹനം |

ഭസ്മീകൃത്യാ നൃപം ഭൂയോ

ലവണസ്യാഗമത് കരം || 7.67.21 ||

2497

ഏവം സ രാജാ സുമഹാൻ

ഹതഃ സബലവാഹനഃ |

ശൂലസ്യ തു ബലം സൗമ്യ

അപ്രമേയമനുത്തമം || 7.67.22 ||

2498

ശ്വഃ പ്രഭാതേ തു ലവണം

വധിഷ്യസി ന സംശയഃ |

അഗൃഹീതായുധം ക്ഷിപ്രം

ധ്രുവോ ഹി വിജയസ്തവ || 7.67.23 ||

2499

ലോകാനാം സ്വസ്തി ചൈവം സ്മാത്

കൃതേ കർമ്മണി ച ത്വയാ |

ഏതത് തേ സർവമാഖ്യാതം

ലവണസ്യ ദുരാത്മനഃ || 7.67.24 ||

2500

ശൂലസ്യ ച ബലം ഘോര -

മപ്രമേയം നരർഷഭ |

വിനാശശ്ചൈവ മാനധാതു -

ര്യതേനാഭൂച്ച പാർഥിവ || 7.67.25 ||

2501

ത്വം ശ്വഃ പ്രഭാതേ ലവണം മഹാത്മൻ

വധിഷ്യസേ നാത്ര തു സംശയോ മേ |

ശൂലം വിനാ നിർഗതമാമിഷാർഥേ

ധ്രുവോ ജയസ്തേ ഭവിതാ നരേന്ദ്ര || 7.67.26 ||

2502

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്തഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

ലവണാസുരസ്യാഹാരാർഥം നിർഗമനം ശത്രുഘ്നസ്യ മധുപുരീദ്വാരി
സമവസ്ഥാനം നിവൃത്തേന ലവണേന സഹ തസ്യ സരോഷോ
വാർതാലാപശ്ച

കഥാം കഥയതാം തേഷാം

ജയം ചാകാങ്ഷതാം ശുഭം |

വ്യതീതാ രജനീ ശീഘ്രം

ശത്രുഘ്നസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.68.1 ||

2503

തതഃ പ്രഭാതേ വിമലേ

തസ്മിൻ കാലേ സ രാക്ഷസഃ |

നിർഗതസ്തു പുരാദ് വീരോ

ഭക്ഷ്യാഹാരപ്രചോദിതഃ || 7.68.2 ||

2504

ഏതസ്മിന്നന്തരേ വീരഃ

ശത്രുഘ്നോ യമുനാം നദീം |

തീർത്വാ മധുപുരദ്വാരി

ധനുഷ്ഠാണിരതിഷ്ഠത || 7.68.3 ||

2505

തത്ത്വോർധവിവസേ പ്രാപ്തേ

ക്രൂരകർമാ സ രാക്ഷസഃ |

ആഗച്ഛദ് ബഹുസാഹസ്രം

പ്രാണിനാം ഭാരമുദ്യഹൻ || 7.68.4 ||

2506

തതോ ദദർശ ശത്രുഘ്നം

സ്ഥിതം ദ്വാരി ധൃതായുധം |

തമുവാച തതോ രക്ഷഃ

കിമനേന കരിഷ്യസി || 7.68.5 ||

2507

ഈദൃശാനാം സഹസ്രാണി

സായുധാനാം നരാധമ |

ഭക്ഷിതാനി മയാ രോഷാത്

കാലേനാനുഗതോ ഹ്യസി || 7.68.6 ||

2508

ആഹാരശ്ചാപ്യസമ്പൂർണോ

മമായം പുരുഷാധമ |

സ്വയം പ്രവിഷ്ടോദ്യ മുഖം

കഥമാസാദ്യ ദുർമതേ || 7.68.7 ||

2509

തസ്യൈവം ഭാഷമാണസ്യ

ഹസതശ്ച മുഹൂർമുഹൂഃ |

ശത്രുഘ്നോ വീര്യസമ്പന്നോ

രോഷാദശ്രുണ്യവാസുജിത് || 7.68.8 ||

2510

തസ്യ രോഷാഭിഭൂതസ്യ

ശത്രുഘ്നസ്യ മഹാത്മനഃ |

തേജോമയാ മരീചിസ്തൂ

സർവഗാത്രൈവിനിഷ്ഠതൻ || 7.68.9 ||

2511

ഉവാച ച സുസക്രൂദ്ധഃ

ശത്രുഘ്നഃ സ നിശാചരം |

യോദ്ധുമിച്ഛാമി ദുർബുദ്ധോ

ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം ത്വയാ സഹ || 7.68.10 ||

2512

പുത്രോ ദശരഥസ്യാഹം

ഭ്രാതാ രാമസ്യ ധീമതഃ |

ശത്രുഘ്നോ നാമ ശത്രുഘ്നോ

വധാകാക്ഷീ തവാഗതഃ || 7.68.11 ||

2513

തസ്യ മേ യുദ്ധകാമസ്യ

ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം പ്രദീയതാം |

ശത്രുസ്തം സർവഭൂതാനാം

ന മേ ജീവൻ ഗമിഷ്യസി || 7.68.12 ||

2514

തസ്മിംസ്തഥാ ബ്രുവാനേ തു

രാക്ഷസഃ പ്രഹസന്നിവ |

പ്രത്യുവാച നരശ്രേഷ്ഠം

ദിഷ്ട്വാ പ്രാപ്തോസി ദുർമതേ || 7.68.13 ||

2515

മമ മാതൃഷ്വസുർഭ്രാതാ

രാവണോ നാമ രാക്ഷസഃ |

ഹതോ രാമേണ ദുർബുദ്ധോ

സ്ത്രീഹേതോഃ പുരുഷാധമ || 7.68.14 ||

2516

തച്ച സർവം മയാ ക്ഷാന്തം

രാവണസ്യ കുലക്ഷയം |

അവജ്ഞാ പുരതഃ കൃത്വാ

മയാ യുധം വിശേഷതഃ || 7.68.15 ||

2517

നിഹതാശ്ച ഹി തേ സർവേ

പരിഭൂതാസ്തൃണം യഥാ |

ഭൂതാശ്ചൈവ ഭവിഷ്യാശ്ച

യുധം ച പുരുഷാധമാഃ || 7.68.16 ||

2518

തസ്യ തേ യുദ്ധകാമസ്യ

യുദ്ധം ദാസ്യാമി ദുർമതേ |

തിഷ്ഠ ത്വം ച മുഹൂർതം തു

യാവദായുധമാനയേ || 7.68.17 ||

2519

ഈഷ്ഠിതം യാദൃശം തുഭ്യം

സഞ്ജയേ യാവദായുധം |

തമുവാചാശു ശത്രുഘ്നഃ

ക്വ മേ ജീവൻ ഗമിഷ്യസി || 7.68.18 ||

2520

സ്വയമേവാഗതഃ ശത്രു -

ർന്ന മോക്തവ്യഃ കൃതാത്മനാ |

യോ ഹി വിക്ലവയാ ബുദ്ധ്യാ

പ്രസരം ശത്രുവേ ദിശേത് |

സ ഹതോ മന്ദബുദ്ധിഃ സ്വാദ്

യഥാ കാപുരുഷസ്ഥമാ || 7.68.19 ||

2521

തസ്മാത് സുദൃഷ്ടം കुरु ജീവലോകം

ശരൈഃ ശിതൈസ്ത്വ്യാം വിവിധൈർനയാമി |

യമസ്യ ഗേഹാഭിമുഖം ഹി പാപം

രിപും ത്രിലോകസ്യ ച രാഘവസ്യ || 7.68.20 ||

2522

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശത്രുഘ്നലവണയോർയുദ്ധം ലവണസ്യ വധശ്ച

തച്ഛൂത്വാ ഭാഷിതം തസ്യ
ശത്രുഘ്നസ്യ മഹാത്മനഃ |
ക്ലോധമാഹാരയത് തീവ്രം
തിഷ്ഠ തിഷ്ഠേതി ചാബ്രവീത് || 7.69.1 ||

2523

പാണീ പാണിം ച നിഷ്ഠിഷ്യ
ദന്താൻ കടകടായ ച |
ലവണോ രഘുശാർദൂല -
മാഹ്വയാമാസ ചാസക്യത് || 7.69.2 ||

2524

തം ബ്രുവാണം തഥാ വാക്യം
ലവണം ഘോരദർശനം |
ശത്രുഘ്നോ ദേവശത്രുഘ്ന
ഇദം വചനമബ്രവീത് || 7.69.3 ||

2525

ശത്രുഘ്നോ ന തദാ ജാതോ
യദാൻയേ നിർജിതാസ്ത്വയാ |
തദദ്യ ബാണാഭിഹതോ
വ്രജ ത്വം യമസാദനം || 7.69.4 ||

2526

ഋഷയോഽപ്യദ്യ പാപാത്മൻ

മയാ ത്യാം നിഹതം രണേ |

പശ്യന്തു വിപ്രാ വിദ്വാംസ -

സ്ത്രീദശാ ഇവ രാവണം || 7.69.5 ||

2527

ത്വയി മദ്യാണനിർദഗ്ധേ

പതിത്യേദ്യ നിശാചര |

പുരേ ജനപദേ ചാപി

ക്ഷേമമേവ ദവിഷ്യതി || 7.69.6 ||

2528

അദ്യ മദ്ബാഹുനിഷ്ഠാന്തഃ

ശരോ വജ്രനിഭാനനഃ |

പ്രവേക്ഷ്യതേ തേ ഹൃദയം

പദ്മമംശുരിവാർകജഃ || 7.69.7 ||

2529

ഏവമുക്തോ മഹാവൃക്ഷം

ലവണഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ |

ശത്രുഘ്നോരസി ചിക്ഷേപ

സ ച തം ശതയാച്ഛിനത് || 7.69.8 ||

2530

തദ് ദൃഷ്ട്വാ വിഹലം കർമ

രാക്ഷസഃ പുനരേവ തു |

പാദപാൻ സുബഹുൻ ഗൃഹ്യ

ശത്രുഘ്നായാസുജ്ഞദ് ബലീ || 7.69.9 ||

2531

ശത്രുഘ്നശ്ചാപി തേജസ്വി

വൃക്ഷാനാപതതോ ബഹുൻ |

ത്രിഭിശ്ചതുർഭിരേകൈകം

ചിച്ഛേദ നതപർവഭിഃ || 7.69.10 ||

2532

തതോ ബാണമയം വർഷം

വ്യസൃജുദ് രാക്ഷസോപരി |

ശത്രുഘ്നോ വീര്യസമ്പന്നോ

വിവ്യഥേ ന സ രാക്ഷസഃ || 7.69.11 ||

2533

തതഃ പ്രഹസ്യ ലവണോ

വൃക്ഷമുദ്യമ്യ വീര്യവാൻ |

ശിരസ്യഭ്യഹനച്ഛൂരം

സ്രസ്താംഗഃ സ മുമോഹ വൈ || 7.69.12 ||

2534

തസ്മിൻ നിപതിതേ വീരേ

ഹാഹാകാരോ മഹാനഭൂത് |

ഋഷീണാം ദേവസംഘാനാം

ഗന്ധർവാപ്ലരസാം തഥാ || 7.69.13 ||

2535

തമവജ്ഞായ തു ഹതം

ശത്രുഘ്നം ഭൂവി പാതിതം |

രക്ഷോ ലബ്ധാന്തരമപി

ന വിവേശ സ്വമാലയം || 7.69.14 ||

2536

നാപി ശൂലം പ്രജഗ്രാഹ

തം ഭൂഷ്ടാ ഭൂവി പാതിതം |

തതോ ഹത ഇതി ഇതോത്യാ

താൻ ഭക്ഷാൻ സമുദാവഹത് || 7.69.15 ||

2537

മുഹൂർതാൽലബ്ധസംജ്ഞസ്തു

പുനസ്തസ്ഥൗ ധൃതായുധഃ |

ശത്രുഘ്നോ വൈ പുരദ്വാരി

ഋഷിഭിഃ സമ്പ്രപൂജിതഃ || 7.69.16 ||

2538

- തതോ ദിവ്യമമോഘം തം
 ജഗ്രാഹ ശരമുത്തമം |
 ജ്വലന്തം തേജസാ ഘോരം
 പൂരയന്തം ദിശോ ദശ || 7.69.17 || 2539
- വജ്രാനനം വജ്രവേഗം
 മേരുമന്ദരസന്നിഭം |
 നതം പർവസു സർവേഷു
 സംയുഗേഷ്യപരാജിതം || 7.69.18 || 2540
- അസൃക്ചന്ദനദിഗ്ധാംഗം
 ചാരുപത്രം പതത്രതിണം |
 ദാനവേന്ദ്രാചലേന്ദ്രാണാ -
 മസുരാണാം ച ദാരുണം || 7.69.19 || 2541
- തം ദീപ്തമിവ കാലാഗ്നിം
 യുഗാന്തേ സമുപസ്ഥിതേ |
 ദൃഷ്ട്വാ സർവാണി ഭൂതാനി
 പരിത്രാസമുപാഗമൻ || 7.69.20 || 2542
- സദേവാസുരഗന്ധർവം
 മൂനിഭിഃ സാപ്തരോഗണം |
 ജഗദ്ധി സർവമന്യസ്ഥം
 പിതാമഹമുപസ്ഥിതം || 7.69.21 || 2543
- ഉവാച ദേവദേവേശം
 വരദം പ്രപിതാമഹം |
 ദേവാനാം ദയസമ്മോഹോ
 ലോകാനാം സങ്ക്ഷയം പ്രതി || 7.69.22 || 2544

കച്ചിൽലോകക്ഷയോ ദേവ

സമ്പ്രാപ്തോ വാ യുഗക്ഷയഃ |

നേദൃശം ദൃഷ്ടപൂർവം ച

ന ശ്രുതം പ്രപിതാമഹ || 7.69.23 ||

2545

തേഷാം തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

ബ്രഹ്മാ ലോകപിതാമഹഃ |

ഭയകാരണമാചഷ്ട

ലോകാനാമഭയങ്കരഃ || 7.69.24 ||

2546

ഉവാച മധുരാം വാണീം

ശൃണുധ്യം സർവദേവതാഃ |

വധായ ലവണസ്യാജൗ

ശരഃ ശത്രുഘ്നധാരിതഃ || 7.69.25 ||

2547

തേജസാ തസ്യ സമ്മുഖാഃ

സർവേ നൃഃ സുരസത്തമാഃ |

ഏഷ പൂർവസ്യ ദേവസ്യ

ലോകകർതൃഃ സനാതനഃ || 7.69.26 ||

2548

ശരസ്തേജോമയോ വത്സാ

യേന വൈ ഭയമാഗതം |

ഏഷ വൈ കൈടഭസ്യാർഥേ

മധുനശ്ച മഹാശരഃ || 7.69.27 ||

2549

സൃഷ്ടോ മഹാത്മനാ തേന

വധാർഥേ ദൈത്യയോസ്തയോഃ |

ഏക ഏവ പ്രജാനാതി

വിഷ്ണുസ്തേജോമയം ശരം || 7.69.28 ||

2550

ഏഷാ ഏവ തനുഃ പൂർവാ

വിഷ്ണോസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ |

ഇതോ ഗച്ഛത പശ്യധ്വം

വധ്യമാനം മഹാത്മനാ || 7.69.29 ||

2551

രാമാനുജേന വീരേണ

ലവണം രാക്ഷസോത്തമം |

തസ്യ തേ ദേവദേവസ്യ

നിശദ്യ വചനം സുരാഃ || 7.69.30 ||

2552

ആജുശൂർയത്ര യുധേതേ

ശത്രുഘ്നലവണാവുഭൗ |

തം ശരം ദിവ്യസങ്കാശം

ശത്രുഘ്നകരധാരിതം || 7.69.31 ||

2553

ദദ്യൂഃ സർവഭൂതാനി

യുഗാന്താഗ്നിമിവോത്ഥിതം |

ആകാശമാവൃതം ദൃഷ്ട്വാ

ദേവൈർഹി രഘുനന്ദനഃ || 7.69.32 ||

2554

സിംഹനാദം ദൃശം കൃത്വാ

ദദർശ ലവണം പുനഃ |

ആഹുതശ്ച പുനസ്തേന

ശത്രുഘ്നേന മഹാത്മനാ || 7.69.33 ||

2555

ലവണഃ ക്രോധസംയുക്തോ

യുദ്ധായ സമുപസ്ഥിതഃ |

ആകർണാത് സ വികൃഷ്ടാഥ

തദ് ധനുർധൻവിനാം വരഃ || 7.69.34 ||

2556

- സ മുമോച മഹാബാണം
 ലവണസ്യ മഹോരസി |
 ഉരസ്സ്യ വിദാർയാശു
 പ്രവിവേശ രസാതലം || 7.69.35 || 2557
- ഗത്യാ രസാതലം ദിവ്യഃ
 ശരോ വിബുധപൂജിതഃ |
 പുനരേവാഗമത് തൂർണ -
 മിക്ഷ്യാകുകുലനന്ദനം || 7.69.36 || 2558
- ശത്രുഘ്നശരനിർഭിന്നോ
 ലവണഃ സ നിശാചരഃ |
 പപാത സഹസാ ഭൂമൗ
 വജ്രാഹത ഇവാചലഃ || 7.69.37 || 2559
- തച്ച ശൂലം മഹദ് ദിവ്യം
 ഹതേ ലവണരാക്ഷസേ |
 പശ്യതാം സർവദേവാനാം
 രൂദ്രസ്യ വശമൻവഗാത് || 7.69.38 || 2560
- ഏകേഷുപാതേന ഭയം നിപാത്യ
 ലോകത്രയസ്യാസ്യ രഘുപ്രവീരഃ |
 വിനിർബഭാവുത്തമചാപബാണ -
 സ്തമഃ പ്രണുദ്യേവ സഹസ്രരശ്മിഃ || 7.69.39 || 2561
- തതോ ഹി ദേവാ ഋഷിപന്നഗാശ്ച
 പ്രപൂജിരേ ഹൃസ്തരസശ്ച സർവാഃ |
 ദിഷ്ട്വാ ജയോ ദാശരഥേരവാപ്ത -
 സ്ത്യക്ത്വാ ഭയം സർപ ഇവ പ്രശാന്തഃ || 7.69.40 || 2562

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകോനസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

ദേവേഭ്യോ ലബ്ധവരസ്യ ശത്രുഘ്നസ്യ മധുപുരിം നിവേശ്യ തതഃ
ശ്രീരാമപാർശ്വേ ഗന്തും വിചാരഃ

ഹതേ തു ലവണേ ദേവാഃ

സേന്ദ്രാഃ സാഗ്നിപുരോഗമാഃ |

ഊചുഃ സുമധുരാം വാണീം

ശത്രുഘ്നം ശത്രുതാപനം || 7.70.1 ||

2563

ദിഷ്ട്വാ തേ വിജയോ വത്സ

ദിഷ്ട്വാ ലവണരാക്ഷസഃ |

ഹതഃ പുരുഷശാർദൂല

വരം വരയ സുവ്രത || 7.70.2 ||

2564

വരദാസ്തു മഹാബാഹോ

സർവ ഏവ സമാഗതാഃ |

വിജയാകാങ്ക്ഷിണസ്തുഭ്യ -

മമോഘം ദർശനം ഹി നഃ || 7.70.3 ||

2565

ദേവാനാം ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ

ശൂരോ മുർധ്നി കൃതാഞ്ജലിഃ |

പ്രത്യുവാച മഹാബാഹുഃ

ശത്രുഘ്നഃ പ്രയതാത്മവാൻ || 7.70.4 ||

2566

ഇയം മധുപുരീ രമ്യാ

മധുരാ ദേവനിർമിതാ |

നിവേശം പ്രാപ്തയാച്ഛീഘ്ര -

മേഷ മേന്യസ്തു വരഃ പരഃ || 7.70.5 ||

2567

തം ദേവാഃ പ്രീതമനസോ

ബാഘമിത്യേവ രാഘവം |

ദവിഷ്യതി പുരീ രമ്യാ

ശൂരസേനാ ന സംശയഃ || 7.70.6 ||

2568

തേ തഥോക്ത്വാ മഹാത്മാനോ

ദിവമാരുരുഹുസ്തദാ |

ശത്രുഘ്നോഽപി മഹാതേജാ -

സ്താം സേനാം സമുപാനയത് || 7.70.7 ||

2569

സാ സേനാ ശീഘ്രമാഗച്ഛ -

ഘ്നുത്വാ ശത്രുഘ്നശാസനം |

നിവേശനം ച ശത്രുഘ്നഃ

ശ്രാവണേന സമാരഭത് || 7.70.8 ||

2570

സ പുരാ ദിവ്യസങ്കാശോ

വർഷേ ദ്വാദശമേ ശുഭേ |

നിവിഷ്ടഃ ശൂരസേനാനാം

വിഷയശ്ചാകുതോദയഃ || 7.70.9 ||

2571

ക്ഷേത്രാണി സന്ധ്യയുക്താനി

കാലേ വർഷതി വാസവഃ |

അരോഗവീരപുരുഷാ

ശത്രുഘ്നഭുജപാലിതാ || 7.70.10 ||

2572

അർധചന്ദ്രപ്രതീകാശാ
 യമുനാതീരശോഭിതാ |
 ശോഭിതാ ഗൃഹമുഖൈശ്ച
 ചത്വരാപണവീഥികൈഃ |
 ചാതുർവർണ്യസമായുക്താ
 നാനാവാണിജ്യശോഭിതാ || 7.70.11 || 2573

യച്ച തേന പുരാ ശുഭ്രം
 ലവണേന കൃതം മഹത് |
 തച്ഛോഭയതി ശത്രുഘ്നോ
 നാനാവർണോപശോഭിതാം || 7.70.12 || 2574

ആരാമൈശ്ച വിഹാരൈശ്ച
 ശോഭമാനാം സമന്തതഃ |
 ശോഭിതാം ശോഭനീയൈശ്ച
 തമാന്യൈർദൈവമാനുഷൈഃ || 7.70.13 || 2575

താം പുരീം ദിവ്യസങ്കാശാം
 നാനാപൺയോപശോഭിതാം |
 നാനാദേശഗതൈശ്ചാപി
 വണിഗ്ദിരുപശോഭിതാം || 7.70.14 || 2576

താം സമൃദ്ധാം സമൃദ്ധാർഥഃ
 ശത്രുഘ്നോ ഭരതാനുജഃ |
 നിരീക്ഷ്യ പരമപ്രീതഃ
 പരം ഹർഷമുപാഗമത് || 7.70.15 || 2577

തസ്യ ബുദ്ധിഃ സമുത്പന്നാ
 നിവേശ്യ മധുരാം പുരീം |

രാമപാദൗ നിരീക്ഷേഹം

വർഷേ ദ്വാദശ ആഗതേ || 7.70.16 ||

2578

തതഃ സ താമമരപുരോപമാം പുരീം

നിവേശ്യ വൈ വിവിധജനാഭിസംവൃതാം |

നരാധിപോ രഘുപതിപാദദർശനേ

ദധേ മതിം രഘുകുലവംശവർധനഃ || 7.70.17 ||

2579

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

അൽപൈഃ സൈനികൈഃ സഹ ശത്രുഘ്നസ്ത്വായോധ്യാം പ്രതി
പ്രസ്ഥാനം മാർഗേ വാൽമീക്യാശ്രമേ ശ്രീരാമചരിതസ്യ ഗാനം ശ്രുത്വാ
തേഷാം വിസ്മയഃ

തതോ ദ്വാദശമേ വർഷേ
ശത്രുഘ്നോ രാമപാലിതാം |

അയോധ്യാം ചകമേ ഗന്തു -

മൽപദ്യത്യബലാനുഗഃ ॥7.71.1॥

2580

തതോ മന്ത്രിപുരോഗാംശ്ച

ബലമുഖ്യാൻ നിവർത്യ ച |

ജഗാമ ഹയമുഖ്യേന

രഥാനാം ച ശതേന സഃ ॥7.71.2॥

2581

സ ഗത്വാ ഗണിതാൻ വാസാൻ

സപ്താഷ്ടൗ രഘുനന്ദനഃ |

വാൽമീക്യാശ്രമമാഗത്യ

വാസം ചക്രേ മഹായശാഃ ॥7.71.3॥

2582

സോഽഭിവാദ്യ തതഃ പാദൗ

വാൽമീകേഃ പുരുഷർഷഭഃ |

പാദ്യമർഘ്യം തമാതിഥ്യം

ജഗ്രാഹ മുനിഹസ്തതഃ || 7.71.4 ||

2583

ബഹുരുപാഃ സുമധുരാഃ

കമാസ്തത്ര സഹസ്രശഃ |

കഥയാമാസ സ മുനിഃ

ശത്രുഘ്നായ മഹാത്മനേ || 7.71.5 ||

2584

ഉവാച ച മുനിർവാക്യം

ലവണസ്യ വധാശ്രിതം |

സുദുഷ്കരം കൃതം കർമ

ലവണം നിഘ്നതാ ത്വയാ || 7.71.6 ||

2585

ബഹവഃ പാർഥിവാഃ സൗമ്യ

ഹതാഃ സബലവാഹനാഃ |

ലവണേന മഹാബാഹോ

യുധ്യമാനാ മഹാബലാഃ || 7.71.7 ||

2586

സ ത്വയാ നിഹതഃ പാപോ

ലീലയാ പുരുഷർഷഭ |

ജഗതശ്ച ഭയം തത്ര

പ്രശാന്തം തവ തേജസാ || 7.71.8 ||

2587

രാവണസ്യ വധോ ഘോരോ

യത്തേന മഹതാ കൃതഃ |

ഇദം ച സുമഹത്കർമ

ത്വയാ കൃതമയത്തതഃ || 7.71.9 ||

2588

പ്രീതിശ്ചാസ്മിൻ പരാ ജാതാ

ദേവാനാം ലവണേ ഹതേ |

ഭൂതാനാം ചൈവ സർവേഷാം

ജഗതശ്ച പ്രിയം കൃതം || 7.71.10 ||

2589

തച്ച യുദ്ധം മയാ ഭൂഷം

യഥാവത് പുരുഷർഷഭ |

സഭായാം വാസവസ്യാമ

ഉപവിഷ്ണുന രാഘവ || 7.71.11 ||

2590

മമാപി പരമാ പ്രീതി -

ർഹുദി ശത്രുഘ്ന വർതതേ |

ഉപാഘ്രാസ്യാമി തേ മുർധ്നി

സ്നേഹസ്യേഷാ പരാ ഗതിഃ || 7.71.12 ||

2591

ഇത്യുക്ത്വാ മുർധ്നി ശത്രുഘ്ന -

മുപാഘ്രായ മഹാമതിഃ |

ആതിഥ്യമകരോത് തസ്യ

യേ ച തസ്യ പദാനുഗാഃ || 7.71.13 ||

2592

സ ഭുക്തവാൻ നരശ്രേഷ്ഠ

ഗീതമാധുർയമുത്തമം |

ശുശ്രാവ രാമചരിതം

തസ്മിൻ കാലേ യഥാക്രമം || 7.71.14 ||

2593

തന്ത്രീലയസമാധുക്തം

ത്രിസ്ഥാനകരണാൻവിതം |

സംസ്കൃതം ലക്ഷണോപേതം

സമതാലസമൻവിതം || 7.71.15 ||

2594

ശുശ്രാവ രാമചരിതം

തസ്മിൻ കാലേ പുരാ കൃതം |

- താൻയക്ഷരാണി സത്യാനി
 യമാവൃത്താനി പൂർവശഃ || 7.71.16 || 2595
- ശ്രുത്യാ പുരുഷശാർദൂലോ
 വിസംജ്ഞാ ബാഷ്പലോചനഃ |
 സ മുഹൂർതമിവാസംജ്ഞാ
 വിനിഃശ്വസ്യ മുഹൂർമുഹുഃ || 7.71.17 || 2596
- തസ്മിൻ ഗീതേ യമാവൃത്തം
 വർതമാനമിവാശൃണോത് |
 പദാനുഗാശ്ച യേ രാജ്ഞ -
 സ്താം ശ്രുത്യാ ഗീതിസമ്പദം || 7.71.18 || 2597
- അവാങ്മുഖാശ്ച ദീനാശ്ച
 ഹ്യാശ്ചര്യമിതി ചാബ്രുവൻ |
 പരസ്തരം ച യേ തത്ര
 സൈനികാഃ സംബഭാഷിരേ || 7.71.19 || 2598
- കിമിദം ക്വ ച വർതാമഃ
 കിമേതത് സ്വപ്നദർശനം |
 അർഥോ യോ നഃ പുരാ ദൃഷ്ട -
 സ്തമാശ്രമപദേ പുനഃ || 7.71.20 || 2599
- ശൃണുമഃ കിമിദം സ്വപ്നേ
 ഗീതബന്ധനമുത്തമം |
 വിസ്മയം തേ പരം ഗത്യാ
 ശത്രുഘ്നമിദമബ്രുവൻ || 7.71.21 || 2600
- സാധു പൃച്ഛ നരശ്രേഷ്ഠ
 വാൽമീകിം മുനിപുംഗവം |

ശത്രുഘ്നസ്ത്വബ്രവീത് സർവാൻ

കൗതുഹലസമൻവിതാൻ || 7.71.22 ||

2601

സൈനികാനക്ഷമോഽസ്താകം

പരിപ്രഷ്ടുമിഹേദൃശഃ |

ആശ്ചരയാണി ബഹൂനീഹ

ഭവന്ത്യസ്യാശ്രമേ മുന്നേ || 7.71.23 ||

2602

ന തു കൗതുഹലാദ് യുക്ത -

മൻവേഷും തം മഹാമുനിം |

ഏവം തദ് വാക്യമുക്ത്വാ തു

സൈനികാൻ രഘുനന്ദനഃ |

അഭിവാദ്യ മഹർഷിം തം

സ്വം നിവേശം യയൗ തദാ || 7.71.24 ||

2603

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

വാൽമീകീതോ ലബ്ധാനുജ്ഞസ്യ ശത്രുഘ്നസ്യായോധ്യാം ഗത്വാ
ശ്രീരാമാദിഭിഃ സഹ സമാഗമഃ സപ്ത ദിനാനി തത്രോഷിത്വാ തതഃ
പുനർമധുരാം പ്രതി പ്രസ്ഥാനം ച

തം ശയാനം നരവ്യാഘ്രം
നിദ്രാ നാഭ്യാഗമത് തദാ |
ചിന്തയാനമനേകാർഥം
രാമഗീതമനുത്തമം ॥ 7.72.1 ॥

2604

തസ്യ ശബ്ദം സുമധുരം
തന്ത്രീലയസമൻവിതം |
ശ്രുത്വാ രാത്രിർജഗാമാശു
ശത്രുഘ്നസ്യ മഹാത്മനഃ ॥ 7.72.2 ॥

2605

തസ്യാം രജൻയാം വ്യുഷ്ടായാം
കൃത്വാ പൗർവാഹ്ണികക്രമം |
ഉവാച പ്രാഞ്ജലിർവാക്യം
ശത്രുഘ്നോ മൂനിപുംഗവം ॥ 7.72.3 ॥

2606

ഭഗവൻ ദ്രഷ്ടുമിച്ഛാമി
രാഘവം രഘുനന്ദനം |

ത്വയാനുജ്ഞാതുച്ഛാമി

സഹൈഭിഃ സംശിതവ്രതൈഃ || 7.72.4 ||

2607

ഇത്യേവംവാദിനം തം തു

ശത്രുഘ്നം ശത്രുസുഭനം |

വാൽമീകിഃ സമ്പരിഷ്വജ്യ

വിസസർജ സ രാഘവം || 7.72.5 ||

2608

സോദ്ഭിവാദ്യ മുനിശ്രേഷ്ഠം

രഥമാരുഹ്യ സുപ്രഭം |

അയോധ്യാമഗമത് തുർണം

രാഘവോത്സുകദർശനഃ || 7.72.6 ||

2609

സ പ്രവിഷ്ടഃ പുരീം രദ്യാം

ശ്രീമാനിക്ക്ഷ്യാകുനന്ദനഃ |

പ്രവിവേശ മഹാബാഹു -

ര്യത്ര രാമോ മഹാദ്യുതിഃ || 7.72.7 ||

2610

സ രാമം മന്ത്രിമധ്യസ്ഥം

പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനം |

പശ്യന്നമരമധ്യസ്ഥം

സഹസ്രനയനം യഥാ || 7.72.8 ||

2611

സോദ്ഭിവാദ്യ മഹാത്മാനം

ജ്വലന്തമിവ തേജസാ |

ഉവാച പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്വാ

രാമം സത്യപരാക്രമം || 7.72.9 ||

2612

യദാജ്ഞപ്തം മഹാരാജ

സർവം തത് കൃതവാനഹം |

ഹതഃ സ ലവണഃ പാപഃ

പുരീ ചാസ്യ നിവേശിതാ || 7.72.10 ||

2613

ദ്വാദശൈതാനി വർഷാണി

ത്വാം വിനാ രഘുനന്ദന |

നോത്സഹേയമഹം വസ്തും

ത്വയാ വിരഹിതോ നൃപ || 7.72.11 ||

2614

സ മേ പ്രസാദം കാകുത്ഥ്വ

കുരുഷ്യാമിതവിക്രമ |

മാതൃഹീനോ യഥാ വത്സോ

ന ചിരം പ്രവസാദ്യഹം || 7.72.12 ||

2615

ഏവം ബ്രുവാണം ശത്രുഘ്നം

പരിഷ്വജ്ജേദമബ്രവീത് |

മാ വിഷാദം കൃമാഃ ശൂര

നൈതത് ക്ഷത്രിയചേഷിതം || 7.72.13 ||

2616

നാവസീദന്തി രാജാനോ

വിപ്രവാസേഷു രാഘവ |

പ്രജാ ച പരിപാൽയാ ഹി

ക്ഷാത്രധർമേണ രാഘവ || 7.72.14 ||

2617

കാലേ കാലേ തു മാം വീര

അയോധ്യാമവലോകിതും |

ആഗച്ഛ ത്വം നരഭൂശഷു

ഗന്താസി ച പുരം തവ || 7.72.15 ||

2618

മമാപി ത്വം സുദധിതഃ

പ്രാണൈരപി ന സംശയഃ |

അവശ്യം കരണീയം ച

രാജ്യസ്യ പരിപാലനം || 7.72.16 ||

2619

തസ്മാത് ത്വം വസ കാകുത്സ്മ

സപ്തരാത്രം മയാ സഹ |

ഊർധ്വം ഗന്താസി മധുരാം

സഭ്യത്യബലവാഹനഃ || 7.72.17 ||

2620

രാമസ്യേതദ് വചഃ ശ്രുത്വാ

ധർമയുക്തം മനോന്യഗം |

ശത്രുഘ്നോ ദീനയാ വാചാ

ബാഘമിത്യേവ ചാബ്രവീത് || 7.72.18 ||

2621

സപ്തരാത്രം ച കാകുത്സ്മോ

രാഘവസ്യ യഥാജ്ഞയാ |

ഉഷ്യ തത്ര മഹേഷ്വസോ

ഗമനായോപചക്രമേ || 7.72.19 ||

2622

ആമന്തര്യ തു മഹാത്മാനം

രാമം സത്യപരാക്രമം |

ഭരതം ലക്ഷ്മണം ചൈവ

മഹാരഥമുപാരുഹത് || 7.72.20 ||

2623

ദൂരം പദ്ഭ്യാമനുഗതോ

ലക്ഷ്മണേന മഹാത്മനാ |

ഭരതേന ച ശത്രുഘ്നോ

ജഗാമാശു പുരീം തദാ || 7.72.21 ||

2624

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വിസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രിസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

സ്വീയം മൃതം ബാലകമുപാദായ രാജദ്വാരീ സമാഗത്യ കന്യചിദ്
ബ്രാഹ്മണസ്യ വിലാപഃ

പ്രസ്ഥാപ്യ തു സ ശത്രുഘ്നം
ഭാത്യുഭ്യാം സഹ രാഘവഃ |

പ്രമുഖോദ സുഖീ രാജ്യം
ധർമേണ പരിപാലയൻ || 7.73.1 ||

2625

തതഃ കതിപയാഹഃസു
വൃദ്ധോ ജാനപദോ ദ്വിജഃ |

മൃതം ബാലമുപാദായ
രാജദ്വാരമുപാഗമത് || 7.73.2 ||

2626

രുദൻ ബഹുവിധാ വാചഃ
സ്നേഹദുഃഖസമൻവിതഃ |

അസക്യത് പുത്രപുത്രേതി
വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.73.3 ||

2627

കിം നു മേ ദുഷ്ട്യതം കർമ
പുരാ ദേഹാന്തരേ കൃതം |

യദഹം പുത്രമേകം തു
പശ്യാമി നിധനം ഗതം || 7.73.4 ||

2628

അപ്രാപ്തയൗവനം ബാലം
പഞ്ചവർഷസഹസ്രകം |

അകാലേ കാലമാപന്നം
മമ ദുഃഖായ പുത്രക || 7.73.5 ||

2629

അൽപൈരഹോദിർനിധനം
ഗമിഷ്യാമി ന സംശയഃ |

അഹം ച ജനനീ ചൈവ
തവ ശോകേന പുത്രക || 7.73.6 ||

2630

ന സ്മരാദ്യന്യതം ഹൃക്കൃതം
ന ച ഹിംസാം സ്മരാദ്യഹം |
സർവേഷാം പ്രാണിനാം പാപം
ന സ്മരാമി കദാചന || 7.73.7 ||

2631

കേനാദ്യ ദുഷ്ട്യതേനായം
ബാല ഏവ മമാത്മജഃ |
അകൃത്യാ പിതുകാർയാണി
ഗതോ വൈവസ്വതക്ഷയം || 7.73.8 ||

2632

നേദൃശം ദൃഷ്ടപൂർവം മേ
ശ്രുതം വാ ഘോരദർശനം |
മൃത്യുരപ്രാപ്തകാലാനാം
രാമസ്യ വിഷയേ ഹ്യയം || 7.73.9 ||

2633

രാമസ്യ ദുഷ്ട്യതം കിഞ്ചി -
ന്മഹദസ്തി ന സംശയഃ |
യഥാ ഹി വിഷയസ്ഥാനാം
ബാലാനാം മൃത്യുരാഗതഃ || 7.73.10 ||

2634

നഹ്യൻയവിഷയസ്ഥാനാം

ബാലാനാം മൃത്യുതോ ഭയം |

സ രാജഞ്ജീവയസ്യൈനം

ബാലം മൃത്യുവശം ഗതം || 7.73.11 ||

2635

രാജദ്വാരീ മരിഷ്യാമി

പത്യാ സാർധമനാമവത് |

ബ്രഹ്മഹത്യാം തതോ രാമ

സമുപേത്യ സുഖീ ഭവ || 7.73.12 ||

2636

ഭ്രാതൃഭിഃ സഹിതോ രാജൻ

ദീർഘമായുരവാപ്സ്യസി |

ഉഷിതാഃ സു സുഖം രാജേ

തവാസ്മിൻ സുമഹാബല || 7.73.13 ||

2637

ഇദം തു പതിതം തസ്മാത്

തവ രാമ വശേ സ്ഥിതാൻ |

കാലസ്യ വശമാപനാഃ

സ്വൽപം ഹി നഹി നഃ സുഖം || 7.73.14 ||

2638

സമ്പ്രത്യനാഥോ വിഷയ

ഇക്ഷ്യാകുണാം മഹാത്മനാം |

രാമം നാമമിഹാസാദ്യ

ബാലാന്തകരണം ധ്രുവം || 7.73.15 ||

2639

രാജഭോഷൈർവിപദ്യന്തേ

പ്രജാ ഹ്യവിധിപാലിതാഃ |

അസദ്യന്തേ ഹി നൃപതാ -

വകാലേ മ്രിയതേ ജനഃ || 7.73.16 ||

2640

യദ് വാ പുരേഷ്യയുക്താനി

ജനാ ജനപദേഷു ച |

കുർവതേ ന ച രക്ഷാസ്തി

തദാ കാലകൃതം ഭയം || 7.73.17 ||

2641

സുവൃക്തം രാജദോഷോ ഹി

ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ |

പുരേ ജനപദേ ചാപി

തഥാ ബാലവധോ ഹ്യയം || 7.73.18 ||

2642

ഏവം ബഹുവിയൈർവാക്യൈ-

രുപരൂഢ്യ മുഹൂർമുഹൂഃ |

രാജാനം ദുഃഖസന്തപ്തഃ

സുതം തമുപഗൃഹതി || 7.73.19 ||

2643

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രിസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുഃസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

നാരദേന ശ്രീരാമം പ്രതി തപസ്വിനഃ ശൂദ്രസ്യാധർമാചരണമേവ
വിപ്രബാലകമരണേ കാരണമിതി കഥനം

തഥാ തു കരുണം തസ്യ
ദ്വിജസ്യ പരിഭേവനം |
ശുശ്രാവ രാഘവഃ സർവം
ദുഃഖശോകസമൻവിതം ॥ 7.74.1 ॥

2644

സ ദുഃഖേന ച സന്തപ്തോ
മന്ത്രിണസ്താനുപാഹ്വയത് |
വസിഷ്ഠം വാമദേവം ച
ഭ്രാതൃംശ്ച സഹ നൈഗമാൻ ॥ 7.74.2 ॥

2645

തതോ ദ്വിജാ വസിഷ്ഠേന
സാർധമഷ്ടൗ പ്രവേശിതാഃ |
രാജാനം ദേവസങ്കാശം
വർധസ്യേതി തതോബ്രൂവൻ ॥ 7.74.3 ॥

2646

മാർകണ്ഡേയോഽഥ മൗദ്ഗൽയോ
വാമദേവശ്ച കാശ്യപഃ |
കാത്യായനോഽഥ ജാബാലി -
ർഗൗതമോ നാരദസ്തഥാ ॥ 7.74.4 ॥

2647

ഏതേ ദ്വിജർഷഭാഃ സർവേ

ആസനേഷുപവേശിതാഃ |

മഹർഷീൻ സമനുപ്രാപ്താ -

നഭിവാദ്യ കൃതാഞ്ജലിഃ || 7.74.5 ||

2648

മന്ത്രിണോ നൈഗമാശ്ചൈവ

യഥാർഹമനുകൂലതഃ |

തേഷാം സമുപവിഷ്ഠാനാം

സർവേഷാം ദീപ്തേജസാം || 7.74.6 ||

2649

രാഘവഃ സർവമാചഷ്ടേ

ദ്വിജോഽയമുപരോധതേ |

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

രാജേന്താ ദീനസ്യ നാരദഃ || 7.74.7 ||

2650

പ്രത്യുവാച ശുഭം വാക്യ -

മൃഷീണാം സന്നിധൗ സ്വയം |

ശൃണു രാജൻ യഥാകാലേ

പ്രാപ്തോ ബാലസ്യ സങ്ക്ഷയഃ || 7.74.8 ||

2651

ശ്രുത്വാ കർതവ്യതാം രാജൻ

കുരുഷ്വ രഘുനന്ദന |

പുരാ കൃതയുഗേ രാജൻ

ബ്രാഹ്മണോ വൈ തപസ്വിനഃ || 7.74.9 ||

2652

അബ്രാഹ്മണസ്തദാ രാജൻ

ന തപസ്വി കഥഞ്ചന |

തസ്മിൻ യുഗേ പ്രജ്വലിതേ

ബ്രഹ്മഭൂതേ ത്വനാവൃതേ || 7.74.10 ||

2653

അമൃത്യവസ്തദാ സർവേ

ജ്ജന്തിരേ ദീർഘദർശിനഃ |

തതഃസ്തേതായുഗം നാമ

മാനവാനാം വപുഷ്ഠതാം || 7.74.11 ||

2654

ക്ഷത്രിയാ യത്ര ജായന്തേ

പൂർവേണ തപസാൻവിതാഃ |

വീര്യേണ തപസാ ചൈവ

ത്വേദികാഃ പൂർവജൻമനി || 7.74.12 ||

2655

മാനവാ യേ മഹാത്മാന -

സ്തത്ര ത്രേതായുഗേ യുഗേ |

ബ്രഹ്മ ക്ഷത്രം ച തത് സർവം

യത് പൂർവമവരം ച യത് || 7.74.13 ||

2656

യുഗയോരുദയോരാസിത്

സമവീര്യസമൻവിതം |

അപശ്യന്തസ്തു തേ സർവേ

വിശേഷമധികം തതഃ || 7.74.14 ||

2657

സ്ഥാപനം ചക്രിരേ തത്ര

ചാതുർവർണ്യസ്യ സമ്മതം |

തസ്മിൻ യുഗേ പ്രജ്വലിതേ

ധർമഭൂതേ ഹ്യനാവൃതേ || 7.74.15 ||

2658

അധർമഃ പാദമേകം തു

പാതയത് പൃഥിവീതലേ |

അധർമേണ ഹി സംയുക്ത -

സ്തേജോ മന്ദ്രം ദവിഷ്യതി || 7.74.16 ||

2659

ആമിഷം യച്ച പൂർവേഷാം

രാജസം ച മലം ഭൃശം |

അന്യതം നാമ തദ് ഭൂതം

പാദേന പൃഥിവീതലേ || 7.74.17 ||

2660

അന്യതം പാതയിത്വാ തു

പാദമേകമധർമതഃ |

തതഃ പ്രാദുഷ്ഠ്യതം പൂർവ -

മായുഷഃ പരിനിഷ്ഠിതം || 7.74.18 ||

2661

പാതിതേ ത്വന്യതേ തസ്മി -

ന്നധർമേണ മഹീതലേ |

ശുഭാൻയേവാചരൻ ലോകഃ

സത്യധർമപരായണഃ || 7.74.19 ||

2662

ത്രേതായുഗേ ച വർത്തന്തേ

ബ്രാഹ്മണാഃ ക്ഷത്രിയാശ്ച യേ |

തപോത്ഥപ്യന്ത തേ സർവേ

ശുശ്രൂഷാമപരേ ജനാഃ || 7.74.20 ||

2663

സ്വധർമഃ പരമസ്തേഷാം

വൈശ്യശൂദ്രം തദാഗമത് |

പൂജാം ച സർവവർണാനാം

ശുദ്രാശ്ചക്രൂർവിശേഷതഃ || 7.74.21 ||

2664

ഏതസ്മിന്നന്തരേ തേഷാ -

മധർമേ ചാനൃതേ ച ഹ |

തതഃ പൂർവേ പുനർവാസ -

മഗമന്യപസത്തമ || 7.74.22 ||

2665

- തതഃ പാദമധർമസ്യ
 ദ്വിതീയമവതാരയത് |
 തതോ ദ്വാപരസംഖ്യാ സാ
 യുഗസ്യ സമജായത || 7.74.23 || 2666
- തസ്മിൻ ദ്വാപരസംഖ്യേ തു
 വർത്തമാനേ യുഗക്ഷയേ |
 അധർമശ്ചാനൃതം ചൈവ
 വവൃധേ പുരുഷർഷഭ || 7.74.24 || 2667
- അസ്മിൻ ദ്വാപരസംഖ്യാനേ
 തപോ വൈശ്യാൻ സമാവിശത് |
 ത്രിഭ്യോ യുഗേഭ്യസ്തീൻ വർണാൻ
 ക്രമാദ് വൈ തപ ആവിശത് || 7.74.25 || 2668
- ത്രിഭ്യോ യുഗേഭ്യസ്തീൻ വർണാൻ
 ധർമശ്ച പരിനിഷ്ഠിതഃ |
 ന ശൂദ്രോ ലഭതേ ധർമം
 യുഗതസ്തു നരർഷഭ || 7.74.26 || 2669
- ഹീനവർണോ നൃപശ്രേഷ്ഠ
 തപ്യതേ സുമഹത്തപഃ |
 ദവിഷ്യച്ഛൂദ്രയോൻയാം ഹി
 തപശ്ചർയാ കലൗ യുഗേ || 7.74.27 || 2670
- അധർമഃ പരമോ രാജൻ
 ദ്വാപരേ ശൂദ്രജൻമനഃ |
 സ വൈ വിഷയപര്യന്തേ
 തവ രാജൻ മഹാതപാഃ || 7.74.28 || 2671

അദ്യ തപ്യതി ദുർബുദ്ധി -

സ്തേന ബാലവധോ ഹ്യയം |

യോ ഹ്യധർമ്മകാർയം വാ

വിഷയേ പാർഥിവസ്യ തു || 7.74.29 ||

2672

കരോതി ചാശ്രീമൂലം ത -

ത്പുരേ വാ ദുർമതിർനരഃ |

ക്ഷിപ്രം ച നരകം യാതി

സ ച രാജാ ന സംശയഃ || 7.74.30 ||

2673

അധീതസ്യ ച തപ്തസ്യ

കർമണഃ സുകൃതസ്യ ച |

ഷഷ്ടം ഭജതി ഭാഗം തു

പ്രജാ ധർമേണ പാലയൻ || 7.74.31 ||

2674

ഷഡ്ഭാഗസ്യ ച ഭോക്താസൗ

രക്ഷതേ ന പ്രജാഃ കഥം |

സ ത്വം പുരുഷശാർദൂല

മാർഗസ്യ വിഷയം സ്വകം || 7.74.32 ||

2675

ദുഷ്ട്യതം യത്ര പശ്യേമാ -

സ്തത്ര യത്നം സമാചര |

ഏവം ചേദ് ധർമവൃദ്ധിശ്ച

നൃണാം ചായുർവിവർധനം |

ഭവിഷ്യതി നരശ്രേഷ്ഠ

ബാലസ്യാസ്യ ച ജീവിതം || 7.74.33 ||

2676

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുഃസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

പുഷ്പകമാരുഢേന ശ്രീരാമേണ സ്വരാജ്യസ്യ സർവദിക്ഷു ഭ്രാന്ത്യാ
ദുഷ്കർമണോഽനുസന്ധാനം സർവത്ര സത്കർമൈവ ദൃഷ്ട്വാ
ദക്ഷിണസ്യാം ദിശി തപസ്വിനഃ ശൂദ്രസ്യ പാർശ്വേ ഗമനം

നാരദസ്യ തു തദ് വാക്യം
ശ്രുത്വാമൃതമയം യഥാ |
പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ
ലക്ഷ്മണം ചേദമബ്രവീത് || 7.75.1 ||

2677

ഗച്ഛ സൗമ്യ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠം
സമാശ്വാസയ സുവ്രത |
ബാലസ്യ ച ശരീരം തത്
തൈലദ്രോൺയാം നിധാപയ || 7.75.2 ||

2678

ഗന്ധൈശ്ച പരമോദാരൈ -
സ്തൈലൈശ്ച സുസുഗന്ധിഭിഃ |
യഥാ ന ക്ഷീയതേ ബാല -
സ്തഥാ സൗമ്യ വിധീയതാം || 7.75.3 ||

2679

യഥാ ശരീരോ ബാലസ്യ
ഗുപ്തഃ സൻ ക്ലിഷ്ടകർമണഃ |

വിപത്തിഃ പരിഭേദോ വാ

ന ഭവേച്ച തമാ കുരു || 7.75.4 ||

2680

ഏവം സന്നിശ്യ കാകുത്സ്മോ

ലക്ഷ്മണം ശുഭലക്ഷണം |

മനസാ പുഷ്പകം ദധ്യാ -

വാഗച്ഛേതി മഹായശാഃ || 7.75.5 ||

2681

ഇംഗിതം സ തു വിജ്ഞായ

പുഷ്പകോ ഹേമഭൂഷിതഃ |

ആജഗാമ മുഹൂർത്തേന

സമീപേ രാഘവസ്യ വൈ || 7.75.6 ||

2682

സോബ്രവീത് പ്രണതോ ഭൂത്വാ

അയമസ്മി നരാധിപ |

വശ്യസ്തവ മഹാബാഹോ

കിങ്കരഃ സമുപസ്ഥിതഃ || 7.75.7 ||

2683

ഭാഷിതം രുചിരം ശ്രുത്വാ

പുഷ്പകസ്യ നരാധിപഃ |

അഭിവാദ്യ മഹർഷീൻ സ

വിമാനം സോഽധ്യരോഹത || 7.75.8 ||

2684

ധനുർഗൃഹീത്വാ തൂണീം ച

ഖഡ്ഗം ച രുചിരപ്രഭം |

നിക്ഷിപ്യ നഗരേ ചൈതൗ

സൗമിത്രിഭരതാവുഭൗ || 7.75.9 ||

2685

പ്രായാത് പ്രതീചീം ഹരിതം

വിചിൻവംശൗ തതസ്തതഃ |

ഉത്തരാമഗമപ്രീമാൻ

ദിശം ഹിമവതാവൃതാം || 7.75.10 ||

2686

അപശ്യമാനസ്തത്രാപി

സ്വൽപമപ്യഥ ദുഷ്കൃതം |

പൂർവാമപി ദിശം സർവാ -

മമാപശ്യന്നരാധിപഃ || 7.75.11 ||

2687

പ്രവിശുദ്ധസമാചാര -

മാദർശതലനിർമലാം |

പുഷ്പകന്ധോ മഹാബാഹു -

സ്തദാപശ്യന്നരാധിപഃ || 7.75.12 ||

2688

ദക്ഷിണാം ദിശമാക്രാമത്

തതോ രാജർഷിനന്ദനഃ |

ശൈവലന്യോത്തരേ പാർശ്വേ

ദദർശ സുമഹത്തരഃ || 7.75.13 ||

2689

തസ്മിൻ സരസി തപ്യന്തം

താപസം സുമഹത്തപഃ |

ദദർശ രാഘവഃ ശ്രീമാ -

ൽലംബമാനമധോമുഖം || 7.75.14 ||

2690

രാഘവസ്തദുപാഗമ്യ

തപ്യന്തം തപ ഉത്തമം |

ഉവാച ച നൃപോ വാക്യം

ധന്യസ്ത്വമസി സുവ്രത || 7.75.15 ||

2691

കന്യാം യോന്യാം തപോവൃദ്ധ

വർതസേ ദൃഢവിക്രമ |

കൗതൂഹലാത് ത്യാം പൃച്ഛാമി

രാമോ ദാശരഥിർഹൃഹം || 7.75.16 ||

2692

കോദ്ഭീമോ മനീഷിതസ്തുഭ്യം

സ്വർഗലാഭോപഭോജിമവാ |

വരാശ്രയോ യദർഥം ത്വം

തപസ്യൻയൈഃ സുദുശ്ചരം || 7.75.17 ||

2693

യമാശ്രിത്യ തപസ്തപ്തം

ശ്രോതുമിച്ഛാമി താപസ |

ബ്രാഹ്മണോ വാസി ഭദ്രം തേ

ക്ഷത്രിയോ വാസി ദുർജയഃ |

വൈശ്യസ്തുതീയോ വർണോ വാ

ശൂദ്രോ വാ സത്യവാഗ് ഭവ || 7.75.18 ||

2694

ഇത്യേവമുക്തഃ സ നരാധിപേന

അവാക്ശിരാ ദാശരഥായ തസ്മൈ |

ഉവാച ജാതിം നൃപപുംഗവായ

യത്കാരണം ചൈവ തപഃപ്രയത്നഃ || 7.75.19 ||

2695

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്സപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമേണ ശംബുക്സ്യ വധസ്തസ്യ ദേവൈഃ പ്രശംസനം
അഗസ്ത്യാശ്രമേ മഹർഷിണാഗന്യേന തസ്യ
സത്കാരസ്തദർഥമാഭ്യുഷണദാനം ച

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമ്മണഃ |
അവാക്ശിരാസ്തമാഭൂതോ
വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.76.1 ||

2696

ശൂദ്രയോന്യാം പ്രജാത്വോന്മൂി
തപ ഉഗ്രം സമാസ്ഥിതഃ |
ദേവത്വം പ്രാർഥയേ രാമ
സശരീരോ മഹായശഃ || 7.76.2 ||

2697

ന മിഥ്യാഹം വദേ രാമ
ദേവലോകജിഗീഷയാ |
ശൂദ്രം മാം വിദ്ധി കാകുത്സ്ഥ
ശംബുക്തം നാമ നാമതഃ || 7.76.3 ||

2698

ഭാഷതസ്തസ്യ ശൂദ്രസ്യ
ഖഡ്ഗം സുരുചിരപ്രഭം |

നിഷ്കൃഷ്ട കോശാദ് വിമലം

ശിരശ്ചിച്ഛേദ രാഘവഃ || 7.76.4 ||

2699

തസ്മിൻശുഭ്രേ ഹതേ ദേവാഃ

സേന്ദ്രാഃ സാഗ്നിപുരോഗമാഃ |

സാധുസാധിതി കാകുത്സ്ഥം

തേ ശശംസുർമുഹൂർമുഹൂഃ || 7.76.5 ||

2700

പുഷ്പവൃഷ്ടിർമഹത്യാസീദ്

ദിവ്യാനാം സുസുഗന്ധിനാം |

പുഷ്പാണാം വായുമുക്താനാം

സർവതഃ പ്രപപാത ഹ || 7.76.6 ||

2701

സുപ്രീതാശ്ചാബ്രുവൻ രാമം

ദേവാഃ സത്യപരാക്രമം |

സുരകാർയമിദം ദേവ

സുകൃതം തേ മഹാമതേ || 7.76.7 ||

2702

ഗൃഹാണ ച വരം സൗമ്യ

യം ത്വമിച്ഛസ്യരിന്ദമ |

സ്വർഗഭാങ് നഹി ശുഭ്രോഽയം

ത്വത്കൃതേ രഘുനന്ദന || 7.76.8 ||

2703

ദേവാനാം ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ

രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ |

ഉവാച പ്രാഞ്ജലിർവാക്യം

സഹസ്രാക്ഷം പുരന്ദരം || 7.76.9 ||

2704

യദി ദേവാഃ പ്രസന്നാ മേ

ദിജപുത്രഃ സ ജീവതു |

ദിശന്തു വരമേതം മേ

ഈഴ്പ്പിതം പരമം മമ || 7.76.10 ||

2705

മമാപചാരാദ് ബാലോഽസൗ

ബ്രാഹ്മണസ്യൈകപുത്രകഃ |

അപ്രാപ്തകാലഃ കാലേന

നീതോ വൈവസ്വതക്ഷയം || 7.76.11 ||

2706

തം ജീവയത ഭദ്രം വോ

നാനൃതം കർതുമർഹമ |

ദിജസ്യ സംശ്രുതോർഥോ മേ

ജീവയിഷ്യാമി തേ സുതം || 7.76.12 ||

2707

രാഘവസ്യ തു തദ് വാക്യം

ശ്രുത്വാ വിബുധസത്തമാഃ |

പ്രത്യുചു രാഘവം പ്രീതാ

ദേവാഃ പ്രീതിസമൻവിതം || 7.76.13 ||

2708

നിർവൃതോ ഭവ കാകുത്സ്ഥ

സോഽസ്തിന്നഹനി ബാലകഃ |

ജീവിതം പ്രാപ്തവാൻ ഭൂയഃ

സമേതശ്ചാപി ബന്ധുഭിഃ || 7.76.14 ||

2709

യസ്തിൻ മൂഹൂർതേ കാകുത്സ്ഥ

ശൂഭ്രോഽയം വിനിപാതിതഃ |

തസ്തിൻ മൂഹൂർതേ ബാലോഽസൗ

ജീവേന സമയുജ്യത || 7.76.15 ||

2710

സ്വസ്തി പ്രാപ്തഹി ഭദ്രം തേ

സാധു യാമ നരർഷഭ |

അഗസ്ത്യസ്യാശ്രമപദം

ദ്രഷ്ടുമിച്ഛാമ രാഘവ || 7.76.16 ||

2711

തസ്യ ദീക്ഷാ സമാപ്താ ഹി

ബ്രഹ്മർഷേഃ സുമഹാദ്യുതേഃ |

ദ്വാദശം ഹി ഗതം വർഷം

ജലശയ്യാം സമാസതഃ || 7.76.17 ||

2712

കാകുത്സ്ഥ തദ് ഗമിഷ്യാമോ

മുനിം സമഭിനന്ദിതും |

ത്വം ചാപി ഗച്ഛ ഭദ്രം തേ

ദ്രഷ്ടും തമൃഷിസത്തമം || 7.76.18 ||

2713

സ തഥേതി പ്രതിജ്ഞായ

ദേവാനാം രഘുനന്ദനഃ |

ആരുരോഹ വിമാനം തം

പുഷ്പകം ഹേമഭൂഷിതം || 7.76.19 ||

2714

തതോ ദേവാഃ പ്രയാതാസ്മേ

വിമാനൈർബഹുവിസ്തരൈഃ |

രാമോഽപ്യനുജഗാമാശു

കുന്ദയോനേസ്തപോവനം || 7.76.20 ||

2715

ദൃഷ്ട്വാ തു ദേവാൻ സമ്പ്രാപ്താ -

നഗസ്ത്യസ്തപസാം നിധിഃ |

അർചയാമാസ ധർമാത്മാ

സർവാംസ്താനവിശേഷതഃ || 7.76.21 ||

2716

പ്രതിഗൃഹ്യ തതഃ പുജാം

സമ്പൂജ്യ ച മഹാമുനിം |

- ജഗ്മുസ്തേ ത്രിദശാ ഹൃഷ്ടാ
നാകപൃഷ്ടം സഹാനുഗാഃ || 7.76.22 || 2717
- ഗതേഷു തേഷു കാകുത്സ്മഃ
പുഷ്പകാദവരുഹ്യ ച |
തതോദ്ഭിവാദയാമാസ
അഗസ്ത്യമൃഷിസത്തമം || 7.76.23 || 2718
- സോദ്ഭിവാദ്യ മഹാത്മാനം
ജ്വലന്തമിവ തേജസാ |
ആതിഥ്യം പരമം പ്രാപ്യ
നിഷസാദ നരാധിപഃ || 7.76.24 || 2719
- തമുവാച മഹാതേജാഃ
കുന്ദയോനിർമഹാതപാഃ |
സ്വാഗതം തേ നരശ്രേഷ്ഠ
ദിഷ്ട്വാ പ്രാപ്തോസി രാഘവ || 7.76.25 || 2720
- ത്വം മേ ബഹുമതോ രാമ
ഗുണൈർബഹുഭിരുത്തമൈഃ |
അതിഥിഃ പൂജനീയശ്ച
മമ രാജൻ ഹൃദി സ്ഥിതഃ || 7.76.26 || 2721
- സുരാ ഹി കഥയന്തി ത്വാ -
മാഗതം ശൂദ്രഘാതിനം |
ബ്രാഹ്മണസ്യ തു ധർമേണ
ത്വയാ ജീവാപിതഃ സുതഃ || 7.76.27 || 2722
- ഉഷ്യതാം ചേഹ രജനീം
സകാശേ മമ രാഘവ |

പ്രഭാതേ പുഷ്പകേണ ത്വം

ഗന്താസി പുരമേവ ഹി || 7.76.28 ||

2723

ത്വം ഹി നാരായണഃ ശ്രീമാം -

സ്ത്വയി സർവം പ്രതിഷ്ഠിതം |

ത്വം പ്രഭുഃ സർവദേവാനാം

പുരുഷസ്ത്വം സനാതനഃ || 7.76.29 ||

2724

ഇദം ചാഭരണം സൗമ്യ

നിർമിതം വിശ്വകർമ്മണാ |

ദിവ്യം ദിവ്യേന വപുഷാ

ദീപ്യമാനം സ്വതേജസാ || 7.76.30 ||

2725

പ്രതിഗൃഹ്ണീഷ്യ കാകുത്സ്ഥ

മത്പ്രിയം കുരു രാഘവ |

ദത്തസ്യ ഹി പുനർഭാനേ

സുമഹത് ഫലമുച്യതേ || 7.76.31 ||

2726

ഭരണേ ഹി ഭവാങ്ശക്തഃ

ഫലാനാം മഹതാമപി |

ത്വം ഹി ശക്തസ്താരയിതും

സേന്ദ്രാനപി ദിവൗകസഃ || 7.76.32 ||

2727

തസ്മാത് പ്രഭാസ്യേ വിധിവത്

തത് പ്രതീച്ഛ നരാധിപ |

അഥോവാച മഹാത്മാന -

മിക്ഷ്യാകൂണാം മഹാരഥഃ || 7.76.33 ||

2728

രാമോ മതിമതാം ശ്രേഷ്ഠഃ

ക്ഷത്രധർമ്മമനുസ്മരൻ |

പ്രതിഗ്രഹോഽയം ഭഗവൻ

ബ്രാഹ്മണസ്യാവിഗർഹിതഃ || 7.76.34 ||

2729

ക്ഷത്രിയേണ കഥം വിപ്ര

പ്രതിഗ്രാഹ്യം ദവേത് തതഃ |

പ്രതിഗ്രഹോ ഹി വിപ്രേന്ദ്ര

ക്ഷത്രിയാണാം സുഗർഹിതഃ || 7.76.35 ||

2730

ബ്രാഹ്മണേന വിശേഷേണ

ദത്തം തദ് വക്തുമർഹസി |

ഏവമുക്തസ്തു രാമേണ

പ്രത്യുവാച മഹാനൃഷിഃ || 7.76.36 ||

2731

ആസൻ കൃതയുഗേ രാമ

ബ്രഹ്മഭൂതേ പുരായുഗേ |

അപാർഥിവാഃ പ്രജാഃ സർവാഃ

സുരാണാം തു ശതക്രതഃ || 7.76.37 ||

2732

താഃ പ്രജാ ദേവദേവേശം

രാജാർഥം സമുപാദ്രവൻ |

സുരാണാം സ്ഥാപിതോ രാജാ

ത്വയാ ദേവ ശതക്രതഃ || 7.76.38 ||

2733

പ്രയച്ഛാസ്മാസു ലോകേശ

പാർഥിവം നരപുംഗവം |

യസ്മൈ പൂജാം പ്രയുഞ്ജാനാ

ധൃതപാപാശ്ചരേമഹി || 7.76.39 ||

2734

ന വസാമോ വിനാ രാജ്ഞാ

ഏഷ നോ നിശ്ചയഃ പരഃ |

തതോ ബ്രഹ്മാ സുരശ്രേഷ്ഠോ

ലോകപാലാൻ സവാസവാൻ || 7.76.40 ||

2735

സമാഹുയാബ്രവീത് സർവാം -

സ്തേജോഭാഗാൻ പ്രയച്ഛത |

തതോ ദദുർലോകപാലാഃ

സർവേ ഭാഗാൻ സ്വതേജസഃ || 7.76.41 ||

2736

അക്ഷുപച്ച തതോ ബ്രഹ്മാ

യതോ ജാതഃ ക്ഷുപോ നൃപഃ |

തം ബ്രഹ്മാ ലോകപാലാനാം

സമാംശൈഃ സമയോജയത് || 7.76.42 ||

2737

തതോ ദദൗ നൃപം താസാം

പ്രജാനാമീശ്വരം ക്ഷുപം |

തത്രൈത്രന്ദ്രേണ ച ഭാഗേന

മഹിമാജ്ഞാപയന്യുപഃ || 7.76.43 ||

2738

വാരുണേന തു ഭാഗേന

വപുഃ പുഷ്യതി പാർഥിവഃ |

കൗബേരേണ തു ഭാഗേന

വിത്തപാദാം ദദൗ തദാ || 7.76.44 ||

2739

യസ്തൂ യാദ്യോദിവദ് ഭാഗ -

സ്തേന ശാസ്തി സു സ പ്രജാഃ |

തത്രൈത്രന്ദ്രേണ നരശ്രേഷ്ഠ

ഭാഗേന രഘുനന്ദന || 7.76.45 ||

2740

പ്രതിഗൃഹ്ണീഷ്യ ഭദ്രം തേ

താരണാർഥം മമ പ്രഭോ |

തദ് രാമഃ പ്രതിജ്ഞഗ്രാഹ

മുനേസ്സസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.76.46 ||

2741

ദിവ്യമാദരണം ചിത്രം

പ്രദീപ്തമിവ ഭാസ്കരം |

പ്രതിഗൃഹ്യ തതോ രാമ -

സ്തദാദരണമുത്തമം || 7.76.47 ||

2742

ആഗമം തസ്യ ദീപ്തസ്യ

പ്രഷ്ടുമേവോപചക്രമേ |

അത്യദ്ഭുതമിദം ദിവ്യം

വപുഷാ യുക്തമദ്ഭുതം || 7.76.48 ||

2743

കഥം വാ ഭവതാ പ്രാപ്തം

കുതോ വാ കേന വാഗ്ഗീഹതം |

കൗതൂഹലതയാ ബ്രഹ്മൻ

പൃച്ഛാമി ത്വാം മഹായശഃ || 7.76.49 ||

2744

ആശ്ചര്യയാണാം ബഹൂനാം ഹി

നിധിഃ പരമകോ ഭവാൻ |

ഏവം ബ്രൂവതി കാകുത്സ്ഥേ

മുനിർവാക്യമമാബ്രവീത് || 7.76.50 ||

2745

ശൃണു രാമ യഥാവൃത്തം പുരാ ത്രേതായുഗേ യുഗേ || 7.76.51 ||

2746

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷട്സപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

മഹർഷിണാഗസ്തേന ശ്രീരാമം പ്രതി
സ്വർഗിപുരുഷകർതൃകശവദക്ഷണപ്രസംഗസ്യ ശ്രാവണം

പുരാ ത്രേതായുഗേ രാമ
ബഭൂവ ബഹുവിസ്തരം |
സമന്താദ് യോജനശതം
വിമൃഗം പക്ഷിവർജ്ജിതം ॥7.77.1॥

2747

തസ്മിൻ നിർമാനുഷ്യേരൺയേ
കുർവാണസ്തപ ഉത്തമം |
അഹമാക്രമിതും സൗമ്യ
തദരൺയമുപാഗമം ॥7.77.2॥

2748

തസ്യ രൂപമരൺയസ്യ
നിർഭേഷും ന ശശാക ഹ |
ഫലമൂലൈഃ സുഖാസ്യാദൈ -
ർബഹുരുപൈശ്ച പാദപൈഃ ॥7.77.3॥

2749

തസ്യാരൺയസ്യ മധ്യേ തു
സരോ യോജനമായതം |
ഹംസകാരണ്ഡവാകീർണം
ചക്രവാകോപശോഭിതം ॥7.77.4॥

2750

പദ്മോത്പലസമാകീർണം

സമതിക്രാന്തശൈവലം |

തദാശ്ചര്യമിവാത്യർഥം

സുഖാസ്യാദമനുത്തമം || 7.77.5 ||

2751

അരജസ്തം തദക്ഷോഭ്യം

ശ്രീമത്പക്ഷിഗണായുതം |

തസ്മിൻ സരഃസമീപേ തു

മഹദ്ഭൂതമാശ്രമം || 7.77.6 ||

2752

പുരാണം പുണ്യമത്യർഥം

തപസ്വിജനവർജിതം |

തത്രാഹമവസം രാത്രിം

നൈദാഘീം പുരുഷർഷഭ || 7.77.7 ||

2753

പ്രഭാതേ കൽയമുത്ഥായ

സരസ്തദുപചക്രമേ |

അമാപശ്യം ശവം തത്ര

സുപുഷ്ടമരജഃ ക്വചിത് || 7.77.8 ||

2754

തിഷ്ഠന്തം പരയാ ലക്ഷ്യം

തസ്മിന്നേതോയാശയേ നൃപ |

തമർഥം ചിന്തയാനോഽഹം

മുഹൂർതം തത്ര രാഘവ || 7.77.9 ||

2755

വിഷ്ണുതോസ്മി സരസ്തീരേ

കിം ന്വിദം സ്യാദിതി പ്രഭോ |

അമാപശ്യം മുഹൂർതാത് തു

ദിവ്യമദ്ഭൂതദർശനം || 7.77.10 ||

2756

വിമാനം പരമോദാരം

ഹംസയുക്തം മനോജവം |

അത്യർഥം സ്വർഗീണം തത്ര

വിമാനേ രഘുനന്ദന || 7.77.11 ||

2757

ഉപാസ്തേപ്തരസാം വീര

സഹസ്രം ദിവ്യഭൂഷണം |

ഗായന്തി കാശ്ചിദ് രമ്യാണി

വാദയന്തി തമാപരാഃ || 7.77.12 ||

2758

മൃദംഗവീണാപണവാൻ

നൃത്യന്തി ച തമാപരാഃ |

അപരാശ്ചന്ദ്രശ്ശ്യാദൈ -

ർഹേമദണ്ഡേർമഹാധനൈഃ || 7.77.13 ||

2759

ദോധൂയൂർവദനം തസ്യ

പുണ്ഡരീകനിഭേക്ഷണാഃ |

തതഃ സിംഹാസനം ഹിത്വാ

മേരുകുടമിവാംശുമാൻ || 7.77.14 ||

2760

പശ്യതോ മേ തദാ രാമ

വിമാനാദവരുഹ്യ ച |

തം ശവം ഭക്ഷയാമാസ

സ സ്വർഗീ രഘുനന്ദന || 7.77.15 ||

2761

തതോ ഭുക്താ യഥാകാമം

മാംസം ബഹു സുപീവരം |

അവതീര്യ സരഃ സ്വർഗീ

സംസ്രഷ്ടുമുപചക്രമേ || 7.77.16 ||

2762

ഉപസ്സൃശ്യ യമാൻയായം

സ സ്വർഗീ രഘുനന്ദന |

ആരോഽഗ്മുപചക്രാമ

വിമാനവരമുത്തമം || 7.77.17 ||

2763

തമഹം ദേവസങ്കാശ -

മാരോഹന്തമുദീക്ഷ്യ വൈ |

അമാഹമബ്രുവം വാക്യം

തമേവ പുരുഷർഷഭ || 7.77.18 ||

2764

കോ ഭവാൻ ദേവസങ്കാശ

ആഹാരശ്ച വിഗർഹിതഃ |

ത്വയേദം ഭുജ്യതേ സൗമ്യ

കിമർഥം വക്തുമർഹസി || 7.77.19 ||

2765

കസ്യ സ്യാദീദൃശോ ഭാവ

ആഹാരോ ദേവസമ്മതഃ |

ആശ്ചര്യം വർത്തതേ സൗമ്യ

ശ്രോതുമിച്ഛാമി തത്ത്വതഃ |

നാഹമൗപയികം മന്യേ

തവ ഭക്ഷ്യമിമം ശവം || 7.77.20 ||

2766

ഇത്യേവമുക്തഃ സ നരേന്ദ്ര നാകീ

കൗതൂഹലാത് സൂന്യതയാ ഗിരാ ച |

ശ്രുത്വാ ച വാക്യം മമ സർവമേതത്

സർവം തഥാ ചാകഥയൻമമേതി || 7.77.21 ||

2767

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്തസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

അഗസ്ത്യം പ്രതി സ്വകീയകുത്സിതാഹാരപ്രാപ്തികാരണം വർണയതാ
ശ്വേതേന ബ്രഹ്മണാ സഹ സഞ്ജാതായാ വാർതായാ
ഉപസ്ഥാപനമഗസ്ത്യായ ദിവ്യാഭൂഷണസ്യ ദാനേന തസ്യ
ക്ഷുത്തൃഷാകഷ്ടതോ മുക്തിശ്ച

ശ്രുത്വാ തു ഭാഷിതം വാക്യം

മമ രാമ ശുഭാക്ഷരം ।

പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രത്യുവാചേദം

സ സ്വർഗീ രഘുനന്ദന ॥7.78.1 ॥

2768

ശൃണു ബ്രഹ്മൻ പുരാ വൃത്തം

മമൈതത് സുഖദുഃഖയോഃ ।

അനതിക്രമണീയം ച

യഥാ പൃച്ഛസി മാം ദ്വിജ ॥7.78.2 ॥

2769

പുരാ വൈദർഭകോ രാജാ

പിതാ മമ മഹായശാഃ ।

സുഭേവ ഇതി വിഖ്യാത -

സ്ത്രീഷു ലോകേഷു വീര്യവാൻ ॥7.78.3 ॥

2770

തസ്യ പുത്രദ്വയം ബ്രഹ്മൻ

ദ്വാദ്വാം സ്ത്രീദ്വാമജായത ।

അഹം ശ്വേത ഇതി വ്യാതോ

യവീയാൻ സുരമോദ്ഭവത് || 7.78.4 ||

2771

തതഃ പിതരി സ്വർയാതേ

പൗരാ മാമദ്യഷേചയൻ |

തത്രാഹം കൃതവാൻ രാജ്യം

ധർമ്യം ച സുസമാഹിതഃ || 7.78.5 ||

2772

ഏവം വർഷസഹസ്രാണി

സമതീതാനി സുവ്രത |

രാജ്യം കാരയതോ ബ്രഹ്മൻ

പ്രജാ ധർമേണ രക്ഷതഃ || 7.78.6 ||

2773

സോഹം നിമിത്തേ കന്ധിംശ്ചിദ്

വിജ്ഞാതായുർദ്വിജ്ഞാത്തമ |

കാലധർമം ഹൃദി ന്യസ്യ

തതോ വനമുപാഗമം || 7.78.7 ||

2774

സോഹം വനമിദം ദുർഗം

മൃഗപക്ഷിവിവർജ്ജിതം |

തപശ്ചർതും പ്രവിഷ്ടോസ്തീ

സമീപേ സരസഃ ശുഭേ || 7.78.8 ||

2775

ഭ്രാതരം സുരഥം രാജേ

അഭിഷിച്യ മഹീപതിം |

ഇദം സരഃ സമാസാദ്യ

തപസ്തപ്തം മയാ ചിരം || 7.78.9 ||

2776

സോഹം വർഷസഹസ്രാണി

തപസ്തീണി മഹാവനേ |

- തപ്താ സുദുഷ്കരം പ്രാപ്തോ
ബ്രഹ്മലോകമനുത്തമം || 7.78.10 || 2777
- തസ്യേമേ സ്വർഗഭൂതസ്യ
ക്ഷുത്പിപാസേ ദ്വിജോത്തമ |
ബാധേതേ പരമോദാര
തത്ത്വോഹം വൃഥിതേന്ദ്രിയഃ || 7.78.11 || 2778
- ഗത്യാ ത്രിഭുവനശ്രേഷ്ഠം
പിതാമഹമുവാച ഹ |
ഭഗവൻ ബ്രഹ്മലോകോത്ഥം
ക്ഷുത്പിപാസാവിവർജ്ജിതഃ || 7.78.12 || 2779
- കന്ധായം കർമണഃ പാകഃ
ക്ഷുത്പിപാസാനുഗോ ഹൃഹം |
ആഹാരഃ കശു മേ ദേവ
തന്മേ ബ്രൂഹി പിതാമഹ || 7.78.13 || 2780
- പിതാമഹസ്തു മാമാഹ
തവാഹാരഃ സുദേവജ |
സ്വാദൂനി സ്വാനി മാംസാനി
താനി ഭക്ഷയ നിത്യശഃ || 7.78.14 || 2781
- സ്വശരീരം ത്വയാ പുഷ്ടം
കുർവതാ തപ ഉത്തമം |
അനുപ്തം രോഹതേ ശ്വേത
ന കദാചിൻമഹാമതേ || 7.78.15 || 2782
- ദത്തം ന ത്യേന്തി സൂക്ഷ്മാപി
തപ ഏവ നിഷേവസേ |

തേന സ്വർഗഗതോ വത്സ

ബാധ്യസേ ക്ഷുത്പിപാസയാ || 7.78.16 ||

2783

സ ത്വം സുപുഷ്ടമാഹാരൈഃ

സ്വശരീരമനുത്തമം |

ഭക്ഷയിത്വാമൃതരസം

തേന വൃത്തിർഭവിഷ്യതി || 7.78.17 ||

2784

യദാ തു തദ്വനം ശ്വേത

അഗന്ധഃ സ മഹാനൃഷിഃ |

ആഗമിഷ്യതി ദുർധർഷ -

സ്ഥാ കൃച്ഛാദ് വിമോക്ഷ്യസേ || 7.78.18 ||

2785

സ ഹി താരയിതും സൗമ്യ

ശക്തഃ സുരഗണാനപി |

കിം പുനസ്ത്വാം മഹാബാഹോ

ക്ഷുത്പിപാസാവശം ഗതം || 7.78.19 ||

2786

സോഹം ഭഗവതഃ ശ്രുത്വാ

ദേവദേവസ്യ നിശ്ചയം |

ആഹാരം ഗർഹിതം കുർമി

സ്വശരീരം ദ്വിജോത്തമ || 7.78.20 ||

2787

ബഹുൻ വർഷഗണാൻ ബ്രഹ്മൻ

ഭുജ്യമാനമിദം മയാ |

ക്ഷയം നാഭ്യതി ബ്രഹ്മർഷേ

തൃപ്തിശ്ചാപി മമോത്തമാ || 7.78.21 ||

2788

തസ്യ മേ കൃച്ഛഭൂതസ്യ

കൃച്ഛാദസ്മാദ് വിമോക്ഷയ |

അന്യേഷാം ന ഗതിർഹ്യത്ര

കുന്ദയോനിമൃതേ ദ്വിജം || 7.78.22 ||

2789

ഇദമാദരണം സൗമ്യ

താരണാർഥം ദ്വിജോത്തമ |

പ്രതിഗൃഹ്ണീഷ്യ ദ്രുഭം തേ

പ്രസാദം കർതുമർഹസി || 7.78.23 ||

2790

ഇദം താവത് സുവർണം ച

ധനം വസ്ത്രാണി ച ദ്വിജ |

ദക്ഷ്യം ഭോജ്യം ച ബ്രഹ്മർഷേ

ദദാത്യാദരണാനി ച || 7.78.24 ||

2791

സർവാൻ കാമാൻ പ്രയച്ഛാമി

ഭോഗാംശ്ച മുനിപുംഗവ |

താരണേ ഭഗവൻ മഹ്യം

പ്രസാദം കർതുമർഹസി || 7.78.25 ||

2792

തസ്യാഹം സ്വർഗീണോ വാക്യം

ശ്രുത്വാ ദുഃഖസമൻവിതം |

താരണായോപജഗ്രാഹ

തദാദരണമുത്തമം || 7.78.26 ||

2793

മയാ പ്രതിഗൃഹീതേ തു

തസ്മിന്നാദരണേ ശുഭേ |

മാനുഷഃ പൂർവകോ ദേഹോ

രാജർഷേർവിനനാശ ഹ || 7.78.27 ||

2794

പ്രണഷ്ടേ തു ശരീരേസൗ

രാജർഷിഃ പരയാ മൂദാ |

തൃപ്തഃ പ്രമുദിതോ രാജാ

ജഗാമ ത്രിദിവം സുഖം || 7.78.28 ||

2795

തേനേദം ശക്രതുൽയേന

ദിവ്യമാഭരണം മമ |

തസ്മിന്നിമിത്തേ കാകുത്ഥ

ദത്തമദ്ഭുതദർശനം || 7.78.29 ||

2796

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനാശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

ഇക്ഷ്വാകുസുതസ്യ ദണ്ഡസ്യ രാജ്യം

തദദ്ഭുതതമം വാക്യം

ശ്രുത്യാഗസ്ത്യസ്യ രാഘവഃ |

ഗൗരവാദ് വിസ്മയാച്ചൈവ

ഭൂയഃ പ്രഷ്ടും പ്രചക്രമേ || 7.79.1 ||

2797

ദഗവംസ്തദ് വനം ഘോരം

തപസ്തപ്യതി യത്ര സഃ |

ശ്വേതോ വൈദർഭകോ രാജാ

കഥം തദമൃഗദ്വിജം || 7.79.2 ||

2798

തദ് വനം സ കഥം രാജാ

ശൂന്യം മനുജവർജ്ജിതം |

തപശ്ചർതും പ്രവിഷ്ടഃ സ

ശ്രോതുമിച്ഛാമി തത്ത്വതഃ || 7.79.3 ||

2799

രാമസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ

കൗതൂഹലസമൻവിതം |

വാക്യം പരമതേജസ്വീ

വക്തുമേവോപചക്രമേ || 7.79.4 ||

2800

പുരാ കൃതയുഗേ രാമ

മനുർദണ്ഡധരഃ പ്രഭുഃ |

തസ്യ പുത്രോ മഹാനാസി -

ദിക്ഷ്യാകുഃ കുലനന്ദനഃ || 7.79.5 ||

2801

തം പുത്രം പൂർവകം രാജ്യേ

നിക്ഷിപ്യ ഭൂവി ദുർജയം |

പൃഥിവ്യാം രാജവംശാനാം

ഭവ കർത്തേത്യുവാച തം || 7.79.6 ||

2802

തഥൈവ ച പ്രതിജ്ഞാതം

പിതൃഃ പുത്രേണ രാഘവ |

തതഃ പരമസന്തുഷ്ടോ

മനുഃ പുത്രമുവാച ഹ || 7.79.7 ||

2803

പ്രീത്യാസ്തി പരമോദാര

കർതാ ചാസി ന സംശയഃ |

ദണ്ഡേന ച പ്രജാ രക്ഷ

മാ ച ദണ്ഡമകാരണേ || 7.79.8 ||

2804

അപരാധിഷു യോ ദണ്ഡഃ

പാത്യതേ മാനവേഷു വൈ |

സ ദണ്ഡോ വിധിവൻമുക്തഃ

സ്വർഗം നയതി പാർഥിവം || 7.79.9 ||

2805

തസ്മാദ് ദണ്ഡേ മഹാബാഹോ

യത്നവാൻ ഭവ പുത്രക |

ധർമോ ഹി പരമോ ലോകേ

കുർവതസ്തേ ദവിഷ്യതി || 7.79.10 ||

2806

- ഇതി തം ബഹു സന്ദിശ്യ
 മനുഃ പുത്രം സമാധിനാ |
 ജഗാമ ത്രിദിവം ഹൃഷ്ടോ
 ബ്രഹ്മലോകം സനാതനം || 7.79.11 || 2807
- പ്രയാതേ ത്രിദിവം തസ്മി -
 ന്നിക്ഷ്യാകുരമിതപ്രഭഃ |
 ജനയിഷ്യേ കഥം പുത്രാ -
 നിതി ചിന്താപരോഭവത് || 7.79.12 || 2808
- കർമ്മദീർബ്ബഹുരുപൈശ്ച
 തൈസ്തൈർമനുസുതസ്തദാ |
 ജനയാമാസ ധർമാത്മാ
 ശതം ദേവസുതോപമാൻ || 7.79.13 || 2809
- തേഷാമവരജ്ജ്ഞാത
 സർവേഷാം രഘുനന്ദന |
 മൂഢശ്ചാകൃതവിദ്യശ്ച
 ന ശുശ്രൂഷതി പൂർവജാൻ || 7.79.14 || 2810
- നാമ തസ്യ ച ദണ്ഡേതി
 പിതാ ചക്രേൽപമേധസഃ |
 അവശ്യം ദണ്ഡപതനം
 ശരീരേസ്യ ഭവിഷ്യതി || 7.79.15 || 2811
- അപശ്യമാനസ്തം ദേശം
 ഘോരം പുത്രസ്യ രാഘവ |
 വിന്ധ്യശൈവലയോർമധ്യേ
 രാജ്യം പ്രാദാദരിന്ദ || 7.79.16 || 2812

സ ദണ്ഡസ്തത്ര രാജാഭൂദ്
 രമ്യേ പർവതരോധസി |
 പുരം ചാപ്രതിമം രാമ
 ന്യവേശയദനുത്തമം || 7.79.17 || 2813

പുരസ്ത ചാകരോന്നാമ
 മധുമന്തമിതി പ്രഭോ |
 പുരോഹിതം തുശനസം
 വരയാമാസ സുവ്രതം || 7.79.18 || 2814

ഏവം സ രാജാ തദ് രാജ്യ -
 മകരോത് സപുരോഹിതഃ |
 പ്രഹൃഷ്ടമനുജാകീർണം
 ദേവരാജോ യഥാ ദിവി || 7.79.19 || 2815

തതഃ സ രാജാ മനുജേന്ദ്രപുത്രഃ
 സാർധം ച തേനോശനസാ തദാനിം |
 ചകാര രാജ്യം സുമഹാൻമഹാത്മാ
 ശക്രോ ദിവിവോശനസാ സമേതഃ || 7.79.20 || 2816

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകോനാശീതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

ദണ്ഡസ്യ ഭാർഗവകന്യയാ സഹ ബലാത്കാരഃ

ഏതദാവ്യായ രാമായ

മഹർഷിഃ കുന്ദസന്ദവഃ |

അന്യാമേവാപരം വാക്യം

കഥയാമുപചക്രമേ || 7.80.1 ||

2817

തതഃ സ ദണ്ഡഃ കാകുത്സ്ഥ

ബഹുവർഷഗണായുതം |

അകരോത് തത്ര ദാന്താത്മാ

രാജ്യം നിഹതകണ്ടകം || 7.80.2 ||

2818

അഥ കാലേ തു കന്ധിംശ്ചിദ്

രാജാ ഭാർഗവമാശ്രമം |

രമണീയമുപാക്രാമ -

ചൈത്രേ മാസി മനോരമേ || 7.80.3 ||

2819

തത്ര ഭാർഗവകന്യയാം സ

രൂപേണാപ്രതിമാം ഭൂവി |

വിചരന്തിം വനോദ്ദേശേ

ദണ്ഡാപശ്യദനുത്തമാം || 7.80.4 ||

2820

- സ ദൃഷ്ട്വാ താം സുദുർഭേധാ
 അനംഗശരപീഡിതഃ |
 അഭിഗമ്യ സുസംവിഗ്നാം
 കന്യാം വചനമബ്രവീത് || 7.80.5 || 2821
- കുതസ്ത്വമസി സുശ്രോണി
 കസ്യ വാസി സുതാ ശുഭേ |
 പീഡിതോഽഹമനംഗേന
 പൃച്ഛാമി ത്വാം ശുഭാനനേ || 7.80.6 || 2822
- തസ്യ ത്വേവം ബ്രുവാണസ്യ
 മോഹോൻമത്തസ്യ കാമിനഃ |
 ഭാർഗവീ പ്രത്യുവാചേദം
 വചഃ സാനുനയം ത്വിദം || 7.80.7 || 2823
- ഭാർഗവസ്യ സുതാം വിദ്ധി
 ദേവസ്യാക്ലിഷ്ടകർമണഃ |
 അരജാം നാമ രാജേന്ദ്ര
 ജ്യേഷ്ഠാമാശ്രമവാസിനീം || 7.80.8 || 2824
- മാ മാം സ്വൃശ ബലാദ് രാജൻ
 കന്യാ പിതൃവശാ ഹൃഹം |
 ഗുരുഃ പിതാ മേ രാജേന്ദ്ര
 ത്വം ച ശിഷ്യോ മഹാത്മനഃ || 7.80.9 || 2825
- വ്യസനം സുമഹത് ക്രുദ്ധഃ
 സ തേ ദദ്യാൻമഹാതപാഃ |
 യദി വാൻയൻമയാ കാർയം
 ധർമദൃഷ്ടേന സത്പഥാ || 7.80.10 || 2826

വരയസ്വ നരശ്രേഷ്ഠ

പിതരം മേ മഹാദ്യുതിം |

അന്യമാ തു ഫലം തുഭ്യം

ഭവേദ് ഘോരാദിസംഹിതം || 7.80.11 ||

2827

ക്ലോധേന ഹി പിതാ മ്യേസൗ

ത്രൈലോക്യമപി നിർഭഹേത് |

ദാസ്യതേ ചാനവദ്യാംഗ

തവ മാം യാചിതഃ പിതാ || 7.80.12 ||

2828

ഏവം ബ്രുവാണാമരജാം

ദണ്ഡഃ കാമവശം ഗതഃ |

പ്രത്യുവാച മദോൻമത്തഃ

ശിരസ്യാധായ ചാഞ്ജലിം || 7.80.13 ||

2829

പ്രസാദം കുരു സുശ്രോണി

ന കാലം ക്ഷേപ്തമർഹസി |

ത്വത്കൃതേ ഹി മമ പ്രാണാ

വിദീര്യന്തേ വരാനനേ || 7.80.14 ||

2830

ത്വാം പ്രാപ്യ തു വധോ വാപി

പാപം വാപി സുദാരുണം |

ഭക്തം ഭജസ്യ മാം ദീരു

ഭജമാനം സുവിഹ്വലം || 7.80.15 ||

2831

ഏവമുക്ത്വാ തു താം കന്യാം

ദോർദ്ദാപ്രാപ്യ ബലാദ് ബലീ |

വിസ്തൂരന്തീം യമാകാമം

മൈമുനായോപചക്രമേ || 7.80.16 ||

2832

തമനർഥം മഹാഘോരം

ദണ്ഡഃ കൃത്വാ സുദാരുണം |

നഗരം പ്രയയാവാശു

മധുമന്തമനുത്തമം || 7.80.17 ||

2833

അരജാപി രുദന്തീ സാ

ആശ്രമസ്യാവിദൂരതഃ |

പ്രതീക്ഷതേ സുസന്ത്രസ്താ

പിതരം ദേവസന്നിഭം || 7.80.18 ||

2834

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ അശീതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകാശിതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശുക്രസ്യ ശാപേന സപരിവാരസ്യ ദണ്ഡസ്യ തദീയരാജ്യസ്യ ച വിനാശഃ

സ മുഹൂർത്താദുപശ്രുത്യ
ദേവർഷിരമിതപ്രഭഃ |

സ്വമാശ്രമം ശിഷ്യവൃതഃ
ക്ഷുധാർതഃ സന്യവർത്ത || 7.81.1 ||

2835

സോപശ്യദരജാം ദീനാം
രജസാ സമഭിപ്സതാം |
ജ്യോത്സ്നാമിവ ഗ്രഹഗ്രന്ഥാം

പ്രത്യുഷേ ന വിരാജതീം || 7.81.2 ||

2836

തസ്യ രോഷഃ സമഭവത്
ക്ഷുധാർതസ്യ വിശേഷതഃ |

നിർഭഹന്നിവ ലോകാംസ്തീ -
ശിഷ്യാംശ്ചൈതദുവാച ഹ || 7.81.3 ||

2837

പശ്യധ്വം വിപരീതസ്യ
ദണ്ഡസ്യാവിദിതാത്മനഃ |

വിപത്തിം ഘോരസങ്കാശാം
ക്രൂദ്ധാദഗ്നിശിഖാമിവ || 7.81.4 ||

2838

ക്ഷയോന്യസ്യ ദുർമതേഃ പ്രാപ്തഃ
 സാനുഗസ്യ ദുരാത്മനഃ |
 യഃ പ്രദീപ്താം ഹുതാശസ്യ
 ശിഖാം വൈ സ്പഷ്ടമർഹതി || 7.81.5 || 2839

യസ്മാത് സ കൃതവാൻ പാപ -
 മീദൃശം ഘോരസംഹിതം |
 തസ്മാത് പ്രാപ്തൃതി ദുർമേധാഃ
 ഫലം പാപസ്യ കർമണഃ || 7.81.6 || 2840

സപ്തരാത്രേണ രാജാസൗ
 സപുത്രബലവാഹനഃ |
 പാപകർമസമാചാരോ
 വധം പ്രാപ്തൃതി ദുർമതിഃ || 7.81.7 || 2841

സമന്താദ് യോജനശതം
 വിഷയം ചാസ്യ ദുർമതേഃ |
 ധക്ഷ്യതേ പാംസുവർഷേണ
 മഹതാ പാകശാസനഃ || 7.81.8 || 2842

സർവസത്ത്യാനി യാനീഹ
 സ്ഥാവരാണി ചരാണി ച |
 മഹതാ പാംസുവർഷേണ
 വിലയം സർവതോഽഗ്രമൻ || 7.81.9 || 2843

ദണ്ഡസ്യ വിഷയോ യാവത്
 താവത് സർവം സമുച്ഛയം |
 പാംസുവർഷമിവാലക്ഷ്യം
 സപ്തരാത്രം ദവിഷ്യതി || 7.81.10 || 2844

ഇത്യുക്താ ക്രോധതാമ്രാക്ഷ -

സ്തമാശ്രമനിവാസിനം |

ജനം ജനപദാന്തേഷു

സ്ഥീയതാമിതി ചാബ്രവീത് || 7.81.11 ||

2845

ശ്രുത്വാ തുശനസോ വാക്യം

സോഽശ്രമാവസഥോ ജനഃ |

നിഷ്ക്ലാന്തോ വിഷയാത് തസ്മാത്

സ്ഥാനം ചക്രേഥ ബാഹ്യതഃ || 7.81.12 ||

2846

സ തഥോക്താ മുനിജന -

മരജാമിദമബ്രവീത് |

ഇഹൈവ വസ ദുർദ്ധേയേ

ആശ്രമേ സുസമാഹിതാ || 7.81.13 ||

2847

ഇദം യോജനപര്യന്തം

സരഃ സുരുചിരപ്രഭം |

അരജേ വിജ്വരാ ഭുങ്ക്ഷ്യ

കാലശ്ചാത്ര പ്രതീക്ഷ്യതാം || 7.81.14 ||

2848

ത്വത്സമീപേ ച യേ സത്ത്വാ

വാസമേഷ്യന്തി താം നിശാം |

അവധ്യാഃ പാംസുവർഷേണ

തേ ഭവിഷ്യന്തി നിത്യദാ || 7.81.15 ||

2849

ശ്രുത്വാ നിയോഗം ബ്രഹ്മർഷേഃ

സാരജാ ഭാർഗവീ തദാ |

തഥേതി പിതരം പ്രാഹ

ഭാർഗവം ഭൃശദുഃഖിതാ || 7.81.16 ||

2850

ഇത്യുക്താ ഭാർഗവോ വാസ -

മന്യത്ര സമകാരയത് |

തച്ച രാജ്യം നരേന്ദ്രസ്യ

സഭ്യത്യബലവാഹനം || 7.81.17 ||

2851

സപ്താഹാദ് ഭസ്മസാദ് ഭൂതം

യഥോക്തം ബ്രഹ്മവാദിനാ |

തസ്യാസൗ ഭണ്ഡവിഷയോ

വിന്ധ്യശൈവലയോർന്യപ || 7.81.18 ||

2852

ശപ്തോ ബ്രഹ്മർഷിണാ തേന

വൈധർദ്യേ സഹിതേ കൃതേ |

തതഃ പ്രഭൃതി കാകുത്ഥ

ഭണ്ഡകാരഞ്യമുച്യതേ || 7.81.19 ||

2853

തപസ്വിനഃ സ്ഥിതാ ഹ്യത്ര

ജനസ്ഥാനമത്നോഭവത് |

ഏതത് തേ സർവമാഖ്യാതം

യന്മാം പൃച്ഛസി രാഘവ || 7.81.20 ||

2854

സന്ധ്യാമുപാസിതും വീര

സമയോ ഹൃതിവർത്തതേ |

ഏതേ മഹർഷയഃ സർവേ

പൂർണകുന്ദാഃ സമന്തതഃ || 7.81.21 ||

2855

കൃതോദകാ നരവ്യാഘ്ര

ആദിത്യം പര്യുപാസതേ |

സ തൈർബ്രാഹ്മണമഭ്യസ്തം

സഹിതൈർബ്രഹ്മവിത്തമൈഃ |

രവീരസ്തംഗതോ രാമ

ഗച്ഛോദകമുപസ്സൃശ || 7.81.22 ||

2856

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകാശീതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വ്യശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

അഗസ്ത്യാശ്രമാച്ഛീരാമസ്യായോധ്യാം പ്രതി പ്രസ്ഥാനം

ഋഷേർവചനമാജ്ഞായ

രാമഃ സന്ധ്യാമുപാസിതും ।

അപാക്രാമത് സരഃ പുൺയ -

മഹ്നരോഗണസേവിതം ॥ 7.82.1 ॥

2857

തത്രോദകമുപസ്സൃശ്യ

സന്ധ്യാമൻവാസ്യ പശ്ചിമാം ।

ആശ്രമം പ്രാവിശദ് രാമഃ

കുന്ദയോനേർമഹാത്മനഃ ॥ 7.82.2 ॥

2858

തസ്യാഗസ്ത്യാ ബഹുഗുണം

കന്ദമൂലം തഥൗഷധം ।

ശാൽയാദീനി പവിത്രാണി

ഭോജനാർഥമകൽപയത് ॥ 7.82.3 ॥

2859

സ ഭുക്തവാൻ നരശ്രേഷ്ഠ -

സ്തദന്നമമൃതോപമം ।

പ്രീതശ്ച പരിതൃഷ്ടശ്ച

താം രാത്രിം സമുപാവിശത് ॥ 7.82.4 ॥

2860

പ്രഭാതേ കാൽയമുത്ഥായ

കൃത്യാഹ്നികമരിനമഃ |

ഋഷിം സമുപചക്രാമ

ഗമനായ രഘുത്തമഃ || 7.82.5 ||

2861

അഭിവാദ്യാബ്രവീദ് രാമോ

മഹർഷിം കുന്ദസന്ദവം |

ആപൃച്ഛേ സ്വാം പുരീം ഗന്തും

മാമനുജ്ഞാതുമർഹസി || 7.82.6 ||

2862

ധന്യോസ്സുനുഗൃഹീതോസ്തി

ദർശനേന മഹാത്മനഃ |

ദ്രഷ്ടും ചൈവാഗമിഷ്യാമി

പാവനാർഥമിഹാത്മനഃ || 7.82.7 ||

2863

തഥാ വദതി കാകുത്സ്ഥേ

വാക്യമദ്ഭുതദർശനം |

ഉവാച പരമപ്രീതോ

ധർമനേത്രസ്തപോധനഃ || 7.82.8 ||

2864

അത്യദ്ഭുതമിദം വാക്യം

തവ രാമ ശുഭാക്ഷരം |

പാവനഃ സർവഭൂതാനാം

ത്വമേവ രഘുനന്ദന || 7.82.9 ||

2865

മുഹൂർത്തമപി രാമ ത്വാം

യേനൂപശ്യന്തി കേചന |

പാവിതാഃ സ്വർഗഭൂതാശ്ച

പൂജ്യാസ്തേ ത്രിദിവേശ്വരൈഃ || 7.82.10 ||

2866

യേ ച ത്യാം ഘോരചക്ഷുർഭിഃ
പശ്യന്തി പ്രാണിനോ ഭൂവി |

ഹതാസ്തേ യമദണ്ഡന

സദ്യോ നിരയഗാമിനഃ || 7.82.11 ||

2867

ഇൗദ്യശസ്ത്വം രഘുശ്രേഷ്ഠ
പാവനഃ സർവദേഹിനാം |

ഭൂവി ത്യാം കഥയന്തോ ഹി

സിദ്ധിമേഷ്യന്തി രഘവ || 7.82.12 ||

2868

ത്വം ഗച്ഛാരിഷ്ടമവ്യഗ്രഃ
പന്മാനമകുതോഭയം |

പ്രശാധി രാജ്യം ധർമേണ

ഗതിർഹി ജഗതോ ഭവാൻ || 7.82.13 ||

2869

ഏവമുക്തസ്തു മൂനിനാ
പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രഗ്രഹോ നൃപഃ |

അഭ്യവാദയത പ്രാജ്ഞ -

സ്തമൃഷിം സത്യശീലിനം || 7.82.14 ||

2870

അഭിവാദ്യ ഋഷിശ്രേഷ്ഠം
താംശ്ച സർവാംസ്തപോധനാൻ |

അധ്യാരോഹത് തദവ്യഗ്രഃ

പുഷ്പകം ഹേമഭൂഷിതം || 7.82.15 ||

2871

തം പ്രയാന്തം മൂനിഗണാ
ആശീർവാദൈഃ സമന്തതഃ |

അപൂജയൻ മഹേന്ദ്രാഭം

സഹസ്രാക്ഷമീവാമരാഃ || 7.82.16 ||

2872

ഖസ്ഥഃ സ ദദ്യശേ രാമഃ

പുഷ്പകേ ഹേമഭൂഷിതേ |

ശശീ മേഘസമീപസ്ഥോ

യഥാ ജലധരാഗമേ || 7.82.17 ||

2873

തതോർധദിവസേ പ്രാപ്തേ

പൂജ്യമാനസ്തതസ്തതഃ |

അയോധ്യാം പ്രാപ്യ കാകുത്സ്ഥോ

മധ്യകക്ഷാമവാതരത് || 7.82.18 ||

2874

തതോ വിസൃജ്യ രുചിരം

പുഷ്പകം കാമഗാമിനം |

വിസർജ്ജയിത്യാ ഗച്ഛേതി

സ്വസ്തി ത്യേസ്തിതി ച പ്രഭുഃ || 7.82.19 ||

2875

കക്ഷാന്തരസ്ഥിതം ക്ഷിപ്രം

ദ്വാഃസ്ഥം രാമോബ്രവീദ് വചഃ |

ലക്ഷ്മണം ദരതം ചൈവ

ഗത്യാ തൗ ലഘുവിക്രമൗ |

മമാഗമനമാഖ്യായ

ശബ്ദാപയത മാ ചിരം || 7.82.20 ||

2876

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വശീതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്ര്യശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

ഭരതസ്യ സമ്മത്യാ ശ്രീരാമസ്യ
രാജസൂയയജ്ഞകരണവിഷയകവിചാരതോ വിനിവൃത്തിഃ

തച്ഛൂത്യാ ഭാഷിതം തസ്യ
രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമ്മണഃ |
ദ്വാഃസ്ഥഃ കുമാരാവാഹൂയ
രാഘവായ ന്യവേദയത് || 7.83.1 ||

2877

ദൃഷ്ട്വാ തു രാഘവഃ പ്രാപ്താ -
വുഭൗ ഭരതലക്ഷ്മണൗ |
പരിഷ്വജ്യ തതോ രാമോ
വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.83.2 ||

2878

കൃതം മയാ യഥാ തഥ്യം
ദ്വിജകാർയമനുത്തമം |
ധർമസേതുമഥോ ഭൂയഃ
കർതുമിച്ഛാമി രാഘവൗ || 7.83.3 ||

2879

അക്ഷയശ്ചാവ്യയശ്ചൈവ
ധർമസേതുർമതോ മമ |
ധർമപ്രവചനം ചൈവ
സർവപാപപ്രണാശനം || 7.83.4 ||

2880

യുവാഭ്യാമാത്മഭൂതാഭ്യാം

രാജസൂയമനുത്തമം |

സഹിതോ യഷ്ടുമിച്ഛാമി

തത്ര ധർമസ്തു ശാശ്വതഃ || 7.83.5 ||

2881

ഇഷ്ടാ തു രാജസൂയേന

മിത്രഃ ശത്രുനിബർഹണഃ |

സുഹൃതേന സുയജ്ഞേന

വരുണത്വമുപാഗമത് || 7.83.6 ||

2882

സോമശ്ച രാജസൂയേന

ഇഷ്ടാ ധർമേണ ധർമവിത് |

പ്രാപ്തശ്ച സർവലോകേഷു

കീർത്തിം സ്ഥാനം ച ശാശ്വതം || 7.83.7 ||

2883

അസ്മിന്നഹനി യച്ഛ്രേയ -

ശ്ചിന്ത്യതാം തന്മയാ സഹ |

ഹിതം ചായതിയുക്തം ച

പ്രയത്ന വക്തുമർഹഥഃ || 7.83.8 ||

2884

ശ്രുത്വാ തു രാഘവസ്യേതദ്

വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ |

ഭരതഃ പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്വാ

വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.83.9 ||

2885

ത്വയി ധർമഃ പരഃ സാധോ

ത്വയി സർവാ വസുന്ധരാ |

പ്രതിഷ്ഠിതാ മഹാബാഹോ

യശശ്ചാമിതവിക്രമ || 7.83.10 ||

2886

മഹീപാലാശ്ച സർവേ ത്യാം

പ്രജാപതിമിവാമരാഃ |

നിരീക്ഷന്തേ മഹാത്മാനം

ലോകനാഥം യഥാ വയം || 7.83.11 ||

2887

പുത്രാശ്ച പിതൃവദ് രാജൻ

പശ്യന്തി ത്യാം മഹാബല |

പൃഥിവ്യാ ഗതിഭൂതോഽസി

പ്രാണിനാമപി രാഘവ || 7.83.12 ||

2888

സ ത്വമേവംവിധം യജ്ഞ -

മാഹർതാസി കഥം നൃപ |

പൃഥിവ്യാം രാജവംശാനാം

വിനാശോ യത്ര ദൃശ്യതേ || 7.83.13 ||

2889

പൃഥിവ്യാം യേ ച പുരുഷാ

രാജൻ പൗരുഷമാഗതാഃ |

സർവേഷാം ഭവിതാ തത്ര

സങ്ക്ഷയഃ സർവകോപജഃ || 7.83.14 ||

2890

സർവം പുരുഷശാർദൂല

ഗുണൈരതുലവിക്രമ |

പൃഥിവീം നാർഹസേ ഹന്തും

വശേ ഹി തവ വർത്തതേ || 7.83.15 ||

2891

ഭരതസ്യ തു തദ് വാക്യം

ശ്രുത്വാമൃതമയം യഥാ |

പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ

രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ || 7.83.16 ||

2892

ഉവാച ച ശുഭം വാക്യം

കൈകേയാനന്ദവർധനം ।

പ്രീതോന്യീ പരിതുഷ്ടോന്യീ

തവാദ്യ വചന്യേനഘ || 7.83.17 ||

2893

ഇദം വചനമക്ലീബം

ത്വയാ ധർമസമാഗതം ।

വ്യാഹൃതം പുരുഷവ്യാഘ്ര

പൃഥിവ്യാഃ പരിപാലനം || 7.83.18 ||

2894

ഏഷ്യദസ്മദഭിപ്രായാദ്

രാജസൂയാത് ക്രതുത്തമാത് ।

നിവർതയാമി ധർമജ്ഞ

തവ സുവ്യാഹൃതേന ച || 7.83.19 ||

2895

ലോകപീഡാകരം കർമ

ന കർതവ്യം വിചക്ഷണൈഃ ।

ബാലാനാം തു ശുഭം വാക്യം

ഗ്രാഹ്യം ലക്ഷണപൂർവജ് ।

തസ്മാച്ഛൃണോമി തേ വാക്യം

സാധു യുക്തം മഹാബല || 7.83.20 ||

2896

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്ര്യശീതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുരശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

അശ്വമേധം പ്രസ്തുവതാ ലക്ഷ്മണേനേന്ദ്രവൃത്രയോഃ കഥയാ
ഉപസ്ഥാപനം വൃത്രസ്യ തപ ഇന്ദ്രസ്യ വിഷ്ണുഃ പ്രതി
തദ്യഥാർഥമനുരോധഃ

തഥോക്തവതി രാമേ തു
ഭരതേ ച മഹാത്മനി |
ലക്ഷ്മണോഽഥ ശുഭം വാക്യ -
മുവാച രഘുനന്ദനം ॥7.84.1 ॥

2897

അശ്വമേധോ മഹായജ്ഞഃ
പാവനഃ സർവപാപ്മനാം |
പാവനസ്തവ ദുർധർഷോ
രോചതാം രഘുനന്ദന ॥7.84.2 ॥

2898

ശ്രൂയതേ ഹി പുരാവൃത്തം
വാസവേ സുമഹാത്മനി |
ബ്രഹ്മഹത്യാവൃതഃ ശക്രോ
ഹയമേധേന പാവിതഃ ॥7.84.3 ॥

2899

പുരാ കില മഹാബാഹോ
ദേവാസുരസമാഗമേ |

വൃത്രോ നാമ മഹാനാസിദ്

ദൈതേയോ ലോകസമ്മതഃ || 7.84.4 ||

2900

വിസ്തീർണോ യോജനശത -

മുച്ഛിതസ്ത്രിഗുണം തതഃ |

അനുരാഗേണ ലോകാംസ്തീൻ

സ്നേഹാത് പശ്യതി സർവതഃ || 7.84.5 ||

2901

ധർമജ്ഞശ്ച കൃതജ്ഞശ്ച

ബുദ്ധ്യാ ച പരിനിഷ്ഠിതഃ |

ശശാസ പൃഥിവിം സ്തീതാം

ധർമേണ സുസമാഹൃതഃ || 7.84.6 ||

2902

തസ്തിൻ പ്രശാസതി തദാ

സർവകാമദുധാ മഹീ |

രസവന്തി പ്രസൂനാനി

മൂലാനി ച ഫലാനി ച || 7.84.7 ||

2903

അകൃഷ്ടപച്ഛാ പൃഥിവി

സുസമ്പന്നാ മഹാത്മനഃ |

സ രാജ്യം താദൃശം ഭുങ്ക്തേ

സ്തീതമദ്ഭുതദർശനം || 7.84.8 ||

2904

തസ്യ ബുദ്ധിഃ സമുത്പന്നാ

തപഃ കുർയാമനുത്തമം |

തപോ ഹി പരമം ശ്രേയഃ

സമ്മോഹമിതരത് സുഖം || 7.84.9 ||

2905

സ നിക്ഷിപ്യ സുതം ജ്യേഷ്ഠം

പൗരേഷു മധുരേശ്വരം |

തപ ഉഗ്രം സമാതിഷ്ഠത്

താപയൻ സർവദേവതാഃ || 7.84.10 ||

2906

തപസ്തപ്യതി വൃത്രേ തു

വാസവഃ പരമാർത്ഥവത് |

വിഷ്ണും സമുപസക്രമ്യ

വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.84.11 ||

2907

തപസ്യതാ മഹാബാഹോ

ലോകാഃ സർവേ വിനിർജ്ജിതാഃ |

ബലവാൻ സ ഹി ധർമാത്മാ

നൈനം ശക്ഷ്യാമി ശാസിതും || 7.84.12 ||

2908

യദ്യസൗ തപ ആതിഷ്ഠേദ്

ഭൂയ ഏവ സുരേശ്വര |

യാവൽലോകാ ധരിഷ്യന്തി

താവദസ്യ വശാനുഗാഃ || 7.84.13 ||

2909

തം ചൈനം പരമോദാര -

മുപേക്ഷസി മഹാബല |

ക്ഷണം ഹി ന ദവേദ് വൃത്രഃ

ക്രൂദ്ധേ ത്വയി സുരേശ്വര || 7.84.14 ||

2910

യദാ ഹി പ്രീതിസംയോഗം

ത്വയാ വിഷ്ണോ സമാഗതഃ |

തദാപ്രഭൃതി ലോകാനാം

നാമത്വമുപലബ്ധവാൻ || 7.84.15 ||

2911

സ ത്വം പ്രസാദം ലോകാനാം

കുരുഷ്വ സുസമാഹിതഃ |

ത്വത്കൃതേന ഹി സർവം സ്വാത്

പ്രശാന്തമരുജം ജഗത് || 7.84.16 ||

2912

ഇമേ ഹി സർവേ വിഷ്ണോ ത്വാം

നിരീക്ഷന്തേ ദിവൗകസഃ |

വ്യത്രഘാതേന മഹതാ

തേഷാം സാഹ്യം കുരുഷ്യ ഹ || 7.84.17 ||

2913

ത്വയാ ഹി നിത്യശഃ സാഹ്യം

കൃതമേഷാം മഹാത്മനാം |

അസഹ്യമിദമന്യേഷാ -

മഗതീനാം ഗതിർഭവാൻ || 7.84.18 ||

2914

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുരശീതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചാശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

ഇന്ദ്രേ തദീയേ വജ്രാദൗ ച വൈഷ്ണവതേജസഃ പ്രവേശ ഇന്ദ്രവജ്രേണ
വ്യുത്രസ്യ വധോ ബ്രഹ്മഹത്യായ്ക്രാന്തസ്യേന്ദ്രസ്യ തമോമയപ്രദേശേ
ഗമനം

ലക്ഷ്മണസ്യ തു തദ് വാക്യം
ശ്രുത്വാ ശത്രുനിബർഹണം |

വ്യുത്രഘാതമശേഷേണ

കഥയേത്യാഹ സുവ്രത || 7.85.1 ||

2915

രാഘവേണൈവമുക്തസ്തു

സുമിത്രാനന്ദവർധനഃ |

ഭൂയ ഏവ കഥാം ദിവ്യാം

കഥയാമാസ സുവ്രതഃ || 7.85.2 ||

2916

സഹസ്രാക്ഷവചഃ ശ്രുത്വാ

സർവേഷാം ച ദിവൗകസാം |

വിഷ്ണുർഭദ്രവാനുവാചേദം

സർവാനിന്ദ്രപുരോഗമാൻ || 7.85.3 ||

2917

പൂർവം സൗഹൃദബദ്ധ്യാസ്തി

വ്യുത്രസ്യേഹ മഹാത്മനഃ |

തേന യുഷ്ഠത്പ്രിയാർഥം ഹി

നാഹം ഹൻമി മഹാസുരം || 7.85.4 ||

2918

അവശ്യം കരണീയം ച

ഭവതാം സുഖമുത്തമം |

തസ്മാദുപായമാഖ്യാസ്യേ

സഹസ്രാക്ഷോ വധിഷ്യതി || 7.85.5 ||

2919

ത്രേയാഭൂതം കരിഷ്യാമി

ആത്മാനം സുരസത്തമാഃ |

തേന വ്യൂത്രം സഹസ്രാക്ഷോ

വധിഷ്യതി ന സംശയഃ || 7.85.6 ||

2920

ഏകാംശോ വാസവം യാതു

ദ്വിതീയോ വജ്രമേവ തു |

തൃതീയോ ഭൂതലം യാതു

തദാ വ്യൂത്രം ഹനിഷ്യതി || 7.85.7 ||

2921

തഥാ ബ്രൂവതി ദേവേശേ

ദേവാ വാക്യമമാബ്രൂവൻ |

ഏവമേതന്ന സന്ദേഹോ

യഥാ വദസി ദൈത്യഹൻ || 7.85.8 ||

2922

ഭദ്രം ത്യേസ്തു ഗമിഷ്യാമോ

വ്യൂത്രാസുരവധൈഷിണഃ |

ഭജസ്യ പരമോദാര

വാസവം സ്വേന തേജസാ || 7.85.9 ||

2923

തതഃ സർവേ മഹാത്മാനഃ

സഹസ്രാക്ഷപുരോഗമാഃ |

തദരൺയമുപാക്രാമൻ

യത്ര വൃത്രോ മഹാസുരഃ || 7.85.10 ||

2924

തേപശ്യംസ്തേജസാ ഭൂതം

തപ്യന്തമസുരോത്തമം |

പിബന്തമിവ ലോകാംസ്തീൻ

നിർഭഹന്തമിവാംബരം || 7.85.11 ||

2925

ഭൃഷ്ഠൈവ ചാസുരശ്രേഷ്ഠം

ദേവാസ്താസമുപാഗമൻ |

കഥമേനം വധിഷ്യാമഃ

കഥം ന സ്യാത് പരാജയഃ || 7.85.12 ||

2926

തേഷാം ചിന്തയതാം തത്ര

സഹസ്രാക്ഷഃ പുരന്ദരഃ |

വജ്രം പ്രഗുഹ്യ പാണിഭ്യാം

പ്രാഹിണോദ് വൃത്രമൂർധനി || 7.85.13 ||

2927

കാലാഗ്നിനേവ ഘോരേണ

ദീപ്തേനേവ മഹാർചിഷാ |

പതതാ വൃത്രശീരസാ

ജഗത് ത്രാസമുപാഗമത് || 7.85.14 ||

2928

അസംഭാവ്യം വധം തസ്യ

വൃത്രസ്യ വിബുധാധിപഃ |

ചിന്തയാനോ ജഗാമാശു

ലോകസ്യാന്തം മഹായശാഃ || 7.85.15 ||

2929

തമിന്ദ്രം ബ്രഹ്മഹത്യച്ഛിശു

ഗച്ഛന്തമനുഗച്ഛതി |

അപതച്ചാസ്യ ഗാത്രേഷു

തമിന്ദ്രം ദുഃഖമാവിശത് || 7.85.16 ||

2930

ഹതാരയഃ പ്രണഷ്ടേന്ദ്രാ

ദേവാഃ സാഗ്നിപുരോഗമാഃ |

വിഷ്ണും ത്രിഭുവനേശാനം

മുഹൂർമുഹൂരപൂജയൻ || 7.85.17 ||

2931

ത്വം ഗതിഃ പരമേശാന

പൂർവജോ ജഗതഃ പിതാ |

രക്ഷാർഥം സർവഭൂതാനാം

വിഷ്ണുത്വമുപജമിവാൻ || 7.85.18 ||

2932

ഹതശ്ചായം ത്വയാ വ്യത്രോ

ബ്രഹ്മഹത്യാ ച വാസവം |

ബാധതേ സുരശാർദൂല

മോക്ഷം തസ്യ വിനിർഭിശ || 7.85.19 ||

2933

തേഷാം തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

ദേവാനാം വിഷ്ണുരബ്രവീത് |

മാമേവ യജ്ഞതാം ശക്രഃ

പാവയിഷ്യാമി വജ്രിണം || 7.85.20 ||

2934

പുണ്യേന ഹയമേധേന

മാമിഷ്യാ പാകശാസനഃ |

പുനരേഷ്യതി ദേവാനാ -

മിന്ദ്രത്വമകുതോദയഃ || 7.85.21 ||

2935

ഏവം സന്ദിശ്യ താം വാണീം

ദേവാനാം ചാമൃതോപമാം |

ജഗാമ വിഷ്ണുർഭവേശഃ

സ്തൂയമാനസ്ത്രിവിഷ്ടപം || 7.85.22 ||

2936

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചാശീതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷഡശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

ഇന്ദ്രം വിനാ ജഗത്യശാന്തിരശ്വമേധാനുഷ്ഠാനേനേന്ദ്രസ്യ
ബ്രഹ്മഹത്യാതോ മുക്തിശ്ച

തദാ വ്യത്രവധം സർവ -

മഖിലേന സ ലക്ഷ്മണഃ |

കഥയിത്വാ നരശേഷഃ

കുമാരേഷം പ്രചക്രമേ || 7.86.1 ||

2937

തതോ ഹതേ മഹാവീര്യേ

വ്യത്രേ ദേവഭയങ്കരേ |

ബ്രഹ്മഹത്യാവൃതഃ ശക്രഃ

സംജ്ഞാം ലേഭേ ന വ്യത്രഹാ || 7.86.2 ||

2938

സോന്മമാശ്രിത്യ ലോകാനാം

നഷ്ടസംജ്ഞാ വിചേതനഃ |

കാലം തത്രാവസത് കഞ്ചിദ്

വേഷ്ടമാന ഇവോരഗഃ || 7.86.3 ||

2939

അഥ നഷ്ടേ സഹസ്രാക്ഷേ

ഉദ്വിഗമഭവജ്ജഗത് |

ഭൂമിശ്ച ധ്വസ്തസങ്കാശാ

നിഃസ്നേഹാ ശുഷ്കാകാനനാ || 7.86.4 ||

2940

നിഃസ്രോതസസ്തേ സർവേ തു

ഹ്രദാശ്ച സരിതസ്തഥാ |

സങ്ഷോഭയൈവ സത്ത്യാനാ -

മനാവൃഷ്ടികൃതോഭവത് || 7.86.5 ||

2941

ക്ഷീയമാണേ തു ലോകേന്ദ്രിൻ

സംഭ്രാന്തമനസഃ സുരാഃ |

യദുക്തം വിഷ്ണുനാ പൂർവം

തം യജ്ഞം സമുപാനയൻ || 7.86.6 ||

2942

തതഃ സർവേ സുരഗണാഃ

സോപാധ്യായാഃ സഹർഷിഭിഃ |

തം ദേശം സമുപാജ്ഞു -

ര്യത്രേന്ദ്രോ ഭയമോഹിതഃ || 7.86.7 ||

2943

തേ തു ദൃഷ്ട്വാ സഹസ്രാക്ഷ -

മാവൃതം ബ്രഹ്മഹത്യയാ |

തം പൂരസ്ത്യുത്യ ദേവേശ -

മശ്വമേധം പ്രചക്രിരേ || 7.86.8 ||

2944

തത്ത്വോശ്വമേധഃ സുമഹാൻ

മഹേന്ദ്രസ്യ മഹാത്മനഃ |

വവൃതേ ബ്രഹ്മഹത്യായാഃ

പാവനാർത്ഥം നരേശ്വര || 7.86.9 ||

2945

തതോ യജ്ഞേ സമാപ്തേ തു

ബ്രഹ്മഹത്യാ മഹാത്മനഃ |

അഭിഗമ്യാബ്രവീദ് വാക്യം

ക്വ മേ സ്ഥാനം വിധാസ്യഥ || 7.86.10 ||

2946

തേ താമുചുസ്തതോ ദേവാ -

സ്തൂഷ്ടാഃ പ്രീതിസമൻവിതാഃ |

ചതുർധാ വിഭജ്ഞാത്മാന -

മാത്മനൈവ ദുരാസദേ || 7.86.11 ||

2947

ദേവാനാം ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ

ബ്രഹ്മഹത്യാ മഹാത്മനാം |

സന്ദധൗ സ്ഥാനമന്യത്ര

വരയാമാസ ദുർവസാ || 7.86.12 ||

2948

ഏകേനാംശേന വത്സ്യാമി

പൂർണോദാസു നദീഷു വൈ |

ചതുരോ വാർഷികാൻ മാസാൻ

ദർപഹ്ലി കാമചാരിണീ || 7.86.13 ||

2949

ഭൂമ്യാമഹം സർവകാല -

മേകേനാംശേന സർവദാ |

വസിഷ്ഠാമി ന സന്ദേഹഃ

സത്യേനൈതദ് ബ്രവീമി വഃ || 7.86.14 ||

2950

യോഽയമംശസ്കൃതിയോ മേ

സ്ത്രീഷു യൗവനശാലിഷു |

ത്രിരാത്രം ദർപപൂർണാസു

വസിഷ്ഠേ ദർപഘാതിനീ || 7.86.15 ||

2951

ഹന്താരോ ബ്രാഹ്മണാൻ യേ തു

മൃഷാപൂർവമദൃഷകാൻ |

താംശ്ചതുർഥേന ഭാഗേന

സംശ്രയിഷ്യേ സുരർഷഭാഃ || 7.86.16 ||

2952

പ്രത്യുചുസ്താം തതോ ദേവാ

യഥാ വദസി ദുർവസേ |

തഥാ ദവതു തത് സർവം

സാധയസ്വ യദിഷ്ഠിതം || 7.86.17 ||

2953

തതഃ പ്രീത്യാൻവിതാ ദേവാഃ

സഹസ്രാക്ഷം വവന്ദിരേ |

വിജുരഃ പൂതപാപ്മാ ച

വാസവഃ സമപദ്യത || 7.86.18 ||

2954

പ്രശാന്തം ച ജഗത് സർവം

സഹസ്രാക്ഷേ പ്രതിഷ്ഠിതേ |

യജ്ഞം ചാദിദൃതസങ്കാശം

തദാ ശക്രോദ്യപൂജയത് || 7.86.19 ||

2955

ഈദൃശോ ഹൃശ്വമേധസ്യ

പ്രഭാവോ രഘുനന്ദന |

യജസ്വ സുമഹാദാഗ

ഹയമേധേന പാർഥിവ || 7.86.20 ||

2956

ഇതി ലക്ഷണവാക്യമുത്തമം

നൃപതിരതീവ മനോഹരം മഹാത്മാ |

പരിതോഷമവാപ ഹൃഷ്ടചേതാ

നിശമയേന്ദ്രസമാനവിക്രമൗജാഃ || 7.86.21 ||

2957

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷഡശീതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്താശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമേണ ലക്ഷ്മണം പ്രതീലോപാഖ്യാനസ്യ കഥനം - ഇലസ്യ
മാസാവധികസ്തീത്യസ്യ മാസാവധികപുരുഷത്യസ്യ ച പ്രാപ്തിഃ

തച്ഛുത്വാ ലക്ഷ്മണേനോക്തം

വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ |

പ്രത്യുവാച മഹാതേജാഃ

പ്രഹസൻ രാഘവോ വചഃ || 7.87.1 ||

2958

ഏവമേവ നരശ്രേഷ്ഠ

യഥാ വദസി ലക്ഷ്മണ |

വ്യത്രഘാതമശേഷേണ

വാഞ്ഛിമേധഫലം ച യത് || 7.87.2 ||

2959

ശ്രൂയതേ ഹി പുരാ സൗമ്യ

കർദമസ്യ പ്രജാപതേഃ |

പുത്രോ ബാഹ്ലീശ്വരഃ ശ്രീമാ -

നിലോ നാമ സുധാർമികഃ || 7.87.3 ||

2960

സ രാജാ പൃഥിവീം സർവാം

വശേ കൃത്വാ മഹായശാഃ |

രാജ്യം ചൈവ നരവ്യാഘ്ര

പുത്രവത് പര്യപാലയത് || 7.87.4 ||

2961

സുരൈശ്ച പരമോദാരൈ -

ർഭൈതേയൈശ്ച മഹാധനൈഃ |

നാഗരാക്ഷസഗന്ധർവൈ -

ര്യകൈശ്ച സുമഹാത്മഭിഃ || 7.87.5 ||

2962

പൂജ്യതേ നിത്യശഃ സൗമ്യ

ഭയാർതൈ രഘുനന്ദന |

അബിദ്യംശ്ച ത്രയോ ലോകാഃ

സരോഷസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.87.6 ||

2963

സ രാജാ താദൃശോഽപ്യാസീദ്

ധർമേ വീര്യേ ച നിഷ്ഠിതഃ |

ബുദ്ധ്യാ ച പരമോദാരോ

ബാഹ്ലീകേശോ മഹായശാഃ || 7.87.7 ||

2964

സ പ്രചക്രേ മഹാബാഹു -

ർമ്യഗയാം രുചിരേ വനേ |

ചൈത്രേ മനോരമേ മാസേ

സദ്യത്യബലവാഹനഃ || 7.87.8 ||

2965

പ്രജ്ഞേണ സ നൃപോഽരൺധേ

മൃഗാൺശതസഹസ്രശഃ |

ഹത്യൈവ തൃപ്തിർനാഭൂച്ച

രാജ്ഞസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.87.9 ||

2966

നാനാമൃഗാണാമയുതം

വധ്യമാനം മഹാത്മനാ |

യത്ര ജാതോ മഹാസേന -

സ്തം ദേശമുപചക്രമേ || 7.87.10 ||

2967

തസ്മിൻ പ്രദേശേ ദേവേശഃ

ശൈലരാജസുതാം ഹരഃ |

രമയാമാസ ദുർധർഷഃ

സർവൈരനുചരൈഃ സഹ || 7.87.11 ||

2968

കൃത്യാ സ്ത്രീരുപമാത്മാന -

മുമേശോ ഗോപതിധ്വജഃ |

ദേവ്യാഃ പ്രിയചികീർഷുഃ സം -

സ്തസ്മിൻ പർവതനിർന്ധരേ || 7.87.12 ||

2969

യത്ര യത്ര വനോദ്ദേശേ

സത്ത്വാഃ പുരുഷവാദിനഃ |

വൃക്ഷാഃ പുരുഷനാമാന -

സ്തേ സർവേ സ്ത്രീജനാ ഭവന് || 7.87.13 ||

2970

യച്ച കിഞ്ചന തത് സർവം

നാരിസംജ്ഞം ബഭൂവ ഹ |

ഏതസ്മിന്നന്തരേ രാജാ

സ ഇലഃ കർദമാത്മജഃ || 7.87.14 ||

2971

നിഷ്ഠൻ മൃഗസഹസ്രാണി

തം ദേശമുപചക്രമേ |

സ ദൃഷ്ട്വാ സ്ത്രീകൃതം സർവം

സവ്യാലമൃഗപക്ഷിണം || 7.87.15 ||

2972

ആത്മാനം സ്ത്രീകൃതം ചൈവ

സാനുഗം രഘുനന്ദന |

തസ്യ ദുഃഖം മഹച്ചാസീദ്

ദൃഷ്ട്വാത്മാനം തമാഗതം || 7.87.16 ||

2973

ഉമാപതേശ്ച തത് കർമ

ഇണാത്യാ ത്രാസമുപാഗമത് |

തതോ ദേവം മഹാത്മാനം

ശീതികംഠം കപർദിനം || 7.87.17 ||

2974

ജഗാമ ശരണം രാജാ

സഭ്യത്യബലവാഹനഃ |

തതഃ പ്രഹസ്യ വരദഃ

സഹ ദേവ്യാ മഹേശ്വരഃ || 7.87.18 ||

2975

പ്രജാപതിസുതം വാക്യ -

മുവാച വരദഃ സ്വയം |

ഉത്തിഷ്ടോത്തിഷ്ഠ രാജർഷേ

കാർദമേയ മഹാബല || 7.87.19 ||

2976

പുരുഷത്വമുതേ സൗമ്യ

വരം വരയ സുവ്രത |

തതഃ സ രാജാ ശോകാർതഃ

പ്രത്യാഖ്യാതോ മഹാത്മാനാ || 7.87.20 ||

2977

സ്ത്രീഭൂത്വോസൗ ന ജഗ്രാഹ

വരമന്യം സുരോത്തമാത് |

തതഃ ശോകേന മഹതാ

ശൈലരാജസുതാം നൃപഃ || 7.87.21 ||

2978

പ്രണിപത്യ ഉമാം ദേവീം

സർവേണൈവാന്തരാത്മാനാ |

ഈശേ വരാണാം വരദേ

ലോകാനാമസി ഭാമിനീ || 7.87.22 ||

2979

അമോഘദർശനേ ദേവി

ഭജ സൗമ്യേന ചക്ഷുഷാ |

ഹൃദ്ഗതം തസ്യ രാജർഷേ -

ർവിജ്ഞായ ഹരസന്നിധൗ || 7.87.23 ||

2980

പ്രത്യുവാച ശുഭം വാക്യം

ദേവീ രുദ്രസ്യ സമ്മതാ |

അർധസ്യ ദേവോ വരദോ

വരാർധസ്യ തവ ഹൃഹം || 7.87.24 ||

2981

തസ്മാദർധം ഗൃഹാണ ത്വം

സ്ത്രീപുംസോർയാവദിച്ഛസി |

തദഭ്യുതതരം ശ്രുത്വാ

ദേവ്യാ വരമനുത്തമം || 7.87.25 ||

2982

സമ്പ്രഹൃഷ്ടമനാ ഭൂത്വാ

രാജാ വാക്യമമാബ്രവീത് |

യദി ദേവി പ്രസന്നാ മേ

രുപേണാപ്രതിമാ ഭൂവി || 7.87.26 ||

2983

മാസം സ്ത്രീത്വമുപാസിത്വാ

മാസം സ്യാം പുരുഷഃ പുനഃ |

ഈഷിതം തസ്യ വിജ്ഞായ

ദേവീ സുരുചിരാനനാ || 7.87.27 ||

2984

പ്രത്യുവാച ശുഭം വാക്യ -

മേവമേവ ഭവിഷ്യതി |

രാജൻ പുരുഷഭൂതസ്ത്വം

സ്ത്രീഭാവം ന സ്മരിഷ്യസി || 7.87.28 ||

2985

സ്തീഭൂതശ്ച പരം മാസം

ന സ്മരിഷ്യസി പൗരുഷം |

ഏവം സ രാജാ പുരുഷോ

മാസം ഭൂത്യാഥ കാർദമിഃ |

ത്രൈലോക്യസുന്ദരീ നാരി

മാസമേകമിലാഭവത് || 7.87.29 ||

2986

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്താശീതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

ഇലാബുധയോർമിഥോ ദർശനം ബുധേനേലാസഹചരീണാം
കിമ്പുരുഷീതി നാമ വിധായ പർവത്യേവസ്ഥാനായ പ്രേഷണം

താം കഥാമൈലസംബദ്ധാം

രാമേണ സമുദീരിതാം |

ലക്ഷ്മണോ ഭരതശ്ചൈവ

ശ്രുത്വാ പരമവിസ്മിതൗ || 7.88.1 ||

2987

തൗ രാമം പ്രാഞ്ജലീ ഭൂത്വാ

തസ്യ രാജേണാ മഹാത്മനഃ |

വിസ്തരം തസ്യ ഭാവസ്യ

തദാ പപ്രച്ഛതുഃ പുനഃ || 7.88.2 ||

2988

കഥം സ രാജാ സ്ത്രീഭൂതോ

വർതയാമാസ ദുർഗതിഃ |

പുരുഷഃ സ യദാ ഭൂതഃ

കാം വൃത്തിം വർതയത്യസൗ || 7.88.3 ||

2989

തയോസ്തദ് ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ

കൗതൂഹലസമൻവിതം |

കഥയാമാസ കാകുത്സ്ഥ -

സ്തസ്യ രാജേണാ യഥാഗമം || 7.88.4 ||

2990

തമേവ പ്രഥമം മാസം

സ്ത്രീ ഭൂത്യാ ലോകസുന്ദരീ |

താഭിഃ പരിവൃതാ സ്ത്രീഭി -

ര്യേസ്യ പൂർവം പദാനുഗാഃ || 7.88.5 ||

2991

തത്കാനനം വിഗാഹ്യാശു

വിജഘ്രേഹ ലോകസുന്ദരീ |

ദ്രുമഗുൽമലതാകീർണം

പദ്ഭ്യാം പദ്മദലേക്ഷണാ || 7.88.6 ||

2992

വാഹനാനി ച സർവാണി

സന്ത്യക്ത്യാ വൈ സമന്തതഃ |

പർവതാഭോഗവിവരേ

തസ്മിൻ രേമേ ഇലാ തദാ || 7.88.7 ||

2993

അഥ തസ്മിൻ വനോദ്ദേശേ

പർവതസ്യാവിദൂരതഃ |

സരഃ സുരുചിരപ്രഖ്യം

നാനാപക്ഷിഗണായുതം || 7.88.8 ||

2994

ദദർശ സാ ഇലാ തസ്മിൻ

ബുധം സോമസുതം തദാ |

ജ്വലന്തം സ്വേന വപുഷാ

പൂർണം സോമമിവോദിതം || 7.88.9 ||

2995

തപന്തം ച തപസ്തീവ്ര -

മന്ദോമധ്യേ ദുരാസദം |

യശസ്കരം കാമകരം

താരുൺധേ പര്യവസ്ഥിതം || 7.88.10 ||

2996

സാ തം ജലാശയം സർവം

ക്ഷോഭയാമാസ വിന്ധിതാ |

സഹ തൈഃ പൂർവപുരുഷൈഃ

സ്ത്രീഭൂതൈ രഘുനന്ദന || 7.88.11 ||

2997

ബുധസ്തു താം സമീക്ഷ്യവ

കാമബാണവശം ഗതഃ |

നോപലേഭേ തദാത്മാനം

സ ചചാല തദാഭസി || 7.88.12 ||

2998

ഇലാം നിരീക്ഷമാണസ്തു

ത്രൈലോക്യാദധികാം ശുഭാം |

ചിത്തം സമഭ്യതിക്രാമത്

കാ ന്വിയം ദേവതാധികാ || 7.88.13 ||

2999

ന ദേവീഷു ന നാഗീഷു

നാസുരീഷ്യപ്ലരഃസു ച |

ദൃഷ്ടപൂർവാ മയാ കാചിദ്

രൂപേണാനേന ശോഭിതാ || 7.88.14 ||

3000

സദ്യശീയം മമ ഭവേദ്

യദി നാൻയപരിഗ്രഹഃ |

ഇതി ബുദ്ധിം സമാസ്ഥായ

ജലാത് കുലമുപാഗമത് || 7.88.15 ||

3001

ആശ്രമം സമുപാഗമ്യ

തതസ്താഃ പ്രമദോത്തമാഃ |

ശബ്ദാപയത ധർമാത്മാ

താശ്ചൈനം ച വവന്ദിരേ || 7.88.16 ||

3002

- സ താഃ പപ്രച്ഛ ധർമാത്മാ
 കസ്യേഷാ ലോകസുന്ദരീ |
 കിമർഥമാഗതാ ചൈവ
 സർവമാഖ്യാത മാ ചിരം || 7.88.17 || 3003
- ശുഭം തു തസ്യ തദ് വാക്യം
 മധുരം മധുരാക്ഷരം |
 ശ്രുത്വാ സ്ത്രീയശ്ച താഃ സർവാ
 ഊചുർമധുരയാ ഗിരാ || 7.88.18 || 3004
- അസ്മാകമേഷാ സുശ്രോണീ
 പ്രഭുത്യേ വർത്തതേ സദാ |
 അപതിഃ കാനനാനന്തേഷു
 സഹാസ്മാഭിശ്ചരത്യസൗ || 7.88.19 || 3005
- തദ് വാക്യമവ്യക്തപദം
 താസാം സ്ത്രീണാം നിശമ്യ ച |
 വിദ്വാമാവർത്തനീം പുണ്യയാ -
 മാവർത്തയത സ ഭിജ്ഞഃ || 7.88.20 || 3006
- സോദ്രമം വിദിത്വാ സകലം
 തസ്യ രാജേണാ യഥാ തഥാ |
 സർവാ ഏവ സ്ത്രീയസ്താശ്ച
 ബഭാഷേ മൂനിപുംഗവഃ || 7.88.21 || 3007
- അത്ര കിമ്പുരുഷീഭൂത്വാ
 ശൈലരോധസി വത്സ്യഥ |
 ആവാസസ്തു ഗിരാവസ്തി -
 ണ്ശീഘ്രമേവ വിധീയതാം || 7.88.22 || 3008

മൂലപത്രഹലൈഃ സർവാ

വർതയിഷ്യഥ നിത്യദാ |

സ്ത്രീയഃ കിമ്പുരുഷാന്നാമ

ഭർതൃൻ സമുപലപ്സ്യഥ || 7.88.23 ||

3009

താഃ ശ്രുത്വാ സോമപുത്രസ്യ

സ്ത്രീയഃ കിമ്പുരുഷീകൃതാഃ |

ഉപാസാഞ്ചക്രിരേ ശൈലം

വധ്യന്താ ബഹുലാസ്തദാ || 7.88.24 ||

3010

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടാശീതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ॥

ഇലാബുധയോഃ സമാഗമഃ പുരുരവസ ഉത്പത്തിശ്ച

ശ്രുത്യാ കിമ്പുരുഷോത്പത്തിം

ലക്ഷ്മണോ ഭരതസ്തഥാ |

ആശ്ചര്യമിതി ചാബ്രൂതാ -

മുഭൗ രാമം ജനേശ്വരം ॥ 7.89.1 ॥

3011

അഥ രാമഃ കഥാമേതാം

ഭൂയ ഏവ മഹായശാഃ |

കഥയാമാസ ധർമാത്മാ

പ്രജാപതിസുതസ്യ വൈ ॥ 7.89.2 ॥

3012

സർവാസ്താ വിഹൃതാ ഭൃഷ്ട്വാ

കിന്നരീര്യുഷിസത്തമഃ |

ഉവാച രൂപസമ്പന്നാം

താം സ്ത്രീയം പ്രഹസന്നിവ ॥ 7.89.3 ॥

3013

സോമസ്യാഹം സുഭയിതഃ

സുതഃ സുരുചിരാനനേ |

ഭജസ്യ മാം വരാഭാരോഹേ

ഭക്ത്യാ സ്തിഗ്ധേന ചക്ഷുഷാ ॥ 7.89.4 ॥

3014

- തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 ശൂന്യേ സ്വജനവർജിതേ |
 ഇലാ സുരുചിരപ്രഖ്യം
 പ്രത്യുവാച മഹാപ്രഭം || 7.89.5 || 3015
- അഹം കാമചരീ സൗമ്യ
 തവാന്ധി വശവർതിനീ |
 പ്രശാധി മാം സോമസുത
 യഥേച്ഛസി തഥാ കുരു || 7.89.6 || 3016
- തസ്യാസ്തദഭ്യുതപ്രഖ്യം
 ശ്രുത്വാ ഹർഷമുപാഗതഃ |
 സ വൈ കാമീ സഹ തയാ
 രേമേ ചന്ദ്രമസഃ സുതഃ || 7.89.7 || 3017
- ബുധസ്യ മാധവോ മാസ -
 സ്താമിലാം രുചിരാനനാം |
 ഗതോ രമയതോത്ത്യർഥം
 ക്ഷണവത് തസ്യ കാമിനഃ || 7.89.8 || 3018
- അഥ മാസേ തു സമ്പൂർണേ
 പൂർണേനുസദ്യശാനനഃ |
 പ്രജാപതിസുതഃ ശ്രീമാ -
 ണ്ശയനേ പ്രത്യബുധ്യത || 7.89.9 || 3019
- സോപശ്യത് സോമജം തത്ര
 തപന്തം സലിലാശയേ |
 ഊർധ്വബാഹും നിരാലംബം
 തം രാജാ പ്രത്യഭാഷത || 7.89.10 || 3020

ഭഗവൻ പർവതം ദുർഗം

പ്രവിഷ്ടോസ്തി സഹാനുഗഃ |

ന ച പശ്യാമി തത് സൈന്യം

ക്വ നു തേ മാമകാ ഗതാഃ || 7.89.11 ||

3021

തച്ഛൂത്വാ തസ്യ രാജർഷേ -

ർനഷ്ടസംജ്ഞസ്യ ഭാഷിതം |

പ്രത്യുവാച ശുഭം വാക്യം

സാന്ത്വയൻ പരയാ ഗിരാ || 7.89.12 ||

3022

അശ്വവർഷേണ മഹതാ

ഭൃത്യാസ്തേ വിനിപാതിതാഃ |

ത്വം ചാശ്രമപദേ സുപ്തോ

വാതവർഷഭയാർദിതഃ || 7.89.13 ||

3023

സമാശ്വസിഹി ഭദ്രം തേ

നിർഭയോ വിഗതജ്വരഃ |

ഫലമൂലാശനോ വീര

നിവസേഹ യമാസുഖം || 7.89.14 ||

3024

സ രാജാ തേന വാക്യേന

പ്രത്യാശ്യസ്തോ മഹാമതിഃ |

പ്രത്യുവാച തതോ വാക്യം

ദീനോ ഭൃത്യജനക്ഷയാത് || 7.89.15 ||

3025

ത്യക്ഷ്യാമ്യഹം സ്വകം രാജ്യം

നാഹം ഭൃത്യൈർവിനാകൃതഃ |

വർതയേയം ക്ഷണം ബ്രഹ്മൻ

സമനുജ്ഞാതുമർഹസി || 7.89.16 ||

3026

സുതോ ധർമപരോ ബ്രഹ്മൻ

ജ്യേഷ്ഠോ മമ മഹായശാഃ |

ശശബിന്ദുരിതി ഖ്യാതഃ

സ മേ രാജ്യം പ്രപത്സ്യതേ || 7.89.17 ||

3027

നഹി ശക്ഷ്യാമ്യഹം ഹിത്വാ

ഭൃത്യദാരാൻ സുഖാൻവിതാൻ |

പ്രതിവക്തും മഹാതേജഃ

കിഞ്ചിദപ്യശുഭം വചഃ || 7.89.18 ||

3028

തഥാ ബ്രൂവതി രാജേന്ദ്രേ

ബുധഃ പരമമദ്ഭുതം |

സാന്ത്യപൂർവമമോവാച

വാസസ്തേ ഇഹ രോചതാം || 7.89.19 ||

3029

ന സന്താപസ്ത്വയാ കാർയഃ

കാർദമേയ മഹാബല |

സംവത്സരോഷിതസ്യേഹ

കാരയിഷ്ഠാമി തേ ഹിതം || 7.89.20 ||

3030

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

ബുധസ്യാക്ലിഷ്ടകർമണഃ |

വാസായ വിദധേ ബുദ്ധിം

യദുക്തം ബ്രഹ്മവാദിനാ || 7.89.21 ||

3031

മാസം സ സ്ത്രീ തദാ ഭൂത്വാ

രമയത്യനിശം സദാ |

മാസം പുരുഷഭാവേന

ധർമബുദ്ധിം ചകാര സഃ || 7.89.22 ||

3032

തതഃ സാ നവമേ മാസി

ഇലാ സോമസുതാത് സുതം |

ജനയാമാസ സുശ്രോണീ

പുരുരവസമൂർജിതം || 7.89.23 ||

3033

ജാതമാത്രേ തു സുശ്രോണീ

പിതുർഹസ്തേ ന്യവേശയത് |

ബുധസ്യ സമവർണം ച

ഇലാ പുത്രം മഹാബലം || 7.89.24 ||

3034

ബുധസ്തു പുരുഷീഭൂതം

സ വൈ സംവത്സരാന്തരം |

കഥാഭീ രമയാമാസ

ധർമയുക്താഭിരാത്മവാൻ || 7.89.25 ||

3035

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകോനനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ നവതിതമഃ സർഗഃ ॥

അശ്വമേധാനുഷ്ഠാനേനേലായാഃ പുരുഷത്വസ്യ പ്രാപ്തിഃ

തഥോക്തവതി രാമേ തു
തസ്യ ജന്മ തദദ്ഭുതം ।

ഉവാച ലക്ഷ്മണോ ഭൂയോ
ഭരതശ്ച മഹായശാഃ ॥ 7.90.1 ॥

3036

ഇലാ സാ സോമപുത്രസ്യ
സംവത്സരമഥോഷിതാ ।

അകരോത് കിം നരശ്രേഷ്ഠ
തത്ത്വം ശംസിതുമർഹസി ॥ 7.90.2 ॥

3037

തയോസ്തദ് വാക്യമാധുർയം
നിശമ്യ പരിപൃച്ഛതോഃ ।

രാമഃ പുനരുവാചേമാം
പ്രജാപതിസുതേ കഥാം ॥ 7.90.3 ॥

3038

പുരുഷത്വം ഗതേ ശൂരേ
ബുധഃ പരമബുദ്ധിമാൻ ।

സംവർതം പരമോദാര -
മാജുഹാവ മഹായശാഃ ॥ 7.90.4 ॥

3039

ച്യവനം ഭൃഗുപുത്രം ച
 മൂനിം ചാരിഷ്ടനേമിനം |
 പ്രമോദനം മോദകരം
 തതോ ദുർവാസസം മൂനിം || 7.90.5 || 3040

ഏതാൻ സർവാൻ സമാനീയ
 വാക്യജ്ഞസ്തത്ത്വദർശനഃ |
 ഉവാച സർവാൻ സുഹൃദോ
 ധൈര്യേണ സുസമാഹിതാൻ || 7.90.6 || 3041

അയം രാജാ മഹാബാഹുഃ
 കർദമസ്യ ഇലഃ സുതഃ |
 ജാനീതൈനം യഥാഭൂതം
 ശ്രേയോ ഹ്യത്ര വിധീയതാം || 7.90.7 || 3042

തേഷാം സംവദതാമേവ
 ദ്വിജൈഃ സഹ മഹാത്മഭിഃ |
 കർദമസ്തു മഹാതേജാ -
 സ്തദാശ്രമമുപാഗമത് || 7.90.8 || 3043

പുലസ്ത്യശ്ച ക്രതുശ്ചൈവ
 വഷട്കാരസ്തഥൈവ ച |
 ഓങ്കാരശ്ച മഹാതേജാ -
 സ്തദാശ്രമമുപാഗമൻ || 7.90.9 || 3044

തേ സർവേ ഹൃഷ്ടമനസഃ
 പരസ്സരസമാഗമേ |
 ഹിതൈഷിണോ ബാഹ്ലിപതേഃ
 പൃഥഗ്യാക്യാൻയമാബ്രുവൻ || 7.90.10 || 3045

- കർദമസ്ത്വബ്രവീദ് വാക്യം
സുതാർഥം പരമം ഹിതം |
ദ്വിജാഃ ശൃണുത മദ്വാക്യം
യച്ഛ്രേയഃ പാർഥിവസ്യ ഹി || 7.90.11 || 3046
- നാൻയം പശ്യാമി ദൈഷണ്യ -
മന്തരാ വൃഷഭധ്വജം |
നാശ്വമേധാത് പരോ യജ്ഞഃ
പ്രിയശ്ചൈവ മഹാത്മനഃ || 7.90.12 || 3047
- തസ്മാദ് യജാമഹേ സർവേ
പാർഥിവാർഥേ ദുരാസദം |
കർദമേനൈവമുക്താസ്തു
സർവ ഏവ ദ്വിജർഷഭാഃ || 7.90.13 || 3048
- രോചയന്തി സു തം യജ്ഞം
രുദ്രസ്യാരാധനം പ്രതി |
സംവർതസ്യ തു രാജർഷിഃ
ശിഷ്യഃ പരപുരഞ്ജയഃ || 7.90.14 || 3049
- മരുത്ത ഇതി വിഖ്യാത -
സ്തം യജ്ഞം സമുപാഹരത് |
തതോ യജേന്താ മഹാനാസിദ്
ബുധാശ്രമസമീപതഃ || 7.90.15 || 3050
- രുദ്രശ്ച പരമം തോഷ -
മാജ്യാമ മഹായശാഃ |
അഥ യജേന്ത സമാപ്തേ തു
പ്രീതഃ പരമയാ മൂദാ || 7.90.16 || 3051

ഉമാപതിർദ്വിജാൻ സർവാ -

നൂവാച ഇലസന്നിധൗ |

പ്രീതോന്യൂ ഹയമേധേന

ദക്ത്യാ ച ദ്വിജസന്തമാഃ || 7.90.17 ||

3052

അസ്യ ബാഹ്ലിപതേശ്ചൈവ

കിം കരോമി പ്രിയം ശുഭം |

തഥാ വദതി ദേവേശേ

ദ്വിജാസ്മേ സുസമാഹിതാഃ || 7.90.18 ||

3053

പ്രസാദയന്തി ദേവേശം

യഥാ സ്മാത് പുരുഷസ്തപിവാ |

തതഃ പ്രീതോ മഹാദേവഃ

പുരുഷത്വം ദദൗ പുനഃ || 7.90.19 ||

3054

ഇലായൈ സുമഹാതേജാ

ദത്ത്വാ ചാന്തരധീയത |

നിവൃത്തേ ഹയമേധേ ച

ഗതേ ചാദർശനം ഹരേ || 7.90.20 ||

3055

യഥാഗതം ദ്വിജാഃ സർവേ

ത്യേഗച്ഛൻ ദീർഘദർശിനഃ |

രാജാ തു ബാഹ്ലിമുത്സുജ്യ

മധ്യദേശേ ഹ്യനുത്തമം || 7.90.21 ||

3056

നിവേശയാമാസ പുരം

പ്രതിഷ്ഠാനം യശസ്തരം |

ശശബിന്ദുശ്ച രാജർഷി -

ർബാഹ്ലിം പരപുരഞ്ജയഃ || 7.90.22 ||

3057

പ്രതിഷ്ഠാനേ ഇലോ രാജാ
 പ്രജാപതിസുതോ ബലീ |
 സ കാലേ പ്രാപ്തവാൻ ലോക -
 മിലോ ബ്രാഹ്മമനുത്തമം || 7.90.23 ||

3058

ഐലഃ പുരുരവാ രാജാ
 പ്രതിഷ്ഠാനമവാപ്തവാൻ |
 ഈദൃശോ ഹൃശ്വമേധസ്യ
 പ്രഭാവഃ പുരുഷർഷഭൗ |
 സ്തീഭൂതഃ പൗരുഷം ലേഭേ
 യചാൻയദപി ദുർലഭം || 7.90.24 ||

3059

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ഉത്തരകാണ്ഡേ നവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്വാദേശേനാശ്വമേധയജ്ഞസ്വായോജനം

ഏതദാവ്യായ കാകുത്സ്ഥോ

ഭാത്യുദ്യാമമിതപ്രഭഃ |

ലക്ഷ്മണം പുനരേവാഹ

ധർമയുക്തമിദം വചഃ || 7.91.1 ||

3060

വസിഷ്ഠം വാമദേവം ച

ജാബാലിമഥ കാശ്യപം |

ദ്വിജാംശ്ച സർവപ്രവരാ -

നശ്വമേധപുരസ്ത്യുതാൻ || 7.91.2 ||

3061

ഏതാൻ സർവാൻ സമാനീയ

മന്ത്രയിത്യാ ച ലക്ഷ്മണ |

ഹയം ലക്ഷണസമ്പന്നം

വിമോക്ഷാമി സമാധിനാ || 7.91.3 ||

3062

തദ് വാക്യം രാഘവേണോക്തം

ശ്രുത്വാ ത്വരിതവിക്രമഃ |

ദ്വിജാൻ സർവാൻ സമാഹൂയ

ദർശയാമാസ രാഘവം || 7.91.4 ||

3063

- തേ ദൃഷ്ട്വാ ദേവസങ്കാശം
 കൃതപാദാഭിവന്ദനം |
 രാഘവം സുദുരാധർഷ -
 മാശീഭിഃ സമപൂജയൻ || 7.91.5 || 3064
- പ്രാഞ്ജലിഃ സ തദാ ഭൂത്വാ
 രാഘവോ ദ്വിജസത്തമാൻ |
 ഉവാച ധർമസംയുക്ത -
 മശ്വദേധാശ്രിതം വചഃ || 7.91.6 || 3065
- തേപി രാമസ്യ തച്ഛൂത്വാ
 നമസ്കൃത്വാ വൃഷധ്വജം |
 അശ്വദേധം ദ്വിജാഃ സർവേ
 പൂജയന്തി സു സർവശഃ || 7.91.7 || 3066
- സ തേഷാം ദ്വിജമുഖ്യാനാം
 വാക്യമദ്ഭൂതദർശനം |
 അശ്വദേധാശ്രിതം ശ്രുത്വാ
 ഭൃശം പ്രീതോഭവത് തദാ || 7.91.8 || 3067
- വിജ്ഞായ കർമ തത് തേഷാം
 രാമോ ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് |
 പ്രേഷയന്വ മഹാബാഹോ
 സുഗ്രീവായ മഹാത്മനേ || 7.91.9 || 3068
- യഥാ മഹദ്ഭിർഹരിഭി -
 ര്ബഹുഭിശ്ച വനൗകസാം |
 സാർധമാഗച്ഛ ഭദ്രം തേ
 അനുഭോക്തും മഹോത്സവം || 7.91.10 || 3069

വിഭീഷണശ്ച രക്ഷോഭിഃ

കാമഗൈർബഹുഭിർവൃതഃ |

അശ്വമേധം മഹായജ്ഞ -

മായാത്മതുലവിക്രമഃ || 7.91.11 ||

3070

രാജാനശ്ച മഹാഭാഗാ

യേ മേ പ്രിയചികീർഷവഃ |

സാനുഗാഃ ക്ഷിപ്രമായാന്തു

യജ്ഞം ഭൂമിനിരീക്ഷകാഃ || 7.91.12 ||

3071

ദേശാന്തരഗതാ യേ ച

ദ്വിജാ ധർമസമാഹിതാഃ |

ആമന്ത്രയന്വ താൻ സർവാ -

നശ്വമേധായ ലക്ഷ്മണ || 7.91.13 ||

3072

ഋഷയശ്ച മഹാബാഹോ

ആഹുയന്താം തപോധനാഃ |

ദേശാന്തരഗതാഃ സർവേ

സദാരാശ്ച ദ്വിജാതയഃ || 7.91.14 ||

3073

തഥൈവ താലാവചരാ -

സ്തഥൈവ നടനർതകാഃ |

യജ്ഞവാടശ്ച സുമഹാൻ

ഗോമത്യാ നൈമിഷേ വനേ || 7.91.15 ||

3074

ആജ്ഞാപ്യതാം മഹാബാഹോ

തദ്വി പുണ്യമനുത്തമം |

ശാന്തയശ്ച മഹാബാഹോ

പ്രവർത്തന്താം സമന്തതഃ || 7.91.16 ||

3075

ശതശശ്ചാപി ധർമജ്ഞാഃ

ക്രതുമുഖ്യമനുത്തമം |

അനുഭൂയ മഹായജ്ഞം

നൈമിഷേ രഘുനന്ദന || 7.91.17 ||

3076

തൃഷ്ടഃ പുഷ്ടശ്ച സർവോഽസൗ

മാനിതശ്ച യമാവിധി |

പ്രതിയാസ്യതി ധർമജ്ഞ

ശീഘ്രമാമന്തര്യതാം ജനഃ || 7.91.18 ||

3077

ശതം വാഹസഹസ്രാണാം

തണ്ഡുലാനാം വപുഷ്ഠതാം |

അയുതം തിലമുദ്ഗസ്യ

പ്രയാത്യഗ്രേ മഹാബല || 7.91.19 ||

3078

ചണകാനാം കുലിത്ഥാനാം

മാഷാണാം ലവണസ്യ ച |

അത്വോന്നുരുപം സ്നേഹം ച

ഗന്ധം സങ്ക്ഷിപ്തമേവ ച || 7.91.20 ||

3079

സുവർണകോട്യോ ബഹുലാ

ഹിരണ്യസ്യ ശതോത്തരാഃ |

അഗ്രതോ ദരതഃ കൃത്വാ

ഗച്ഛത്യഗ്രേ സമാധിനാ || 7.91.21 ||

3080

അന്തരാപണവീഥ്യശ്ച

സർവേ ച നടനർതകാഃ |

സൂദാ നാർയശ്ച ബഹവോ

നിത്യം യൗവനശാലിനഃ || 7.91.22 ||

3081

ഭരതേന തു സാർധം തേ

യാന്നു സൈന്യാനി ചാഗ്രതഃ |

നൈഗമാൻ ബാലവൃദ്ധാംശു

ദ്വിജാംശു സുസമാഹിതാൻ || 7.91.23 ||

3082

കർമാന്തികാൻ വർധകിനഃ

കോശാധ്യക്ഷാംശു നൈഗമാൻ |

മമ മാത്യസ്തമാ സർവാഃ

കുമാരാന്തഃപുരാണി ച || 7.91.24 ||

3083

കാഞ്ചനീം മമ പത്നീം ച

ദീക്ഷായാം ഇത്ഥാംശു കർമണി |

അഗ്രതോ ഭരതഃ കൃത്വാ

ഗച്ഛത്യഗ്രേ മഹായശാഃ || 7.91.25 ||

3084

ഉപകാർയാ മഹാർഹാശു

പാർഥിവാനാം മഹൗജസാം |

സാനുഗാനാം നരശ്രേഷ്ഠോ

വ്യാദിദേശ മഹാബലഃ || 7.91.26 ||

3085

അനപാനാനി വസ്ത്രാണി

അനുഗാനാം മഹാത്മനാം |

ഭരതഃ സ തദാ യാതഃ

ശത്രുഘ്നസഹിതസ്തദാ || 7.91.27 ||

3086

വാനരാശു മഹാത്മാനഃ

സുഗ്രീവസഹിതാസ്തദാ |

വിപ്രാണാം പ്രവരാഃ സർവേ

ചക്രശു പരിവേഷണം || 7.91.28 ||

3087

വിഭീഷണശ്ച രക്ഷോഭിഃ

സ്ത്രീഭിശ്ച ബഹുഭിർവൃതഃ |

ഋഷിണാമുഗ്രതപസാം

പൂജാം ചക്രേ മഹാത്മനാം || 7.91.29 ||

3088

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമാശ്വമേധേ ദാനമാനയോരുത്കർഷഃ

തത് സർവമഖിലേനാശു
പ്രസ്ഥാപ്യ ഭരതാഗ്രജഃ |
ഹയം ലക്ഷണസമ്പന്നം
കൃഷ്ണസാരം മുമോച ഹ || 7.92.1 || 3089

ഋത്വിഗ്ഭിർലക്ഷ്മണം സാർധ -
മശ്വേ ച വിനിയുജ്യ ച |
തത്ത്വോദ്യഗച്ഛത് കാകുത്സ്ഥഃ
സഹ സൈന്ധവേന നൈമിഷം || 7.92.2 || 3090

യജ്ഞവാടം മഹാബാഹു -
ർഭൃഷ്യാ പരമമദ്ഭുതം |
പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ
ശ്രീമാനിതി ച സോബ്രവിത് || 7.92.3 || 3091

നൈമിഷേ വസതസ്തസ്യ
സർവ ഏവ നരാധിപാഃ |
ആനിൻയരുപഹാരാശ്ച
താൻ രാമഃ പ്രത്യപൂജയത് || 7.92.4 || 3092

- അന്നപാനാദിവസ്ത്രാണി
സർവോപകരണാനി ച |
ഭരതഃ സഹശത്രുഘ്നോ
നിയുക്തോ രാജപൂജനേ || 7.92.5 || 3093
- വാനരാശ്ച മഹാത്മാനഃ
സുഗ്രീവസഹിതാസ്തദാ |
വിപ്രാണാം പ്രണതാഃ സർവേ
ചക്രിരേ പരിവേഷണം || 7.92.6 || 3094
- വിഭീഷണശ്ച രക്ഷാഭി -
ർബഹുഭിഃ സുസമാഹിതഃ |
ഋഷീണാമുഗ്രതപസാം
കിങ്കരഃ സമപദ്യത || 7.92.7 || 3095
- ഉപകാർയാ മഹാർഹാശ്ച
പാർഥിവാനാം മഹാത്മനാം |
സാനുഗാനാം നരശ്രേഷ്ഠോ
വ്യാദിദേശ മഹാബലഃ || 7.92.8 || 3096
- ഏവം സുവിഹിതോ യജ്ഞോ
ഹൃശ്വമേധോ ഹൃവർത്തത |
ലക്ഷ്മണേന സുഗുപ്താ സാ
ഹയചർയാ പ്രവർത്തത || 7.92.9 || 3097
- ഈദൃശം രാജസിംഹസ്യ
യജ്ഞപ്രവരമുത്തമം |
നാൻയഃ ശബ്ദോഽഭവത് തത്ര
ഹയമേധേ മഹാത്മനഃ || 7.92.10 || 3098

ഛരന്ദതോ ദേഹി ദേഹീതി

യാവത് തുഷ്യന്തി യാചകാഃ |

താവത് സർവാണി ദത്താനി

ക്രതുമുഖ്യേ മഹാത്മനഃ || 7.92.11 ||

3099

വിവിധാനി ച ഗൗഡാനി

ഖാണ്ഡവാനി തമൈവ ച |

ന നിഃസൃതം ദവത്യാഷാദ്

വചനം യാവദർമിനാം || 7.92.12 ||

3100

താവദ് വാനരരക്ഷോഭി -

ർദത്തമേവാഭ്യഭൃശ്യത |

ന കശ്ചിൻമലിനോ വാപി

ദീനോ വാപ്യഥവാ കൃശഃ || 7.92.13 ||

3101

തസ്മിൻ യജ്ഞവരേ രാജേണാ

ഹൃഷ്ടപുഷ്ടജ്ഞാവാതേ |

യേ ച തത്ര മഹാത്മാനോ

മുനയശ്ചിരജീവിനഃ || 7.92.14 ||

3102

നാസ്മരംസ്താഭ്യശം യജ്ഞം

ദാനൗഘസമലക്യതം |

യഃ കൃത്യവാൻ സുവർണേന

സുവർണം ലഭതേ സു സഃ || 7.92.15 ||

3103

വിത്താർഥീ ലഭതേ വിത്തം

രത്താർഥീ രത്തമേവ ച |

ഹിരൺയാനാം സുവർണാനാം

രത്താനാമഥ വാസസാം || 7.92.16 ||

3104

അനിശം ദീയമാനാനാം

രാശിഃ സമുപദൃശ്യതേ |

ന ശക്രസ്യ ന സോമസ്യ

യമസ്യ വരുണസ്യ ച || 7.92.17 ||

3105

ഈദൃശോ ദൃഷ്ടപൂർവ്വോ ന

ഏവമുചുസ്തപോധനാഃ |

സർവത്ര വാനരാസ്തസ്ഥുഃ

സർവത്രൈവ ച രാക്ഷസാഃ || 7.92.18 ||

3106

വാസോധനാനകാമേഭ്യഃ

പൂർണഹസ്താ ദദുർഭൃശം |

ഈദൃശോ രാജസിംഹസ്യ

യജ്ഞഃ സർവഗുണാൻവിതഃ |

സംവത്സരമഥോ സാഗ്രം

വർത്തതേ ന ച ഹീയതേ || 7.92.19 ||

3107

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വിനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രിനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യ യജ്ഞേ വാൽമീകേരാഗമനം രാമായണഗാനാർഥം തസ്യ
കുശീലവൗ പ്രത്യാദേശഃ

വർത്തമാനേ തഥാഭൂതേ

യജ്ഞേ ച പരമാദ്ഭൂതേ |

സശിഷ്യ ആജഗാമാശു

വാൽമീകീർഭഗവാന്യുഷിഃ || 7.93.1 ||

3108

സ ദൃഷ്ട്വാ ദിവ്യസങ്കാശം

യജ്ഞമദ്ഭൂതദർശനം |

ഏകാന്ത ഋഷിവാടാനാം

ചകാര ഉടജാങ്ശുഭാൻ || 7.93.2 ||

3109

ശകടാംശു ബഹൂൻ പൂർണാൻ

ഫലമൂലാംശു ശോഭനാൻ |

വാൽമീകിവാടേ രൂചിരേ

സ്ഥാപയന്നവിദൂരതഃ || 7.93.3 ||

3110

ആസീത് സുപൂജിതോ രാജ്ഞാ

മുനിഭിശ്ച മഹാത്മഭിഃ |

വാൽമീകിഃ സുമഹാതേജാ

ന്യവസത് പരമാത്മവാൻ || 7.93.4 ||

3111

സ ശിഷ്യാവബ്രവീദ്ധ്യുഷ്ടൗ
യുവാം ഗത്യാ സമാഹിതൗ |

കൃത്സ്നം രാമായണം കാവ്യം
ഗായേമാം പരയാ മുദാ || 7.93.5 ||

3112

ഋഷിവാടേഷു പുണ്യേഷു
ബ്രാഹ്മണാവസഥേഷു ച |

രഥ്യാസു രാജമാർഗേഷു
പാർഥിവാന്നാം ഗൃഹേഷു ച || 7.93.6 ||

3113

രാമസ്യ ഭവനദ്വാരീ
യത്ര കർമ ച കുർവതേ |

ഋത്വിജാമഗ്രതശ്ചൈവ
തത്ര ഗേയം വിശേഷതഃ || 7.93.7 ||

3114

ഇമാനി ച ഫലാൻയത്ര
സ്വാദൂനി വിവിധാനി ച |

ജാതാനി പർവതാഗ്രേഷു
ചാസ്വാദ്യാസ്വാദ്യ ഗായതാം || 7.93.8 ||

3115

ന യാസ്യഥഃ ശ്രമം വത്സൗ
ഭക്ഷയിത്യാ ഫലാൻയഥ |

മൂലാനി ച സുമൃഷ്ണാനി
ന രാഗാത് പരിഹാസ്യഥഃ || 7.93.9 ||

3116

യദി ശബ്ദാപയേദ് രാമഃ
ശ്രവണായ മഹീപതിഃ |

ഋഷീണാമുപവിഷ്ഠാനാം
യഥായോഗം പ്രവർത്തതാം || 7.93.10 ||

3117

ദിവസേ വിംശതിഃ സർഗാ

ഗേയാ മധുരയാ ഗീരാ |

പ്രമാണൈർബഹുഭിസ്സുത്ര

യഥോദ്ദിഷ്ടം മയാ പുരാ || 7.93.11 ||

3118

ലോഭശ്ചാപി ന കർതവ്യഃ

സ്വൽപോഽപി ധനവാംഛയാ |

കിം ധനേനാശ്രമസ്ഥാനാം

ഫലമൂലാശിനാം സദാ || 7.93.12 ||

3119

യദി പുച്ഛേത് സ കാകുത്സ്മോ

യുവാം കസ്യേതി ദാരകൗ |

വാൽമീകേരഥ ശിഷ്യൗ ദൗ

ബ്രൂതമേവം നരാധിപം || 7.93.13 ||

3120

ഇമാസ്സന്ത്രിഃ സുമധുരാഃ

സ്ഥാനം വാപൂർവദർശനം |

മൂർച്ഛയിത്യാ സുമധുരം

ഗായേമാം വിഗതജ്വരൗ || 7.93.14 ||

3121

ആദിപ്രഭൃതി ഗേയം സ്യാ -

ന ചാവജ്ഞായ പാർഥിവം |

പിതാ ഹി സർവഭൂതാനാം

രാജാ ഭവതി ധർമതഃ || 7.93.15 ||

3122

തദ് യുവാം ഹൃഷ്ടമനസൗ

ശ്വഃ പ്രഭാതേ സമാഹിതൗ |

ഗായേമാം മധുരം ഗേയം

തന്ത്രീലയസമൻവിതം || 7.93.16 ||

3123

ഇതി സന്ദിശ്യ ബഹുശോ
മുനിഃ പ്രാചേതസസ്തദാ |

വാൽമീകിഃ പരമോദാര -

സ്തൂഷീമാസീൻമഹാമുനിഃ || 7.93.17 ||

3124

സന്ദിഷ്യാ മൂനിനാ തേന
താവുഭൗ മൈമിലീസുതൗ |

തഥൈവ കരവാവേതി

നിർജഗതൂരരിന്ദമൗ || 7.93.18 ||

3125

താമദ്ഭൂതാം തൗ ഹൃദയേ കുമാരൗ

നിവേശ്യ വാണീമൃഷിഭാഷിതാം തദാ |

സമുത്സുകൗ തൗ സുഖമുഷതുർനിശാം

യഥാശ്രിനൗ ഭാർഗവനീതിസംഹിതാം || 7.93.19 ||

3126

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രിനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുർനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

കുശലവകർത്യകം രാമായണകാവ്യഗാനം ശ്രീരാമേണ തസ്യ സഭായാം
ശ്രവണം

തൗ രജന്യാം പ്രഭാതായാം
സ്നാതൗ ഹുതഹുതാശനൗ |
യഥോക്തമൃഷിണാ പൂർവം

സർവം തത്രോപഗായതാം || 7.94.1 ||

3127

താം സ ശുശ്രാവ കാകുത്സ്ഥഃ
പൂർവാചാര്യവിനിർമിതാം |

അപൂർവാം പാഠ്യജാതിം ച

ഗേയേന സമലങ്കൃതാം || 7.94.2 ||

3128

പ്രമാണൈർബഹുഭിർബദ്ധാം

തന്ത്രീലയസമൻവിതാം |

ബാലാഭ്യം രാഘവഃ ശുത്വാ

കൗതൂഹലപരോഭവത് || 7.94.3 ||

3129

അഥ കർമാന്തരേ രാജാ

സമാഹൂയ മഹാമുനീൻ |

പാർഥിവാംശ്ച നരവ്യാഘ്രഃ

പണ്ഡിതാൻ നൈഗമാംസ്തഥാ || 7.94.4 ||

3130

പൗരാണികാൺശബ്ദവിദോ

യേ വൃദ്ധാശ്ച ദ്വിജാതയഃ |

സ്വരാണാം ലക്ഷണജ്ഞാശ്ച

ഉത്സുകാൻ ദ്വിജസത്തമാൻ || 7.94.5 ||

3131

ലക്ഷണജ്ഞാശ്ച ഗാന്ധർവാൻ

നൈഗമാശ്ച വിശേഷതഃ |

പാദാക്ഷരസമാസജ്ഞാം -

ശുരന്ദഃസു പരിനിഷ്ഠിതാൻ || 7.94.6 ||

3132

കലാമാത്രാവിശേഷജ്ഞാ -

ജ്യോതീഷേ ച പരം ഗതാൻ |

ക്രിയാകൽപവിദശ്ചൈവ

തഥാ കാർയവിശാരദാൻ || 7.94.7 ||

3133

ഭാഷാജ്ഞാനിംഗിതജ്ഞാശ്ച

നൈഗമാശ്ചാപ്യശേഷതഃ |

ഹേതുപചാരകുശലാൻ

ഹൈതുകാശ്ച ബഹുശ്രുതാൻ || 7.94.8 ||

3134

ഛന്ദോവിദഃ പുരാണജ്ഞാൻ

വൈദികാൻ ദ്വിജസത്തമാൻ |

ചിത്രജ്ഞാൻ വൃത്തസൂത്രജ്ഞാൻ

ഗീതന്യുത്യവിശാരദാൻ || 7.94.9 ||

3135

ശാസ്ത്രജ്ഞാൻ നീതിനിപുണാൻ

വേദാന്താർഥപ്രബോധകാൻ |

ഏതാൻ സർവാൻ സമാനീയ

ഗാതാരൗ സമവേശയത് || 7.94.10 ||

3136

തേഷാം സംവദതാം തത്ര

ശ്രോത്യുണാം ഹർഷവർധനം |

ഗേയം പ്രചക്രതുസ്തത്ര

താവുഭൗ മുനിദാരകൗ || 7.94.11 ||

3137

തതഃ പ്രവൃത്തം മധുരം

ഗാന്ധർവമതിമാനുഷം |

ന ച തൃപ്തിം യയുഃ സർവേ

ശ്രോതാരോ ഗേയസമ്പദാ || 7.94.12 ||

3138

ഹൃഷ്ടാ മുനിഗണാഃ സർവേ

പാർഥിവാശ്ച മഹൗജസഃ |

പിബന്ത ഇവ ചക്ഷുർഭിഃ

പശ്യന്തി സു മുഹൂർമുഹൂഃ || 7.94.13 ||

3139

ഊചുഃ പരസ്സരം ചേദം

സർവ ഏവ സമാഹിതാഃ |

ഉഭൗ രാമസ്യ സദ്യശൗ

ബിംബാദ് ബിംബമിവോത്ഥിതൗ || 7.94.14 ||

3140

ജടീലൗ യദി ന സ്യാതാം

ന വൽകലധരൗ യദി |

വിശേഷം നാധിഗച്ഛാമോ

ഗായതോ രാഘവസ്യ ച || 7.94.15 ||

3141

ഏവം പ്രദാഷമാണേഷു

പൗരജാനപദേഷു ച |

പ്രവൃത്തമാദിതഃ പൂർവ -

സർഗം നാരദദർശിതം || 7.94.16 ||

3142

- തതഃ പ്രഭൃതി സർഗാശ്ച
 യാവദ് വിംശത്യഗായതാം |
 തത്ത്വോപരാഹ്നസമയേ
 രാഘവഃ സമഭാഷത || 7.94.17 || 3143
- ശ്രുത്വാ വിംശതിസർഗാംസ്താൻ
 ഭ്രാതരം ഭ്രാത്യവത്സലഃ |
 അഷ്ടാദശ സഹസ്രാണി
 സുവർണസ്യ മഹാത്മനോഃ || 7.94.18 || 3144
- പ്രയച്ഛ ശീഘ്രം കാകുത്സ്ഥ
 യദന്യദഭികാക്ഷിതം |
 ദദൗ സ ശീഘ്രം കാകുത്സ്ഥോ
 ബാലയോർവൈ പൃഥക് പൃഥക് || 7.94.19 || 3145
- ദീയമാനം സുവർണം തു
 നാഗൃഹ്ണീതാം കുശീലവൗ |
 ഊചതുശ്ച മഹാത്മാനൗ
 കിമനേനേതി വിസ്മിതൗ || 7.94.20 || 3146
- വന്ധേന ഫലമൂലേന
 നിരതൗ വനവാസിനൗ |
 സുവർണേന ഹിരണ്യേന
 കിം കരിഷ്യാവഹേ വനേ || 7.94.21 || 3147
- തഥാ തയോഃ പ്രബ്രൂവതോഃ
 കൗതൂഹലസമൻവിതാഃ |
 ശ്രോതാരശ്ചൈവ രാമശ്ച
 സർവ ഏവ സുവിസ്മിതാഃ || 7.94.22 || 3148

തസ്യ ചൈവാഗമം രാമഃ

കാവ്യസ്യ ശ്രോതുമുത്സുകഃ |

പപ്രച്ഛ തൗ മഹാതേജൗ -

സ്താവുഭൗ മുനിദാരകൗ || 7.94.23 ||

3149

കിമ്പ്രമാണമിദം കാവ്യം

കാ പ്രതിഷ്ഠാ മഹാത്മനഃ |

കർതാ കാവ്യസ്യ മഹതഃ

ക്വ ചാസൗ മുനിപുംഗവഃ || 7.94.24 ||

3150

പൃച്ഛന്തം രാഘവം വാക്യ -

മുചതുർമുനിദാരകൗ |

വാൽമീകീർഭഗവാൻ കർതാ

സമ്പ്രാപ്തോ യജ്ഞസംവിധം |

യേനേദം ചരിതം തുഭ്യ -

മശേഷം സമ്പ്രദർശിതം || 7.94.25 ||

3151

സന്നിബദ്ധം ഹി ശ്ലോകാനാം

ചതുർവിംശത്സഹസ്രകം |

ഉപാഖ്യാനശതം ചൈവ

ഭാർഗവേണ തപസ്വിനാ || 7.94.26 ||

3152

ആദിപ്രഭൃതി വൈ രാജൻ

പഞ്ചസർഗശതാനി ച |

കാണ്ഡാനി ഷട്കൃതാനീഹ

സോത്തരാണി മഹാത്മനാ || 7.94.27 ||

3153

കൃതാനി ഗുരുണാസ്താക -

മൃഷിണാ ചരിതം തവ |

പ്രതിഷ്ഠാ ജീവിതം യാവത്

താവത് സർവസ്യ വർതതേ || 7.94.28 ||

3154

യദി ബുദ്ധിഃ കൃതാ രാജ -

ംഹ്രവണായ മഹാരഥ |

കർമാന്തരേ ക്ഷണീഭൂത -

സ്തച്ഛൃണുഷ്യ സഹാനുജഃ || 7.94.29 ||

3155

ബാഘമിത്യബ്രവീദ് രാമ -

സ്തൗ ചാനുജ്ഞാപ്യ രാഘവം |

പ്രഹൃഷ്ടൗ ജഥതഃ സ്ഥാനം

യത്രാസ്തേ മുനിപുംഗവഃ || 7.94.30 ||

3156

രാജോപി മുനിഭിഃ സാർധം

പാർഥിവൈശ്വ മഹാത്മഭിഃ |

ശ്രുത്വാ തദ് ഗീതിമാധുർയം

കർമശാലാമുപാഗമത് || 7.94.31 ||

3157

ശുശ്രാവ തത്താലലയോപപന്നം

സർഗാൻവിതം സുസ്വരശബ്ദയുക്തം |

തന്ത്രീലയവ്യഞ്ജനയോഗയുക്തം

കുശീലവാദ്യാം പരിഗീയമാനം || 7.94.32 ||

3158

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുർനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

സ്വീയാം ശുദ്ധിം സമർഥയിതും സീതാ ശപഥം കരോത്വിതി ശ്രീരാമസ്യ
വിചാരഃ

രാമോ ബഹുന്യഹാൻയേവ

തദ് ഗീതം പരമം ശുഭം |

ശുശ്രാവ മുനിഭിഃ സാർധം

പാർഥിവൈഃ സഹ വാനരൈഃ || 7.95.1 ||

3159

തസ്മിൻ ഗീതേ തു വിജ്ഞായ

സീതാപുത്രൗ കുശീലവൗ |

തസ്യാഃ പരിഷദോ മധ്യേ

രാമോ വചനമബ്രവീത് || 7.95.2 ||

3160

ദൂതാഞ്ശുദ്ധസമാചാരാ -

നാഹുയാത്മമനിഷയാ |

മദ് വചോ ബ്രൂത ഗച്ഛധ്വ -

മിതോ ഭഗവതോന്തികേ || 7.95.3 ||

3161

യദി ശുദ്ധസമാചാരാ

യദി വാ വീതകൽമഷാ |

കരോത്വിഹാത്മനഃ ശുദ്ധി -

മനുമാന്യ മഹാമുനിം || 7.95.4 ||

3162

ഛന്ദഃ മൂനേശ്വ വിജ്ഞായ
സീതായാശ്ച മനോഗതം |

പ്രത്യയം ദാതുകാമായാ -

സ്തൂതഃ ശംസത മേ ലഘു || 7.95.5 ||

3163

ശ്വഃ പ്രഭാതേ തു ശപഥം
മൈഥിലീ ജനകാത്മജാ |

കരോതു പരിഷൻമധ്യേ

ശോധനാർഥം മമൈവ ച || 7.95.6 ||

3164

ശ്രുത്വാ തു രാഘവസ്യേതദ്
വചഃ പരമമദ്ഭൂതം |

ദൂതാഃ സമ്പ്രയയൂർബ്വാഘം

യത്ര വൈ മുനിപുംഗവഃ || 7.95.7 ||

3165

തേ പ്രണമ്യ മഹാത്മാനം

ജ്വലന്തമിതപ്രഭം |

ഊചുസ്തേ രാമവാക്യാനി

മൃദൂനി മധുരാണി ച || 7.95.8 ||

3166

തേഷാം തദ് ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ

രാമസ്യ ച മനോഗതം |

വിജ്ഞായ സുമഹാതേജാ

മുനിർവാക്യമമാബ്രവീത് || 7.95.9 ||

3167

ഏവം ഭവതു ഭദ്രം വോ

യഥാ വദതി രാഘവഃ |

തഥാ കരിഷ്യതേ സീതാ

ദൈവതം ഹി പതിഃ സ്ത്രിയാഃ || 7.95.10 ||

3168

തഥോക്താ മുനിനാ സർവേ

രാജഭൂതാ മഹൗജസം |

പ്രത്യേത്യ രാഘവം സർവം

മുനിവാക്യം ബഭാഷിരേ || 7.95.11 ||

3169

തതഃ പ്രഹൃഷ്ടഃ കാകുത്സ്മഃ

ശ്രുത്വാ വാക്യം മഹാത്മനഃ |

ഋഷീംസ്തത്ര സമേതാംശു

രാജ്ഞൈശ്ചവാഭ്യഭാഷത || 7.95.12 ||

3170

ഭഗവന്തഃ സശിഷ്യാ വൈ

സാനുഗാശു നരാധിപാഃ |

പശ്യന്തു സീതാശപഥം

യശ്ചൈവാൻയോപി കാങ്ക്ഷതേ || 7.95.13 ||

3171

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

രാഘവസ്യ മഹാത്മനഃ |

സർവേഷാമൃഷിമുഖ്യാനാം

സാധുവാഭോ മഹാനഭൂത് || 7.95.14 ||

3172

രാജാനശ്ച മഹാത്മാനം

പ്രശംസന്തി നു രാഘവം |

ഉപപന്നം നരഭ്രൂഷു

ത്വയ്യേവ ഭൂവി നാൻയതഃ || 7.95.15 ||

3173

ഏവം വിനിശ്ചയം കൃത്വാ

ശ്യാഭൂത ഇതി രാഘവഃ |

വിസർജയാമാസ തദാ

സർവാംസ്താംഹരത്രുസ്മദനഃ || 7.95.16 ||

3174

ഇതി സമ്പ്രവിചാർയ രാജസിംഹഃ

ശ്യാഭൂതേ ശപഥസ്യ നിശ്ചയം വൈ ।

വിസസർജ മൂനീൻ നൃപാംശ്ച സർവാൻ

സ മഹാത്മാ മഹതോ മഹാനുഭാവഃ || 7.95.17 ||

3175

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷണ്ണനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

വാൽമീകിനാ സീതായാഃ ശുഭഭാഃ സമർഥനം

തസ്യാം രജൻയാം വ്യുഷ്ടായാം
യജ്ഞവാടം ഗതോ നൃപഃ |
ഋഷീൻ സർവാൻ മഹാതേജാഃ
ശബ്ദാപയതി രാഘവഃ || 7.96.1 ||

3176

വസിഷ്ഠോ വാമദേവശ്ച
ജാബാലിരഥ കാശ്യപഃ |
വിശ്വാമിത്രോ ദീർഘതമാ
ദുർവാസാശ്ച മഹാതപാഃ || 7.96.2 ||

3177

പുലസ്തേഽപി തഥാ ശങ്കുതി -
രഭാർഗവശ്ചൈവ വാമനഃ |
മാർകണ്ഡേയശ്ച ദീർഘായു -
രമൗദ്ഗൽയശ്ച മഹായശാഃ || 7.96.3 ||

3178

ഗർഗശ്ച ച്യവനശ്ചൈവ
ശതാനന്ദശ്ച ധർമവിത് |
ഭരദ്വാജശ്ച തേജസ്വി
അഗ്നിപുത്രശ്ച സുപ്രഭഃ || 7.96.4 ||

3179

- നാരദഃ പർവതശ്ചൈവ
 ഗൗതമശ്ച മഹായശാഃ |
 കാത്യായനഃ സുയജ്ഞശ്ച
 ഹൃഗസ്ത്യസ്തപസാം നിധിഃ || 7.96.5 || 3180
- ഏതേ ചാൻയേ ച ബഹവോ
 മൂന്യഃ സംശിതവ്രതാഃ |
 കൗതൂഹലസമാവിഷ്ടാഃ
 സർവ ഏവ സമാഗതാഃ || 7.96.6 || 3181
- രാക്ഷസാശ്ച മഹാവീരയാ
 വാനരാശ്ച മഹാബലാഃ |
 സർവ ഏവ സമാജഗ്മു -
 ര്മഹാത്മാനഃ കുതൂഹലാത് || 7.96.7 || 3182
- ക്ഷത്രിയാ യേ ച ശൂദ്രാശ്ച
 വൈശ്യാശ്ചൈവ സഹസ്രശഃ |
 നാനാദേശഗതാശ്ചൈവ
 ബ്രാഹ്മണാഃ സംശിതവ്രതാഃ || 7.96.8 || 3183
- ജ്ഞാനനിഷ്ടാഃ കർമ്മനിഷ്ടാ
 യോഗനിഷ്ടാസ്തഥാപരേ |
 സീതാശപഥവീക്ഷാർഥം
 സർവ ഏവ സമാഗതാഃ || 7.96.9 || 3184
- തദാ സമാഗതം സർവ -
 മശ്ശഭൂതമിവാചലം |
 ശ്രുത്വാ മൂനിവരസ്തൂർണം
 സസീതഃ സമുപാഗമത് || 7.96.10 || 3185

- തമൃഷിം പുഷ്പതഃ സീതാ
 അൻവഗച്ഛദവാങ്മുഖീ |
 കൃതാഞ്ജലിർബാഷ്പകലാ
 കൃത്യാ രാമം മനോഗതം || 7.96.11 || 3186
- താം ദൃഷ്ട്വാ ശ്രുതിമായാന്നീം
 ബ്രഹ്മാണമനുഗാമിനീം |
 വാൽമീകേഃ പുഷ്പതഃ സീതാം
 സാധുവാദോ മഹാനഭൂത് || 7.96.12 || 3187
- തതോ ഹലഹലാശബ്ദഃ
 സർവേഷാമേവമാബഭൗ |
 ദുഃഖജ്ഞൻമവിശാലേന
 ശോകേനാകുലിതാത്മനാം || 7.96.13 || 3188
- സാധു രാമേതി കേചിത് തു
 സാധു സീതേതി ചാപരേ |
 ഉഭാവേവ ച തത്രാൻയേ
 പ്രേക്ഷകാഃ സമ്പ്രചുക്രുശുഃ || 7.96.14 || 3189
- തതോ മധ്യേ ജനൗഘസ്യ
 പ്രവിശ്യ മുനിപുംഗവഃ |
 സീതാസഹായോ വാൽമീകി -
 രിതി ഹോവാച രാഘവം || 7.96.15 || 3190
- ഇയം ദാശരഥേ സീതാ
 സുവ്രതാ ധർമചാരിണീ |
 അപവാദാത് പരിത്യക്താ
 മമാശ്രമസമീപതഃ || 7.96.16 || 3191

- ലോകാപവാദഭീതസ്യ
 തവ രാമ മഹാബ്രത |
 പ്രത്യയം ദാസ്യതേ സീതാ
 താമനുജ്ഞാതുമർഹസി || 7.96.17 || 3192
- ഇമൗ തു ജാനകീപുത്രാ -
 വുഭൗ ച യമജാതകൗ |
 സുതൗ തവൈവ ദുർധർഷൗ
 സത്യമേതദ് ബ്രവീമി തേ || 7.96.18 || 3193
- പ്രചേതസ്യോഹം ദശമഃ
 പുത്രോ രാഘവനന്ദന |
 ന സുരാമ്യന്യതം വാക്യ -
 മിമൗ തു തവ പുത്രകൗ || 7.96.19 || 3194
- ബഹുവർഷസഹസ്രാണി
 തപശ്ചർയാ മയാ കൃതാ |
 നോപാശ്ഠീയാം ഫലം തസ്യാ
 ദുഷ്ടേയം യദി മൈമിലീ || 7.96.20 || 3195
- മനസാ കർമണാ വാചാ
 ഭൂതപൂർവം ന കിൽബിഷം |
 തസ്യാഹം ഫലമശ്നാമി
 അപാപാ മൈമിലീ യദി || 7.96.21 || 3196
- അഹം പഞ്ചസു ഭൂതേഷു
 മനഃഷഷ്ടേഷു രാഘവ |
 വിചിന്ത്യ സീതാ ശുഭാതി
 ജഗ്രാഹ വനനിർദ്ധരേ || 7.96.22 || 3197

ഇയം ശുദ്ധസമാചാരാ

അപാപാ പതിഭേവതാ |

ലോകാപവാദഭീതസ്യ

പ്രത്യയം തവ ദാസ്യതി || 7.96.23 ||

3198

തസ്മാദിയം നരവരാത്മജ ശുദ്ധഭാവാ

ദിവ്യേന ദൃഷ്ടിവിഷയേണ മയാ പ്രവിഷ്ടാ |

ലോകാപവാദകലുഷീകൃതചേതസാ യാ

ത്യക്താ ത്വയാ പ്രിയതമാ വിദിതാപി ശുദ്ധാ || 7.96.24 ||

3199

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷണ്ണനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

സീതാകർതൃകം ശപഥഗ്രഹണം രസാതലേ പ്രവേശനം ച

വാൽമീകീനൈവമുക്തസ്തു

രാഘവഃ പ്രത്യഭാഷത |

പ്രാഞ്ചലീർജഗതോ മധ്യേ

ദൃഷ്ട്വാ താം വരവർണിനീം || 7.97.1 ||

3200

ഏവമേതൻമഹാഭാഗ

യഥാ വദസി ധർമവിത് |

പ്രത്യയസ്തു മമ ബ്രഹ്മം -

സ്തവ വാക്യൈരകൽമഷൈഃ || 7.97.2 ||

3201

പ്രത്യയശ്ച പുരാ വൃത്തോ

വൈദേഹ്യാഃ സുരസന്നിധൗ |

ശപഥശ്ച കൃതസ്തത്ര

തേന വേശ്വ പ്രവേശിതാ || 7.97.3 ||

3202

ലോകാപവാദോ ബലവാൻ

യേന തൃക്താ ഹി മൈമിലീ |

സേയം ലോകദയാദ് ബ്രഹ്മം -

നപാപേത്യഭിജ്ഞാനതാ |

- പരിത്യക്താ മയാ സീതാ
തദ് ഭവാൻ ക്ഷന്തുമർഹതി || 7.97.4 || 3203
- ജാനാമി ചേമൗ പുത്രൗ മേ
യമജാതൗ കുശീലവൗ |
ശുദ്ധായാം ജഗതോ മധ്യേ
മൈമിത്യാം പ്രീതിരസ്തൂ മേ || 7.97.5 || 3204
- അഭിപ്രായം തു വിജ്ഞായ
രാമസ്യ സുരസത്തമാഃ |
സീതായാഃ ശപഥേ തസ്മിൻ
മഹേന്ദ്രാഭ്യാ മഹൗജസഃ || 7.97.6 || 3205
- പിതാമഹം പുരസ്കൃത്യ
സർവ ഏവ സമാഗതാഃ |
ആദിത്യാ വസവോ രുദ്രാ
വിശ്വേശ്വരോ മരുദ്ഗണാഃ || 7.97.7 || 3206
- സാധ്യാശ്ച ദേവാഃ സർവേ തേ
സർവേ ച പരമർഷയഃ |
നാഗാഃ സുപർണാഃ സിദ്ധാശ്ച
തേ സർവേ ഹൃഷ്ടമാനസാഃ || 7.97.8 || 3207
- സീതാശപഥസംഭ്രാന്താഃ
സർവ ഏവ സമാഗതാഃ |
ദൃഷ്ട്വാ ദേവാനൃഷിംശ്ചൈവ
രാഘവഃ പുനരബ്രവീത് || 7.97.9 || 3208
- പ്രത്യയോ മേ സുരശ്രേഷ്ഠ
ഋഷിവാക്യൈരകൽമഷൈഃ |

- ശുദ്ധായാം ജഗതോ മധ്യേ
വൈദേഹ്യാം പ്രീതിരസ്തൂ മേ || 7.97.10 || 3209
- തതോ വായുഃ ശുഭഃ പുണ്യോ
ദിവ്യഗന്ധോ മനോരമഃ |
തം ജനൗഘം സുരശ്രേഷ്ഠോ
ഏഭയാമാസ സർവതഃ || 7.97.11 || 3210
- തദഭ്യുതമിവാചിന്ത്യം
നിരൈക്ഷന്ത സമാഹിതാഃ |
മാനവാഃ സർവരാശ്രേഭ്യഃ
പൂർവം കൃത്യുഗേ യഥാ || 7.97.12 || 3211
- സർവാൻ സമാഗതാൻ ദൃഷ്ട്വാ
സീതാ കാഷായവാസിനീ |
അബ്രവീത് പ്രാഞ്ജലിർവാക്യ -
മധോദ്യഷ്ടിരവാങ്മുഖീ || 7.97.13 || 3212
- യഥാഹം രാഘവാദന്യം
മനസാപി ന ചിന്തയേ |
തഥാ മേ മാധവീ ദേവീ
വിവരം ദാതുമർഹതി || 7.97.14 || 3213
- മനസാ കർമണാ വാചാ
യഥാ രാമം സമർചയേ |
തഥാ മേ മാധവീ ദേവീ
വിവരം ദാതുമർഹതി || 7.97.15 || 3214
- യഥൈതത് സത്യമുക്തം മേ
വേദമി രാമാത് പരം ന ച |

തഥാ മേ മാധവീ ദേവീ

വിവരം ദാതുമർഹതി || 7.97.16 ||

3215

തഥാ ശപന്ത്യാം വൈദേഹ്യാം

പ്രാദുരാസീത് തദദ്ഭുതം |

ഭൂതലാദുത്ഥിതം ദിവ്യം

സിംഹാസനമനുത്തമം || 7.97.17 ||

3216

ധ്രിയമാണം ശിരോഭിസ്തു

നാഗൈരമിതവിക്രമൈഃ |

ദിവ്യം ദിവ്യേന വപുഷാ

ദിവ്യരത്നവിഭൂഷിതൈഃ || 7.97.18 ||

3217

തസ്മിംസ്തു ധരണീ ദേവീ

ബാഹുഭ്യാം ഗൃഹ്യ മൈഥിലീം |

സ്വാഗതേനാഭിനന്ദ്യനാ -

മാസനേ ചോപവേശയത് || 7.97.19 ||

3218

താമാസനഗതാം ദൃഷ്ട്വാ

പ്രവിശന്തീം രസാതലം |

പുഷ്പവൃഷ്ടിരവിച്ഛിന്നാ

ദിവ്യാ സീതാമവാകിരത് || 7.97.20 ||

3219

സാധുകാരശ്ച സുമഹാൻ

ദേവാനാം സഹസോത്ഥിതഃ |

സാധുസാധിതി വൈ സീതേ

യസ്യാസ്തേ ശീലമീദൃശം || 7.97.21 ||

3220

ഏവം ബഹുവിധാ വാചോ

ഹൃന്തരിക്ഷഗതാഃ സുരാഃ |

വ്യാജഹൂർഹൃഷ്ടമനസോ

ദൃഷ്ട്വാ സീതാപ്രവേശനം || 7.97.22 ||

3221

യജ്ഞവാടഗതാശ്ചാപി

മുനയഃ സർവ ഏവ തേ |

രാജാനശ്ച നരവ്യാഘ്രാ

വിസ്മയാനോപരേമിരേ || 7.97.23 ||

3222

അന്തരിക്ഷേ ച ഭൂമൗ ച

സർവേ സ്ഥാവരജംഗമാഃ |

ദാനവാശ്ച മഹാകായാഃ

പാതാലേ പന്നഗാധിപാഃ || 7.97.24 ||

3223

കേചിദ് വിനേദുഃ സംഹൃഷ്ടാഃ

കേചിദ് ധ്യാനപരായണാഃ |

കേചിദ് രാമം നിരീക്ഷന്തേ

കേചിത് സീതാമചേതസഃ || 7.97.25 ||

3224

സീതാപ്രവേശനം ദൃഷ്ട്വാ

തേഷാമാസീത് സമാഗമഃ |

തന്മുഹൂർത്തമിവാത്യർഥം

സമം സജോഹിതം ജഗത് || 7.97.26 ||

3225

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്തനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

സീതായാഃ കൃതേ ശ്രീരാമസ്യ ശോകഃ, ബ്രഹ്മണാ തസ്യ
സാന്ത്വനമുത്തരകാണ്ഡശേഷാംശം ശ്രോതും പ്രേരണം ച

രസാതലം പ്രവിഷ്ടായാം
വൈദേഹ്യാം സർവവാനരാഃ |
ചുക്രൂശുഃ സാധുസാധ്വീതി
മുനയോ രാമസന്നിധൗ || 7.98.1 ||

3226

ദണ്ഡകാഷ്ഠമവഷുഭ്യ
ബാഷ്പവ്യാകുലിതേക്ഷണം |
അവാക്ശിരാ ദീനമനാ
രാമോ ഹ്യാസീത് സുദുഃഖിതഃ || 7.98.2 ||

3227

സ രുദിത്വാ ചിരം കാലം
ബഹുശോ ബാഷ്പമുത്സുജൻ |
ക്രോധശോകസമാവിഷ്ടോ
രാമോ വചനമബ്രവീത് || 7.98.3 ||

3228

അഭൂതപൂർവം ശോകം മേ
മനഃ സ്തപ്തമിവേച്ഛതി |
പശ്യതോ മേ യഥാ നഷ്ടാ
സീതാ ശ്രീരിവ രൂപിണീ || 7.98.4 ||

3229

- സാദർശനം പുരാ സീതാ
 ലങ്കാം പാരേ മഹോദയേ |
 തതശ്ചാപി മയാ്നീതാ
 കിം പുനർവസുധാതലാത് || 7.98.5 || 3230
- വസുധേ ദേവി ദവതി
 സീതാ നിർയാത്യതാം മമ |
 ദർശയിഷ്യാമി വാ രോഷം
 യഥാ മാമവഗച്ഛസി || 7.98.6 || 3231
- കാമം ശ്യാശൂർമമൈവ ത്വം
 ത്വത്സകാശാത് തു മൈമിലീ |
 കർഷതാ ഫാലഹസ്തേന
 ജനകേനോദ്ധ്യതാ പുരാ || 7.98.7 || 3232
- തസ്മാന്നിർയാത്യതാം സീതാ
 വിവരം വാ പ്രയച്ഛ മേ |
 പാതാലേ നാകപൃഷ്ഠേ വാ
 വസേയം സഹിതസ്തയാ || 7.98.8 || 3233
- ആനയ ത്വം ഹി താം സീതാം
 മത്തോഹം മൈമിലീകൃതേ |
 ന മേ ദാസ്യസി ചേത് സീതാം
 യഥാരുപാം മഹിതലേ || 7.98.9 || 3234
- സപർവതവനാം കൃത്സ്നാം
 വിധമിഷ്യാമി തേ സ്ഥിതിം |
 നാശയിഷ്യാമ്യഹം ഭൂമിം
 സർവമാപോ ദവന്ത്രിഹ || 7.98.10 || 3235

ഏവം ബ്രുവാനേ കാകുത്സ്മേ

ക്രോധശോകസമൻവിതേ |

ബ്രഹ്മാ സുരഗണൈഃ സാർധ -

മുവാച രഘുനന്ദനം || 7.98.11 ||

3236

രാമ രാമ ന സന്താപം

കർതുമർഹസി സുവ്രത |

സുര ത്വം പൂർവകം ഭാവം

മന്ത്രം ചാമിത്രകർശന || 7.98.12 ||

3237

ന ഖലു ത്വാം മഹാബാഹോ

സ്മാരയേയമനുത്തമം |

ഇമം മുഹൂർതം ദുർധർഷ

സുര ത്വം ജൻമ വൈഷ്ണവം || 7.98.13 ||

3238

സീതാ ഹി വിമലാ സാധ്വീ

തവ പൂർവപരായണാ |

നാഗലോകം സുഖം പ്രായാത്

ത്വദാശ്രയതപോബലാത് || 7.98.14 ||

3239

സ്വർഗേ തേ സംഗമോ ഭൂയോ

ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ |

അസ്യസ്തു പരിഷൻമധ്യേ

യദ് ബ്രവീമി നിബോധ തത് || 7.98.15 ||

3240

ഏതദേവ ഹി കാവ്യം തേ

കാവ്യാനാമുത്തമം ശ്രുതം |

സർവം വിസ്തരതോ രാമ

വ്യാഖ്യാസ്യതി ന സംശയഃ || 7.98.16 ||

3241

ജന്മപ്രഭൃതി തേ വീര

സുഖദുഃഖോപസേവനം |

ഭവിഷ്യദുത്തരം ചേഹ

സർവം വാൽമീകിനാ കൃതം || 7.98.17 ||

3242

ആദികാവ്യമിദം രാമ

ത്വയി സർവം പ്രതിഷ്ഠിതം |

നഹ്യന്യോർഹതി കാവ്യാനാം

യശോഭാഗ് രാഘവാദൃതേ || 7.98.18 ||

3243

ശ്രുതം തേ പൂർവമേതദ്വി

മയാ സർവം സുരൈഃ സഹ |

ദിവ്യമദ്ഭുതരൂപം ച

സത്യവാക്യമനാവൃതം || 7.98.19 ||

3244

സ ത്വം പുരുഷശാർദൂല

ധർമേണ സുസമാഹിതഃ |

ശേഷം ഭവിഷ്യം കാകുത്സ്ഥ

കാവ്യം രാമായണം ശൃണു || 7.98.20 ||

3245

ഉത്തരം നാമ കാവ്യസ്യ

ശേഷമത്ര മഹായശഃ |

തച്ഛൃണുഷ്വ മഹാതേജ

ഋഷിഭിഃ സാർധമുത്തമം || 7.98.21 ||

3246

ന ഖൽവന്യേന കാകുത്സ്ഥ

ശ്രോതവ്യമിദമുത്തമം |

പരമം ഋഷിണാ വീര

ത്വയൈവ രഘുനന്ദന || 7.98.22 ||

3247

ഏതാവദുകുത്യാ വചനം

ബ്രഹ്മാ ത്രിഭുവനേശ്വരഃ |

ജഗാമ ത്രിദിവം ദേവോ

ദേവൈഃ സഹ സബാധ്യവൈഃ || 7.98.23 ||

3248

യേ ച തത്ര മഹാത്മാന

ഋഷയോ ബ്രാഹ്മണാകിഃ |

ബ്രഹ്മണാ സമനുജ്ഞാതാ

ന്യവർത്തന്ത മഹൗജസഃ || 7.98.24 ||

3249

ഉത്തരം ശ്രോതുമനസോ

ഭവിഷ്യം യച്ച രാഘവേ |

തതോ രാമഃ ശുഭാം വാണീ

ദേവദേവസ്യ ഭാഷിതാം || 7.98.25 ||

3250

ശ്രുത്വാ പരമതേജസ്വി

വാൽമീകിമിദമബ്രവീത് |

ഭഗവൺശ്രോതുമനസ

ഋഷയോ ബ്രാഹ്മണാകിഃ || 7.98.26 ||

3251

ഭവിഷ്യദുത്തരം യന്മേ

ശ്യാഭൂതേ സമ്പ്രവർത്താം |

ഏവം വിനിശ്ചയം കൃത്വാ

സമ്പ്രഗൃഹ്യ കുശീലവൗ || 7.98.27 ||

3252

തം ജനൗഘം വിസുജ്യാഥ

പർണശാലാമുപാഗമത് |

താമേവ ശോചതഃ സീതാം

സാ വ്യതീതാ ച ശർവരീ || 7.98.28 ||

3253

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ നവനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

സീതായാ രസാതലപ്രവേശമനു ശ്രീരാമസ്യ ജീവനചർയാ
ശ്രീരാമരാജ്യസ്യ സ്ഥിതിഃ ശ്രീരാമമാതൃണാം
പരലോകഗമനാദേർവർണനം ച

രജ്ഞയാം തു പ്രഭാതായാം
സമാനീയ മഹാമുനീൻ |
ഗീയതാമവിശങ്കാഭ്യാം
രാമഃ പുത്രാവുവാച ഹ || 7.99.1 ||

3254

തതഃ സമുപവിഷ്ടേഷു
മഹർഷിഷു മഹാത്മസു |
ഭവിഷ്യദുത്തരം കാവ്യം
ജഗതുമുക്തം കുശീലവൗ || 7.99.2 ||

3255

പ്രവിഷ്ടായാം തു സീതായാം
ഭൂതലം സത്യസമ്പദാ |
തത്സാമസാനേ യജ്ഞസ്യ
രാമഃ പരമദുർമനഃ || 7.99.3 ||

3256

അപശ്യമാനോ വൈദേഹീം
മേനേ ശൂന്യമിദം ജഗത് |

ശോകേന പരമായസ്തോ

ന ശാന്തിം മനസാഗമത് || 7.99.4 ||

3257

വിസൃജ്യ പാർഥിവാൻ സർവാ -

നൃക്ഷവാനരരാക്ഷസാൻ |

ജനൗഘം വിപ്രമുഖ്യാനാം

വിത്തപൂർവം വിസൃജ്യ ച || 7.99.5 ||

3258

ഏവം സമാപ്യ യജ്ഞം തു

വിധിവത് സ തു രാഘവഃ |

തതോ വിസൃജ്യ താൻ സർവാൻ

രാമോ രാജീവലോചനഃ || 7.99.6 ||

3259

ഹൃദി കൃത്വാ തദാ സീതാ -

മയോധ്യാം പ്രവിവേശ ഹ |

ഇഷ്ടയജ്ഞേണാ നരപതിഃ

പുത്രദ്വയസമൻവിതഃ || 7.99.7 ||

3260

ന സീതായാഃ പരാം ഭാർയാം

വഭ്രേവ സ രഘുനന്ദനഃ |

യജ്ഞേ യജ്ഞേ ച പത്ന്യർഥം

ജാനകീ കാഞ്ചനീഭവത് || 7.99.8 ||

3261

ദശവർഷസഹസ്രാണി

വാജിമേധാനമാകരോത് |

വാജപേയാൻ ദശഗുണാം -

സ്തഥാ ബഹുസുവർണകാൻ || 7.99.9 ||

3262

അഗ്നിഷ്ടോമാതിരാത്രാഭ്യാം

ഗോസവൈശ്വ മഹാധനൈഃ |

ഈജേ ക്രതുഭിരൻയൈശ്ച

സ ശ്രീമാനാപ്ലവക്ഷിണ്ണൈഃ || 7.99.10 ||

3263

ഏവം സ കാലഃ സുമഹാൻ

രാജ്യസ്ഥസ്യ മഹാത്മനഃ |

ധർമ്മേ പ്രയത്നമാനസ്യ

വ്യതീയാദ് രാഘവസ്യ ച || 7.99.11 ||

3264

ഋക്ഷവാനരരക്ഷാംസി

സ്ഥിതാ രാമസ്യ ശാസനേ |

അനുരഞ്ജന്തി രാജാനോ

ഹൃഹന്യഹനി രാഘവം || 7.99.12 ||

3265

കാലേ വർഷതി പർജ്ജന്യഃ

സുഭിക്ഷം വിമലാ ദിശഃ |

ഹൃഷ്ടപുഷ്പജനാകീർണം

പുരം ജനപദാസ്തഥാ || 7.99.13 ||

3266

നാകാലേ മ്രിയതേ കശ്ചി -

ന്ന വ്യാധിഃ പ്രാണിനാം തഥാ |

നാനർഥോ വിദ്യതേ കശ്ചിദ്

രാമേ രാജ്യം പ്രശാസതി || 7.99.14 ||

3267

അഥ ദീർഘസ്യ കാലസ്യ

രാമമാതാ യശസിനീ |

പുത്രപൗത്രൈഃ പരിവൃതാ

കാലധർമ്മമുപാഗമത് || 7.99.15 ||

3268

അൻവിയായ സുമിത്രാ ച

കൈകേയീ ച യശസിനീ |

ധർമം കൃത്വാ ബഹുവിധം

ത്രിദിവേ പര്യവസ്ഥിതാ || 7.99.16 ||

3269

സർവാഃ പ്രമുദിതാഃ സ്വർഗേ

രാജ്ഞാ ദശരഥേന ച |

സമാഗതാ മഹാഭാഗാഃ

സർവധർമം ച ലേഭിരേ || 7.99.17 ||

3270

താസാം രാമോ മഹാഭാനം

കാലേ കാലേ പ്രയച്ഛതി |

മാതൃണാമവിശേഷേണ

ബ്രാഹ്മണേഷു തപസ്വിഷു || 7.99.18 ||

3271

പിത്രാണി ബ്രഹ്മരത്താനി

യജ്ഞാൻ പരമദുസ്തരാൻ |

ചകാര രാമോ ധർമാത്മാ

പിതൃൻ ദേവാൻ വിവർധയൻ || 7.99.19 ||

3272

ഏവം വർഷസഹസ്രാണി

ബഹുന്യഥ യയുഃ സുഖം |

യജ്ഞേൺബഹുവിധം ധർമം

വർധയാനസ്യ സർവദാ || 7.99.20 ||

3273

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ നവനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ശതതമഃ സർഗഃ ॥

കേകയദേശാദുപായനമാദായ ഗാർഗ്യസ്യ ഗമനം തത്പ്രത്തം
സന്ദേശമനുസ്യത്യ ശ്രീരാമസ്യാദേശേന കുമാരദ്വയസഹിതസ്യ
ഭരതസ്യ ഗന്ധർവദേശോപർയാക്രമണം കർതും പ്രസ്ഥാനം ച

കന്യചിത്ത്വം കാലസ്യ
യുധാജിത് കേകയോ നൃപഃ |
സ്വഗുരും പ്രേഷയാമാസ
രാഘവായ മഹാത്മനേ || 7.100.1 ||

3274

ഗാർഗ്യമംഗിരസഃ പുത്രം
ബ്രഹ്മർഷിമമിതപ്രഭം |
ദശ ചാശ്വസഹസ്രാണി
പ്രീതിദാനമനുത്തമം || 7.100.2 ||

3275

കംബലാനി ച രത്നാനി
ചിത്രവസ്ത്രമമോത്തമം |
രാമായ പ്രദദൗ രാജാ
ശുഭാന്യാഭരണാനി ച || 7.100.3 ||

3276

ശ്രുത്വാ തു രാഘവോ ധീമാൻ
മഹർഷിം ഗാർഗ്യമാഗതം |

മാതുലസ്യാശ്വപതിനഃ

പ്രഹീതം തന്മഹാധനം || 7.100.4 ||

3277

പ്രത്യുദ്ഗമ്യ ച കാകുത്സ്മഃ

ക്രോശമാത്രം സഹാനുജഃ |

ഗാർഗ്യം സമ്പൂജയാമാസ

യഥാ ശക്രോ ബൃഹസ്పതിം || 7.100.5 ||

3278

തഥാ സമ്പൂജ്യ തമൃഷിം

തദ് ധനം പ്രതിഗൃഹ്യ ച |

പൃഷ്ഠാ പ്രതിപദം സർവം

കുശലം മാതുലസ്യ ച || 7.100.6 ||

3279

ഉപവിഷ്ഠം മഹാഭാഗം

രാമഃ പ്രഷ്ഠം പ്രചക്രമേ |

കിമാഹ മാതൃലോ വാക്യം

യദർഥം ഭഗവാനിഹ || 7.100.7 ||

3280

പ്രാപ്തോ വാക്യവിദാം ശ്രേഷ്ഠഃ

സാക്ഷാദിവ ബൃഹസ്పതിഃ |

രാമസ്യ ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ

മഹർഷിഃ കാർയവിസ്തരം || 7.100.8 ||

3281

വക്തുമദ്ഭുതസങ്കാശം

രാഘവായോപചക്രമേ |

മാതുലസ്തേ മഹാബാഹോ

വാക്യമാഹ നരർഷഭഃ || 7.100.9 ||

3282

യുധാജിത് പ്രീതിസംയുക്തം

ശ്രൂയതാം യദി രോചതേ |

അയം ഗന്ധർവവിഷയഃ

ഫലമൂലോപശോഭിതഃ || 7.100.10 ||

3283

സിന്ധോരുദയതഃ പാർശ്വേ

ദേശഃ പരമശോഭനഃ |

തം ച രക്ഷന്തി ഗന്ധർവാഃ

സായുധാ യുദ്ധകോവിദാഃ || 7.100.11 ||

3284

ശൈലുഷസ്യ സുതാ വീര

തിസ്രഃ കോട്യോ മഹാബലാഃ |

താൻ വിനിർജ്ജിത്യ കാകുത്സ്ഥ

ഗന്ധർവനഗരം ശുഭം || 7.100.12 ||

3285

നിവേശയ മഹാബാഹോ

സ്യേ പുരേ സുസമാഹിതേ |

അന്യസ്യ ന ഗതിസ്തത്ര

ദേശഃ പരമശോഭനഃ |

രോചതാം തേ മഹാബാഹോ

നാഹം ത്യാമഹിതം വദേ || 7.100.13 ||

3286

തച്ഛൂത്വാ രാഘവഃ പ്രീതോ

മഹർഷേർമാതൃലസ്യ ച |

ഉവാച ബാഘമിത്യേവ

ഭരതം ചാൻവവൈക്ഷത || 7.100.14 ||

3287

സോഽബ്രവീദ് രാഘവഃ പ്രീതഃ

സാഞ്ജലിപ്രഗ്രഹോ ദ്വിജം |

ഇമൗ കുമാരൗ തം ദേശം

ബ്രഹ്മർഷേ വിചരിഷ്യതഃ || 7.100.15 ||

3288

ഭരതസ്യാത്മജൗ വീരൗ

തക്ഷഃ പുഷ്പല ഏവ ച |

മാതൃലേന സുഗുപ്തൗ തു

ധർമേണ സുസമാഹിതൗ || 7.100.16 ||

3289

ഭരതം ചാഗ്രതഃ കൃത്യാ

കുമാരൗ സബലാനുഗൗ |

നിഹത്യ ഗന്ധർവസുതാൻ

ഭ്യേ പുരേ വിഭജിഷ്യതഃ || 7.100.17 ||

3290

നിവേശ്യ തേ പുരവരേ

ആത്മജൗ സന്നിവേശ്യ ച |

ആഗമിഷ്യതി മേ ഭൂയഃ

സകാശമതിധാർമികഃ || 7.100.18 ||

3291

ബ്രഹ്മർഷിമേവമുക്ത്യാ തു

ഭരതം സബലാനുഗം |

ആജ്ഞാപയാമാസ തദാ

കുമാരൗ ചാഭ്യഷേചയത് || 7.100.19 ||

3292

നക്ഷത്രേണ ച സൗമ്യേന

പുരസ്കൃത്യാംഗിരഃസുതം |

ഭരതഃ സഹ സൈന്ധവേന

കുമാരാഭ്യാം വിനിർയയൗ || 7.100.20 ||

3293

സാ സേനാ ശക്രയുക്തേവ

നഗരാനിർയയാവഥ |

രാഘവാനുഗതാ ഭൂരം

ഭൂരാധർഷാ സുരൈരപി || 7.100.21 ||

3294

മാംസാശിനശ്ച യേ സത്ത്വാ
രക്ഷാംസി സുമഹാന്തി ച |

അനുജമൂർഹി ഭരതം

രുധിരസ്യ പിപാസയാ || 7.100.22 ||

3295

ഭൂതഗ്രാമാശ്ച ബഹവോ

മാംസഭക്ഷാഃ സുഭാരുണാഃ |

ഗന്ധർവപുത്രമാംസാനി

ഭോക്തുകാമാഃ സഹസ്രശഃ || 7.100.23 ||

3296

സിംഹവ്യാഘ്രവരാഹാണാം

ഖേചരാണാം ച പക്ഷിണാം |

ബഹൂനി വൈ സഹസ്രാണി

സേനായാ യയുരഗ്രതഃ || 7.100.24 ||

3297

അധ്യർധമാസമുഷിതാ

പഥി സേനാ നിരാമയാ |

ഹൃഷ്ടപുഷ്ടജനാകീർണാ

കേകയം സമുപാഗമത് || 7.100.25 ||

3298

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ഗന്ധർവാനാക്രമ്യ സംഹൃത്യ ച തത്ര ഭ്യ നഗരേ നിവേശ്യ ദ്വാദ്വാം
പുത്രാഭ്യാം സമർപ്യ ഭരതസ്യ പുനരയോധ്യായാം നിവൃത്തിഃ

ശ്രുത്വാ സേനാപതിം പ്രാപ്തം
ഭരതം കേകയാധിപഃ |
യുധാജിദ് ഗാർഗ്യസഹിതം
പരാം പ്രീതിമുപാഗമത് || 7.101.1 ||

3299

സ നിർയയൗ ജനൗഘോരന
മഹതാ കേകയാധിപഃ |
ത്വരമാണോഭിചക്രാമ
ഗന്ധർവാൻ കാമരൂപിണഃ || 7.101.2 ||

3300

ഭരതശ്ച യുധാജിച്ച
സമേതൗ ലഘുവിക്രമൈഃ |
ഗന്ധർവനഗരം പ്രാപ്തൗ
സബലൗ സപദാനുഗൗ || 7.101.3 ||

3301

ശ്രുത്വാ തു ഭരതം പ്രാപ്തം
ഗന്ധർവാസ്തേ സമാഗതാഃ |
യോദ്ധുകാമാ മഹാവീരയാ
വ്യനദംസ്തേ സമന്തതഃ || 7.101.4 ||

3302

തതഃ സമദവദ്യുദ്ധം

തുമുലം ലോമഹർഷണം |

സപ്തരാത്രം മഹാഭീമം

ന ചാന്യതരയോർജയഃ || 7.101.5 ||

3303

ഖഡ്ഗശക്തിധനുർഗാഹാ

നദ്യഃ ശോണിതസംസ്രവാഃ |

നൃകലേവരവാഹിൻയഃ

പ്രവൃത്താഃ സർവതോദിശം || 7.101.6 ||

3304

തതോ രാമാനുജഃ ക്രുദ്ധഃ

കാലസ്യാസ്ത്രം സുദാരുണം |

സംവർതം നാമ ഭരതോ

ഗന്ധർവേഷ്യദ്യുചോദയത് || 7.101.7 ||

3305

തേ ബദ്ധാഃ കാലപാശേന

സംവർതേന വിദാരിതാഃ |

ക്ഷണേനാഭിഹതാസ്തേന

തിസ്രഃ കോട്യോ മഹാത്മനാ || 7.101.8 ||

3306

തദ് യുദ്ധം താദ്യശം ഘോരം

ന സ്മരന്തി ദിവൗകസഃ |

നിമേഷാന്തരമാത്രേണ

താദ്യശാനാം മഹാത്മനാം || 7.101.9 ||

3307

ഹതേഷു തേഷു സർവേഷു

ഭരതഃ കേകയിസുതഃ |

നിവേശയാമാസ തദാ

സമൃദ്ധേ ദ്വേ പുരോത്തമേ || 7.101.10 ||

3308

- തക്ഷം തക്ഷശിലായാം തു
 പുഷ്പലം പുഷ്പലാവതേ |
 ഗന്ധർവദേശേ രുചിരേ
 ഗാന്ധാരവിഷയേ ച സഃ || 7.101.11 || 3309
- ധനരത്തൗഘസങ്കീർണേ
 കാനനൈരുപശോഭിതേ |
 അന്യോന്യസംഘർഷകൃതേ
 സ്തർധയാ ഗുണവിസ്തരൈഃ || 7.101.12 || 3310
- ഉദേ സുരുചിരപ്രവ്യേ
 വ്യവഹാരൈരകിൽബിഷൈഃ |
 ഉദ്യാനയാനസമ്പൂർണേ
 സുവിഭക്താന്തരാപണേ || 7.101.13 || 3311
- ഉദേ പുരവരേ രമ്യേ
 വിസ്തരൈരുപശോഭിതേ |
 ഗൃഹമുഖ്യൈഃ സുരുചിരൈ -
 ര്വിമാനൈർബഹുഭിർവൃതേ || 7.101.14 || 3312
- ശോഭിതേ ശോഭനീയൈശ്ച
 ദേവായതനവിസ്തരൈഃ |
 താലൈസ്തമാലൈസ്തീലകൈ -
 ര്ബകുലൈരുപശോഭിതേ || 7.101.15 || 3313
- നിവേശ്യ പഞ്ചഭിർവർഷൈ -
 ര്ഭരതോ രാഘവാനുജഃ |
 പുനരായാൻമഹാബാഹു -
 രയോദ്യാം കേകയിസുതഃ || 7.101.16 || 3314

സോദ്ഭിവാദ്യ മഹാത്മാനം

സാക്ഷാദ്ധർമമിവാപരം |

രാഘവം ഭരതഃ ശ്രീമാൻ

ബ്രഹ്മാണമിവ വാസവഃ || 7.101.17 ||

3315

ശശംസ ച യഥാവൃത്തം

ഗന്ധർവവധമുത്തമം |

നിവേശനം ച ദേശസ്യ

ശ്രുത്യാ പ്രീത്യാസ്യ രാഘവഃ || 7.101.18 ||

3316

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകാധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വ്യധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യാജ്ഞയാ ഭരതലക്ഷ്മണാഭ്യാം കാരുപമദേശേ പൃഥക്
പൃഥഗ്രാജ്യേംഗദചന്ദ്രകേത്യാർനിയോജനം

തച്ഛുത്വാ ഹർഷമാപേദേ
രാഘവോ ഭ്രാതൃഭിഃ സഹ |
വാക്യം ചാഭ്യുതസങ്കാശം
ഭ്രാതൃൻ പ്രോവാച രാഘവഃ || 7.102.1 ||

3317

ഇമൗ കുമാരൗ സൗമിത്രേ
തവ ധർമവിശാരദൗ |
അംഗദശ്ചന്ദ്രകേതുശ്ച
രാജ്യാർഥേ ദൃഢവിക്രമൗ || 7.102.2 ||

3318

ഇമൗ രാജ്യേഭിഷേക്ഷാമി
ദേശഃ സാധു വിധീയതാം |
രമണീയോ ഹൃസംബാധോ
രമേതാം യത്ര ധൻവിനൗ || 7.102.3 ||

3319

ന രാജ്ഞാം യത്ര പീഡാ സ്യാ -
ന്നാശ്രമാണാം വിനാശനം |
സ ദേശോ ദൃശ്യതാം സൗമ്യ
നാപരാധ്യാമഹേ യഥാ || 7.102.4 ||

3320

- തഥോക്തവതി രാമേ തു
 ഭരതഃ പ്രത്യുവാച ഹ |
 അയം കാരുപഥോ ദേശോ
 രമണീയോ നിരാമയഃ || 7.102.5 || 3321
- നിവേശ്യതാം തത്ര പുര -
 മംഗദസ്യ മഹാത്മനഃ |
 ചന്ദ്രകേതോഃ സുരുചിരം
 ചന്ദ്രകാന്തം നിരാമയം || 7.102.6 || 3322
- തദ് വാക്യം ഭരതേനോക്തം
 പ്രതിജ്ഞാഹ രാഘവഃ |
 തം ച കൃത്യാ വശേ ദേശ -
 മംഗദസ്യ ന്യവേശയത് || 7.102.7 || 3323
- അംഗദീയാ പുരീ രമ്യാ -
 പ്യംഗദസ്യ നിവേശിതാ |
 രമണീയാ സുഗുപ്താ ച
 രാമേണാക്ലിഷ്ടകർമണാ || 7.102.8 || 3324
- ചന്ദ്രകേതോശ്ച മൽലസ്യ
 മൽലഭൂമ്യാം നിവേശിതാ |
 ചന്ദ്രകാന്തേതി വിഖ്യാതാ
 ദിവ്യാ സ്വർഗപുരീ യഥാ || 7.102.9 || 3325
- തതോ രാമഃ പരാം പ്രീതിം
 ലക്ഷ്മണോ ഭരതസ്തഥാ |
 യയൂർയുദ്ധേ ദുരാധർഷാ
 അഭിഷേകം ച ചക്രിരേ || 7.102.10 || 3326

- അഭിഷിച്യ കുമാരൗ ദ്വൗ
 പ്രസ്ഥാപ്യ സുസമാഹിതൗ |
 അംഗദം പശ്ചിമാം ഭൂമിം
 ചന്ദ്രകേതുമുദങ്മുഖം || 7.102.11 || 3327
- അംഗദം ചാപി സൗമിത്രി -
 ര്ലക്ഷ്മണോനൂജഗാമ ഹ |
 ചന്ദ്രകേതോസ്തൂ ഭരതഃ
 പാർഷിഗ്രാഹോ ബഭൂവ ഹ || 7.102.12 || 3328
- ലക്ഷ്മണസ്ത്വംഗദീയായാം
 സംവത്സരമമോഷിതഃ |
 പുത്രേ സ്ഥിതേ ദുരാധർഷേ
 അയോധ്യാം പുനരാഗമത് || 7.102.13 || 3329
- ഭരതോപി തമൈവോഷ്യ
 സംവത്സരമതോധികം |
 അയോധ്യാം പുനരാഗമ്യ
 രാമപാദാവുപാസ്ത സഃ || 7.102.14 || 3330
- ഉഭൗ സൗമിത്രിഭരതൗ
 രാമപാദാവനുവ്രതൗ |
 കാലം ഗതമപി സ്നേഹാ -
 ന ജ്ഞാതേതിയാർചികൗ || 7.102.15 || 3331
- ഏവം വർഷസഹസ്രാണി
 ദശ തേഷാം യയുസ്തദാ |
 ധർമേ പ്രയത്നാനാനാം
 പൗരകാർയേഷു നിത്യദാ || 7.102.16 || 3332

വിഹൃത്യ കാലം പരിപൂർണ്ണമാനസാഃ

ശ്രീയാ വൃതാ ധർമപുരേ ച സംസ്ഥിതാഃ |

ത്രയഃ സമിദ്ധാഹുതിദീപ്തേജസോ

ഹുതാഗ്നയഃ സാധുമഹാധ്യരേ ത്രയഃ || 7.102.17 ||

3333

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വ്യധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്ര്യധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമപാർശ്വേ കാലസ്യാഗമനം സമയം കൃത്യാ തേന സഹ തസ്യ
വാർത്താലാപായോദ്യമഃ

കസ്യചിത്ത്വമ കാലസ്യ
രാമേ ധർമപരേ സ്ഥിതേ |
കാലസ്താപസരുപേണ
രാജദ്വാരമുപാഗമത് || 7.103.1 ||

3334

സോബ്രവീൽലക്ഷ്മണം വാക്യം
ധൃതിമന്തം യശസ്വിനം |
മാം നിവേദയ രാമായ
സമ്പ്രാപ്തം കാർയഗൗരവാത് || 7.103.2 ||

3335

ദൂതോ ഹൃതിബലസ്യാഹം
മഹർഷേരമിതൗജസഃ |
രാമം ദിദൃക്ഷുരായാതഃ
കാർയേണ ഹി മഹാബല || 7.103.3 ||

3336

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
സൗമിത്രിസ്ത്വരയാൻവിതഃ |
ന്യവേദയത രാമായ
താപസം തം സമാഗതം || 7.103.4 ||

3337

ജയസ്വ രാജധർമേണ

ഉദൗ ലോകൗ മഹാദ്യുതേ |

ദൂതസ്ത്വാം ദ്രഷ്ടുമായാത -

സ്തപസാ ഭാസ്തരപ്രഭഃ || 7.103.5 ||

3338

തദ് വാക്യം ലക്ഷ്മണോക്തം വൈ

ശ്രുത്വാ രാമ ഉവാച ഹ |

പ്രവേശ്യതാം മുനിസ്താത

മഹൗജാസ്സസ്യ വാക്യധൃക് || 7.103.6 ||

3339

സൗമിത്രിസ്തു തഥേത്യുക്തത്വാ

പ്രാവേശയത തം മുനിം |

ജലന്തമേവ തേജോഭിഃ

പ്രഭഹന്തമിവാംശുഭിഃ || 7.103.7 ||

3340

സോദിഗമ്യ രഘുശ്രേഷ്ഠം

ദീപ്യമാനം സ്വതേജസാ |

ഋഷീർമധുരയാ വാചാ

വർധസ്യേത്യാഹ രാഘവം || 7.103.8 ||

3341

തസ്മൈ രാമോ മഹാതേജാഃ

പൂജാമർഘ്യപുരോഗമാം |

ദദൗ കുശലമവ്യഗ്രം

പ്രപ്തും ചൈവോപചക്രമേ || 7.103.9 ||

3342

പൃഷ്ടശ്ച കുശലം തേന

രാമേണ വദതാം വരഃ |

ആസനേ കാഞ്ചനേ ദിവ്യേ

നിഷസാദ മഹായശാഃ || 7.103.10 ||

3343

തമുവാച തതോ രാമഃ

സ്വാഗതം തേ മഹാമതേ |

പ്രാപയാസ്യ ച വാക്യാനി

യതോ ദൂതസ്ത്വമാഗതഃ || 7.103.11 ||

3344

ചോദിതോ രാജസിംഹേന

മുനിർവാക്യമഭാഷത |

ദ്വന്ദ്വേ ഹ്യേതത് പ്രവക്തവ്യം

ഹിതം വൈ യദ്യവേക്ഷസേ || 7.103.12 ||

3345

യഃ ശൃണോതി നിരീക്ഷേദ് വാ

സ വധ്യോ ഭവിതാ തവ |

ഭവേദ് വൈ മുനിമുഖ്യസ്യ

വചനം യദ്യവേക്ഷസേ || 7.103.13 ||

3346

തഥേതി ച പ്രതിജ്ഞായ

രാമോ ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് |

ദ്വാരി തിഷ്ഠ മഹാബാഹോ

പ്രതിഹാരം വിസർജയ || 7.103.14 ||

3347

സ മേ വധ്യഃ ഖലു ഭവേദ്

വാചം ദ്വന്ദ്വസമീരിതാം |

ഋഷേർമമ ച സൗമിത്രേ

പശ്യേദ് വാ ശൃണുയാച്ച യഃ || 7.103.15 ||

3348

തതോ നിക്ഷിപ്യ കാകുത്സ്ഥോ

ലക്ഷ്മണം ദ്വാരി സംഗ്രഹം |

തമുവാച മൂനേ വാക്യം

കഥയസ്യേതി രാഘവഃ || 7.103.16 ||

3349

തത് തേ മനീഷിതം വാക്യം
യേന വാസി സമാഹിതഃ |

കഥയസ്യാവിശങ്കസ്ത്വം

മമാപി ഹൃദി വർത്തതേ || 7.103.17 ||

3350

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്ര്യധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുരധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമം പ്രതി കാലേന ബ്രഹ്മണം സന്ദേശസ്യ കഥനം ശ്രീരാമേണ
തത്ത്വാംഗീകരണം ച

ശൃണു രാജൻ മഹാസത്ത്വ
യദർഥമഹമാഗതഃ |

പിതാമഹേന ദേവേന

പ്രേഷിതോന്വി മഹാബല ॥7.104.1॥

3351

തവാഹം പൂർവകേ ഭാവേ

പുത്രഃ പരപുരഞ്ജയ |

മായാസംഭാവിതോ വീര

കാലഃ സർവസമാഹരഃ ॥7.104.2॥

3352

പിതാമഹശ്ച ഭഗവാ -

നാഹ ലോകപതിഃ പ്രഭുഃ |

സമയസ്തേ കൃതഃ സൗമ്യ

ലോകാൻ സമ്പരിരക്ഷിതും ॥7.104.3॥

3353

സങ്ക്ഷിപ്യ ഹി പുരാ ലോകാൻ

മായയാ സ്വയമേവ ഹി |

മഹാർണവേ ശയാനോഽപ്സു

മാം ത്വം പൂർവമജീജനഃ ॥7.104.4॥

3354

ഭോഗവന്തം തതോ നാഗ -

മനന്തമുദകേശയം |

മായയാ ജനയിത്യാ ത്വം

ദ്വൗ ച സത്ത്വൗ മഹാബലൗ || 7.104.5 ||

3355

മധും ച കൈടഭം ചൈവ

യയോരസ്ഥിചയൈർവൃതാ |

ഇയം പർവതസംബാധാ

മേദിനീ ചാഭവത് തദാ || 7.104.6 ||

3356

പദ്മേ ദിവ്യേർകസങ്കാശേ

നാഭ്യാമുത്പാദ്യ മാമപി |

പ്രാജാപത്യം ത്വയാ കർമ

മയി സർവം നിവേശിതം || 7.104.7 ||

3357

സോഹം സന്യസ്തഭാരോ ഹി

ത്വാമുപാസേ ജഗത്പതിം |

രക്ഷാം വിധത്വ ഭൂതേഷു

മമ തേജസ്തരോ ഭവാൻ || 7.104.8 ||

3358

തതസ്ത്വമസി ദുർധർഷാത്

തസ്മാദ് ഭാവാത് സനാതനാത് |

രക്ഷാം വിധാസ്യൻ ഭൂതാനാം

വിഷ്ണുത്വമുപജമിവാൻ || 7.104.9 ||

3359

അദിത്യാം വീര്യവാൻ പുത്രോ

ഭ്രാതൃണാം വീര്യവർധനഃ |

സമുത്പന്നേഷു കൃത്യേഷു

തേഷാം സാഹ്യായ കൽപസേ || 7.104.10 ||

3360

സ ത്വമുജ്ജാസ്യമാനാസു

പ്രജാസു ജഗതാം വര |

രാവണസ്യ വധാകാക്ഷീ

മാനുഷേഷു മനോഭധാഃ || 7.104.11 ||

3361

ദശവർഷസഹസ്രാണി

ദശവർഷശതാനി ച |

കൃത്യാ വാസസ്യ നിയമം

സ്വയമേവാത്മനാ പുരാ || 7.104.12 ||

3362

സ ത്വം മനോമയഃ പുത്രഃ

പൂർണായുർമാനുഷേഷിഹ |

കാലോയം തേ നരശ്രേഷ്ഠ

സമീപമുപവർതിതും || 7.104.13 ||

3363

യദി ഭൂയോ മഹാരാജ

പ്രജാ ഇച്ഛസ്യുപാസിതും |

വസ വാ വീര ഭദ്രം തേ

ഏവമാഹ പിതാമഹഃ || 7.104.14 ||

3364

അഥ വാ വിജിഗീഷാ തേ

സുരലോകായ രാഘവ |

സനാഥാ വിഷ്ണുനാ ദേവാ

ഭവന്തു വിഗതജ്വരാഃ || 7.104.15 ||

3365

ശ്രുത്യാ പിതാമഹേനോക്തം

വാക്യം കാലസമീരിതം |

രാഘവഃ പ്രഹസൻ വാക്യം

സർവസംഹാരമബ്രവീത് || 7.104.16 ||

3366

ശ്രുത്യാ മേ ദേവദേവസ്യ
 വാക്യം പരമമദ്ഭുതം |
 പ്രീതിർഹി മഹതീ ജാതാ
 തവാഗമനസംഭവാ || 7.104.17 ||

3367

ത്രയാണാമപി ലോകാനാം
 കാർയാർഥം മമ സംഭവഃ |
 ഭദ്രം ത്യേസ്തു ഗമിഷ്യാമി
 യത ഏവാഹമാഗതഃ || 7.104.18 ||

3368

ഹൃദ്ഗതോ ഹ്യസി സമ്പ്രാപ്തോ
 ന മേ തത്ര വിചാരണാ |
 മയാ ഹി സർവകൃത്യേഷു
 ദേവാനാം വശവർതിനാ |
 സ്ഥാതവ്യം സർവസംഹാര
 യഥാ ഹ്യാഹ പിതാമഹഃ || 7.104.19 ||

3369

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ഉത്തരകാണ്ഡേ ചതുരധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ദുർവാസസഃ ശാപഭയാൽലക്ഷ്മണസ്യ നിയമഭംഗപൂർവകം
 ശ്രീരാമപാർശ്വേ തദാഗമനം സൂചയിതും ഗമനം ശ്രീരാമേണ
 ദുർവാസസേ ഭോജനദാനം തസ്മിൻ ഗതേ തസ്യ മനസി
 ലക്ഷ്മണവിഷയിണീ ചിന്താ

തഥാ തയോഃ സംവദതോ -

ർദുർവാസാ ഭഗവാനൃഷിഃ |
 രാമസ്യ ദർശനാകാങ്ക്ഷീ
 രാജദ്വാരമുപാഗമത് || 7.105.1 ||

3370

സോഽഭിഗമ്യ തു സൗമിത്രി -

മുവാച ഋഷിസത്തമഃ |
 രാമം ദർശയ മേ ശീഘ്രം
 പുരാ മേഘ്വമോതിവർതതേ || 7.105.2 ||

3371

മുനേന്ധു ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ

ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ |
 അഭിവാദ്യ മഹാത്മാനം
 വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.105.3 ||

3372

കിം കാർയം ബ്രൂഹി ഭഗവൻ

കോ ഹ്യർഥഃ കിം കരോമ്യഹം |

- വ്യഗ്രോ ഹി രാഘവോ ബ്രഹ്മൻ
മുഹൂർതം പരിപാൽയതാം || 7.105.4 || 3373
- തച്ഛൂത്യാ ഋഷിശാർദൂലഃ
ക്രോധേന കലുഷീകൃതഃ |
ഉവാച ലക്ഷ്മണം വാക്യം
നിർഭഹന്നിവ ചക്ഷുഷാ || 7.105.5 || 3374
- അസ്മിൻ ക്ഷണേ മാം സൗമിത്രേ
രാമായ പ്രതിവേദയ |
അസ്മിൻ ക്ഷണേ മാം സൗമിത്രേ
ന നിവേദയസേ യദി |
വിഷയം ത്വാം പുരം ചൈവ
ശപിഷ്യേ രാഘവം തഥാ || 7.105.6 || 3375
- ഭരതം ചൈവ സൗമിത്രേ
യുഷ്മാകം യാ ച സന്തതിഃ |
ന ഹി ശക്ഷ്യാമ്യഹം ഭൂയോ
മന്യും ധാരയിതും ഹൃദി || 7.105.7 || 3376
- തച്ഛൂത്യാ ഘോരസങ്കാശം
വാക്യം തസ്യ മഹാത്മനഃ |
ചിന്തയാമാസ മനസാ
തസ്യ വാക്യസ്യ നിശ്ചയം || 7.105.8 || 3377
- ഏകസ്യ മരണം മേന്യൂ
മാ ഭൂത് സർവവിനാശനം |
ഇതി ബുദ്ധ്യാ വിനിശ്ചിത്യ
രാഘവായ ന്യവേദയത് || 7.105.9 || 3378

- ലക്ഷ്മണസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
 രാമഃ കാലം വിസൃജ്യ ച |
 നിഃസൃത്യ ത്വരിതോ രാജാ
 അത്രേഃ പുത്രം ദദർശ ഹ || 7.105.10 || 3379
- സോദിവാദ്യ മഹാത്മാനം
 ജ്വലന്തമിവ തേജസാ |
 കിം കാർയമിതി കാകുത്സ്ഥഃ
 കൃതാഞ്ജലിരഭാഷത || 7.105.11 || 3380
- തദ് വാക്യം രാഘവേണോക്തം
 ശ്രുത്വാ മുനിവരഃ പ്രഭുഃ |
 പ്രത്യാഹ രാമം ദുർവാസാഃ
 ശ്രൂയതാം ധർമവത്സല || 7.105.12 || 3381
- അദ്യ വർഷസഹസ്രസ്യ
 സമാപ്തീർമ്മ രാഘവ |
 സോഹം ഭോജനമിച്ഛാമി
 യമാസിദ്ധം തവാനഘ || 7.105.13 || 3382
- തച്ഛ്രുത്വാ വചനം രാജാ
 രാഘവഃ പ്രീതമാനസഃ |
 ഭോജനം മുനിമുഖ്യായ
 യമാസിദ്ധമുപാഹരത് || 7.105.14 || 3383
- സ തു ഭുക്ത്വാ മുനിശ്രേഷ്ഠ -
 സ്തദന്നമമൃതോപമം |
 സാധു രാമേതി സംഭാഷ്യ
 സ്വമാശ്രമമുപാഗമത് || 7.105.15 || 3384

തസ്മിൻ ഗതേ മൂനിവരേ

സ്വാശ്രമം ലക്ഷണാഗ്രജഃ |

സംസ്കൃത്യ കാലവാക്യാനി

തതോ ദുഃഖമുപാഗമത് || 7.105.16 ||

3385

ദുഃഖേന ച സുസന്തപ്തഃ

സ്കൃത്വാ തദ്ഘോരദർശനം |

അവാങ്മുഖോ ദീനമനാ

വ്യാഹർതും ന ശശാക ഹ || 7.105.17 ||

3386

തതോ ബുദ്ധ്യാ വിനിശ്ചിത്യ

കാലവാക്യാനി രാഘവഃ |

നൈതദസ്തീതി നിശ്ചിത്യ

തൃഷ്ണാമാസീൻമഹായശാഃ || 7.105.18 ||

3387

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ പഞ്ചാധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷഡധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമേണ പരിത്യക്തസ്യ ലക്ഷ്മണസ്യ സശരീരം സ്വർഗേ ഗമനം

അവാങ്മുഖമഥോ ദീനം

ദൃഷ്ട്വാ സോമമിവാപ്സതം ।

രാഘവം ലക്ഷ്മണോ വാക്യം

ഹൃഷ്ടോ മധുരമബ്രവീത് ॥ 7.106.1 ॥

3388

ന സന്താപം മഹാബാഹോ

മദർഥം കർതുമർഹസി ।

പൂർവനിർമാണബദ്ധാ ഹി

കാലസ്യ ഗതിരീദൃശീ ॥ 7.106.2 ॥

3389

ജഹി മാം സൗമ്യ വിസ്രബ്ധം

പ്രതിജ്ഞാം പരിപാലയ ।

ഹീനപ്രതിജ്ഞാഃ കാകുത്സ്ഥ

പ്രയാന്തി നരകം നരാഃ ॥ 7.106.3 ॥

3390

യദി പ്രീതിർമഹാരാജ

യദ്യനുഗ്രാഹ്യതാ മയി ।

ജഹി മാം നിർവിശങ്കസ്ത്വം

ധർമം വർധയ രാഘവ ॥ 7.106.4 ॥

3391

ലക്ഷ്മണേന തഥോക്തസ്തു

രാമഃ പ്രചലിതേന്ദ്രിയഃ |

മന്ത്രിണഃ സമുപാനീയ

തഥൈവ ച പുരോധസം || 7.106.5 ||

3392

അബ്രവീച്ച തദാ വൃത്തം

തേഷാം മധ്യേ സ രാഘവഃ |

ദുർവാസോഭിഗമം ചൈവ

പ്രതിജ്ഞാം താപസസ്യ ച || 7.106.6 ||

3393

തച്ഛുത്വാ മന്ത്രിണഃ സർവേ

സോപാധ്യായാഃ സമാസത |

വസിഷ്ഠസ്തു മഹാതേജാ

വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.106.7 ||

3394

ദൃഷ്ടമേതൻമഹാബാഹോ

ക്ഷയം തേ രോമഹർഷണം |

ലക്ഷ്മണേന വിധോഗശ്ച

തവ രാമ മഹായശഃ || 7.106.8 ||

3395

ത്യജ്ഞനം ബലവാൻ കാലോ

മാ പ്രതിജ്ഞാം വൃഥാ കൃമാഃ |

പ്രതിജ്ഞായാം ഹി നഷ്ടായാം

ധർമോ ഹി വിലയം വ്രജേത് || 7.106.9 ||

3396

തതോ ധർമേ വിനഷ്ടേ തു

ത്രൈലോക്യം സചരാചരം |

സദേവർഷിഗണം സർവം

വിനശ്യേത് തു ന സംശയഃ || 7.106.10 ||

3397

- സ ത്വം പുരുഷശാർദൂല
 ത്രൈലോക്യസ്യാഭിപാലനാത് |
 ലക്ഷ്മണേന വിനാ ചാഭ്യ
 ജഗത് സ്വസ്ഥം കുരുഷ്വ ഹ || 7.106.11 || 3398
- തേഷാം തത് സമവേതാനാം
 വാക്യം ധർമാർഥസംഹിതം |
 ശ്രുത്യാ പരിഷദോ മധ്യേ
 രാമോ ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് || 7.106.12 || 3399
- വിസർജയേ ത്വാം സൗമിത്രേ
 മാ ഭൂദ് ധർമവിപര്യയഃ |
 ത്യാഗോ വധോ വാ വിഹിതഃ
 സാധൂനാം ഹൃദയം സമം || 7.106.13 || 3400
- രാമേണ ഭാഷിതേ വാക്യേ
 ബാഷ്പവാകുലിതേന്ദ്രിയഃ |
 ലക്ഷ്മണസ്ത്വരിതം പ്രായാത്
 സ്വഗൃഹം ന വിവേശ ഹ || 7.106.14 || 3401
- സ ഗത്യാ സരയൂതീര -
 മൂപസ്പൃശ്യ കൃതാഞ്ജലിഃ |
 നിഗൃഹ്യ സർവസ്രോതാംസി
 നിഃശ്വാസം ന മുമോച ഹ || 7.106.15 || 3402
- അനിഃശ്വസന്തം യുക്തം തം
 സശക്രാഃ സാപ്തരോഗണാഃ |
 ദേവാഃ സർഷിഗണാഃ സർവേ
 പുഷ്പൈരഭ്യകിരംസ്തദാ || 7.106.16 || 3403

അഭ്യശ്യം സർവമനുജൈഃ

സശരീരം മഹാബലം |

പ്രഗൃഹ്യ ലക്ഷ്മണം ശക്ര -

സ്ത്രിദിവം സംവിവേശ ഹ || 7.106.17 ||

3404

തതോ വിഷ്ണോശ്ചതുർഭാഗ -

മാഗതം സുരസത്തമഃ |

ഹൃഷ്ടാഃ പ്രമുദിതാഃ സർവേ

പൂജയന്തി സു രാഘവം || 7.106.18 ||

3405

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷഡധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്താധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

വസിഷ്ഠസ്യാജ്ഞയാ പൗരാനാത്മനാ സഹ പരമധാമ നേതും
ശ്രീരാമസ്യ വിചാരഃ കുശസ്യ ലവസ്യ ച തേന രാജ്യേഭിഷേചനം

വിസൃജ്യ ലക്ഷ്മണം രാമോ
ദുഃഖശോകസമൻവിതഃ |
പുരോധസം മന്ത്രിണശ്ച
നൈഗമാംശ്ചേദമബ്രവീത് || 7.107.1 ||

3406

അദ്യ രാജ്യേഭിഷേക്ഷാമി
ഭരതം ധർമവത്സലം |
അയോധ്യായാഃ പതിം വീരം
തതോ യാസ്യാമൃഹം വനം || 7.107.2 ||

3407

പ്രവേശയത സംഭാരാൻ
മാ ഭൂത് കാലാത്യയോ യഥാ |
അദ്വൈവാഹം ഗമിഷ്യാമി
ലക്ഷ്മണേന ഗതാം ഗതിം || 7.107.3 ||

3408

തച്ഛൂത്വാ രാഘവേണോക്തം
സർവാഃ പ്രകൃതയോ ഭൃശം |
മൂർധഭിഃ പ്രണതാ ഭൂമൗ
ഗതസത്ത്വാ ഇവാഭവൻ || 7.107.4 ||

3409

ഭരതശ്ച വിസംജ്ഞാദ്ഭു -

ശ്ചൂത്വാ രാഘവഭാഷിതം |

രാജ്യം വിഗർഹയാമാസ

വചനം ചേദമബ്രവീത് || 7.107.5 ||

3410

സത്യേനാഹം ശപേ രാജൻ

സ്വർഗഭോഗേന ചൈവ ഹി |

ന കാമയേ യഥാ രാജ്യം

ത്വാം വിനാ രഘുനന്ദന || 7.107.6 ||

3411

ഇമൗ കുശീലവൗ രാജ -

ന്നഭിഷിച്യ നരാധിപ |

കോശലേഷു കുശം വീര -

മുത്തരേഷു തഥാ ലവം || 7.107.7 ||

3412

ശത്രുഘ്നസ്യ ച ഗച്ഛന്തു

ദൂതാസ്ത്വരിതവിക്രമാഃ |

ഇദം ഗമനമസ്മാകം

ശീഘ്രമാഖ്യാതു മാ ചിരം || 7.107.8 ||

3413

തശ്ചൂത്വാ ഭരതേനോക്തം

ദൃഷ്ട്വാ ചാപി ഹൃദോമുഖാൻ |

പൗരാൻ ദുഃഖേന സന്തപ്താൻ

വസിഷ്ടോ വാക്യമബ്രവീത് || 7.107.9 ||

3414

വത്സ രാമ ഇമാഃ പശ്യ

ധരണിം പ്രകൃതീർഗതാഃ |

ഇതാതൈഷാമീപ്സിതം കാർയം

മാ ചൈഷാം വിപ്രിയം കൃമാഃ || 7.107.10 ||

3415

വസിഷ്ടസ്യ തു വാക്യേന

ഉത്ഥാപ്യ പ്രകൃതീജനം |

കിം കരോമീതി കാകുത്സ്മഃ

സർവാൻ വചനമബ്രവീത് || 7.107.11 ||

3416

തതഃ സർവാഃ പ്രകൃതയോ

രാമം വചനമബ്രുവൻ |

ഗച്ഛന്തമനുഗച്ഛാമോ

യത്ര രാമ ഗമിഷ്യസി || 7.107.12 ||

3417

പൗരേഷു യദി തേ പ്രീതി -

ർയദി സ്നേഹോ ഹ്യനുത്തമഃ |

സപുത്രദാരാഃ കാകുത്സ്മ

സമം ഗച്ഛാമ സത്പഥം || 7.107.13 ||

3418

തപോവനം വാ ദുർഗം വാ

നദീമന്ദോനിധിം തഥാ |

വയം തേ യദി ന ത്യാജ്യാഃ

സർവാനോ നയ ഈശ്വര || 7.107.14 ||

3419

ഏഷാ നഃ പരമാ പ്രീതി -

രേഷ നഃ പരമോ വരഃ |

ഹൃദ്ഗതാ നഃ സദാ പ്രീതി -

സ്തവാനുഗമനേ നൃപ || 7.107.15 ||

3420

പൗരാണാം ദൃഢഭക്തിം ച

ബാഘമിത്യേവ സോബ്രവീത് |

സ്വകൃതാന്തം ചാൻവവേക്ഷ്യ

തസ്മിന്നഹനി രാഘവഃ || 7.107.16 ||

3421

കോശലേഷു കുശം വീര -

മുത്തരേഷു തഥാ ലവം |

അഭിഷിച്യ മഹാത്മാനാ -

വുഭു രാമഃ കുശീലവൗ || 7.107.17 ||

3422

അഭിഷിക്തൗ സുതാവകേ

പ്രതിഷ്ഠാപ്യ പുരേ തതഃ |

പരിഷ്ഠ്വ മഹാബാഹു -

ർമൂർധന്യുപാപ്രായ ചാസകൃത് || 7.107.18 ||

3423

രമാനാം തു സഹസ്രാണി

നാഗാനാമയുതാനി ച |

ദശായുതാനി ചാശ്വാനാ -

മേകൈകസ്യ ധനം ദദൗ || 7.107.19 ||

3424

ബഹുരത്തൗ ബഹുധനൗ

ഹൃഷ്ടപുഷ്ടജനാവൃതൗ |

സ്യേ പുരേ പ്രേഷയാമാസ

ഭ്രാതരൗ തൗ കുശീലവൗ || 7.107.20 ||

3425

അഭിഷിച്യ തതോ വീരൗ

പ്രസ്ഥാപ്യ സ്വപുരേ തദാ |

ദൂതാൻ സമ്പ്രേഷയാമാസ

ശത്രുഘ്നായ മഹാത്മനേ || 7.107.21 ||

3426

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്താധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ഭാത്യഭിഃ കപിഭിരുക്ഷൈശ്ച സഹ പരമധാമ ഗന്തും ശ്രീരാമസ്യ
നിശ്ചയോ വിഭീഷണം ഹനുമന്തം ജാംബവന്തം മൈനം ദ്വിവിദം ച
പ്രതി ഭൂതല ഏവ സ്ഥാതും തസ്യാദേശഃ

തേ ദൂതാ രാമവാക്യേന
ചോദിതാ ലഘുവിക്രമാഃ |
പ്രജമൂർദ്ധ്വരാം ശീഘ്രം
ചക്രൂർവാസം ന ചാധ്വനി || 7.108.1 ||

3427

തതസ്സിഭിരഹോരാത്രൈഃ
സമ്പ്രാപ്യ മധുരാമഥ |
ശത്രുഘ്നായ യഥാതത്ത്വ -
മാചഖ്യുഃ സർവമേവ തത് || 7.108.2 ||

3428

ലക്ഷ്മണസ്യ പരിത്യാഗം
പ്രതിജ്ഞാം രാഘവസ്യ ച |
പുത്രയോരഭിഷേകം ച
പൗരാനുഗമനം തഥാ || 7.108.3 ||

3429

കുശസ്യ നഗരീ രമ്യാ
വിന്ധ്യപർവതരോധസി |

- കുശാവതിതി നാല്ലാ സാ
കൃതാ രാമേണ ധീമതാ || 7.108.4 || 3430
- ശ്രാവസ്തീതി പുരീ രമ്യാ
ശ്രാവിതാ ച ലവസ്യ ഹ |
അയോധ്യാം വിജനാം കൃത്യാ
രാഘവോ ഭരതസ്തഥാ || 7.108.5 || 3431
- സ്വർഗസ്യ ഗമനോദ്യോഗം
കൃതവന്തൗ മഹാരഥൗ |
ഏവം സർവം നിവേദ്യാശു
ശത്രുഘ്നായ മഹാത്മനേ || 7.108.6 || 3432
- വിരേമുന്മേ തതോ ദൂതാ -
സ്തൂര രാജേതി ചാബ്രുവൻ |
തച്ഛൂത്യാ ഘോരസങ്കാശം
കുലക്ഷയമുപസ്ഥിതം || 7.108.7 || 3433
- പ്രകൃതീന്തൂ സമാനീയ
കാഞ്ചനം ച പുരോധസം |
തേഷാം സർവം യഥാവൃത്ത -
മബ്രവീദ് രഘുനന്ദനഃ || 7.108.8 || 3434
- ആത്മനശ്ച വിപർയാസം
ഭവിഷ്യം ഭ്രാതൃഭിഃ സഹ |
തതഃ പുത്രദ്വയം വീരഃ
സോദ്യഭിഞ്ചന്നരാധിപഃ || 7.108.9 || 3435
- സുബാഹുർമധുരാം ലേഭേ
ശത്രുഘ്നാതീ ച വൈദിശം |

ദ്വിധാ കൃത്വാ തു താം സേനാം

മാധുരീം പുത്രയോർദ്വയോഃ |

ധനം ച യുക്തം കൃത്വാ വൈ

സ്ഥാപയാമാസ പാർഥിവഃ || 7.108.10 ||

3436

സുബാഹും മധുരായാം ച

വൈദിശേ ശത്രുഘാതിനം |

യയൗ സ്ഥാപ്യ തദായോധ്യാം

രഥേനൈകേന രാഘവഃ || 7.108.11 ||

3437

സ ദദർശ മഹാത്മാനം

ജ്വലന്തമിവ പാവകം |

സൂക്ഷ്മക്ഷൗമാംബരധരം

മുനിഭിഃ സാർധമക്ഷയൈഃ || 7.108.12 ||

3438

സോഽഭിവാദ്യ തതോ രാമം

പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രയതേന്ദ്രിയഃ |

ഉവാച വാക്യം ധർമജ്ഞം

ധർമമേവാനുചിന്തയൻ || 7.108.13 ||

3439

കൃത്വാഭിഷേകം സുതയോ -

ർദ്വയോ രാഘവനന്ദന |

തവാനുഗമനേ രാജൻ

വിദ്ധി മാം കൃതനിശ്ചയം || 7.108.14 ||

3440

ന ചാന്യദദ്യ വക്തവ്യ -

മതോ വീര ന ശാസനം |

വിഹന്യമാനമിച്ഛാമി

മദ്വിധേന വിശേഷതഃ || 7.108.15 ||

3441

തസ്യ താം ബുദ്ധിമക്ലീബാം
 വിജ്ഞായ രഘുനന്ദനഃ |
 ബാഘമിത്യേവ ശത്രുഘ്നം
 രാമോ വാക്യമുവാച ഹ || 7.108.16 || 3442

തസ്യ വാക്യസ്യ വാക്യാന്തേ
 വാനരാഃ കാമരൂപിണഃ |
 ഋക്ഷരാക്ഷസസംഘാശ്ച
 സമാപേതുരനേകശഃ || 7.108.17 || 3443

സുഗ്രീവം തേ പുരസ്കൃത്യ
 സർവ ഏവ സമാഗതാഃ |
 തം രാമം ദ്രഷ്ടുമനസഃ
 സ്വർഗായാഭിമുഖം സ്ഥിതം || 7.108.18 || 3444

ദേവപുത്രാ ഋഷിസുതാ
 ഗന്ധർവാണാം സുതാസ്തഥാ |
 രാമക്ഷയം വിദിത്വാ തേ
 സർവ ഏവ സമാഗതാഃ || 7.108.19 || 3445

തേ രാമമഭിവാദ്യോചുഃ
 സർവേ വാനരരാക്ഷസാഃ |
 തവാനുഗമനേ രാജൻ
 സമ്പ്രാപ്താഃ സു സമാഗതാഃ || 7.108.20 || 3446

യദി രാമ വിനാസ്താഭി -
 ര്ഗച്ഛേസ്ത്വം പുരുഷോത്തമ |
 യമദണ്ഡമിവോദ്യമ്യ
 ത്വയാ സു വിനിപാതിതാഃ || 7.108.21 || 3447

ഏതസ്തിന്നന്തരേ രാമം

സുഗ്രീവോഽപി മഹാബലഃ |

പ്രണമ്യ വിധിവദ് വീരം

വിജ്ഞാപയിതുമുദ്യതഃ || 7.108.22 ||

3448

അഭിഷിച്ഛാംഗദം വീര -

മാഗതോഽസ്തി നരേശ്വര |

തവാനുഗമനേ രാജൻ

വിദ്ധി മാം കൃതനിശ്ചയം || 7.108.23 ||

3449

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

രാമോ രമയതാം വരഃ |

വാനരേന്ദ്രമോവാച

മൈത്രം തസ്യാനുചിന്തയൻ || 7.108.24 ||

3450

സഖേ ശൃണുഷ്യ സുഗ്രീവ

ന ത്വയാഹം വിനാകൃതഃ |

ഗച്ഛേയം ദേവലോകം വാ

പരമം വാ പദം മഹത് || 7.108.25 ||

3451

തൈരേവമുക്തഃ കാകുത്സ്ഥോ

ബാഘമിത്യബ്രവിത് സുയൻ |

വിഭീഷണമോവാച

രാക്ഷസേന്ദ്രം മഹായശാഃ || 7.108.26 ||

3452

യാവത് പ്രജാ ധരിഷ്യന്തി

താവത് ത്വം വൈ വിഭീഷണ |

രാക്ഷസേന്ദ്ര മഹാवीര്യ

ലങ്കാസ്ഥഃ സ്വം ധരിഷ്യസി || 7.108.27 ||

3453

യാവച്ചന്ദ്രശ്ച സൂര്യശ്ച

യാവത് തിഷ്ഠതി മേദിനീ |

യാവച്ച മത്കഥാ ലോകേ

താവദ് രാജ്യം തവാസ്ത്വിഹ || 7.108.28 ||

3454

ശാസിതശ്ച സഖിത്യേന

കാർയം തേ മമ ശാസനം |

പ്രജാഃ സംരക്ഷ ധർമേണ

നോത്തരം വക്തുമർഹസി || 7.108.29 ||

3455

കിഞ്ചാൻയദ് വക്തുമിച്ഛാമി

രാക്ഷസേന്ദ്ര മഹാബല |

ആരാധയ ജഗന്നാഥ -

മിക്ഷ്യാകുകുലദൈവതം || 7.108.30 ||

3456

ആരാധനീയമനിശം

ദേവൈരപി സവാസവൈ |

തഥേതി പ്രതിജ്ഞാഹ

രാമവാക്യം വിഭീഷണം || 7.108.31 ||

3457

രാജാ രാക്ഷസമുഖ്യാനാം

രാഘവാജ്ഞാമനുസ്മരൻ |

തമേവമുക്ത്വാ കാകുത്സ്ഥോ

ഹനുമന്തമമാബ്രവീത് || 7.108.32 ||

3458

ജീവിതേ കൃതബുദ്ധിസ്ത്വം

മാ പ്രതിജ്ഞാം വ്യഥാ കൃമാഃ |

മത്കഥാഃ പ്രചരിഷ്യന്തി

യാവൽലോകേ ഹരീശ്വര || 7.108.33 ||

3459

താവദ് രമസ്വ സുപ്രീതോ

മദ്യാക്യമനുപാലയൻ |

ഏവമുക്തസ്തു ഹനുമാൻ

രാഘവേണ മഹാത്മനാ || 7.108.34 ||

3460

വാക്യം വിജ്ഞാപയാമാസ

പരം ഹർഷമവാപ ച |

യാവത് തവ കഥാ ലോകേ

വിചരിഷ്യതി പാവനീ || 7.108.35 ||

3461

താവത് സ്ഥാസ്യാമി മേദിന്യാം

തവാജ്ഞാമനുപാലയൻ |

ജാംബവന്തം തഥോക്ത്വാ തു

വൃദ്ധം ബ്രഹ്മസുതം തദാ || 7.108.36 ||

3462

മൈന്ദം ച ദ്വിവിദം ചൈവ

പഞ്ച ജാംബവതാ സഹ |

യാവത് കലിശ്ര സമ്പ്രാപ്ത -

സ്താവജ്ജീവത സർവദാ || 7.108.37 ||

3463

താനേവമുക്ത്വാ കാകുത്സ്ഥഃ

സർവാംസ്താനുക്ഷവാനരാൻ |

ഉവാച ബാഘം ഗച്ഛധ്വം

മയാ സാർധം യഥോദിതം || 7.108.38 ||

3464

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടാധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ നവാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

പരം ധാമ ഗന്തും നിർഗതേന ശ്രീരാമേണ സഹ
സമേഷാമയോധ്യാവാസിനാമപി പ്രസ്ഥാനം

പ്രഭാതായാം തു ശർവർയാം
പൃഥുവക്ഷാ മഹായശാഃ |
രാമഃ കമലപത്രാക്ഷഃ
പുരോധസമമാബ്രവീത് || 7.109.1 ||

3465

അഗ്നിഹോത്രം വ്രജത്യഗ്രേ
ദീപ്യമാനം സഹ ദ്വിജൈഃ |
വാജപേയാതപത്രം ച
ശോഭമാനം മഹാപഥേ || 7.109.2 ||

3466

തതോ വസിഷ്ഠസ്തേജസ്വി
സർവം നിരവശേഷതഃ |
ചകാര വിധിവദ് ധർമം
മാഹാപ്രസ്ഥാനികം വിധിം || 7.109.3 ||

3467

തതഃ സൂക്ഷ്യാംബരധരോ
ബ്രഹ്മമാവർതയൻ പരം |
കുശാൻ ഗൃഹീത്വാ പാണിദ്യാം
സരയൂം പ്രയയാവഥ || 7.109.4 ||

3468

അവ്യാഹരൻ ക്വചിത് കിഞ്ചി -

നിശ്ശേഷോ നിഃസുഖഃ പഥി |

നിർജ്ജഗാമ ഗൃഹാത് തസ്താദ്

ദീപ്യമാനോ യഥാംശുമാൻ || 7.109.5 ||

3469

രാമസ്യ ദക്ഷിണേ പാർശ്വേ

സപദ്മാ ശ്രീരുപാശ്രിതാ |

സവേദ്യപി ച മഹീ ദേവീ

വ്യവസായസ്തമാഗ്രതഃ || 7.109.6 ||

3470

ശരാ നാനാവിധാശ്ചാപി

ധനുരായത്തമുത്തമം |

തമായുധാശ്ച തേ സർവേ

യയുഃ പുരുഷവിഗ്രഹാഃ || 7.109.7 ||

3471

വേദാ ബ്രാഹ്മണരുപേണ

ഗായത്രി സർവരക്ഷിണീ |

ഓങ്കാരോഽഥ വഷട്കാരഃ

സർവേ രാമമനുവ്രതാഃ || 7.109.8 ||

3472

ഋഷയശ്ച മഹാത്മാനഃ

സർവ ഏവ മഹീസുരാഃ |

അൻവഗച്ഛൻ മഹാത്മാനം

സ്വർഗദ്വാരമപാവൃതം || 7.109.9 ||

3473

തം യാന്തമനുഗച്ഛന്തി

ഹൃന്തഃപുരചരാഃ സ്ത്രിയഃ |

സവൃദ്ധബാലദാസീകാഃ

സവർഷവരകിങ്കരാഃ || 7.109.10 ||

3474

സാന്തഃപുരശ്ച ഭരതഃ

ശത്രുഘ്നസഹിതോ യയൗ |

രാമം ഗതിമുപാഗമ്യ

സാഗ്നിഹോത്രമനുവ്രതാഃ || 7.109.11 ||

3475

തേ ച സർവേ മഹാത്മാനഃ

സാഗ്നിഹോത്രാഃ സമാഗതാഃ |

സപുത്രദാരാഃ കാകുത്സ്ഥ -

മനുജശൂർമഹാമതിം || 7.109.12 ||

3476

മന്ത്രിണോ ഭൃത്യവർഗാശ്ച

സപുത്രപശുബാന്ധവാഃ |

സർവേ സഹാനുഗാ രാമ -

മൻവഗച്ഛൻ പ്രഹൃഷ്ടവത് || 7.109.13 ||

3477

തതഃ സർവാഃ പ്രകൃതയോ

ഹൃഷ്ടപുഷ്ടജനാവൃതാഃ |

ഗച്ഛന്തമനുഗച്ഛന്തി

രാഘവം ഗുണരഞ്ജിതാഃ || 7.109.14 ||

3478

തതഃ സസ്ത്രിപുമാംസന്യേ

സപക്ഷിപശുബാന്ധവാഃ |

രാഘവസ്യാനുഗാഃ സർവേ

ഹൃഷ്ടാ വിഗതകൽമഷാഃ || 7.109.15 ||

3479

സ്താതാഃ പ്രമുദിതാഃ സർവേ

ഹൃഷ്ടപുഷ്ടാശ്ച വാനരാഃ |

ദൃഢം കിലകിലാശഞ്ചൈഃ

സർവം രാമമനുവ്രതം || 7.109.16 ||

3480

ന തത്ര കശ്ചിദ് ദീനോ വാ

വ്രീഡിതോ വാപി ദുഃഖിതഃ |

ഹൃഷ്ടം സമുദിതം സർവം

ബഭൂവ പരമാദ്ഭുതം || 7.109.17 ||

3481

ദ്രഷ്ടുകാമോഽഥ നിർയാന്തം

രാമം ജാനപദോ ജനഃ |

യഃ പ്രാപ്തഃ സോഽപി ദുഃഖൈവ

സ്വർഗായാനുഗതോ ജനഃ || 7.109.18 ||

3482

ഋക്ഷവാനരരക്ഷാംസി

ജനാശ്ച പുരവാസിനഃ |

ആഗച്ഛൻ പരയാ ഭക്ത്യാ

പൃഷ്ടതഃ സുസമാഹിതാഃ || 7.109.19 ||

3483

യാനി ഭൂതാനി നഗരേ -

പ്ര്യന്തർധാനഗതാനി ച |

രാഘവം താൻയനുയയൂഃ

സ്വർഗായ സമുപസ്ഥിതം || 7.109.20 ||

3484

യാനി പശ്യന്തി കാകുത്സ്ഥം

സ്ഥാവരാണി ചരാണി ച |

സർവാണി രാമഗമനേ

അനുജമൂർഹി താൻയപി || 7.109.21 ||

3485

നോച്ഛസത് തദയോധ്യായാം

സുസൂക്ഷ്മപി ദൃശ്യതേ |

തിര്യഗ്ഗോനിഗതാശ്ചൈവ

സർവേ രാമമനുവ്രതാഃ || 7.109.22 ||

3486

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ നവാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദശാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ഭാത്യഭിഃ സഹിതസ്യ സദേഹസ്യ ശ്രീരാമസ്യ സ്വീയേ വൈഷ്ണവേ
തേജസി പ്രവേശന്തേന സഹാഗതാനാം ലോകാനാം സന്താനകാഖ്യസ്യ
ലോകസ്യ പ്രാപ്തിഃ

അധ്യർധയോജനം ഗത്വാ

നദീം പശ്ചാൻമുഖാശ്രിതാം |

സരയും പുണ്യസലിലാം

ദദർശ രഘുനന്ദനഃ || 7.110.1 ||

3487

താം നദീമാകുലാവർതാം

സർവത്രാനുസരൻ നൃപഃ |

ആഗതഃ സപ്രജോ രാമ -

സ്തം ദേശം രഘുനന്ദനഃ || 7.110.2 ||

3488

അഥ തസ്മിൻ മുഹൂർത്തേ തു

ബ്രഹ്മാ ലോകപിതാമഹഃ |

സർവൈഃ പരിവൃതോ ദേവൈ -

രൂഷിഭിശ്ച മഹാത്മഭിഃ || 7.110.3 ||

3489

ആയയൗ യത്ര കാകുത്സ്ഥഃ

സ്വർഗായ സമുപസ്ഥിതഃ |

വിമാനശതകോടീഭി -

ർഭിവാഭിരഭിസംവൃതഃ || 7.110.4 ||

3490

ദിവ്യതേജോവൃതം വ്യോമ

ജ്യോതിർഭൂതമനുത്തമം |

സ്വയമ്പ്രഭൈഃ സ്വതേജോഭിഃ

സ്വർഗീഭിഃ പുണ്യകർമ്മഭിഃ || 7.110.5 ||

3491

പുണ്യയാ വാതാ വവുശ്ചൈവ

ഗന്ധവന്തഃ സുഖപ്രഭാഃ |

പപാത പുഷ്പവൃഷ്ടിശ്ച

ദേവൈർമുക്താ മഹൗഘവത് || 7.110.6 ||

3492

തസ്മിൻസ്തൂർയശതൈഃ കീർണ്ണേ

ഗന്ധർവാപ്ലരസങ്കുലേ |

സരയൂസലിലം രാമഃ

പദ്ഭ്യാം സമുപചക്രമേ || 7.110.7 ||

3493

തതഃ പിതാമഹോ വാണീം

ത്വന്തരിക്ഷാദഭാഷത |

ആഗച്ഛ വിഷ്ണോ ഭദ്രം തേ

ദിഷ്ട്വാ പ്രാപ്തോസി രാഘവ || 7.110.8 ||

3494

ഭ്രാതൃഭിഃ സഹ ദേവാഭൈഃ

പ്രവിശസ്യ സ്വീകാം തനും |

യാമിച്ചസി മഹാബാഹോ

താം തനും പ്രവിശ സ്വീകാം || 7.110.9 ||

3495

വൈഷ്ണവീം താം മഹാതേജോ

യദ്വ്യാകാശം സനാതനം |

ത്വം ഹി ലോകഗതിർഭവ

ന ത്വാം കേചിത് പ്രജാനതേ || 7.110.10 ||

3496

ഋതേ മായാം വിശാലാക്ഷീം

തവ പൂർവപരിഗ്രഹാം |

ത്വാമചിന്ത്യം മഹദ് ഭൂത -

മക്ഷയം ചാജരം തഥാ |

യാമിച്ചസി മഹാതേജ -

സ്താം തനും പ്രവിശ സ്വയം || 7.110.11 ||

3497

പിതാമഹവചഃ ശ്രുത്വാ

വിനിശ്ചിത്യ മഹാമതിഃ |

വിവേശ വൈഷ്ണവം തേജഃ

സശരീരഃ സഹാനുജഃ || 7.110.12 ||

3498

തതോ വിഷ്ണുമയം ഭവം

പൂജയന്തി സു ഭവതാഃ |

സാധ്യാ മരുദ്ഗണാശ്ചൈവ

സേന്ദ്രാഃ സാഗ്നിപുരോഗമാഃ || 7.110.13 ||

3499

യേ ച ദിവ്യാ ഋഷിഗണാ

ഗന്ധർവാപ്ലരസശ്ച യാഃ |

സുപർണനാഗയക്ഷാശ്ച

ദൈത്യദാനവരാക്ഷസാഃ || 7.110.14 ||

3500

സർവം പുഷ്പം പ്രമുദിതം

സുസമ്പൂർണമനോരഥം |

സാധുസാധിതി തൈർഭവൈ -

സ്ത്രിദിവം ഗതകൽമഷം || 7.110.15 ||

3501

അഥ വിഷ്ണുർമഹാതേജഃ

പിതാമഹമുവാച ഹ |

ഏഷാം ലോകം ജനൗഘാനാം

ദാതുമർഹസി സുവ്രത || 7.110.16 ||

3502

ഇമേ ഹി സർവേ സ്നേഹാൻമാ -

മനുയാതാ യശസിനഃ |

ഭക്താ ഹി ഭജിതവ്യാശ്ച

ത്യക്താത്മാനശ്ച മത്ക്യതേ || 7.110.17 ||

3503

തച്ഛുത്വാ വിഷ്ണുവചനം

ബ്രഹ്മാ ലോകഗുരുഃ പ്രഭുഃ |

ലോകാൻ സന്താനകാൻ നാമ

യാസ്യന്തീമേ സമാഗതാഃ || 7.110.18 ||

3504

യച്ച തിര്യഗ്ഗുതം കിഞ്ചിത്

ത്വാമേവമനുചിന്തയത് |

പ്രാണാംസ്തൃക്ഷ്യതി ഭക്ത്യാ തത്

സന്താനേഷു നിവത്സ്യതി || 7.110.19 ||

3505

സർവൈർബ്രഹ്മഗുണൈര്യുക്തേ

ബ്രഹ്മലോകാദനന്തരേ |

വാനരാശ്ച സ്വീകാം യോനി -

മുക്ഷാശ്ചൈവ തഥാ യയുഃ || 7.110.20 ||

3506

യേഭ്യോ വിനിഃസൃതാഃ സർവേ

സുരേഭ്യഃ സുരസംഭവാഃ |

തേഷു പ്രവിവിശേ ചൈവ

സുഗ്രീവഃ സൂര്യമണ്ഡലം || 7.110.21 ||

3507

പശ്യതാം സർവദേവാനാം

സ്വാൻ പിതൃൻ പ്രതിപേദിരേ |

തഥാ ബ്രൂവതി ദേവേശേ

ഗോപ്രതാരമുപാഗതാഃ || 7.110.22 ||

3508

ദേജിരേ സരയും സർവേ

ഹർഷപൂർണാശ്രുവിക്ലവാഃ |

അവഗാഹ്യാപ്ത യോ യോ വൈ

പ്രാണാംസ്ത്യക്ത്വാ പ്രഹൃഷ്ടവത് || 7.110.23 ||

3509

മാനുഷം ദേഹമുത്സൃജ്യ

വിമാനം സോഽധ്യരോഹത |

തിര്യഗ്യോനിഗതാനാം ച

ശതാനി സരയുജലം || 7.110.24 ||

3510

സമ്പ്രാപ്യ ത്രിദിവം ജഗ്മുഃ

പ്രഭാസുരവപുംഷി തു |

ദിവ്യാ ദിവ്യേന വപുഷാ

ദേവാ ദീപ്താ ഇവാഭവൻ || 7.110.25 ||

3511

ഗത്വാ തു സരയുതോയം

സ്ഥാവരാണി ചരാണി ച |

പ്രാപ്യ തന്തോയവിക്ലേദം

ദേവലോകമുപാഗമൻ || 7.110.26 ||

3512

തസ്മിൻ യേപി സമാപന്നാ

ഋക്ഷവാനരരാക്ഷസാഃ |

തേപി സ്വർഗം പ്രവിവിശു -

ർദേഹാൻ നിക്ഷിപ്യ ചാഭസി || 7.110.27 ||

3513

തതഃ സമാഗതാൻ സർവാൻ

സ്ഥാപ്യ ലോകഗുരുർഭിവി |

ഹൃഷ്ടൈഃ പ്രമുദിതൈർഭഭവൈ -

ർജുഗാമ ത്രിഭിവാ മഹത് || 7.110.28 ||

3514

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ദശാധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകാദശാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമായണകാവ്യസ്പോപസംഹാരസ്തസ്യ മഹിമാ ച

ഏതാവദേതദാവ്യാനം

സോത്തരം ബ്രഹ്മപൂജിതം |

രാമായണമിതി വ്യാതം

മുഖ്യം വാൽമീകിനാ കൃതം || 7.111.1 ||

3515

തതഃ പ്രതിഷ്ഠിതോ വിഷ്ണുഃ

സ്വർഗലോകേ യഥാ പുരാ |

യേന വ്യാപ്തമിദം സർവം

ത്രൈലോക്യം സചരാചരം || 7.111.2 ||

3516

തതോ ദേവാഃ സഗന്ധർവാഃ

സിദ്ധാശ്ച പരമർഷയഃ |

നിത്യം ശൃൺവന്തി സംഹൃഷ്ടാഃ

കാവ്യം രാമായണം ദിവീ || 7.111.3 ||

3517

ഇദമാവ്യാനമായുഷ്യം

സൗഭാഗ്യം പാപനാശനം |

രാമായണം വേദസമം

ശ്രാദ്ധേഷു ശ്രാവയേദ് ബുധഃ || 7.111.4 ||

3518

അപുത്രോ ലഭതേ പുത്ര -

മധനോ ലഭതേ ധനം |

സർവപാപൈഃ പ്രമുച്യേത

പാദമപ്യസ്യ യഃ പഠേത് || 7.111.5 ||

3519

പാപാന്യപി ച യഃ കുർയാ -

ദഹന്യഹനി മാനവഃ |

പഠത്യേകമപി ശ്ലോകം

പാപാത് സ പരിമുച്യതേ || 7.111.6 ||

3520

വാചകായ ച ദാതവ്യം

വസ്ത്രം ധേനുഹിരണ്യകം |

വാചകേ പരിതുഷ്ടേ തു

തുഷ്ടാഃ സ്യുഃ സർവദേവതാഃ || 7.111.7 ||

3521

ഏതദാഖ്യാനമായുഷ്യം

പഠൻ രാമായണം നരഃ |

സപുത്രപൗത്രോ ലോകേന്ദ്രിൻ

പ്രേത്യ ചേഹ മഹീയതേ || 7.111.8 ||

3522

രാമായണം ഗോവിസർഗേ

മധ്യാഹ്നേ വാ സമാഹിതഃ |

സായാഹ്നേ വാപരാഹ്ണേ ച

വാചയൻ നാവസീദതി || 7.111.9 ||

3523

അയോധ്യാപി പുരീ രമ്യാ

ശൂന്യോ വർഷഗണാൻ ബഹൂൻ |

ഋഷഭം പ്രാപ്യ രാജാനം

നിവാസമുപയാസ്യതി || 7.111.10 ||

3524

ഏതദാവ്യാനമായുഷ്യം

സദവിഷ്യം സഹോത്തരം |

കൃതവാൻ പ്രചേതസഃ പുത്രസ്തദ്

ബ്രഹ്മാപ്യൻവമന്യത || 7.111.11 ||

3525

അശ്വമേധസഹസ്രസ്യ

വാജപേയായുതസ്യ ച |

ലഭതേ ശ്രവണാദേവ

സർഗസ്യൈകസ്യ മാനവഃ || 7.111.12 ||

3526

പ്രയാഗാദീനി തീർത്ഥാനി

ഗംഗാദ്യാഃ സരിതസ്തഥാ |

നൈമിഷാദീന്യരൺയാനി

കുരുക്ഷേത്രാദികാന്യപി || 7.111.13 ||

3527

ഗതാനി തേന ലോക്യേന്ദ്രിൻ

യേന രാമായണം ശ്രുതം |

ഹേമഭാരം കുരുക്ഷേത്രേ

ഗ്രന്തേ ഭാനൗ പ്രയച്ഛതി || 7.111.14 ||

3528

യശ്ച രാമായണം ലോകേ

ശൃണോതി സദ്യശാവുഭൗ |

സമ്യക്ശ്രദ്ധാസമാധുക്തഃ

ശൃണുതേ രാഘവീം കഥാം || 7.111.15 ||

3529

സർവപാപാത് പ്രമുച്യേത

വിഷ്ണുലോകം സ ഗച്ഛതി |

ആദികാവ്യമിദം ത്യാർജ്യം

പുരാ വാൽമീകിനാ കൃതം || 7.111.16 ||

3530

യഃ ശൃണോതി സദാ ഭക്ത്യാ

സ ഗച്ഛേദ് വൈഷ്ണവീം തനും |

പുത്രദാരാശ്ച വർധന്തേ

സമ്പദഃ സന്തതിസ്തഥാ || 7.111.17 ||

3531

സത്യമേതദ് വിദിത്വാ തു

ശ്രോതവ്യം നിയതാത്മഭിഃ |

ഗായത്ര്യാശ്ച സ്വരൂപം തദ്

രാമായണമനുത്തമം || 7.111.18 ||

3532

യഃ പഠേച്ഛുണ്യയാന്നിത്യം

ചരിതം രാഘവസ്യ ഹ |

ഭക്ത്യാ നിഷ്കൽമഷോ ഭൂത്വാ

ദീർഘമായുരവാപ്തയാത് || 7.111.19 ||

3533

ചിന്തയേദ് രാഘവം നിത്യം

ശ്രേയഃ പ്രാപ്തും യ ഇച്ഛതി |

ശ്രാവയേദിദമാഖ്യാനം

ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ ദിനേ ദിനേ || 7.111.20 ||

3534

യസ്ത്വിദം രഘുനാഥസ്യ

ചരിതം സകലം പഠേത് |

സോഽസുക്ഷയേ വിഷ്ണുലോകം

ഗച്ഛത്യേവ ന സംശയഃ || 7.111.21 ||

3535

പിതാ പിതാമഹസ്തസ്യ

തഥൈവ പ്രപിതാമഹഃ |

തത്പിതാ തത്പിതാ ചൈവ

വിഷ്ണും യാന്തി ന സംശയഃ || 7.111.22 ||

3536

ചതുർവർഗപ്രഭം നിത്യം

ചരിതം രാഘവസ്യ തു |

തസ്മാദ് യത്നവതാ നിത്യം

ശ്രോതവ്യം പരമം സദാ || 7.111.23 ||

3537

ശൃൺവൻ രാമായണം ഭക്ത്യാ

യഃ പാദം പദമേവ വാ |

സ യാതി ബ്രഹ്മണം സ്ഥാനം

ബ്രഹ്മണാ പുജ്യതേ സദാ || 7.111.24 ||

3538

ഏവമേതത് പുരാവൃത്ത -

മാഖ്യാനം ഭദ്രമസ്തു വഃ |

പ്രവ്യാഹരത വിസ്രബ്ധം

ബലം വിഷ്ണോഃ പ്രവർധതാം || 7.111.25 ||

3539

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകാദശാധികശതതമഃ സർഗഃ ||